Limburgs Dagblad

Zaterdag 18 februari 1989. 71e jaargang nr. 42

Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. – Postbus 3100, 6401 DP Heerlen – Telefoon 045-739911 – Hoofdredacteur Ron Brown – Losse nummers ƒ 1,40

● *In Remscheid wordt actie gevoerd tegen het 'Tiefflieger'.*

ONDERWIJSKRANT 1989

2 3 4 5
6 7 8 9

Personeelsgebrek door bezuinigingen van Justitie

Kantongerecht kan werk niet meer aan

door rené vlems

TTARD – Het kantongerecht in Sittard functioneert door ldgebrek niet goed meer. Zo moest kantonrechter J. Becker gisteren 136 vonnissen in civiele zaken aanhou-n bij gebrek aan mankracht. Door het al maanden durende rsoneelsgebrek worden in Sittard alleen nog dringende za-n afgehandeld, zoals ontbindingen van arbeids- en huurcon-cten. Dat leidt tot grote achterstanden bij andere onderde-van het werk. Zo wachten honderd voogdijzaken nog op handeling. Vijftig rekeningen en verantwoordingen van on-bewindstelling liggen ook te wachten.

oorzaak van de problemen ligt lgens kantonrechter Becker bij bezuinigingen die door het mi-isterie van justitie zijn opgelegd. aardoor kunnen geen vervangers or zieke personeelsleden worden ngesteld. En daarom kunnen in schillen tussen burgers geen von-ssen meer worden uitgereikt om-t de typisten, die de handgeschre-en of op band ingesproken veroor-lingen moeten uittikken, langdu-g met ziekteverlof zijn.

eklag

olang de overwegingen die geleid ebben tot het vonnis niet op schrift aan, is hoger beroep niet mogelijk. r Becker: „Advocaten hebben al hun beklag bij mij gedaan. Ik sta echter machteloos. Net als de arrondissementsgriffier, die voor onze griffie verantwoordelijk is. Hij is immers met handen en voeten gebonden aan het veel te krappe budget dat hem door het ministerie van justitie is toebedeeld. Als er niet snel iets gebeurt, moet ik binnenkort noodgedwongen op vakantie."

Volgende week heeft de Sittardse kantonrechter een gesprek met de arrondissementsgriffier. Dan zal bekeken worden of er een oplossing te vinden is voor de bestaande problemen. Indien dat niet lukt, zal mr Becker persoonlijk op het ministerie van justitie in Den Haag aan de bel trekken.

Alleen in de afhandeling van de strafzaken ligt het Sittardse kantongerecht op schema. Dank zij het gebruik van standaardformulieren is het uittikken van die uitspraken weinig arbeidsintensief.

De kantongerechten in Heerlen en Maastricht hebben wel enige tijd hulp geboden, maar die kunnen nu ook geen mensen meer missen.

Ruim 21.000 bouwvakkers demonstreren

HEERLEN/DEN HAAG – Ruim 21.000 bouwvakkers hebben gistermiddag hun werk neergelegd om een van de negentien demonstratieve bijeenkomsten van de Bouwbonden CNV en FNV te bezoeken. De opkomst was veel hoger dan de bonden hadden verwacht. In Sittard kwamen zeker 900 bouwvakkers naar de Stadsschouwburg om hun ongenoegen te uiten over de houding van de bouwwerkgevers in de moeizaam verlopende CAO-onderhandelingen.

Voornaamste knelpunt daarbij is dat de werkgevers vier verplichte vakantiedagen rond de kerst willen inruilen voor vier roostervrije dagen. Dat lijkt nauwelijks een actie waard, maar de bonden vrezen dat de bouwvakkers door deze 'wisseltruc' vier vrije dagen kwijtraken. In de praktijk is het in de bouw, zeker bij kleine bedrijven, heel moeilijk om tussendoor vakantiedagen op te nemen, met als gevolg dat ze aan het eind van het jaar vaak in geld worden uitbetaald.

● Zie verder pagina 19

● *900 bouwvakkers verzamelden zich gisteren in de Stadsschouwburg van Sittard om te demonstreren tegen de houding van de werkgevers.* Foto: PETER ROOZEN

EG-ministers bezien gezamenlijke actie tegen Iran

Justitie onderzoekt boek van Rushdie

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – Op het ministerie van Justitie wordt bekeken of er in het omstreden boek Duivelsverzen van Salman Rushdie sprake is van 'smadelijke godslastering'. Indien dit zo is, wordt overwogen de verspreiding van het, vooral door Iraanse islamieten gewraakte, boek in ons land te verbieden. Premier Lubbers heeft dit gisteren na afloop van het kabinetsberaad bekendgemaakt. Inmiddels hebben gisteravond de moslimgroeperingen in Nederland zich uitgesproken tegen het boek, maar tegelijk keurden zij de oproep tot moord op de schrijver ten sterkste af.

De minister-president ging omstandig in op de hele zaak. Hij gaf te kennen dat maandag de EG-ministers van Buitenlandse Zaken in Brussel bijeen komen om gezamenlijke stappen tegen Iran te bespreken. Zoals bekend, hebben de Iraanse leiders de dood van Salman Rushdie geëist en daarvoor ook een beloning uitgeloofd.

'Verontrustend'

Lubbers noemde de hele affaire 'een buitengewoon vervelende zaak'. 'Pijnlijk en verontrustend', aldus de eerste minister. Hij sprak verder over 'niet te aanvaarden verschijnselen', 'iets tragisch' en over 'een vlam van intolerantie' die ineens door de wereld schiet terwijl tegenstellingen juist steeds verder afnemen.

Zoals bekend heeft de uitgever Veen besloten het omstreden boek vooralsnog niet te verspreiden. Men wil eerst verder overleggen met de rijksoverheid en moslem-organisaties in ons land.

Lubbers deelde verder mee dat de Iraanse ambasadeur in ons land door minister Van den Broek is ontboden. Dit om nog eens 'frank en vrij' het Nederlandse standpunt in de hele zaak uiteen te zetten.

Excuses

De president van Iran, Ali Khamenei, heeft gisteren gezegd dat de Iraanse leider Chomeini en de islamieten in de wereld de Britse schrijver Salman Rushdie mogelijk vergeving schenken, als deze zijn excuses aanbiedt en toegeeft dat hij een fout heeft gemaakt door hun religie te beledigen. De uitspraak van Khamenei tijdens het vrijdaggebed in Teheran is het eerste teken dat er op zou kunnen wijzen dat Iran probeert de onrust te verzachten die in het Westen is onstaan na de oproep van ayatollah Chomeini om Rushdie te vermoorden.

● Zie ook pagina 7

Het weer

VEEL BEWOLKING
Vandaag zal er veel bewolking zijn waaruit van tijd tot tijd regen of motregen zal vallen. De wind is matig uit zuidwestelijke richting en de maximumtemperatuur wordt 11 graden. De minimumtemperatuur voor de komende nacht wordt 6 graden. Zondag begint de dag met veel bewolking en perioden met regen, later op de dag kunnen er opklaringen voorkomen en kunnen er enkele winterse buien vallen. De wind blijft matig uit zuidwestelijke richting en de maximumtemperatuur wordt 9 graden.
Voor actuele informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-91122346.

VANDAAG:
Zon op: 07.49 onder: 17.59
Maan op: 15.31 onder: 07.17
MORGEN:
Zon op: 07.47 onder: 18.01
Maan op: 16.47 onder: 07.34

Extra verkeersleiders naar 'Eurocontrol'

Liof-werknemers leven in onmin met directie

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Het vertrek van de voormalige directeur ir Piet Niessen lijkt de Industriebank Liof geen goed te hebben gedaan. Een instituut, dat een belangrijke taak heeft bij de aantrekking van nieuwe bedrijven, kampt zonder meer al met een voortdurende aantrekkingskracht van het bedrijfsleven op het personeel; en nu leeft een deel van de huidige werknemers in onmin met de 'nieuwe' directie. Sommigen zelfs op voet van oorlog. Ontslagdreiging, maandendurend 'ziekteverlof'; de sfeer is ernstig verpest.

Een intern onderzoek dat enige tijd door de directie en de personeelscommissie werd ingesteld, wees uit dat het werkklimaat er bij het Liof niet bepaald zonnig bij stond. Het gekrakeel tussen personeelsleden en directie beleefde een climax toen één van de werknemers, onder meer belast met de financiële administratie, ontslag boven het hoofd hing.

De betrokkene zou niet naar behoren functioneren en het conflict leidde onlangs tot een rechtszaak, waarin de Liof-directie het ontslag van de werknemer vroeg. Tijdens de behandeling, die buiten de publiciteit bleef, werden over en weer beschuldigingen geuit. Zo zou de directie in 1987 nogal fors gedeclareerd hebben aan reis- en verblijfkosten – voor enkele tonnen – waardoor deze post in een jaar tijd bijna verdubbelde.

● Zie verder pagina 19

Maastricht kandidaat voor Europees instituut

door pierre rousseau

MAASTRICHT – Opnieuw stevent een omvangrijk instituut van Europese allure af op Maastricht. Het is de 'Europese Council of Integrated Medicine', die tijdens een congres eind april in het MECC zal worden opgericht. Deze organisatie is bestemd voor artsenorganisaties op het gebied van de alternatieve geneeskunde uit heel Europa.

Vestiging van de Europese zetel brengt automatisch een groot aantal arbeidsplaatsen met zich mee. Het gaat immers om het secretariaat van een immense organisatie waarbij uiteindelijk tussen de 200.000 en 500.000 natuurartsen uit de EG-staten, maar ook uit andere Europese landen, ingeschreven zullen staan.

In het licht daarvan heeft de Nederlandse organisatie, het Artsenoverleg Additieve/alternatieve Geneeskunde, de provincie Limburg en de gemeente Maastricht benaderd om voor de vestiging in deze stad PNL-gelden in de wacht te slepen.

● Zie verder pagina 19

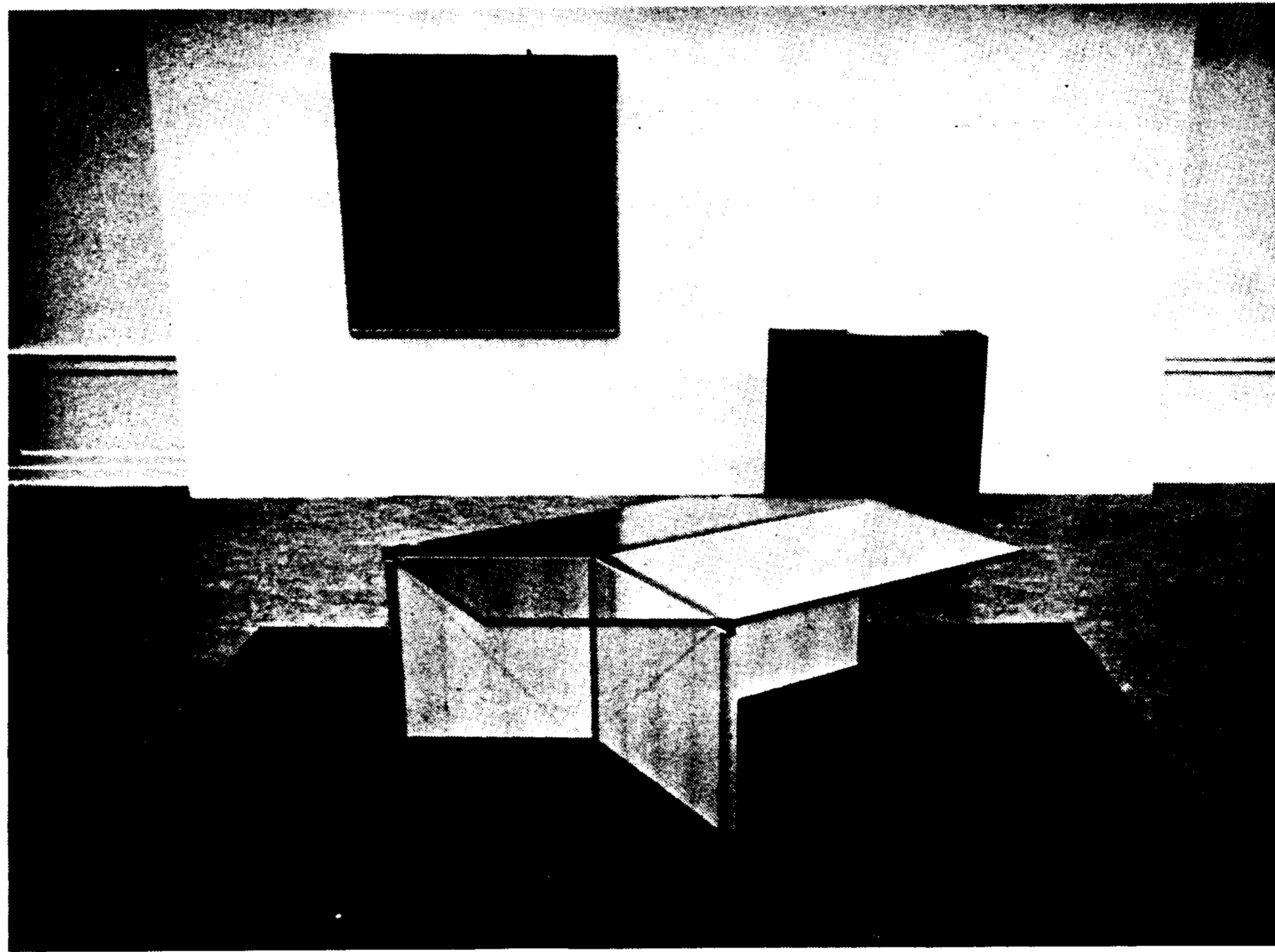
Schilderijen en objecten in Gemeentemuseum Roermond

kunst en cultuu

redactie: jos frusc

Gevoelige Geometrie van Paul Brandts

ROERMOND – In het Roermondse Gemeentemuseum begint vandaag een presentatie van schilderijen en objecten van Paul Brandts. De directeur van het museum zal naar mag worden verwacht in zijn korte toespraak toelichten hoe het initiatief tot de tentoonstelling is ontstaan: op grond van een kennismaking met de exposant bij de eerste Trajecta-tentoonstelling in 1983, herhaald in 1985. Het gedegen en afgewogen werk van Brants heeft een zodanige indruk op hem gemaakt, dat hij zich – naar zijn zeggen – drie jaar moeite heeft willen getroosten om de tentoonstelling tot stand te brengen, die nu in het museum te zien is tot en met 12 maart onder de titel 'Géométrie sensible'.

● *Objecten van Paul Brandts, te zien in het Roermonds Gemeentemuseum.*

De moeite werd voor een deel veroorzaakt door de geringe honkvastheid van de kunstenaar, die tijdens zijn toch nog korte loopbaan – hij is thans 35 – domicilie koos in Duitsland, Zwitserland, Frankrijk en laatstelijk Italië. Ook nu is zijn verblijfplaats onduidelijk: zowel Stevensweert als de Leidse Kade in Amsterdam worden als adres vermeld. Intussen moet hij tenminste van 1979 tot 1984 in Maastricht hebben vertoefd want de twee laatste van de jaren staat hij als student in de registers van de Jan van Eyckacademie vermeld. De zwerflust had misschien liefde, maar geen liefde voor de kunst tot drijfveer; na zijn middelbare schoolopleiding in Heerlen verkoos hij een zelfstandig bestaan als arbeider in de Duitse industrie. Misschien heeft de belangstelling voor bouwkunde die hij thuis opdeed, een voedingsbodem gelegd voor een ontwikkeling, die pas na vele jaren inzette met het besluit, op een zondagmorgen aan zijn gezellin bekend gemaakt met de uitspraak: 'Olympia, ik weet het, ik ga in de kunst'.

Bij een beschouwing van het object van glas en perspex, dat uit meetkundig zuivere rechthoeken en parallellogrammen is opgebouwd, herinnert hij zich dat hij ook vóór dat besluit al experimenteerde met in strenge vormen gesneden glas en lichtbronnen. Ook dit object werpt schaduwen op de muur, die er een geïntegreerd bestanddeel van schijnen. Een spel met regelmatige, tot plat vlak gereduceerde volumes is meestal het onderwerp van zijn schilderkunstige experimenten. Want schilderen wordt het vak, dat hij zich met ernst en toewijding zal eigen maken als autodidact. Het is zelf verworven bekwaamheid die hem toegang verschaft tot de academie. Van zijn eerste schilderijen toont de tentoonstelling voorbeelden. Het zijn experimenten met ruimte en meetkundige lichamen, met verwerping van het klassieke perspectief en het verdwijnpunt. In die experimenten is de vorm van het schilderij betrokken, dat vaker zeshoekig is dan vierkant of rechthoekig. De vlakken zijn messscherp begrensd. Zijn manier van verfopbrengen is van het begin af aan gekund: laag over laag, in maar weinig tonen tussen zwart en wit.

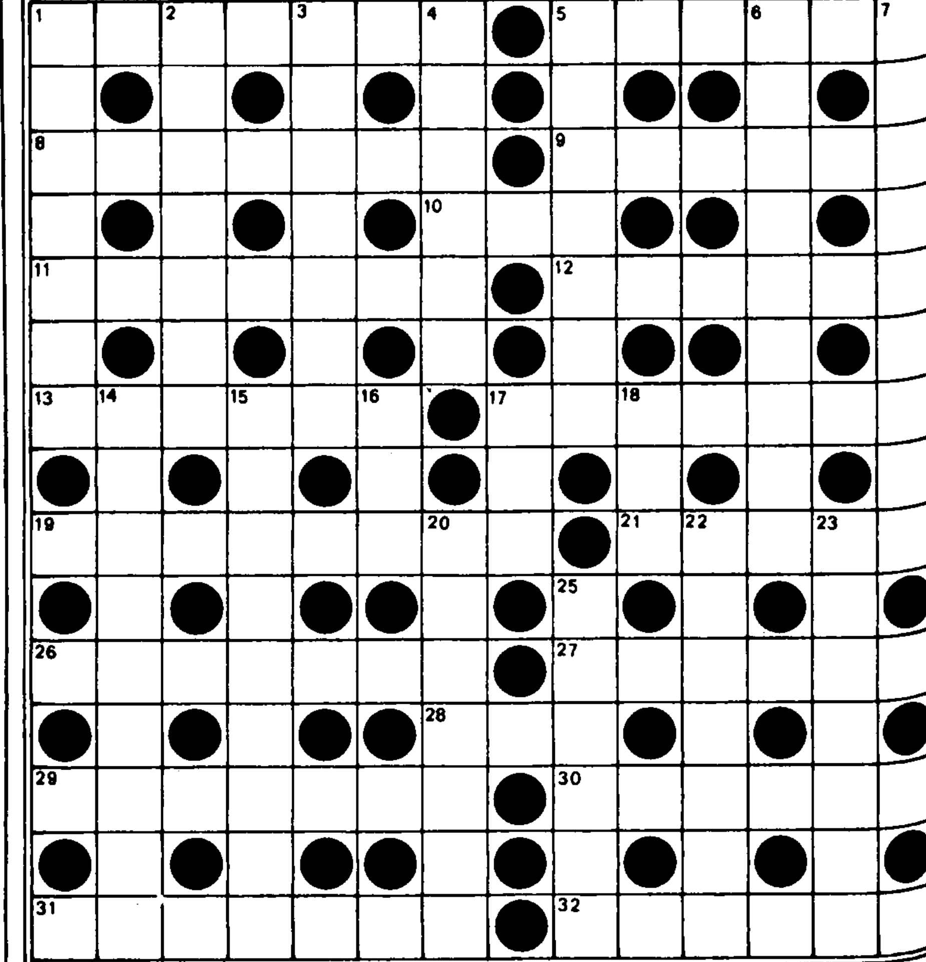
Een tweede reeks schilderijen lijkt minder celebraal van opzet; de harmonische compositie heeft ook hier niet onterecht geometrisch, maar ze is meer intuitief van oorsprong en daarom hier bij uitstek 'Sensible'. Alleen een schijnbaar van nature aangewaaid gevoel van evenwicht en esthetisch kan tot deze resultaten voeren, want ten tijde van zijn belofte aan Olympia was Brandts op het gebied van beeldende kunst een onbeschreven blad. Vasarely, Mondriaan en de Stijl hebben hem nooit als voorbeeld gediend: hij heeft alles opnieuw uitgevonden. Hetzelfde esthetisch gevoel conditioneert zijn talent voor industriele vormgeving. Zijn door Artifort in produktie genomen zeshoekige tafel schijnt nog van zijn schilderkundige themas afgeleid. Ontwerpen voor klokken en horloges zijn geheel zelfstandig en op funktionaliteit gericht. Zij vertonen een voor iemand die niet door opleiding met de techniek vertrouwd is opmerkelijke „comprehension du materiel". Niettemin: de realisatie van zijn ontwerpen verloopt niet altijd succesvol, al tikt nu zijn kwartsgestuurde klok „Good Times" de uren weg aan de muur. De kunstenaar spreekt van zwarte bladzijden in zijn levensboek; daarbij past discretie, maar dat er een gevormd is door een beroving van zijn atelier in Amsterdam wordt spoedig duidelijk. Of de zwarte bladzijden van doen hebben met de sombere kleurstelling van de derde reeks schilderijen, die de hoofdwanden siert van de grote zaal, blijft een open vraag. Een schilderij, dat de titel draagt „l'ame du crepuscule" onthult daaromtrent niets, al valt het woord „kruisweg" daarbij in zuiver nederlands. Het zijn alle doeken van een uiterst fraaie peinture, waarin de tinten van onderliggende lagen lichtjes meespelen langs de haarscherp getrokken begrenzingen van kleurvlakken. Een aparte plaats neemt het doek „Mozart" in, dat zowel figuratief is als informeel geschilderd, met verfpartijen die in een post-cobra- schilderij niet zouden misstaan. Het komt voort een behoefte aan lyrische expressie naast al het cerebrale werk; en ook aan oefening in verfgebruik. Een bijzonderheid is dat het hoofd van Mozart oplicht in het donker: een mystiek eerder dan ludiek effekt, naar de verzekering van de schilder, die het teweegbracht met fosforiserende verf. Alleen om het duali dat spreekt uit de nu eens cereb dan weer intuitieve benad dringt zich een vergelijking op de grote Knoebel in het Bonn tenmuseum. Daar houdt de ve lijkbaarheid op: de kleurigheid knoebel ontbreekt, de faam van den staat in geen verhouding budget van hun tentoonstelli evenmin. Een catalogus Brandts kon er niet af. Het ve tussen musea en galerieen w soms klein. Intussen: het roerm se initiatief kwam er zonder a morele steun van die van de ga De Kikkerberg in Haelen en z is ook wat waard. Paul Brandts enkele jaren gastdocent aan de demie voor bouwkunst in Arn leverde ontwerpen voor styling monumentale vormgeving en tr sinds enige tijd op als „Art-dire van regio-kabel Limburg b.v., funktie die hem toestaat te exp menteren met computergestu vormgeving en zijn „compre sion du materiel" andermaal te proeven.

pieter defesche

Oplossing van gisteren

- o - a - g -
- p e r g o l a
- e e - i a e n
a r r e s l e e
b e d - t - r -
- t e l - k - i
s t r a m i e n
- e - k a p e n

cryptogram

HORIZONTAAL:
1. Vraag de adellijke heer om hetzelfde lied te zingen. 5. Is moeder verplicht 'm een voorwereldlijk dier te noemen? 8. Op de scheepstrap een tuimeling met een stuk chocolade maken. 9. Schop 't stuk doek niet weg, het moet achter een wiel hangen. 10. Doe de inzet in het vaatwerk. 11. Het aannemen ten bedrage van de vrije keus. 12. De goede kant op met twee voorzetsels. 13. Op Ameland even mijn schoen vastmaken. 17. Heeft de kat in het voorjaar een voelspriet? 19. Je mist in je slaapplaats een goede nachtrust als je te veel gedronken hebt. 21. Het bedrag dat u in de mesthoop vindt. 26. Niet verder gaan met sokken herstellen. 27. Laat onder andere 'n muziekwerk zonder grondtoon horen. 28. Vreemde brandstof uit 20. 29. Hij staat met een aanzienlijke rekening voor de deur. 30. Brengt een lied ten gehore om te laten zien hoe de wijze van bewerking is. 31. Wat een gekakel omdat er gas ontsnapt. 32. Is oom bij de club van T.V.-detectives?

VERTICAAL:
1. Betrekking om via de bomen der j zich voort te bewegen. 2. Wacht het h achter de lijst op een visgerecht? 3. W betalen moet om één luchtige verblijf te krijgen. 4. Is 't in 26 niet allemaal niets geweest? 5. Een vet vogeltje of kens en koeien? 6. Laat met de talie het gerei brengen. 7. Doet een legatie zelfde voor de gelijkheid? 14. Het korte is voor de stroom. 15. Gesloten taal een volle zaal. 16. Er komt geen eind het verdriet; de tranen vormen een plas. 17. Een schatje anders van een 18. Naar aanleiding van een deel der dragsorganisatie. 20. Een streep smeer vlas. 22. Zit vader op de zitplaats van godsgezant? 23. Ze zijn het er over dat de man bij het verbond wordt aange ten. 24. Een zeer snelle maat in largo. Zet in de baal 100 boeken van deze Fr schrijver.

exposities

Sittardse aandacht voor Joseph Beuys

SITTARD – In Sittard wordt komende weken uitvoerig aandacht besteed aan het werk van de befaamde, in 1987 overleden Duitse kunstenaar Joseph Beuys. Het Kritzraedthuis toont tot en met 19 maart ruim vijftig werken, voornamelijk grafiek; in het kunstcentrum De Fabriek wordt op vier zondagen werk getoond van kunstenaars, die reageerden op de uitgangspunten van Beuys.

De expositie in het Kritzraedthuis, die vandaag begint, kwam tot stand dankzij bruiklenen van het Van Reekummuseum te Apeldoorn. Zij is opgebouwd rond een aantal thema's die centraal staan in de ontwikkeling van Beuys' werk. Zo wordt er verwezen naar de door Beuys gebruikte materialen koper, vet, vilt, ijzer en magnetische velden. Verder worden veertien litho's vertoond, die deel uitmaken van de reeks naar aanleiding van de Codices Madrid van Leonardo da Vinci. In het begin van de jaren zestig startte Beuys zijn 'Aktionen', aanvankelijk in samenwerking met de Fluxuskunstenaars. In het Kritzraedthuis worden werken getoond over de Aktion 'Manresa', 'Hauptstrom' en 'Eurasienstab'. Verder wordt er d.m.v. een aantal prenten verwezen naar de zeer complexe ruimtelijke installatie 'Tramstop' en over het project '7000 Eichen', dat werd gerealiseerd tussen de Dokumenta-tentoonstellingen in 1982 en 1987, waar Beuys' weduwe de zevenduizendste plantte. Dit project is niet alleen een enorme sculpturale ingreep in de stad Kassel, maar ook een concretisering van wat Beuys verstond onder 'Sociale Plastiek'. Ook aan het thema 'Erweiterten Kunstbegriff/Free International University', waarin Beuys zijn maatschappijvisie tot uitdrukking probeert te brengen, wordt aandacht besteed.

Op 19 en 26 februari en 5 maart zal André Dezelak tussen 14.30 en 15.30 uur een toelichting geven op het werk en de ideeën van Beuys. De expositie is te bezichtigen van dinsdag tot en met vrijdag van 10.00 tot 17.00 uur, zaterdag en zondag van 14.00 tot 17.00 uur.

Het Sittardse kunstenaarsinitiatief De Melkfabriek heeft kunstenaars gevraagd te reageren op het werk van Beuys. De tien kunstenaars – Han Rameckers, Leon van den Heuvel, André Dezelak, Floor Kortbeek, Sander Beemster, Cor Knops, Chrys Steegmans, Nuggy Peeters, Jos Clevers en Ron Speetjens – hebben hoofdzakelijk ruimtelijk werk gemaakt: beelden, installaties, environments en performances, waaruit ofwel een ode aan ofwel een afwijzing van het werk van Joseph Beuys valt af te leiden. De expositie, die de titel 'To Beuys or not to Beuys' heeft meegekregen, is geopend op 19 en 26 februari en 5 en 12 maart tussen 14.00 en 16.00 uur in De Melkfabriek, Agricolastraat 73.

Gerbrand Volger bij Wansink

ROERMOND – Galerie Wansink in de Neerstraat te Roermond toont tot en met 12 maart werken van Gerbrand Volger uit Wormer. De expositie, die bestaat uit recente schilderijen, pastels en gemengde technieken op papier, looopt tot en met 12 maart en is geopend op woensdag tot en met zaterdag van 11.00 tot 17.00 uur, zondag van 14.00 tot 17.00 uur.

● *Werk van Gerbrand Volger, te zien bij Wansink.* (foto HOGERS-VERSLUYS)

Volger begon zijn carrière begin jaren zeventig met het schilderen van landschappen, portretten en vrouwenfiguren. Daarna hield hij zich geruime tijd bezig met het schilderen van verlaten fabrieksgebouwen in verval. Zijn nieuwste werk toont een duidelijke evolutie, waarbij afbeeldingen van mens en dier steeds meer op de voorgrond treden. Vele van zijn werken zijn overgoten met een transparante gouden of oranje gloed. Tevens worden enkele voorlopers op zijn nieuwe project getoond: werken gemaakt op het industriecomplex van Hoogovens te IJmuiden.

Het denken dat ziet

MAASTRICHT – Onder de titel 'Het denken dat ziet' wordt vanaf vandaag in de Krabbedans te Eindhoven en in de Jan van Eyck Akademie te Maastricht werk getoond van tien kunstenaars, die allen in meer of mindere mate gebruik maken van het medium fotografie. De tentoonstelling bestaat uit twee delen en zal tegelijk in wisselende volgorde worden getoond op beide lokaties.

Mels van Zutphen, Edith Gruson, Ine Lamers en Paul Ouwerkerk zijn het eerst in Maastricht te zien en wel tot 12 maart. Daarna volgen tot 19 april Thomas Lenden, Barbare Hanlo, Lidwien van de Ven, Ernst Moritz, Ewout Traast en Betsy Green. De Jan van Eyckacademie is geopend van dinsdag tot en met zondag van 13.00 tot 17.00 uur.

'Het denken dat ziet' is geen fotografie-tentoonstelling in de enge zin van het woord. De titel verwijst op de eerste plaats naar de autonome kracht van het denken, het concept, dat vooraf gaat aan het beeld. In de op deze tentoonstelling getoonde werken is de foto niet langer meer identiek aan hetgeen zij voorstelt. Ze wordt tot een intermediair in de communicatie. De foto's roepen vragen op bij de toeschouwer over datgene wat ze zouden kunnen voorstellen. Het denken, waardoor ook de toeschouwer gaat zien.

Hans Keuls in Stadsschouwburg

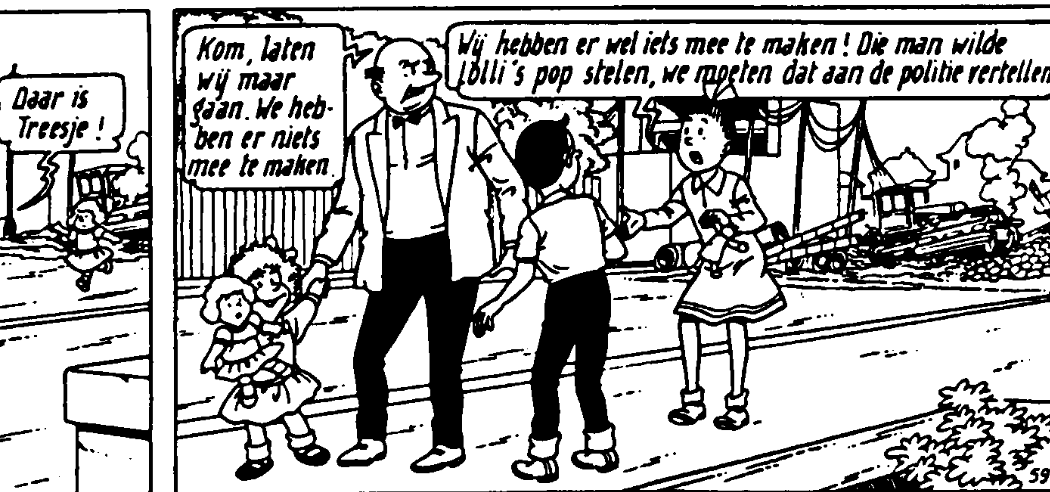
HEERLEN – In de recent verbouwde hal van de Heerlense Stadsschouwburg wordt tot 1 juni werk getoond van de uit Heerlen afkomstige kunstenaar Hans Keuls. Het zijn schilderijen op katoen en linnen met tempera en acryl, die de zijfoyers en de hal versieren. In mei komt Keuls met een volledige tentoonstelling van recent werk in de expositieruimte van de schouwburg.

En verder...

... zijn er in galerie De Hanenhof te Geleen tot 12 maart foto's te zien van Frank van Helfteren; ... toont het Raadhuis van Landgraaf tot 9 maart werk van fotograaf Philip Mechanicus ... en is in galerei Voorburght in Limbricht tot 2 maart Paul Mentink te gast met hyperrealistische werken.

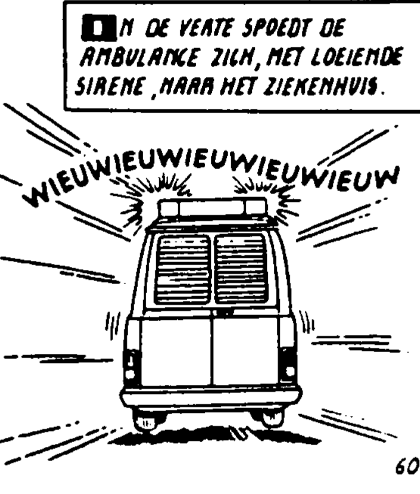
de speelgoedspiegel

panda en de roddeltante

recept

Lamsbout met gorgonzola-saus

Benodigdheden voor 8-10 personen: 1 lamsbout van 1½ tot 2 kg, peper, tijm, 50 g bakboter, 250 g sjalotjes of uien, 2 teentjes knoflook, 1 bos voorjaarsuien of 2 dunne preien, 250 g kleine of sherry-tomaten, ¼ l droge witte wijn, 300 g gorgonzola-kaas en 2 bekertjes crème fraiche.

Verwarm oven voor op 225°C. – stand 5/6. Snijd vet van lamsbout en wrijf in met peper en tijm. Smelt boter en schroei hierin bout rondom dicht en bak hem bruin in 10 minuten. Neem daarna de bout uit de pan. Hak de sjalotjes en de knoflook fijn, halveer voorjaarsuien of snij prei in stukken van 4 cm. Ontvel de tomaten. Bak de groenten al omscheppend in braadvocht. Schenk er de witte wijn bij en breng aan de kook. Leg de lamsbout er weer bij en schuif de slee in oven. Roer gorgonzola los met crème fraîche. Keer lamsbout na 10 minuten en bestrijk met de helft van de crème. Doe dat ook met de andere helft. Braad bout in 1½ uur gaar. Schep de saus in een kom. Snijd vlees in plakken evenwijdig aan het bot. Serveer hierbij groene salade met veldsla, gekookte broccoli-roosjes en een driekleurige lintmacaroni.

hub meijer

Limburgs Dagblad

Directie:
J. Drost
mr. F.A.M. van Hellemond
K.J. Verwer

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37
6411 RS Heerlen
Bank: ABN Bank Heerlen rek.no. 57 75 35 935
Giro: 10 35 100
Tel.: abonnementen: 045-739881
advertenties: 045-739886

Rayonkantoren:
Brunssum 045-256
Geleen 04490-46
Hoensbroek 045-218
Heerlen-Centrum 045-717
Kerkrade 045-452932/455
Maastricht 043-254
Schaesberg 045-311
Roermond 04750-18
Sittard 04490-155
Valkenburg 04406-15

Fax:
redactie 045-739
Advertenties 045-739

Telex:
redactie 561
overige afdelingen 560

Abonnementsprijzen:
bij vooruitbetaling te voldoen
per kwartaal f 73,
per maand f 24,

'Milieu blijft topprioriteit'

D66 wil bezinning op democratisch Europa

MAASTRICHT – D66 wil een interparlementaire conferentie over de democratisering van Europa. De in juni te kiezen nieuwe leden van het Europese Parlement en de leden van de Tweede Kamer moeten hiertoe het initiatief nemen. Partijvoorzitter Jager van D66 deed deze oproep gisteren in Maastricht op de eerste dag van het Euro-congres van zijn partij.

De bezinning moet uitmonden in een concreet actieplan om de nationale regeringen en parlementen van de huidige twaalf EG-lidstaten te laten besluiten tot democratisering van Europa. Jager bepleitte in dat kader verder versterking van de democratische en politieke controle op de Europese machtscentra.

Voor de Europese verkiezingen in 1994 is in zijn ogen een viertal taken in uitvoering te brengen. D66 meent dat het Europees Parlement het volledig budgetrecht moet krijgen. De Raad van Ministers van de lidstaten dient de wetgevende bevoegdheid met het parlement te delen.

De aloude wens van een door het Europarlement gekozen voorzitter van de Europese Commissie moet dan zijn ingewilligd. Vierde eis is dat het Europarlement eindelijk de bevoegdheid krijgt individuele leden van de Europese Commissie naar huis te sturen.

De D66-partijvoorzitter zette enkele cynische kanttekeningen bij de wijze waarop onder meer het kabinet-Lubbers denkt het milieuprobleem het hoofd te kunnen bieden. Opmerkingen als zou alleen economische groei intensivering van het milieubeleid mogelijk maken, bevallen D66 in het geheel niet, aldus Jager.

„Als die economische groei er niet of minder zal zijn dan verwacht, blijft ons milieu een topprioriteit voor D66, waarvoor offers op andere beleidsterreinen en in onze individuele welvaart geboden zijn," maakte Jager duidelijk.

Van onze redactie economie

Raad van Beroep Haarlem:

'Ongehuwden kunnen aanspraak maken op weduwenpensioen'

DEN HAAG – Ongehuwd samenwonenden kunnen na het overlijden van hun partner aanspraak maken op de Algemene Weduwen- en Wezenwet (AWW). De wet geeft alleen gehuwden dat recht, maar volgens de Raad van Beroep in Haarlem is die bepaling is strijdig met het internationale verdrag voor Burger- en Politieke rechten (Bupo-verdrag).

Aanleiding tot deze verregaande uitspraak was een procedure, aangespannen door een vrouw die drie jaar lang ongehuwd had samengewoond. Haar vriend kwam om bij een ongeluk en de Sociale Verzekeringsraad weigerde haar daarna een AWW-uitkering omdat ze niet getrouwd was.

De Raad van Beroep oordeelt dat besluit strijdig met het Bupo-verdrag, omdat in de sociale wetgeving over het algemeen de gelijkstelling tussen gehuwden en ongehuwden tot norm is verheven. Zo wordt bij de toekenning van een bijstandsuitkering gekeken naar het inkomen van de partner, onafhankelijk van de vraag of de bijstandsaanvrager daarmee getrouwd is.

De sociale rechter uit Haarlem constateert verder dat er in Nederland tussen gehuwden en ongehuwden ook maatschappelijk gezien geen onderscheid meer wordt gemaakt tussen mensen die getrouwd zijn en mensen die langdurig samenwonen.

Opmerkelijk in de uitspraak is, dat AWW-aanvragers volgens de Raad van Beroep geen notarieel samenlevingscontract nodig hebben om aan te tonen dat ze echt hebben samengewoond. Vaak wordt dat wel gevraagd als ongehuwden aanspraak willen maken op bepaalde regelingen voor gehuwden. Pensioenfondsen die het partnerpensioen kennen, eisen bijvoorbeeld wel zo'n samenlevingscontract.

punt uit

• Oppositie

De Chinese regering ziet zich voor het eerst in tien jaar weer geconfronteerd met een groeiende intellectuele oppositie. Donderdag werd in Peking een open brief verspreid waarin 33 bekende kunstenaars, schrijvers en leden van de Chinese communistische partij aandringen op de vrijlating van alle politieke gevangenen in China.

• Verbod

De Zuidafrikaanse regering heeft gisteren twee anti-apartheidstijdschriften een verschijningsverbod van drie maanden opgelegd. 'Grassroots' en 'New Era' werden vorig jaar gewaarschuwd dat zij verboden zouden worden of een censor van de regering toegewezen zouden krijgen als zij ondermijnende artikelen zouden publiceren.

• Palestina

De Commissie voor Mensenrechten van de Verenigde Naties heeft gisteren met grote meerderheid van stemmen twee resoluties aangenomen waarin Israëlische schendingen van de mensenrechten van de Palestijnen worden veroordeeld.

• Werkloosheid

Het aantal geregistreerde werklozen bedroeg in de periode november-januari gemiddeld 420.000 personen. In de periode oktober-december lag het gemiddelde aantal mensen zonder werk achtduizend lager.

• Vrijlating

De Zuidafrikaanse minister van Wet en Orde, Adriaan Vlok, heeft gisteren opdracht gegeven zeven politieke gevangenen vrij te laten die zonder proces vastzaten. De zeven behoorden tot de hongerstakers die hun actie stopzetten toen bekend werd dat het Zuidafrikaanse apartheidsregime gevangenen zou gaan vrijlaten. Ongeveer 20 van de hongerstakers zijn er zo slecht aan toe dat zij in het ziekenhuis moeten worden opgenomen. Het document dat minister Vlok heeft getekend, opent ook perspectieven op vrijlating voor andere gevangenen.

• Brief

De negen fractievoorzitters in de Tweede Kamer doen een klemmend beroep op de Tsjechoslowaakse regering om 13 arrestanten, onder wie de toneelschrijver Vaclav Havel, direct vrij te laten. Tijdens de Praagse onlusten van vorige maand werd een groot aantal demonstranten aangehouden. Tegen 55 van hen loopt een strafzaak. Zij namen deel aan herdenkingsbijeenkomsten van Jan Palach. Deze stak zich twintig jaar geleden in brand uit protest tegen de inval van de Warschaupact-troepen.

• Ontucht

Een 47-jarige onderwijzer uit Lelystad is gisteren veroordeeld tot een voorwaardelijke gevangenisstraf van twaalf maanden met een proeftijd van twee jaar. Maakt hij zich in de periode schuldig aan ontuchtige handelingen, dan moet hij vijfduizend gulden betalen aan een nader te bepalen stichting voor seksueel mishandelde minderjarigen.

• Brug

Het transport van de tweede Van Brienenoordbrug vanaf de bouwplaats bij Grootint in Zwijndrecht naar zijn nieuwe bestemming naast de oude brug is volgens bouwer Grootint vlekkeloos verlopen. De komende dagen zal de brug op de pontons ongeveer drie meter worden opgevijzeld. Dit is nodig in verband met de komende werkzaamheden om de brug op haar pijlers te zetten.

• Doodslag

De rechtbank in Utrecht heeft gisteren een 20-jarige vrouw wegens doodslag op haar pasgeboren baby veroordeeld tot een voorwaardelijke gevangenisstraf met een proeftijd van een jaar. De vrouw had op 8 maart vorig jaar haar pasgeboren baby in een plastic van haar balkon gegooid. Zij was bang dat haar ouders en haar vriend haar in de steek zouden laten als de bevalling uitkwam. In het vonnis hield de rechtbank sterk rekening met de sterk verminderde toerekeningsvatbaarheid van de vrouw. De opgelegde straf was gelijk aan de eis.

• Laroche

In de nacht van donderdag op vrijdag is in de Franse hoofdstad Parijs de bekende modekoning Guy Laroche overleden aan de gevolgen van een langdurige ziekte. Hij werd 66 jaar. Laroche genoot grote vermaardheid wegens zijn 'prêt-à-porter' mode tegen betaalbare prijzen.

Ook curatoren failliete paspoortfabrikant KEP starten procedure

Banken vorderen zestig miljoen van de Staat

DEN HAAG – De Nederlandse Middenstands Bank (NMB) en de Nationale Investeringsbank (NIB) zullen een schadeclaim van 60 miljoen gulden tegen de Nederlandse Staat indienen. De KEP-curatoren mr J.Mentink en mr H.van Rootselaar hebben dit gisteren bekendgemaakt. Een woordvoerder van de NMB verklaarde gisteravond desgevraagd dat de juristen van de bank op korte termijn de procedures tegen de Staat zullen opstarten.

De NIB en NMB zijn de financiers van de failliete paspoortfabrikant KEP. In totaal hebben de NIB en NMB naar schatting ruim 80 miljoen gulden in KEP geïnvesteerd. Volgens de banken heeft minister Van den Broek van Buitenlandse Zaken op onrechtmatige wijze eenzijdig het contract met KEP opgezegd, waardoor zij hun geïnvesteerde geld grotendeels kwijt zijn. De juridische procedure tegen de Staat kan jaren gaan duren.

'Vertrouwen'

Een woordvoerder van Buitenlandse Zaken verklaarde dat de samenwerkingsovereenkomst met KEP eind vorig jaar op goede gronden is beëindigd. Want in november 1988 was komen vast te staan dat KEP niet in staat zou zijn aan zijn verplichtingen te voldoen. „De overheid heeft zich steeds gerealiseerd dat de banken niet kan worden belet een gerechtelijke procedure te beginnen, maar de uitkomst daarvan zien we met vertrouwen tegemoet," aldus de woordvoerder.

De woordvoerder constateert dat uit het voornemen van de banken blijkt dat zij geen vertrouwen meer hebben in de mogelijkheid het KEP-paspoortprocedé door een derde bedrijf te laten overnemen. De Staat en de Staatsdrukkerij ondertekenden in januari een intentieverklaring om te onderzoeken of de Staatsdrukkerij het paspoortproject op basis van het KEP-procedé zou kunnen overnemen.

Mededelingen

Buitenlandse Zaken stelt nu nadrukkelijk dat de banken hun medewerking hebben onthouden aan een onderzoek naar een eventuele overname door de Staatsdrukkerij. Tijdens het mondeling overleg van de ministers Van den Broek en Korthals Altes (Justitie) met de Tweede Kamer komende dinsdag zullen door de regering nadere mededelingen worden gedaan over de toekomst van het paspoort-project.

Ook de KEP-curatoren zullen drie miljoen gulden van de Staat vorderen, nu er definitief geen nieuw paspoort volgens het KEP-procedé komt. De curatoren hebben een contract getekend met de banken waarin onder meer is vastgelegd dat de octrooien, voorraden en de know how van het KEP-procedé voor een miljoen gulden in het bezit komen van de banken.

Naast dit miljoen hebben de curatoren nog drie miljoen gulden nodig om de handelscrediteuren van KEP volledig tegemoet te kunnen komen.

Amerikaan wint World Press Photo '89

AMSTERDAM – De Amerikaanse fotograaf David C. Turnley heeft de World Press Photo-wedstrijd 1989 gewonnen. Zijn foto, die tot beste persfoto van 1988 werd gekozen, laat een begrafenis zien van een slachtoffer van de aardbeving die in december 1988 Armenië trof. De uitslag is gisteren in Amsterdam bekendgemaakt. Turnleys' foto werd gekozen uit 10.197 inzendingen van 1287 fotografen uit 62 landen. Er waren 10 procent meer inzendingen dan vorig jaar. Ook twee Nederlandse fotografen vielen in de prijzen. Frans Lanting kreeg een eerste prijs in de categorie 'nature stories' voor een fotoserie genomen op Madagascar die lemurs (aapachtigen) toont. In categorie 'nature' kreeg hij een derde prijs. ANP-fotograaf Cor Mulder kreeg een derde prijs in de categorie humor.

De officiële prijsuitreiking zal op 27 april plaatsvinden in de Nieuwe Kerk in Amsterdam.

• De winnende foto van de Amerikaan David C. Tutnley.

Najibullah zoekt contact met ex-koning van Afghanistan

KABOEL – De Afghaanse president Najibullah heeft gisteren verklaard dat hij enkele gezanten naar Rome heeft gestuurd om contact op te nemen met ex-koning Zaher Shah. Hij zou ook contact hebben gelegd met het anti-communistische verzet en meende dat de vrede in het land een kwestie van 'misschien enkele weken' zou zijn.

De Pakistaanse zaakgelastigde in Kaboel is donderdag op het matje geroepen door het Afghaanse ministerie van Buitenlandse Zaken. Ongeveer 1.600 Pakistaanse soldaten zouden op 10 februari vermomd in Afghaanse leguniformen de Afghaanse provincie Paktia zijn binnengedrongen en daar aan het roven zijn geweest. Het Sovjetpersbureau TASS meldde dat bij een raketaanval van het verzet op Kaboel en de stad Gazni 12 doden zijn gevallen.

Het verzet meldde inmiddels de voorgere zomerhoofdstad Paghman op 17 km van Kaboel veroverd te hebben. Het Afghaanse leger zou echter nog steeds beschietingen met artillerie op Paghman uitvoeren. Een van de zegslieden van het verzet verklaarde gisteren dat men druk bezig is de verovering van Kaboel voor te bereiden.

Enkele honderden vertegenwoordigers van het verzet zijn vrijdag in Islamabad in Pakistan weer begonnen aan onderhandelingen over de samenstelling van een voorlopige regering die in functie zou moeten treden na de eventuele val van Kaboel.

Sfeer na acties in onderwijs grimmiger

KAPELLE – Gesterkt door de onderwijsacties van de afgelopen dagen hervatten de vakbonden komende dinsdag het overleg met minister Deetman. De sfeer is er alleen maar grimmiger op geworden. Dit bleek gistermiddag op een afsluitende actiebijeenkomst in het Zeeuwse Kapelle.

ABOP-voorzitster E. Vogelaar riep de minister op 'politieke moed' te tonen en de bezuinigingen (van vijftig miljoen gulden) ongedaan te maken. „Om de diepe kloof tussen de politiek en het onderwijs te dichten zijn daden nodig; geen mooie woorden. Het onderwijs wil weer serieus genomen worden," aldus Vogelaar. De acties van nu zijn volgens haar het begin van een langdurige strijd om dat doel te bereiken.

Ook PCO-voorzitter L. ter Haar trok fel van leer. „Dit is een peststreek van de minister, die we met z'n allen moeten tegengaan. De bezuinigingen moeten niet alleen stoppen, er moet extra geld bij." Bij een onbevredigend resultaat van het komende overleg zal de PCO zijn leden oproepen tot verregaande acties. „We willen verder gaan dan we ooit gegaan zijn. Verhalen dat er geen geld is: klets! De cijfers liegen er niet om: in 1988 heeft het kabinet 7,78 miljard meer binnengehaald."

Bestuurslid G. van Bergen van het Nederlands Genootschap van Leraren (NGL) noemde de 50 miljoen die bezuinigd moet worden 'peanuts'. Dat is een zesde promille van de totale onderwijsbegroting van dertig miljard. „Dat is geen bezuinigen meer. In goed Nederlands heet dat pesten," aldus van Bergen.

De acties in Zeeland zijn beëindigd. De afsluitingsbijeenkomst in Kapelle trok zo'n zeshonderd actievoerders. Ook zijn er gisteren in Zeeland scholen gesloten geweest. Op naar schatting zeventig scholen werd gestaakt, tot bezetting overgegaan of hielden ouders hun kinderen thuis. Woensdag waren er ruim 120 scholen bij betrokken.

Ginjaar-Maas wil snel meer examenvakken

DEN HAAG – Staatssecretaris Ginjaar-Maas van Onderwijs wil mavoleerlingen al in mei 1991 eindexamen laten doen in 7 in plaats van 6 vakken. Dan worden ook twee moderne talen verplicht. Dat blijkt uit een brief van Ginjaar-Maas aan de onderwijsorganisaties. De Algemene Vereniging van Schoolleiders (AVS) is woedend dat de bewindsvrouw de invoering de examens nieuwe-stijl wil vervroegen.

Voor havo en vwo geldt 1992 als streefdatum in het voorstel van Ginjaar-Maas. Ook voor deze leerlingen wordt het eindexamenpakket met één vak uitgebreid en geldt tenminste twee moderne talen verplicht worden. Daarnaast wordt voor havo/vwo wiskunde verplicht. Het voorstel van Ginjaar betekent dat leerlingen die nu in de 2e klas mavo of 3e klas vwo zitten, er dit jaar bij hun pakketkeuze al rekening mee moeten houden. De Tweede Kamer gaf de staatssecretaris eind vorig het groene licht voor de vernieuwing van de eindexamens. De Algemene Vereniging van Schoolleiders (AVS) vindt de invoering op dergelijk korte termijn onaanvaardbaar- en overweegt de leden op te roepen geen medewerking te verlenen aan de versnelde invoering. De schoolleiders vinden bovendien dat een uitbreiding van het vakkenpakket moet samengaan met een uitbreiding van de lesuren.

Duizenden doden door nekkramp in Ethiopië

AMSTERDAM – In een paar weken tijd zijn in Ethiopië al enige duizenden doden gevallen als gevolg van nekkramp (hersenvliesontsteking). Miljoenen anderen worden door de explosieve groei van de ziekte bedreigd, zo meldt de medische hulporganisatie Memisa.

De Ethiopische gezondheidsautoriteiten hebben een dringend beroep gedaan op nationale en internationale hulporganisaties om te helpen de epidemie te bestrijden. Er is een groot tekort aan medicijnen, vaccins en hulpmiddelen als spuiten, naalden en infuussystemen. Zo beschikt het land maar over één infuusfabriek, waarvan de produktiecapaciteit overeenkomt met de hoeveelheid die in een week wordt verbruikt.

De nekkramp-epidemie heeft zich in korte tijd van het zuiden in het land uitgebreid tot de meeste provincies. De oorzaken van de ramp zijn de hardnekkige droogte en de ernstige ondervoeding van de bevolking. De kans op nekkramp is erg groot als de slijmvliezen van een besmet persoon zijn beschadigd door bijvoorbeeld uitdroging.

Mogelijke connectie met Bende van Nijvel

Politie is ontvoerders van VDB op het spoor

Van onze correspondent

BRUSSEL – Met de aanhouding van de Belgische gangster Basri Bajrami in het Noordfranse Metz is de politie een grote slag geslagen. Daarmee zou niet alleen een spoor zijn gevonden naar de ontvoerders van de Belgische oud-premier Paul Vanden Boeynants, maar wellicht ook naar de beruchte Bende van Nijvel. Bajrami, een Belg van Joegoslavische afkomst, werd dinsdag door de Franse politie aangehouden in het station van Metz na een tip uit Brussel. Hij werd al enkele weken gezocht, omdat men vermoedde dat hij betrokken was bij de ontvoering van VDB.

Bajrami (34) behoort tot de bende van de voortvluchtige gangster Patrick Haemers. Belgische justitiekringen zeiden donderdag er voor 80 procent zeker van te zijn dat Haemers het brein is achter de ontvoering van Vanden Boeynants. Allerlei aanwijzingen brengen hem nu echter ook in verband met de Bende van Nijvel, die tussen 1983 en 1985 in België een hele reeks bloedige overvallen pleegde, waarbij in totaal 28 mensen werden vermoord.

De Belgische justitie hield er al weken rekening mee dat Haemers achter de ontvoering van VDB zat. Omdat hij en Bajrami spoorloos waren, werd de vriendin van de laatste geschaduwd. Tot het afgelopen weekeinde verbleef zij in Nederland. Begin deze week reisde zij via Duitsland en België naar Metz. Daar ontmoette zij Bajrami. Die kon daarna dinsdag op het station zonder verzet worden aangehouden.

De speurtocht naar Haemers had donderdag ook onverwacht succes. In Ukkel bij Brussel werd een door hem gehuurde garage opengebroken. Daarin bevond zich een wapenarsenaal en een zwarte BMW. In de auto vond men ook enkele vervalste nummerplaten. Op een daarvan stond het kenteken van de auto van de vrouw van Vanden Boeynants.

DE LIMBURGSE m/v PERSONEELSGID

HEUSCHEN-SCHROUFF B.V.

Heuschen-Schrouff b.v. is een groothandel in Aziatische levensmiddelen en tevens een producent van tahoe en sambal.
I.v.m. het uitbreiden van de werkzaamheden zoeken wij op zeer korte termijn personeel:

★ Produktiemedewerkers m/v
voor de produktie-afdeling van tahoe en sambal
- leeftijd 18-30 jaar
- werken in 2-ploegendienst
- bij voorkeur enige ervaring in de levensmiddelenindustrie

★ Inpaksters m/v
voor het verpakken van diverse produkten
- leeftijd 18-30 jaar
- werken in 2-ploegendienst
- bij voorkeur enige inpak-ervaring
(ook part-timers)

★ Chauffeurs
voor het vervoeren en bezorgen van onze produkten in binnen- en buitenland
- rijbewijs BCDE
- ervaring in binnen- en buitenland gewenst
- ervaring met aanhangwagen gewenst

Geïnteresseerden kunnen schrijven naar Heuschen-Schrouff b.v., Sperwerweg 7, 6374 AG Landgraaf, t.a.v. afd. Personeelszaken.

Voor meer informatie kunt u bellen na 20.00 uur: tel.nr. 045-316096.

DE KWANTITEITSWATERSCHAPPEN IN LIMBURG

In Limburg zijn er vier kwantiteitswaterschappen: het Waterschap Noord-Limburg te Venray, het Waterschap het Maasterras te Bergen, het Waterschap Midden-Limburg te Heythuysen en het Waterschap Roer en Overmaas te Sittard. De gezamenlijke waterschappen wensen over te gaan tot aanstelling van:

EEN VOORLICHTER (M/V) vac.nr. 902.

De voorlichter zal voor 60% werkzaamheden verrichten voor het waterschap Roer en Overmaas en voor 40% voor de overige waterschapppen.

Functie-informatie:
- Het opzetten en uitvoeren van een gestructureerd voorlichtingsprogramma;
- Het verzorgen van voorlichtingsbijeenkomsten voor instanties en burgers in groepsverband;
- De advisering en initiëring van activiteiten op het terrein van voorlichting en representatie;
- Redactie voorlichtingsblad;
- Het voorbereiden van contacten met de pers en het redigeren van persberichten;
- Het voorbereiden van inspraak- en informatiebijeenkomsten;
- Het deelnemen aan regionale beurzen, exposities e.d.

Functie-eisen:
- Opleiding op HAVO/VWO-niveau;
- School voor journalistiek danwel HEAO-communicatie;
- Ervaring op het gebied van voorlichting, liefst binnen de overheid;
- Uitstekende mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid;
- Affiniteit met techniek.

Salaris:
Afhankelijk van opleiding en ervaring van ƒ 3.051,-- tot ƒ 4.724,-- (schalen 8/9).

Nadere informatie over de bovenvermelde functie kan worden ingewonnen bij de secretaris van het waterschap Roer en Overmaas, de heer W.H.Th. van Megen, tel. 04490-17343.
Voor de functie geldt dat:
a. de rechtspositieregels van het waterschap Roer en Overmaas van toepassing zijn;
b. het waterschap aangesloten is bij het I.Z.A.-Limburg;
c. sollicitaties dienen te worden ingezonden aan het dagelijks bestuur van het waterschap Roer en Overmaas, Postbus 185, 6130 AD Sittard binnen 10 dagen na het verschijnen van deze oproep. Op de envelope en op de brief dient vermeld te worden: "Soll." met het betreffende vacaturenummer.

Polec Maastricht zoekt een:

Projectmanager HTS-Wtb

Sinds 1968 verricht Polec velerlei werkzaamheden (o.a. ontwerpen, tekenen, calculeren en werkvoorbereiding) en uitvoerende taken voor de overheid, advies- en constructiebureaus, bouwondernemingen en produktiebedrijven.
Wegens de expansieve groei van onze organisatie en de toenemende interesse van opdrachtgevers in de regio, hebben wij regelmatig vacatures voor de uitvoering van projecten, die variëren in aard en omvang. Nu zoeken wij voor een opdrachtgever kandidaten voor de functie van projectmanager.

Onze opdrachtgever
Een vooraanstaande Nederlandse fabrikant van warmte-wisselaars voor de petrochemische industrie. Ter versterking van hun team zoeken zij voor de afdeling Design & Engineering een projectmanager met duidelijke doorgroeicapaciteiten.

De functie
Als projectmanager Design & Engineering bent u verantwoordelijk voor het zelfstandig begeleiden en sturen van projecten van de ontwerpfase tot en met de uitvoering. U verzorgt de orderinformatiestroom en onderhoudt een goed informatiesysteem.
U heeft regelmatig contact met opdrachtgevers en leveranciers. Kortom, u bent de spil en de motivator waar het gehele project om draait.

De eisen
Wij vragen minimaal HTS-Wtb of gelijkwaardig niveau, aangevuld met een vijftal jaren ervaring als bijvoorbeeld constructeur in de machine- en apparatenbouw en/of het piping gebied. U bezit een goede kennis van de Engelse taal in woord en geschrift.

De voorwaarden
Naast een buitengewoon afwisselende functie kunt u rekenen op uitstekende arbeidsvoorwaarden. Voor iemand die voldoet aan onze profielschets zijn er voldoende doorgroeimogelijkheden.

Informatie/sollicitatie
Wanneer u geïnteresseerd bent in ons aanbod, bel dan (tijdens kantooruren) met of schrijf naar de heer M.G.M. Limbourg, manager Polec Maastricht.

polec

**Polec Maastricht,
Scharnerweg 86,
6224 JJ Maastricht.
Telefoon 043-633833.**

MTS'ers Procestechniek zitten straks gebeiteld.

Inderdaad, want DSM heeft in de komende jaren enkele honderden procesoperators nodig. Het is dan ook een beroep met goede toekomstmogelijkheden. Want met een diploma MTS-Procestechniek maken jongens en meisjes dus een prima kans op een goede baan.

Wie kan die studie gaan volgen?
Jongens en meisjes in het bezit van een van de navolgende papieren kunnen zonder meer aanschuiven bij een van onderstaande MTS'en:
- MAVO-diploma met wis- en natuurkunde op C-niveau of wiskunde op D-niveau;
- LBO-diploma (bv. LTS) met wis- en natuurkunde en een vreemde taal op C-niveau of:
- wiskunde op D-niveau en een vreemde taal op C-niveau;
- overgangsbewijs van 3 HAVO/VWO naar 4 HAVO/VWO met een voldoende voor wiskunde.

Slaag voor een goede toekomst via de MTS
Aanmelden kan tot 1 maart a.s. bij:
MTS Heerlen, Schimmelpenninckstraat 1
6415 GH Heerlen, tel: 045-720440;

MTS Roermond, Kasteel Hillenraedstraat 1
6043 HA Roermond, tel. 04750-28646.

DSM
We hèbben een oplossing of we vinden er een.

Ingenieursbureau Grabowsky & Poort B.V. is met c. a. 250 medewerkers werkzaam als adviesbureau op het brede terrein van de civiele techniek, milieutechniek en bouwtechniek.

Naast de hoofdvestiging in Den Haag is het bureau gevestigd in Leeuwarden, Hoorn, Nijverdal, Enschedé, Veghel, Gorinchem en Maastricht.
In het buitenland zijn vestigingen op Curaçao, Sint Maarten (N.A.), Nairobi (Kenya), Ouagadougou (Bourkina Faso), Bandung en Jakarta Selatan (Indonesië).

AFDELINGSDIREKTEUR WATERBOUW (m/v)

De afdeling voert binnen- en buitenlandse opdrachten uit met het zwaartepunt op havenwerken en bijbehorende infrastruktuur, afwateringen, rioleringen, wegenaanleg, kunstwerken en rekreatieprojekten.

De aan te trekken afdelingsdirekteur wordt verantwoordelijk voor de kommerciele- en technische leiding van de afdeling, terwijl tevens een belangrijke inbreng wordt verwacht bij de initiëring en acquisitie van projekten, alsmede bij research en ontwikkeling.

Voor een goede vervulling van de funktie worden de volgende kwalifikaties noodzakelijk geacht:
- opleiding T.U. civiele techniek
- minimaal 7 jaar brede- en diepgaande ervaring in de waterbouw
- leiderschap in teamverband
- ondernemerschap
- bereidheid tot het uitvoeren van korte en lange missies naar het buitenland
- beheersing van de moderne talen
- kwaliteitsbewust

Gegadigden voor deze functie worden verzocht hun schriftelijke sollicitatie met uitgebreid curriculum vitae te richten aan:
de Direktie van het bureau, ter attentie van Ir C.S. Kleinman c.i., Postbus 3042, 6202 NA Maastricht

KONSTRUKTIES
BOUWTECHNIEK
WEG- EN WATERBOUW
INDUSTRIELE PROJEKTEN
MILIEUMANAGEMENT
AFVALVERWERKING
BODEMSANERING
AUTOMATISERINGSPROJEKTEN
PROJEKTREALISATIE
FEASIBILITY STUDIES

Ingenieursbureau
Grabowsky & Poort b.v.

Den Haag, Leeuwarden, Hoorn, Nijverdal, Enschedé, Veghel, Gorinchem, Maastricht, Curaçao, Sint Maarten (N.A.) Nairobi (Kenya), Ouagadougou (Bourkina Faso), Bandung en Jakarta Selatan (Indonesië).

Lid van de orde van Nederlandse Raadgevende Ingenieurs ONRI

Intratuin Peters Geleen vraagt per 1 maart een enthousiaste

MEDEWERKER M/V

voor een mede-leidinggevende funktie van de totale buitenafdeling. Zijn taak bestaat uit inkoop/verkoop, voorraadbeheer en presentatie.

Funktie-eisen:
- opleiding M.T.U.S.
- leidinggevende kapaciteiten.
- zelfstandig de buitenafdeling beheren.
- leeftijd tussen 25 en 35 jaar.
- goede kontaktuele eigenschappen.
- rijbewijs B.C.D.E. (+ chauffeursdiploma).

Schriftelijke sollicitaties kunt u richten aan onderstaand adres t.a.v. dhr. M.M.L. Lumens.

intratuin
peters
**6166 BG Geleen Danikerstraat 15.
Tel. 04490-43470**

ML BOUWBEDRIJF

GEVRAAGD

voorman-metselaars

en

allround voormannen

Gaarne schriftelijke sollicitaties.

Bouwbedrijf Moonen-Lückers b.v.
Verlengde Klinkertstraat 16
6433 PL Hoensbroek
Tel. 045-221422

DE MILLENERPOORT

**Millenerweg 8
Sittard**

De Millenerpoort voert de wet sociale werkvoorziening uit voor de geme Sittard, Born en Susteren.
De Millenerpoort heeft een personeelbestand van 350 medewerk(st)ers, ve over diverse afdelingen. In een van deze afdelingen worden handgekn tapijten vervaardigd.
De voorbereidende werkzaamheden t.b.v. verkoop en produktie geschieden afdeling commerciële zaken / calculatie. Hier is de funktie vakant van :

COMMERCIEEL MEDEWERKER (M/V)

De werkzaamheden zullen in hoofdzaak bestaan uit:
- telefonische en persoonlijke contacten met klanten
- specifieke wensen van klanten vertalen naar te maken produkt
- administratieve orderverwerking; o.m. registreren orders en maken va recepturen
- ordervoorbereiding voor produktie; o.m. verzorgen van calculaties en werkopdrachten
- het betrokken zijn bij de ontwikkeling van nieuwe collecties

Funktie - eisen :
- opleiding: MDS, MEAO of gelijkwaardig nivo
- goede contactuele eigenschappen
- kleurgevoeligheid en creativiteit
- enige ervaring in geautomatiseerde gegevensverwerking strekt tot aa ling

Voor de funktie gelden :
- de bij de gemeente Sittard van toepassing zijnde rechtspositieregeling alsmede een I.Z.A.-ziektekostenregeling
- salaris, afhankelijk van ervaring, minimaal ƒ 2336,—, t.z.t. uitlopend maximaal ƒ 3616,— bruto per maand

Tot de sollicitatieprocedure behoren een medisch onderzoek en een ps gisch onderzoek.

Sollicitaties binnen 10 dagen te richten aan de direkteur, drs. H. H. Nij Postbus 239, 6130 AE Sittard.

Eretitel 'Moeder van de Natie' lijkt nu wel afgedaan

De val van Winnie Mandela

JOHANNESBURG – Er zijn maar weinig personen in de contemporaine geschiedenis die hun reputatie alleen te danken hebben aan het feit, dat ze de man of vrouw van een persoon van wereldformaat zijn. Zelfs Evita Perron, toch in de eerste plaats de weduwe van wijlen de Argentijnse dictator Juan Perron, heeft nog enige tijd wat prestige kunnen ontlenen aan het feit dat ze presidente van haar land was, voordat zij voorgoed werd opgeborgen in de analen van de geschiedenis.

Maar er kan weinig twijfel over bestaan dat Nomzamo Zaniewe Winnifred Madikizela, zoals Winnie Mandela's volledige meisjesnaam luidt, haar internationale bekendheid voor alles te danken heeft aan het feit dat zij de zestien jaar jongere echtgenote is van 's werelds bekendste politieke gevangene, ANC-leider Nelson Mandela.

Evenmin kan worden bestreden, dat zij in de schaduw van haar echtgenoot binnen de zwarte gemeenschap van Zuid-Afrika toch ook een eigen positie heeft weten op te bouwen. Zo zeer zelfs, dat zij voor menig zwarte activist en voor talrijke ondersteuners van de anti-apartheidsstrijd in binnen- en buitenland de eretitel 'Moeder van een onderdrukte natie' heeft weten verwerven.

De afgelopen weken is Winnie Mandela dermate in opspraak gekomen vanwege haar beweerde betrokkenheid bij ontvoeringen, mishandelingen en zelfs moord, dat het voorgoed gedaan lijkt met deze eretitel. Of zoals het Afrikaanstalige dagblad Beeld schreef: „Winnie Mandela, van een politieke heilige tot de Zwarte Evita".

Onze correspondent in Zuid-Afrika, die haar de afgelopen vier jaar van dichtbij heeft gevolgd, schetst haar levensloop en probeert een verklaring te geven voor haar persoonlijke val, die tegelijk de strijd tegen de apartheid in grote verlegenheid heeft gebracht.

Van onze correspondent

JOHANNESBURG – In het boek 'Higher than Hope', de officiële biografie over het leven van Nelson Màndela van de hand van Fatima Meer, dat eind vorig jaar ter gelegenheid van zijn 70ste verjaarsdag verscheen, is een hoofdstuk speciaal gewijd aan Winnie Mandela. Aan het begin van dat hoofdstuk wordt haar geboorte in herinnering gebracht als derde dochter van Nomathamsanqua. Daarbij wordt opgemerkt, dat haar overgrootvader Mazingi het krijgen van dochters 'zonde van alle moeite en tijd' beschouwde en daarom opdracht gaf om ze maar direct na hun geboorte te doden.

Iets verderop schrijft Fatima Meer dat haar moeder haar van de drie dochters 'veruit de moeilijkste en koppigste' vond: „Hoewel zij dat nooit heeft laten merken, voelde Winnie, zelfs als kind, instinctmatig, dat haar moeder haar eigenlijk nooit gewild heeft. En omdat haar moeder een jongen had gewild, gedroeg zich als een jongen en dat verergde slechts de situatie. Want wat verweet haar moeder haar: „Waarom kun jij niet gewoon een meisje zijn zoals alle andere? Waarom ren je altijd rond met de jongens?".

Dat 'een jongen willen zijn' is Winnie Mandela in haar verdere leven blijven achtervolgen, ondanks het feit, dat haar vrouwelijke schoonheid haar handelsmerk werd, toen ze eenmaal het landelijke Transkei had verruild voor het wilde stadsleven van het zwarte Soweto. Helemaal goed heeft ze het ook nooit kunnen vinden met de vrouwen in haar directe omgeving en het is bekend, dat zij in de kring van echtgenoten van de andere ANC-leiders, die samen met Mandela in 1964 tot levenslang werden veroordeeld, altijd een buitenstaander is gebleven.

Winnie Mandela werd 54 jaar geleden geboren in het huidige thuisland Transkei, in het 'backdorpie' Bizana, vlak bij de Indische Oceaan. Haar jeugd was als die van zovele zwarte jongens en meisjes op het Zuidafrikaanse platteland. Ze hoedde het vee en leerde voor zichzelf opkomen. Haar vader had een belangrijke invloed op haar verdere leven, mede omdat zij haar moeder verloor, toen ze acht jaar oud was.

School

Als Winnie op de middelbare school zit, komt ze in contact met de verschillende politieke stromingen in het land: „Onze leraren kwamen van de universiteit van Fort Hare. Ze vertelden over campagnes tegen de apartheidswetgeving in de grote steden en leerden ons de namen van de leiders uit onze eigen geschiedenis".

Wanneer ze later door haar vader naar Johannesburg wordt gestuurd om daar een opleiding als sociaal werkster te voltooien, hoort ze voor het eerst de naam van Nelson Mandela: „Het was in december 1956, vlak voor het Hoogverraadproces. Hij belde me op om te vragen of wij, sociaal werksters, geld konden inzamelen voor de ANC-leiders die terecht stonden".

● *De vermoorde jonge activist Stompie Mokhetsi Seipei.*

Winnie, die inmiddels de eerste niet-blanke sociaal werkster in Zuid-Afrika was geworden, werkte toen bij het Baragwanath-ziekenhuis in Soweto. Hun eerste ontmoeting was liefde op het eerste gezicht en anderhalf jaar later trouwden ze, nadat Mandela zich eerst van zijn eerste echtgenote Eveline had laten scheiden.

Kinderen

Winnie en Nelson Mandela hebben nooit een normaal huwelijk gehad. Het was een leven van in en uit de gevangenis, van demonstraties, van acties en van onderduiken. Nelson zag ze eigenlijk helemaal niet en eens verklaarde ze, dat het meer geluk dan wijsheid is geweest, dat ze nog twee kinderen van hem heeft gekregen. „Ik was me er toen nog niet van bewust, dat dat het patroon van mijn verdere leven zou worden. Op een gegeven moment zaten we allebei in de gevangenis en moesten onze kinderen worden opgevangen door vrienden".

Na het Sharpeville-incident op 27 maart 1960, waarbij 56 personen bij een vreedzame demonstratie werden doodgeschoten, en het ANC vervolgens tot een verboden organisatie werd verklaard, veranderde haar leven nog ingrijpender: „In feite was de dag dat het Hoogverraadproces afliep en Nelson werd vrijgesproken, ook de dag waarop ik hem voor het laatst in ons huis in Soweto heb gezien. Ik wist niet eens dat hij ondergronds zou gaan. Over die hele periode, die Mandela de bijnaam 'de zwarte Pimpernel' opleverde, weet ik niets. Daarna heb ik hem in vrijheid nog maar twee keer ontmoet. Eerst voordat hij illegaal het land verliet, en een half jaar later, nadat hij was teruggekeerd".

Het is dan ook niet verbazingwekkend, dat Nelson Mandela voor haar in de allereerste plaats een politiek vaderfiguur is gebleven en tot de dag van vandaag praat zij over hem als 'haar leider': „Dit was een zeer moeilijke periode in mijn leven. Maar ik wist eveneens, dat ik niet de enige was. Nagenoeg iedere zwarte vrouw bevindt zich nog steeds in een situatie beroofd te zijn van haar echtgenoot of geliefde. Ik was en ben slechts één van de vele slachtoffers van deze wrede apartheidssamenleving" zal ze later over deze tijd zeggen.

Armoede

Na Mandela's veroordeling tot levenslang in 1964 bleef haar leven een aaneenschakeling van arrestaties, vervolgingen, banningsorders en pesterijen van de kant van het apartheidsbewind. Het was ook een leven van grote armoede en betrekkelijke anonimiteit, omdat de internationale publieke opinie zich op dat moment nog weinig voor de Zuidafrikaanse problematiek interesseerde.

In 1977 werd ze uiteindelijk verbannen naar de Oranje Vrijstaat, naar het plaatsje Brandfort zo'n 400 kilometer van Soweto, kortom naar wat ze ook wel noemde 'het hart van het blanke Afrikanerdom': „Om vier uur 's ochtends werd ons huis door zwaarbewapende militairen omringd. Ik dacht dat ze me weer kwamen arresteren, maar het bleek een gestapo-achtige verhuizing te zijn".

1985 kan in menig opzicht een belangrijk keerpunt in haar leven worden genoemd. Eerst kreeg ze in Brandfort bezoek van de Amerikaanse senator Edward Kennedy, wat haar op de voorpagina's van de internationale media bracht en vervolgens ontving ze de John F. Kennedy-prijs voor mensenrechten. In hetzelfde jaar werd ze ook kandidaat gesteld voor de Nobelprijs voor de Vrede, wat zich het jaar daarop herhaalde. Samen met haar man werd ze in 1985 ook tot de man en vrouw van het jaar uitgeroepen, door zowel het weekblad Time als de Britse omroep BBC.

Als gevolg van alle publiciteit rond haar persoon durfde ze het ook aan om openlijk het beleid van de regering-Botha ten opzichte van haar persoon te trotseren. Ze keerde zonder daarvoor toestemming te vragen van de autoriteiten naar haar huis in Soweto terug en vanaf dat moment werd ze min of meer met rust gelaten door het apartheidssyteem, hoewel de pesterijen en intimidaties door de politie nooit echt hebben opgehouden.

Helemaal zeker is niet, maar achteraf moet worden geconcludeerd dat haar status als 'Moeder van de Natie', zoals ze inmiddels werd genoemd, ook haar nieuwe rol als tragische heldin van de anti-apartheidsstrijd heeft ingeluid. Het begon allemaal met een bijeenkomst op 13 april 1986 in de zwarte woonwijk Munsieville bij Krugersdorp, toen zij in een uitermate ongelukkige bui van rethoriek meende te moeten verklaren dat Zuid-Afrika bevrijd moest worden met 'luciferdoosjes en halskettingmoorden'.

De regering-Botha liet daarna geen gelegenheid ongebruikt om om deze oproep aan te halen als overtuigend bewijs, dat het ANC niets anders is dan een 'gewelddadige, wrede en terroristische' organisatie en ofschoon Winnie zich eruit probeerde te redden door de media ervan te beschuldigen haar haar woorden verdraaid en uit hun context gehaald te hebben, de schade was aanzienlijk. Mede op aandringen van haar man en het ANC hield ze zich daarna enige tijd rustig, maar een controverse, nu over de bouw van een luxueuze woning van ruim 1 miljoen rand in Soweto, maakten haar opnieuw een dankbaar onderwerp voor de Zuidafrikaanse propaganda-machine en de internationale roddelpers.

Pijnlijk

Daarna is het eigenlijk niet meer goedgekomen met haar. Ze bleef pijnlijke uitspraken maken in het openbaar, kwam afspraken niet na en vervreemde zich van haar omgeving door een levensstijl, die onaanvaardbaar werd gevonden voor iemand, die de eretitel 'Moeder van de Natie' droeg. Zo verscheen ze vorig jaar op een verjaardagspartijtje voor de hoogbejaarde activiste Helen Joseph is een kledij, die het midden hield tussen een 'Out of Africa-dress' van Myrel Streep en de outfit van een welpenleidster, terwijl haar dochter Zinzi zich niet geneerde om een koloniale tropenhelm te dragen.

Temidden van beweringen over ruzies met de officiële Mandela-advocaat Ismail Ayob en geruchten over een breuk met haar nog steeds gevangengehouden echtgenoot, brak pas echt de hel los over haar persoonlijke lijfwacht. Deze wordt gevormd door een twintigtal jongeren, die zich als een voetbalteam voordoen, maar alles kunnen behalve voetballen.

Twee weken geleden kwam de Mandela United weer in het nieuws, nadat individuele leden al in een eerder stadium in opspraak waren gekomen vanwege mishandelingen en ontvoeringen en ander vormen van fysiek geweld tegenover beweerde politiespionnen in de Soweto-gemeenschap. Maar deze keer gaat het om de moord op de jeugdige activist Stompie Mokhetsi Seipei, waarbij volgens beëdigde verklaringen ook Winnie Mandela zelf betrokken is geweest. Ook wordt haar naam in verband gebracht met de moord op de populaire dokter Abu-Baker Asvat, die uit de weg zou zijn geruimd omdat hij teveel wist over het doen en laten van het Mandela-voetbalteam.

● *Winnie Mandela, samen met een ouder lid van haar omstreden persoonlijke lijfwacht, de club Mandela United, die allesbehalve voetballen kan.*

Waarheid

Gezien de belangen die bij al deze beschuldigingen een rol spelen – de interne politieke tegenstellingen in de zwarte gemeenschap en de altijd dominante aanwezigheid van het apartheidsconflict – moet worden betwijfeld of de waarheid van wat er eind december vorig jaar in Winnie Mandela's huis heeft afgespeeld, ooit helemaal boven water zal komen. Welke rol Winnie daarbij zelf precies heeft gespeeld, is eigenlijk op dit moment niet eens meer echt relevant, want de schade die zij zichzelf en vooral de strijd tegen de apartheid heeft berokkend, zal niet makkelijk te herstellen zijn.

Hoogmoedswaanzin, vervreemding van de realiteit van haar omgeving of pure arrogantie? Wie zal het zeggen? Maar wat zij ook allemaal verkeerd mag hebben gedaan, ook daarin blijft Winnie Mandela in alles en in de eerste plaats een slachtoffer van hetgeen, waartegen ze haar hele leven heeft gestreden en van hetgeen waarvoor zij intens heeft geleden: het verwerpelijke Zuidafrikaanse apartheidssyteem.

ruud de wit

● *Eindelijk thuis! Twee Russische soldaten omhelzen elkaar, nadat zij de Afghaanse grens zijn gepasseerd.*

Problemen Russische soldaten bij terugkeer uit Afghanistan

Vietnam-veteranen helpen 'Afghanski'

NEW YORK – Nu de laatste Sovjetrussische troepen Afghanistan hebben verlaten, gaan Amerikaanse Vietnamveteranen hulp bieden aan Sovjet-soldaten bij het oplossen van problemen die zijzelf tien jaar geleden hadden bij hun terugkeer in de Amerikaanse samenleving.

De samenwerking tussen de soldaten van de beide grote mogendheden nam vorig jaar al een aanvang toen Amerikaanse veteranen Moskou en Leningrad bezochten voor een ontmoeting met de 'Afghanski', zoals de Sovjet-soldaten worden genoemd.

De samenwerking voorziet verder in het opzetten van adviescentra.

De 'Vietnamvets' kwamen tot de conclusie dat de Sovjet-veteranen niet als helden waren verwelkomd thuis, dat zij moeite hadden om een baan te krijgen of te behouden, aan de drank waren geraakt en dat velen van hen een scheiding achter de rug hadden.

Precies dezelfde sores die de Vietnam-veteranen zelf hadden meegemaakt.

Overeenkomsten

„De overeenkomsten tussen beide groepen zijn uitzonderlijk", zegt Jack Smith uit Cleveland, die Vietnam-veteranen adviseert en lid was van de Amerikaamse delegatie die de Sovjetunie bezocht.

„Of je nu in de Tweede Wereldoorlog hebt gevochten of in Korea of Vietnam, het oorlogstrauma beïnvloed je", stelt James Sparrow, de voorzitter van de 'Vietnam-veteranen die slachtoffer werden van Agent Orange' (een ontbladeringsmiddel dat de Amerikaanse luchtmacht gebruikte in Vietnam, red.).

Gene Gitelson, die aan het hoofd staat van een arbeidsbemiddelingsbureau voor Vietnamvets in New York, zegt dat beide groepen soldaten relatief jong zijn, gemiddeld 19 jaar, terwijl de gemiddelde leeftijd van de veteranen uit de Tweede Wereldoorlog en de Korea-oorlog rond de 26 was.

Beide groepen waren verwikkeld in een guerrilla-oorlog waarin duidelijke overwinningen niet voor het oprapen lagen.

Deskundigen

Smith zegt dat hij en 18 andere deskundigen, die gespecialiseerd zijn in de behandeling van psychologische en medische problemen van veteranen, op uitnodiging van een Russisch instituut in oktober en december van het vorig jaar de Sovjetunie hebben bezocht.

Zij kwamen tot de bevinding dat de Sovjet-veteranen „waren vervreemd van hun maatschappij" en dat de Russische regering geen instellingen had voor het geven van psychologisch advies.

„De Afghanski zeiden dat ze naar Afghanistan waren gegaan zonder een vorm van antipathie tegenover de Afghanen, maar mensen die zeiden hun vrienden te zijn, gaven hen geen informatie over hinderlagen. Van de eenheden waartoe zij behoorden, werd de helft gedood", aldus Smith.

„Met die feiten werden zij geconfronteerd. Zij gingen de Afghanen haten. Zij konden een dorp uitmoorden en hadden daarna spijt. Net zoals de Vietnam-veteranen vroegen zij zich af: „We dachten dat we aardige kerels waren. Hoe zijn we zo ver kunnen zakken".

Veel Sovjet-veteranen zijn aan de drank geraakt. „Zij gaan naar de kroeg en drinken zich een stuk in de kraag enkel en alleen om thuis niet kwaad te hoeven worden. Vervolgens worden zij uit de kroeg gesmeten. Het eind van het liedje is dat zij in knokpartij verzeild raken", aldus Smith.

De Sovjet-veteranen zien de Vietnamvets als oudere broers die inzicht hebben opgedaan uit hun ervaringen. De Amerikaanse veteranen zijn van plan in april weer een bezoek te brengen aan de Sovjetunie om informatie uit te wisselen over programma's voor psychologische hulpverlening.

Leiders van de Afghanski zullen worden uitgenodigd om naar de Verenigde Staten te komen.

Smith stelt dat het bezoek van de Vietnam-veteranen wantrouwen uit de weg heeft geruimd. „Ik zei tegen een Sovjet-veteraan dat ik enige vrees had om hen te ontmoeten omdat mijn kogelvrij vest was geraakt door een Sovjet-granaat. Hij rolde zijn broek op, liet mij zijn stomp zien en zei: „Mijn been is afgerukt door een Amerikaanse mijn".

mv DE LIMBURGSE PERSONEELS GIDS

Ter uitbreiding van ons team zoeken wij op korte termijn een

All-round grafisch vakman m/v

Taak-omschrijving
Rechtstreeks onder de werkleiding zal zal hij/zij belast zijn met de uitvoering, coördinatie en begeleiding van opdrachten in de studio, vanaf de kopij tot aan de drukvorm.

Functie-eisen
- Gedegen kennis en ervaring met zetapparatuur, montage werkzaamheden en repro/dokawerk.
- Creatieve en kritische instelling.
- Bekend met zeefdruk- en offsettechniek.
- Goed organisatievermogen.
- Opleiding grafisch MTS niveau.
- Leeftijd 25-35 jaar.

Naast een interesante en gevarieerde baan, bieden wij een goede werksfeer in kleine kring en een goed salaris, afhankelijk van opleiding, leeftijd en ervaring.

Uw schriftelijke solicitatie zien wij gaarne tegemoet.
Voor nadere informatie kunt U ons bellen of schrijven:
Studio Kerdél Zeefdruk, Postbus 175, 6160 AD Geleen,
Telefoon 04490-42964. Kontaktpersoon: J. Kerdél.

---

aannemingsbedrijf vepo bv
betonbouw/ staalbouw/ utiliteitsbouw/ woningbouw/ verbouw/ groot onderhoud

vepo

Wijenweg 137, 6446 AK Brunssum
Tel. 045-229300

In verband met de zg. VUT-regeling alsmede pensionering kunnen wij op korte termijn plaatsen voor de sector beton-utiliteitsbouw:

één ervaren uitvoerder beton-utiliteitsbouw;
opleiding: MTS-niveau of gelijkwaardig

twee hulpuitvoerders c.q. voorlieden;
gegadigden moeten in staat zijn zelfstandig kleine projecten uit te voeren.
opleiding: LTS-niveau en ruime praktijkervaring.

Indien u aan de eisen, gesteld aan deze functies, voldoet kunt u natuurlijk rekenen op een uitstekende salariëring.
Brieven aan bovengenoemd adres.
Telefoon na 18.00 uur: 045-213790.

VEPO BV, „al jaren een beste bouwer"

Wij zijn een landelijk werkende service-organisatie t.b.v verwarmingsinstallaties.

Vanuit Maastricht, een der vestigingsplaatsen, worden onze activiteiten voor Zuid-Limburg gecoördineerd.
Naast het verhelpen van storingen maakt het onderhoud van verwarmingsinstallaties, in de ruimste zin van het woord, een belangrijk deel uit van onze diensten.

Voor de regio
Zuid-Limburg
zoeken wij contact met:

a) ERVAREN C.V.-SERVICEMONTEURS

De werkzaamheden zullen voornamelijk bestaan uit het verhelpen van storingen aan zowel individuele installaties als aan die van ketelhuizen.
Naast een redelijke praktijkervaring en een behoorlijke mentale instelling, achten wij een opleiding tot c.v. -storingsmonteur en/of V.E.V. gewenst.

b) VERWARMINGS-ONDERHOUDSMONTEURS

Deze werkzaamheden zullen voornamelijk bestaan uit het verrichten van de jaarlijkse onderhouds-controlebeurten.
Wij denken hierbij aan iemand die al een zekere ervaring heeft in de montage van c.v.-installaties en die de functie van servicemonteur ambieert.
Bereidheid tot vakopleiding en een zeer behoorlijke mentale instelling zijn vereist.

Sollicitaties: uitsluitend schriftelijk aan ons adres.

Inlichtingen: 043-623315

feenstra service
Scharnerweg 74, 6224 JH Maastricht

De Verpleegklinieken Heerlen bestaan uit een A- en een B-kliniek, elk met een dagbehandeling. In de A-kliniek worden 266 lichamelijk zieken verpleegd met het accent op reactivatie, terwijl in de B-kliniek 152 psycho geriatrische patiënten worden verzorgd en begeleid.

Voor de opleiding ziekenverzorging, die in september 1989 en januari 1990 van start gaat, hebben wij plaats voor

LEERLING-ZIEKENVERZORGENDEN (M/V)

Informatie over de opleiding:
- De opleiding begint met een theorie-periode van 7 maanden. Tijdens deze periode ontvang je ƒ 395,-- zakgeld netto per maand. De lessen vinden plaats in de Centrale School Gezondheidszorg Oostelijke Mijnstreek, die gehuisvest is in het gebouw van de Verpleegklinieken Heerlen.
- Na deze 7 maanden zijn er nog twee leerjaren waarin je op 4 verschillende afdelingen stage gaat lopen met tussendoor lesweken. Tijdens het eerste leerjaar verdien je een salaris van ƒ 1.170,-- bruto per maand en tijdens het tweede leerjaar ƒ 1.382,-- bruto per maand (je werkt dan gemiddeld 36 uur per week.

Om aan de opleiding te kunnen beginnen moet je:
- per 1 september 1989 c.q. per 1 januari 1990 een leeftijd hebben tussen de 16 jaar en 8 maanden en 19 jaar en 5 maanden;
- in het bezit zijn van een diploma LBO (met minimaal 2 vakken op C- en 4 vakken op B-niveau), INTAS, MAVO (of gelijkwaardig diploma).

Je sollicitatiebrief kun je sturen aan onderstaand adres, t.a.v. het hoofd personeelszaken. Wanneer je voldoet aan bovengenoemde eisen, zul je worden uitgenodigd voor een informatie-bijeenkomst. Je krijgt dan informatie over de klinieken, de opleiding, het beroep en de sollicitatie-procedure. Voor verdere informatie kun je contact opnemen met dhr. J. Lemaire van de afdeling personeelszaken (tel. nr. 045-718418).

henri dunantstraat 3 6419 PB heerlen

verpleegklinieken heerlen

Landbouw mechanisatiebedrijf
M.J. Grooten
Simpelveld

Wegens benoeming tot consulent S.O.M. van de huidige chef vragen wij op korte termijn:

Chef-werkplaats

Functie-eisen: diploma's 1e monteur en bedrijfsvoering of gelijkwaardige opleiding.

Sollicitaties na telefonische afspraak, richten aan:

Firma M.J. Grooten
Deus 4, Huls-Simpelveld
Tel. 045-441568 of 444919.

Randstad heeft volop werk

Montagemedewerker
U gaat werken bij een bedrijf in Vaals. U heeft de militaire dienstplicht vervuld. Uw werkzaamheden bestaan vnl. uit monteren van banden op de afdeling expeditie. U dient woonachtig te zijn in de directe omgeving van Vaals. Leeftijd: 17-30 jaar. U kunt voor lange tijd aan de slag.

Inpakkers
U kunt direct gaan werken bij een bedrijf in de omgeving van Vaals. U beschikt over eigen vervoer en bent bereid om in 2-ploegendienst te werken. Leeftijd tot 23 jaar.

Natuurlijk zijn mannen én vrouwen welkom.

Informatie bij Irmgard Vluggen, tel. 045-45 15 00, Kerkrade, Hoofdstraat 35a.

randstad uitzendbureau

Wij zijn op zoek naar administratief medewerkers die door ons willen worden opgeleid tot

tekstverwerk(st)er

Wij vragen kandidaten met een administratieve opleiding en een goede typevaardigheid.
Wij bieden een afwisselende uitzendbaan die langere tijd gaat duren.
Neemt u, voor meer informatie, contact op met Desiree Alser, Heerlen of Sylvia Otten, Kerkrade.

Uiteraard kunnen zowel mannen als vrouwen reageren.

KESER UITZENDGROEP VOOR ELK BEROEP

De Dienst Gebouwen, Werken en Terreinen is verantwoordelijk voor de nieuwbouw en het onderhoud van het onroerend goed van het ministerie van Defensie. Bij de dienstkring Blomberg van de Directie Duitsland, te Blomberg (BRD), is plaats voor een

...WERKER BUREAU ...WKUNDE (V/M)

TAAK

De medewerker gaat bouwkundige ontwerpen, bestekken, ramingen en de begroting opstellen en uitwerken. Naast het leveren van een bijdrage aan de beleidsvoorbereiding en -vorming houdt zij/hij toezicht op de uitvoering van projecten.
Andere aspecten van de taak zijn het leiding geven aan toegevoegd personeel, waaronder ook Duits civiel personeel en het coördineren van de werkzaamheden. Tenslotte verricht de medewerker werkzaamheden voor het woningklachtenbureau en voert zij/hij woningonderhoud uit.

GEVRAAGD

Naast een diploma MTS-Bouwkunde is ook het diploma BNA/VTS bouwkundig opzichter vereist.
Net als ruime ervaring in het functiegebied en een goede mondelinge en schriftelijke kennis van de Duitse taal.

GEBODEN

Een bruto jaarsalaris van maximaal circa ƒ 51.000,– inclusief 8% vakantietoeslag. Een functiewaarderingsonderzoek is gaande.
De NAVO-status wordt toegekend. Daarnaast is de bezoldiging buitenland burgerpersoneel van toepassing. De buitenlandtoelage bedraagt maximaal ƒ 1.327,– netto per maand. Huisvesting kan worden geregeld door middel van een rijkswoning.
In Blomberg is een Nederlandse winkel aanwezig, evenals Nederlands onderwijs, t.w. kleuter- en basisonderwijs, LEAO, MAVO en HAVO t/m het 3e leerjaar.

REACTIES

Nadere informatie over de functie kunt u inwinnen bij de heer A.P. Huis (09-4925718439). Bij gelijke geschiktheid genieten leden van etnische groepen en gehandicapten de voorkeur.
Uw sollicitatie kunt u binnen twee weken na verschijning van dit blad richten aan de Dienst Gebouwen, Werken en Terreinen, t.a.v. de personeelsconsulent Directie Duitsland, Postfach 148, 4402 Greven, West-Duitsland.

burgerpersoneel DEFENSIE

De Verpleegklinieken Heerlen bestaan uit een A- en een B-kliniek, elk met een dagbehandeling. In de A-kliniek worden 266 lichamelijk zieken verpleegd met het accent op reactivatie, terwijl in de B-kliniek 152 psycho geriatrische patiënten worden verzorgd en begeleid.

Binnen de verplegingsdienst ontstaat op korte termijn een vacature voor een

VERPLEEGKUNDIGE (M/V)

Het betreft hier een full-time functie op afdeling 6 in de A-kliniek. Deze afdeling kan gekenschetst worden als een geronto-psychiatrische verpleegafdeling.
De verpleegkundige behoort tot de leiding van de afdeling.

Gezien de patiëntenpopulatie van afdeling 6 gaat de voorkeur uit naar een kandidaat met de diploma's A en B of HBO-V.
Deze functie is ingedeeld in functiegroep 45 (Functiewaardering Gezondheidszorg).
Het salaris van de aanloopschaal bedraagt minimaal ƒ 2404,-- en maximaal ƒ 2965,-- bruto per maand, het salaris van de functionele schaal bedraagt minimaal ƒ 2728,-- en maximaal ƒ 3690,-- bruto per maand.
Uw schriftelijke sollicitatie kunt u voor 1 maart sturen aan het onderstaande adres, t.a.v. het hoofd personeelszaken.

Voor meer informatie over deze functie kunt u contact opnemen met het hoofd van afdeling 6 (tel. nr. 045-718418).

henri dunantstraat 3 6419 PB heerlen

verpleegklinieken heerlen

---

stichting lichamelijke opvoeding en sport sittard

Bij de gemeente Sittard wordt zowel de beleidsadvisering op sportgebied a[ls] beheer, onderhoud en de exploitatie van sportakkommodaties uitgevoerd d[oor de] Stichting Lichamelijke Opvoeding en Sport (SLOS). Ter versterking v[an de] leiding heeft het bestuur besloten tot het aantrekken van een

ADJUNKT - DIREKTEUR (m / v)

De adjunkt - direkteur legt verantwoording af aan de direkteur en geeft in e[erste] instantie leiding aan de chefs van de vier uitvoerende afdelingen.
Van hem wordt een aktieve bijdrage verwacht bij het ontwikkelen va[n] gemeentelijk sportbeleid.
Aangezien de funktie ook is gericht op opvolging van de huidige direkteur z[al] in overleg en bij gebleken geschiktheid, steeds meer taken van de dire[kteur] worden overgenomen.

FUNKTIE - EISEN
- affiniteit met de sport en de lichamelijke opvoeding in zijn algemeenh[eid]
- een relevante scholing op minimaal HBO -nivo, bij voorkeur Akadem[ie] voor Lichamelijke Opvoeding
- visie op de toekomstige ontwikkelingen in de sport
- aantoonbare leidinggevende kapaciteiten en management-vaardighed[en]
- goede kontaktuele eigenschappen
- bij voorkeur een leeftijd tussen 30 en 35 jaar

ALGEMENE INFORMATIE
Bij aanstelling vindt, afhankelijk van opleiding, ervaring en leeftijd, salaris[ering] sing plaats tot maximaal ƒ 6.065,— (schaal 10 of 11).
De bij de gemeente Sittard gebruikelijke rechtpositieregelingen zijn van toe[pas]sing.

Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de selektie-procedu[re].

Inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij de Heer Th. J. Geurten, dire[kteur] van de Stichting, telefoon kantoor 04490 - 18770, privé 04492 - 1450.

Sollicitaties kunnen binnen 2 weken na verschijning van deze publikatie wo[rden] gericht aan :

Drs. F. Vullings, voorzitter van de selektie-kommissie
Dunckellaan 53
6132 BK Sittard.

Streekgewest Westelijke Mijnstreek

De Gezondheidsdienst Westelijke Mijnstreek, gevestigd te Geleen, verricht diverse taken op het gebied van de gezondheidszorg ten behoeve van inwoners, organisaties en instellingen van 7 gemeenten in de Westelijke Mijnstreek.

Momenteel zijn de onderstaande twee functies vacant.

1. GVO functionaris (m/v)
vacaturenummer 8902

Functie-omschrijving
- Het verder ontwikkelen van het GVO-beleid binnen de dienst (algemene preventieve gezondheidszorg en jeugdgezondheidszorg).
- Ondersteunende, uitvoerende en coördinerende werkzaamheden ten aanzien van het taakveld GVO.

Functie-eisen
- Opleiding op academisch niveau op het terrein van gezondheidswetenschappen, voorlichtingskunde of gedragswetenschappen.
- Goede mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid.
- Ervaring op het terrein van GVO strekt tot aanbeveling.

Algemeen
Het betreft hier een full-time functie welke eventueel opgesplitst kan worden in twee part-time functies (50%).

2. Registratiedeskundige (m/v)
vacaturenummer 8903

Functie-omschrijving
- Verzamelen en systematisch presenteren van gegevens over de gezondheidssituatie van de bevolking in het werkgebied van onze dienst.
- Bijdragen aan de epidemiologische analyse van deze gegevens.
- Zorgdragen voor adequate informatiestructuur binnen de dienst, systeembeheer en ondersteuning van gebruikers.

Functie-eisen
- Diploma HEAO met specialisatie Bestuurlijke Informatiekunde c.q. bedrijfseconomie danwel
- diploma Hoger Informatie Onderwijs of een gelijkwaardige opleiding.
- Kennis van statische methodieken.
- Kennis van en ervaring met automatiseringsapparatuur.
- Affiniteit met het verrichten van themagericht onderzoek.

Salariëring
Voor beide functies zal te zijner tijd het definitieve salarisniveau worden vastgesteld door middel van functiewaardering.
Vooralsnog geldt voor beide functies een maximum salariëring van ƒ 4.757,00 bruto per maand (schaal 9, peildatum 1-1-89).
Afhankelijk van opleiding en ervaring zal nadere inschaling volgen.
Overigens zijn de in de overheidsdienst gebruikelijke rechtspositieregelingen van toepassing.

Sollicitatieprocedure
Sollicitaties dienen binnen 10 dagen te worden gericht aan het dagelijks bestuur van het Streekgewest Westelijke Mijnstreek, postbus 99, 6160 AB Geleen, met vermelding van het vacaturenummer op brief en enveloppe.

Eventuele nadere inlichtingen – over beide functies – kunnen worden ingewonnen bij dhr. F.J.J. Ellerbeek, staffunctionaris Gezondheidsdienst Westelijke Mijnstreek of bij dhr. J.F.A. Bruijnzeels, personeelsfunctionaris Streekgewest Westelijke Mijnstreek.
Beiden bereikbaar onder nummer 04490-46555.

'Europa' verdeeld over modernisering kernwapens korte afstand

Baker met lege handen terug naar Washington

Van onze correspondent

BRUSSEL – De kersverse Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken James Baker heeft de afgelopen week als ware hij een echte Amerikaanse toerist Europa doorkruist. In zes dagen tijd bezocht hij alle vijftien hoofdsteden van de NAVO-landen. Zijn reis was vooral bedoeld om kennis te maken met de leiders van het bondgenootschap. Maar als Baker terug is in Washington heeft hij niet alleen veel handjes geschud maar ook kennis gemaakt met wat elke Amerikaanse toerist ervaart: dat Europa een verwarrend, maar ook verward continent is.

De belangrijkste boodschap die Baker namens de regering-Bush bij zich had was de oproep aan de Europese bondgenoten om in te stemmen met de Amerikaanse plannen voor de modernisering van de kernwapens voor de korte afstand in West-Europa. Maar Baker keert wat dat betreft met lege handen naar huis terug.

Afwijzend

Alleen in Londen en Ankara kreeg hij bijval voor zijn pleidooi, maar in de andere hoofdsteden was de reactie ronduit afwijzend (Oslo, Kopenhagen) dan wel op zijn minst terughoudend. Als Baker al een ding duidelijk is geworden, dan is het dat 'Europa' zeker niet staat te trappelen om op de Amerikaanse wens in te gaan.

De Westeuropese NAVO-leden hebben op dit moment geen enkele zin in een nieuwe moderniseringsdiscussie. De naweeën van het debat over de kruisraketten zijn nog maar nauwelijks verwerkt. Bovendien is zo'n besluit in Europa moeilijk te verkopen terwijl vanuit het Kremlin het ene ontwapeningsvoorstel na het andere komt.

Volgens de Amerikanen en Britten is de modernisering nodig, omdat na de verwijdering van de middellange-afstandsraketten de nucleaire krachtsverhoudingen in Europa zijn scheefgetrokken. De NAVO heeft nog maar 88 raketten voor de korte afstand over, terwijl het Warschaupakt er meer dan 1300 heeft. Bovendien zijn die 88 Lance-raketten van Amerikaanse makelij danig verouderd. In 1995 zullen zij niet meer inzetbaar zijn. Om dan over moderne raketten te kunnen beschikken, moet nu een besluit genomen worden. Want wil de wapenindustrie aan het werk kunnen, dan moet het Amerikaanse Congres er dit jaar geld voor uittrekken.

● *De Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken James Baker had donderdag ook een korte ontmoeting met zijn Nederlandse collega Van den Broek.*

Washington en Londen dringen al ruim een jaar op zo'n besluit aan. Maar al even lang zijn de meningen verdeeld. De NAVO-topconferentie van maart 1988 kwam niet verder dan de uitspraak dat de kernwapens 'waar nodig up-to-date gehouden moeten worden'. Daarmee kon toen nog iedereen alle kanten op.

Verdeeld

Eind vorig jaar zag het er even naar uit dat de NAVO sneller dan verwacht de knoop zou doorhakken. De ministers van Defensie spraken zich in oktober in Scheveningen nogal positief over modernisering uit. De Nederlandse minister Bolkestein zei zelfs onomwonden dat dit jaar een besluit zou moeten vallen. Maar sindsdien is het politieke klimaat veranderd. Gorbatsjov deed nieuwe ontwapeningsvoorstellen, de CSVE-conferentie in Wenen werd succesvol besloten en over drie weken beginnen NAVO en Warschaupact hoopvol aan nieuwe onderhandelingen over het verminderen van de conventionele bewapening in Europa.

Maar bovenal heeft de Westduitse coalitie eindelijk een standpunt ingenomen. Nadat hij zich een jaar lang met vage uitspraken op de vlakte heeft gehouden, liet bondskanselier Helmut Kohl aan Baker eindelijk weten dat de Duitsers geen moderniseringsbesluit willen voor 1991.

Daarmee voegde Kohl zich ten langen leste in het spoor van zijn minister van Buitenlandse Zaken Hans-Dietrich Genscher, die al langer meer oog heeft voor de ontspanning in de relatie met Oost-Europa die hij niet via een moderniseringsbesluit op het spel wil zetten.

Verkiezingen

Kohl – die zich gesteund weet door Frankrijk – heeft redenen die dichter bij huis liggen. In 1990 worden bij onze oosterburen (net als in Nederland) verkiezingen gehouden, die voor de CDU/CSU op een dramatische nederlaag zouden kunnen uitlopen als de raketten daarin een rol gaat spelen. En wie weet komt er dan wel een nieuwe, minder NAVO-gezinde coalitie.

Het standpunt van Bonn is doorslaggevend in deze discussie. De nieuwe korte-afstandswapens zullen in de Bondsrepubliek worden opgesteld. En als zij ooit moeten worden gebruikt zal dat boven Duitse (West- of Oost-, dat maakt voor de Duitsers geen verschil) bodem zijn. Een onaantrekkelijk vooruitzicht.

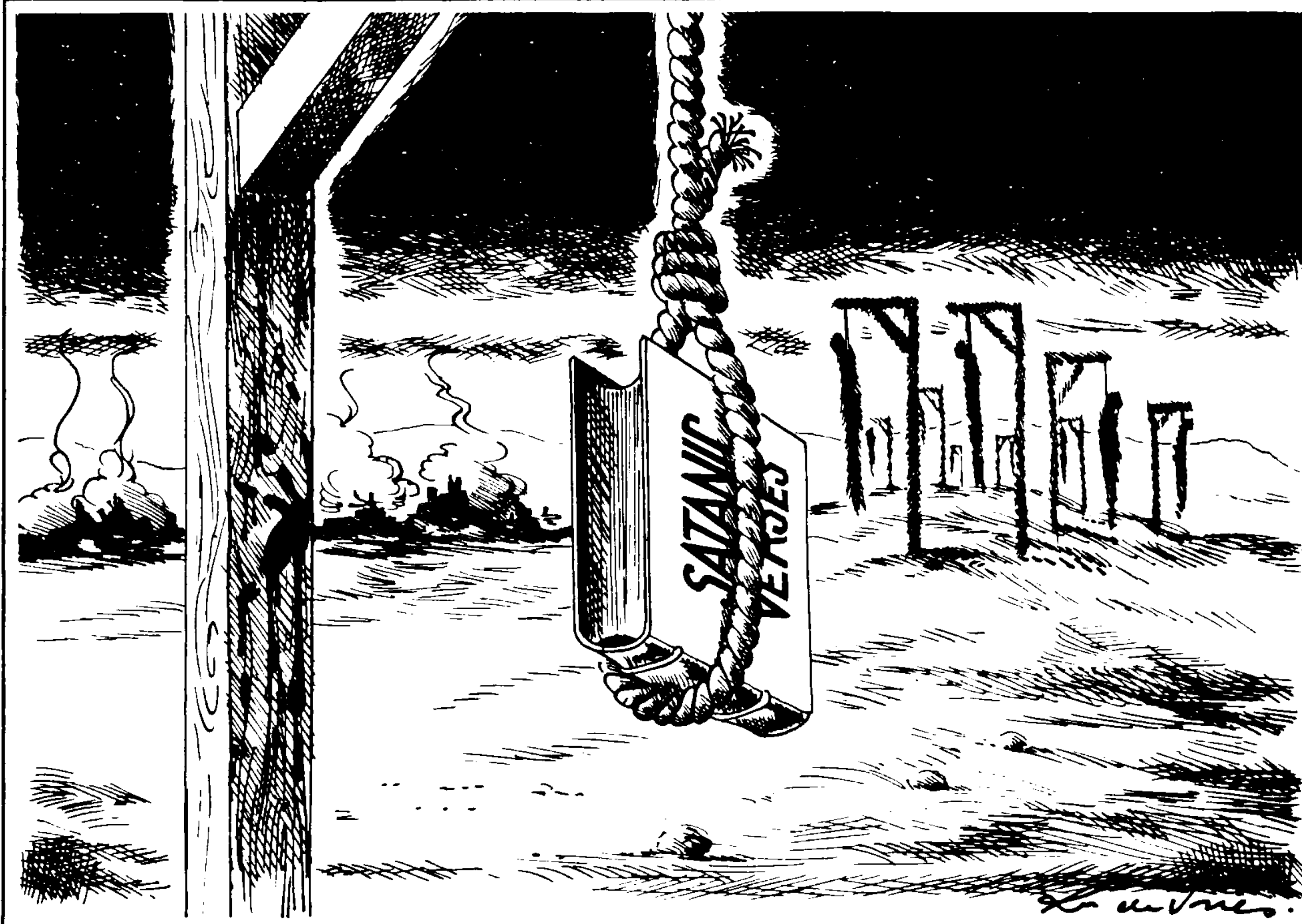
Ook in andere NAVO-landen ligt de modernisering politiek moeilijk. Om de verdeeldheid in eigen kring te verdoezelen verwijst men daar gemakshalve naar wat in Duitsland gebeurt. Als de Duitsers nu tegen zijn, dan kunnen wij moeilijk voor zijn. Het is duidelijk: de bondgenoten willen zich niet laten opjagen door de procedures in het Congres of de haast van de Amerikaanse wapenindustrie.

Van diverse kanten heeft Baker de afgelopen dagen te horen gekregen dat eerst maar eens moet worden gewacht op het zogenoemde 'globale concept', waarop in de NAVO wordt gestudeerd. Dat concept moet zowel een NAVO-visie bevatten op ontwapening als de minimale toekomstige wapenbehoeften vastleggen.

Bekroning

Hoge ambtenaren zijn daar al bijna een jaar op aan het zwoegen, maar erg veel vooruitgang is er nog niet geboekt. Daarvoor lopen de visies op de verdediging van West-Europa aan weerszijden van de Atlantische Oceaan te veel uiteen.

Daardoor zal ook de topconferentie van de regeringsleiders van het bondgenootschap, die ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van in mei in Brussel wordt gehouden, niet met een moderniseringsbesluit kunnen worden bekroond.

Almelose imam Dosdogru over Salman Rushdie

'Wie zo over Mohammed schrijft, gaat naar de hel'

Van onze correspondent

ALMELO – Seyit Ali Dosdogru, drie jaar geleden uit Turkije naar Nederland gekomen, is een machtig man in zijn wereld: hij is hodzja (leraar) en imam (hoofd van de moskee) van de grote islamitische gemeenschap van circa 3300 zielen – meest Turken en een klein deel Marokkanen – in Almelo.

Terwijl hij voor zijn nis zit in de moskee in Almelo, pakt hij de microfoon en geeft via de geluidsinstallatie buiten de opdracht dat hem een Nederlandse vertaling van de koran wordt gebracht. Nederig komt een van de mannen hem die even later brengen. De imam laat ons lezen hoe in de koran keurig wordt beschreven dat Maria 'een nevel in haar buik' voelde, waarna Jezus werd geboren.

„Wat zouden christenen ervan vinden als van Maria werd gezegd dat het een hoer was en dat de dingen die Jezus heeft gezegd van de duivel kwamen?", laat Dosdogru ons later in zijn kantoortje via zijn tolk – de imam spreekt zelf geen Nederlands – vragen.

Hel

Hij is dan al zover dat hij Salman Rushdie, de schrijver van Satanic Verses (De Duivelsverzen) naar de hel verwenst. Maar in feite hoeft hij dat niet te doen, want volgens zijn geloof komt de Engelse schrijver gewoon in de hel, dat kan niet anders als iemand zo schrijft over de profeet Mohammed.

Toch heeft Dosdogru geen letter van Satanic Verses gelezen. Hij weet slechts via de Nederlandse televisie dat er beroering over het boek is en zegt in het begin van ons gesprek dan ook heel keurig dat hij eerst het boek zou moeten lezen.

Zoals gebruikelijk werd woensdagmiddag aan het middaggebed in de Almelose moskee deelgenomen door een zeventig à tachtig mannen. Terwijl zij in de voorhal hun schoenen weer aantrekken, vraag ik via de tolk aan imam Dosdogru of er door de gelovigen die hij onder zijn hoede heeft, over het boek wordt gesproken. De imam weet wel zeker van niet; de mannen hebben er eigenlijk nog niks over gehoord. „Ze begrijpen het ook niet", zegt hij.

● *'Satanic Verses' heeft zijn auteur moorddreigingen en de haat van beledigde moslims opgeleverd, maar het kan de ondergedoken auteur Rushdie meer geld in het laatje brengen dan geen ander van zijn vorige bekroonde boeken. De roman, die voor de geestelijk leider van Iran, ayatollah Chomeini aanleiding was op te roepen tot moord op Rushdie, vliegt als warme broodjes over de toonbank in de Verenigde Staten en Groot-Brittannië.*

Zou de mogelijke moordenaar van Rushdie onder hem kunnen zitten? De imam kijkt me streng maar niet onwelwillend aan: „We hebben hier niets te maken met wat Chomeini zegt. Mensen dood maken, is niet normaal. Chomeini, die al tien jaar mensen dood heeft gemaakt, is niet normaal".

Verboden

Zij vindt het 'niet goed' dat de Iraanse ayatollah tot de executie van Rushdie heeft opgeroepen en de moordenaar het martelaarschap benevens een miljoen dollar heeft beloofd. „Dat is volgens ons geloof verboden. Als iemand iemand anders dood maakt, gaat hij naar de hel, zegt ons geloof".

Nadat hij nog eens heeft gezegd dat hij eerst het boek van Salman Rushdie zou moeten lezen zegt de Almelose imam dat hij eigenlijk ook niet precies weet wat Chomeini in deze kwestie heeft gezegd. „Ik weet niet of Chomeini gelijk heeft of dat hij geen gelijk heeft".

Wel weet de imam dat er in het boek van Rushdie op een of andere wijze wordt gesproken over hoeren en over de duivel die Mohammed, de grootste profeet van Allah, dingen zou influisteren. „Dat is de waarheid niet. Rushdie moet de waarheid zeggen. Hij moet bewijzen wat hij schrijft... In welk boek heeft hij dat gelezen?". De imam veronderstelt dat de schrijver het misschien voor het geld heeft gedaan en meent te weten dat Rushdie heeft gezegd dat al die opwinding een mooie reclame is voor zijn boek.

In de tijd die de tolk nodig heeft om deze boodschap in het Nederlands over te brengen, heeft Seyit Ali Dosdogru zijn uiteindelijk heel strenge eindoordeel over Rushdie geformuleerd: „Als het zo is dat hij over de duivel en Mohammed schrijft, dan is Rushdie geen christen, dan is hij geen moslim, maar dan is hij buitengelovig en gaat hij naar de hel...".

Nerveuze regering vecht besluiten deelstaten aan

Kiesrecht buitenlanders in Duitsland omstreden

Van onze correspondent

BONN – De Westduitse stadstaat Hamburg en de deelstaat Sleeswijk-Holstein hebben besloten dat buitenlanders onder bepaalde omstandigheden deel mogen nemen aan de lokale verkiezingen. In beide deelstaten zijn de sociaal-democraten, al dan niet in een coalitie met de FDP, aan de macht, maar dat is dan ook vrijwel de enige overeenkomst.

Terwijl in Hamburg buitenlanders die minstens acht jaar in het land zijn, mogen meedoen aan de verkiezing van de machteloze deelraden, krijgen in Sleeswijk-Holstein buitenlanders stemrecht voor de gemeenteraad. Maar dat gebeurt alleen indien in hun land van herkomst Duitsers mogen stemmen.

De Hamburgse liberale stadsbestuurder Ingo von Munch noemde, doelend op de doorbraak van de rechts-radicale Republikeinen, het besluit een 'antwoord' op Berlijn. Minister van Binnenlandse Zaken Friedrich Zimmermann ziet het als de uitverkoop van Duitse belangen. De CDU gaat klagen bij de hoogste rechters, want „Duitse belangen kunnen alleen door Duitsers worden behartigd".

Nervositeit

Zowel de opmerking van Von Munch als die van Zimmermann zijn illustratief voor de nervositeit en stemmingmakerij in de Bondsrepubliek. Het succes van de Republikeinen van de ex-SS-er Franz Schönhuber zorgt voor steeds meer commotie binnen de regeringscoalitie. De rechtervleugels van CDU en CSU roepen luid om harde maatregelen tegen asielzoekers en buitenlanders, de meer gematigden produceren het ene noodprogramma na het andere.

Gecoördineerd wordt er niets. Daardoor groeit de angst onder de bevolking en stijgen de kansen voor extreem-rechts. Kanselier Helmut Kohl zegt dat er noch een ruk naar rechts noch een naar links komt, maar de Beierse CSU probeert Schönhuber zelfs rechts in te halen. De eerste analyse van Kohl na het verkiezingsdebacle voor zijn partij in West-Berlijn was juist, maar dreigt onder te gaan in paniekvoetbal. Hij stelde dat de propagandisten rond Schönhuber stemmen wonnen door te speculeren op de angsten van de mensen.

Maar juist dat leverde Schönhuber zo'n winst op dat de conservatief-liberale coalitie van Helmut Kohl bij de volgende algemene verkiezingen de meerderheid wel eens zou kunnen verspelen. De sociaal zwakkeren en lagere inkomensgroepen begrijpen het niet meer dat zij jaren op een huis moeten wachten, terwijl die 'vreemdelingen' voorrang krijgen. De angst voor vreemdelingen groeit en de jaloezie op de 'Aussiedler' die door hen in de watten worden gelegd stijgt. Het moet nu maar eens afgelopen zijn, roepen zij.

De conservatief-liberale coalitie, wakker geschud door het schot voor de boeg in West-Berlijn, wil nu handelen. De afwijzingsprocedure voor asielzoekers wordt verscherpt, Polen en Joegoslaven dienen een visum te hebben en de verwerving van het Duitse staatsburgerschap moet worden versoepeld.

Ongelegen

De kieswetsveranderingen in Hamburg en Sleeswijk-Holstein komen, hoe beperkt ze ook zijn, de regering slecht uit. Schönhuber en consorten kunnen daar munt uit slaan onder het motto: „Zie je wel, nu mogen die buitenlanders ook nog bepalen wat wij, Duitsers, hebben te doen". Vandaar dat rechts, onder aanvoering van Zimmermann en CDU-CSU-fractieleider Alfred Dregger, te hoop loopt tegen dit hele kleine stapje richting gelijkberechtiging.

akbonden in principe positief tegenover plannen

Fusie Postbank met NMB rond

Van onze redactie economie

TERDAM – De fusie tussen de Postbank en de NMB gaat door. De voorzitters van de raden van bestuur van banken hebben gistermiddag in Amsterdam bekend ge- t dat onderzoek heeft uitgewezen dat de bundeling tot kan komen.

ee instellingen zullen vooralsoeddeels zelfstandig blijven en. Zij worden beide werkchappijen van een bij de fusie richten houdstermaatschappij aandelen van de twee banken it zal krijgen.

sieplannen van de Postbank NMB Bank (Nederlandsche nstands Bank) bestaan al ge- tijd. In september vorig jaar en zij bekend dat zij een onek naar samenwerking waren nen.

Van de kant van de staat zijn er geen belemmeringen die een fusie in de weg zouden kunnen staan. Al in november kwam minister van financiën Ruding met een wetsvoorstel waarin (onder meer) de relatie van de staat met de Postbank nader werd geregeld.

De staat bezit op het ogenblik alle aandelen van de Postbank nv (de verzelfstandigde combinatie van de voormalige Postcheque- en Girodienst en de Rijkspostspaarbank). Het was van meet af aan de bedoeling dat een groot deel van de aandelen te zijner tijd aan particuliere beleggers zou worden verkocht. Van het aandelenkapitaal van de NMB Bank bezit de staat 7 procent.

De vakbonden hebben inmiddels van de directies de garantie gekregen dat de samenvoeging niet tot gedwongen ontslagen zal leiden. Volgens Ton de Leeuw den Bouter, bestuurder van de Dienstenbond CNV, zou slechts „minder groei in werkgelegenheid" worden verwacht.

Arbeidsvoorwaarden

De Leeuw zegt „in principe positief" tegenover de fusie te staan. „Maar er bestaan nu grote verschillen in arbeidsvoorwaarden tussen beide banken. Integratie van de pakketten arbeidsvoorwaarden kan wat mij betreft niet met gesloten beurzen. Maar dat is nu net wat de nieuwe combinatie in gedachten heeft".

„Van een succesvolle fusie kan pas worden gesproken als de nieuwe combinatie inderdaad wordt wat zij in zich heeft: de sterkste bank van Nederland. En dan heb ik het niet alleen over de solvabiliteit van de nieuwe bankcombinatie maar vooral over het arbeidsklimaat voor de 22.000 werknemers".

De Dienstenbond FNV zegt ook positief tegenover de voorgenomen fusie te staan. De FNV-bond maakt zich wel zorgen over de werkgelegenheid in de toekomst.

Tekort op handelsbalans VS kleiner

WASHINGTON – Het tekort op de handelsbalans van de Verenigde Staten heeft in december 11,89 miljard dollar bedragen, zo heeft het Amerikaanse ministerie van handel gisteren bekendgemaakt. Het tekort in november is herzien van 12,51 miljard dollar tot 12,22 miljard dollar. Over geheel 1988 was er een negatief saldo van 137,34 miljard dollar, aanzienlijk minder dan de 170,32 miljard dollar in het voorgaande jaar.

Zowel de export als de import van de VS bereikte in december een recordwaarde. De export groeide met zes procent tot 29,19 miljard dollar, terwijl de invoer met 3,3 procent toenam tot 41,09 miljard dollar. Over geheel 1988 was er een spectaculaire exportgroei van 26,8 procent. Doordat de import met slechts 8,3 procent toenam kon het recordtekort op de handelsbalans van 1987 met bijna twintig procent worden verminderd.

Hoewel de handelspositie van de VS in december over het geheel genomen verbeterde trad er een verslechtering op ten opzichte van de landen waarmee de tekorten het grootst zijn, Japan en de Bondsrepubliek Duitsland.

In de handel met Westeuropa als geheel daalde het tekort aanzienlijk van 2,01 miljard dollar tot 1,61 miljard dollar.

● Een verkoopster van een boekwinkel in Peking houdt het op dit moment best verkopende boek in China vast. Het is een autobiografie van president George Bush van de Verenigde Staten, die op 25 februari voor een bezoek in China aankomt.

Inflatie na Japan laagst in Nederland

PARIJS – Het inflatietempo in de 24 landen van de OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling) neemt toe. Na 2,6 procent in 1986 en 3,2 procent in 1987 heeft de inflatie in het afgelopen jaar 3,8 procent bedragen. Japan had vorig jaar de kleinste inflatie met 0,5 procent. Daarna komt Nederland met 0,7 procent, zo heeft de OESO bekendgemaakt.

In de Verenigde Staten groeide de inflatie van 3,7 tot 4,1 procent en in de Bondsrepubliek Duitsland van 0,2 tot 1,2 procent. Het gemiddelde voor de zeven grootste industrielanden kwam uit op 3,1 procent na 2,8 procent in 1987. Voor de landen van de EG heeft de OESO een percentage van 3,4 procent berekend tegen 3,1 procent in 1987.

Een uitschieter vormde Turkije. Daar nam de inflatie toe van 38,9 procent in 1987 tot 75,4 procent in het afgelopen jaar. Griekenland zat ook nog ruim boven het gemiddelde met 13,5 procent. Dat percentage is wel lager dan de 16,4 procent dat in 1987 werd geregistreerd.

CSM onderhandelt over overneming

an onze redactie economie

TERDAM – CSM wil een beijk Europees bedrijf in merkaren overnemen. De zaak kan n enkele maanden worden afd. Tijdens een toelichting op isteren verschenen jaarverslag CSM-topman ir G. van Loon n de lopende onderhandelingeen verder bijzonderheden d maken. Wel zei hij er zeker e zijn dat de overneming inderrond komt.

is de afgelopen jaren van een amelijk suikerbedrijf uitged tot een levensmiddelencondat zich vooral een positie verworven op het gebied van artikelen. De grondslag daarerd gelegd toen de levensmidtak werd overgenomen uit de te boedel van het Koninklijke ten Honig concern. Er werden nde bedrijven als Venco, De er en Zwaardemaker overgeen.

op het gebied van biochemie en de activiteiten uitgebouwd. het gebied van melkzuur en zuur-derivaten grondstoffen uiteenlopende produkten als zoetwaren, drukinkt, tandpas chirurgisch garen is CSM inmiddels de grootste producent ter wereld.

Over de winstontwikkeling is CSM zeer positief. Verwacht wordt dat de winststijging in het lopende boekjaar niet beneden de tien procent zal uitkomen.

Rood staan wordt duurder

AMSTERDAM – De Amrobank heeft als eerste bank besloten de opslagrente voor debetsaldi in rekening-courant te verhogen met een half procent tot één procent. De verhoging gaat vandaag in. Naar verwacht wordt, zullen de andere banken snel volgen.

De maatregel betekent een renteverhoging voor diegenen, die rood staan bij de bank. Als reden voor de maatregel geeft de Amrobank de ontwikkeling op de geldmarkt op. Al donderdag kwam de bank met de verhoging, maar toen werd de mededeling in allerijl weer ingetrokken.

Verwarring over fusie NDU-Perscombinatie

DEN HAAG – De directies van Perscombinatie, Elsevier en NDU hebben gisteren met kracht ontkend dat de voorgenomen fusie van hun ondernemingen van de baan is. Het Algemeen Dagblad meldde dat gisterochtend.

Hoofdredacteur R. Abram van het Algemeen Dagblad, onderdeel van de NDU, zegt daarentegen overtuigd te zijn van de juistheid van het verhaal. „Het is gebaseerd op knalharde bronnen binnen de bedrijven. Als het wordt ontkend, dan jokken de heren", aldus Abram.

Het keerpunt in de onderhandelingen is volgens Abram opgetreden, toen enkele weken geleden de directie van Elsevier een verwaterde versie voor een fusie suggereerde tijdens een bijeenkomst van de ondernemingsraad van de Perscombinatie in Noordwijk.

Voorzitter A. Rovers van de persfusiecommissie van de groepsondernemingsraad van de NDU, zegt volledig overvallen te zijn door de berichtgeving: „Wij weten van niets en willen van de directie een verklaring over deze zaak". Voor zover Rovers bekend gaan de onderhandelingen over de samenwerking nog door.

Elsevier-directeur Van Vollenhoven begrijpt absoluut niet hoe het AD aan het verhaal gekomen is. „Wij hebben maandag gesprekken gevoerd, een soort 'tour d' horizon', waarbij gekeken is naar de terreinen waarop je een zinnige samenwerking tot stand kunt brengen binnen een holding. Ook de mogelijkheden om tot een lichtere vorm van integratie te komen zijn aan de orde geweest. De bijeenkomst tussen de betrokken directies heeft weliswaar geen besluiten opgeleverd, maar de gesprekken gaan gewoon verder", aldus Van Vollenhoven.

beurs en valuta

Goud en zilver

AMSTERDAM – Voorlopige noteringen goud en zilver op 17-2-1989 om 14.30 uur bij de fa Drijfhout, alles in kg:

GOUD: onbewerkt ƒ 25.030-ƒ 25.530, vorige ƒ 25.510-ƒ 26.010, bewerkt verkoop ƒ 27.130, vorige ƒ 27.610 laten.

ZILVER: onbewerkt ƒ 350-ƒ 420, vorige ƒ 355-ƒ 425; bewerkt verkoop ƒ 460 laten, vorige ƒ 470 laten.

Advieskoersen

AMSTERDAM – Advieskoersen buitenlands bankpapier van gisteren:

Amer.dollar	2,01	2,13
Brits pond	3,55	3,80
Can. dollar	1,68	1,80
Duitse mark(100)	111,00	115,00
Iers pond	2,88	3,13
Austr. dollar	1,66	1,78
Jap. yen (10.000)	161,50	166,50
Ital. lire. (10.000)	14,75	16,15
Belg. frank (100)	5,21	5,51
Port. esc. (100)	1,27	1,45
Franse fr. (100)	31,90	34,40
Zwits. fr (100)	130,75	135,25
Zweedse kr. (100)	31,65	34,15
Noorse kr. (100)	29,65	32,15
Deense kr. (100)	27,50	30,00
Oost.schill.(100)	15,79	16,39
Spaanse pes.(100)	1,74	1,89
Griekse dr. (100)	1,22	1,42
Finse mark (100)	46,75	49,75
Joeg. dinar (100)	0.01	0.06

Wisselmarkt Amsterdam

AMSTERDAM – Noteringen op de Amsterdamse wisselmarkt per gistermiddag:

Amer. dollar	2,07025-07275
Brits pond	3,6815-6865
Duitse mark	112,855-905
Franse franc	33.125-33.175
Belg. franc	5,3815-3865
Zwits. franc	132,860-2.910
Japanse yen	164,77-164,87
Ital. lire	15,395-445
Zweedse kroon	32.930-32,980
Deense kroon	28,985-29,035
Noorse kroon	31,035-31.085
Canad. dollar	1,74225-74475
Oost. schill	16,0430-0530
Iers pond	3,0040-0140
Spaanse pes	1,8100-8200
Gr. drachme	1,3100-4100
Austr.dollar	1,7125-7225
Hongk.dollar	26,45-26,70
Nieuwz.dollar	1,2675-2775
Antill.gulden	1,1450-1750
Surin. gulden	1,1450-1850
Saudische rial	55,10-55,35
Ecu gulden	2,3510-3560

INDEX Amsterdam ANP/CBS

AMSTERDAM – De jongste ANP/-CBS-indices over de Amsterdamse Effectenbeurs per dato gisteren luiden (eerste kolom vorige index, laatste kolom index van gisteren, e.e.a. volgens 1979 = 100):

algemeen	303,7	303,7
alg.-lokaal	293,8	294,3
internationals	314,4	314,0
industrie	264,9	265,5
scheep/luchtv.	273,5	272,1
banken	363,4	364,7
verzekering	590,0	591,3
handel	481,6	481,8
cbs obl.index	109,3	109,6
rend. staatsl.	7,00	6,96
waarvan 3-5 jr	7,00	6,96
waarvan 5-8 jr	6,99	6,95
waarv.5 langst	6.98	6,96
rend. bng-len.	6,98	6,98
rend. banklen.	7,06	7,00

● Iran moet zijn wederopbouw na de Golfoorlog niet financieren met leningen uit het buitenland. „Als we gaan denken over buitenlandse leningen verkopen we ons land aan het buitenland", zo heeft ayatollah Hossein Ali Montazeri, de toekomstige leider van Iran, gezegd in een toespraak voor kooplieden.

kkoord over AO bij Maxis

DEN/UTRECHT – Directie en oneel van het grootwinkelbe Maxis en de Dienstenbond zijn in principe akkoord over CAO. In de loop van 1990 zal een definitieve vorm worden erhandeld.

beurs-overzicht

Uitschieters

STERDAM – Het Damrak d gisteren het vertrouwde kater van een weekendstemng. De omzet lag met nog geen 50 miljoen op het laagste niu van de week met voor aanen een krappe f 500 miljoen. markt was in afwachting van Amerikaanse handelscijfers toen deze iets beter uitvielen en sommige prijzen op de reep nog wat op.

t grote nieuwsgierigheid werd wacht op berichten van Hoogens na het uit de notering nen van de stukken voor de hele g. Nabeurs bleek dat door de rkoop van Cemij aan ENCI n boekwinst van f 250 miljoen d ontstaan. Donderdag was het nds enkele guldens hoger.

e internationale fondsen kwaen per saldo weinig van hun ats. Verzekeraar Aegon liep f 20 op naar f 93,60. Het voengsfonds Wessanen werd f 1 urder op f 80,40 en het transrtfonds VOC verbeterde f 1,40 t f 38,60. Hunter Douglas daartegen was f 2 lager op f 89.

p de lokale markt kwamen enle uitschieters voor. Landré en nderman ging op een hogere nst bijna f 4 vooruit tot f 49. or Volker Stevin was een nst weggelegd van f 2,60 op f ,90. Scheepsbouwer Van der essen won f 7 op f 135 en Holnd Sea Search werd f 0,19 urder op f 1,49.

p de parallelmarkt gingen de ndelen van autoverenfabrint Weweler flink omhoog na e bekendmaking van een hogewinst die een stuk boven de ognoses uitkwam.

beurs van amsterdam

Hoofdfondsen	v.k.	s.k.
AEGON	92,40	93,60
Ahold	91,80	92,20
Akzo	149,20	149,50
A.B.N.	42,30	41,90
Alrenta	161,10	161,00
Amev	54,30	54,70
Amro-Bank	81,00	81,60
Ass. R'dam	146,80	146,80
Bols	137,00	136,50
Borsumij W.	128,00	128,50
Bührm.Tet.	64,00	64,70
C.S.M.cert.	63,50	63,50
Dordtsche P.	225,20	225,00
DSM	119,00	119,00
Elsevier	63,30	63,70
Fokker cert.	30,00	30,30
Gist-Broc. c.	36,90	37,20
Heineken	147,90	148,50
Hoogovens	82,60	–
Hunter Dougl.	91,00	89,00
Int.Müller	79,10	79,30
KLM	43,90	44,10
Kon.Ned.Pap.	50,20	50,60
idem div 89	48,70	48.70
Kon. Olie	122,50	122,60
Nat. Nederl.	64,50	64,90
N.M.B.	213,50	–
Nedlloyd Gr.	290,50	292,00
Nijv. Cate	86,60	87,50
Océ-v.d.Gr.	305,00	303,00
Pakhoed Hold.	122,20	122,20
Philips	35,90	36,00
Philips div89	34,40	34,50
Robeco	105,30	105,40
Rodamco	160,70	160,80
Rolinco	100,70	100,50
Rorento	61,60	61,60
Stork VMF	28,90	29,10
Unilever	130,40	129,80
Ver.Bezit VNU	88,00	88,50
VOC	37,20	38,60
Wessanen	79,40	80,40
Wolt Kluwer	154,00	154,00

Binnenl. obligaties (staatsleningen)

12¾ NL 86-96	126,50	126,60
12¾ NL 81-91	109,10	109,10
12½ NL 81-91	108,00	108,00
12 NL 81-91	105,20	105,20
11¾ NL 81-91	106,50	106,50
11½ NL 80-90	102,80	102,80
11½ NL 81-91	105,00	105,00
11½ NL 81-92	107,65	107,65
11½ NL 82-92	108,00	108,00
11¼ NL 81-96	112,00	112,00
11¼ NL 82-92	106,10	106,10
11 NL 82-92	106,85	106,85
10¾ NL 80-95	107,45	107,45
10¾ NL 81-91	105,35	105,35
10½ NL 80-00	117,90	117,60
10½ NL 82-92	105,25	105,25
10½ NL 82-89	101,75	101,75
10¼ NL 80-90	103,40	103,40
10¼ NL 86-96	114,80	114,80
10¼ NL 82-92	105,50	105,50
10¼ NL 87-97	116,10	116,10
10 NL 80-90	102,50	102,50
10 NL 82-92	105,45	105,45
10 NL 82-89-1	100,75	100,75
10 NL 82-89-2	101,80	101,80
9½ NL 80-95	104,60	104,60
9½ NL 83-90	102,00	102,00
9½ NL 86-93	106,15	106,15
9¼ NL 79-89	101,90	101,90
9 NL 79-94	103,00	103,00
9 NL 83-93	104,45	104,45
8¾ NL 79-94	102,70	102,70
8¾ NL 79-89	101,35	101,40
8¾ NL 84-94	105,10	105,10
8½ NL 79-89	100,25	100,25
8½ NL 83-94	103,80	103,80
8½ NL84-94-1	103,85	103,85
8½ NL84-94-2	109,50	109,50
8½ NL84-91-1	101,40	101,40
8½ NL84-91-2	101,65	101,70
8½ NL84-91-3	101,85	101,90
8½ NL87-95	105,60	105,60
8¼ NL 77-92	101,50	101,50
8¼ NL 77-93	102,10	102,10
8¼ NL 83-93	102,55	102,55
8¼ NL 84-94	103,40	103,40
8¼ NL 85-95	104,40	104,40
8 NL 83-93	101,90	101,90
8 NL 85-95	103,45	103,45
7¾ NL 77-97	102,00	102,00
7¾ NL 77-92	101,80	101,80
7¾ NL 82-93	101,65	101,65
7¾ NL 85-00	103,90	103,90
7½ NL 78-93	102,00	102,00
7½ NL83-90-1	100,70	100,70
7½ NL83-90-2	100,30	100,30
7½ NL 84-00	102,60	102,60
7½ NL 85-95	101,90	101,90
7½ NL 85-2 95	101,90	101,90
7½ NL 86-93	101,20	101,20
7 NL 66-91	100,40	100,60b
7 NL 66-92	101,10	101,10
7 NL 69-94	99,70	99,70
7 NL 85-92/96	100,20f	100,15
7 NL 87p93	100,30	100,30
6¾ NL 78-98	98,20	98,20
6¾ NL1-2 85-95	99,10	99,10
6¾ NL 86-96	99,10	99,10
6¾ NL 88-98	98,70	98,55
6¾ NL 89-99	98,70	98,50
6½ NL68-93-1	99,00	99,00
6½ NL68-93-2	98,90	98,90
6½ NL 68-94	99,00	99,00
6½ NL 86-96	97,50	97,65
6½ NL 87-94	98,00	98,00
6½ NL 88-96	97,50	97,45
6½ NL 88-98	96,90	96,75
6½ NL 89-99	96,90	96,75
6 NL 87	96,40	96,30
6¼ NL 66-91	98,90	98,90
6¼ NL 67-92	98,80	98,70
6¼NL86-92/6	96,80	96,80
6¼ NL 86/96	95,85	95,85
6¼ NL86p95	96,65	96,65
6¼ NL87-3p95	96,65	96,65
61/4NL87-1/95	96,50	96,50
61/4NL87-2/95	96,50	96,50
6¼NL88-94	97,25	97,25
6¼NL88-98	95,95	95,95
6 NL 67-92	98,60	98,50
6 NL 87-94	95,90	95,85
6 NL 88-94	95,95	95,90
6 NL 88-95	95,40	95,35
6 NL88-96	94,85	94,75
5¾ NL65-90-1	98,70	98,70
5¾ NL65-90-2	98,70	98,70
5¼ NL64-89-1	99,30	99,30
5¼ NL64-89-2	98,80	98,80
5 NL 64-94	97,60	97,60
4½ NL 60-90	98,20	98,20
4½ NL 63-93	97,80	97,80
4¼ NL 60-90	98,00	98,00
4¼ NL 61-91	98,20	98,20
4¼ NL63-93-1	97,60	97,60
4¼ NL63-93-2	96,70	96,70
4 NL 62-92	98,10	98,10
3¾ NL 53-93	98,10	98,10
3¼ NL B48-98	96,60	96,60
3¼ NL 50-90	97,90	97,90
3¼ NL 54-94	97,10	97,10
3¼ NL 55-95	96,60	96,60

Binnenl. obligaties bng-leningen

12 BNG 81-06	113,60	113,65
11 BNG 81-06	110,15	110,20
8½ BNG84-09-1	107,90	108,10
8½ BNG84-09-2	109,00	109,00
7.60 BNG 73-98	101,10	101,10
6¾ BNG 67-92	99,90	99,90
6¾ BNG 68-93	99,60	99,60
6½ BNG67-92-1	99,00	99,00
6¼ BNG 67-92	99,75	99,75
6 BNG 65-90-1	99,50	99,50
6 BNG 65-90-2	98,80	98,80
5¾ BNG65-90-2	98,80	98,80
5½ BNG 65-90	99,50	99,50
5¼ BNG 64-89	98,60	98,60
5¼ BNG 64-90	98,60	98,30
5 BNG 64-89-1	99,70	99,70
4½ BNG 62-92	96,50	96,50
4½ BNG 62-93	95,90	95,90

Converteerbare obligaties

5 ABN 85-95	103,70f	103,50
8 Asd.R.84-92	101,50	101,50
8¼ A.I.R.85	108,00	108,00
6½ Bobel 86a	90,00	90,30
6¼Bührm.73	220,00	–
6¼ Cham 86	89,00	89,00
5 Enraf-N.86	97,00	98,40
6 Hoogov. 85	123,00	–
8½Holec85	98,60	98,50
5Hoop Co 87	89,00	88,90
8¾ KNSM 75	151,00	151,00
7¾ Nutr.72	352,00	353,00
6½ Nijv.85	128,00	128,00
6½ Rol.67	96,50a	93,50
14 SHV 81	154,00	154,00
8¾ Stevin76	102,80	102,80
8½ Volker78	103,70	103,70

Binnenl. aandelen

Aalberts Ind	36,60	40,00e
ACF-Holding	62,20	62,80
Ahrend Gr. c	174,50	175,00b
Alg.Bank.Ned	43,00	42,90
ABN div'89	41,30	41,30
Asd Opt. Tr.	23,50	23,50
Asd Rubber	8,20	8.20
Ant. Verff.	340,00	–
Atag Hold c	81,70	82,00
Aut.Ind.R'dam	70,00	70,00
BAM-Holding	283,00	285,00
Batenburg	76,50	76,00
Beers	124,00	123,00
Begemann	72,60	73,00
Belindo	388,00g	395,00
Berkel's P.	7,50	7,45
Blyd.-Will.	25,00	25,00
Boer De. Kon.	355,00	351,00
de Boer Winkelbedr.	58,20	58,70
Boskalis W.	13,10	13,10
Boskalis pr	11,30	11,35
Braat Bouw	840,00	830,00a
Burgman-H.	3250,00	3250,00
Calvé-Delft c	852,00	863,00
Calvé pref.c	4630,00	4650,00
Center Parcs	66,50	66,30
Centr.Suiker	64,00	63,70
Chamotte Unie	13,50	13,50
Chamotte div.89	–	12,70
Cindu-Key	98,50	98,00
Claimindo	376,00	382,00
Cred.LBN	77,90	77,20
Crown v.G.c	80,30	80,00
Desseaux	191,00	190,50
Dordtsche pr.	224,80	224,50
Dorp-Groep	43,00	47,00
Dorp v.div.89	44,00	–
Econosto	206,50	208,50
EMBA	110,00	115,00b
Enraf-N.c.	50,00	49,80
Eriks hold.	326,00	326,00
Frans Maas c.	62,80	62,50
Furness	100,30	100,50
Gamma Holding	71,00	70,20
Gamma pref	5,60	5,80
Getronics	27,50	28,00
Geveke	40,00	40,20
Giessen-de N.	128,00	135,00
Goudsmit Ed.	201,00	200,00
Grasso's Kon.	93,50	94,50
Grolsch	104,30	103,50
GTI-Holding	163,00	163,70
Hagemeyer	83,00	82,10
H.B.G.	181,50	182,00
HCS Techn	15,40	15,60
Hein Hold	127,00	127,50
Hoek's Mach.	180,00	178,00
Holdoh Hout	440,00	439,00
Holec	18,50	18.20
.A.L. Tr. b	1460,00	1470,00
Holl.Am.Line	1460,00	1472,00
Heineken Hld	127,00	127,50
Holl.Sea S.	1,30	1,49
Holl. Kloos	322,00	340,00
Hoop en Co	14,30	14,30
Hunter D.pr.	2,05	–
ICA Holding	17,00	17.00
IGB Holding	43,50	45,00
IHC Caland	21,00	21,00
Industr. My	168,50	168,00
Ing.Bur.Kondor	607,00	601,00
Kas-Ass.	37,80	38,00
Kempen Holding	16,30	16,20
Klene's Suik.	1230,00	1230,00
KBB	74,50	72,30
KBB (cert.)	74,00	72,10
Kon.Sphinx	75,80	76,00
Koppelpoort H.	280,00	280,00
Krasnapolsky	157,50	157,50
Landré & Gl.	45,60	49,50
Macintosh	44,10	44,80
Maxwell Petr.	592,50	588,00
Medicopharma	78,00	77,60
Melia Int.	7,40	7,40
MHV Amsterdam	20,20	20,20
Moeara Enim	1040,00	1045,00
M.Enim OB-cert	13800,00	13800,00
Moolen en Co	31,50	31,50
Mulder Bosk.	47,50	48,50
Multihouse	11,30	11,60
Mynbouwk. W.	442,50	444,50
Naeff	225,00	–
NAGRON	48,50	50,00
NIB	511,00	511.00
NBM-Amstelland	16,10	16,00
NEDAP	290,00	289,50
NKF Hold.cert.	233,50	233,00
Ned.Part.Mij	31,10	31,10
Ned.Springst.	10000,00	10000,00a
Norit	644,00	644,00
Nutricia	237,50	240,00
Omnium Europe	19,20	19,20a
Orco Bank c.	77,70	77,50
OTRA	504,30	504,30
Palthe	150,00	150,00
Polynorm	89,50	90,00
Porcel. Fles	125,00	125,50
Ravast	57,00	56,80
Reesink	61,50	62,50
Riva	64,20	64,50
Riva (cert.)	63,00	64,00
Samas Groep	59,80	59,80
Sanders Beh.	77,50	79,00
Sarakreek	34,50	34,40
Schuitema	1420,00	1450,00
Schuttersv.	87,00	87,00
Smit Intern.	27,30	27,50
St.Bankiers c.	28,80	29,50
Telegraaf De	428,00	425,00
Text.Twenthe	238,00	240,00b
Tulip Comp.	61,00	61,00
Tw.Kabel Hold	125,80	125,60
Ubbink	97,50	101,50
Union Fiets.	15,30	15,40
Ver.Glasfabr.	245,00	245,00
Verto	74,60	75,00
Volker Stev.	53,30	55,90
Volmac Softw.	82,20	81,70
Vredestein	20,30	20,10
VRG-Groep	42,70	42,70
Wegener Tyl	173,50	173,50
West Invest	28,10	29,50
Wolters Kluwer	154,00	154,30
idem div 89	151,00	149,50
Wyers	61.00	61,50

Beleggingsinstellingen

Aegon Aand.f.	36,50	36,40
ABN Aand.f.	68,80	68,60
ABN Beleg.f.	51,40	51,50
ALBEFO	51,40	51,50
Aldollar BF $	20,60	20,60
Alg.Fondsenb.	227,00	227,00
Alliance Fd	12,00	12,20
Amba	44,20	44,20
America Fund	276,00	278,00
Amro A.in F.	91,10	91,20
Amro Neth.F.	70,00	69,30
Amro Eur.F.	67,20	67,30
Amvabel	98,00	98,10
AsianTigersFd	56,10	56,20
Bemco Austr.	60,50	60,50
Berendaal	106,00	106,00
Bever Belegg.	27,90	27,90
BOGAMIJ	115,80	115,50
Buizerdlaan	36,70	36,70
Delta Lloyd	40,30	40,00
DP Am. Gr.F.	22,50	22,30
Dp Energy.Res.	30,00	30,00
Eng-Holl.B.T.1	1060,00	1060,00
EMF rentefonds	72,70	71,80
Eurinvest(1)	105,00	105,00
Eur.Ass. Tr.	5,90	5,90
EurGrFund	53,50	53,70
Hend.Eur.Gr.F.	168,00	168,00
Henderson Spirit	73,50	73,20
Holland Fund	62,20	62,90
Holl.Obl.Fonds	118,80	119,20
Holl.Pac.F.	111,80	112,40
Interbonds	570,00	569,00
Intereff.500	35,90	35,50
Intereff.Warr.	263,40	263,00
Japan Fund	49,50	49,90
MK Int.Vent.	59,00	59,00
Nat.Res.Fund	1390,00	1400,00
NMB Dutch Fund	33,80	33,80
NMB Oblig.F.	36,00	36,10
NMB Rente F.	101,50	101,70
NMB Vast Goed	38,60	38,80
Obam. Belegg.	194,80	195,00
OAMF Rentef.	15,15	15,10
Orcur.Ned.p.	46,60	46,60
Prosp.Int.H.I.	10,30	10,30
Rentalent Bel.	1346,60	1346,40
Rentotaal NV	31,00	31,00
Rolinco cum.p	100,50a	96,00
Sci/Tech	17,90	17,80
Technology F.	18,50	18,80
Tokyo Pac. H.	247,50	251,00
Trans Eur.F.	69,50	69,70
Transpac.F.	570,00	570,00
Uni-Invest	119,00	119,50
Unico Inv.F.	83,80	83,80
Unifonds	27,10	26,80
Vast Ned	123,10	123,10
Venture F.N.	41,90	41,90
VIB NV	86,60	86,60
WBO Int.	78,80	78,50
Wereldhave NV	207,00	206,00
Wereldh.div89	203,00	202,00

Orig. n.amerik. aandelen

Allied Signal Ind	34,00	34,00
Amer. Brands	64,50	64,40
Amer. Expres	30,70	31,20
Am.Tel.& Tel.	31,30	31,30
Ameritech	52,00	51,80
Amprovest Cap.	128,00	128,00
Amprovest Inc.	230,00	230,00
ASARCO Inc.	27,00	27,60
Atl. Richf.	84,70	85,00
BAT Industr.	5,35	5,35
Bell Atlantic	75,30	75,10
BellCanEnterpr	38,20	38,00
Bell Res.Adlr	1,38	1,38
Bell South	42,10	42,00
BET Public	2,35	2,35
Bethl. Steel	26,50	26,50
Boeing Comp.	61,80	62,10
Chevron Corp.	49,50	–
Chrysler	27,20	26,40
Citicorp.	27,30	27,10
Colgate-Palm.	45,00	45,50
Comm. Edison	33,90	33,50
Comp.Gen.El.	400,00	–
Control Data	20,30	21,00
Dai-Ichi Yen	3600,00	3600,00
Dow Chemical	96,00	96,00
Du Pont	97,80	98,10
Eastman Kodak	47,10	47,60
Elders IXL	3,50	–
Euroact.Zw.fr.	237,00	236,00
Exxon Corp.	45,00	44,80
First PacInt	1,30	–
Fluor Corp.	23,50	24,00
Ford Motor	54,00	54,00
Gen. Electric	46,00	46,00
Gen. Motors	89,20	89,00
Gillette	35,00	34,70
Goodyear	50,00	49,50
Grace & Co.	28,40	27,90
Honeywell	66,20	66,00
Int.Bus.Mach.	126,20	125,80
Intern.Flavor	49,80	49,80
Intern. Paper	48,50	48,60d
ITT Corp.	54,00	53,70
Litton Ind.	75,00	74,70
Lockheed	46,80	47,70
Minnesota Mining	67,00	68,00d
Mobil Oil	46,60	47,20
News Corp Aus$	10,60	10,60
Nynex	69,20	69,30
Occ.Petr.Corp	27,70	27,50
Pac. Telesis	33,70	33,60
P.& O. ®	5,90	5,90
Pepsico	40,35	40,25
Philip Morris C.	108,80	110,40
Phill. Petr.	20,90	20,90
Polaroid	42,90	43,30
Privatb Dkr	297,50	297,00
Quaker Oats	51,50	51,50
RJR Nabisco	100,00	–
St.Gobin Ffr	585,00	575,00
Saralee	46,20	46,50
Schlumberger	36,50	35,50
Sears Roebuck	41,90	41,90d
Southw. Bell	42,70	43,00
Suzuki (yen)	770,00	768,00
Tandy Corp.	43,50	42,60
Texaco	49,90	49,80
Texas Instr.	41,90	42,00
T.I.P Eur.	1,82	1,85
Toshiba Corp.	1150,00	1180,00
Union Carbide	33,25	33,10
Union Pacific	69,00	71,00
Unisys	28,80	29,10
USX Corp	31,40	31,50
US West	61,00	60,70
Warner Lamb.	79,40	79,90
Westinghouse	55,00	55,30
Woolworth	52,70	53,30
Xerox Corp.	64,30	64,80

slotkoersen/optiebeurs

Certificaten buitenland

AMAX Inc.	52,50	51,50
Am. Home Prod.	179,50	–
ATT Nedam	67,00	64,00d
ASARCO Inc.	56,00	–
Atl. Richf.	178,50	178,50
Boeing Corp.	129,00	129,00
Can. Pacific	38,00	38,00
Chevron Corp.	99,00	100,50
Chrysler	56,00	55,50
Citicorp.	54,50	55,00
Colgate-Palm.	94,00	94,00
Control Data	37,00	38,00
Dow Chemical	198,00	199,80d
Eastman Kodak	94,50	–
Exxon Corp.	94,00	93,00
Fluor Corp.	49,00	–
Gen. Electric	94,00	96,00
Gen. Motors	186,00	184,00
Gillette	71,00	71,00
Goodyear	102,00	101,00
Inco	58,80	59,00
I.B.M.	258,50	256,00
Int. Flavors	102,00	–
ITT Corp.	111,00	109,00
Kroger	18,70	18,70
Lockheed	97,00	99,00
Merck & Co.	135,00	133,00
Minn. Min.	138,00	139,00
Pepsi Co.	81,00	81,50
Philip Morris C.	223,00	226,00
Phill. Petr.	41,00	42,20
Polaroid	79,00	80,50
Procter & G.	185,00	–
Quaker Oats	105,00	105,00
Schlumberger	73,50	73,00
Sears Roebuck	85,00	85,00
Shell Canada	80,00	80,00
Tandy Corp.	88,00	86,50
Texas Instr.	86,00	86,00d
Union Pacific	143,00	145,00
Unisys Corp	58,50	59,00
USX Corp	64,00	64,50
Varity Corp	4,20	–
Westinghouse	113,60	114,00
Woolworth	108,50	109,50
Xerox Corp.	125,00	126,00

Warrants

Akzo	37,30	37,30
AMRO warr.	2,40	2,30
Asia Pac Gr F.	6,15	5,85
Bogamij	8,30	8,30
Falcons Sec.	13,70	13,80
Honda motor co.	2360,00	2350,00
K.L.M. 85-92	140,00	140,10
Philips 85-89	16,50f	16,10
St.Bankiers a	2,30	2,30
St.Bankiers b	2,80	2,80

Euro-obligaties & conv.

10¼ Aegon 85	100,00	100,00
Aegon warr	12,90	13,00
10½ ABN 87	98,70	98,70
13Amev 85	98,00	98,00
13Amev 85	93,75	93,75
10 Amev85	100,50	100,50
11 Amev 86	98.50	99.00
14¼Amro87	96,85	96,75
13 Amro-Bank82	101,25	101,00
10½ Amro 86	97,50	97,50
10 Amro 87	98,85	98,85
5¾ Amro 86	101,00	101,00
Amro Bank wr	26,10	25,80
Amro zw 86	68,00	68,00
9 BMH ecu 85-92	100,50	100,50
7 BMH 87	96,50	96,50
10⅛EEG-ecu 84	101,25	100,75
9¾EIB-ecu 85	103,30	103,30
12½ HlAirl.F	91,75	91,75
12 NIB(B) 85-90	102,00	102,00
11¼ NGU 83	101,50	101,50
10 NGU 83	100,50	100,50
2¼ NMB 86	84,00	–
NMB warrants	51,00	–
8¾ Phil. 86	94,75	94,75
6¾ Phil.83	95,00	95,00
11 Rabo 83	101.60	101.60
9 Rabo 85	104,00	104,00
7 Rabo 84	108.00	108,00
12¼ Unil.	98,00	98,00

Parallelmarkt

Alanheri	18,10	18,40
Berghuizer	55,00	58,00b
Besouw Van c.	41,10	40,50
CBI Barin Oce. yen	1525,00	1510,00
CB Oblig.F.1	100,00	100,00
CB Oblig.F.2	100,30	100,30
CB Oblig.F.3	101.80	101,80
De Drie Electr.	27,70	27,70
Dentex Groep	39,70	39,70
Dico Intern.	88,00	88,00
DOCdata	33,40	32,80
Geld.Pap.c.	81,50	81,00
Gouda Vuurv c	66.00	68.00
Groenendijk	33.00	33,00
Grontmij c.	110,00	112,20
Hes Beheer	254,50	255,00
Highl.Devel.	12,00b	12,00b
Homburg cert	4,50	4,10
Infotheek Gr	21,90	22,00
Interview Eur.	7,90	8,00
Inv. Mij Ned.	50,00	50,50
KLM Kleding	31,10	31,20
Kuehne+Heitz	26,00	26,20
LCI Comp.Gr.	35,50	37,50
Melle	274,00	275,20
Nedschroef	81,50	81,90
Neways Elec.	10,40	10,40
NOG Bel.fonds	29,90	29,90
Pie Med.	11,00	11,00
Poolgarant	10,40	–
Simac Tech.	17,60	17,50
Text Lite	7,40	7,80f
Verkade Kon.	259,00	257,50
Weweler	79,20	85,00

OPTIEBEURS

		serie		omzet	v.k.	s.k.
abn	c	apr	45,00	426	0,70	0,70
abn	c	okt	40,00	400	3,80	3,50
abn	c	okt	45,00	385	1,60	1,60
akzo	c	apr	160,00	925	1,70	1,70
d/fl	c	feb	210,00	1052	0,20	0,05
d/fl	c	mrt	210,00	571	2,00	1,30
d/fl	c	apr	205,00	1022	5.80	4,40
d/fl	c	apr	210,00	1202	2,90	2,45
d/fl	p	feb	205,00	345	0,20	0,30
d/fl	p	mrt	200,00	2527	0,80	0,50
d/fl	p	mrt	205,00	766	1,70	1,80
d/fl	p	mrt	210,00	352	4,00b	4,50
eoe	c	feb	260,00	470	7,20	7,70
eoe	c	feb	265,00	1242	2,80	3,30
eoe	c	feb	270,00	656	0,40	0,10
eoe	c	mrt	265,00	320	6,90	7,50
eoe	p	feb	265,00	1900	0,50	0,10
eoe	p	feb	270,00	535	3,20	1,30
eoe	p	mrt	265,00	372	4,10	3,50
eoe	p	mrt	270,00	316	6,60	5,50
goud	c	mei	400,00	477	8,30	7,50
goud	p	feb	400,00	405	16,00	19,00
goud	p	feb	420,00	407	36,00b	40,50
klm	c	apr	45,00	995	1,40	1,60
knp	c	apr	47,50	672	3,70a	4,00
knp	p	apr	50,00	971	2,50	2,50
nla	p	feb	130,00	500	3,60a	3,60
nla	p	feb	132,50	500	6,10a	6,00
nla	p	aug	127,50	500	3,10a	3,30
nls	p	feb	110,00	1483	0,40	0,60
nls	p	feb	112,50	472	3,10a	3,10
nls	p	aug	110,00	1000	1,80a	1,50
nly	c	mei	100,00	500	0,40a	0,25
nly	c	aug	97,50	1425	1,30a	1,00
nly	p	feb	97,50	500	0,10	0,10
nly	p	feb	100,00	477	2,70	2,45
nly	p	feb	102,50	627	5,20a	4,70
nly	p	aug	97,50	500	1,30a	0,90
nly	p	n91	102,50	500	5,30a	5,05
natn	c	apr	60,00	300	6,50a	5,90
natn	c	apr	65,00	463	2,30	2,10
natn	c	apr	70,00	327	0,90	0,80
natn	c	okt	65,00	370	3,70	3,90
obl	p	feb	100,00	416	3,20	3,20
obl	p	nov	100,00	500	3.10	3,15
phil	c	apr	35,00	553	2,10	2,10
olie	c	apr	125,00	381	2,40	2,20
unil	c	apr	130,00	309	4,40	4,10
unil	p	jul	120,00	330	2,90	3,00

a=laten	g=bieden+ex-div.
b=bieden	h=laten+ex-div.
c=ex-claim	k=gedaan+h
d=ex-dividend	l=gedaan+g
e=gedaan+bieden	vk=slotkoers vorige dag
f=gedaan+laten	sk=slotkoers gisteren

m/v DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

COA CONTACTCENTRUM ONDERWIJS ARBEID LIMBURG

Het Contactcentrum Onderwijs Arbeid (COA) is een platform waarin onderwijsinstellingen, onderwijskoepelorganisaties, bedrijven en instellingen, werkgevers- en werknemersorganisaties en intermediaire instanties met een taak op het raakvlak onderwijs-arbeid (zoals het Regionaal Orgaan Leerlingwezen, het Studie- en Beroepskeuzewerk, de GAB's en de Kamers van Koophandel) zich hebben verenigd met als doel de aansluiting tussen onderwijs en arbeid te verbeteren.
In totaal zijn ruim 120 organisaties en instellingen bij COA-Limburg aangesloten, terwijl daarnaast velen ondersteuning verlenen bij de realisatie van projecten die vanuit de doelstelling worden opgezet.

Naast een provinciaal Algemeen Bestuur en een provinciaal hoofdkantoor functioneren in Limburg momenteel zes regionale COA-commissies met elk een eigen regionaal coördinatiepunt. Deze commissies organiseren activiteiten zoals stages voor docenten, arbeids- en beroepenoriëntatie voor leerlingen en informatiebijeenkomsten voor docenten, dekanen en bedrijfsfunctionarissen. Daarnaast zijn de commissies actief op het gebied van instroombevordering in arbeidsmarktrelevante opleidingen en beroepen (projecten als „meisjes en techniek" en promoting van beroepsonderwijs), onderzoek naar de bestemming van schoolverlaters, het op de rails zetten van om- en bijscholingsprogramma's, het signaleren van onderwijs-arbeidsmarktknelpunten in het algemeen en het vormgeven aan structureel overleg tussen de diverse onderwijs- en arbeidsmarktsectoren.

Per 1 april as. ontstaan twee full-time vacatures voor de functie van

REGIONAAL COÖRDINATOR (m/v)

ten behoeve van de commissies Oostelijke Mijnstreek (standplaats: Heerlen) en zuidelijk Zuid-Limburg (standplaats: Maastricht).

Wat houdt de functie in?

De regionaal coördinator is namens COA degene die de directe contacten in de regio onderhoudt met scholen, bedrijven en instellingen. Hij of zij is dan ook op de hoogte van de behoeften en wensen die hier leven en de acties die al worden ondernomen, en doet op grond hiervan (na vooroverleg met alle betrokkenen) voorstellen voor activiteiten en projecten. Na goedkeuring zorgt de regionaal coördinator voor de uitvoering van de activiteiten, al dan niet in samenwerking met daartoe ingestelde werkgroepen.
Ook het ambtelijk secretariaat van commissie en werkgroepen behoort tot het takenpakket van de regionaal coördinator, evenals het mondeling en schriftelijk rapporteren.
Momenteel zijn door de commissies reeds diverse activiteiten in gang gezet, die door de nieuwe coördinatoren kunnen worden overgenomen. Daarnaast wordt van hen verwacht dat zij, de ontwikkeling in de regio en provincie volgend en hierop inspelend, nieuwe ideeën ontwikkelen.

Wat vragen wij?

Juist omdat de activiteiten van COA altijd complementair dienen te zijn en berusten op het uitgangspunt dat alle bestaande instellingen waar mogelijk moeten worden betrokken vanuit hun eigen reguliere taakstelling, hebben wij generalisten nodig die in staat zijn regelmatig van aandachtsgebied te wisselen en situaties en mogelijkheden snel te overzien. Daarom vragen wij mensen met een opleiding op HBO-niveau, die de uitdaging van steeds wisselende werkzaamheden en contacten aandurven. Mensen die al enige ervaring hebben met het organiseren en realiseren van projecten en die bekend zijn met de wereld van onderwijs en arbeid. Mensen die in staat zijn zelfstandig te werken, beschikken over goede contactuele eigenschappen en een goede mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid.

Aanstelling geschiedt voor een jaar tijdelijk. Afhankelijk van ontwikkelingen binnen COA-Limburg en gebleken geschiktheid vindt verlenging van het dienstverband na dat jaar plaats.
Salaris is, afhankelijk van opleiding en ervaring, maximaal ƒ 4115,– bruto per maand (BBRA schaal 8). Van toepassing is de rechtspositieregeling zoals geldend voor de stichting COA-Limburg.
Een psychologische test kan deel uitmaken van de selectieprocedure.

Belangstelling?

Richt dan uw sollicitatie vóór 2 maart as. aan het Algemeen Bestuur van CAO-Limburg, Sint-Pieterskade 7, 6211 JV Maastricht. Telefonische inlichtingen worden verstrekt door mw. M. Depondt, provinciaal coördinator (tel. 043-258012).

142231

Linisol Isolatie Techniek b.v.

Mauritsstraat 11
Ind.terrein „De Reuken"
6361 AV Nuth
Tel. 045-245039

I.v.m. de sterke groei van onze onderneming in de thermische-,akoustische- + koude-isolaties, zowel in de industrie als utiliteitsbouw, vragen wij:

- **Isoleerders allround** -
  ervaring in de diverse uitvoeringen + afwerkingen
- **Plaatwerk-monteerders**

Zonder ervaring onnodig te reflecteren

Schriftelijke sollicitaties te richten aan:

Linisol Isolatie b.v.

t.a.v. dhr. J. Litjens
Tel. privé 04754-1258 na 18.00 uur.

142567

Z.O.L. — z.o.l. bedrijven heerlen

zijn werkzaam in een groot aantal Limburgse gemeenten in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening; ca. 3000 medewerkers vinden emplooi in 5 bedrijfsunits, elk met een gevarieerd aktiviteitenprogramma.

Wij zoeken op korte termijn kontakt met kandidaten voor de funktie van

TEKENAAR/ KONSTRUKTEUR M/V

ten behoeve van één van de 5 bedrijfsunits. Het betreft in dit geval een industrieel bedrijf dat voornamelijk werkzaam is als toeleveringsbedrijf in de metaalsektor. In genoemd bedrijf werken ruim 200 personen in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening.

De aan te stellen funktionaris ressorteert onder de chef bedrijfsbureau en zal na een inwerkperiode belast worden met het opstellen van werk- en detailtekeningen alsook schetsen ten behoeve van de produktie, met name op het gebied van algemeen plaatwerk en eenvoudig konstruktiewerk. Hij dient aktief mee te werken aan de verbetering van produktietechnieken.

Voor de funktie wordt vereist:
- een middelbare beroepsopleiding, bijvoorbeeld MTS-werktuigbouwkunde dan wel PBNA-opleiding, werktuigbouwkundig tekenaar;
- kennis en inzicht in de diverse produktietechnieken op het gebied van metaal is gewenst;
- goede kontaktuele eigenschappen;
- ervaring als tekenaar in een vergelijkbare funktie strekt tot aanbeveling.

Salaris, afhankelijk van opleiding, ervaring en leeftijd maximaal f 3.616,- bruto per maand.

De bij de overheid gebruikelijke rechtspositieregelingen zijn van toepassing.
Een medisch en psychologisch onderzoek behoort tot de selektieprocedure.

Sollicitaties - onder vermelding van vakaturenummer B/892 in de linkerbovenhoek van de enveloppe - binnen 10 dagen te richten aan het Hoofd van de Dienst Personeel en Organisatie van de ZOL-Bedrijven, Postbus 330 te 6400 AH Heerlen.

WONINGVERENIGING HEERLERBAAN

Woningvereniging HEERLERBAAN beheert met 20 medewerk(st)ers ruim 2400 woningen in de wijk HEERLERBAAN te HEERLEN.
Het werkapparaat bestaat uit 3 afdelingen, te weten bewonerszaken, financieel-economische zaken en de technische dienst.

Voor de komende jaren wordt een bescheiden uitbreiding van het woningbezit verwacht.

Woningvereniging HEERLERBAAN zoekt, in verband met het gebruik maken van de V.U.T.-regeling door de huidige functionaris, per 1 januari 1990, kandidaten voor de functie van

HOOFD TECHNISCHE DIENST m/v

De afdeling technische dienst bestaat uit een team van 9 medewerkers die gezamenlijk zorgen voor de uitvoering van onderhouds- en nieuwbouwprojecten.

Het hoofd technische dienst maakt deel uit van de staf en is rechtstreeks verantwoording schuldig aan de directeur.

Zijn/haar taken zijn:
- het systematisch inventariseren van de kwaliteit van het woningbestand en het te verwachten onderhoud;
- het voorbereiden, begroten en het toezicht houden op de uitvoering van onderhouds- en nieuwbouwprojekten, waarbij hij/zij wordt ondersteund door een bedrijfsbureau;
- het mede onderhouden van externe contacten op het technische vlak;
- het bevorderen van de kwaliteit en kostenbeheersing van het werk en het up to date houden van de technische kennis van de medewerkers;
- het uitbouwen van de technische dienst tot een soepel samenwerkend team en het uitdragen van een serviceverlenende instelling.

Zijn/haar functie-eisen zijn:
- leeftijd tussen 35 en 45 jaar;
- bouwkundige ervaring minimaal op HTS-niveau, aanvullende kennis opgedaan op het gebied van het beheer van woningen en woningbouw;
- aantoonbare leidinggevende capaciteiten en goede contactuele eigenschappen;
- een brede belangstelling voor geautomatiseerde gegevensverwerking, flexibiliteit;
- de bereidheid zich te vestigen in de Oostelijke Mijnstreek.

Bedrijfsbureau- en/of volkshuisvestingervaring strekt tot aanbeveling.

Het salaris zal overeenkomstig de C.A.O. voor personeel in dienst van woningcorporaties worden vastgesteld.

Voor nadere informatie kunt u telefonisch contact opnemen met de heer B.J. Vermeulen, directeur van de vereniging, tel. 045-437514.

Gegadigden worden uitgenodigd binnen 14 dagen na het verschijnen van deze advertentie schriftelijk te solliciteren bij het dagelijks bestuur van de woningvereniging HEERLERBAAN, postbus 6001, 6401 SB HEERLEN.

142813

Het De Wever Ziekenhuis is een algemeen ziekenhuis met een capaciteit van ca. 800 bedden en ruim 1900 medewerkers.

Bij de maatschap Kaakchirurgie ontstaat per 1 april a.s. een vacature voor een

Mondhygiënist m/v

Functie-inhoud:
De mondhygiënist(e) zal preventief en instructief werkzaam zijn ten behoeve van tandheelkundige verzorging bij poliklinische en klinische patiënten.

Functie-eisen:
Wij zoeken een mondhygiënist(e) die in het bezit is van het Bewijs van bevoegdheid mondhygiënist(e). Naast vaktechnische kwaliteiten zijn goede contactuele eigenschappen een vereiste. Een patiëntvriendelijke houding stellen wij op prijs.

Arbeidsvoorwaarden
Salariëring conform F.W.G.-groep 45.
Overige arbeidsvoorwaarden conform C.A.O.-Ziekenhuiswezen.

Belangstellenden kunnen nadere informatie inwinnen bij Dr. W.F.C. Hogewind, Kaakchirurgie. Telefoon 045-766650.

Schriftelijke sollicitaties kunt U tot uiterlijk 1 maart a.s. richten aan de Personeelsdienst van het De Wever Ziekenhuis, Postbus 4446, 6401 CX Heerlen.

Gaarne in de linkerbovenhoek van Uw sollicitatiebrief EH16.

De Wever-Ziekenhuis

HOMED – Oefenbedrijven
BGT – Bedrijfsgerichte Trainingen

Stichting SCAS
Nobelstraat 14a
6411 EM Heerlen
Tel.: 045 - 715220
Telex: 56911
Telefax: 045 - 741213

De stichting SCAS is een landelijk opleidingsinstituut waar leerlingen kunnen deelnemen aan diverse praktische beroepsgerichte scholingsprojekten.
Naast diverse in Nederland verspreide oefenbedrijven start de stichting SCAS in nauwe samenwerking met het Open Leercentrum Westelijke Mijnstreek binnenkort in opdracht van overheid eveneens het administratieve oefenbedrijf

HOMED - WESTELIJKE MIJNSTREEK

Dit oefenbedrijf biedt een gedegen praktische beroepsopleiding aan werklozen ter voorbereiding op een baan in de administratieve sektor. Daarnaast kunnen langdurig werkloze deelnemers die reeds in deze sektor gewerkt hebben door middel van hun deelname aan het oefenbedrijf Homed hun kennis op peil houden en tegelijkertijd kennis maken met de nieuwste bedrijfsmethodieken.
Voor alle deelnemers geldt dat door deelname hun kansen op de arbeidsmarkt vergroot worden.
De begeleiding en instruktie van de leerlingen geschiedt door een staf van begeleiders/mentoren.
Het bestuur van de stichting SCAS roept derhalve sollicitanten op voor de volgende funkties

1) PROJEKTLEIDER M/V

De projektleider zal onder verantwoordelijkheid van de koördinator belast zijn met de dagelijkse leiding van het projekt.

Funktie-eisen:
- ★ vooropleiding op HBO-niveau, economisch-administratieve richting
- ★ goede kontaktuele en redaktionele vaardigheden
- ★ het beschikken over didaktische en pedagogische kwaliteiten.
- ★ vertrouwd zijn met automatiseringsprocessen
- ★ in het bezit zijn van ruime bedrijfservaring.

2) MENTOR/OPLEIDINGSFUNKTIONARIS M/V

Deze personen zullen de praktische begeleiding en instruktie van de deelnemers in het oefenbedrijf verzorgen.

Funktie-eisen:
- ★ administratieve vooropleiding op HBO- of gelijkwaardig niveau
- ★ een ruime administratieve praktijkervaring
- ★ affiniteit met het werken in een opleidingssituatie
- ★ vertrouwd zijn met automatiseringsprocessen
- ★ het beschikken over didaktische en pedagogische kwaliteiten.

De taakomvang van alle aan te stellen funktionarissen omvat een volledige werkweek.
De salariëring geschiedt op basis van de voor de stichting SCAS geldende financiële arbeidsvoorwaarden.
Voorts wordt aan de medewerkers van de stichting SCAS een eigen pensioenvoorziening aangeboden.
Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de selektieprocedure.
Sollicitaties met uitvoerig curriculum vitae kunt u binnen 14 dagen uitsluitend schriftelijk richten aan het bestuur van de stichting SCAS, Nobelstraat 14a, 6411 EM HEERLEN.
Voor verdere informatie kan men zich wenden tot de heer J. Brouns, regio-koördinator, tel. 045-715220, tst. 29.

Samen werken aan beter werk

Staff Planning zoekt voor tijdelijke funkties of tijdelijke funkties met als oogmerk een vast dienstverband m/v kandidaten:

elektrotechnisch medewerker
Voor een opdrachtgever in de omgeving van Sittard zijn wij op zoek naar een elektrotechnisch medewerker. U heeft een opleiding op MTS-nivo en bent vertrouwd met elektrotechnische en mechanische onderhoudstechnieken. U heeft leidinggevende kapaciteiten en bent ± 25-30 jaar.

receptioniste/telefoniste
Voor een van onze relaties zijn wij op zoek naar een receptioniste/ telefoniste. U heeft ervaring in het werken met een centrale en beheerst de moderne talen. Opleiding: MEAO-nivo.

hoofd administratie/controller
Voor een relatie in de buurt van Heerlen zoeken wij een hoofd administratie/controller. U heeft de dagelijkse leiding over het administratieve proces naast het meedenken en werken op direktie-nivo. Opleiding: SPD/HEAO.

administratief medewerker
Voor onze opdrachtgever, een chemisch bedrijf, zijn wij op zoek naar een administratief medewerker. Opleiding: MEAO-A/MBA-nivo. U zult zowel zelfstandig alsook onder leiding van het hoofd administratie funktioneren.

elektrotechnisch tekenaar/ontwerper
Wij hebben direkte plaatsingsmogelijkheden voor een elektrotechnisch tekenaar/ontwerper. U zult belast zijn met designwerkzaamheden o.g.v. schakelkasten en panelen. Opleiding: MTS/HTS-elektrotechniek. Ervaring is een must.

tekenaar/konstrukteur
Een van onze opdrachtgevers, een specialist o.g.v. bouwkundige konstrukties, zoekt naar een tekenaar/konstrukteur. Geschikte kandidaten hebben een opleiding MTS-WTB met konstruktietechniek. Enige ervaring is wenselijk.

kalkulator/konstrukteur
Voor een van onze opdrachtgevers zoeken wij een kalkulator betonkonstrukties. U heeft enige jaren ervaring in het werken met een CAD-systeem. Opleiding: HTS-bouwkunde.

bouwkundig kalkulator
Voor onze relatie, een bouwbedrijf in de omgeving van Heerlen, zijn wij op zoek naar een bouwkundig kalkulator. U kunt zelfstandig grote projekten kalkuleren. Opleiding: MTS/HTS-bouwkunde.

scheepswerktuigkundige
Voor onze opdrachtgever zijn wij op zoek naar een scheepswerktuigkundige. U heeft leidinggevende ervaring als mechanical engineer en heeft ambities om uw verworven scheepswerktuigkundige kennis te vertalen naar de industrie.

chef sekretariaat
Voor onze relatie zijn wij op zoek naar een Chef Sekretariaat. U koördineert alle sekretariaatswerkzaamheden en geeft direkt leiding aan een tweetal medewerkers. U heeft een relevante sekretaresse-opleiding genoten. Leeftijd ± 30 jaar.

all-rounder bedrijfsburo
Voor een onzer relaties zijn wij op zoek naar een medewerker voor het bedrijfsburo. U dient kennis te hebben van planning, werkvoorbereiding, projektbegeleiding en bedrijfskundige facetten binnen de staalbranche.

tevens zoeken wij
- MBA/SPD-ers met ervaring
- Sekretaresses met opleiding MEAO/Bell.Coll./Schoevers/CAVV
- HTS-ers/MTS-ers werktuigbouwkunde
- HEAO-ers met enige ervaring in bedrijfsleven

Wilt u meer informatie, ook over andere vakatures, neem dan direkt kontakt met ons op.

stationsstraat 21, 6221 BN maastricht, tel. 043-

In opdracht van één onzer relaties – een dienstverlenende organisatie op het gebied van bedrijfsadviezen – zoeken wij contact met

Rosco Consultants

Verkopers

voor de regio Limburg/Noord-Brabant.

Gevraagd:
- ervaring in het adviseren van bedrijven
- middelbare opleiding en rijbewijs
- leeftijd vanaf 30 jaar
- zelfstandig kunnen werken binnen een team
- commerciële instelling

Geboden:
- intensieve opleiding en praktijk...
- continue begeleiding in het "v...
- prestatie-afhankelijk inkomen.

Sollicitatiebrieven onder vermelding van levensloop te richten aan de directie van Rosco Consultants, Levenplein 1, Postbus 8160, 6710 AD Ede.

at is het verschil tussen Amerikaanse en een itse gevechtspiloot? n Amerikaanse komt eens op huisbezoek." n van de wrange ppen die in het stduitse Remscheid de de doen over de ramp zich op 8 december 8 in die stad voordeed. n laag vliegend erikaans militair stel boorde zich in te mist in een rij zen. Resultaat: wonder en wonder slechts en doden – de zevende, n chtwagenchauffeur, week vorige week erdag aan zijn wondingen – en een tigtal gewonden. Na de np van Remscheid ide de discussie over laagvliegen in de ndsrepubliek tot ekende hoogte op. Het zet onder de bevolking eit snel, de Duitse oten raken demotiveerd. De atssecretaris die enmachtig een tijdelijk bod op het laagvliegen ondigde, vloog de laan

● *Het 'gat van Remscheid'. Van het woonblok 128/128a is geen spoor meer te bekennen. In dit huis vonden twee oude dames de dood. Ook verderop in de straat zijn de sporen van de ramp nog duidelijk zichtbaar.*

Foto: MICHAEL SIEBER

In Remscheid gaapt een gat

k dacht dat het vrede was," zegt n oude dame, gevraagd naar haar ning over het laagvliegen. Zij at te wachten bij een bushalte ak bij haar woning in de Stockder- asse in Remscheid. „Ik kan die g niet meer zien, niet meer oplo- n," zegt ze bevend. „Ik ga nu ar de dokter, ik ben mijn zenu- n nog steeds niet de baas." Op t moment dat het Amerikaanse egtuig neerstortte in de Stockder- asse was zij thuis en beleefde het ferno van nabij mee, 'slechts' als oggetuige gelukkig.

e Stockderstrasse biedt een trieste anblik. Wie de weg oploopt, stuit an de linkerkant plotsklaps op een oot gat. Over een lengte van circa eehonderd meter staan geen hui- en meer. Het woningblok 28/128a, waar tien families woon- en, is van de aardbodem verdwe- en. Het Amerikaanse toestel eëindigde zijn vlucht in dat com- lex. Twee oude dames verloren aarbij het leven. Nog twee huizen oesten worden afgebroken, zes ndere raakten zwaar beschadigd. nkele woningen zijn nog zwart ge- lakerd. De herstelwerkzaamheden orderen gestaag. Of het complex 28/128a wordt herbouwd, is onze- er. De vredesbeweging in Rem- cheid wil op die plek een monu- ent oprichten ter nagedachtenis an de slachtoffers.

Ontkend

anvankelijk werd ontkend dat het liegtuig laag gevlogen zou hebben. n zeer slecht weer zou de onerva- en piloot de oriëntatie zijn kwijtge- aakt. Kort geleden maakte het uitse ministerie van Defensie van e Bondsrepubliek echter bekend at de piloot wel degelijk laag over e stad vloog op een hoogte van 370 eter. De piloot, die eveneens de ood vond, zou evenwel slechts tij- elijk op die hoogte hebben willen egen om een 'slechtweergebied' ontwijken.

n die lezing wordt in Remscheid or velen hevig getwijfeld. Vóór ramp zouden militaire vliegtui- tegen de voorschriften in regelmatig laag over de stad gevlogen hebben (boven steden van meer dan 100.000 inwoners mag niet laag worden gevlogen, red.). De vinger wordt beschuldigend uitgestoken naar de commandant van de Amerikaanse formatie, die onverantwoorde risico's zou hebben genomen en te laat het bevel zou hebben gegeven over te schakelen van zicht- op instrument-vliegen.

Verdediging

Van laagvliegen wordt gesproken als toestellen onder een hoogte van vijfhonderd meter duiken. Bevindt een vliegtuig zich tussen de 150 en 75 meter boven de aarde, dan is er sprake van 'Tiefstfliegen'. Lager mogen de piloten in de Bondsrepubliek niet komen.

Het laagvliegen is een belangrijk onderdeel van de NAVO-strategie van de 'Vorderverteidigung' (vooruitgeschoven verdediging). Die houdt in dat bij een verrassingsaanval van het Warschaupact op de Bondsrepubliek de vijandelijke opmars zo snel mogelijk moet worden gestopt zodat zo weinig mogelijk gebied verloren gaat. Daarbij hebben de westerse jachtvliegers een belangrijke taak. Zij moeten de vijandelijke aanvalsgolven onderbreken door bij voorbeeld bruggen en spoorwegknooppunten in vijandelijk gebied te vernietigen. Die troepen moeten ook 'gedecimeerd' worden.

„Dit alles levert vooral tijdwinst op," verklaart kolonel Schöning, bij Afcent in Brunssum belast met het plannen van militaire luchtoperaties. In de tussentijd moet de NAVO zo snel mogelijk reservetroepen aanvoeren – met name uit de Verenigde Staten – om de getalsmatig superieure legers van het Warschaupact te weerstaan.

Als de NAVO-piloten hun aanvallen op vijandelijk gebied uitvoeren, moeten zij zo laag mogelijk vliegen om niet of pas zeer laat op de radarschermen van het Oostblok te worden gesignaleerd en zo hun vernietiging voorkomen. Het laagvliegen wordt met name in de Bondsrepubliek geoefend, waar de strijd met Het Warschaupact immers moet worden uitgevochten.

Tolerantie

„Maar wie beschermt ons tegen onze beschermers?" vraagt Uschi Hagmann-Teiner van de Vredesbeweging in Remscheid zich af. En met haar inmiddels velen, zeker in Remscheid. In 1988 stortten twintig militaire vliegtuigen neer in de Bondsrepubliek, geen enkel daarvan was een Duits. De slachtoffers waren allen militairen. Dat was echter niet het geval in Ramstein. Bij de vliegshow van een Italiaans team vonden 67 burgers de dood toen na een botsing in de lucht een toestel in de mensenmenigte terechtkwam. En hoewel dit niets met laagvliegen te maken heeft, verminderde de tolerantie van de Duitse bevolking ten opzichte van allerlei vliegbewegingen er sterk door.

In Remscheid is in ieder geval nauwelijks een voorstander van het laagvliegen te vinden. „Hoe kunt U nog vragen wat ik ervan vind?" vraagt een vrouw uit de Stockderstrasse, terwijl ze naar de ravage tegenover haar wijst. Zoals zovelen in de stad heeft zij geen boodschap meer aan de militaire noodzaak van het laagvliegen. Daarbij wordt geregeld op de ontwapeningsvoorstellen en -aankondigingen van Gorbatsjov gewezen, die het laagvliegen verder overbodig zouden maken.

Doden

Inmiddels hebben ruim 85.000 Westduitsers een door de vredesbeweging in Remscheid opgestelde petitite ondertekend. „Bewapening doodt ook in vredestijd," staat daar onder andere in vermeld, en geëist wordt dat de 'Tiefflug-Terror' meteen wordt beëindigd.

Ruim dertigduizend inwoners van Remscheid en omgeving hebben de petitie ondertekend. Dat is niet verwonderlijk, want de stad likt nog steeds zijn wonden. De gemeente is nog steeds bezig met de begeleiding van de in totaal ongeveer 90 slachtoffers. Veel van hen zijn er psychisch nog steeds erg slecht aan toe, zegt Rainer Schwirtzek, leider van de door de gemeente in het leven geroepen hulpinstantie voor de

door **theo sniekers**

slachtoffers. „Wij hebben enigen van hen naar de psycholoog verwezen als bij hen trauma's herkenbaar waren."

„Sommigen redden zich aardig, anderen zullen nog lange tijd hulp nodig hebben", voegt Reinmund Jaeckel, sociaal werker, daar aan toe. „Velen hebben de eerste drie, vier dagen niet meer geslapen, zagen de beelden telkens weer voor zich als ze de ogen dicht deden. Sommigen hebben nu nog slaapstoornissen, worden kletsnat wakker."

Vooral ouderen hebben het moeilijk de catastrofe te verwerken. „Ze hebben vaak al hun herinneringen verloren, de foto's van dertig of veertig jaar en andere dingen waaraan ze gehecht waren."

De gemeente besteedt veel zorg aan de nazorg van de slachtoffers. Mensen uit de omgeving van de Stockderstrasse die minder schade leden of lichaamsdelen van de gedode piloot in hun tuin kregen, moeten het echter zelf zien te redden. „Ik heb het nog niet verwerkt," zegt Hans Schulte (38), die de ramp van nabij meemaakte. „Iedere keer als ik een vliegtuig hoor, trek ik automatisch het hoofd tussen mijn schouders."

Vijandig

Amerikanen zijn ronduit onpopulair in Remscheid. Kort na de ramp namen ongeveer achtduizend inwoners deel aan een anti-Amerikaanse demonstratie. „Laat de Amerikanen maar boven de woestijn oefenen, of thuis boven hun wolkenkrabbers," zegt een scholier verbeten.

Maar in de Bondsrepubliek ontmoeten ook de laagvliegers van andere nationaliteiten veel kritiek. Ook Nederlanders, Denen, Belgen en Britten oefenen veel naast Amerikanen en Duitsers boven het dicht bevolkte West-Duitsland. En zorgen daarmee voor een geweldige geluidoverlast voor de burgers. Delen van de pers zijn ronduit vijandig tegenover de piloten en het laagvliegen.

Der Spiegel bij voorbeeld spreekt van 'Luchtterreur'. Het weekblad verwijt piloten cowboyachtige streken. Sommigen zouden zelfs onder bruggen en hoogspanningskabels doorvliegen, anderen de zware belasting niet zonder drugs of alcohol aankunnen. Weer anderen voeren tegen de voorschriften in schijnaanvallen uit op burgerdoelen en jagen zo burgers de schrik op het lijf, fulmineert Der Spiegel.

Deze berichten en de vaak vijandige houding van het publiek laten de meeste piloten niet onberoerd. In een rapport noemt de oud-inspecteur van de Bundeswehr, generaal Steinhoff, de stemming onder de Duitse piloten 'zeer onrustbarend'. De piloten hebben het gevoel door de samenleving, die zij toch moeten verdedigen, in de steek gelaten te worden, rapporteert Steinhoff. „Als ik in een café kom, durf ik niet te zeggen wat voor beroep ik heb. Ze spugen in mijn bier," liet een gevechtspiloot zich voor de tv ontvallen.

Stemming

„Ik hoef mijn beroep niet te verbergen," meldt daarentegen kapitein Norbert Menne (32), piloot bij het 'Jagdbombergeschwader 36 Westfalen', gelegerd op de basis Rheine-Hopsten in het uiterste noorden van Noordrijn-Westfalen. Met eerste luitenant Michael Hain (28) vormt hij de bemanning van een van de circa veertig Phantom-bommenwerpers die de basis rijk is.

Na voorvallen zoals die in Remscheid zouden zij aanvankelijk in discussies met vrienden en bekenden wel geconfronteerd worden met argumenten zoals die van Der Spiegel. Na enig praten en toelichten ontstaat echter meer begrip voor hun standpunten en ontstaat een zakelijke discussie, melden beiden. De laatste tijd zou de discussie zakelijker zijn geworden, zegt Menne.

In Rheine-Hopsten zou niemand overwegen de dienst te verlaten voor de beter betalende burgerluchtvaart, zoals volgens berichten in de media een behoorlijk aantal van hun gedemotiveerde collega's elders wel.

Pijn

Wel wordt er veel gesproken over de kritiek op het laagvliegen, zeker na gebeurtenissen als die in Remscheid en artikelen als die in Der Spiegel. Die artikelen doen pijn, laat de commandant van de basis, kolonel Norbert Menne (48), aanvankelijk blijken. „Schokkend," noemt hij een meegebracht artikel uit Der Spiegel. „Wij zijn geen cowboys, wij zijn verantwoordelijke piloten. Je kunt in Duitsland ook nergens onder bruggen doorvliegen," reageert hij op een verwijt in het weekblad. „Der Spiegel verkoopt halve waarheden die tegen ons werken."

Toch toont Menge veel begrip voor de klachten van de burgers, met name die in het Münsterland, één van de zeven gebieden in de Bondsrepubliek waar tot op 75 meter boven de grond mag worden gevlogen. Hij kritiseert bondgenoten, die inderdaad schijnaanvallen zouden uitvoeren op kerktorens.

Voorschriften

Hij stelt zoveel mogelijk te doen om de bevolking bij het laagvliegen te sparen. Zijn piloten kunnen echter niet nog minder gaan trainen, anders komt de vliegveiligheid in gevaar, aldus Menge. Volgens de kolonel zouden de bondgenoten minder in de Bondsrepubliek en meer in eigen land moeten gaan laagvliegen, ook de Nederlanders.

Ook zouden de bondgenoten de strengere Duitse voorschriften moeten overnemen. Zo mogen Duitse piloten tijdens hun laagvluchten (van maximaal 50 minuten) maximaal anderhalve minuut op een hoogte tussen de 150 en de 75 meter vliegen. Dat verklaart waarom, volgens cijfers van het Westduitse ministerie van Defensie, de Duitse piloten in de Bondsrepubliek jaarlijks maar 400 uur 'tiefstfliegen', tegenover de bondgenoten maar liefst 20.000 uur. Van de overige laagvlieg-uren (500-150 meter) nemen de bondgenoten er 25.000 in beslag, de Duitsers 21.600.

Dat is wat de Duitsers betreft ongeveer vijftig procent minder dan in 1980. Door tal van maatregelen is het aantal laagvlieg-uren verminderd. De Duitsers proberen nu inderdaad om laagvlieguren naar het buitenland verplaatst te krijgen, bij voorbeeld naar Canada, waar tot op dertig meter boven de grond wordt getraind. Een bezwaar luidt dat dan niet onder de omstandigheden zoals die in de Bondsrepubliek gelden getraind kan worden. Ook het gebruik van simulatoren kan het echte laagvliegen niet vervangen. „Autorijden leer je ook niet achter de computer," merkt Afcent-kolonel Schöning op.

Kinderen

Van de onlangs door Bonn voorgestelde maatregelen om het aantal laagvlieguren in de Bondsrepubliek te verminderen mag zeker op de korte termijn niet veel verwacht worden. De druk op de Duitse bevolking zal dan ook nauwelijks verminderen. Dat zal de inwoners van bij voorbeeld het dorpje Schöppingen sterk verdrieten. Het dorpje ligt op ongeveer veertig kilometer van Rheine in het Münsterland, in een van die zeven gebieden waar tot op 75 meter hoogte gevlogen mag worden. Het dorp ligt verscholen achter een heuvel, die voor piloten een ideaal mikpunt is. Eenmaal aan de top van de heuvel gearriveerd razen de vliegtuigen totaal onverwacht over het dorp heen.

Vooral kinderen worden daar de dupe van. „Mijn kleinkinderen houden de vingers in hun oren en beginnen te huilen als er weer een overvliegt. Het is echt luchtterreur," meldt de eigenares van een schoenenzaak. Andere inwoners melden dat kinderen bij mooi weer, als er veel gevlogen wordt, niet meer buiten durven spelen. Het zou voorgekomen zijn dat baby's, die buiten op het terras in hun wieg lagen te slapen, na het overvliegen van een jachtbommenwerper bewusteloos werden aangetroffen.

Ook het vee zou van het extreme lawaai te lijden hebben, terwijl een boer vorig jaar door zijn op hol geslagen geworden paard afgeworpen en getrapt werd. Het gemeentebestuur van Schöppingen heeft vorig jaar de staat aangeklaagd om gedaan te krijgen dat Bonn zijn belofte nakomt het aantal 'Tiefstflieg'-zônes uit te breiden van 7 naar 49. Dat zal ongetwijfeld op verzet stuiten in die andere delen van de Bondsrepubliek.

Dreigement

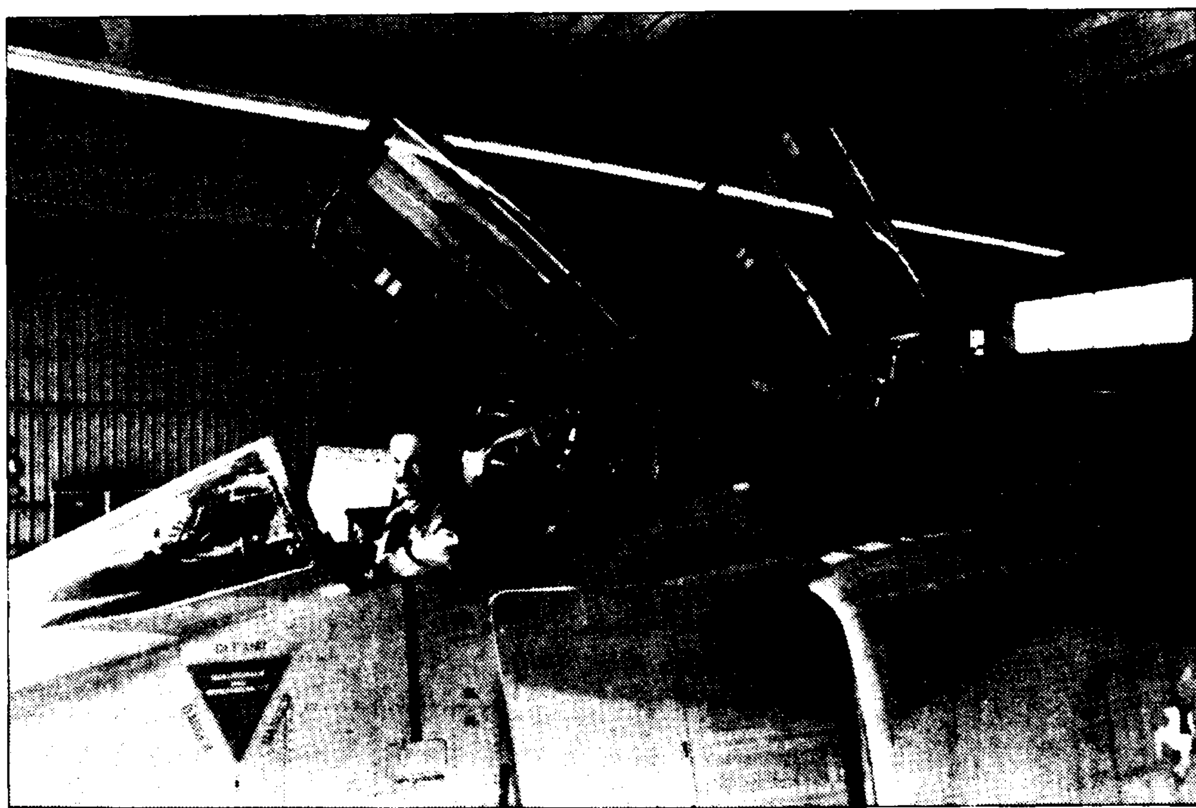
Hoe dan ook, de discussie over het laagvliegen is zeker nog niet afgelopen. De oppositie in de Bondsdag wil het aantal militaire oefenvluchten sterk terugdringen. Defensieminister Scholtz wordt van allerlei zijden onder druk gezet om vergaande stappen te ondernemen, maar voelt daar voorlopig niets voor. De angst voor een mogelijke negatieve reactie van de VS lijkt daarbij een rol te spelen. Een eerste dreigement was er al.

In een interview met de Frankfurter Allgemeine Zeitung zei de opperbevelhebber van de NAVO-luchtstrijdkrachten in Europa, de Amerikaanse generaal Kirk, onlangs dat zonder het oefenen van het laagvliegen, de 'Vorneverteidigung' niet mogelijk is. Om bij een aanval van het Warschaupact tijd te winnen, zou de NAVO gebied moeten opgeven en de verdedigingslinie van West-Europa zou dan misschien aan de Rijn komen te liggen. „Wij begrijpen dat de Duitsers Hamburg, München en Frankfurt niet zo maar willen opgeven en vast zullen houden aan de vooruitgeschoven verdediging." Aldus Kirk.

● *Het oude gemeentehuis van het landelijke Schöppingen. Vooral de jeugd heeft veel te lijden van het kabaal van overrazende jachtvliegtuigen.*

Foto: CHRISTA HALBESMA

● *Kapitein Norbert Menne (links) en eerste luitenant Michael Hain: „Wij hoeven ons beroep niet te verbergen".*

Foto: CHRISTA HALBESMA.

m/v
DE LIMBURGSE PERSONEELS GIDS

planburo ir. jongen nederland b.v.
buro voor architektuur stedebouw landschap en rekreatie

Hoeve de Bek Bekkerweg 115 6417 BV Heerlen Postbus 2923-6401 DK Heerlen Tel 045-740160 Telefax 045-740480

Door onze samenwerking met Planburo Witt & Jongen in Amsterdam en Enschede en de daaraan verbonden vergroting van onze werkzaamheden zoeken wij kandidaten m/v voor de navolgende functies:

- **zelfstandig werkend architect** (TH/TU met ervaring)
- **eerste stedebouwkundige** (TH/TU met ervaring)
- **bouwkundig tekenaar** (HTS)
- **civielt. opzichter/tekenaar** (HTS, enige jaren ervaring)

Voor de eerste drie functies is zowel Heerlen als Amsterdam als standplaats bespreekbaar.

Eigenhandig geschreven sollicitatiebrieven met vermelding van de betreffende vacature dienen binnen 10 dagen na verschijnen van dit blad te worden gericht aan ons buro.
142314

VVV VALKENBURG AAN DE GEUL VVV HET GEULDAL

VVV Het Geuldal, Neerlands oudste VVV, heeft tot taak het toerisme in en naar Valkenburg aan de Geul te bevorderen.

Teneinde invulling te kunnen geven aan de promotionele activiteiten, die in samenwerking met het toeristische bedrijfsleven worden uitgevoerd en de ontwikkelingen ervan te stimuleren, zoekt de VVV Het Geuldal een

marketing-medewerker (m/v)

Voor deze functie denken wij aan iemand met:
- NWIT of soortgelijke opleiding;
- een goede talenkennis van tenminste Engels en Duits in woord en geschrift;
- goede communicatieve en redactionele vaardigheden;
- ervaring in de toeristische branche (VVV) in een soortgelijke functie strekt tot aanbeveling;
- leeftijd vanaf 25 jaar.

Voor nadere inlichtingen over deze duizendpootfunctie kunt u bellen met de directeur, mevrouw M.A. Boesten, telefoon 04406-13364.

Een psychologisch onderzoek kan deel uit maken van de selectieprocedure.

Uw sollicitatie met uitvoerig curriculum vitae ontvangen wij graag uiterlijk 14 dagen na verschijning van dit blad.

U kunt uw brief, onder vermelding van "marketing-medewerker", richten aan: Directie VVV Het Geuldal, Postbus 820, 6300 AV Valkenburg aan de Geul.

Compri-Aluminium BV is een dynamisch bedrijf met werkmaatschappijen in Zwijndrecht (Nederland) en Turnhout (België) en heeft een gezamenlijk personeelsbestand van ca. 160 medewerkers.

In ruim 24 jaar heeft Compri-Aluminium BV zich een goede naam en marktpositie verworven op het gebied van aluminium en stalen produkten voor de bouw.

Mede als gevolg van een slagvaardig en technisch innoverend beleid heeft zij, ondanks recessies in de bouw, haar marktaandeel voortdurend uitgebreid.

Voor het aantrekken van voldoende aanvragen en het verwerven van voldoende opdrachten wordt voor het rayon Zuid-Oost-Nederland gezocht een

ENERGIEKE BUITENDIENSTMEDEWERKER

De man die wij zoeken is 25-30 jaar, heeft zeer sterke verkooptechnische eigenschappen, een behoorlijke algemene ontwikkeling en een technische opleiding op bij voorkeur MTS-niveau.

Hij zal onder leiding van en met de rayonmanager Zuid-Oost-Nederland een team gaat vormen om het betreffende gebied intensiever te gaan bewerken en heeft tot taak het leggen en onderhouden van contacten met bestaande en nieuwe relaties, zoals aannemers, timmerfabrieken, dakdekkers, architecten, woningbouwverenigingen e.d.

Vakkennis, een goed produkt en klantgericht denken moeten de basis vormen voor het afsluiten van opdrachten.

Kandidaten die bekend zijn met de bouwbranche hebben een absolute voorkeur.

Wij bieden de gezochte medewerker, die rapporteert aan de rayonmanager, een prettige werkkring waarin met ondersteuning van onze binnendienst een grote mate van zelfstandigheid is vereist.

Er wacht een goed salaris met goede secundaire voorzieningen zoals een premievrij pensioen.

Voor de uitoefening van het werk wordt uiteraard een auto ter beschikking gesteld.

Aan belangstellenden wordt verzocht hun met de hand geschreven brief te richten aan de directie van Compri-Aluminium BV, Postbus 76, 3330 AB Zwijndrecht.

compri-aluminium b.v.
Merwedeweg 6, postbus 76, 3330 AB Zwijndrecht
Tel. 078-101200
142329

Welke informatici en wiskundigen brengen bij het CBS de toekomst op 't scherm?

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) heeft tot taak gegevens te verzamel voor zo'n 1000 verschillende statistieken per jaar. Minstens zo belangrijk als het verzam is echter de verwerking van die gegevens tot actuele en betrouwbare 'management-informatie' voor politiek, bedrijfsleven en openbare organisaties. Daar komt een stuk toekomstvisie bij kijken, waarvoor het CBS de ondersteuning zoekt van informatici en wiskundigen (m/v) met een eigen kijk op de dataverwerking van straks.

Het CBS is met z'n 3000 medewerkers niet alleen een groot, maar ook een zeer m informatieverwerkend bedrijf. Het loopt voorop in de informatica als het gaat om appar programmatuur en ontwikkelmethode. Het bezit een zeer modern machinepark met van de grootste Novell-netwerken van Nederland (met 50 onderling gekoppelde netw en in totaal zo'n 1000 PC's), verscheidene CDC-minisystemen en een Cyber mainframe met elkaar verbonden. Naast de traditionele talen Cobol, Pascal en C werkt het CBS m vierde-generatiepakketten als Oracle, Paradox (op de PC's) en SPSS. Bovendien heeft CBS eigen expert-systemen ontwikkeld voor de verwerking van vragenlijsten met behul o.a. zo'n 400 draagbare computers, waarmee eenvoudige enquêtrices dagelijks de beno gegevens verzamelen en deze 's avonds per modem doorsturen naar het CBS. Dit soo state-of-the-art en andere high-tech projecten geniet ook internationaal veel belangst De ontwikkeling hiervan maakt het werken bij het CBS tot een voortdurende technolog en wetenschappelijke uitdaging.

Om die uitdaging te kunnen blijven aanvaarden is bij de Hoofdafdeling Automatis in de vestigingen van het CBS te Voorburg en Heerlen ruimte voor een aantal zeer aantrekkelijke functies. Voor deze vacatures zoekt het CBS enthousiaste, dynamische deskundigen die de stormachtige ontwikkelingen in hun vakgebied voor het CBS toepas kunnen maken en houden. In het bijzonder zijn enthousiaste leiders nodig die hun visi durf op anderen kunnen overbrengen. Het gaat om zeer gevarieerde functies, verspreid de volgende afdelingen:

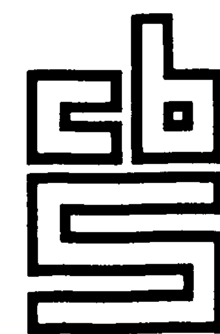
De afdeling Systeemontwikkeling
is het interne software-house, waar complexe systemen worden ontwikkeld voor het statistische produktieproces en de bedrijfsvoering. Deze ontwikkeling gebeurt binnen kader van een projectorganisatie in een aantal sectoren zoals de sector economische statistieken, de sector sociale statistieken en de sector bedrijfsinformatiesystemen. In sector werken enkele tientallen medewerkers w.o. projectleiders, projectadviseurs, informatie-analisten, systeemontwerpers en programmeurs. Deze afdeling heeft de volgende vacatures:
- **chef systeemontwikkeling** (Voorburg)
  voor respectievelijk de sector economische statistieken en de sector sociale statistieken.
  Deze leidt en coördineert de systeemontwikkelingsprojecten binnen de sector adviseert leiding en Directie met betrekking tot het automatiseringsbeleid.
- **projectleider/senior-informatie-analist** (Voorburg)
- **senior-projectadviseur bedrijfsinformatiesystemen** (Voorburg).

De afdeling Onderzoek en Ondersteuning
doet onderzoek naar toepasbare apparatuur en programmatuur, zorgt voor aanschaf, invoering en aanpassing daarvan en ondersteunt het gebruik met advies, voorlichting en opleiding en formuleert standaards en richtlijnen. Een veertigtal medewerkers werkt aan een groot aantal projecten behorend tot vier werkgebieden: apparatuur en systeemprogrammatuur, datacommunicatie en netwerken, DBMS en 4GL, en standaardprogrammatuur. Deze afdeling heeft de volgende vacatures:
- **senior-medewerker/projectleider DBMS en 4GL** (Voorburg)
  Deze geeft leiding aan en coördineert alle projecten op het gebied van DBMS'en vraagtalen, databeheerssystemen, workbenches, programma-generatoren en andere 4G-hulpmiddelen.
- **projectleider** (Heerlen)
  Deze geeft leiding aan verschillende projecten binnen de vier genoemde werkgebieden van de afdeling.
- **projectmedewerker** (Voorburg of Heerlen)
  Deze verricht onderzoek en verleent ondersteuning op bovengenoemde werkgebieden.

Afhankelijk van de functie zijn een HBO- of academische opleiding vereist, waarbij de gedachten uitgaan naar een informatica-opleiding of een opleiding in kwantitatieve of technische richting, zoals wiskunde of econometrie, met aantoonbare affiniteit voor informatica en ervaring in een vergelijkbare functie.

Het salaris is afhankelijk van leeftijd, ervaring en het niveau van de geboden functie en bedraagt minimaal ca. ƒ 55.000,– en maximaal ca. ƒ 100.000,– bruto jaar, exclusief eventueel toe te kennen arbeidsmarkttoeslagen. Medewerkers kun rekenen op goede studiefaciliteiten, zoals studieverlof en ruime tegemoetkomin de studiekosten.

Voor nadere inlichtingen en aanvullende documentatie bellen: telefoon (070) 69 43 41, tst. 2639; 2706; 2023; 2747.
Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de procedure.

Uw schriftelijke sollicitatie kunt u binnen twee weken zenden aan Hoofd der hoofdafdeling Personeel en Organisatie van het Centr Bureau voor de Statistiek, Prinses Beatrixlaan 428, 2273 XZ Voorburg.

actuele cijfers, met de systemen van morgen

Wegens uitbreiding van onze bezetting vragen wij voor de vestiging in **Roermond**

VERKOPER v.a. 18 jaar

Ben je tactvol
servicegericht
energiek
zelfstandig
adviesgericht

reageer dan schriftelijk met pasfoto
Steenweg 67, 6131 BD Sittard

DOLS-STORMS
Verf-behang-raamdecoratie-autolak-vloerbed. en gordijnstoffen.
142332

Fanfare Juliana Munstergeleen
zoekt op korte termijn

een dirigent

Het korps komt uit in de superieure afdeling.
Repetities zijn op maandagavond.
Desgewenst kan telefonische informatie worden verkregen bij de heer A. Dormans, voorzitter, tel. 04490-12185.
Schriftelijke sollicitaties graag binnen twee weken bij het bestuur, p/a Mairestraat 31, 6151 GX Munstergeleen.
142331

Waterschap Roer en Overmaas

Het waterschap Roer en Overmaas, gevestigd te Sittard is belast met het waterkwantiteitsbeheer in het gebied, groot ca. 95.000 ha, omvattende Zuid-Limburg en een gedeelte van Midden-Limburg ten oosten van de Maas. Het ambtelijk apparaat bestaat uit een secretarie en een technische dienst en zal na volledige uitgroei bestaan uit ca. 100 personeelsleden, waarvan 40 ter secretarie en 60 bij de technische dienst.

De secretarie bestaat uit 3 afdelingen, (Bestuurszaken, Interne Zaken en Financiën), alsmede het stafbureau personeelszaken.
De technische dienst bestaat uit 3 projectgroepen (Algemene Technische Zaken/Investeringen, Planning en onderzoek, Beheer en Onderhoud).

Nadere informatie over deze functie kan worden ingewonnen bij de secretaris, de heer W.H.Th. van Megen, tel. 04490-17343.
Voor de functie geldt dat:
- **a. de bij de overheid gebruikelijke rechtspositieregels van toepassing zijn;**
- **b. het waterschap aangesloten is bij het I.Z.A.-Limburg;**
- **c. sollicitaties dienen te worden ingezonden aan het dagelijks bestuur van het waterschap Roer en Overmaas, Postbus 185, 6130 AD Sittard binnen 10 dagen na het verschijnen van deze oproep. Op de envelope en op de brief dient vermeld te worden: "Soll." met het betreffende vacaturenummer;**
- **d. als standplaats zal worden aangewezen Sittard.**

Bij de **afdeling financiën** kan worden geplaatst:

EEN CHEF BUREAU COMPTABILITEIT/MIDDELENBEHEER (M/V) vac.nr. 901

Functie-informatie:
- Het leidinggeven aan het bureau (9 formatieplaatsen) waar verricht worden alle werkzaamheden m.b.t.:
  - administratie leidend tot de opmaak van de jaarrekening;
  - invorderingsmaatregelen;
  - betalingen;
  - financiële informatievoorziening;
  - interne controle en administratieve organisatie;
  - financiële beleidsvoorbereiding (begroting en meerjarenraming);
  - kredietbewaking en financiële analyses.
- Vervangt de comptabele bij diens afwezigheid.

Functie-eisen:
- Opleiding op VWO-niveau;
- Financieel-economische beroepsopleiding op HBO of academisch niveau;
- Aanvullende cursussen management en automatisering;
- Ervaring op financieel-economisch terrein;
- Goede mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid;
- Leidinggevende ervaring in het betreffende werkgebied.

Salaris:
Afhankelijk van opleiding en ervaring van ƒ 3.700,-- tot ƒ 6.065,-- (schalen 10/11).

● *Het is stil bij de kapel van 'Onze Lieve Vrouw aan de Staak'. De witte bankjes blijven leeg en de 'wonderbron' is niet in trek bij de gelovige mensen.*
Foto's: FRANS RADE

Verontreinigd 'wonderwater' in bedevaartplaats Koersel

'Waarom wordt de bron dan niet afgesloten?'

Het is opvallend stil rond de nderbron' van 't Fonteintje de Belgische bedevaartplaats ersel. Het bronwater dat gens de diepgelovigen een eeskrachtige werking heeft, erk verontreinigd met mium, een zwaar metaal. t is sinds afgelopen zondag strengste verboden van het er te drinken. Zelfs na ken wordt het ndermiddel' afgeraden.

en toe wordt de stilte bij de pel van 'Onze Lieve Vrouw aan Staak' doorbroken door het uid van een pruttelende motor. nny en Conny Noels, een tpaar uit het twintig kilometer derop gelegen Zelem stapt uit de o. Met ieder een doos lege stic Spa Reine-flessen in de nden lopen zij naar de bron. Op t moment dat Noels de eerste fles der de langzaam lopende straal ter houdt, ziet hij het arschuwingsteken bij het tuurlijke waterpunt 'Niet inken. Zelfs niet na koken. Te og cadmium-gehalte'.

ij haalt zijn schouders op. „Ik ben t op de hoogte van het nieuws er het vervuilde water. Ik kom n de drie weken zo'n dertig ssen bronwater vullen. Nu ben ik aas voor niets gekomen," zegt nny Noels. „Het leidingwater vat te veel kalk en daarom haal ik t hier. Ik geloof niet in de eeskrachtige werking van dit onwater, maar het is gewoon erlijk om te drinken. Nog kkerder dan Spa Reine..."

fsluiten

et echtpaar Noels haalt al een half ar het drinkwater in Koersel. Vroeger dronk ik liters cola en monade, maar na een tip van een aatsgenoot ben ik overgestapt op ratis bronwater. Het is veel zonder en die bijwerking is mooi eegenomen. Ik hoop dat het erbod zo snel mogelijk wordt pgeheven, want mijn gezin weigert idingwater te drinken."

nny en Conny zetten de lege ssen weer in de achterbak van n auto, kijken nog een keer rtwijfeld naar de bron en rijden eg. Een bejaarde man vult ssendoor een grote glazen karaf et het 'vieze' water. Hij heeft het varenbord zeker niet gezien. In rste instantie denkt de Franstalig prekende Belg aan een grap van de Verborgen Camera'. En dan stelt ij de onvermijdelijke vraag:

door **hans rooijakkers**

'Waarom wordt die waterstroom dan niet afgesloten?'

De deuren van de nabij gelegen cafés 'De Bron' en het Parochiaal Centrum 't Fonteintje blijven die ochtend gesloten. Ook na herhaald kloppen op de voordeur van 'Taverne de Bron' weigert de achter het raam staande man de zaak te openen. Hij ziet de bui al hangen: geen klanten voor het 'wonderwater', dus nauwelijks omzet bij hem aan de teek. Of het verontreinigde water er iets mee te maken heeft, valt moeilijk te achterhalen maar op een bordje bij 'De Bron' staat: 'van 17 februari tot 3 maart gesloten'.

Een voorbijganger stapt van zijn fiets en bevestigt dat beide cafés tijdens het bedevaartseizoen prima zaken doen. „Tjonge, de drukte in deze stamineekes is dikwijls niet bij te benen. De mensen staan geregeld in de rij om hun lege flaconnen en jerrycans te vullen met het bronwater. Als het te lang duurt, stappen zij een van de cafeetjes binnen en pakken een pintje. De kasteleins hebben geen reden tot klagen. Maar dat zal nu veranderen. Overigens. Het gerucht doet de ronde dat sommige uitbaters in het dorp het water uit de bron halen en het vervolgens als het echte Spa Reine verkopen. Maar bewijzen kun je dat nooit...", zegt de nieuwsgierige Belg.

● *Pater Fransiscaan Antoon Steijns: 'Het is een mirakel dat er al vanaf 1828 gelovige mensen naar Koersel komen'.*

● *Het waarschuwingsteken naast de bron.*

Dankbaarheid

In de kapel van 'Onze Lieve Vrouw aan de Staak' is op die kille woensdagmorgen niemand te bespeuren. De honderden lege houders van de theelichten in een naast de deur staande container duiden er echter op dat menigeen geloof hecht aan de bedevaartplaats en het geneeskrachtige water. 'Uit dank voor genezing van mijn oogje' en 'uit dankbaarheid voor bekomen gunst' zijn veelzeggende teksten op de bordjes onder het Mariabeeld.

„Op hoogtijdagen is er bijna dagelijks een eucharistieviering in de kapel," zegt de Franciscaner pater Antoon Steijns. Hij woont pal tegenover de veelbesproken bron 't Fonteintje. Hij is niet onder de indruk van deze moderne milieu-inbreuk op een aloude devotie. „Al twintig jaar verzorg ik daar de eucharistievieringen. De bedevaartgangers storen zich niet aan het onbruikbare drinkwater. Het is een mirakel dat er al vanaf 1828 gelovige mensen naar Koersel komen. Zij vinden ook de weg naar Onze Lieve Vrouw aan de Staak als er geen bronwater zou zijn."

Staak

De kapel in Koersel werd in 1828 gebouwd nadat ene zekere J.N. Swartenbroekx in 1826 genas van zijn ziekte na het drinken van een slok bronwater. Hij plaatste op een plekje naast de bron een Mariabeeld en plantte een staak uit dankbaarheid. Het 'wonder van Koersel' werd landelijk bekend en lokte vele gelovigen en kijklustigen. Swartenbroekx sloeg vervolgens munt uit zijn wonderbaarlijke genezing en plaatste een geldbakje vlakbij de bron. „Geregeld kwam de man het bakje ledigen. Maar de pastoor stak daar al snel een stokje voor. Het geld in de offerblok van de kapel is sindsdien voor de kerk," zegt pater Antoon Steijns.

Burgemeester

Volgens burgemeester Kenens van Beringen blijft de bron voorlopig gesloten. „Het heeft geen zin binnenkort opnieuw watermonsters te nemen. Cadmium is een stof die langzaam afbreekt en een hele tijd nodig heeft om uit het water te verdwijnen. Het cadmium-gehalte is 10.4 promille en dat is het dubbele van wat is toegestaan. Er wordt alles in het werk gesteld om de oorzaak te achterhalen. In Koersel roepen sommige mensen dat de nabij gelegen stortplaats Remo de veroorzaker van het verontreinigde water is. Zolang het onderzoek niet is afgerond, doe ik daar geen uitspraak over."

Kenens blijkt een prima pr-man voor zijn gemeente... „De nabijgelegen ondernemers moeten zich niet al te druk maken, want de streek rond 't Fonteintje heeft méér te bieden dan een bron. Er ligt een prachtig recreatiepark in een bosrijke omgeving en door de verscheidenheid aan biotopen is er een rijke vogelwereld. De mensen kijken zich de ogen uit aan de negentig verschillende broedvogelsoorten. Waar ziet men tegenwoordig nog een grutto, een kerkuil, een korhoen een ijsvogel, een grauwe klauwier of een waterral?"

Het is voor Koersel en zijn fraaie omgeving te hopen dat de oorzaak van het ondrinkbare water snel worden gevonden. Liefst vóórdat de (vogel)trots van de burgemeester nog wordt aangetast...

'Carefiets'

Mark is negen jaar oud. Best een intelligente jongen. En zelfs een kei in rekenen. Maar in groep twee van de basisschool kon hij maar moeilijk een rijmpje onthouden. En hij schrijft nu 'carefiets' als hij 'racefiets' bedoelt. Hij leest een 'd' als er een 'b' staat en schrijft 'bedrieging' als hij 'bedreiging' bedoelt. Slordig? Of een vorm van dyslexie?

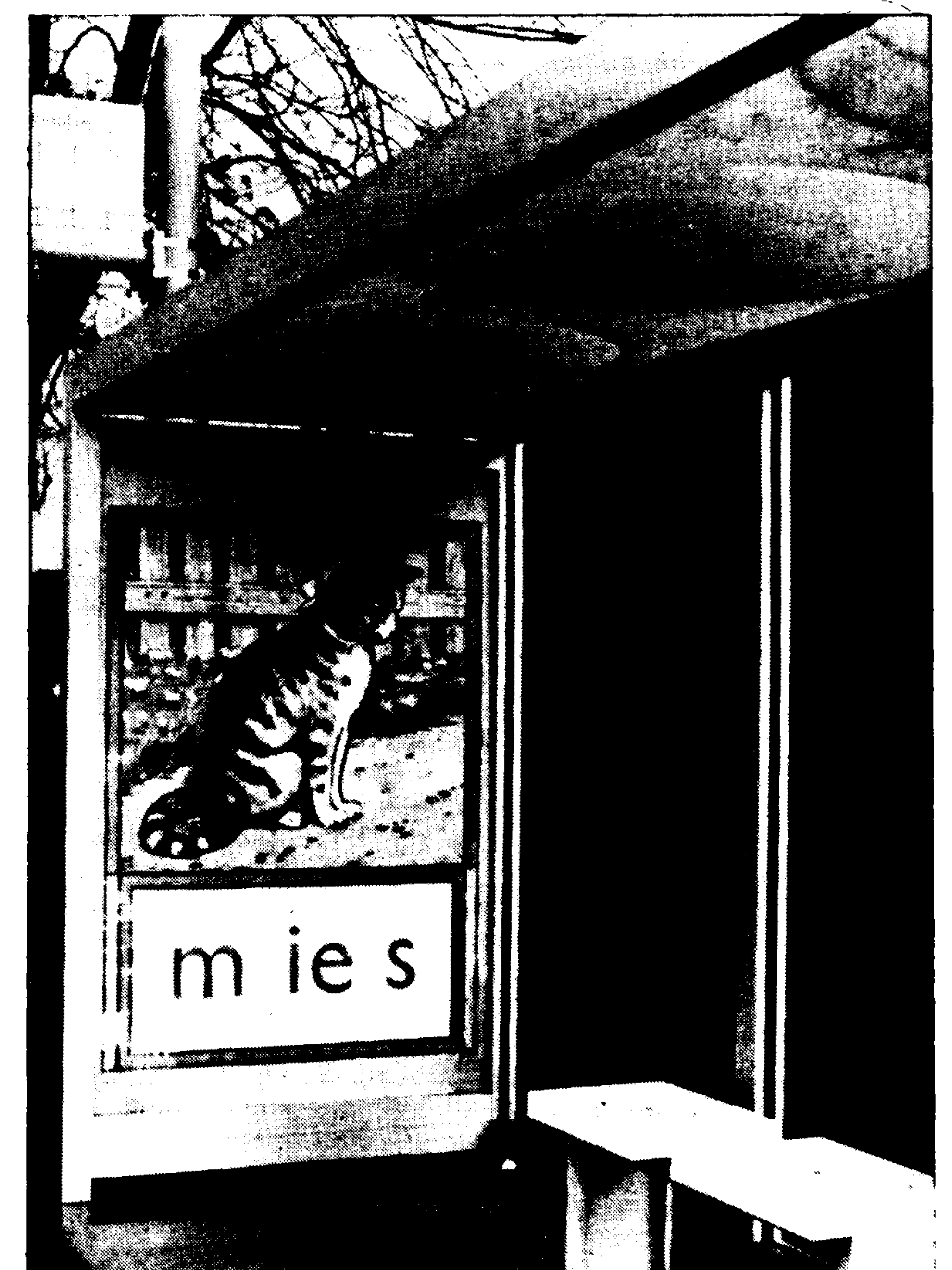
Dyslexie is een ernstige vorm van lees- en spellingsproblemen die voorkomt bij kinderen en volwassenen die normaal intelligent zijn en bij wie de feitelijke prestaties op lees- en spellingsniveau niet overeen komen met de te verwachten prestaties.

Tien procent van de Nederlandse bevolking kampt met een dergelijke niet goed verlopende taalontwikkeling, zo beweerde de neuroloog prof dr D. Bakker (VU Amsterdam) zaterdag 28 januari in een uitpuilende Heerlense stadsschouwburg. Daar werd de Stichting Dyslexie Limburg opgericht. Een overbodige luxe, zo zou je verwachten, als je althans de opsomming van instellingen, bureau's en stichtingen bekijkt die zich alleen al in Limburg bezig houden met onderzoek en eventuele begeleiding van dyslexie.

Grondig

Een groep ouders en leerkrachten in Limburg besloot, naast de landelijke Stichting Dyslexie, een eigen Limburgse afdeling op te richten om de mogelijke dyslectische kinderen en volwassenen een betere service te geven. Doorverwijzen doet de Limburgse stichting niet. Daar waagt ze zich niet aan. Grondig informeren des te meer. Sinds de oprichtingsvergadering in de Heerlense schouwburg heeft het secretariaat van de Stichting Dyslexie Limburg al tientallen brieven en telefoontjes gehad van ouders en leerkrachten (zowel voortgezet als volwassenonderwijs) die zich uitvoerig willen oriënteren.

De dyslectische leerling of volwassene krijgt een brochure toegestuurd en zal zelf een beslissing moeten nemen welke verdere stappen hij/zij onderneemt. Een eerste onderzoek

kan verricht worden bij gespecialiseerde instituten, bij de huisarts of de kinderarts, bij de onderwijsbegeleidingsdienst en, maar bijvoorbeeld ook in het speciaal onderwijs.

Om een diagnose te stellen wordt een aantal zaken onderzocht. Het verloop van de zwangerschap bijvoorbeeld en de ontwikkelingsgang op zintuiglijk, motorisch en emotioneel gebied. Maar ook het schoolverloop en familiegegevens met betrekking tot lees- en spellingsproblemen worden daarbij betrokken want erfelijkheid kan volgens deskundigen ook een rol spelen bij dyslexie-verschijnselen.

Uitslag

Als de uitslag van dat onderzoek bekend is wordt aan de hand daarvan een nader onderzoek verricht waarna een start gemaakt kan worden met de begeleiding in de vorm van trainingen. Die richten zich bijvoorbeeld op het bevorderen van het taalgevoel (rijmoefeningen), op het trainen van het geheugen en op het aanleren en automatiseren van lees-en spellingsstrategieën.

Hoe lang het duurt voordat de negenjarige Mark weer 'racefiets' schrijft als hij ook 'racefiets' bedoelt, de d's, de p's, de b's en de q's niet meer door elkaar husselt en 'bedreigt' schrijft als hij 'bedreigt' denkt, valt niet te zeggen. Maar dat er alles aan gedaan wordt om de dyslexie de wereld uit te helpen, mag duidelijk zijn gezien de talloze instellingen die zich er mee bezig houden en de oprichting van de Stichting Dyslexie Limburg. Het secretariaat is overigens gevestigd bij mevr M. Wuisman-Frerker, Beatrixstraat 2, 6447 CM Merkelbeek. Telefoon 04492-2736.

jos van den camp

m/v
DE LIMBURGSE PERSONEELS GIDS

Regionale Vereniging Maastricht e.o.

van het Limburgse Groene Kruis

De regio Maastricht e.o. is verdeeld in zes basiseenheden. Vanuit deze basiseenheden wordt door de wijkverpleegkundigen en wijkziekenverzorgenden thuisgezondheidszorg verricht. Zij worden in hun werk begeleid door hoofdwijkverpleegkundigen, die per basiseenheid leiding geven.
Binnen deze organisatie bestaan vakatures voor:

A. wijkverpleegkundige 50% m/v

Medio september 1989 mogelijk 100%

Deze wijkverpleegkundige werkt samen met 4 wijkverpleegkundigen. In betreffend sub-team - aan de oostkant van de stad - wordt buurtgericht gewerkt.

B. wijkverpleegkundige 70% m/v

Medio september 1989 mogelijk tot 60 of 90%

Deze wijkverpleegkundige werkt samen met 4 wijkverpleegkundigen en 1 wijkziekenverzorgende. In dit sub-team - evenens aan de oostkant van de stad - wordt teamgericht gewerkt.

T.a.v. beide vakatures geldt dat de wijkverpleegkundige haar/zijn werkzaamheden onder rechtstreekse verantwoordelijkheid van de hoofdwijkverpleegkundige verricht.

FUNKTIE-EISEN:
Naar beide funkties kunnen solliciteren zij die:
- in het bezit zijn van het diploma HBO-V dan wel MGZ.;
- in staat zijn groepsvoorlichting te geven of bereid zijn zich hierin te bekwamen;
- een eigen visie hebben bij het verplegen en deze kunnen verwoorden en uitdragen;
- samenwerking zien als iets dat onlosmakelijk is verbonden met het werk;
- zich bewust zijn van hun eigen plaats en funktie binnen de eerstelijn en de wijkverpleging in het bijzonder;
- in staat zijn op een methodische en systematische wijze te werken;
- beschikt over all-round wijkverpleegkundige kwaliteiten;
- specifieke kennis hebben op het gebied van de Jeugdgezondheidszorg (funktie A);
- in het bezit zijn van een rijbewijs;
- woonachtig zijn binnen eens straal van 20 km van het werkgebied.

C. oproepkrachten (wijk)verpleegkundigen / (wijk)ziekenverzorgenden m/v

die tijdens ziekte, vakantie en/of bijscholing van wijkverpleegkundigen/wijkziekenverzorgenden in de dag- en avonddienst kunnen waarnemen.

FUNKTIE-EISEN:
Naar de funktie van oproepkracht kunnen solliciteren zij die:
- de opleiding HBO-V of MGZ (wijkverpleegkundige) dan wel de opleiding ziekenverzorging en wijkziekenverzorging hebben genoten;
- ... regelmatig inzetbaar zijn tijdens werkdagen m.n. tussen 08.00-12.00 uur; in het weekend en vakanties;
- in het bezit zijn van een rijbewijs;
- woonachtig zijn binnen een straal van 20 km van het werkgebied.

Voor alle functies geldt:

SALARIËRING/ARBEIDSVOORWAARDEN:
Deze zijn conform de C.A.O. voor het Kruiswerk van toepassing.

INLICHTINGEN:
Inlichtingen over de vakatures A en B worden gaarne verstrekt door de heer P. ... en over vakatures C door mw. A. v.d. ..., hoofdwijkverpleegkundigen, bereikbaar tijdens kantooruren onder telefoonnummer 043-251151.

SOLLICITATIES:
Schriftelijke sollicitaties kunt u tot 4 maart 1989 richten aan het Bestuur der Regionale Vereniging Maastricht e.o. van het Limburgse Groene Kruis, Observantenweg 10, 6211 EB MAASTRICHT.

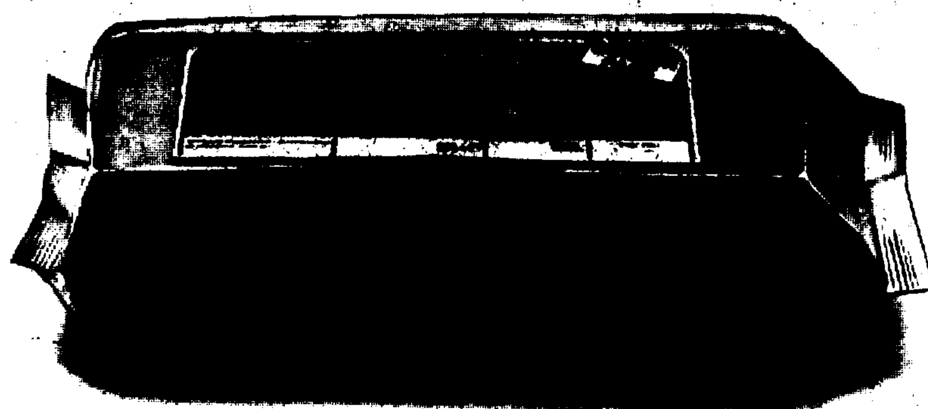
Wat heb je nodig om smeltkaas voor een internationaal publiek te verpakken?

Succes valt niet zomaar uit de lucht. Vonk Kaasfabriek, gevestigd in Roermond, is zo'n bedrijf waarin veel energie, hand in hand met verstand van zaken, heeft geleid tot opvallende prestaties. De know-how van ca. 130 medewerkers, in combinatie met hoogwaardige technologie: ziedaar het geheim van opmerkelijke groei.

Dankzij een aktieve verkooppolicy exporteert Vonk het grootste gedeelte van zijn produkten worldwide... Vonk maakt kwaliteit!

Een machinebediende m/v
die regelt, controleert en corrigeert

In deze funktie krijgt u te maken met zeer moderne verpakkingsinstallaties waarmee plakjes smeltkaas in folie worden verpakt.
Uw machines zorgen voor de afvulling en dosering en uw taak is een correcte en nauwkeurige voorbereiding, instelling en controle.
Daarbij is gevoel voor techniek onontbeerlijk.
U bepaalt immers in hoge mate de kwaliteit van het eindprodukt.
In een levensmiddelenindustrie is absolute hygiëne vereist.
Het noodzakelijke desinfecteren van uw machines doet u zélf, evenals het verhelpen van kleine storingen.
Voor deze funktie gaan onze gedachten uit naar een jonge aktieve medewerker op niveau van LTS-C, die houdt van veelzijdigheid, zelfstandigheid en hoogwaardige techniek.
Wenst u vooraf meer informatie over deze funktie dan kunt u bellen met dhr. Dekker, Personeelschef, tel. 04750-72626.
Indien u schriftelijk wilt reageren nodigen wij u uit binnen 10 dagen een beknopte brief te schrijven aan:
Vonk Kaasfabriek b.v., t.a.v. dhr. W. Dekker, Postbus 1240 6040 KE Roermond.

Vonk Kaasfabriek b.v. Postbus 1240 6040 KE Roermond

DE NEDERLANDSE DISTRICTS-UITGEVERS
de uitgevers van het ZAKELIJK TELEFOONBOEK
vragen met spoed voor de regio waarin u woont

RESULTAATGERICHTE VERTEGENWOORDIG(ST)ERS

Wij vragen van onze representatieve medewerk(st)ers, die in het bezit zijn van een eigen auto: dat zij constant bij de besten willen behoren, een meer dan een normale inzet hebben en dat zij beschikken over een doorzettingsvermogen waar men u tegen zegt.

DUS, indien u een bovenstaande eisen voldoet en uw inkomen niet hoog genoeg kan zijn, schrijf dan direct aan:

B.D.U. DE BEHEERSGROEP VAN DE NEDERLANDSE DISTRICTS-UITGEVERS
t.a.v. de afdeling personeelszaken
GINNEKENWEG 275, 4835 NC BREDA

136153

Het bestuur van de Stichting
Voortgezet en Hoger Onderwijs Maastricht

vraagt voor de onder haar beheer staande scholengemeenschap Trajectum, ter vervanging wegens ziekte, met onmiddellijke indiensttreding

DOCENT(E) HANDELSKENNIS - 14 lesuren
afd. MAVO-LEAO

DOCENT(E) KANTOORPRAKTIJK - 9 lesuren
afd. LEAO

Ook studerenden kunnen solliciteren.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij de directie, dhr. Meers, telefoon 043-213437.

Sollicitaties zo spoedig mogelijk te richten aan de directeur van de school, d'Artagnanlaan 13, 6213 CH Maastricht.

m/v

Vereniging Het Groene Kruis Heer[len]

Binnen onze organisatie ontstaat per 1 april 1989 een vacature op full-time basis voor

WIJKVERPLEEGKUNDIGE M/V

Functie-informatie
Verpleegkundige thuiszorg verlenen, all-round, met uitzondering van het pakket jeugdgezondheidszorg.
Weekenddiensten volgens rooster.
In het werkgebied Zeswegen, Beersdal, Grasbroek, Palemig.

Functie-eisen
Naar deze functie kunnen solliciteren zij die:
- in het bezit zijn van het diploma M.G.Z. of H.B.O.B.;
- interesse hebben in het geven van groepsvoorlichting;
- enige wijkervaring hebben;
- over goede contactuele eigenschappen beschikken;
- woonachtig zijn in het werkgebied oostelijk Zuid-Limburg;
- in het bezit zijn van rijbewijs en auto.

Salariëring/arbeidsvoorw[aarden]
Ten aanzien van de salari[ëring en] de arbeidsvoorwaarden is d[e CAO] voor het kruiswerk van toep[assing].

Pensioenregeling
P.G.G.M.

Standplaats
Heerlen.

Inlichtingen
Inlichtingen over deze func[tie] worden verstrekt door mev[r.] Baggen, hoofdwijkverpleeg[kundige]. Zij is telefonisch bereikbaar [onder] nummer 045-713712.

Sollicitaties
Uw belangstelling voor deze [functie] kunt u kenbaar maken door [vóór ...] maart 1989 een brief met re[levante] gegevens te sturen aan de [heer] Ch. Heffels, vereniging Het Groene Kruis Heerlen, Kapelaan Berixstra[at], postbus 378, 6400 AJ Heer[len]. Reacties die ons na genoe[mde] datum bereiken, kunnen he[laas] niet in behandeling worden genomen.

Lasbedrijf Bert Bloemberg 142320
zoekt:
A en E-lassers (feto)
elektromonteurs, pijpfitters en bankwerkers
Zonder ervaring onnodig te reageren.
Tel. 045-271791

ERVAREN AUTOMOBIELVERK[OPER]
- Aantoonbare verkoopervaring
- naast het uitstekende product PEUGEOT en ... representatieve verkoopaccommodatie, bieden ... goed resultaatgericht salaris
- Uiteraard wordt een goede opleiding, ruime ... presentatief voorkomen en een flexibele opst[elling] ...
- Leeftijd ± 28 jaar.

Kandidaten voor deze zeer aantrekkelijke func[tie worden] verzocht op korte termijn schriftelijk te reageren

AUTOBEDRIJF JANSS[EN]
Peugeot-dealer
Eygelshovergracht 64, 6464 GB K[erkrade]
Tel. 045-460500

"LOUIS MARIE JAMIN[...]
STICHTING TOT HULP AAN LICHAMELIJK GEHANDIC[APTEN]

INFORMATIE
Het activiteitencentrum biedt dagactiviteiten aan lichamelijk gehandicapte volwassenen in het kader van zijn doelstelling: integrale ondersteuning van de sociale redzaamheid.

Activiteiten vinden plaats binnen vier afdelingen: t.w. educatieve activiteiten, creatief, sport en spel en A.D.L. (activiteiten dagelijks leven).

Het activiteitencentrum wordt gefinancierd in het kader van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (A.W.B.Z.).

Voor medewerk(st)ers gelden de arbeidsvoorwaarden voor dagverblijven en tehuizen voor gehandicapten.

roept voor zijn voorziening:
ACTIVITEITENCENTRUM KERKRADE
belangstellenden op te solliciteren naar de func[tie]

MEDEWERKER VOOR DE AFDE[LING] EDUCATIEVE ACTIVITEITEN (M/[V])

Inhoud van de funcie:
- het leiden en begeleiden van individuele activiteiten en groepsactiviteiten in de afdel[ing] educatieve activiteiten;
- het begeleiden, uitvoeren en coördineren va[n] activiteiten op expressief en muzikaal gebied (Toneelspel, zangkoor, orgel en pianoactivit[eiten], algemene muzikale vorming).

Vereist:
- akte van bekwaamheid als volledig bevoegd onderwijzer, met als specialisatie muziek;
- het beheersen van een muziekinstrument (m[et] als voorkeur piano) op een redelijk niveau;
- goede organisatorische en contactuele eigenschappen;
- open staan voor teamwork;
- leeftijd minimaal 21 jaar.

Geboden wordt:
- ruimte voor eigen initiatief;
- salaris volgens rijksregeling.

Schriftelijke sollicitaties binnen 14 dagen richten aan de heer A.K. de Jonk, ... activiteitencentrum Kerkrade, Caspar Sprokelstraat 4, 6461 EA KERKRADE. Nadere informaties kunnen telefonisch ingewonnen worden bij voornoemde ... telefoon 045-460888.

hogeschool heerlen
hoger technisch onderwijs

De Hogeschool Heerlen is met 4600 studenten de grootste HBO-instelling in Limburg. De Hogeschool verzorgt hoger beroepsonderwijs in ruim 15 verschillende studierichtingen, verdeeld over een vijftal onderwijssectoren: Technisch Onderwijs, Laboratorium Onderwijs, Economisch Onderwijs (...), Gezondheidszorg Onderwijs en Pedagogisch Onderwijs (PABO). Binnen deze studierichtingen zijn een aantal specialistische opleidingen opgenomen. Een andere taak van de Hogeschool is het verzorgen van Post-HBO-cursussen. Er kunnen circa 40 cursussen Post-HBO gevolgd worden. Verder verzorgt de Hogeschool in samenwerking met enkele ziekenhuizen in-service opleidingen. Tevens worden activiteiten ontplooid op het gebied van de maatschappelijke dienstverlening en contract onderzoek. De Hogeschool heeft ruim 350 medewerkers.

vraagt binnen de Sector Techniek,

in de studierichting Elektrotechniek

elektrotechnici m/v

met ervaring in de informatietechniek of de technische computerkunde

en in de studierichting Werktuigbouwkunde een

werktuigbouwkundige m/v

bij voorkeur met ervaring in de energietechniek of de productietechniek en de automatisering daarvan

Taken:
de docenten in de studierichtingen Elektrotechniek en Werktuigbouwkunde worden belast met:
- het verzorgen van theoretisch onderwijs (circa 14 lesuren);
- het begeleiden van studenten tijdens de practica en bij de afstudeerprojecten;
- het leveren van een bijdrage in projecten.

Vereist:
diploma TU-ingenieur bij voorkeur met praktijkervaring in het genoemde vakgebied met een leeftijd van maximaal 35 jaar.

Geboden wordt een volledige weektaak met bezoldiging volgens rijksregeling, waarbij inschaling conform laatst genoten salaris mogelijk is tot een maximum van ƒ 7.063,— per maand.

Nadere inlichtingen verstrekt de voorzitter van de sectordirectie techniek Ir. J.M.J. Bijsmans, tel. 045-734930.

Schriftelijke sollicitaties binnen 10 dagen na plaatsing in dit blad te richten aan de Sectordirectie Techniek van de Hogeschool Heerlen, Postbus 4456, 6401 CZ Heerlen, onder vermelding van het vacaturenummer 0792

gevestigd te Heerlen,
is een jong, modern, onafhankelijk facilitair bedrijf voor het uitvoeren van onder andere complexe mailingopdrachten, door middel van een combinatie van de volgende hoofdactiviteiten:
- data entry;
- data processing;
- laserprinting;
- couverteren.

Ter versterking van ons team, kunnen wij direct plaatsen:

MEDEWERKER COMMERCIËLE BINNENDIENST (M/V)

Functie-omschrijving:
- telefonisch onderhouden van contacten met onze klanten;
- onderhouden van contacten met interne afdelingen;
- begeleidingen/voorbereiding van diverse projecten;
- voorbereiden van offertes;
- telefonisch opvolgen van offertes;
- bijhouden van inkoop-/verkoopadministratie.

RIOS vraagt:
onze nieuwe medewerk(st)er dient vooral enthousiast en zelfstandig te kunnen werken en stressbestendig te zijn.

Verder vraagt RIOS:
- goede uitdrukkingsvaardigheid in woord en geschrift;
- kennis van de moderne talen;
- affiniteit met en interesse voor grafische technieken en automatisering;
- opleidingsniveau MEAO/HEAO commerciële richting;
- leeftijd circa 25 jaar;
- enige ervaring in telefonische verkoop is een pré.

RIOS biedt:
- goede salariëring;
- goede secundaire arbeidsvoorwaarden;
- een prettig werkklimaat.

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de heer J.H.L. Vanhommerig, telefoon tijdens kantooruren 045-719270, 's avonds 04490-45472.

Indien deze functie u aanspreekt, richt dan uw sollicitatiebrief aan:
RIOS B.V., t.a.v. afd. personeelszaken, postbus 49,, 6400 AA Heerlen.

Het De Wever Ziekenhuis in Heerlen is een algemeen ziekenhu[is met] een capaciteit van ca. 800 bedden en ruim 1900 medewerkers.

Bij de Dienst Materiële Zaken bestaat binnen de afdeling voed[ingsdienst een] vakature voor een

Parti-chef m/v

Functie-inhoud:
Gedurende 7 dagen per week bereidt de centrale keuken de m[altijden] voor patiënten en medewerkers volgens een roulerend parti-sy[steem] (4 parti's). De maaltijden bestaan zowel uit normale als uit die[et ...]. De parti-chef heeft de zorg voor de dagelijkse gang van zaken b[innen] haar parti. Dit betekent leiding geven aan, stimuleren en cont[roleren] van haar vaste medewerkers; meewerken aan bereidingsproce[ssen] ... van de dagvoorraad en controle van de voedselverdeelband. Tevens wordt van haar verwacht dat zij meedenkt in de ontwik[keling] binnen de keuken.

Functie-eisen:
- diploma instellingskok en dieetkok;
- ervaring in instellingskeuken en daarnaast bij voorkeur ook ... in de horeca;
- leidinggevende capaciteiten;
- goede uitdrukkingsvaardigheid;
- bereidheid in het weekend te werken;
- moet in teamverband willen en kunnen werken;
- leeftijd 30-45 jaar.

Salaris overeenkomstig FWG groep 40.
Arbeidsvoorwaarden overeenkomstig de C.A.O.-Ziekenhuiswe[zen].

Schriftelijke sollicitaties voor 4 maart a.s. richten aan de Pe[rsoneels]dienst van het De Wever Ziekenhuis, Postbus 4416, 6401 CX [Heerlen].

Gaarne in de linkerbovenhoek van uw sollicitatiebrief TH07.

Pleidooi voor biologische kankerbestrijding

Dr P.H.W.A.M. de Veer in Landgraaf is de schrijver van het boek 'Pleidooi voor Biologische Kankerbestrijding' dat onlangs bij Bigot & Van Rossum in Baarn verscheen. Een boeiende literatuurstudie naar de ziekte kanker, waarin op voor de leek bevattelijke wijze de balans wordt opgemaakt van wat op het terrein van de gangbare methodes van chirurgie, bestraling, chemotherapie én de in het alternatieve circuit opgekomen en (nog) niet voor vol aangeziene biologische kankerbestrijding voorhanden is. De schrijver-bioloog vergeet niet te kiezen. Hij is tegen chemotherapie (met uitzondering van twee duidelijk omschreven kankertypes), en kiest hij voor een combinatie van reguliere en biologisch-homeopatische aanpak. Een visie die volgens De Veer in wetenschappelijke kringen stuit op 'de financiële multinationale belangenmuur' en de aversie tegen de alternatieve biologische genezingswijze.

De Veer houdt er een aparte mening op na: volgens hem hebben de traditionele therapieën 'geen enkele vooruitgang te zien gegeven'. „Er zijn grote belangen in het spel om alles bij het oude te laten. Ik onderschrijf de titel van Christian Bachmann's boek 'Die Krebsmafia, Intrigen und Millionengeschäfte mit einer Krankheit'." De Veer stelt dat er op dit spoor geen spectaculaire doorbraak meer te verwachten valt. Daar is, zegt hij, zelfs het Koningin Wilhelmina Fonds het mee eens. En dat ofschoon de onderzoeksinstituten ooit hebben gemikt op een verdubbeling van het aantal genezingskansen met straling en chemotherapie bij het overschrijden van het jaar 2000. Schommelt momenteel de genezingskans voor kanker rond de 40% – waarbij aanvullende bestraling en chemotherapie nauwelijks 2% uitmaken – De Veer beweert dat met zijn in Nederland geïntroduceerde combinatie van orthodoxe middelen en biologische kankerbestrijding een verdubbeling van deze 40% in het vooruitzicht wordt gesteld.

De Veer (55), die in Leiden biologie studeerde en in Nijmegen promoveerde, is al 26 jaar docent biologie aan het Bernardinuscollege in Heerlen. Zijn proefschrift was eveneens gebaseerd op literatuuronderzoek: 'Het Leven en Werk van Hugo de Vries', die befaamde botanicus op het einde van de vorige en aan het begin van deze eeuw die niet voor niets in West-Europa 'de paus der botanici' genoemd werd. De Veer ontplooide na het rapport van de Club van Rome 'Grenzen aan de groei' tal van milieu-aktiviteiten. Hij was tevens docent Anatomie en Fysiologie aan de Vroedvrouwenschool in Heerlen.

De Veer, bedachtzaam formulerend: „Als ik geen alternatief te bieden had, moest ik mijn mond houden. Dan was dit boekje ook nooit geschreven. Maar alles ligt in hapklare brokken in de internationale literatuur opgeslagen. Te hooi en te gras verspreid weliswaar. Compleet met statistieken op de deelterreinen. Maar niemand in Nederland neemt er notitie van. Mijn boekje was dus onvermijdelijk. Niet dat ik nou direkt verwacht dat de wetenschappers erop zullen reageren. Nee, ze hebben er alle belang bij het voorlopig bij het oude te laten."

● *Dr de Veer met zijn boek over biologische kankerbestrijding.*

Foto: FRANS RADE

„Ik ben begaan met dat stelletje zielepoten, die zo'n keiharde behandeling van bestraling en van chemotherapie moeten ondergaan. Al heeft het soms nog wel een functie, mits goed gedoseerd en bij een nauwkeurig gelokaliseerde en gesloten tumor. Nauwelijks 2% worden daar extra door gered. De rest van de genezingen berust op een perfecte chirurgische ingreep. Van chemotherapie en van trouwens alle op de operatie volgende gebruikelijke behandelingen moet de waarde nog worden aangetoond. Daarvan valt geen verhoogd genezingspercentage (geschat op maximaal 2%) te verwachten en dan betreft dat slechts de paradepaardjes van het kankeronderzoek: de ziekte van Hodgkin en de acute lymfatische leukemie. Chemotherapie is, met uitzondering van de twee genoemde gevallen, een dermate verschrikking dat langzamerhand iedereen toch moet gaan inzien: dit kan biologisch nooit uitmonden in genezing van de ziekte. Dat is uitgesloten. Het is geen remedie voor ziektes als kanker aan de slokdarm of longkanker. Trouwens, ook met straling dien je zuinig en uiterst gericht om te springen, omdat deze zoveel schade aan gezonde cellen toebrengt. Mijn uitgangspunt bij het zoeken naar een betere behandeling van kankerpatiënten stoelt in beginsel op de geschiedenis van de medicijnen. Vier belangrijke ontwikkelingen markeren de vooruitgang: 1. de moderne operatie-technieken, 2. inzichten in de functionering van het afweersysteem, waarop vaccinaties en serumbehandelingen soms een adequaat antwoord bieden, 3. kennis over voeding en gebreksziekten, en 4. de ontdekking van de antibiotica."

„Het merkwaardige gegeven doet zich nu voor, dat de wereld van de medicijnmannen het voorgaande totaal aan haar laars lapt en zich vastbijt in een aantal keiharde en onmenselijke behandelingsmethoden, waarvan de twijfelachtigheid rekenkundig is aangetoond. We weten allemaal bliksems goed, dat wonen in de buurt van een kerncentrale het risico van verhoogde straling met zich meebrengt en tumoren tot gevolg kan hebben. Is het dan logisch om tumoren te bestralen? Ik denk van niet. We weten allemaal dat je voorzichtig moet zijn met chemische toevoegingen aan het voedsel. Is het dan logisch dat je de meest gruwelijke stoffen via een slangetje in je bloedvatenstelsel brengt? Natuurlijk niet. Je maakt daarmee zoveel kapot, dat ik beweer dat dit in ieder geval een verkeerde manier is. De omzet van alleen al chemotherapeutische preparaten bedraagt mondiaal 20 miljard, met een groei van 20% per jaar. We hebben hier te doen met een multinational, die zich niet van de markt laat wegdringen. Bachmann spreekt terecht van een 'Krebsmafia.' Men is puur symptomatisch bezig: men snijdt of brandt een tumor weg en zegt tegen de patiënt: 'Jouw tumor is verdwenen. Probeer zo snel mogelijk terug te keren tot de gewone gang van zaken. Kom over drie maanden maar eens terug, enz.'

Maar daarmee is de ziekte kanker meestal niet weg. Dat is mijn kritiek op de orthodox-medische aanpak: men vergeet de oorzaak op te sporen, en dat doet de biologische kankerbestrijding wel.

De oorzaak van kanker is een verzwakking van het immuunsysteem. Iedereen van ons, jij en ik, we krijgen iedere dag honderden keren kankercellen. Maar waarom heb jij geen kanker? Waarom heb ik geen kanker? Ons afweersysteem is zo aktief dat het steeds weer al die afwijkingen in die cellen rigoureus afmaakt, opneemt of verwijdert. Als je weet dat bij zo'n kankeroperatie op zeker ogenblik celletjes in het lichaam verspreid raken, dan is het toch zaak dit afweersysteem in optima forma te brengen. Hoe?"

„Wel door een vooral in Duitsland ontwikkelde methode: de biologische kankerbestrijding. Allereerst wordt de kankerpatiënt behandeld met thymushormonen. Een ontdekking van de Zweedse dierenarts Elis Sandberg, die het centrale immuunbelang van de thymusklier, voor de rechterkant van het hart en achter het borstbeen gelegen, inzag. Door extracten van de thymusklieren, uit foetussen of uit kalveren en schapen, in de bloedbaan te brengen kan het aantal witte bloedlichaampjes weer op een normaal niveau gebracht worden. Het afweersysteem wordt hersteld."

De Veer adviseert, een drietal weken voor de operatie, en dat regelmatig herhaald tot een jaar na de chirurgische ingreep, eveneens een injectie met een uit de antroposofische wereld van Rudolf Steiner ontwikkeld maretak-preparaat. Dat stimuleert de afweer en maakt deze een stuk feller, zegt hij. Tegelijkertijd is een evenwichtige voeding, met voldoende mineralen en vitaminen A, C en E voor het goed laten functioneren van het afweersysteem, noodzakelijk. Extra zuurstofvoorziening, allerlei sporenelementen als zink, magnesium, kobalt en selenium zijn in de juiste proporties gedoseerd, naast een positieve en veerkrachtige levenshouding, onontbeerlijk voor algeheel herstel of voor een vitalisering in de eventueel laatste levensfase. Schema's verduidelijken de uitleg.

Met zijn boekje hoopt Piet de Veer de biologische kankerbestrijding in Nederland ingang te doen vinden. „Althans de medicijnmannen positief daarover te laten denken. Merkwaardig genoeg denken ze er überhaupt niet over, laat staan positief of negatief. Voor mij is de biologische kankerbestrijding van een dergelijke betrouwbare orde, dat ik van oordeel ben dat iedere arts daar minstens van op de hoogte zou moeten zijn. De huisarts gaat niet op zoek naar een andere methode, waarmee hij zijn kankerpatiënten kan behandelen. De biologische kankerbestrijding heeft nou juist het grote voordeel dat elke huisarts tegen relatief geringe kosten deze behandeling kan verstrekken, zonder dat de reguliere medische behandeling doorkruist hoeft te worden. Op grond van internationale literatuur, door contacten met patiëntenverenigingen en Duitse therapeuten die deze methode of delen daarvan met veel succes toepassen, ben ik tot een voorstel tot behandeling gekomen. Dat kan zeker nog worden bijgesteld en verfijnd, maar van de juiste uitgangspunten, die gedeeltelijk parallel lopen met de filosofie van het Moerman-dieet, maar dan minder karig en niet zo verkrampt, ben ik heilig overtuigd. Het in de praktijk brengen van het geheel van mijn voorstellen zal bij vroegtijdige kankerdiagnose tot een verdubbeling van het genezingspercentage kunnen leiden."

„Kortom, de wissel moet drastisch om. Het huidige gesubsidieerde onderzoek stelt voor de toekomst geen baanbrekende, spectaculaire verbetering meer in het vooruitzicht."

In het samenvattende 11e slothoofdstuk spreekt De Veer de wens uit dat het taboe rond de biologische kankerbestrijding, die vaak tot de kwakzalverij wordt gerekend en pseudo-wetenschappelijk wordt genoemd, zal worden doorbroken. Hij spoort in zijn manifest de onderzoekers aan de biologische methode bij hun recherches te betrekken. Nog voordat zijn studie op de markt verscheen, werd hij al gedeeltelijk op zijn wenken bediend, want de Erasmus Universiteit in Rotterdam gaat facetten van de Biologische Kankerbestrijdingsmethode in haar onderzoeksprogramma opnemen. Zelf wil hij een begin maken om tot de oprichting van een Vereniging voor Biologische Kankerbestrijding te komen. Patiënten en artsen kunnen zich melden op zijn adres: Kakertsweg 9, 6371 GA Landgraaf.

jef bonten

anderzijds

Worst

Het zijn toch flinke klappen voor onze oosterburen, de Duitsers. Nadat door een uitspraak van het Europese Hof een einde kwam aan de bescherming van het Duitse bier en ook buitenlandse bieren de Duitse markt mogen veroveren is nu ook de Duitse worst gesneuveld.

Duitsland moet nu ook zijn grenzen open stellen voor worsten uit andere Europese landen, ook al zijn die in de ogen van de Duitsers van beduidend lagere kwaliteit.

De meeste worst die in Nederland bij de boerenkool geserveerd wordt, bevat naast spiervlees onder meer hart, lever en uier, maar ook meel, zout, specerijen en geur- en smaakstoffen. Voor Duitse worst geldt hetzelfde, maar deze bevat meer dierlijk eiwit. Omdat de Duitse warenwet import van worst met minder dierlijk eiwit verbiedt, was het voor veel Europese landen moeilijk in Duitsland worst te verkopen.

Aan die situatie komt nu een einde. De Bondsrepubliek moet zijn grenzen open stellen voor 'minder pure' worst, zo heeft het Europese Hof bepaald.

De Duitse slager heeft, zo vindt het Europese Hof, geen monopolie op gezonde worst. De Europese rechter veegde het argument dat niet-Duitse worst te weinig dierlijk eiwit zou bevatten, van tafel met de opmerking dat Westduitsers eerder te veel dan te weinig cholestorol en onverzadigde vetzuren binnen krijgen.

De Duitse slager mag geen hart verwerken in worst, terwijl dat in Nederland beschouwd wordt als prima vlees. In ons land zijn slechts geslachtsdelen van dieren, runderneuzen, ogen en oren taboe.

Nu zal het de meeste lezers van deze krant worst zijn dat Duitsland zijn grenzen open moet stellen voor buitenlandse worsten, maar in Duitsland is die klap toch hard aangekomen. Onze buren zijn er nu eenmaal heilig van overtuigd dat zij het beste bier hebben, de beste worst maken en de beste voetballers zijn. En nu zijn deze vooroordelen allemaal in nog geen jaar tijd van de tafel geveegd. Wat blijft er voor hen dan nog over om trots op te zijn?

Een hele mond vol precisie

Kronen en bruggen. Porceleinen facings en inlays. Combinatiewerkstukken en supraconstructies. Allemaal benamingen die wijzen in dezelfde richting: het gebit. Ze duiden op ingrepen die nodig zijn om een gezond gebit te behouden of om zieke tanden te vervangen door of te herstellen met kunstmaterialen. Ingrepen die voor een deel worden uitgevoerd door de tandarts, maar waarvoor vaak de hulp van een tandtechnicus nodig is.

De markt voor tandtechnici is eigenlijk verzadigd, merkt Harm Florie (29) volmondig op. Niettemin nam hij de uitdaging op zich om een nieuw bedrijf in deze branche te beginnen. Gesteund door de stichting Starterscoördinatie van de Kamer van Koophandel nam hij deze maand (februari) zijn intrek in een bedrijfsverzamelgebouw in Maastricht. Een broeinest, waar beginnende ondernemers wat gemakkelijker uit de startblokken kunnen.

De tandtechniek zit Florie een beetje in het bloed. Zijn broer heeft een tandtechnisch laboratorium in Weert, waar hij de eerste kneepjes van het vak leerde. Indertijd volgde hij een dag in de week een vakopleiding tandtechniek in Utrecht, vijf jaar lang. Ondertussen ging Harm zich steeds meer interesseren voor precisiewerk en dan met name met behulp van microscoop vervaardigen van kroon- en brugwerk en andere tandvervangingen. Verder heeft hij speciale interesse voor het in samenwerking met de tandarts oplossen van kaakgewrichtsproblemen (de *gnathologie)*. Een paar jaar na beëindiging van de studie kreeg hij een aanstelling bij het Studio für Präzisiontechnik Dieter Bölte in Düsseldorf.

● *Harm Florie in zijn eigen lab in het bedrijfsverzamelgebouw. Hij maakt er onder andere kronen aan de hand van een gipsmodel van de tandarts. In zijn linkerhand heeft hij een zelfgemaakt gietstuk van de kronen, waaraan een tweede, uitneembare constructie met kiezen komt te zitten (frameprothese). Dat laatste werk besteedt hij uit.*

Foto: WIDDERSHOVEN

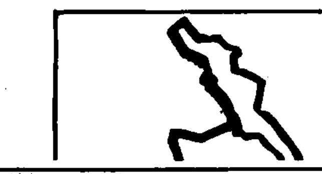
„Ik had eigenlijk al langer de ambitie om zelf met een zaak te beginnen. Maar ik was te jong, ik moest wat meer specifieke praktijkervaring opdoen, maar daarvoor waren de mogelijkheden in Nederland te beperkt," licht Florie toe zijn vertrek naar het buitenland toe. In Düsseldorf kon hij zich ook verder specialiseren in de richtingen waarvoor hij de meeste interesse toonde, het werken met de microscoop en de gnathologie.

Maar in Düsseldorf merkte hij na verloop van tijd dat de contacten met Nederland langzaam verwaterden. Dat was niet de bedoeling. Harm Florie: „Ik wilde niet te lang wegblijven en vond al gauw weer werk in een soort produktielaboratorium in Barneveld." Nog in zijn proeftijd aldaar werd hij gevraagd voor een baan bij een gerenommeerd tandtechnisch laboratorium in Den Haag, waarnaar hij prompt overstapte. „Daar heb ik met veel plezier gewerkt, maar het bloed kruipt waar het niet gaan kan. In april vorig jaar ben ik, met steun van mijn laatste werkgever, begonnen een eigen bedrijfje op te zetten." Florie moest wel meer dan vijftig kilometer van Den Haag af gaan zitten, want een concurrentiebeding sloot vestiging dichterbij uit.

Het oog viel op Maastricht, waar vorig jaar dank zij inzet van de gemeente en de Kamer van Koophandel een leegstaand gebouw geschikt was gemaakt voor de vestiging van nieuwe bedrijfjes. Na een aanloopfase is het de bedoeling dat zij weer plaats maken voor nieuwe initiatieven. Florie is bijzonder blij met zijn plekje in het gebouw, omdat de vaste kosten elders behoorlijk hoger zouden zijn.

Het bedrijf, Florie Tandtechniek genoemd, gaat zich specialiseren in bepaalde facetten van tandprothesen. „Microscopische precisie en individuele esthetiek", zo prijkt nu op zijn visitekaartje. En in het begin van dit artikel zijn de werkzaamheden al genoemd: het maken van kronen en bruggen, porceleinen facings (nagemaakte delen van een tand) en inlays (die vullingen vervangen).

Medio vorig jaar benaderde hij drie tandartsen in de regio Maastricht, om zijn plannen aan hen voor te leggen. Omdat de markt min of meer verzadigd is, besloot Florie zich toe te leggen op kwaliteit. „Ik heb de nadruk gelegd op het esthetische en het kwalitatief hoogwaarige karakter van het werk dat ik wil leveren. Ik wil er per se geen produktielab van maken," aldus de jonge ondernemer.

ONDERNEMEND

BEGINNEN

Voor suggesties voor deze rubriek, schrijf naar: Limburgs Dagblad, redactie economie, postbus 3100, 6401 dp heerlen; of bel 045-739263.

Omdat hij op een kwalitatief hoogwaardig deel van de markt gokt, heeft hij ook niet meteen met zoveel mogelijk klanten contact gezocht. Florie: „Ik voel niets voor een agressieve benadering van de tandarts. De klandizie moet komen van mond-tot-mond reclame. Ik wil graag een gemotiveerde groep tandartsen als klant." In de praktijk zal dat betekenen dat het vervaardigen van zijn produkten relatief veel tijd zal vergen. Of zoals hij het zelf zegt: „Als je een te grote produktie wilt halen, moet je tezeer aan kwaliteit inboeten. Het is nou eenmaal sterk ambachtelijk werk."

Florie beseft dat hij daarmee automatisch een groot deel van de markt uitsluit. Maar dat neemt hij voor lief. „Dit werk is veel te mooi om in te prutsen. Dat zou hetzelfde zijn als als je bruggen op drijfzand gaat bouwen. Dat gaat toch ook niet? Daarom wil ik op een positieve, tandartsgerichte wijze de markt op gaan."

han brinkman

m/v DE LIMBURGSE PERSONEELS GIDS

Part-time bedrijfsmaatschappelijk werk(st)er met ervaring.

Uw opleiding Maatschappelijk Werk, niveau Sociale Academie, heeft u al geruime tijd in een bedrijf in de praktijk gebracht. U heeft blijk gegeven van een brede interesse op het gebied van personeelsbeleid, bent bereid eventueel aanvullende opleidingen op uw vakgebied te volgen en u beschikt over goede redactionele en contactuele vaardigheden.
U zoekt een part-time functie (20 uur per week), waarin u zowel in teamverband als zelfstandig kunt opereren. Met zo'n man of vrouw, van ten minste 30 jaar en in bezit van het rijbewijs, komt PTT Telecom district Maastricht graag in contact.

Uw werkterrein

Bij PTT Telecom district Maastricht werken ca. 1.650 mensen. Maatschappelijk Werk is een onderdeel van de afdeling Begeleiding en Opleiding binnen Sociale Zaken.
Samen met uw college verzorgt u de materiële en immateriële hulpverlening aan individuele en groepen medewerkers. U adviseert chefs en andere functionarissen en voert of bevordert overleg [illegible] binnen en buiten het bedrijf. U signaleert groepen die in een kwetsbare positie verkeren of dreigen te komen en initieert of geeft advies over mogelijke oplossingen. U geeft bekendheid aan de mogelijkheden die het bedrijfsmaatschappelijk werk biedt.
Uw werktijden zullen in onderling overleg worden vastgesteld.

Informatie en sollicitatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de heer drs. H.W.M. Vis, hoofd Begeleiding en Opleiding, telefoon (043) 81 26 14.
Om tot een wederzijds juiste keuze te komen, maken een gesprek met de leiding van Sociale Zaken en een psychologisch onderzoek deel uit van de selectieprocedure.
Uw schriftelijke sollicitatie met curriculum vitae kunt u binnen 10 dagen ongefrankeerd richten aan:
PTT Telecom district Maastricht
afdeling Personeelsvoorziening en Loopbaanontwikkeling
Antwoordnummer 4020
6200 VC Maastricht

ptt telecom

Maastricht

UNIEKE KANS VOOR PROCESOPERATORS.

ONS BEDRIJF

De basis voor een mooie carrière ligt natuurlijk voornamelijk bij uzelf. Maar daarnaast hebt u bouwstenen nodig. Zoals een bedrijf waarin uw capaciteiten echt tot hun recht komen. Bij GE Plastics Europe is dat zeker het geval. Dit moderne bedrijf, met het hoofdkantoor gevestigd in Bergen op Zoom, richt zich vooral op de fabricage en marketing van engineering plastics, hoogwaardige kunststoffen voor technische toepassingen.
Bij GE Plastics Europe werken momenteel ca. 3000 mensen. De werknemers van GE Plastics Europe zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de Europese activiteiten van de General Electric Plastics Business Group in Pittsfield - USA.

DE FUNCTIE

Ons bedrijf bouwt momenteel een nieuwe monomeerfabriek. Voor deze ultra-moderne computergestuurde chemische fabriek zoeken we nog enkele ervaren procesoperators met diploma VAPRO-B of MTS-procestechniek. Als operator zult u de in bedrijfname van de nieuwe installatie vanaf het allereerste begin meemaken.
U start met een gedegen training om het proces goed te leren kennen. Vervolgens wordt u ingeschakeld bij de controle van de installatie tijdens de constructie-fase. Daarna komen activiteiten aan de orde zoals dry-runs, water-runs, proefdraaien, enz. Wanneer de fabriek volcontinu gaat draaien bent u degene die zorgt dat het proces optimaal functioneert.
Door de grote betrokkenheid bij de bouw en het opstarten kent u de fabriek immers als geen ander. Een baan vol uitdaging dus!

DE BELONING

GE Plastics Europe is een bedrijf dat uitstekende arbeidsvoorwaarden kent. We noemen: een zeer goed salaris volgens de eigen CAO, een dertiende maand, 5-ploegendienst (met 100 terugkom-uren) met 26% ploegentoeslag (ook over vakantiegeld en dertiende maand), premievrij pensioen, een bedrijfsspaarregeling en een verhuiskosten- en herinrichtingskostenregeling. Bergen op Zoom is een fijne woonplaats met vele mogelijkheden op cultureel, recreatief, onderwijs- en woongebied. Bovendien zijn de verbindingen naar de overige delen van het land uitstekend.

UW REACTIE

Hebt u belangstelling, dan kunt u uw schriftelijke sollicitatie richten aan de afdeling Personeelszaken van GE Plastics Europe B.V., t.a.v. de heer Rens H.J. Sikkema, Postbus 117, 4600 AC Bergen op Zoom. U kunt hem ook even bellen voor meer informatie (tel. 01640-32862). Hij zal uw vragen graag beantwoorden.

GE Plastics Europe

Binnen het Stafburo van de Sektor Technische Zaken van ons bedrijf is de vakature ontstaan

Chef Sekretariaat Technische Zaken (M/V)

Funktie-inhoud

- Leidinggeven aan twee medewerksters van dit sekretariaat.
- Het in teamverband mee uitvoeren van de centrale sekretariële begeleiding van drie Diensthoofden en de Bedrijfsingenieur (o.a. postbehandeling, verslaglegging en agendabeheer).
- Het in teamverband mee uitvoeren van de administratieve begeleiding van sektorgerichte aktiviteiten (o.a. postverwerking, automatisering en representatie).
- Mede afstemmen van aktiviteiten van Sekretariaat en Staf binnen het Stafbureau.
- Het verder gestalte geven aan de ondersteunende funkties van het sekretariaat.

Funktie-eisen

- Leeftijd rond de 30 jaar.
- Een VWO-diploma.
- Een afgeronde sekretaresse opleiding (bij voorkeur Bell College of Schoevers en/of management assistente).
- Ervaring met geautomatiseerde gegevensverwerking.
- Ervaring in een zelfstandige sekretariële funktie.
- Leidinggevende kapaciteiten.
- Goede kontaktuele vaardigheden.
- Een dienstverlenende attitude.

Arbeidsvoorwaarden

Met betrekking tot de arbeidsvoorwaarden zijn van toepassing de CAO voor nutsbedrijven in NV-vorm, de Algemeen Burgerlijke Pensioenwet en de ziektekostenregeling IZA-Limburg.

Belangstellenden worden uitgenodigd hun sollicitatie binnen twee weken te richten aan de afdeling Personeelszaken, t.a.v. de heer ing. J.G.M. van Loo die desgewenst ook telefonische inlichtingen verstrekt (tel. 045-329531).

Limagas NV

Leeuw Bier

Voor de exploitatie van "'t Spaans Kezie" gelegen aan de [illegible] te [illegible] (gemeente Landgraaf) zoeken wij een

energiek echtpaar

dat op zelfstandige basis dit [illegible] centrum zal beheren.
Behalve vestigingspapieren en enig kapitaal, is ook ruime ervaring in de horeca een vereiste.

Gegadigden dienen uitsluitend schriftelijk te reageren.

Bierbrouwerij De Leeuw B.V.
Postbus 815
6300 AV Valkenburg a/d Geul
t.a.v. de heer R.W. Oranje.

---

verpleeghuis St. Camillus

De Stichting Verpleeghuis St. Camillus is een centrum voor verpleging, reaktivering en dagbehandeling met een Rooms-Katholieke signatuur.
Dit gekombineerde verpleeghuis heeft een klinische kapaciteit van 174 bedden voor somatische en 84 bedden voor psycho-geriatrische patiënten. Er is een centrum voor dagbehandeling met 14 plaatsen voor somatische en 12 plaatsen voor psycho-geriatrische patiënten.

Voor de inservice-opleiding, die in maart 1989 van start zal gaan, hebben wij nog enkele plaatsingsmogelijkheden voor

LEERLING-ZIEKENVERZORGENDEN (M/V)

De opleiding

De opleiding duurt 2½ jaar en is een kombinatie van theorie en praktijk.
De theorie komt vooral in de vooropleidende periode van 7 maanden aan bod, maar ook daarna kun je nog regelmatig [illegible]
[illegible]

Vooropleiding

- MAVO en/of INTAS;
- Minimaal een LBO-diploma met 2 vakken op C-niveau, waarvan één theorievak en één vak naar keuze, en 4 vakken op B-niveau.

Leeftijd

- Minimaal 16 jaar en 8 maanden.

Arbeidsvoorwaarden

- Er wordt uitgegaan van een werkweek van 36 uren.
- Tijdens de beroepsvoorbereidende periode van 30 weken ontvang je naast de kinderbijslag, die je zelf moet aanvragen, een zakgeld van ƒ 395,- netto per maand.
- Na de beroepsvoorbereidende periode ontvang je een aanvangssalaris van ƒ 1.170,- bruto per maand, exklusief toeslag voor het verrichten van onregelmatige diensten.
- De mogelijkheid bestaat om intern te wonen in de personeelsflat.

Ben je geïnteresseerd?

Schrijf dan je sollicitatiebrief binnen 8 dagen na het verschijnen van deze advertentie ter attentie van de Personeelsafdeling van het Verpleeghuis St. Camillus, Heldenbergerweg 176, 6045 CK Roermond.

Limburgs agblad voor ostelijk uidlimburg

Zaterdag 18 februari 1989 ● Pagina 17

MBURGS DAGBLAD VOOR OOSTELIJK ZUID-LIMBURG IS DE PLAATSELIJKE EN REGIONALE EDITIE VAN HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR HET GEBIED OOSTELIJK ZUID-LIMBURG. HOOFDREDACTEUR: RON BROWN. EDITIEREDACTIE: HANS TOONEN. HOOFDKANTOOR: 6411 RS HEERLEN, IN DE CRAMER 37, TEL. 045-739911. SERVICEKANTOOR: 6411 NM HEERLEN, GEERSTRAAT 5, TEL. 045-717719. RAYONKANTOREN: 6461 ED KERKRADE, T 42, TEL. 045-455506; 6431 HE HOENSBROEK, KOUVENDERSTRAAT 215, TEL. 045-218555; 6443 CB BRUNSSUM, RUMPENERSTRAAT 81, TEL. 045-256363; 6371 GV SCHAESBERG, FR. ERENSLAAN 4, TEL. 045-311719.

'Koffieshop' Pappersjans voorgoed dicht

Van onze verslaggever

HEERLEN - Omdat het college van Heerlen er vast van overtuigd is dat er op Pappersjans 39 in Heerlerheide behalve koffie ook drugs en sterke drank te halen valt, is eigenaar W. de verleende vergunning definitief kwijt.

Hoewel de eigenaar heftig ontkent dat zijn koffieshop ook soft en hard drugs uitserveert, verwijst het college naar rapportages van de politie. Daaruit blijkt dat de 'koffieshop' een, niet te tolereren trefpunt is voor gebruikers en handelaren in heroïne.

Ook de verwijzing van de eigenaar naar Pappersjans 40 als zijnde het pand waar in verdovende middelen gehandeld wordt, snijdt bij het college geen hout. Bij de buurman zou al in geen half jaar in drugs gehandeld worden.

Bovendien herinnert het college aan de inval op 16 december vorig jaar. De Heerlense politie trof toen in de koffieshop zelfs een grote partij soft drugs aan, plus een voorraad sterke drank.

Mr Geukers nieuwe man Streekgewest

HEERLEN — Bij de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor het Stadsgewest Breda, was hij net zo ver, dat hij resultaten zou gaan zien van de eerste aanzetten om deze maatschappij op poten te zetten. „Ik was net aan verzilveren toe, toen burgemeester Van Zeil me opbelde en vroeg of ik eventueel zin had naar Oostelijk Zuid-Limburg te komen als kandidaat voor de functie van secretaris van het Streekgewest. Eigenlijk wat te vroeg, want het werk in Breda was nog niet af."

Maar het feit, dat de gemeenten in Oostelijk Zuid-Limburg zo nadrukkelijk bereid zijn constructief samen te werken, gaf bij hem de doorslag om het wisselgeld van Breda op de toonbank te laten liggen en koers te zetten richting het nog diepere zuiden.

We hebben het over mr J. Geukers (34 jaar) de nieuwe secretaris van het Streekgewest Oostelijk Zuid-Limburg.

Zie verder 'Ontmoeting op zaterdag' op pagina 23.

Raad van State beslist: familie Bayens naar Voerendaal

van onze verslaggever

DEN HAAG/VOERENDAAL/HEERLEN - De waarnemend voorzitter van de rechtspraakafdeling van de Raad van State, mr J.H. Blaauw, heeft de woonwagenfamilie Bayens niet met lege handen naar huis gestuurd.

Blaauw heeft beslist dat de gemeente Voerendaal binnen een week een plaats voor Bayens moet inrichten op het woonwagenkampje aan de Looierstraat.

De gemeenteraad had eerder Bayens een standplaats op dit kamp beloofd, maar kwam later op dit besluit terug omdat omwonenden van het kampje ernstige bezwaren hadden tegen de komst van de familie Bayens.

De bezwaren van de buurtbewoners richtten zich tegen de omvang van Bayens' dubbele woonwagen.

De familie staat nu alleen op het verlaten regionale woonwagencentrum in Heerlen, maar daar komt nu verandering in.

uis

beeld van vergankelijk- op een terrein, waar ooit utowrakken lagen. Op het nwagenterrein In de Cra- is de kapel afgebroken. Het bleef staan. Niet duidelijk aarom. Maar qua symbo- laat het kruis op het verla- errein, niets aan duidelijk- te wensen over.

ortief

ie wordt sportman, sport- w en sportclub van het in Brunssum? Vanavond af 20.00 uur is de 'ontkno- ' in gemeenschapshuis d'r ke Oave van Brunssum. 'kampioenenbal' kan uiter- d niet ontbreken na een pioenen-huldiging. Dat t plaats - met orkest - aan- end aan de uitreiking. rtieve bijkomstigheid: en- gratis

nsportief

en Heerlenaar moest giste- wegens 'onsportief gedrag' het rijden met een alcohol- millage van 1,26 voor poli- echter mr Adelmeijer in astricht verschijnen. Heerlenaar nam verleden met zijn team deel aan een baltoernooi. De ploeg sloot evenement winnend af. De dronk overdag 'spa', maar overwinning werd 's avonds bier gevierd. Met de nodige en pils achter zijn kiezen te hij in zijn auto en veroor- kte een aanrijding. Tot maat van ramp reed hij r.

politierechter veroordeelde Heerlenaar tot een geldboete duizend gulden en drie unden onvoorwaardelijke eegging van de rijbevoegd- d. Het vonnis is conform de van de officier van justitie Laumen.

adio

ies Eijkenboom uit Heerlen akte deze week op Radio 3 r radiodebuut in het pro- mma 'vijftig pop of een en- op'. De Weltense wist het ant- ord op de vraag: 'Hoe heet de werde oud-premier van Bel- ' meteen (Vanden Boey- ts). Daarna koos de fanatie- judoka liever een envelop vijftig gulden . Zij koos en- p 'nummer 33' en won een s dameshorloge, enkele s, een lp en een zonnebril de legendarische Blues others.

uikdanseres

en optreden van een buik- seres is dat voer voor de oogjes? Of folklore? Of ge- n luchtig vermaak voor de ebezoeker? Wat het ook moge , volgende week zaterdag t buikdanseres 'Detchema' r het Marokkaans café 'La iba' aan de Akerstraat- ord in Hoensbroek. Zij treedt t drie maal op. Volgens in- rs danst zij niet alleen op de r, maar ook op de bar...

akantie

ets anders uit Klimmen. Op- kend -hoe kan het anders- n de verkeerde kant van de . Wat is het geval? Vorige k zouden een man en vrouw gebonden aan een boom n aangetroffen nabij de par- rplaats in Klimmen, langs- de snelweg Heerlen-Maas- ht.

gen aan een stuk zouden ze r vastgebonden hebben ge- n, totdat iemand het ver- mmerde echtpaar ontdekte de touwen doorsneed. klaring van het echtpaar: e hond wilde eens op vakan-

Wethouder Savelsbergh eist spoed over sloopflats Vrieheide

Raad moet aanbod slikken

door hans toonen

HEERLEN - Zonder mankeren en met de hoogste spoed moet de Heerlense raad het allerlaatste aanbod van Marcel Muyres bv slikken om de nagenoeg geheel leegstaande galerijflats aan de Belgiëlaan in Vrieheide plus het lege winkelcentrum te kopen. Beide worden dan vervolgens gesloopt.

Muyres wil 'maar' ƒ2,5 miljoen voor zijn onroerend goed, waarop hij jaarlijks zeker een miljoen aan huur derft. Maar voor de gemeente Heerlen valt het aanbod beduidend hoger uit: ƒ 4,6 miljoen, exclusief rente. En zonder een schadeclaim van bijna vier ton van de bv Stadsverwarming Zuid wegens het gemis aan inkomsten.

Opgeteld moet de gemeente vlot vijf miljoen ophoesten voor de miskleun van Muyres bv in Sittard.

Ligt de raad dwars dan ziet Muyres geen andere uitweg dan het lot van de uitgewoonde gebouwen over te laten aan de Friesch-Groningse Hypotheekbank, waarbij Muyres in het krijt staat voor ƒ 5,6 miljoen.

Dreigend

„En dit kan voor de wijk en dus ook voor de gemeente leiden tot desastreuze gevolgen," verzucht wethouder Savelsbergh in zijn vertrouwelijk, ambtelijk voorstel aan zowel het college als de raad. De dreigende ondertoon in zijn voorstel schuift Savelsbergh meteen van zich af door eraan toe te voegen dat de 'de situatie voor de woningeigenaresse onhoudbaar is'.

Wat de gevolgen kunnen zijn, daarover laat Savelsbergh zich niet uit in zijn voorstel. Wel blijkt hij in informeel politiek overleg te hebben gewezen dat een eventueel afwijzen van Muyres' aanbod weleens verstrekkende gevolgen kan hebben voor de aanpak van de binnenstad. De Friesch-Groningse Hypotheekbank is namelijk een volle dochter van Aegon Vastgoed in Den Haag. En die is eigenaresse van enkele cruciale panden zoals het V&D-gebouw aan de Geleenstraat.

Bij Aegon in Den Haag wees men gisteren echter een mogelijke 'strafexpeditie' tegen een eventueel dwarsliggende Heerlense raad ten stelligste af.

Verloederd

Dat Muyres bv miljoenen verliest op haar 128 woningen tellende flats aan de Belgiëlaan wordt door vriend noch vijand ontkend. Woongenot bieden de flats voor geen stuiver. Leegstand verergerde de verloedering en omgekeerd. Momenteel staat bijna 80 procent van de flats leeg. En wie er nog woont, ligt in de clinch met de huisbaas. Zeker dertig huurders hebben een rechtsprocedure lopen tegen Muyres over terug te betalen servicekosten. Ook het leegstaande winkelcentrum versterkt de 'kille woonklimaat' van Vrieheide. Dit winkelcentrum is nog altijd eigendom van makelaar Gruyters, maar maakt wel deel uit van het take-it-or-leave-it-aanbod van Muyres. Wethouder Savelsbergh laat weten dat Muyres van plan is om, in het kader van de oplossing van de problemen, dit winkelcentrum te kopen.

Aan de achtergebleven huurders in de te slopen flats zal, zo meldt de Heerlense wethouder, bij ontruiming een premie van 4000 gulden worden uitgekeerd.

Met de na de sloop vrijkomende (bouw)terreinen weet Savelsbergh geen raad. Voorlopig worden de terreinen beplant.

Dwars

De betaling van ƒ2,5 miljoen aan Muyres kan volgens hem het beste als volgt geschieden: een miljoen bij het passeren van de akte en de rest in de drie jaarlijkse termijnen.

Voor de financiering van de vlot vijf miljoen gulden, nodig voor zowel aankoop als sloop van de flats en het winkelcentrum, wil Savelsbergh het liefst gedurende meerdere jaren putten uit het stadsvernieuwingsfonds. Maar met daarmee heeft de raad ook andere plannen, zoals de deze week afgekondigde aanpak van de binnenstad. Dat de raad de meerjarenplanning stadsvernieuwing voor kennisgeving heeft aangenomen, zit de wethouder knap dwars, zo blijkt uit het ambtelijk voorstel. De dik vijf miljoen zullen dan ook voorgefinancierd moeten worden uit de algemene dienst.

Dat Savelsbergh haast heeft met het honoreren van Muyres' aanbod, blijkt vooral uit de marsroute van zijn voorstel: komende dinsdag bepaalt het college zijn standpunt. Daags daarop is het beurt aan de betrokken raadscommissies. En al op 7 maart is het woord aan de raad.

● *Extra dimensie op het Deltacollege: knullen en meiden, samen in de opleiding verzorging.* Foto: DRIES LINSSEN

Klaasje kokkerelt en Sonja soldeert

Van onze verslaggever

BRUNSSUM – Recept van een opmerkelijke fusie: neem een mavo, hno, leao en lto. Stop die in een grote smeltkroes en laat alle vier de scholen hun eigen, kenmerkende ingrediënten toevoegen. Vervolgens rustig opkoken tot het onlosmakelijk klit. Daarna afblussen met formaliteiten en opdienen in het nieuwe schooljaar...

Het Deltacollege in Brunssum: een nieuwe opleiding aan het onderwijsfront. Geen ellenlang geworstel met saaie theorie, noch meters onzinnig huiswerk. Maar wel veel praktijk, waarmee de jeugd moderne kennis opdoet, die het bedrijfsleven momenteel van haar werknemers verlangt.

Een school dus met een enorm vakkenaanbod (ruim veertig), waarmee men inspeelt op maatschappelijke en sociale veranderingen. Daarnaast biedt het Deltacollege een onderwijs-dimensie meer. Want de enorme potpourri die door tachtig leerkrachten wordt gegeven, is er zowel voor jongens als voor meisjes.

Ter illustratie: Klaasje op technisch-niveau, kokkerelt zo'n vier uur per week in de keuken. En Sonja op huishoud-niveau, stoeit wekelijks evenlang met de soldeerbout. Bovendien wordt de theorie en de praktijk van dergelijke vakken aan elkaar gekoppeld. Sta je dus bijvoorbeeld het haar van een ander te wassen (opleiding verzorging), dan vertelt de juf daar naast de wasbak zinnige zaken bij. En hoef je je niet krommen in de schoolbank om schriften met theorieën vol te kalken.

Met de nieuwe onderwijsvorm (plus schakelklas voor anderstaligen) loopt het Delta-college overigens voorop in de race van het voortgezet onderwijs, om toe te komen aan de zogeheten basisvorming. Deze nieuwe opleidingsvorm moet scholieren een brede basis bieden om verder te studeren, of om zich met meer succes op de moeilijk te penetreren arbeidsmarkt te begeven. Tot nu toe is er geen enkele opleidingsvorm in Nederland, die al zover in de buurt van die basisvorming komt als het Deltacollege.

Wie zich op het Deltacollege wil oriënteren, kan volgende week zaterdag terecht op de open dag. Van tien tot twee zijn de poorten van de school, ondergebracht in drie separate gebouwen in het centrum van Brunssum, open.

Voorzitter 't Loon: 'Ze laten ons links liggen'

Van onze verslaggever

HEERLEN — „Ze laten ons gewoon links liggen. Het college laat ons in een keer zomaar vallen. Niets, maar dan ook niets van de gesprekken die we gevoerd hebben vinden we terug in het plan. Ze hebben zich er niets van aangetrokken. Dit is geen goede zaak, ik ben dan ook zeer verwonderd."

Zo reageerde de heer J. Zouteriks, voorzitter van de Stichting Promotion Winkelcentrum 't Loon gisteren op de plannen van het Heerlense college voor herinrichting van het centrum. Zouteriks gaat komende week met het bestuur praten om te zien of er toch nog iets gedaan kan worden aan dat standpunt van het college.

Een blije reactie komt van de voorzitter van de Heerlense Organisatie van Zelfstandige Ondernemers (HOZO). „We vinden heel veel van onze voorstellen aan het college terug in dit standpunt. Dat is in de eerste plaats de uitgebreide aandacht voor de city, waaraan ook prioriteit gegeven wordt en in de tweede plaats het oprichten van een 'ontwikkelingsmaatschappij' waarin het bedrijfsleven ook kan participeren. Verheugd ben ik dat thans niet gesproken wordt over een verbinding met 't Loon. Dat kan altijd nog als de binnenstad opgevijzeld is." Volgende week wordt het collegestandpunt besproken in de bestuursvergadering van de HOZO.

Een heel ander geluid komt van de Kamer van Koophandel. Algemeen secretaris drs N. Simons: „Ik ben bedroefd. Dit is geen integrale visie. Misschien dat die er na zes maanden keihard werken wel komt, maar nu, na een jaar werken, is die er nog niet. Van een verbinding met 't Loon is nul komma nul overgebleven en dat stemt mij triest. Feitelijk gaat het alleen maar om de verkoop van het DSM-terrein en de verkoop van het industrieterrein In de Cramer. Wat betreft de invulling van de detailhandel is dat te weinig. Maar de consument laat zich niet voor de gek houden. Als Heerlen de consumenten alleen maar een verbreed zebrapad geeft op de weg van city naar 't Loon, dan is dat erg slecht en zal Heerlen dat merken. Dan verliest de stad de concurrentieslag met de andere steden die wel attractief zijn."

Simons vindt het argument van het college dat er niet genoeg vloeroppervlak is voor uitbreiding van het winkelbestand met een verbinding city-Loon niet steekhoudend. „Er is een relatie tussen de attractiviteit van een stad en het aantal vierkante meters vloeroppervlak. Des te attractiever de stad, hoe meer winkelvloeroppervlak er in kan. Dus dat gaat niet op."

Onderbanken bezorgd over drinkwater

Van onze verslaggever

ONDERBANKEN – De raad van Onderbanken is bezorgd over het behoud van de kwaliteit van het drinkwater, dat in het waterwingebied Schinveld-Oost naar de oppervlakte wordt gepompt.

Aangezien in dit gebied nog steeds grind en zand wordt gewonnen en de verschillende groeven steeds dieper worden, is de kans reëel dat de beschermende kleilagen op den duur openbreken en het drinkwater wordt aangetast.

Ook het dumpen van slib (reststoffen na grind- of zandwinning) in waterpoelen in de Schinveldse bossen baart de gemeente zorgen. Mochten de kleilagen aangetast raken, kan het met slib vervuilde poelwater evengoed afbreuk doen aan de grondwaterkwaliteit.

De raad sprak afgelopen week haar onrust hierover uit en nam zich voor actie te gaan ondernemen. Burgemeester Ritzer wil allereerst de problematiek op de provincie aankaarten en daarna buurgemeente Brunssum inseinen, daar de oud-mijnstad ook afhankelijk is van de Schinveldse drinkwatervoorziening.

Probleem is echter dat Onderbanken en Brunssum zelf weinig kunnen doen, aangezien de vergunningen voor ontgrondingen jaren geleden door GS werden gebillijkt en niet 1-2-3 terug te draaien zijn.

Een woordvoerder van de provincie deelde gisteren de bezorgdheid van de raad en noemde de situatie in Schinveld-Oost kwestbaar: „Meteen iets ondernemen is echter onmogelijk. Voorlopig zal er doorgegraven worden. Wat eenmaal gegund is, blijft gegund. Wel zullen we, mogelijk nog dit jaar, de eventuele drinkwaterproblemen in Schinveld-Oost gaan inventariseren, om ze daarna op te nemen in het Grondwaterbeschermingsplan. Mocht blijken dat de situatie op plaatsen ontoelaatbaar is, zullen we uiteraard stappen ondernemen. Het wachten is echter op die inventarisatie."

Ook zegsman Schrijnemakers van de Waterleidingmaatschappij Limburg, die de garant staat voor de exploitatie van de drinkwatervoorziening, kon zich vinden in de ongerustheid van de raad. „We hebben daar in Schinveld prima water. De sliblozingen en de ontgrondingen in de bossen vormen echter een serieuze bedreiging. Maar momenteel kunnen we niet meer doen dan de kwaliteit scherp in de gaten houden en bij nieuwe ontgrondingsvergunningen goede voorwaarden stellen. De afspraken die er liggen uit het verleden, vormen het probleem."

● *Sporen van sliblozingen in de Schinveldse bossen: potentieel gevaar voor de drinkwaterkwaliteit.* Foto: DRIES LINSSEN

OPA EN OMA, PROFICIAT
met uw 50-jarig huwelijk
van: Marcel, Maurice, John, Marc en Frank

OPA EN OMA,
hartelijk gefeliciteerd met jullie „50"-jarig huwelijk.
Jolanda, Monique, Ellen en Chantalle.

FRANÇOISE, veel succes met LA ZIJDERIE
Sittard
Stationsstraat 17
Lacomblé
Roebroek
Heykant

---

†

In de vrede van Christus is heden, voorzien van het h. sacrament der zieken, na een liefdevolle verzorging in huize Invia, van ons heengegaan, in de leeftijd van 96 jaar, onze zorgzame moeder, schoonmoeder, grootmoeder, overgrootmoeder, tante en nicht

Lucia Mulleners

weduwe van

Wilhelmus Buckx

Born: A.M. Cörvers-Buckx
J.H.H. Cörvers
Born: H.M. Buckx
haar klein- en achterkleinkinderen
Familie Mulleners
Familie Buckx

6121 KV Born, 16 februari 1989
Mgr. Buckxstraat 11

De plechtige eucharistieviering, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben op dinsdag 21 februari as. om 10.30 uur in de parochiekerk van St.-Martinus te Born.
Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven, is er geen condoleren.
In de avondmis van maandag 20 februari as. om 19.00 uur zullen wij moeder bijzonder gedenken in voornoemde kerk.
De overledene is opgebaard in het mortuarium van het ziekenhuis te Sittard, bezoek van 17.30 tot 19.00 uur.
Mocht u onverhoopt geen persoonlijke kennisgeving hebben ontvangen, gelieve dan deze advertentie als zodanig te beschouwen.

---

†

Door een noodlottig ongeval is heden van ons heengegaan, in de leeftijd van 20 jaar, onze dierbare zoon, broer, kleinzoon en neef

Gaston Halderit

Holtum: Ton en Gerty Halderit-Schäfer
Holtum: Lars en Yvonne
Holtum: Roger en Rian
Familie Halderit
Familie Schäfer

6123 HN Holtum, 16 februari 1989
Corr.adres: Maaseikerweg 28

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op maandag 20 februari as. om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Martinus te Holtum, waarna de begrafenis zal zijn op het r.k. kerkhof aldaar.
We gedenken Gaston bijzonder in de avondmis heden, zaterdag 18 februari, om 19.00 uur in voornoemde parochiekerk.
Gaston is opgebaard in het mortuarium van het ziekenhuis te Sittard.
Bezoek dagelijks van 17.30 tot 19.00 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Met grote verslagenheid vernamen wij het tragisch overlijden, wegens een noodlottig ongeval tijdens het vervullen van de militaire dienstplicht, van ons zeer gewaardeerd lid en medespeler

Gaston Halderit

Zijn spontaniteit en vriendschap zullen steeds in onze gedachten bewaard blijven.
Wij wensen de familie alle sterkte toe.

Bestuur, trainers en spelers van Sportclub Susteren

Gaston

we zullen je nooit vergeten!

Spelers en begeleiders 2e elftal Sportclub Susteren

---

†

Dankbaar dat wij haar zo lang in ons midden mochten hebben, maar ook bedroefd om het scheiden, delen wij u mede dat, na een werkzaam leven in Gods vrede is overleden, onze lieve en zorgzame moeder, schoonmoeder en oma

Mayke Begas

weduwe van

Henri Wilmes

Zij overleed op 83-jarige leeftijd, voorzien van het h. sacrament der zieken.

Eindhoven: Ton en Annemie
Vivian, Guido
Ubach o. Worms: Trudy en Hans
Alexandra, Stefan
Heerlen: Raymond en Walter
Familie Begas
Familie Wilmes

6411 LW Heerlen, 17 februari 1989
Saroleastraat 64

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op woensdag 22 februari as. om 11.00 uur in de dekenale kerk van St.-Pancratius te Heerlen, waarna aansluitend de crematie zal plaatsvinden in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.
Bijeenkomst in de kerk.
Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven, is er geen condoleren.
Gelegenheid tot afscheidnemen in de rouwkamer van Lindeman Uitvaartcentra, Spoorsingel 4, Heerlen, dagelijks van 19.00 tot 19.30 uur.
Voor vervoer kerk-crematorium v.v. is gezorgd.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Wegens sterfgeval is onze zaak

Parapluiehuis

Saroleastraat 64 te Heerlen
woensdag 22 februari as. de gehele dag gesloten.
Heerlen, februari 1989

---

†

Heden overleed tot onze diepe droefhe[id] van het h. sacrament der zieken, op de [leeftijd van] 73 jaar, mijn dierbare echtgenote, on[ze] zorgzame moeder, behuwd-, groot- en [overgroot]moeder, zuster, behuwdzuster, tante en

Anna Maria Jo[...] Sangen

echtgenote van

Johann Leonard Eigelshoven

Wij bevelen haar ziel in uw gebeden aa[n].

De bedroefde famili[e]
J.L. Eigelshoven
A.B. Peters-Eigelsh[oven]
L.Cl. Peters
J.M.H. Schetgens-Ei[gelshoven]
W.J. Schetgens
en al haar klein- en achterkleinkinderen
Familie Sangen
Familie Eigelshoven

6462 VN Kerkrade, 16 februari 1989
Vroenstraat 74

De plechtige eucharistieviering zal plaat[s]... dinsdag 21 februari 1989 om 11.00 uur ... chiekerk van Maria Goretti te Kerkrad[e] waarna aansluitend crematie te Heerlen.
Voor vervoer is gezorgd.
Bijeenkomst in voornoemde kerk.
Daar wij overtuigd zijn van uw mede[leven is er] geen condoleren.
Maandag tijdens de avondmis van 19.0[0 uur wordt] de overledene bijzonder herdacht in ... kerk.
De overledene is opgebaard in het st[erfhuis/mortua]rium, gelegen op het terrein van de ... dekliniek, St.-Pieterstraat 145 te Kerk[rade-Holz]mont; bezoekuren van 18.00 tot 19.30 u[ur].
Zij die geen kennisgeving mochten ont[vangen, gelie]ven deze annonce als zodanig te besc[houwen].

FANTASTISCH

Ons
40-JARIG-HUWELIJKSFEEST
is een onvergetelijke dag geworden, door de geweldige warme belangstelling en de vele attenties die u ons heeft gegeven.
Bedankt.

Lambert en Annie van Duin-Houben

---

†

Tot onze grote droefheid, maar dankbaar voor het vele dat hij voor ons betekend heeft, delen wij u mede dat heden geheel onverwacht van ons is heengegaan, voorzien van de h. sacramenten, op de leeftijd van 55 jaar, mijn lieve man, onze goede vader, schoonvader, opa, broer, zwager, oom en neef

Herman Valke

echtgenoot van

Ann van Moerkerk

In dankbare herinnering:
Sittard: A.W.E. Valke-van Moerkerk
Treebeek: Ben en Lilian
Gonda
Sittard: Betsy en Jan
Miky
Sittard: Ria en Ton
Timmy
Sittard: Leo, Lou, Rita
Familie Valke
Familie van Moerkerk

16 februari 1989
Paardestraat 35, 6131 HB Sittard

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op maandag 20 februari a.s. om 11.00 uur in de dekenale kerk van de H. Petrus (grote kerk) te Sittard.
Aansluitend zal de crematieplechtigheid plaatshebben om 12.30 uur in het crematorium "Nedermaas", Vouershof 1 te Geleen.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren vanaf 10.40 uur.
De dierbare overledene zal bijzonder herdacht worden tijdens de avondmis van zondag 19 februari a.s. om 17.30 uur in bovengenoemde kerk.
Gelegenheid tot afscheid nemen in het mortuarium van het ziekenhuis te Sittard dagelijks van 17.30 tot 19.00 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

---

†

Plotseling hebben wij afscheid moeten nemen van mijn man, onze vader, schoonvader, opa en broer

Henk Wouters

levensgezel van

Riet Gregoire

Hij was 57 jaar.

Heerlen: Riet Gregoire
Theo en Roswitha, Marcel, Dennis
Betsy Wouters

6414 GW Heerlen, 16 februari 1989
Beseluxlaan 42

De plechtige eucharistieviering zal worden gehouden op dinsdag 21 februari om 10.30 uur in de parochiekerk Christus Koning te Nieuw-Einde - Heerlen, waarna de begrafenis volgt op de begraafplaats te Heerlerheide aan de Kampstraat.
Samenkomst in de kerk.
Overtuigd zijnde van uw medeleven, is er geen condoleren.
Henk is opgebaard in het uitvaartcentrum Dela in Heerlen, Oranjeboomstraat 30; gelegenheid tot afscheid nemen dagelijks van 19.10 tot 19.00 uur, maandag ...
Wilt u, indien wij vergeten zijn u een kennisgeving te zenden, deze aankondiging als zodanig beschouwen.

---

†

Al lang had ik geen krachten meer,
Zo lang heb ik gestreden Heer
Maar woordloos biddende vocht ik
tot U zei: „Leg nu je wapens neer".

Wij geven met grote droefheid kennis van het overlijden van mijn lieve vrouw, onze goede moeder, schoonmoeder, grootmoeder en overgrootmoeder

Zofia Sobas

echtgenote van

Stephan Grupa

Zij werd 83 jaar.

Born: S. Grupa
Buchten: Elvi Gubbels-Grupa
Sjef Gubbels
Heerlen: Hein Grupa
Mia Grupa-Erens
Holtum: Danuta Dohmen-Grupa
Huub Dohmen
haar klein- en achterkleinkinderen
Familie Sobas
Familie Grupa

Born, 16 februari 1989
Huize St.-Maarten
Corr.adres: Bettinumstraat 35, 6122 BL Buchten

De plechtige eucharistieviering, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben op maandag 20 februari as. om 10.30 uur in de parochiekerk van St.-Martinus te Born.
Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven, is er geen condoleren.

---

†

Dankbaar voor het vele goede dat hij ... zijn leven heeft gegeven, hebben wij af[scheid geno]men van mijn levensgezel, vader, sc[hoonvader], groot- en overgrootvader, broer, schoon[broer] en neef

Juup Ramaker[s]

levensgezel van

Maria Gerards

weduwnaar van

Anna Kaubo

in de leeftijd van 72 jaar.

Familie Ramakers
Familie Gerards
Familie Kaubo
Kinderen, klein- en achterkleinkinderen

Vaals, 16 februari 1989
Corr.adres: Mgr. Nolensstraat 22, 6291 G[...]

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd doo[r de begra]fenis, zal plaatsvinden op dinsdag 21 f[ebruari] om 11.00 uur in de St.-Paulusparoc[hiekerk te] Vaals. Bijeenkomst in de kerk.
Daar wij overtuigd zijn van uw medel[even is er] geen condoleren.
De dierbare overledene wordt as. maan[dag] in de avondmis van 19.00 uur bij[zonder her]dacht in voornoemde kerk.
De overledene ligt opgebaard in het m[ortuarium] Lindestraat te Vaals.
Bezoekuren maandag 20 februari as. v[an ... tot] 19.00 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontv[angen, gelie]ven deze annonce als zodanig te besc[houwen].

Enige en algemene kennisgeving

†

Heden overleed, na een langdurige ziekte, in de verpleegkliniek te Heerlen, voorzien van het h. sacrament der zieken, in de ouderdom van 88 jaar

Hubert Joseph Bertram

weduwnaar van

Augusta Hebben

Wij nodigen u uit samen met ons de uitvaartmis, gevolgd door de begrafenis aan de Akerstraat, bij te wonen op maandag 20 februari as. om 11.00 uur in de parochiekerk H.H. Martelaren van Gorcum, Sittarderweg, Heerlen.

Heerlen: H. Bertram
M. Bertram-Lindelauff
Nijmegen: R. Bertram
M. Boogers

Heerlen, 16 februari 1989
Corr.adres: Grasbroekerweg 117, 6412 PC Heerlen

Het is een jaar geleden dat wij afscheid moesten nemen van hem die ons zo dierbaar was

Jo Brinkhoff

Familie Brinkhoff
Familie Logister

Landgraaf, februari 1989

De eerste jaardienst tot zijn intentie wordt gehouden op dinsdag 21 februari 1989 om 19.00 uur in de parochiekerk van de Heilige Bernadette te Abdissenbosch.

Daar het ons onmogelijk is een ieder persoonlijk te bedanken voor de vele blijken van belangstelling bij het overlijden van mijn vrouw, onze moeder, grootmoeder en overgrootmoeder

Anna Maria Iedema-Breuër

betuigen wij u langs deze weg onze oprechte dank.

R. Iedema
kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen

OVERLEDEN

† Jac Lambermon, 65 jaar, echtgenoot van Anna Simons, Dijkveldstraat 17, 6162 VN Sint-Echt. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op dinsdag 21 februari om 10.30 uur in de parochiekerk van O.L. Vrouw Onbevlekt Ontvangen te Pey.

† Cornelis Kierkels, 88 jaar, weduwnaar van Maria Op 't Broek, Veldstraat 12, 6099 AT Beegden. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op maandag 20 februari om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Martinus te Beegden.

Volgens commissie [...] minder aidspatiënt[en]

MAASTRICHT – Op 1 januari van dit jaar telde Limburg zes levende Aidspatiënten. Dat heeft de werkgroep Aidsproblematiek van de Provinciale Raad voor de Volksgezondheid Limburg vastgesteld. De provincie kent verder ongeveer honderd geregistreerde seropositieven, aldus de raad.

Het genoemde Aids-cijfer ligt aanzienlijk lager dan het aantal dat door de geneeskundige inspectie van de Volksgezondheid in Limburg is gemeld. Daar is sprake van twaalf Aids-patiënten per 1 januari van dit jaar. Het verschil wordt door een woordvoerster van de inspectie verklaard door het gegeven dat de inspectie overleden patiënten niet in mindering brengt. Vanaf de start van de telling in 1982 is gewoon doorgeteld.

Ook het aantal seropositieven waarover de provinciale raad spreekt ligt veel lager dan het getal waarvan de inspectie uitgaat. Dat k[...] dr drs J.M.J.C. Scheres [...] vinciale raad omdat e[r ...] registratie is van serop[ositieven ...] Aids-patiënten. De c[ijfers ...] tot stand op basis van [...] laboratoria. Niet iedere[en ...] laat zich echter testen. [...] laten testen is dat niet [...] van de Limburgse [...] Veelal wordt een schatti[ng ...] op grond van eigen inzic[ht ...] nekamp, geneeskundig[e ...] van de Volksgezondh[eid ...] burg schatte het aantal [...] jaar tussen de zeshonderd [...] honderd.

Alhoewel het ontbreke[n ...] vens over het aantal A[ids ...] en seropositieven [...] wordt ervaren, gaat d[e ...] Aidsproblematiek uit [...] litatieve benadering. [...] niet toe of er zes of tw[aalf ...] tiënten zijn. Ze krijgen [...] en dan moet je zorgen [...] kunt bieden," stelt Sch[eres].

ABP financie[rt] kantoor Justit[ie] in Leeuwarde[n]

Van onze verslaggever

HEERLEN – De ministeries van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening en van Justitie laten het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds in Leeuwarden een kantorencomplex van Justitie bouwen. De mogelijkheden van deze 'publiek private samenwerking' worden op dit moment onderzocht. Deze week werd daarover in Leeuwarden een overeenkomst ondertekend.

Een projectgroep waarin de beide ministeries, de provincie Friesland en de gemeente Leeuwarden en het ABP zitten, bekijkt op welke voorwaarden een kantorencomplex kan worden gereali[seerd ...] Rijksgebouwendienst [...] nog niet vast hoe het A[BP ...] ciering van het project [...] nemen.

De bedoeling is om [...] bouw een arrondi[ssements]bank en -parket, e[en ...] recht en het Centraal [...] cassobureau te huisve[sten. Het mi]nisterie wordt vervol[gens ...] van de complexen e[n ...] een nog niet afgesp[roken ...] over tot aankoop.

Het is de eerste keer [...] terie met particulie[ren ...] van de financiering [...] ken van het ministe[rie ...]

Provincie op de hoogte van belangstelling voor Maastricht

Ook Brussel kandidaat voor Europees instituut

Vervolg van pagina 1

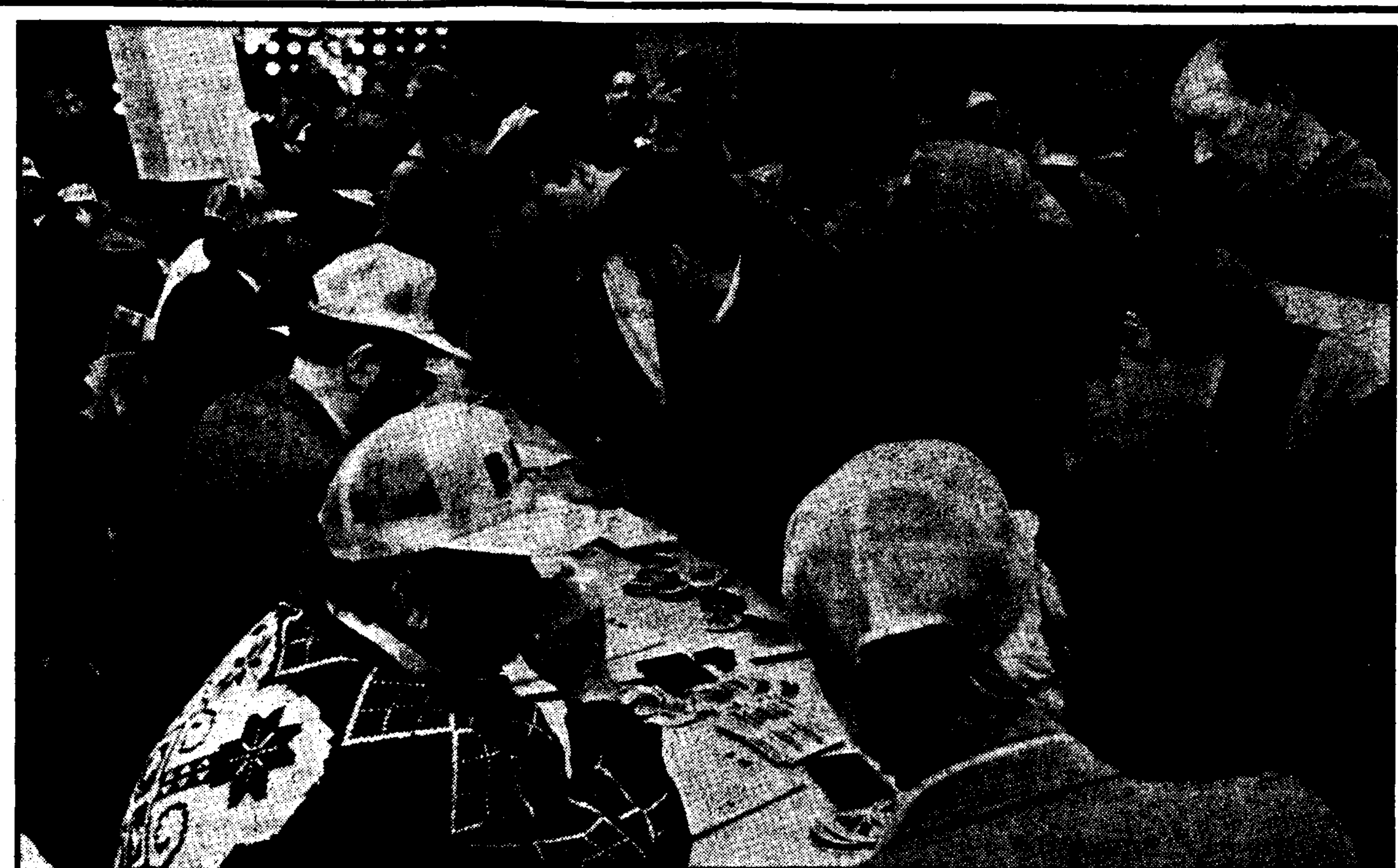
ASTRICHT – Als er geen -gelden komen, is ook sel nog gegadigde voor de van de ECIM. In die stad n elk geval de 'politieke van de 'Europese Raad' en ondergebracht. s komt er een 'opleipoot', een 'wetenschapke poot' en een 'poot op gebied van de geneesmidvoorziening', waar nog ties voor moeten worden ewezen.

astrichtse natuurarts dr J.van rt is betrokken bij de geen over de lokatiekeuze. Bemomenteel binnen de organinog een lichte voorkeur voor el, zodra een officiële toezegan PNL-gelden binnen is, zal oorkeur tegelijk naar Maasworden omgeboden, zo verzee natuurarts.

an Montfort is niet alleen been in het bestuur van het Nedse artsenoverleg altenatieve kunde, maar ook secretaris e Internationale Gesellschaft hymologie en Immuuntherawelke organisatie met de gede AAG en de Academie voor rale Geneeskunde, de Bel-Nederlandse Vereniging voor altherapie het aanstaande es in het MECC organiseert.

ens een woordvoerder van het nciehuis is eventuele toekenvan PNL-subsidie niet aan de omdat nog geen officiële aanbinnen is. Wel is het GS bedat de genoemde instelling zetel in Maastricht wil vesti-

matieve geneeskunde omvat disciplines op dit gebied, van opathie tot acupunctuur. Het es zal plaatsvinden op vrijdag erdag 29 en zondag 30 april en als onderwerp 'Thymologie en uuntherapie', toegespitst op tie en ziekten van de klier thy, in de volksmond zwezerik gen, een orgaan dat mede verantdelijk is voor de immunologien hormonale huishouding en het menselijk lichaam.

● *Bouwvakkers toonden gisteren veel belangstelling voor het informatiemateriaal van CNV en FNV.* Foto's: PETER ROOZEN

Volle zaal in Stadsschouwburg Sittard

Bouwvakkers massaal klaar om te staken

Van onze verslaggever

SITTARD – „Een radio kun je alleen horen, een schilderij kun je alleen zien, maar een loonsverhoging in de bouw, daar zie en hoor je niks van!" Om de CAO-perikelen uit te leggen kun je het best een buutteredner inschakelen, hadden de bouw-en houtbonden van de CNV en FNV gedacht. En het moet gezegd, buutteredner Pieke Patsj oogstte gisteren van alle sprekers het meeste applaus bij de protestvergadering in de Sittardse stadsschouwburg.

De dagenlange trektochten van vakbondsmedewerkers langs de Limburgse bouwplaatsen wierpen gisteren veel rijpe vruchten af. Ongeveer 900 bouwvakkers hadden gehoor gegeven aan de oproep van het CNV en de FNV om 's middags het werk neer te leggen en de protestbijeenkomst in Sittard bij te wonen. Veelal nog in overall en rijkelijk voorzien van edel Limburgs vocht bezetten ze alle plaatsen in de schouwburgzaal.

Staking

Daar werden ze verwelkomd door René Lahoye van het CNV en Henry Okkersen van de FNV, die de aanwezigen opriepen om zondag vanaf 27 februari in staking te gaan als de werkgevers in aanstaande maandag weigeren tegemoet te komen aan hun eisen. Direct na het weekend vinden weer CAO-onderhandelingen plaats tussen werknemers en werkgevers in de bouw. Als dan aan de eisen niet tegemoet is gekomen, lijken stakingen onafwendbaar.

Eisen

De vakbonden eisen naast een loonsverbetering, betere werkgelegenheidsvooruitzichten, ruimere VUT-mogelijkheden, betere afspraken voor jongeren, aanvullingen op NWW- en WAO-uitkeringen, afspraken over betere arbeidsomstandigheden, over de herintreding van langdurig werklozen en over de toetreding van vrouwen tot de bouwnijverheid.

De belangrijkste geschilpunten zijn echter de omvang en de vorm van de arbeidstijdverkorting. Een uitbreiding van de ATV is voor de werkgevers onbespreekbaar. Zij willen liever een omwisseling van vier collectieve snipperdagen in de winter in vier roostervrije dagen. De vakbonden noemen dat een doodgewone 'wisseltruc', die de opgebouwde werkgelegenheidseffecten ernstig aantast.

In een lange toespraak bombardeerde FNV-bondsbestuurder W. van Rijswijk vooral Frans de Vilder, de voorzitter van het Algemeen Verbond Bouwbedrijf, tot gemeenschappelijke vijand. De Vilder had eerder deze week beweerd dat de Nederlandse bouwvakkers de duurste van Europa zijn en dat de loonkosten voor 1992 met 15 procent zouden moeten worden verlaagd.

Winsten

Van Rijswijk bracht daar tegenin dat het de bouw nu voor de wind gaat: „De winsten stijgen enorm, het geld hoopt zich op in de kluizen van de bouwbedrijven! We laten ons niet langer aan het lijntje houden. Dan moet de beuk er maar in." Zijn aansporing aan het eind om tot actie over te gaan, werd door alle aanwezigen met instemmend lawaai begroet.

Negen en zes maanden geëist in zedenzaken

ASTRICHT – Officier van justitie mr J. Laumen heeft gisteren negen maanden (waarvan zes maanden voorwaardelijk) gevorderd tegen de 37-jarige in Hoensbroek wonende S. Hij wordt ervan verdacht in de periode '83/'85 meerdere malen gemeenschap te hebben gehad met zijn toen veertienjarige dochter. Daarnaast zou hij in 1987 geprobeerd hebben zijn andere dochter, die toen twaalf was, te dwingen tot geslachtsgemeenschap. In dit geval bleef het bij een poging omdat het meisje zich verzette.

S. moest tevens voor de rechter verschijnen omdat hij 20 juli vorig jaar geprobeerd zou hebben met vals geld een tv en een videorecorder te kopen in Heerlen. Justitie sprak in de dagvaarding over 47 valse briefjes van honderd. De aankoop met de honderdjes mislukte omdat de verkoper van de apparatuur zag dat ze vals waren.

Evenals de zaak tegen S. vond de behandeling in de tweede zaak – tegen een vijftigjarige Maastrichtenaar – achter gesloten deuren plaats. Hij werd ervan verdacht meerdere malen ontucht gepleegd te hebben met een achtjarig meisje, dat vorig jaar juli tot en met september aan zijn zorg was toevertrouwd.

Tegen hem werden zes maanden, waarvan vier voorwaardelijk, geëist.

Over veertien dagen doet de rechtbank uitspraak in beide zaken.

Onderzoek Limburgse bestuurscommissie welzijnsplanning wijst uit:

Groot tekort aan podiumkunsten

Van onze verslaggever

HEERLEN – Er is in Limburg een tekort aan opera-, operette- en balletvoorstellingen. Dat is de belangrijkste conclusie van de provinciale bestuurscommissie welzijnsplanning Limburg naar aanleiding van een onderzoek, dat in opdracht van het provinciebestuur werd uitgevoerd. In het seizoen 1986/1987 werden de gegevens verzameld van bijna 2.500 voorstellingen, die een kleine 700.000 duizend bezoekers trokken. Meer dan de helft van deze voorstellingen vond plaats in de acht Limburgse schouwburgen en theaters.

In het onderzoek is ernaar gestreefd cijfers over aanbod en vraag op het gebied van de podiumkunsten boven tafel te krijgen. Uit de gegevens blijkt, dat het aanbod het kleinst is in Midden-Limburg en het hoogst in Oostelijk Zuidlimburg. In Zuidelijk Zuidlimburg is een relatief groot aanbod gekoppeld aan een relatief lage belangstelling.

Gemiddeld de meeste bezoekers kwamen er naar operette- en operavoorstellingen: meer dan 500. In het onderzoek worden de Limburgse cijfers ook vergeleken met die van totaal Nederland, met name met betrekking tot het aantal voorstellingen van door het rijk gesubsidieerde gezelschappen. Limburg komt er wat dat betreft erg bekaaid vanaf, vinden de onderzoekers.

In de Randstad vindt op iedere 425 inwoners één door het rijk gesubsidieerde voorstelling plaats, in de rest van Nederland één voorstelling op iedere 3.185 inwoners, in Limburg één voorstelling per 3.817 inwoners.

Wat betreft het kunstbeleid in de komende jaren zal de provincie Limburg, die deze gegevens als leiddraad gaat gebruiken, streven naar het versterken van de culturele infrastructuur als ook naar het vergroten van de belangstelling. Daarbij wordt zowel gelet op de verscheidenheid in het aanbod als op de spreiding.

In ieder geval zal het aanbod opera, operette en bewegingstheater verhoogd gaan worden, waarbij de alternatieve theatervormen niet uit het oog verloren zullen worden. „Daarnaast moet het aanbod in stand worden gehouden, zoals dat door de Limburgse productiekernen geleverd wordt", aldus gedeputeerde Kockelkorn van cultuur in zijn toelichting. „Wat in Limburg bestaat op basis van rijksmiddelen steekt schril af tegen datgene wat er in de Randstad of andere provincies aan de orde is. Er zit iets scheef, dat rechtgetrokken moet worden."

Limburg krijgt ongeveer zes miljoen aan overheidsgelden op het gebied van de podiumkunsten: 5 miljoen voor het LSO en 1 miljoen voor Het Vervolg. In vergelijking met enkele andere provincies een schijntje. Deputé Kockelkorn heeft daarom een verlanglijstje opgesteld met betrekking tot de Limburgse podiumkunsten in de toekomst: „Er moet eindelijk een goede operavoorziening in Limburg komen met daaraan gekoppeld een symfonische taak voor het LSO. Op het gebied van het theater verdient Het Vervolg een hogere subsidie."

De deputé gaf toe, dat de operavoorziening in het zuiden van het land een heet hangijzer is, zeker nu de vestiging van een operademPendance van Forum in Venlo als onmogelijk moet worden geacht. Een samenwerkingsverband tussen Forum en het LSO, mits het orkest zijn eigen identiteit blijft behouden, acht Kockelkorn echter wel mogelijk.

Enci praat met Hoogovens over overname fabriek

DEN BOSCH/MAASTRICHT – Hoogovens wil de Cementfabriek IJmuiden Cemij overdragen aan de Eerste Nederlandse Cement Industrie (Enci). De besprekingen verkeren in een zodanig stadium dat het er naar uit ziet dat binnenkort overeenstemming kan worden bereikt, zo blijkt uit een gezamenlijke persverklaring. Cemij produceert ongeveer een miljoen ton hoogovencement per jaar en heeft circa 190 personeelsleden.

Cemij werd in 1930 opgericht door Hoogovens en Enci samen. In 1982 verkocht Enci haar belang van 50 procent aan Hoogovens. Wel werd de bestaande samenwerking tissen Cemij en Enci op het gebied van cement en betontoepassingen voortgezet. Enci bleef klinker aan Cemij leveren en Hoogovens zorgde voor de aflevering van hoogovenslak aan ENCI. In de toekomst blijft Hoogovens leverancier van hoogovenslak.

ENCI maakt deel uit van de Belgische cementgroep CBR, die belangen heeft in Nederland, België, West-Duitsland, Canada en de westkust van de VS. ENCI beweegt zich in hoofdzaak op de bouwmarkt in Nederland en West-Duitsland, heeft een geconsolideerde omzet van f 500 miljoen en een personeelsomvang van circa 1300 medewerkers.

Na de overneming zal Cemij haar activiteiten met handhaving van eigen naam en merknamen voortzetten. Cemij zal vooralsnog deel blijven uitmaken van de „sociale eenheid IJmuiden", de combinatie van Hoogovens IJmuiden, DSM Meststoffen en Cemij.

'Uitkomsten gelden niet voor provinciaalinvesteringsklimaat'

Provincie heeft lak aan McKinsey-rapport

HEERLEN/MAASTRICHT – Het investeringsklimaat mag in Nederland dan wel beter zijn dan in België, maar als Nederlands- en Belgisch-Limburg tegen elkaar worden afgezet is er geen enkele reden voor trompetgeschal en tromgeroffel. Vrij vertaald is dat de reactie van het Limburgse provinciebestuur op het onlangs gepresenteerde McKinsey-rapport.

Volgens dat rapport heeft België de laatste tien jaar aan aantrekkingskracht op buitenlandse investeerders ingeboet en zit Nederland in de lift. Het provinciebestuur neemt die conclusie voor kennisgeving aan en schaart zich onverkort achter het al eerder uitgebrachte PLI-rapport. PLI onderzocht de verschillen in het financiële investeringsklimaat tussen Nederlands- en Belgisch-Limburg en constateerde dat onze zuiderburen investeerders meer te bieden hebben.

Niet dat het provinciebestuur twijfelt aan de uitkomsten van McKinsey, maar het vindt dat voor Limburg een andere situatie geldt. Volgens McKinsey schuilt de kracht van Nederland voornamelijk in zijn prima infrastructuur: de havens in Rotterdam, Schiphol, een uitgebreid autowegennet etc.

„Maar in een vergelijking tussen Nederlands- en Belgisch-Limburg zijn die factoren nauwelijks van belang", zegt het provinciebestuur. Ook vindt de provincie dat MacKinsey wel erg gemakkelijk over het belang van financiële faciliteiten voor buitenlandse investeerders heenstapt. Dat belang wordt weliswaar onderkend, maar niet als zaligmakend beschouwd. „In Belgisch-Limburg liggen de financiële voordelen vooral in de belastingsfeer en dat wordt door ondernemers duidelijk geprefereerd", aldus het provinciebestuur.

De provincie vindt dan ook dat het PLI-rapport in geen geval onder het tapijt mag worden geschoven. De overheid (lees: minister De Korte van Economische Zaken) moet extra geld beschikbaar stellen om het voor buitenlandse bedrijven lucratiever te maken zich in Nederlands-Limburg te vestigen.

Organisatie industriebank onderzocht

Wrijving gevolg ander beleid Liof-directie

Vervolg van pagina 1

MAASTRICHT – De rechter wees het ontslagverzoek van het Liof af, omdat niet voldoende aannemelijk was gemaakt dat de werknemer zijn werk niet goed zou doen. Daarbij werd onder meer gewezen op het feit dat de betrokkene een accountantstudie volgde, een cursus die hij inmiddels met succes heeft voltooid.

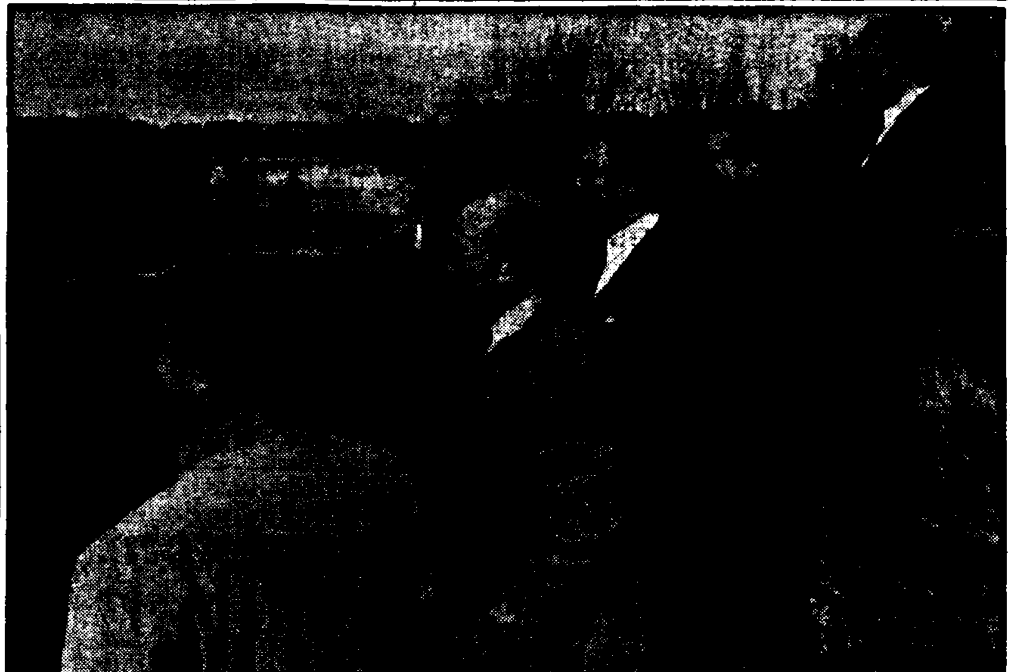
Een woordvoerder van het Liof kan niet anders dan erkennen dat de situatie momenteel niet best is. Maar van mogelijke onregelmatigheden in de boekhouding weet hij niets af. Volgens hem zijn in de post reis- en verblijfkosten de declaraties van de hele directie (drie man) opgenomen. Het gaat daarbij, zegt hij, niet vooral om onkosten in verband met woon-werkverkeer van de huidige directeur maar om acquisitiereizen naar het buitenland. „Bovendien is de jaarrekening over 1987 door de externe accountant goedgekeurd," aldus de Liof-zegsman.

De betrokken personeelsleden willen niet ingaan op de wrevel met de directie. Ze zijn als de dood dat hun naam in de krant komt. „Ik wil erbuiten blijven." „De directie is de rotte plek binnen het Liof." Dat is het enige wat uit hun monden komt. Duidelijk is alleen dat veel wrijvingen toegeschreven worden aan de andere wijze waarop de algemeen directeur het roer in handen houdt. „Tja, het is een bankier. Hij is zo anders dan Niessen," zo luidt in het algemeen de reactie.

De Liof-directie heeft inmiddels besloten de informatie-uitwisseling met en tussen het personeel te gaan verbeteren. Directeur drs R. Bullens zei gisteren dat de interne problemen zijn veroorzaakt door een gebrekkige communicatie. „We zullen de organisatie onder de loep nemen en willicht in de organisatiestructuur wijzigingen aanbrengen," zei hij gisteren.

Bullens beschouwt de strubbelingen met individuele werknemers, zoals de ontslagkwestie, als losstaande zaken. „Daar is geen verband tussen te leggen, zeker niet. Het zijn persoonlijke omstandigheden," aldus de Liof-directeur. Om die reden wilde hij daarop verder niet doorgaan.

Volgens Bullens betekent het onder de loep nemen van de organisatie niet dat er een reorganisatie op komst is. Het gaat louter om maatregelen om de interne communicatie te verbeteren. De aanpak is op dit moment, aldus Bullens, nog onderwerp van gesprek met de raad van commissarissen.

● *Statenleden bekijken de groeve.* Foto WIDDERSHOVEN

Statenleden bezoeken Ankersmit

'Ons lot ligt in hun handen'

MAASTRICHT – Politici van enkele partijen in provinciale staten hebben gisteren een bezoek gebracht aan de mergelgroeve van het maalbedrijf Ankersmit. Statenleden van PvdA, Partij Nieuw Limburg en D66 wilden zich ter plekke op de hoogte stellen van de mergelwinning door het Maastrichtse bedrijf.

De statenleden vonden een nadere oriëntatie nodig, nu Gedeputeerde Staten van plan zijn om voor Ankersmit een uitzondering te maken bij het verlenen van nieuwe vergunningen voor mergelwinningen in Zuid-Limburg.

Zoals bekend vinden GS dat een nieuwe concessie aan cementproducent Enci wel geweigerd moet worden, omwille van de bescherming van het milieu op het plateau van Margraten.

Ankersmit-directeur Bennen vond het werkbezoek van de statenleden wel op zijn plaats.

Bij het bezoek aan de groeve is ook gekeken naar de wijze waarop het bedrijf de omgeving 'recultiveert'. Uiteraard heeft de directie bij deze gelegenheid gewezen op het belang van het behoud Ankersmit. „En ik heb ze veel wijsheid toegewenst. Wij beseffen natuurlijk ook wel dat ons lot in hun handen ligt. Maar meer dan het toewensen van wijsheid kan ik niet doen," aldus Bennen.

VVD-voorman wil meer geld voor kinderopvang

DEN HAAG – Het door het kabinet ten behoeve van de kinderopvang uitgetrokken bedrag van 125 miljoen gulden per jaar mag geen bovengrens zijn. Als er meer nodig is, moet er extra geld voor worden uitgetrokken. VVD-fractieleider Voorhoeve heeft dit gisteravond gezegd in Lunteren. Hij sprak op een VVD-vrouwencongres.

Voorhoeve pleitte er voor de gelden die beschikbaar zijn voor het stimuleren van kinderopvang te gebruiken om particulieren aan te zetten kinderen van derden tijdelijk te verzorgen, terwijl deze werken.

Dit soort 'gastouderschappen' zouden binnen de gemeenten via een nog op te zetten bemiddelings-netwerk geregeld moeten worden.

De gastouders zouden geen sociale premies moeten hoeven betalen over hun extra inkomsten via de kinderopvang. Voorhoeve bepleitte in Lunteren ook een verruiming van het zwangerschaps- en bevallingsverlof voor vrouwen. Dat is in ons land nu 12 weken. Voorhoeve noemde dit, ook internationaal gezien, erg kort.

Teruggestorte subsidiegelden openbaar ver

Speurtocht Rekenkamer na 230 miljoen van Smit-Kro

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – De Algemene Rekenkamer gaat in opdracht van de Tweede Kamer onderzoeken waar minister Smit-Kroes (Verkeer en Waterstaat) een bedrag van 230 miljoen gulden heeft gelaten. Het gaat om een deel van de subsidie aan de openbaar-vervoersbedrijven. Wat die bedrijven niet nodig hebben, storten ze terug op de rekening van het ministerie.

De begroting van Smit-Kroes verschaft echter geen enkele duidelijkheid over waar het geld is gebleven. Het parlement heeft de bewindsvrouw afgelopen jaar tot drie maal toe om uitleg gevraagd, maar keer op keer vond de Kamer haar uitleg hoogst onbevredigend.

In haar laatste antwoord op Kamervragen zei Smit-Kroes dat de gewraakte som wordt gebruikt voor de voorschotten voor komende jaren. Maar ook daarvan is in de boeken niks terug te vinden. De Kamer is boos omdat de 230 miljoen aan de parlementaire controle is ontrokken.

Oordeel

De Rekenkamer, die de inkomsten en uitgaven van het Rijk, controleert had vorig jaar al geconstateerd dat het bedrag op de begroting ontbrak en hoopt de zaak dan ook snel rond te hebben. Het onderzoek richt zich op de vraag of de vervoersbedrijven het overschot aan subsidie hebben terugbetaald. Ook [...]kenkamer een oord[...] over de handelwijze [...] Kroes.

Jaarlijks geeft het min[...] joenensubsidies aan d[...] bedrijven in de vorm[...] schotten. Het teveel b[...] drag moet aan het ei[...] jaar worden terugge[...] een aantal Kamerle[...] dat de teveel uitbeta[...] dies nooit zijn gere[...]

Smit Kroes zegt dat zij [...] lopen zes jaar een bed[...] miljoen van het vervo[...] ruggekregen. Het geld [...] gens haar gebruikt a[...] om toekomstige teko[...] vervoerssector mee op[...] vangen.

'Zorg op lange termijn onontbeerlij

Open brief om hul oorlogsslachtoffers

DEN HAAG – De directeuren van zeven instanties voor hulpverlening aan oorlogsgetroffenen hebben gisteren in een open brief aan onder anderen premier Lubbers gevraagd om goede materiële en immateriële zorg op lange termijn voor oorlogsgetroffenen en slachtoffers van andere vormen van door mensen veroorzaakt geweld.

De instellingen vragen de overheid dan ook het eindadvies van de projectgroep behandeling oorlogs- en geweldsgetroffenen (Commissie Polak) ter harte te nemen. De projectgroep deed in oktober '88 aanbevelingen om te komen tot een samenhangend stelsel van voorzieningen voor slachtoffers van oorlog, gijzeling, marteling en politieke achtervolging. Eind deze maand wordt hierover een regeringsstandpunt verwacht.

Goede materiële en immateriële zorg voor een lange termijn is volgens de instellingen onontbeerlijk wil er weer vertrouwen komen tussen de overheid en de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog. Dat vertrouwen is door de gratie van de Twee van Breda en de twijfel rond de afvaardiging naar de begrafenis van Hirohito ernstig geschaad en dat maakt de hulpver[...] slachtoffers extra moe[...]

'Verraden'

Alleen al in de week [...] Twee van Breda werd[...]ten, moesten de instel[...]ker 6.000 telefoontjes [...] van mensen die zich [...]voelden en bang, v[...]digd, ongerust en ver[...]ren geworden. In de [...] verder: „Enkele mense[...] mee dat dit het laatst[...] was dat zij in hun leven[...] Uit de aard van he[...] moest worden afgelei[...] hun ernst was."

Onderzoek Regionale Inspectie Milieuhygiëne Limburg

Veel LPG-tankstations deugen van geen kant

Van onze verslaggever

RLEN – De meeste eigenaren van LPG-tankstations in burg lappen de wettelijke regels van de hinderwet aan hun of kennen die regels niet, de inrichting van dergelijke G-pompen rammelt aan alle kanten en in driekwart van de llen beschikken de houders van de installaties niet over de te documenten. Dat blijkt uit een onderzoek dat de Regio- e Inspectie Milieuhygiëne Limburg in de tweede helft van ig jaar heeft uitgevoerd bij een aantal LPG-tankstations in e provincie. De inspectie heeft de cijfers gisteren bekend- aakt.

sultaten van een zogenoemde -integraalstudie waren in april voor de minister van Vrom aan- ing om een werkprogramma te stellen om te komen tot sane- van bestaande LPG-stations het wegverkeer. Later bleek bij de controle van één LPG- station in Limburg de afstand tussen het LPG-reservoir (de tank) en het gebouw waar de klanten doorgaans afrekenen niet voldeed aan de minimaal vereiste afstand: twintig meter.

Het onderzoek zoals dat gehouden is in de tweede helft van afgelopen jaar heeft aangetoond dat er bij meer LPG-tankstations in Limburg van alles mis is. Meer dan negentig procent van de documenten blijkt niet in orde te zijn, zestig procent van de installaties voldoet niet aan de wettelijke eisen en bij vijfendertig procent van de tankstations zijn de aanwezige blusmiddelen niet in orde.

De inspectie stelt nu voor om een betere controle te laten uitvoeren bij de tankstations. Eerstaangewezenen voor die klus zijn de gemeenten. Bovendien moet er meer informatie verstrekt worden aan LPG-tankstationhouders over de na te leven regels zoals die zijn omschreven in 'Besluit LPG-tankstations Hinderwet'.

● *De afstand tussen gebouw en LPG-tank behoort minimaal twintig meter te zijn. Bij de meeste Limburgse LPG-tankstations is daar in de verste verte geen sprake van.*

Foto: CHRISTA HALBESMA

Direkteur weg bij casino

Van onze verslaggever

KENBURG – Direkteur Peter es van het casino Valkenburg er 1 maart zijn functie neerleg- in verband met het aanvaarden een baan elders. Vestigingsdi- eur R. van der Weerd van het ca- Breda zal tijdelijk de leiding het Valkenburgse casino op nemen totdat er een opvolger de heer Werres is aangetrok-

heer Werres kan nog niet meede- n wat zijn nieuwe baan wordt. laten weten meer dan één aan- kelijke aanbieding te hebben, rop hij nog een definitieve be- ing moet nemen. Hij zegt twaalf met veel plezier bij het Valken- se casino te hebben gewerkt, r nu de kans wil grijpen om nog iets nieuws te beginnen.

uit Kerkrade afkomstige heer res werd in mei 1977 bij de ope- g van het casino Valkenburg be- nd tot chef algemene zaken en oneelszaken. Vanaf juni 1983 is direkteur van de Valkenburgse iging van de Nationale Stich- Casinospelen.

Vonnis rechtbank Maastricht vernietigd

Voorwaardelijke straf voor mr Wim E.

Van onze verslaggever

DEN BOSCH – Van alle beschuldigingen waarvoor mr Wim. E. (42) uit Hulsberg op 10 februari 1987 door de Maastrichtse rechtbank werd veroordeeld tot zes maanden cel en 20.000 gulden boete is alleen een geval van bankbreuk overgebleven. Het gerechtshof in Den Bosch heeft daarvoor drie maanden voorwaardelijke gevangenisstraf opgelegd.

Voor twee gevallen van belastingfraude, een geval van valsheid in geschrifte en een geval van verduistering is geen straf meer opgelegd en het vonnis van de Maastrichtse rechtbank vernietigd.

Voor een geval van belastingfraude, de verduistering en de valsheid in geschrifte volgde in de hoger-beroepsprocedure voor het Bossche hof geen straf meer omdat de beschuldiging nietig en het Openbaar Ministerie niet-ontvankelijk werd verklaard.

Voor een ander geval van belastingfraude zei procureur-generaal mr Jansen veertien dagen geleden wel het bewijs voorhanden te hebben maar het Hof zag dat bewijs niet zitten en sprak de voormalige advocaat uit Hulsberg ook daarvan vrij. Over bleef de bankbreuk waarbij mr E. in een faillissement van het incassobureau van zijn vrouw geldbedragen zou hebben opgestreken waardoor andere schuldeisers niet aan hun trekken zouden zijn gekomen.

Wim E. heeft nadat het Hof vrijdag het arrest liet horen laten weten dat hij bij de Hoge Raad der Nederlanden cassatie zal instellen.

Ondanks vijfduizend gulden beloning

Tips diefstal antieke wapens blijven uit

MAASTRICHT – Nog niemand heeft gereageerd op de vijfduizend gulden beloning die de Maastrichtse kastelein Math Boelen donderdag in het vooruitzicht stelde om zo zijn gestolen wapencollectie terug te vinden. „Wij hopen dat iemand reageert op het tipgeld. Bij ons zit het onderzoek momenteel vast", zo verklaarde een woordvoerder van de politie gistermiddag.

De wapencollectie werd gestolen op carnavalsdinsdag en had een totale waarde van rond de veertig mille. Daarnaast was ook voor ruim negenduizend gulden aan sieraden ontvreemd. Boelen, die in Maastricht het café 'Chez Math' runt, wil voor alles zijn waardevolle verzameling wapens, die hij in ruim dertig jaar tijd bijeen bracht.

Onduidelijkheid troef over financiële voordeeltjes

Stedelijk knooppunt een wassen neus...?

HEERLEN/MAASTRICHT – „De status van stedelijk knooppunt een wassen neus...?" Voorlichter Hans Leeuwenkamp van het ministerie van VROM herhaalt de vraag met afgrijzen. „Om de dooie dood niet", klinkt het dan resoluut. „Het is niet zo maar een etiketje. Steden die als knooppunt zijn aangewezen hebben een streepje voor. Als er wat uit te delen valt krijgen zij voorrang". Maar wat is er eigenlijk uit te delen? Nog steeds is het uiterst onduidelijk wat de elf stedelijke knooppunten die tot nog toe zijn aangewezen nu precies kunnen verwachten. Bedragen

nieuws analyse

bijvoorbeeld zijn nog nooit genoemd en alles draait toch om de centen.

Maar binnenkort, zo verzekert Leeuwenkamp, komt er wat meer duidelijkheid. Het kabinet presenteert dan de zogenaamde 'Budget-analyse 4e Nota Ruimtelijke Ordening'. In dat rapport zal staan welke ministeries geld in de stedelijke knooppunten pompen en hoeveel zij daar voor over hebben. Daar moeten ze in Heerlen en Maastricht, samen Limburgs enige knooppunt, nog maar even op wachten. Hoewel ze van het rapport waarschijnlijk niet veel wijzer zullen worden: er zullen slechts totaalbedragen worden vermeld. „En het is niet zo dat die gewoon door elf gedeeld kunnen worden. Maar de stedelijke knooppunten weten dan in ieder geval wat er te verteren is", zegt Leeuwenkamp. Dat bedrag zou trouwens wel eens tegen kunnen vallen nu het aantal knooppunten gestaag blijft groeien. Eerst waren het er negen, nu al elf en er zitten nog een paar steden op het vinketouw, waaronder Venlo.

Hoeveel het er uiteindelijk zullen worden, weet niemand. De Tweede Kamer behandelt in mei de 4e Nota Ruimtelijke Ordening en kan dan in principe het aantal knooppunten naar believen uitbreiden. Gezien de doortastendheid, of noem het maar gewoon politieke druk, waarmee enkele gemeenten zich in Haagse kringen aanprijzen kon dat nog wel eens aardig oplopen. En veel varkens maken de spoeling dun.

Hoeveel geld er uiteindelijk te verdelen valt, staat dus nog niet vast. Waaraan het besteed wordt wél. Stedelijke knooppunten zullen voorrang krijgen op het gebied van infrastructuur, telecommunicatie, onderwijs, gezondheid, cultuur, milieu en grootschalige woningbouw, somt Leeuwenkamp moeiteloos op. „Noem dat maar eens een wassen neus", zegt hij. Een half ei dan...?. Leeuwenkamp zwijgt...

frank seuntjens

Bedrijf voor vier ton benadeeld

Volvo-oplichter voor rechter

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Een 41-jarige man uit het Belgische Maasmechelen moet volgende week voor de rechtbank in Maastricht terechtstaan voor verduistering van een bedrag van bijna vier ton bij de autofabriek Volvo Car. De man, een Volvo-werknemer, wordt ervan verdacht dat hij verspreid over 1987 en 1988 op listige wijze bedragen variërend van 44.000 tot 76.000 Duitse mark in handen kreeg.

De Belg bracht, zoals in de dagvaarding staat, valselijk, listiglijk en bedrieglijk facturen in het administratieve circuit van Volvo in Born. De bedragen werden overgemaakt naar een bank in Duitsland, waar het geld onder valse naam werd opgehaald.

Vorig jaar liep de Belg tegen de lamp, nadat er al verdenkingen tegen hem waren gerezen. Bij een laatste poging om op dezelfde wijze nog eens circa 75.000 gulden te bemachtigen werd hij in de kraag gegrepen.

Illegaal voordeel door ander toewijzingssysteem

DSM-beleggers deden in België goede zaken

door peter bruijns

HEERLEN – Grensstreekbewoners met een grote belangstelling voor DSM hadden de afgelopen maand goede zaken kunnen doen. Terwijl in Nederland veel beleggers hevig teleurgesteld werden door een zeer beperkte toewijzing van aandelen van het Limburgse chemiebedrijf, konden kopers in België vanwege een andere verdeelsleutel veel meer aandelen krijgen. Deskundigen sluiten niet uit dat Nederlanders in België zo illegaal aan meer aandelen zijn gekomen.

Omdat de vraag naar aandelen DSM het aanbod vele malen heeft overtroffen, kregen de meeste inschrijvers in Nederland begin februari minder aandelen toegewezen dan waarop ze gerekend hadden. Het toewijzingsbeleid was er namelijk op gericht aan iedereen die aandelen DSM wilde hebben tenminste iets te verkopen. Iedereen kon daarvoor van 24 januari tot en met 2 februari bij de banken terecht. Vanwege de grote vraag kregen beleggers die bijvoorbeeld voor 100 aandelen of meer hadden ingeschreven er uiteindelijk slechts 35 en mensen die tot en met 50 aandelen hadden gevraagd kregen er slechts 20.

De Deutsche Bank in West-Duitsland en de Generale Bank in België voerden echter een heel ander toewijzingsbeleid. De buitenlandse banken kregen een bepaald quotum toegewezen. In België en Duitsland was dat quotum net als in Nederland verschillende malen overtekend.

Bij sommige banken in West-Duitsland gold daarom het principe 'wie het eerst komt, het eerst maalt'. Goede klanten konden daarop bijna onbeperkt kopen; bij andere banken werden de aandelen naar evenredigheid onder de belangstellenden verdeeld.

In België kreeg iedere aanvrager 20 procent van de aandelen die hij had gevraagd. Wie bijvoorbeeld 500 aandelen bestelde, kreeg er in België dus uiteindelijk 100, in Nederland zou dezelfde inschrijver daarentegen met slechts 35 stuks genoegen moeten nemen. Wanneer de koper in het Belgische voorbeeld zijn aandelen in de afgelopen weken op het hoogtepunt van de beurskoers van de hand zou hebben gedaan, zou hij al duizend gulden winst meer hebben geboekt dan vergelijkbare kopers in Nederland.

Goede contacten

Overigens mochten Nederlanders officieel in het buitenland geen aandelen DSM kopen en kregen omgekeerd buitenlanders bij Nederlandse banken ook nul op het rekest. Volgens een woordvoerder van de Amro bank is het echter niet uitgesloten dat Nederlanders met goede contacten bij een buitenlandse bank onder de toonbank toch aandelen DSM konden kopen.

Overweldigende deelname van Duitse ensembles

Groeiende belangstelling voor Hennen Concours

Van onze verslaggever

HEERLEN – Het Charles Hennen Concours, het internationaal kamermuziekconcours voor strijkensembles dat dit jaar voor de vierde keer wordt gehouden, mag zich blijven verheugen in een groeiende belangstelling. Aan het concours, dat volgend weekeinde in Hoensbroek en Heerlen wordt gehouden, nemen in totaal achttien ensembles deel, zes meer dan vorig jaar. Opvallend is de overweldigende belangstelling vanuit Duitsland: liefst dertien ensembles. Een aantal, dat schril afsteekt tegen de vier Nederlandse deelnemers. België levert één ensemble.

Het Charles Hennen Concours wil heel nadrukkelijk een internationale status. Het concours, dat is bedoeld voor amateurs tot 16 jaar (categorie A), amateurs boven 16 jaar (categorie B) en professionele musici of vakstudenten tot 26 jaar (categorie C), zal in de toekomst gaan streven naar een deelname uit alle Westeuropese landen. Dat liet Peter Weinstock, onderdirecteur van de Heerlense muziekschool en directielid van de onlangs opgerichte Stichting Charles Hennen Concours, gisteren tijdens een persconferentie weten. Daarnaast zal de stichting zich blijven richten op de Nederlandse markt.

Het gering aantal inschrijvingen uit Nederland wijt Weinstock aan de geringe traditie op het gebied van kamermuziek in ons land en de angst, die er bij vele ensembles bestaat voor de grote namen in de twee juryteams van het concours: Qui van Woerdekom, Jürgen Kussmaul, Theo Olof, Jean Decroos en Daniëlle Decenne. De enorme beslangstelling uit Duitsland schrijft hij toe aan de intensieve werving en het feit, dat er op het gebied van kamermuziek voor strijkers veel gebeurt bij onze Oosterburen.

De bestuursleden van de stichting Charles Hennen Concours, waaronder enkele topfunctionarissen uit het Limburgs bedrijfsleven, hebben enkele sponsors weten te vinden, die de organisatiekosten van 75.000 gulden gedeeltelijk voor hun rekening nemen. De gemeente Heerlen, die dit jaar 7.500 gulden beschikbaar stelt, zal vanaf volgend jaar structureel met een basissubsidie van 15.000 gulden over de brug komen. Ook de provincie Limburg heeft toegezegd het concours, dat het predikaat 'Nationaal Kamermuziekconcours van de Stichting Jong Muziektalent Nederland' heeft meegekregen, in de toekomst te zullen subsidiëren.

Flinke prijzen

De prijswinnaars van het concours kunnen aanzienlijke prijzen tegemoet zien. De eerste prijs in de C-categorie bedraagt liefst ƒ 10.000,- en een uitnodiging voor de Masterclass van het Orlando-festival, dat jaarlijks in Kerkrade gehouden wordt. De tweede prijs in deze categorie is ƒ 7.500,- gulden groot. De eerste prijs in de B-categorie bedraagt 2.500 gulden, die in de C-categorie 1.000 gulden.

De voorronden (vanaf 10.30 uur) en finale (vanaf 19.00 uur) in de A- en B-categorie worden gehouden op zaterdag 25 februari in de muziekschool van Hoensbroek. De voorronde (vanaf 9.30 uur) en de finale (vanaf 19.00 uur) wordt een dag later in de Heerlense stadsschouwburg afgehandeld.

Aangeb. betrekkingen

Wordt in drie maanden RIJSCHOOLMANAGER: rijinstructeur (m/v) in vierjarig samenwerkingsverband vanuit eigen woonplaats. Geselekteerde kandidaten krijgen voor het officiele kaderschooldiploma 80% studiefinanciering, verdienen als rijschoolmanager ± ƒ 3000,- netto per maand en beschikken over een nieuwe lesauto. Wij vragen rijbewijs B, lts-c mavo-havo-diploma, 18-28 jaar. Schriftelijke sollicitatie: KRM, Industrieweg 71, 5863 CB Best.

Sympatische MÄDCHEN für Bar in Deutschland, bei Kerkrade, gesucht. Garantie. Tel. 09-49240717755 oder 09-4924059878.

POETSVROUW gevr. voor club. Tel. 04755-1901.

Wij zoeken voor nieuwe privéclub in Selfkant nog enkele nette MEISJES, voor dag en nacht, woongelegenheid. Tel. 09-4924561053.

Bouw- en architectenbureau GEHLEN-GANS B.V. Trichterweg 125 Brunssum vr. voor Duitsland timmerlieden en metselaars, ook colonnes omg. Keulen-Mönchengladbach. Tel. 045-229529 of -229548.

Wegens te veel werkzaamheden leuke **MEISJES** gezocht voor privé en escort. Tel. 045-215113.

ASSISTENTE gevr. voor goedlopend privéhuis. Inl. 045-227734.

WEEKENDKAPSTER gevraagd, ervaring met föhnen. Kapsalon Phil Dupuis, Veldhofstraat 156, Eygelshoven, tel. 045-461207.

Sittard. Het dagblad De Telegraaf zoekt op zeer korte termijn KANDIDAAT-BEZORG(ST)ERS. Heeft u interesse? Bel dan 04490-24706.

Vroko vraagt KOELMONTEUR, electricien en freelance verkoper. Afspr. tuss. 7.30-8.30 uur. 045-441566 of na 21.00 uur. 045-452597.

BUFFETJUFFROUW Gevr. 20.00 t/m 05.00 uur. Tel. 045-460738.

Gevraagd voor spoedige indiensttreding RESTAURANTKELNER ± 18-20 jr. met ervaring. Soll. na tel. afspraak 04490-16815 Restaurant Rachel, Markt 4, Sittard.

STUCADOOR kan nog werk aannemen, tel. 727439.

Club Exclusief vraagt MEISJES voor privé en escort, 045-423634.

Nog plaats voor 1 leuk meisje bij YVONNE, tel. 045-425100.

SATISFACTION zoekt verkoopster, plm. 20 uur per week, geen scholier. Soll. incl. foto naar PB 111, 6400 AC Heerlen. Moet kennis hebben van popmuziek.

Duitse vakbekwame schilder m. diploma zoekt WERK. Tel. 045-259605.

Excl. club vraagt MEISJES, halen en brengen. Tel. 045-244240 of 241592.

Een parttime POMPBEDIENDE gevraagd voor ± 18 tot 20 uur per week. Boven de 18 jaar. Bij hr. Maas, tankstation Loven, Palemigerboord 401, Heerlen.

Bar-dancing de Peppermill
vraagt
buffetbediende (m/v)
met ervaring, voor vrijdag en/of zaterdag.
Aanmelden 's vrijdags of 's zaterdags na 20.00 uur.
Tel. 045-415794/417890.

Bent u in de WAO of vervroegd gepensioneerd, en wilt u enkele dagen of avonden in de week werken? Wij zoeken een parttime VERKOPER die enige woorden Frans spreekt voor onze sexshop in Maastricht. Br.o.nr. MA 552 LD, Stationsstr. 27, 6221 BN Maastricht.

Gevr. leuke BUFFETHULP m/vr., met ervaring, voor vrijdag en zaterdag. Tel. 045-213350.

Club Bubbles vraagt met spoed 2 MEISJES, werktijden in overleg. Tel. 04490-42313.

Drogisterij vraagt part-time VERKOOPSTER. Ervaring in branche is gewenst. Faassen, Laurastr. 11, Eygelshoven.

Hongaarse GOULASH met rijst en gem. salade 12,50; gebak v.d. dag + koffie 3,95. Lunchr.-rest. Au Coin, Honingmanstr. 33, Heerlen. 715460.

BROOD-/BANKETBAKKER gevraagd, part-time. Br.ond.nr. SB 054 LD, Fr. Erenslaan 4, 6371 GV Landgraaf.

Leuke dames- en HERENKAPSTER gevraagd. Dames- en herenkapsalon Spoelder, Lindenlaan 18, Valkenburg, 04406-12138.

Voor direct gevraagd BARDAMES voor middag- en avonduren. Bar Ma Cherie, Nuth, tel. 045-241829.

SCHILDER nodig. Bel 04499-2345, na 17.00 uur.

Gevraagd creatieve
kapper/ster
met ervaring, ±20-21 jaar. Bellen na 18.00 uur.
Emile Haarstijl
Stokstraat 16
6211 GD Maastricht
Tel. 043-212767.

Momenteel zoeken wij in Heerlen en Kerkrade freelance **BEZORG(ST)ERS** voor het bezorgen van onze leesmap bij vaste relaties. Gegadigden dienen te beschikken over een eigen auto en woonachtig te zijn in bovengenoemde plaatsen of omgeving. Geboden wordt een aantrekkelijke verdienste. Geïnteresseerden verzoeken wij een schriftelijke sollicitatie te richten onder nr. GE 828 LD, Markt 3, 6161 GE Geleen.

Wij zoeken
freelance verkoper
voor high-techn. produkt (elektronica).
Brieven met beknopt c.v. ond.nr. SI 644 LD Sittard, Baandert 16, 6136 ER Sittard.

Gubbels Bouwbedrijf B.V.
Dorpsstraat 25, 6255 AM Noorbeek, 04457-1546
Binnen ons bedrijf hebben wij behoefte aan een
uitvoerder
Van hem verwachten wij:
- ervaring met het zelfstandig uitvoeren van projecten, inclusief project administratie;
- toezicht houden op de kwaliteit van onze projecten;
- begeleiden van het personeel.

Sollicitaties aan bovengenoemd adres.

CV-installatiebedrijf
met werkzaamheden in nieuwbouw en renovatie door geheel Limburg vraagt
calculator/werkvoorbereider
Onze voorkeur gaat uit naar iemand met een gerichte vakopleiding. TEvens stellen wij als eis dat u in het bezit bent van een Gawalo-diploma gas- en waterfitter.
Wij bieden u een goede salariëring en secundaire arbeidsvoorwaarden.
Gelieve te solliciteren voor 1 maart 1989.
Uw sollicitatie kunt u richten onder advertentienummer HK 699, Limburgs Dagblad, In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen.

Allround **TIMMERMAN** gezocht voor creatieve ladenbouw. GHG Jordans G.m.b.H. Palenbeg-Duitsland, tel. 0949-2451/47110.

Wij vragen met spoed een nette en zelfstandige
werkster
voor drie ochtenden per week in Simpelveld. Eigen vervoer noodzakelijk.
Brieven met volledige persoonlijke gegevens naar J.M. Meyers, postbus 21047, 6369 ZG Simpelveld.

VOLKSDANSDOCENT(E) gevr. voor groep in Valkenburg. Inl. tel. 04406-40466.

KINDEROPPAS gevr. voor baby van 6 mnd. voor 3½ dag p. wk. in Einighausen met uitz. v.d. schoolvakanties. Br.o.nr. GE 827 LD, Markt 3, 6161 GE Geleen.

Gevr. nette accurate FRITUREHULP voor ± 3 tot 4 avonden per week, hoofdzakelijk weekend. Tel. 045-715488.

Mode prom Ned. vr. nog enkele dames, lft. ca. 25 jr., voor haar agent. voor MODEFOTOGRAFIE. Br. m. foto + tel.nr. o. nr. HK 687, L.D. Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Gevraagd CHAUFFEUR met vrachtwagenrijbewijs + chauffeursdiploma voor bestelwerk bij groothandel in dranken. Br.o.nr. SB 057 LD, Fr. Erenslaan 4, 6371 GV Landgraaf.

Wie wil enkele uren per week tegen vergoeding een kerkgebouw MEEPOETSEN? Tel. 043-251851.

JONGEMAN gevr. voor het poetsen van gebruikte en nieuwe auto's. Volledige baan. Autobedrijf Klijn, Volvo-dealer, 045-220055.

J.man zkt. alleenst. nette vrouw v. hulp i.d. HUISH. Nuth e.o. Tel. 045-243207.

Hotel Hermens in Valkenburg vr. voor a.s. seizoen (mrt. t/m okt.) LEERLING-SERVEERSTERS voor ochtend- en dagdienst (± 18 jr.) en avonddienst (vanaf 23 jr.). Soll. na tel. afspr. 04405-2187.

Gevr. ELEKTROMONTEURS voor langdurige industriële projecten in België. ECM Heerlen B.V., Burg. v. Grunsvenplein 10, 6411 AT Heerlen. Tel. 045-718877.

Gevr. betrekkingen

NEW LOOK B.V., Schaesberg. Gevelreiniging, uitkappen, voegen, steigerverhuur. Tel. 045-312154/-312709.

Bost VERWARMING B.V., Romeinenstr. 8, Kerkrade-W. Sanitair, gas, water, c.v., badkamers, riolering, dakwerk. Tel. 045-412547.

Voor alle METSELWERK en verbouwingen. Tel. 045-321252.

DAKDEKKERSBEDRIJF De Nok, voor al uw dakwerkzaamheden, met de langste schriftelijke garantie. Bel voor vrijblijvende offerte. Tel. 045-224459.

HANS LIPS voor timmer-, dak- en zinkwerk met garantie. Vr. vrijbl. advies/offerte. Bel 045-453818.

Dakdekkersbedrijf M. Haas is en blijft het vertrouwde adres voor al uw DAKWERKZAAMHEDEN. Tel. 045-451862.

STUCADOOR kan nog werk aannemen. Tel. 045-462428. Na 18.00 uur.

TRAP BEKLEDEN, rails hangen, gordijnen maken. Voordeelprijzen en vakmanschap. Gratis prijsopgave. Schillings Interieur, Sunplein 39, Nieuwenhagen. Tel. 045-312613.

Let op! Uw dak is ons vak! Dakdekkersbedrijf Peters, Groenstr. 21, Ubach over Worms. Tel. 045-325793. Tevens ZINKWERK en PVC-dakgootbekleding. Gratis offerte.

TV/VIDEO-REPARATIE Görgens. Tel. 045-314122

Nieuw: exclusieve, waterdichte, verzegelde TEGELVLOEREN met unieke eigenschappen voor 'n unieke prijs. Info: Kallen Stabilisaties Kerkrade, tel. 045-457415.

SCHILDERS kunnen nog behang- en schilderwerkzaamheden aannemen. Tel. 045-210020.

Uw BOEKHOUDING per computer. Belast.aangifte enz. Vakk., accuraat, vertrouwd. Voordel. tarief. Buro Kerckhoffs. Tel. 045-417144 (ook na 18.00 uur).

Dakcentrum HEMAST voor al uw werkzaamheden, niet duur, wel goed! Vraag vrijblijvend offerte. Tel. 045-217254 b.g.g. 323659.

ELECTRICIEN nodig? Tel. 045-719038.

Vakbekwame DAKDEKKER zoekt klusjeswerk. Tel. 045-218299, b.g.g. 217254.

Jonge man, 36 jaar, zoekt werk als CHAUFFEUR. Tel. 045-312482.

TV-ANTENNES ƒ 395,-, all-in 5 jr. garantie. Ook alle reparaties door geh. Limburg. Géén voorrijkosten! Kochen, 045-441693.

VR.WAGENCHAUFFEUR zkt. andere werkgever. Tel. 043-633940.

Nette WERKSTER zkt. werk in de ochtenduren omg. Brunssum-Hrln. 045-227413.

OPVANG voor kinderen van 0 t/m 4 jaar. Inl. 04406-42235.

VV Doenrade, uitkomend 1e klasse onderafd., zoekt
trainer
voor dinsdag/donderdag/zondag. Schrift. soll. G.J. Bus, Kluisstraat 3B, 6439 AJ Doenrade, 04492-3512.

Enqueteurs gezocht
Keser Uitzendgroep zoekt mannen en vrouwen (ook scholieren!) die de bereidheid hebben om binnenkort één dag mee te helpen met een enquete-projekt. Een ideale bijverdienste!
Neem vlug kontakt op met een van onderstaande vestigingen (plaatsing in volgorde van binnenkomst!)
Maastricht: Stationsstraat 35, tel. 043-218151
Sittard: Rosmolenstraat 9, tel. 04490-22279
Geleen: Rijksweg-Centrum 12, tel. 04490-53000
Heerlen: Dr. Poelsstraat 16, 045-713120
Kerkrade: Hoofdstraat 39, tel. 045-463700

Kleine aannemer vrgt. een nette zelfstandig werkende
metselaar-tegelzetter
met alg. ervaring in bouwwerkzaamheden: 045-242894.

Te koop aangeboden

ANTWOORDAPPARAAT Compur, nieuw en gebruikt. Tel. 09-4924091035.

KEUKENS, keukenapparatuur. Laag in prijs, met garantie. R/J Handelsonderneming, Stationstraat 294, Nuth. Tel. 045-242602.

KANTELDEUREN, roldeuren, sectiedeuren met of zonder afstandbediening in 23 maten direkt leverbaar. Afstandbediening, computergestuurd, geschikt voor alle soorten garagedeuren compl. met zender voor in uw auto. Fa. Straten, Eijkskensweg 18, Geulle. Tel. 043-641044.

Sachs Dolmar KETTINGZAGEN en doorslijpers, nieuw en gebruikt, verkoop, service, en onderdelen. H.O. Mirandolle 045-422797.

Tesoro METAALDETECTORS en 2e-hands detectors, met garantie. Gesink, tel. 053-300512.

BAGAGEWAGEN i.z.g.st. met deksel en res.wiel. Tel. 045-414049.

Te k. mooie KOELKAST 3 jr. oud. Tel. 04493-4916.

Te k. stande HALKLOK noten met Westm.slag in nw.st. Pr. ƒ 1100,-. Tel. 045-454902.

Te k. CHESTERFIELD leren bankstel, barokstijl eethoek, enkele Perz. tapijten, alles als nieuw. Tel. 045-223094 of 323751.

Te k. wegens bejaardenhuis overtollige INBOEDEL, o.a. Miele wasautomaat, veel klein antiek, strijkmachine, barok eethoek en nog veel meer. Tuddernderweg 161, Sittard.

Het allernieuwste van:
Denon
JVC
Yamaha
Revox
Wij leveren alle Top-Hifi-apparatuur tegen de laagste prijs
Electronic service
Jo Kreutz
Kerkplein 39
Landgraaf (Schaesberg)
Tel. 045-313815
Donderdag koopavond tot 21.00 uur
's Maandags gesloten

Gebruikte KLEURENTELEVISIES te koop vanaf ƒ 100,-; nieuwe kleurentelevisies vanaf ƒ 398,-. R.T.V. Van Voorst, Ganzeweide 48, Heerlerheide. Tel. 045-213879.

KLEURENTELEVISIES Philips, Blaupunkt, ITT, vanaf ƒ 95,-. Radio/tv Frank B.V., Bokstr. 33, Heerlerheide. Tel. 045-213432.

SCHUURTJES, tuinhuisjes, kippe- en hondehokken, vele afm., reeds vanaf ƒ 195,-. Houtbouw Ubachs, Eygelshovergracht 39, Kerkrade-Vink. Tel. 045-460252.

VLOERBEDEKKING, gordijnen en karpetten. Grote voorraad en voordelige prijzen. Vele coupons met hoge korting. Woninginr. Grooten, Kloosterstr. 22, Simpelveld. Tel. 045-441346.

Alleen bij VRIESKO: v.a. ƒ 95,- bijbetalen voor een z.g.a.n. gebr. diepvries-, koelkast, was- of droogautomaat, ook kooktoestellen, alles met volle garantie. Sittarderweg 136 Heerlen. Tel. 045-727342.

Aangeb. 6 oude LEPELTJES met beeltenis Elvis Presley ƒ 50,-; 6 van het Koningshuis ƒ 50,-; 6 oude blikken autootjes ƒ 50,-; 20 oude blikken autoplaatjes ƒ 50,-; 300 postzegels ƒ 50,-; 150 oude munten ƒ 50,-; Tel. 070-638667/894543.

SIEMENS, Bosch, Zanker, AEG, Miele wasmachines, drogers, koelkasten, vriezers, vaatwassers. De laagste prijs. Jac. Köhlen, Rijksweg N. 104 bij ziekenhuis Sittard. 04490-13228/14862.

Panklare halve VARKENS. W. Nelissen, Kerkstraat 158, Koningsbosch, tel. 04743-1216.

Goede KLEUREN-TV'S met garantie. Philips grootbeeld va. ƒ 145,-. Zeer grote sort. tv's. Occasioncentrum Geel, Grasbroekerweg 25, Heerlen. Tel. 045-724760.

Gegalv. HONDENREN 3x2 x 1.70 mtr., met dak en nachthok. Pr. n.o.t.k. Tel. 04451-1996.

Te k. bruidsjurk mt. 40 en bankstel. Te bevr. Damesmode SEVERENS, Markt 11, Kerkrade. 045-452093.

Alle BALKHOUT, plaatmateriaal, lichtsprofiels, aluminium ladders, dakmaterialen etc. Scherpe prijzen. Houthandel Rinkens, Eygelshovenerweg 60, Ubach over Worms. Tel. 045-319846.

Speciale aanbieding watervaste dak- en VLOERPLATEN, 19 mm nu ƒ 42,50 p. plaat. Houthandel Rinkens, Eygelshovenerweg 60, Ubach over Worms. Tel. 045-319846.

Te k. BABYLEDIKANT met matras ƒ 50,-; + Combi kinderwagen met toebeh. ƒ 50,-; Tiendstr. 5 Nuth. Tel. 045-244963.

Te k. COMMODORE 64 met diskdrive, joystick, disks + prg.'s ƒ 700,-; Comm. 1520 Print/Plotter ƒ 175,-; Comm. MPS 801 Printer ƒ 290,-; Tel. 045-223128.

Te k. noten KAST 2.90 m en mohair bankstel. i.z.g.st. Tel. 045-320487.

Te k. ALLESBRANDER open haard model, 2 jr. oud met pijpen, nieuwpr. ƒ 2600,- nu ƒ 400,-. 045-323178.

Te k. compl. rijdende FRITURE m. drie Kraans soft ijsmach. en slagroommach. en stoomapparaat, tel. 04490-19235.

Eerste soort GRASZODEN ƒ 3,50 p. m2. Gratis thuisbezorgd. Afgehaald ƒ 3,25, ook geheel tuinaanleg. Grondkoop. tel. 045-323178 of 313135.

Lemotex leder- en textiel-groothandel biedt aan: lederen dames- en herenjassen, ook grote maten, PILOTENJACKS, rokken, prijzen va. ƒ 29,-; joggingpakken ƒ 15,-. Geen P.V. Laurastr. 28, Eygelshoven, tel. 045-462000.

Weg. omstandigh. modern leren BANKSTEL, kuipmodel, 3-2-zits, grijs, vr.pr. ƒ 1250,-; witte moderne nieuw, iets moois, vr.pr. ƒ 975,-. Tel. 045-323830.

DUIVENHOK te k. ± 15 jr. oud, 9 x 2.20 m ƒ 2250,-; Tel. 04404-1317.

Te koop halters en gewichten, vanaf ƒ 1,- per kg. FITNESSTOESTELLEN, fiets- en roeitrainers, boksartikelen, gevechtsportart., fitnesskleding. Dinsdag t/m zaterdag van 14.00 tot 18.00 uur. Heerenweg 246, Heerlen, tel. 045-224735.

STOFZUIGERAKTIE Miele, Philips, Zanussi, Hoover, AEG, Erres enz. Met 20% en 40% korting. Extra reklame, 1000 watt van ƒ 299,- nu ƒ 159,-. Huishoudbeurs, een begrip. Kerkstraat 111, Brunssum.

PIANO'S te koop, nieuwe en gebruikte. Somers & Zn., Akerstraat 82, Heerlen. 045-713751.

Was- en DROOGAUTOMATEN, koelkasten, diepvriezers, afwasautomaten, stofzuigers, gasfornuizen. Miele, AEG, Philips, Zanker, Bauknecht, Indesit, met 20 en 40% korting. Grote inruilprijzen. Extra reklame: 1000-toeren van ƒ 1499,- nu ƒ 1095,-. Wasdroogautomaat van ƒ 1995,- nu ƒ 1499,-. Speciale reklame: wascombi-automaat van ƒ 1599,- nu ƒ 1095,-. Vanaf ƒ 7,50 p.w. Eigen financiering en service en tot 5 jaar garantie. Huishoudbeurs, een begrip. Kerkstraat 111, Brunssum.

RAMEN, deuren, rolluiken, kunststof + aluminium. Gratis offerte. 09-49243171778. Kontaktnr. in Ned. 045-270188.

Te k. 2 AUTOWINDSCHERMEN Seplex v. VW Golf tot bwjr. 88 ƒ 70,-; rolluik Saturnus H4 ƒ 35,-; koplamp Saturnus H4 ƒ 75,-. Apollolaan 14, Nieuwenhagen, na 19.00 uur.

Parketteur
zoekt werk. Ik leg alle soorten parketvloer en tegen concurrerende prijzen. Ook opknappen van bestaande vloeren. Houkes Parket, Voerendaal, tel. 045-750305; Sittard, tel. 04490-25157.

Te k. FITNESSAPPARAAT met roei-inrichting en gewichten, nw.pr. ƒ 1590,-, nu t.e.a.b. Tel. 045-319202.

Te k. aangeboden mooi eiken BANKSTEL 3-1-1, ƒ 250,-. Tel. 045-718867 of 718769.

WIENER, Strasser, 5-rijer, ƒ 1950,-. Tel. 045-415528.

Te k. 2 takels, GARAGEPOORT, 2.00 m breed en 2.50 m hoog; ijzeren buis, Ø 30 mm, 500 m, nw. pianoscharnier, 200 m, Heugefeld tegels 125 m². Tel. 045-312336.

VLOERTEGELS, Duits fabrikaat, div. kleuren, 1e keus ƒ 27,50 p.m², BTW, lijm en voegsel inbegrepen. Tegelhandel Janssen, De Hut 7, Gulpen, tel. 04450-1970.

Stalmeier Music
Hoofdstraat 32 - Hoensbroek - Tel. 045-214253
Voordelige aanbiedingen
en occasions op allerlei gebied.
Orgels, accordeons, gitaren, slagwerken, blaasinstrumenten, orkestapparatuur, enz.
Eigen service- en reparatiedienst.

Fotocopieerapparaten
nauwelijks gebruikt, nw.pr. ƒ 5000,-, nu ƒ 1500,- excl. BTW. R. Spoor, kantoormachines, 045-443961, Bocholtz.

Let op! Let op!
Te koop uit faillissement
Diverse soorten buro's, burostoelen, tekentafelstoelen, diverse soorten dossierkasten, materiaalkasten en ladenblokken voor hangmappen, houten directiemeubels, diverse soorten tafels en scheidingswanden, werkbanken en heteluchtkanonnen.
Een enorme sortering in bedrijfsinventaris tegen ongekend lage prijzen. Dit moet u zien!
Rockmart
Kissel 46A, Heerlen. Tel. 045-723142

Telefax Nashua
nu vanaf ƒ 69,- per maand
Kopieermachine
Huur nu vanaf ƒ 45,- per maand
Autronic B.V. Oirsbeek
04492-3888

Kantoormeubelen
Zeer grote partij kantoormeubelen, showroom, nieuw en gebruikt. Alleen topmerken o.a. Ahrend, Artifort en van Blerk etc. met meer dan 50% korting. Emly Handelsonderneming, Handelsstraat 34B, Sittard. Tel. 04490-23738, b.g.g. 04498-54510.

Design Kantoormeubelen
Uit het faillissement van Millman Products kochten wij de gehele meubelvoorraad met top-design meubelen waaronder de befaamde
Laguna Collection
ontworpen door
Jan des Bouvrie
zoals o.a. dressoirs, tafels, kasten, zeer luxe bureaus, banken, salonkasten, bijzettafels, conferentietafels, stoelen etc. Emly Handelsonderneming, Handelsstraat 34B, Sittard. Tel. 04490-23738 of 04498-54510. Ook verkoop aan particulieren.

Te k. 2-pers. BED met matras en bijpass. 4-drs. kleerkast. Tel. 045-310521.

KOZIJNEN, deuren, ramen, puien, in elke maat en houtsoort, deurkozijnen uit voorraad leverbaar, meranti en zw. vuren. Geurten, 045-212531, Hommerterweg 27, Hoensbroek.

VOORDEURLUIFELS in meranti, keuze uit div. modellen, met dakpannen of lei-singles, ook compleet gemonteerd. Voor info: Geurten, Hoensbroek, Hommerterweg 27, 045-212531.

O.K. HAL. Schitterend bankstel, ƒ 895,-; barok eethoek met 6 stoelen ƒ 995,-; bijzonder mooi bankstel, mohair bekl., ƒ 795,-; diverse eiken en andere slaapkamers vanaf ƒ 195,-; moderne wandmeubels en dressoirs va. ƒ 495,-; div. jacht en Breughelse kasten; moderne eethoeken va. ƒ 195,-; klassieke- ook in eiken, zeer grote service. Huishoudbeurs, een begrip. Kerkstraat 111, Brunssum.

BRUIDSJURK te k. mt. 38-40, model van '88 pr. ƒ 650,- na 18 uur 045-740064.

Te k. div. SLAGERSTOONBANKEN, o.a. Smeva's 3000, div. zuivelkoelingen, div. koelcellen, div. diepvriezers. Tel. 045-213477.

Te k. TEXTIELAANHANGER met opklapbare hele zijkant, i.z.g.st., 2,70 x 1,30 hg., Tel. 045-258944.

Te koop blauwe CONIFEREN, 1.50-1.80 m hoog; ƒ 14,- p.st. Tel. 045-222258.

Te k. elektr. STRIJKMACHINE. Pr. n.o.t.k. Tel. 045-322454.

Te k. vol-eiken HOEKKUIS-BAR. Pr. ƒ 375,- + 2 krukken met leuning. Tel. 045-456809.

BRANDHOUT Beukehout ±15 m³ voor ƒ 550,- aan huis bezorgd. Van Thoor, Holstraat 33, Margraten. Tel. 04458-1818.

ELECTRO artikelen, strijkmachines, afzuigkappen, snijmachines, vaatwassers, koffiemachines, enz. U koopt b.v. 1 afzuigkap v.a. ƒ 79,- met garantie. Eigen financiering. Huishoudbeurs, een begrip. Kerkstraat 111, Brunssum.

Te k. zeer mooi eiken Engels DRESSOIR en eiken commode met marmer blad. Tel. 045-422088.

Te k. WESTDRIJDBILJART 2.40 x 1.20 m. Vr.pr. 04490-1448.

Te k. TELEFAX tussen 20.00 en 21.00 uur, tel. 045-323449.

Te k. ALLESBRANDER 4-kantmodel voorzetter ± 3 jr. oud ƒ 750,-. Tel.: 045-314817.

Te k. COMMUNIEJURKJE mt. 140-146 (modern). Tel. 045-256742.

Te k. TREKHAAK pajero; 1.800 kg. Tel.: 04752-2676.

Gezaagd droog BRANDHOUT v.a. ƒ 45,- m3. Tel.: 04490-40797.

Te k. HOUT-KOLENKACHEL merk Haas en Sohn, nw.pr. ƒ 2815,-. Vr.pr. ƒ 1250,-. Tel. 04492-4339.

Eiken BANKSTEL te k., 3-1-1, ƒ 400,-. Tel. 04405-2950.

Schrijfmachines
IBM en Olivetti elektrische schrijfmachines, Olivetti-kogelkopmachines met correctie, vanaf ƒ 295,- excl. btw. Emly Handelsonderneming. Tel. 04498-54510.

Brandkasten
Brandwerende en inbraakvrije kasten. Brandwerende kluizen vanaf ƒ 298,-. Emly H.O., Handelsstraat 34B, Sittard. Tel. 04498-54510.

4-KOLOMS HEFBRUG, garagekachel merk Kongskilde type AT 304, compressor, CO-meter (niet geijkt), motortester (demo-apparaat), carrosserierichtbank. Te bevr. tijdens kantooruren 04754-6179.

Keukens
Tegen zéér lage prijzen showroomkeukens uit faillissementen, inruilkeukens en losse kasten.
Keuken Trade Mark
Nieuwstr. 25, Hoensbroek-Centrum (naast Tomzonkeukens). Tel. 045-211889.

COMMUNIEJURKEN te k., coll. 1989, nieuw, ook Sissy-model + kroontje + hoedje + tasje + paraplu's. Voor informatie 045-272516.

C2-LASAPPARAAT, zonder fles, pr. ƒ 300,-. Past. Kaulhausenstr. 9, Waubach, tel. 045-314868.

Modern eik. BANKSTEL, 3-2-1, m. kuipkussens, vp. ƒ 775,-; eik. salontafel, vp. ƒ 325,-; massief eiken TV/videomeubel, vp. ƒ 725,-; eik. vitrinehoekkast, als nw., vp. ƒ 750,-; pracht zwaar massief eik. wandmeubel, vp. ƒ 1850,-; eik. omastoel, iets moois, vp. ƒ 475,- (nw.pr. ƒ 1000,-). Alles moet weg! 045-323830.

Te k. 20 stalen BOUWSTUTTEN en 17 steigerbokken voor buitensteiger 2 m. h. samen ƒ 350,-, 2 verzinkte hekken voor hondenren 2m bij 1.60 m. tel. 045-455763.

Te k. wit COMMUNIEJURKJE, met toebehoren, iets aparts. Tel. 04490-26887.

Te k. DIEPVRIESKAST 130 l. z.g.a.n. tel. 045-751963.

Te k. antieke VITRINEKAST met uigest. kuif. Tel 045-721352.

Te k. antieke KLEDINGKAST 2 laden, 2 deuren tel. 045-728617.

Etna GASFORN. te k. goed onderh. ƒ 150,- tel. 045-713233.

Te k. mooie KAST, als nieuw, kostpr. ƒ 1700,- voor ƒ 850,-. Tel. 04490-53223.

Te k. AANHANGWAGEN Henria verzinkt, 2.40×1.30. Tel. 04490-28946.

Te k. z.g.a.n. opvouwbare ROLSTOEL. Tel. 04454-1185 na 18.00 uur.

Te k. KLEUREN-TV Philips m. afst.bed., 63 cm, weg. omst. ƒ 475,-. Tel. 045-314754.

BANKSTEL, eiken, ƒ 275,-; slaapkamer, compl., ƒ 450,-; eethoek, eiken, ƒ 375,-; ant. eiken slaapkamer, ƒ 750,-; verder barok, antiek, enz. Kouvenderstraat 208, Hoensbroek.

IJSKAST ƒ 95,-, gasfornuis ƒ 100,-, gasplaat ƒ 75,-, diepvries ƒ 190,-, wasautomaat ƒ 190,-, 2 ant. buffetkastjes, ƒ 600,-. Tel. 045-725595.

Te k. antiek BANKSTEL (Biedermeier), prijs n.o.t.k. Tel. 045-322841.

Te k. ant. eiken KLEERKAST met gesl. spiegel, ƒ 450,-. Julianastraat 2, Schinveld.

Te k. slechts één exemplaar, zeer modern wit WANDMEUBEL met eethoek, L-vormig, lichtvast en krasvrij materiaal, ontw. door I.P. 20 inter. architect, nw.pr. ƒ 10.000,-, nu voor ƒ 4500,-. Tel. 045-272884.

Te koop volautomatische PLATENSPELER Sony PS 2700. Tel. 04492-3120.

Weg. reorganisatie te k. Miele doorsch. AFWASMACHINE, Sanamij lopend band afwasmachine, groot eiken buffet, roestvrijstalen aanrecht, 2 restaurant-kachels, cutter, oud model, Kreft kookketelunit (3). te bevr. tel. 0415-711616.

Te k. KOLENKACHEL merk Becker ƒ 100,- + 500 lege 50-kg zakken ƒ 75,-. Tel. 045-723736.

Te k. COMPRESSOR mobiel 220 V 160 l, st. ketel 20 l, B 1981 / 10 bar. Tel. 045-414087.

Te k. verschillende KLOKKEN. Pancratiusstr. 24 Kerkrade.

Te k. zwaar KRACHTSTROOMAGREGAAT 380 op wielen 1 jr. oud, met gr. kabelrol, nw.pr. ƒ 16.000,- voor ƒ 3500,-, nw.st. Tel. 045-323178.

Te k. zwarte esche EETHOEK, 6 stoelen ƒ 200,-. Tel. 045-322093.

Te k. COMPRESSOR, acculader-starter, houtdraaibank 1m / t.ec., afzuiginstal., schaafbak (Dewal) 220 V. 045-717914 of 722259.

Te k. METAALDRAAIBANK, oud mod. 1.50 m. t. ec. 1 partij slijpmach. en dakbekleding. 045-717914 of 722259.

Te k. AHW DUBBELASSER ƒ 1000, enkelasser ƒ 450,- b.g. aanh. 250 kilo laadverm. ƒ 300,-. 045-325850.

Te k. autogeen LASAPPARAAT comp. m. flessen en wagen ƒ 750,-. 045-325859.

Te k. antieke eiken SLAAPKAMER (compl.) Tel. 04459-1816.

Te k. Duitse GOKKAST ƒ 350,-; Tel. 04492-2104.

VOORDEUR glas in koper ƒ 125,-; met sluitwerk 211x87½. Tel. 045-256795.

AARDAPPELEN kleibintjes vanaf 30 ct per kg, uien 5 kg ƒ 2,50, wortels 5 kg ƒ 2,50. Veendrick, ingang kasteel Amstenrade.

Te k. portable electr. ORGEL 2-man + ritm.. ƒ 400,-; Tel. 04490-42678.

Philips WASMACHINE ƒ 325,-; met garantie. Tel. 045-230188.

Te k. Batavus DAMESSPORTFIETS 10 versnell. ƒ 300,-; 2 eiken bankstellen met losse kussens ƒ 300,- samen; 1-delig duikpak ƒ 200,-; 1 lits-jumeaux + 3-drs. kast vol-hout ƒ 250,-; 1 aanrecht 1 m ƒ 50,-; Tel. 045-443233.

Open HAARDHOUT ƒ 30,- per m3 gratis bezorgd. 04459-1675.

KACHELS. Grandioze verbouwopruiming: 10-70% korting. Nieuw en gebruikt. De Kachelsmid, Walem 21, Klimmen. Tel. 04459-1638.

Complete inventaris voor **ZONNEHEMELVERHUURBEDRIJF**, o.a. hemels, lampen, bestelwagen met reclame en div. Hoge verdiensten. Te bevr. tijdens kantooruren 04754-6179.

Te koop gevraagd

Goud, zilv., munt., postz. etc. cont. bet. vrijbl. tax. Groenstr. 109, Geleen.

De beste prijs voor POSTZEGELS, munten, goud en ansichtkaarten. Akerstraat-Nrd. 208, Hoensbroek, tel. 045-212371.

DEFECTE kleurenteevee's vanaf '81 (typenr. vermelden) en def. VHS-video's. Tel. 045-723712.

Wij kopen GOUD, zilver, enz. Contant geld. Saroleastraat 80A, Heerlen, tel. 045-714666.

Te k. gevr. FLEISCHMAN, Märklin of Trixexpress, sch. HO. Tel. 04746-2635.

VIDEO'S, VHS gevraagd en kleurentelevisies met teletekst en stereotorens. Tel. 04406-12875.

CARAVAN merk Hobby, opbouw min. 3,70 m, max. 4 m, vanaf ± 1985. 045-220617.

Te k. gevr. assurantie PORTEFEUILLE. Br.o.nr. VA 572 LD, Reinaldstraat 40, 6301 EC Valkenburg.

Te koop gevraagd SCHILDERIJEN, ook oud en beschadigd. Tel. 045-425574.

Te k. gevr. oud ijzer en METALEN, sloop- en schadeauto's. Tel. 045-272216 b.g.g. 272516 ook 's avonds.

Te k. gevr. TUINHUISJE of schuurtje ± 4 bij 3 m. tel. 045-424981.

H. Swinkels betaalt de hoogste prijs voor IJZER, metalen. Tevens auto-vernietiging. De Koumen. Tel. 224768.

Te k. gevr. antieke INBOEDELS, meubels en kleingoed. Tel. 09-32-12261156.

Te huur aangeboden

Maaseik Belgie rustig gel. mooie APPARTEMENTEN, vrij uitzicht, 2 of 3 slpks, vanaf ƒ 500,- p.mnd. Tel. 076-653377, Belgie 09-32-11566918.

Jurgen AUTOVERHUUR, Langheckweg 32-40, tel. 045-463333.

AUTO/TRUCKVERHUUR Bastiaans InterRent. Ruime keuze in pers.-auto's, 9-pers. busjes, campers, bestel- en vrachtwagens; ook met hydr. laadlift. Heerlen, Spoorsingel 50, t.o busstation. Tel. 045-724141.

Te h. een BEDRIJFSHAL 1320 m², gelegen aan de Kissel te Heerlen, totaal geïsol., voldoende parkeergelegenheid, 5 jr. oud. Inl. Biallass B.V., tel. 045-412189, b.g.g. 045-310557.

Ter overname aangeb. in Belgisch Limburg, omg. Hasselt, langs drukke verkeersader, kleine DRANKGELEGENHEID. Goede omzet, vrij van brouwerij, nieuw interieur (weg. 2e handelszaak). Voor info afspraak 09-3211275355, vragen naar mevr. De Poorter.

Te huur zeer ruime luxe WONING met veel comfort en event. kantoorruimte, in Heerlen-Nrd., geheel gestoffeerd, ƒ 1350,-. Inl. 045-326820.

Te h. gestoff. KAMER Heerlen 4.5 x 4 m m. vaste wast., c.v., balcon m. gebr. v. keuken en badk. Inl. 043-213411 of 045-727736.

KAMER te h. in Sittard. Inl. 04492-2044.

Gemeubileerde ZIT-/SLAAPKAMER met douche en keuken. Pannesheiderstraat 1 en 19, Kerkrade.

Te huur APPARTEMENT te Kerkrade. Tel. 06-52127704.

Te h. KANTOORRUIMTE, 100 m², te Kerkrade. Tel. 045-451656.

Te h. BEDRIJFSRUIMTE te Kerkrade. Tel. 045-460738.

Ter overname aangeb. zr. gunstig gel. GROENTEWINKEL te Geleen. br. o. no. GE 826 L.D. Markt 3, 6161 GE Geleen.

KAMER te huur in Voerendaal, tel. 045-750229.

KAMERS te huur. Tel. 045-426154.

Te h. riante BOVENWONING te Ubachsberg. Te bevr. tel. 045-752876.

Te h. HOENSBROEK appartement i.z.g.st., 2 kamers, ruime keuk. m. koelk. en kooktoest., toilet, douche, c.v., kelder, all-in huurpr. ƒ 625,- per mnd. Te bevr. Postbus 31315, 6370 AH Landgraaf.

Gemeubileerde KAMER te huur te Valkenburg. Tel. 04406-12875.

Heerlen: Sittarderweg-/Grasbroekerweg, ca. 125 m² BEDRIJFSRUIMTE te huur, geschikt voor kantoor, showroom, handel, ambacht, etc. Tel. 04490-43275.

Over te nemen RESTAURANT Mano te Maasmechelen (B), Kon. Astridlaan 8. Zich wenden: Rijksweg 187, 09-3211761175. Overnameprijs ƒ 32.000,-.

Over te nemen te Maasmechelen (B), pracht en goed lopend „NACHTCAFE" met kleine restauratie (snacks). Rijksweg 187, tel. 09-3211761175.

Gemeubileerde KAMER te huur, met eigen kookgelegenheid, wc en douche. Tel. 045-257090, na 17.00 uur.

Te huur voor meisje of juffrouw, gemeub. APPARTEMENT, ƒ 550,- all-in. Tel. 045-725595.

GARAGE te huur. Lotbroekerweg 19, Hoensbroek, tel. 045-227291, tussen 10.30 en 11.30 uur.

Heerlen-C. KAMER in studentenhuis. 045-455755.

Kantoorruimte in het centrum van Heerlen
gelegen aan de Promenade.
De ruimte is gelegen op de derde verdieping, ca. 11
groot en de indeling is nog nader overeen te k
De basishuur bedraagt ƒ 1250,- per maand, exc
schot servicekosten en BTW.
Voor verdere inlichtingen:
Kok Vastgoed Makelaars b.v
Tel. 045-71.20.40

Te h. aangeboden goed lopend DORPSCAFE omg. M'tricht, div. verenigingen. Br.o.n. MA 554 LD, Stationstraat 27, 6221 BN Maastricht.

Valkenburg comf. 2 pers. gem. APPARTEMENT, TV en tel. aansl. Tel.: 04405-1342.

VAKANTIEBUNGALOW te huur te Hoensbroek voor korte of langere tijd. Gemeub. of ongemeub. Per 1 maart. Tel.: 04492-1822.

Te h. APPARTEMENT Kerkrade-w. woonk. m. open keuk. en eetged. Gr. badk., 1 slpk., bergr. gas c.v. ƒ 560,-. p.mnd. Dir. te aanv. Tel.: 045-456709 tussen 9-12 uur.

Te h. ruime PAARDEBOXEN ƒ 100,- en buitenmanege. Tel.: 04451-1257.

Te h. kamers en appartementen te SUSTEREN, tel. 04499-1615 of 06-52107978.

Te huur in STEVENSWEERT, vrijst. woonhuis met 3 slaapkamers, badkamer met ligbad, hal, toilet, woonkamer, woonkeuken, serre, grote tuin. Huur n.o.t.k. Tel. 04755-1586.

BEEK flatwoning met 2 sl.kmrs gestoff. gemeub. Huur ƒ 745,- p. m. inl. tel. 04459-1305.

Woning 1ste etage, ged. gemeub. keuken, 2 kamers, bad, wc, garage, vrij vanaf 17 uur, beneden bellen, Kohlbergsgracht 56, Bleyerheide.

te h. per 1 april WONING, 3 slpks. tuin en garage. huurpr. ƒ 975,- excl. tel. 04490-78260.

Te huur BOVENWONING a.d. Groenstraat te Geleen ƒ 650,- p. mnd. excl. 04490-53960 na 18 uur.

Te h. ruime KAMERS in Sittard, voor studerende. Vlakbij station. Tel. 04490-31520.

Brunssum, Vijverlaan 4, VRIJSTAAND woonhuis met garage en tuin te huur, ƒ 1200,- p. mnd. BOPA o.g. Tel. 045-324133.

Café OUD VOELENDER te Voerendaal. Met grote woning en tuin. Lage overname. Lage huur. Gedeeltelijke financ. is mogelijk. Horecabureau Frits van Dijck (beëd. taxateur horeca), 043-630127.

FRITURE annex restaurant in Heerlen z. woning. Goedgel. en degelijk ingericht bedrijf met goede omzet. Huur ƒ 1500,- per mnd. Kooppr. inv. ƒ 69.500,-. Horecabureau Limburg, Frits van Dijck (beëd. taxateur horeca), 043-630127.

CAFÉ/PET. REST. in C-stad in Zd.-Limburg z. woning. Goedlopende zaak met mooie, compl. inventaris. Unieke inrichting. Huur ƒ 1500,- p. mnd. Kooppr. bedrijf ƒ 125.000,-. Horecabureau Limburg, Frits van Dijck (beëd. taxateur horeca), 043-630127.

CAFÉ-RESTAURANT te Heerlen. Geschikt voor partijen, bruiloften enz. Pracht zaak met complete duurzame inventaris. Huur ƒ 2000,- per maand. Koopprijs inv. ƒ 79.500,-. Horecabureau Limburg, Frits van Dijck (beëd. taxateur horeca), 043-630127.

Te h. ZIT-/SLAAPKAMER met keuken en badkamer, voor ouder persoon, ƒ 500,- all-in. Tel. 045-460119.

AUTOBOX te huur, Hoensbroek. Inl. 04492-2601.

Te h. gemeub. KAMERS, keuken, badkamer, all-in. Past. Neujeanstr. 15 Bocholtz.

Auto met chauffeur te h. (VOLVO 360 GLE). Tel. 045-257632.

Te h. te SCHINVELD appartement voor 1 à 2 pers. Ind.: begane grond, hal, douche, toilet, berging; 1e verd.: woonk., keuk.; 2e verd.: slpk., c.v., gestoff. gedeelt. gemeub. Te bevr. 045-272795, zaterd. en zond. na 12.00 uur.

Te huur in Oudlimburgse boerderij, KAMERS voor vrl. studenten. Tel. 045-721976.

APPARTEMENT te huur. Pappersjans 37, Heerlerheide, tel. 045-222897.

STUDIO/APPARTEMENT te Hoensbroek. Tel. 045-229654, na 14.00 uur.

KAMER te huur, gemeubileerd. Mauritslaan 143, Geleen (boven tunnel), tussen 18 en 19 uur.

Te h. kamer in studentenhuis in CENTRUM Heerlen. Kabel t.v. op elke kamer, tevens vaste wastafel. In het huis is telefoon. Tel.: 04490-13631 b.g.g. 04490-15243.

Te huur
klein luxe appartement
in centr. Heerlen, voor 1 of 2 pers.
Inl. Koreman, Oosterse Tapijten, Honigmanstr. 31 Heerlen. Tel. 045-714914.

Te huur aangeboden in het centrum van Heerlen
luxe bovenwoning
bestaande uit 2 etages met o.a. royale woonkamer met parket, luxe keuken, badkamer, 4 slaapkamers.
Voor informatie gelieve u kontakt op te nemen met 04950-44000.

Te huur op A-1 stand, promenade te HEERLEN winkelpand 260 m2 verkoopoppervlakte. br. o.nr. HE 101 L.D Geerstraat 5, 6411 NM, Heerlen.

Te huur gevraagd

Te h. gevr. WONING./APP. in M'tricht ind. woonk. 2 à 3 slpkm. huur ƒ 800,-/ƒ 1000,-. Tel.: 078-312776.

Te huur gevr. voor K'bosch en omg. KIPPENSTAL. Voor inl. 04743-1881.

Dringend gevr. WOONRUIMTE (kamer, douche, keuken). Han Dirks. 045-452056.

Gezocht WONING, app. te Heerlen. Te 223003, tussen 16. 19.00 uur.

Alleenstaande zak zoekt gemeub. /SLAAPKAMER m let, douche en/of ba geving centrum H Br.o.nr. HK 696, LD bus 3100, 6401 DP He

Te h. gevr. EENGE WONING in Hoens Tel. 045-215027.

Te huur gevr. m. c ligging centrum, CA RIA of bistro, 045-32

Rustige man ZIT/SLPK. te Ker Ind. mog. met iets hu ke omgang. Wie heeft te schrijven? Br.o.n 085 L.D. Markt 42, 64 Kerkrade.

Studente zoekt KAM Maastricht, voor de den maart t/m mei. Te 322565.

Ruilen

KOOPWONING te L berg te ruil tegen z.woning omg. Brun Br.o.nr. BR 351 Lim Dagblad. Rumpener 6443 CC Brunssum.

Te ruil grote eengez ning te Hoensbroek zolder, 3 slpk. dou ligb., gr. kamer, voor- en achtertuin, gen EENGEZIN NING te Heerlerhei omgeving. Tel. 045-21

Bouwvak

DAMOISEAUX He verkoopt en verhuurt dan u denkt! (Verhuu der borg). Tel. 045-41

CENTRALE VER MING d.h.z.-pakket rad., ketel en alle aa mat. ƒ 2850,-. Tel. 313239.

KANTELDEUREN luiken bestellen? Voerendaal bellen voor industrie) Tene 8-10, tel. 045-750187.

Te k. aangeboden m RAMEN en deuren dubbel glas. Rechts vanaf fabriek Dui Enkele voorb. draa raam 100x120 cm incl. BTW; draai-kiep 130x120 cm ƒ 568, BTW; terrasdeur, draai-kiep 210x150 ƒ 1194,-, incl. BTW. Al voorraad leverbaar. voor nieuwbouw. Burg. Venckenstraat Obbicht, tel. 04498- (zaterdag tot 16.00 uur

Dieren

TEKKELS, poedels, en foxterriers, bo Walem 11 A Schin op tel.: 04459-1237.

Paarden- en PONYS LING, paardentuig te Inl. 04409-3051.

Te k. nest MINI-Y SHIRE TERRIERS. 04743-2303.

Kennel 't Molserhöf N.C.D.H., uit zeer comb. DALMATI PUPS (wit-zwart ge stamboom, geënt en wormd. Tel. 045-4406

Jonge KIPPEN met snavel, pluimveeben heden. Henk Plo Broekhuizenstraat Rimburg, tel. 045-320

Kennel Ruchiëng hee Ned. SCHAPENDOE en bobtailpups, teve 1 chow-chowpupje, Inl. P. Janssen, tel. 2910.

Te k. Cavalier King C SPANIELS en York terriers. Bovenste Pu Puth-Schinnen. Tel. 2751.

Te k. mooie 10 jr. HENGST zeer braaf n.o.t.k. Tel. 045-22722 u. of zaterdags.

Te k. Perzische KAT mnd. wegens allergie ƒ 350,-. Tel. 045-25786

DWERGPOEDELTJE geënt en ontw. + tro aquarium m. toebeh. 1418.

BOUVIER × rottw pup, teef, bruin, 14 geënt en ontwormd, Tel. 045-229519.

Te k. pracht. jonge D SE HERDERS, oud 4 met stamboom + in uit eigen kennel Wi hof. Tel. 04750-21621.

Te k. Engelse cocker S NIELPUPS met Sc Honigmanstr. 48, berg.

KLEURKANARIES kop, m+p. Vonkstraat Amstenrade.

KINDERBOERDERIJ len. Binnenkort bij weer geopend. Ideaal schoolreisjes, uitst kinderfeestjes. Maak afspraak, tel. 045-72197

GEHOORZAAMHEIDS CURSUS, alle soorten den. Torenstraat 38, La berg-Brunssum.

Te k. jonge TECKEL, zuiver ras. Tel. 04406-16

Te reserveren: BOUVI PUPS met stamb. geb. 2-'89. Ouders afgericht der "Iwan" KNPV Pol II met lof en obj. bew. der "Monza" G en Gl. 045-416779.

Te k. CHOW-CHOWP teef, rood, met pap. Wingerdweg 142, Ho broek, tel. 045-224954.

Te k. zwarte DWERGP DELS, ingeënt en wormd, met stamb Tel. 04750-16590.

Te k. gladhaar Eng. FO TERRIERPUPS, stamboom. Te bevr. 04 2209.

Te k. NEWFOUNDLA DERPUPS, zw. en br., stamboom en HD-garant Melickerweg 4, Herk bosch, tel. 04752-1115.

exposities

● SITTARD
Venster, Steenweg 86. Werk van Patrick Rijs. T/m 25/2, open do t/m za 12-17 uur. **Galerie Zabawa,** Ophoven 183. Schilderijen van René Reynders. T/m 26/2. Open wo t/m vr 16-20 uur, zo 14-17 uur. **Stadsschouwburg,** Wilhelminastraat 18. Werk van Ton van der Werf. T/m 13/3. Open di t/m vr 10-16 uur, za 10-12 uur en tijdens voorstellingen. **Kritzraedthuis,** Rosmolenstraat 2. Werk van Joseph Beuys. Van 18/2 t/m 18/3, open di t/m vr 10-17 uur, za en zo 14-17 uur. **De Ruimte,** Brandstraat 23. Werk van Paul Mentink, John Waulthers, Andre Lubbers en John Habraken. T/m 18/2, di en vr 14-16 uur, do 14-20 uur, za 11-16 uur. **Den Tempel,** Gruizenstraat 27. Foto's van Nol Pepermans en Jan Steen met thema Carnaval. T/m 22/2, open di t/m vr 10-17 uur, za en zo 14-17 uur. **De Melkfabriek,** Agricolastraat 73. To Beuys or Not to Beuys. Open op 19/2, 26/2, 5/3 en 12/3 van 14-16 uur.

● OENSEL-SCHIMMERT
Hof van Oensel, Haagstraat 5. Werk van Henk Fonville en Han Boerrigter. T/m 25/2, open do t/m zo 14-17 uur.

● GELEEN
Galerie Papeterie ELMA, Mauritslaan 37. Werk van Har Leenen. T/m 28/2, open ma t/m vr 9-18 uur, do tot 21 uur, za 9-17 uur. **NMB-bank,** Markt 116. Werk van Harry Janssen. T/m 19/3, open ma t/m vr 9-16 uur. **CZF,** Elisabethstraat 9. Werk van Mieke Vroemen-Maessen. T/m 9/3. **Galerie Hanenhof,** Groenstraat 44. Werk van Frank van Helfteren. T/m 12/3, open di t/m zo 17-20 uur.

● LIMBRICHT
Galerie Voorburght, Allee 1. Werk van Paul Mentink. T/m 2/3, open di t/m za 10-23 uur, zo 12-23 uur.

● BEEK
MMC, Sonsbeeklaan. Poëtisch realisme van Jean Beckers. T/m 23/3, dag. geopend.

● ELSLOO
Maaslandcentrum, Burg. Maenenstraat 26. Expositie Limburgse Kunstkring. Van 17/2 t/m 5/3, dag. open.

● VALKENBURG
Casino. Werk van Theo Lenartz. T/m 27/2.

● VAALS
Kopermolen, Van Clermontplein 11. Wat aarde bewaarde, archeologische bodemvondsten. Permanente expositie. Open za, zo 14-17 uur. **Artmobil,** Rijksweg 42 Lemiers. Werk van Gerd van der Meulen.

● ROERMOND
Gemeentemuseum, Andersonweg 4. Werk van Paul Brandts. Van 18/2 t/m 12/3, open di t/m vr 11-17 uur, za en zo 14-17 uur. **Galerie Wansink.** Neerstraat 76. Werk van Gebrand Volger. T/m 12/3, open wo t/m za 11-17 uur, zo 14-17 uur.

● VENLO
Goltziusmuseum, Golziusstraat 21. De openstelling, de vroegste foto's van Japan. T/m 26/2, open di t/m vr 10-16.30 uur, za en zo 14-17 uur. **Museum Van Bommel-Van Dam.** Werk van Bart Drost. T/m 5/3. Theatermasker-Maskertheater. T/m 5/3, open dag. 10-16.30 uur, za en zo 14-17 uur.

bioscopen

● GELEEN
Roxy: Who framed Roger Rabbit, dag. 20.30 uur, zo wo ook 15 uur. **Studio Anders:** 18 Again, dag. 20.30 uur. De Reddertjes, zo wo 15 uur.

● SITTARD
Forum: Young guns, dag. 20.30 uur. License to drive, dag. 20.30 uur. De nieuwe avonturen van Pippi Langkous, za zo wo 15 uur.

● ECHT
Royal-MicroRoyal: Who framed Roger Rabbit, do t/m di 20.30 uur, za zo ook 18 uur, zo ook 15.30 uur. Scrooged, do t/m di 20.30 uur. Moonwalker, za zo 18 uur, zo ook 15.30 uur.

● HEERLEN
Royal: Jan Rap en z'n maat, dag. 18.30 en 21 uur, do t/m zo en wo ook 15 uur. **Rivoli:** A fish called Wanda, dag. 18 en 20.30 uur, do t/m zo en wo ook 15.30 uur. **Maxim:** Big, dag. 18.15 en 20.30 uur, do t/m zo en wo ook 15 uur. **H5:** Cocktail, dag. 14.30 18.30 en 20.30 uur, za zo ook 16.30 uur. Moonwalker, za zo wo 14 uur. Who framed Roger Rabbit, dag. 14 19 en 21 uur, za zo ook 16 uur. Frank en Frey, za zo en wo 14 uur. Coming to America, dag. 18.45 en 21 uur, za zo wo ook 16 uur. Die Hard, dag. 18.30 en 21 uur, do vrij ma di ook 14 uur, za zo wo ook 16 uur. Frightnight 2, dag. 14.15 19.15 en 21.15 uur, za zo ook 16.15 uur. Bioscopera: Le Nozze di Figaro, zo 11 uur. **De Spiegel:** The unbearable lightness of being, vrij t/m ma 21 uur, di 20 en 22.30 uur.

● SCHAESBERG
Autokino: Willow, vrij t/m zo 20 uur. Buster, vrij t/m zo 22.15 uur.

● MAASTRICHT
Mabi: Jan Rap en z'n maat, dag. 14.30 en 20.30 uur, za zo ook 18 uur. Frightnight 2, dag. 14.30 en 21.15 uur, za zo ook 18.30 uur. Betrayed, dag. 14.30 en 21.15 uur, za zo ook 18.30 uur. A fish called Wanda, dag. 14.30 en 21 uur, za zo ook 18.30 uur. **Cinema-Palace:** Cocktail, dag. 18.45 en 21.15 uur, za zo wo ook 13.45 en 16.15 uur. Who framed Roger Rabbit, dag. 18.45 en 21.15 uur, za zo wo ook 14 en 16.15 uur. Young guns, dag. 19 en 21.15 uur, za zo wo ook 16.30 uur. Frank en Frey, za zo wo 14 uur. **Palace 2:** Pornoprogramma, dag. doorl. v.a. 13.30 uur, za zo v.a. 16 uur. **Ciné-K:** Gloria, zo 14.30 uur, ma 20.30 uur. Bagdad Café, dag. beh. ma 21.30 uur, ma 22 uur. Spoorloos, dag. beh. ma 19.45 uur, vrij za ook 23.30 uur. **Lumière:** The color of money, dag. 20 uur. Someone to love, dag. 21 uur. Der Himmel über Berlin, dag. 22 uur. **Kinderfilmhuis Zoem:** Mijn leven als een hond, zo 14 uur.

Regioredactie Westelijke Mijnstreek

Voor klachten over bezorging
☎ 045-739881

Kantoor Sittard,
☎ 04490-15577
Rob Peters, chef
☎ 04490-17117
Laurens Schellen,
☎ 04490-23936
René Vlems,
☎ 04490-14649
Math Wijnands,
☎ 04490-36024
Kantoor Geleen,
☎ 04490-46868
Eric van Dorst,
☎ 04490-79597
Peter Hamans,
☎ 04758-1365

Aantal in Westelijke Mijnstreek geschat op achtduizend

Zelfhulp voor Cara-patiënten

Van onze verslaggever

SITTARD – Naar schatting achtduizend inwoners van de Westelijke Mijnstreek lijden aan een van de vele verschijningsvormen van Cara, een verzamelnaam voor chronische longziekten als astma, bronchitis en longemfyseem. Dit aantal wordt genoemd door het Provinciaal Steunpunt Zelfzorg Initiatieven in Sittard. Om deze grote groep Cara-patiënten daadwerkelijk hulp te bieden, starten nog dit voorjaar op een aantal plaatsen in deze regio gespreks- en zelfhulpgroepen en andere activiteiten voor volwassenen.

Hoewel elders in deze provincie dergelijke (zelf)hulpactiviteiten al lang zijn gestart, is de Westelijke Mijnstreek in dit opzicht altijd een 'witte plek' gebleven. Daar komt dus binnenkort verandering in, nu het Steunpunt in overleg met de CARA-districtsverpleegkundige van het Limburgse Groene Kruis deskundige vrijwilligers uit deze regio bereid heeft gevonden uiteenlopende activiteiten voor Cara-patiënten op te zetten. Bijzonder is wel, dat deze deskundigen die de bijeenkomsten onder de naam 'Een leven met Cara' zullen begeleiden, zelf ook Cara-patiënten zijn.

In de louter uit 'lotgenoten' bestaande gespreksgroepen kunnen de deelnemers over de specifieke problemen van hun chronische ziekte praten en hun eigen ervaringen hiermee uitwisselen. Ook thema's als saneren, roken, medicijngebruik, inzicht in het ziekteproces en relaties komen daarbij op begrijpelijke wijze aan bod. Tijdens de avonden wordt bovendien aandacht besteed aan ademhalings- en ontspanningsoefeningen. Onder het motto 'Meer bewegen voor Cara-patiënten' worden er in deze regio voorts speciale gymnastiek- en warmwateroefeningen georganiseerd.

Voor aanmeldingen en informatie kan men terecht bij T. Duineveld (04490-14449), T. Golsteyn (04490-16943) of het Provinciaal Steunpunt (04490-16161).

Geschiedenis Haagsittard in boekvorm

Van onze verslaggever

SITTARD – De geschiedenis van Haagsittard en de gelijknamige hoeve zal binnenkort in boekvorm verkrijgbaar zijn. In mei rolt de studie als deel vier in de serie 'Monografieën uit het Land van Sittard' van de persen. De auteur René Lauwers geeft daarin de historie weer van Haagsittard vanaf de eerste vermelding in 1144 tot heden.

Haagsittard, gelegen op het grondgebied van de voormalige gemeente Broeksittard, bestond in de middeleeuwen uit de grote hoeve en meerdere huizen. Het gehucht werd in later tijd een Wüstung, dat wil zeggen een dorp dat door de bewoners werd verlaten. Zoals bekend wil de Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek de nederzetting in 1990 opgraven.

De huidige hoeve Haagsittard wordt voor het eerst vermeld in 1270. In dat jaar schonk Jutta van Ravensberg, vrouwe van Sittard, haar eigendom in Haagsittard aan het Domkapittel in Aken, dat de boederij vervolgens tot in de Franse tijd, toen alle kerkelijke goederen in beslag werden genomen, in bezit had. Al die jaren werd de hoeve verpacht. Lauwers heeft in zijn boek alle namen van pachters vanaf 1317 opgenomen. De rekeningen van het Domkapittel, die vanaf 1366 bewaard zijn gebleven, bieden een schat aan gegevens over het dagelijkse leven van de pachtersgezinnen en de economische geschiedenis van de hoeve.

In de Franse tijd kwam de boederij in particuliere handen. Eigenaar werd toen Philip Ohlenforst uit Saeffelen. De hoeve bleef tot 1929 in het bezit van diens afstammelingen, de familie Zelis. In dat jaar werd de hoeve gekocht door boer Maase uit Spaubeek. Zijn nazaten, de familie Hennen, wonen er nu nog. Wel is de hoeve inmiddels eigendom van de gemeente Sittard, die in de omgeving een nieuwe woonwijk wil bouwen.

Het boek over Haagsittard telt ongeveer 200 pagina's en is rijkelijk geïllustreerd met foto's en kaarten. Als bijlagen zijn daarin opgenomen transcripties van de belangrijkste documenten met Nederlandse vertaling, alsmede genealogische overzichten van de pachtersfamilies. 'Haagsittard' kan vanaf half mei voor de prijs van 25 gulden afgehaald worden op het gemeentearchief in Sittard. Het boek kan ook besteld worden door overmaking van 30 gulden op postgiro 4599477, Stichting Monografieën uit het land van Sittard, onder vermelding van 'Haagsittard'.

Experiment Geleen met vredesplatform

Van onze verslaggever

GELEEN – De gemeente Geleen wil op basis van een jaarlijkse bijdrage van 1150 gulden deelnemen aan een platform voor gemeentelijk vredesbeleid. Zes Nederlandse gemeenten hebben het initiatief hiertoe genomen. Dit initiatief wordt gesteund door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en geldt voor de duur van twee jaar als een experiment.

Hoewel in het verleden het vredesbeleid in al zijn facetten door gemeenten werd overgelaten aan de rijksoverheid, wil Geleen zich nu toch op het platform manifesteren.

„Gemeenten blijken immers in toenemende mate geconfronteerd te worden met aangelegenheden betreffende het vredesbeleid", aldus B en W van Geleen. Door zich aan te sluiten verwachten zij een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van een gemeentelijk vredesbeleid.

● *Zo zag de fabriek er uit bij de oplevering in 1913.*

Wielders-expert Michel Habets over toekomst pand:

'Theater en atelier ideale bestemming fabriek 'Sint Rosa'

Vervolg van pagina 17

SITTARD – Een museum annex theater en atelierruimten zou volgens Wielders-expert drs Michel Habets de ideale bestemming zijn voor de 'Sint Rosa', zoals de melkfabriek eertijds werd genoemd. „De ligging leent zich daar ook uitstekend voor. Het park is een stedelijk recreatiegebied en even verderop ligt een restaurant. De exploitatie van zo'n museum moet rond te krijgen zijn."

Bovendien is volgens Habets het volstouwen van het fabrieksterrein met moderne nieuwbouw - ook met het oog op de lokale omgeving - stedebouwkundig allerminst een geniale oplossing.

Faam

Als kenner bij uitstek van vooral de hedendaagse Limburgse architectuur weet Habets waarover hij praat. Afgelopen jaar nog schreef hij in opdracht van de Jos Wielders Stichting een lijvig boekwerk met een compleet overzicht van het werk van de Sittardse architect. „Wielders wordt niet alleen nationaal maar ook internationaal beschouwd als een architect van grote faam.

Zo was hij een belangrijk vertegenwoordiger van de Amsterdamse School in de jaren twintig op het gebied van kerk- en utiliteitsgebouwen. En dat terwijl in deze contreien het een na het andere bouwwerk van Wielders wordt afgebroken."

Sibema

Nog dit weekeinde voert Habets verdere besprekingen om de plannen voor een melkbewerkingsmuseum daadwerkelijk gestalte te geven. In de 'actiegroep' heeft verder onder meer zitting de zoon van de voormalige Sibema-directeur Derks. Het museum-idee werd vorige maand geboren toen Habets een lezing over Wielders gaf tijdens de druk bezochte open dag die een tiental kunstenaars in het kantoorgedeelte van de fabriek had georganiseerd. Zoals bekend gaf eigenaar Campina de kunstenaars toestemming de ontmantelde fabriek tijdelijk als atelier- en theaterruimte te benutten, in afwachting van de voorgenomen verkoop van het complex.

Commercieel

Het lot van de opmerkelijke plannen ligt in de eerste plaats in handen van DMV Campina. Woordvoerder Thijssen van de Veghelse zuivelcoöperatie liet gisteren in elk geval weten dat de verkoop voor het bedrijf een puur commerciële zaak is. „Ik heb nog niets van de plannen vernomen. We wachten eerst de brief maar eens af.

Zeker is wel dat ons pand in Sittard, net als trouwens een tiental andere leegstaande Campina-fabrieken, op de nominatie staat om te worden verkocht. Waarbij het bedrijfsresultaat voor ons natuurlijk voorop staat. Wij zijn een coöperatie, dus het geïnvesteerde geld in apparatuur en gebouwen is afkomstig van onze leden (de veehouders, red). En de winst die wij maken, wordt rechtstreeks vertaald in de melkprijs die wij aan de boeren betalen."

Overigens is Campina al vaker benaderd met (tot nu toe vergeefse) verzoeken om in een van haar leegstaande fabriekspanden in Brabant en Zeeland een melkmuseum te vestigen.

De gemeente toonde zich gisteren zoals gezegd danig verrast door de recente ontwikkelingen rond de oude melkfabriek.

„Eerst de kunstenaars en nu dan de museumplannen. Onze eerste gedachte is en blijft woningbouw op die plek, waarmee we volgend jaar willen beginnen. Als Campina ons het pand wil verkopen waarin al ateliers en een museum zijn gevestigd, dan ontstaat er een heel andere situatie. Zover is het nog lang niet. Maar op voorhand al zo'n museumplannen wegwuiven, doen we nooit. Over alles valt te praten."

Er gloort dus toch nog een sprankje hoop voor de Wieldersbewonderaars.

Susteren wil 35 mille uittrekken

Redgereedschap voor brandweer

Van onze verslaggever

SUSTEREN – Burgemeester en wethouders van Susteren willen dat de raad 35.000 gulden uittrekt voor de aanschaf van hydraulisch redgereedschap voor de vrijwillige brandweer.

In Susteren gebeuren volgens het college regelmatig ongelukken waarbij slachtoffers in de autowrakken bekneld zijn geraakt. Krachtens de brandweerwet uit 1985 is de brandweer niet alleen belast met het blussen van vuurhaarden, maar moet men ook uitrukken als er een ongeluk is gebeurd.

Maar omdat de motorvoertuigen van tegenwoordig meer solide zijn dan vroeger, wordt het een steeds grotere klus om mensen die bekneld zitten op tijd te bevrijden. Daarvoor is volgens het college professioneel hydraulisch aangedreven gereedschap nodig. Probleem is echter dat de brandweer van Susteren niet over dat gereedschap beschikt.

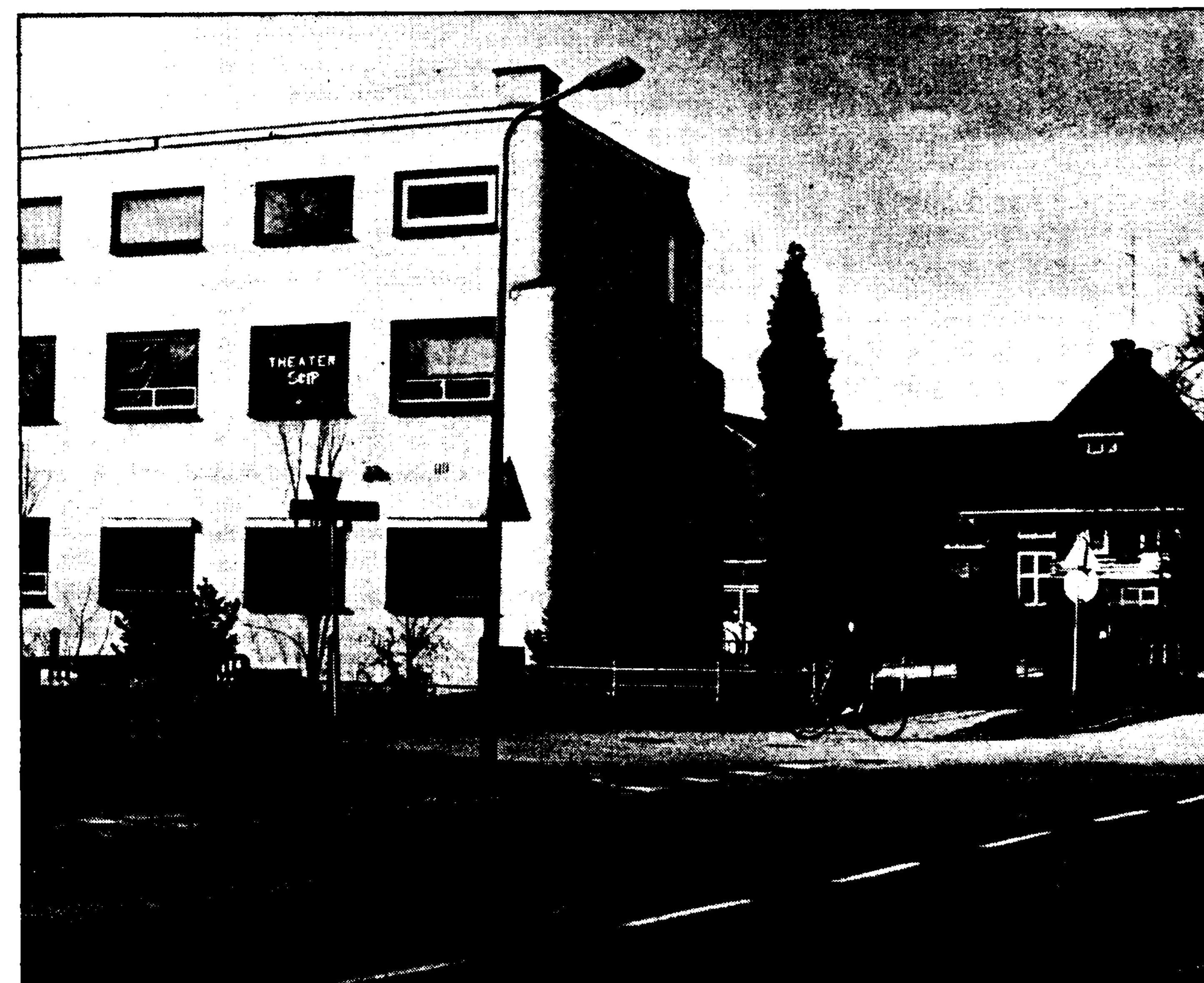
Tot nu toe moest in voorkomende gevallen het in Sittard gestationeerde regionale hulpverleningsvoertuig te hulp geroepen worden. B en W van Susteren zijn daarmee niet erg gelukkig, omdat die hulpverleningsvoertuigen, waarvan er maar twee in de hele regio Zuid-Limburg zijn, eigenlijk alleen bij calamiteiten ingezet mogen worden.

Het dagelijks bestuur is daarom van oordeel dat de brandweer van Susteren zelf over adequaat redgereedschap dient te beschikken.

FNV-jubilaris in Neerbeek

NEERBEEK – Martin Pelsers (76) uit Neerbeek zal op vrijdag 24 februari gehuldigd worden door het bestuur van de Industriebond FNV, afdeling Neerbeek. Dit gebeurt bij gelegenheid van zijn 60-jarig lidmaatschap. De huldiging vindt plaats om 20.30 uur tijdens een bijzondere bestuursvergadering in het plaatselijke gemeenschapshuis.

De jubilaris begon zijn maatschappelijke loopbaan op 15-jarige leeftijd bij een sigarenfabriek in Beek. Tijdens de februari-staking in 1929 werd hij lid van de vereniging van tabaksverwerkers. In juli van dat jaar trad hij in dienst van de Staatsmijn Maurits, waar hij tot zijn pensioen werkzaam was. Ook in het Beekse verenigingsleven heeft Pelsers zijn sporen verdiend. Zo was hij 64 jaar lang lid van de handboogschutterij Willem Tell.

● *De voormalige Sint Rosa melkfabriek aan de Agricolastraat in Sittard.* Foto: PETER ROOZEN

in gesprek

● Ouderen

Ouderen, mensen van 55 jaar en ouder, vormen qua aantal een steeds groter percentage van de bevolking. De overheid houdt daar – zo goed en zo kwaad als het kan – rekening mee bij het beleid. Het te kostbaar worden van bepaalde zorgvoorzieningen draagt ertoe bij, dat ouderen langer dan voorheen in de eigen woonomgeving blijven. Een nog te klein percentage van de oude garde is georganiseerd in bonden die de belangen van de groep behartigen en zorgen voor ontspanningsmogelijkheden. Met die recreatie gaat het goed: in Geleen is elke week een twintigtal groepen ouderen bezig met de een of andere bewegingsactiviteit. Het gaat dan over volks- en stijldansen, zwemmen en gymnastiek. Glanerbrook vaart daar wel bij: de ouderen maken geestdriftig gebruik van het zwembad. Maar er is meer. Uit krantekoppen als 'Drievoudige vergrijzing in Geleen?' 'Vijf procent 65-plussers heeft nog werk' en 'Ouderen dreigen randgroep te gaan vormen', blijkt dat nog heel wat problemen om aandacht vragen. De organisatorische opbouw van het ouderenwerk steekt zo te zeggen nog in de kinderschoenen. Veel oudere mensen laten het afweten en trekken zich terug in een soort isolement: de familie- of groepsclan is hen voldoende. Dat heeft vervelende gevolgen voor de positie van de ouderen als bevolkingsgroep. Bonden hebben gebrek aan kader, de doorstroming in de besturen is onvoldoende, sommigen zijn overbelast, kortom: de ontwikkeling van eigentijds ouderenwerk stagneert. In de praktijk betekent dit dat ouderen buitengesloten worden in zaken die hen raken. Er wordt betutteld bij het leven. De apparaatshiks en de commercie regelen alles van de wieg tot de dood toe. De zorgzame samenleving, die de regering voorstaat, dreigt een flop te worden. Het COSBO, de overkoepeling van alle ouderenbonden in het land, heeft al enkele keren een waarschuwende vinger geheven. Langzaam begint het in bestuurderskringen door te dringen dat men de samenleving niet kan regelen met besluiten en wetten alleen. In de Seniorenraad in oprichting zal een aantal knappe koppen de hoofden bijeensteken. Ze zullen proberen een aantal grondlijnen vast te leggen voor een vooruitstrevend ouderenbeleid in de komende decennia. Wat kunnen geëngageerde ouderen zelf doen om verbetering te brengen in de situatie? Ze kunnen zich aanmelden bij een van de twaalf afdelingen van ouderenbonden, die Geleen rijk is. De adressen daarvan zijn te vinden in de gids, die de gemeente elk jaar uitgeeft.

GELEEN **P. Winkels**
secr. studiekring van ouderen in Geleen

Universiteit op Geleense kabel

GELEEN – De Vrije Universiteit van Utrecht zal op zondag 26 februari een 24 minuten durend programma over milieuvraagstukken uitzenden via de lokale kabeltelevisie in Geleen.

Het programma heet 'Basis voor milieubeleid: dimensies van onderzoek' en daarin komt een aantal resultaten van diverse onderzoeksprojecten aan de orde, zoals de problematiek van de vuilverwerking, landschapsbeheer, zure regen en milieuproblemen in de Derde Wereld. Het programma is te zien van 18.45 uur tot 19.10 uur.

Tafeltenniscup voor scholen

SITTARD – Tien Sittardse basisscholen nemen zondag 26 februari deel aan de tafeltenniskampioenschappen van Sittard in Carperion. Het is de elfde maal in successie dat de plaatselijke verenigingen Kolleberg en Limbrichterveld dit kampioenschap organiseren. De beste spelers nemen deel aan de regionale kampioenschappen in april. De wedstrijden beginnen volgende week zondag om tien uur. De finales zijn om 14 uur gepland.

Voorlichting over medicijnproblemen

Van onze verslaggever

SITTARD – Het Consultatiebureau voor Alkohol en Drugs (CAD) in Sittard houdt twee voorlichtingsbijeenkomsten voor mensen met medicijnproblemen. Deze vinden plaats op donderdag 23 februari om 14 uur en dinsdag 7 maart om 10 uur in het bureau aan de Rijksweg Zuid 27 (naast De Prins).

De bijeenkomsten zijn bedoeld voor mensen die (te) veel medicijnen, met name kalmerings- en slaapmiddelen, gebruiken en niet meer in staat zijn dit gebruik te beëindigen. Uit onderzoeken is gebleken dat ongeveer 10 à 12 procent van de bevolking deze middelen regelmatig gebruikt. Dit aantal stijgt nog steeds. De huisartsen verwijzen de laatste tijd echter steeds meer mensen met deze problemen naar het CAD voor hulp bij de afbouw. Over die hulp wordt tijdens beide bijeenkomsten tekst en uitleg gegeven. Tevens wordt de aanwezigen een helpende hand aangeboden.

Dieren

Vandaag
grote vogelmarkt
in Makado-Beek (toegang gratis)

De Maastrichtse Hondensportvereniging
organiseert
gedrag- en gehoorzaamheidscursussen voor alle rassen en niet-rashonden. Info-avond nieuwe cursus op donderdag 23 februari as. om 20.00 uur in de manege Valkenburg, Plenkertstraat 88, Valkenburg, tel. info: 043-644821, 04406-13754
en
een clubmatch voor alle rashonden op zondag 7 mei as. Inschrijfgeld en lidmaatschap ƒ 30,-. Inschrijven kan tot uiterlijk 21 april. Formulieren verkrijgbaar via tel.nr. 04405-2263 of 04406-13754.

PAUWEN, wit zw. vleugel blauw. Valkenburgerweg 63. Voerendaal.

Te koop 20 LEGKIPPEN en dragende geitjes. Tel. 045-751539.

Te k. prachtige GROENENDAELERPUPS, 6 weken oud, met stamboom, ingeent en ontwormd, met HD-garantie. Gespreide betaling mog. Tel. 045-312189.

Te koop prachtige DOBERMANN-PINCHER, reu, 17 mnd. oud, goed waaks, zuiver ras, kl. zwart-bruin, prijs ƒ 300,-. Baronstraat 6, Schaesberg.

Te k. OPEL Kadett type '77 met apk tot mrt. '89 i.pr.st. ƒ 1000,-. Rdr. Hoenstr. 181 Hoensbroek.

Te k. Duitse HERDER met stamb. Tel. 045-317215.

Te k. 2 TEVEN 6 wkn. oud, kruising box-Mech. Ouders beide in dressuur. Tel. 045-310098.

Weg. omstandigh. te k. Belg. Baque kleine JACHTHOND. Tel. 272795.

Rode VOERWORTELS 25 kg ƒ 7,-. Veendrick ingang kasteel Amstenrade.

PAPEGAAIEN: baby grijze roodstaartjes uit het nest en div. tamme en prat. papegaai's en jonge beo's nu ƒ 150,-. Tot oude pap voor kweek mog. Kwekerij Handels, Pr. Mauritslaan 2 Beek tel. 04490-75359.

GROENENDALER-PUPS te k. van part. 8 wk. m. stamb. ingeent + ontw. Tel. 09-3211761811.

Te k. 2 BOUVIERTEEFJES 2 en 3 jr. goede afstamm. inl. 045-257036.

Te k. zwarte KONINGSPOEDEL, pup v. Terveurense herder. 04490-38119.

Auto's

Te k. gevr. auto's vanaf 1978. Garage SCHAEPKENS. Tel. 04405-2896.

Te k. GOLF '86 D wit, 3-drs., apk. pr.n.o.t.k. Tel. 045-631043 na 19 uur.

Voor schade-, sloop-, loopauto's en onderdelen moet je bij STIBA Autosloperij Joep Wolters zijn. Sportstr. 14, Kerkrade-West. Tel. 045-411480.

Te k. CITROEN Visa Super E, 4-cil., nov. '82, APK nov. '89, 73.000 km, prijs ƒ 4200,-. Platz 2, Klimmen, tel. 04405-3654.

Te koop gevr. loop-, sloop- en SCHADE-AUTO'S. Wij betalen de hoogste prijs. Tel. 045-213424 of 045-227793.

Wij geven het meeste voor uw AUTO. U belt, wij komen direct. Tel. 045-422610, ook 's avonds.

OPEL Corsa, bj. '84, 3-drs., 51.000 km, zeer mooi. Tel. 045-321815.

RENAULT 5 TC Super, nw. model, bj. '86, 33.000 km, vr.pr. ƒ 11.000,-, als nieuw. Tel. 045-228469.

VW GOLF D '84 nw. model, d.groen, 4-d., 5 versn. 111.000 km, uitst. onderh. 045-425725.

FORD Escort type Laser 1100, wit, '84, 5 versn., 3-d., 50.000 km, i.st.v.nw., ƒ 12.500,-. 04490-13892.

AUTO'S hallo opgelet! Wij betalen ƒ 300,– tot ƒ 20.000,– voor uw auto, ook bedrijfswagens. 045-411572.

Te k. TOYOTA Landcruiser Turbo Diesel bj. '87, kl. zwart in nw.st. met veel extra's. Tel. 045-460579 na 18.00 uur.

Te k. gevr. loop-, sloop- en SCHADEAUTO'S. Ik betaal de hoogste prijs in Limburg, tel. 045-254049.

Te k. TREKHAAK voor VW Golf type C, geheel compl. met zij-r.a.w. incl. mont. set en gebr. aanw. Orig. Westfalia. Te bevr. 045-463246 of 045-462805.

BMW 320 i.n. mod. bwj. '83 m. extra's, zeer mooi, ƒ 15.500,-. Tel. 04490-26923.

Weg. omst. Ford ESCORT Laser '86, 5 versn., wit, 40.000 km, i.z.g.st. Pr. ƒ 11.000,–; Tel. 045-270229.

Ford CAPRI 2LS bwj. '78, APK 10-89, prima auto! ƒ 1450,–; Tel. 045-270293.

MAZDA 323 GT 1600 I sedan, bj. '86, met extra's, schuifdak, stuurbekr. en lichtmet. velgen. Tel. 045-310365.

BEDRIJFSWAGENS, open laadbak, gesloten meubelbak, 2 tot 6 ton, Merc. Benz. o.a. Kipper, 10 ton. Garantie en APK. Feijts, Haelen, 04759-1896.

Te k. VOLVO 343 DL, '78, APK 10-1-'90. Tel. 045-423134.

Te k. MERCEDES 250 T stationwagen, bjr. 1979. Tel. 04490-74634.

Te k. SUZUKI 100 CX, pr. ƒ 1500,–. Tel. 04498-55014.

Te k. Ford ESCORT 1600i Bravo bwj. '87, 1e eig., weinig km, veel extra's o.a. RS-wielen + achterspoiler, schadevrij. Tel. 045-725022.

Te k. BMW 520i, bj. '82, in nw.st., met opties, ƒ 11.500,-. Tel. 04499-3026.

UNO diesel '84 5-drs. get. glas, radio-cass. i.z.g.st. ƒ 7900,- tel. 045-458286.

Te k. Honda CIVIC 1200 aut. bj. '79 APK 16-2-'90 z. mooi ƒ 1450,- tel. 045-452008.

Te k. Opel SENATOR 25E 5-bak, vele extra's m. '84 vr. ƒ 15.250,- tel. 045-455763.

Te k. TOYOTA 1.3 DL automaat, bwj. '80, APK, ƒ 1650,-. 045-728454.

Te k. OPEL Kadett 1.2, bwj. '78, APK, ƒ 1750,-. Tel. 045-728454.

FORD Escort 1.3 L, zeer mooi, '82, met APK. Hamerstr. 37-39, Heerlen.

BMW type 316, i.z.g.st., '82, APK. Kerkraderweg 166, Heerlen.

Te k. MAZDA 626 2.0 GLX 5-drs. 12v, grijsmetallic bwj. 3-88, 6000 km, nieuw. ƒ 36.500,-. Vr.pr. ƒ 28.500. Tel. 04490-19944.

Te k. gevr. kl. AUTO in topstaat. Tel. 045-750831.

Te k. Tr. 6 CABRIOLET geheel gerestaureerd, inruil mogel. Toyota L.c. of C.J. 5 of C.J. 7 diesel. Tel. 045-242028.

Te k. MITSUBISHI Celeste '80 topconditie elke keur. toegest. Tel.: 045-717033. Vr.pr. ƒ 2750,-.

Te k. CHEVROLET Corvette, bj. '80, m. Targa 400 pk. ƒ 32.500,-. Tel. 04499-3026.

Te k. Opel MANTA GSI (Recaro) bekleding, tevens Fiat 600, bj. '72, APK t/m '90, prijs ƒ 1250,-. Tel. 04492-3096.

Automobielbedrijf Moro Geleen. Direktieauto VOLVO 760 GLE aut., LPG, groenmet., alle extra's, '83; Range Rover 3500 V8, LPG, 5-drs., '83, apart; '81; Datsun 280 ZX sportwagen, zwart, '82; aparte Mercedes 380 SE, Zender, duurste uitv., mod. '81; Mercedes 190E, 5-bak, ABS, sportv., groenmet., '84; Mercedes 190 D diesel, 5-bak, stuurbekr., 1e eig., weinig gelopen, als nw., m. '85; BMW 320i, 4-drs., sportw., 5-bak, '84; BMW 728 i, blauwmet., '82; BMW 320 i, blauwmet., '82; BMW 320.6, bruinmet., '82; Ford Scorpio 2.0 GL, d.blauwmet., met alle extra's, '86; Daimler dubbele Six v.d Plas, blauwmet., 10-'80; Rover 2300 S, 5-bak, groenmet., '83; Ford Escort 1.3 L, '82; VW Golf GTI 1.8, zw., verlaagd, airco, zeer apart, '84; VW Scirocco 1800 GTX, geheel uitgebouwd, zeer apart, '85; Opel Senator 3 LE aut., LPG, groenmet., '81; Opel Senator 3.0 E CD aut., alle extra's; Fiat Uno 55 S, i.nw.st., mod. '85; Alfa Guilietta 2.0 L, '84; Opel Corsa 1.2 S Sedan, roodmet., '84; Honda Accord 1.8 EX aut., 10-'83; VW Golf C, 5-drs., blauwmet., '84. Inruilers: Ford Granada 2.3 L aut., LPG, rood, '80, ƒ 3500,–; BMW 320 4-cyl., groen, ƒ 2500,–; Audi 80 GLS, groenmet., '80. Diesels: Mitsubishi Galant GLX turbo diesel, nw. model, 12-'85; VW Golf 1.8 C diesel, 10-'84; Toyota Carina 1.8 diesel, '83. Rijksweg N. 172, Geleen, tel. 04490-42109.

Te k. OPEL Commodore 2800 GS, bwj. '77, i.nw.st. Ericastr. 52, Sittard, tel. 04490-26859.

Te k. SAAB 99, bouwj. '74, APK tot juni '89, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 1000,–. Tel. 04490 55395.

Te k. FSO type POLONEZ 1.5 C, kl. crème, bwj. '85, 1e eig., 25.000 km, nieuwe auto. 04490-47294/38083.

MERCEDES 190 E, bwj. '85, vele extra's. Tel. 043-648140 na 19.00 uur.

FORD Sierra 2.3 diesel, bwj. '86. Tel. 043-644420.

Te k. VOLVO 264 GL 6-cyl. met LPG en 1 jaar APK, ƒ 1300,–. Tel. 04498-57252.

FORD Mustang Fastback autom., bwj. '79, APK, ƒ 2950,–, inr. mog. 04490-54895 b.g.g. Bloemenweg 2, Sittard.

Te k. MAZDA 626, bwj. 5-'88, m. garantie, nieuwpr. ƒ 32.000,– voor ƒ 24.500,–. Tel. 04454-2918.

Te k. MITSUBISHI Lancer GLX, nw. m. 7-'80, antr-grijs, nw. uitl., accu, APK, i.z.g.st. 04454-4632.

Te k. RENAULT R4 GTL '82, APK tot febr. '90, donkerblauw, ƒ 2950,–; Tel. 045-751709 of 751660.

PEUGEOT 104 bwj. '78 APK aug. '89 te k. ƒ 450,–. Tel.: 045-315674.

Te k. DATSUN 260 Z 2+2, pas gespoten, met laswerk. Tel. 045-253910.

Spoed!!! Wij zoeken dringend AUTO'S v.a. bj. '80-'87. Dir. cont. ook sloop. 045-414372 tevens alle type Mercedes.

Te k. Opel OMEGA Stationcar LS get.glas etc. zilverblauw met. 4-'87. 28.000 km. Vr.pr. ƒ 31.000,-. Tel. 045-417450.

— Toppers —
Auto A-Z in Schaesberg
± 40 jonge occasions
van div. merken
van '82 tot '88, o.a.:
BMW 316 i .... '88
VW Golf 1.8 GT .... '88
VW Polo 1.3 Fox .... '88
Opel Omega 1.8 i .... '87
Ford Escort 1.6 CL .... '87
Fiat Uno 45 S .... '87
Peugeot 205 Junior .... '87
BMW 728 i autom. .... '86
Volvo 360 GLS Sedan ... '85
Ford Sierra 2.0 Laser .... '85
Met Bovag-garantiebewijs
Heerlenseweg 200, Landgraaf, tel. 045-728484, na 18.00 uur. Verkoper privé 045-320047

Te k. CITROEN BX 1.9 GTI, bj. nov. '87, 21.000 km gel. Tel. 04490-11047, na 18.00 uur.

Te k. Opel ASCONA 18 E, '84, div. extra's of inruil tegen Suzuki SJ 410 of SJ 413. Tel. 045-414510.

Opel Ascona 1.6 S Luxus, 4-drs., LPG, i.z.g.st., bj. '82, groenmet., vr.pr. ƒ 10.250,-. Te bevr. vrijdag na 17.00 uur, tel. 04492-2563.

Te k. Honda CIVIC, bj. '79, zeer gaaf, nw. banden en nw. uitlaat, motor defect, prijs ƒ 650,-. Mgr. Hanssenstraat 6, Landgraaf.

Koopje: VOLVO 244 GL 6 diesel, bj. '80, 100%, ƒ 5250,-. Tel. 045-415528.

Te k. MERCEDES 200 D, bj. '84, kl. wit, vr.pr. ƒ 16.500,-, incl. BTW. Tel. 045-421166/460941.

Te k. van part. BMW 728i aut., bj. mei '83, vele opties, gevr. red. bod. Tel. 04750-30457.

Ford GRANADA '80, 2.0L, 4 cyl. ƒ 1500,-, APK gek. i.z.g.st. Tel. 043-432011.

Te k. TOYOTA 1000, 100% in orde. Vr.pr. ƒ 1200,-, APK. Tel. 045-324005.

Te k. FIAT 126 Bambino, 100% in orde,. APK tot 9-'90. Pr. ƒ 1200,-. 045-422091.

Te k. FORD Capri I bjr. '73, RS-uitgeb., 9J-velgen, 235 band. Inl. 045-423563.

Te k. VOLVO 340 DL bjr. 1988, van Volvo-medewerker. Vr.pr. ƒ 18.500,-. Tel. 045-716729.

BMW 315, t. '83, APK, zeer goed ƒ 6950,-. St. Martinusstr. 31, Kerkrade-West.

Opel KADETT 1.6 SR bjr. '83, Recaro's, lm-velgen, LPG. Vraagpr. ƒ 9000,-. Borchhofstr. 8, Wijnandsrade.

T.k. Opel REKORD 2.0 S met veel extra's spec. uitv., kleur zilvermetallic, APK tot 1990, bjr. 1980. Tel. 04490-28524. Vr.pr. ƒ 3250,-. inr. kleinere auto mogelijk.

Te k. Honda ACCORD 3-drs. '83, i.z.g.st., LPG, 90.000 km, kl. blauwmet. ƒ 8900,-. Tel. 045-414191.

Te k. SIMCA 1300 Jubilee, bjr. 1979, gasinstall. Koltex 85 ltr. Tel. 045-227179. Na 17.00 uur.

Zoekt u
speciale aanbiedingen in Opel Corsa 2-, 3-, 4-, 5-drs., bouwjaar 1983, '84, '85, '86, '87, type LS, GL of Sport. Bij ons staan ze allemaal.
Göttgens Beek
Weth. Sangersstr. 1
04490-75858

Zoekt u
speciale aanbiedingen in Opel Kadett: 2-, 3-, 4-, 5-drs. Bouwjaar 1983, '84, '85, '86, '87, '88, type LS, GL of GS. Bij ons staan ze allemaal. Kom langs.
Göttgens Beek
Weth. Sangersstr. 1
04490-75858

Inruil-auto's
Renault 4 GTL '83 ƒ 2950,- Renault 18 TS autom. '79 ƒ 1950,-;Renault 4 GTL '78 ƒ 400,-; Ascona 19 N 2 drs. '79 ƒ 2750,–; Lada 1200 S 4 drs. '80 ƒ 950,–; Skoda coupé '83 ƒ 3900,–; Honda Civic 5 drs. '79 ƒ 1300,–; Talbot Horizon 5 drs. '79 ƒ 2200,–. Auto's zijn APK gekeurd.
Smeets Opel
De Griend 2, Maastricht
Naast Eurohal

Te k. DYANE 6, bj. juli '80, i.z.g.st., grote beurt en nieuwe koppeling, APK, vr.pr. ƒ 1250,-. Tel. 04490-20783.

Te k. FORD Escort 1.3 Laser, bj. aug. '85. Debetslaan 35, Landgraaf.

Te k. VW GOLF GTI, bj. '79, veel acc., rood, i.z.g.st., motor en bak van bj. '84 (1800). Mgr. Hanssenstraat 6, Landgraaf.

Wegens omstandigh. te k. FIAT Uno 45 Fire, bj. '88, incl. radio, cass., stoelh., sierdoppen, km.st. 24.000, prijs n.o.t.k. Tel. 045-313575.

VW SANTANA CX diesel, bj. 1984, 100%, APK, ƒ 8500,-. Tel. 045-740915.

Te k. R 4 GTL, bj. '79, techn. i.g.st., vr.pr. ƒ 475,-. Te bevr. Bovenderstraat 32, Merkelbeek, tel. 04492-1125.

Te k. RENAULT Express comb., geel kent., bj. 11-'86, km.st. 30.000, kl. wit, met trekhaak, als nieuw, van 1e eig., vr.pr. ƒ 13.500,-. Tel. 045-244674.

Weg. omstandigh. te k. VRACHTAUTO, Daf 1600, gerevis. motor; Saab 99 GL; Simca bestel. Tel. 045-211083.

VW GOLF Sprinter 1300 cc, bj. '80, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 4650,-; tevens BMW 100 RS, '84, ƒ 12.500,-. Tel. 045-414601.

Te k. HONDA Civic, '78, sportvelgen. Tel. 045-243331.

Te k. BMW 316, bj. '76, i.z.g.st. Tel. 045-243331.

VW GOLF C 1300, m. '83, APK, zeer mooi, ƒ 5750,-. Tel. 045-454087.

Te k. TOYOTA Corolla Hatchback diesel, bj. '85, met grijs kenteken, 55.000 km. Tel. 045-444945.

Te k. Mitsubishi SAPPORO, bj. '80, 2-kleurig, i.z.g.st., vraagprijs ƒ 2000,-. Tel. 04492-5287.

Te k. ALFASUD 1.5 TI, bj. '81, i.g.st. Tel. 045-318310.

Te k. als nieuw GOLF 1600 CL, bj. '81, APK-gek., kl. bordeaux, met trekhaak, radio, enz., vr.pr. ƒ 5750,-. Kieskoel 8, Schaesberg.

Datsun CHERRY 1200 Luxe HB, bj. '79, met trekhaak, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 1800,-. Tel. 04459-1289.

Te k. Ford CAPRI autom., bj. '77, weinig gelopen, kl. zilvermet., i.pr.st., nw. banden, uitl., accu, enz., vr.pr. ƒ 1900,-. Akkerweide 154, Hoensbroek, tel. 045-229685.

Te k. mooie RENAULT 5, bj. '81, APK tot 1990, vr.pr. ƒ 1850,-. Beukstraat 10, Passart-Heerlen.

Te k. MINI autom., bj. '79, APK 11-'89, i.z.g.st., ƒ 1475,-. Tel. 04490-10646.

MITSUBISHI Colt GL diesel, 5-bak, bj. '85, ƒ 8750,-. Tel. 04490-24937.

Te k. OPEL Kadett, bj. '78, APK-gekeurd, met sunroof, prijs ƒ 750,-. Harmonstraat 4, Sittard.

BMW 320i, nw. model, bj. '83, met extra's, zeer mooi, ƒ 14.750,-. Tel. 04490-26923.

BMW 316, bj. '80, i.z.g.st., div. extra's, ƒ 4750,-. Tel. 04490-27965.

FIAT Panda 45 CL, rood, bj. '86, ƒ 6900,-. Tel. 04490-23830.

Te koop aangeboden door Volvo personeelslid: Volvo 343 DL AUTOMAAT, grijs metalic, 1 jaar oud ƒ 19600,-, tel. 04492-4499.

Te k. SEAT Ibiza, grijs kenteken, juni 1986, 23.000 km, slechts ƒ 6600,-. Tel. 04498-53366.

FIAT 126, kl. rood, i.g.st., bj. '79, APK 10-'89, ƒ 1850,-. Tel. 04490-27578.

Te k. gevr. PEUGEOT 504 Combi benz. Tel. 04490-41535/23268.

EEND 2CV, bj. '81, km.st. 80.000, kl. rood. Tel. 04490-15518.

Toyota COROLLA de Luxe Sportswagon liftback, bj. '77, APK-gek., prijs n.o.t.k. Tel. 045-243348.

Te k. DATSUN Sunny 120 Y de luxe (1980) ƒ 1750,- APK t/m 3/1990 tel. 045-714813.

Opel ASCONA bj. '80 4-deurs prijs ƒ 3000,- mooie auto, tel. 04490-31949.

Te k. VOLVO 344 DL, wit, bwj. '88, 9500 km. Tel. 04493-2751.

Te k. BMW 316, kl. rood, bwj. '78, APK, grijs, ƒ 3250,–. Mauritsweg 87, Stein, tel. 04490-34617.

Div. ond. SAAB 900 EMS bwj. 1980, motor, velgen enz. Tel. 04499-4628.

Wij kopen alle luxe BEDRIJFSAUTO'S en bussen vanaf 1979. Donny Klassen b.v., in- en verkoop, Meerssenerweg 219, Maastricht, tel. 043-635222 of 043-634915.

Te k. VW Jetta bwj. '81. Vr.pr. ƒ 5000,–; Tel. 045-353177.

Te k. RENAULT 18 Stationcar bwj. '79 pr. ƒ 975,–; Tel. 045-213848.

Te k. VOLVO 343 L bwj. '78 i.z.g.st., APK-gek. Vr.pr. ƒ 1750,–; 045-221861.

Zeer fraaie OPEL Commodore '80 aut., LPG, elektr. ramen, sunr., dure stereo, nw. schokbr., smetteloos int., pr. v. deze fijne betrouwb. en in uitst. cond. verk. auto ƒ 5950,–; 045-242562.

Te k. gevr. AUTO'S en bedrijfsauto's. Schade of defect geen bezw. Tel. 045-720200.

BMW 316 t'85 in nieuwst. APK 6-'90 ƒ 16750,- Weyenweg 246 Treebeek.

Te k. VOLVO 240 GL stationwagen i.z.g.st. bj. '84, te bevr. 04404-2527.

Te k. 4 BANDEN op velg. 175 x 14 Radiaal. Tel. 045-750743.

WETZELS AUTO'S: Industriestraat 35 Sittard, tel. 04490-10655. Mercedes 300 CE autom. '88; Mercedes 300 E autom. '86; Mercedes 230 E '85; Mercedes 200 TD Station '86; Mercedes 380 SEL autom. '84; Mercedes 2,5 D '88; Mercedes 450 SL uniek autom. '79; Mercedes 190 2.5 D Turbo '88; Mercedes 230 T station '79; Mercedes 190 D '88; Audi 80 LS '87; Audi 80 LS '88; BMW 323 I Alpina -'86; BMW 323 I Turbo '85; BMW 323 I-'85; BMW 324 D '86; BMW 525 apart autom. '84; Opel Omega 3.0 I sport '87; Opel Omega 1.8 LS '87; Opel Kadett GSI uniek '86; Opel Kadett GSI Cabriolet '89; BMW 323 I Bauer cabriolet '84; BMW 316 5-bak '85; Volvo 480 ES '87; Porsche 911 SC '80; Ford Fiesta 1.1 '89; Citroen Pallas 2.4 autom. '83; Toyota Celica 2.0 coupé '82; VW Golf 1.3 apart '84; Fiat Uno '87; Ford Sierra 2.0 CL station '88. Alle typen Mercedes uit voorraad leverbaar. Peugeot 505 Turbo '86.

Te k. 2 CV6 EEND Charleston, rood/zwart, 50.000 km, m. '85, ƒ 4500,-. Tel. 045-725703.

Te k. VOLVO 345 L, 5-deurs, auto verkeert in topconditie, m. '82, ƒ 4750,-. Tel. 045-751375.

MAZDA 323, m. '82, i.z.g.st.; inruil mog. Tel. 045-460734.

MITSUBISHI Colt GL, bj. '82, 5-drs., i.z.g.st.; inruil mog. Tel. 045-460734.

Te k. CITROEN 2CV6 Club, 2 jr. oud, km.st. 28.000. Tel. 045-325368.

Teg. ied. aannem. bod R16 TX, '80. Ook v. ond. Tel. 043-211400.

Te k. MITSUBISHI Colt GLX, bwj. '82, i.pr.st., APK-gek. 04490-10635.

MINI Special, '78, APK, ƒ 1450,–; Mini Special, '77, APK, ƒ 1000,–; Chrysler 1.6, '79, APK, ƒ 850,–. Tel. 045-444481.

FORD Sierra 2.0 L 1984, LPG, ƒ 9900,–. Tel. 045-311500.

Autobedrijf Heka B.V., Rimburgerweg 40, Brunssum, VRAAGT te koop loop-, sloop- en schadeauto's. Tel. 045-273177.

Gebr. AUTO-ONDERDELEN van o.a. BMW, Ford, Opel, VW, enz. Robby's Auto-onderdelen, Akerstr. Nrd. 350. Tel. 045-224123.

VOLVO 360 GLT wit 5-drs., 55.000 km, okt. '85. Tel. 04756-3158.

VW GOLF GTD, bj. '87, groenmetallic, schuifdak en extra's. Tel. 04742-1653.

TOYOTA Carina diesel, bj. '83. Tel. 04490-37034.

Te k. gevraagd MERCEDES 240 diesel, bj. tot 1983. Tel. 04490-28495.

Te k. VOLVO 340 GL diesel, wit, bj. '86, schuifdak en veel extra's, weinig gel. Tel. 04490-18346.

Te k. CAMPER Fiat 242, bj. 1977, pas gekeurd, ƒ 12.500,-. Tel. 04490-28367.

Te k. MAZDA 626 GLD diesel, bj. '86, 34.000 km, ƒ 10.000,- onder nieuwprijs. Tel. 04490-28367.

Te k. VW DERBY GLS, bj. '78, APK '90, goede auto, t.e.a.b. Tel. 04490-12542.

VW PASSAT CL diesel, '85, 5-drs., beigemet., 107.000 km, i.z.g.st., ƒ 13.500,–. Tel. 045-453015.

Te k. compl. of in ond. VOLVO 144, bwj. '73, met leren interieur etc. Veel onderdelen, ook voor 240-serie, o.a. deuren, uitlaat, trekh. etc. Tel. 04490-46709.

Uw auto GESPOTEN of een deel ervan tegen een zeer lage prijs. Bel 04490-71675.

Te k. gevraagd VW SCIROCCO, event. schade. Tel. 04490-17349.

Te k. CITROEN Visa 4-cyl., zilvermet., bwj. '79, 73.000 km, i.g.st., zuinige auto, vr.pr. ƒ 1250,–. Tel. 04406-15719. Pas grote beurt.

FORD Sierra 1600 Laser, bwj. '85, tel. 04405-3453, na 18.00 uur 04406-14603.

DATSUN 280 ZX t-bar, bwj. '80, div. extra's. 04405-3453, na 18.00 uur 04406-14603.

Te k. MERCEDES Benz 250 C, '72, led. int. elektr. schuifd., autom., ƒ 4250,–. Tel. 043-211400.

Te k. OPEL Rekord 2.0 S autom., bjr. 10-'84, kl. grijs, div. extra's. Horstplein 13, Hoensbroek.

Te k. CITROEN GSA Club, bjr. '80, APK 2-'90, nw. kopp. + uitl. Pr. ƒ 850,-. Koekoekstr. 11, Heerlen-Nrd. Tel. 045-218386.

Toyota Corolla 1300 DX 4-drs. '86; Toyota Starlet DX '85; MAzda 323 GXL '87 en '84; Opel Kadett 1200 LS 5-drs. '86; Ford Scorpio 20 CL '87; Ford Sierra 1800 Laser '86; Ford Escort 1400 CL '87 en '84; VW Golf 1600 GL 5-drs. automatic '85; Ford Fiesta 1100 de L '86. Garantie, financ., APK en inruil. Autobedrijf P. VEENSTRA, Rotterdamstr. 98, Heerlen. Tel. 725806. Na 18.00 u. 312059.

Autobedrijf LOVEN biedt te k. aan: Mercedes 260 SE aug. '87, 1e eig., 37.000 km; Mazda 626 coupé 2 ltr GLX, stuurbekr., nw. mod., febr. '88; MAzda 626 HB 2 ltr GLX LPG sept. '87; Mazda 626 2 ltr GLX '87; Mazda 626 HB 2 ltr GLX '86; MAzda 626 Sedan 2 ltr GLX LPG '84; Mazda 323 HB 1.5 LX '86; Mazda 323 NB 1.5 GLX '86, nw. mod.; Mazda 323 NB 1.3 LX '86; Mazda 323 NB 1.3 '81 '82; Mazda 323 NB 1.5 autom. '81; Ford Sierra 1.6 L '85; Ford Sierra 1.8 Laser '85; Ford Escort 1.3 LPG '82; Ford Escort 1.1 '82; Ford Fiesta 1.1 '85; Fiat Uno 45S Rialto '85, zeer mooi; Honda Quintet autom. '83; Mitsubishi Colt 1.2 GL '82; Suzuki Swift autom. '86; Nissan Cherry 1.3 GL '84; Talbot Samba LS '82; Toyota Corolla 1.3 DX 12V '85; Opel Ascona 1.6 S '84; Opel Manta 1.8 S '83; Opel Kadett 12S '82 '83 '84; Mazda 323 '79 ƒ 2250,-; Mazda 323 '78 autom. ƒ 1950,-; Nissan Violet 1.6 coupé '80 ƒ 2150,-; Renault 18 TS '70 ƒ 1750,-. AutobedriJf Loven, Palemigerboord 401, Heerlen. Tel. 045-722451.

Weg. omst. RENAULT 11 GTD diesel, t. '86, APK, sunroof, 5-sp., trekhaak enz. Pr. ƒ 9950,-. Streeperstr. 36, Landgraaf. 045-326286.

Te k. VOLVO 340 GL, 5-drs., kl. wit, 63.000 km, bj. 27-6-'84, goed onderh. en i.z.g.st., tevens diverse hand- en electro kettingtakels. Tel. 04490-31227, na 18.00 uur.

CITROEN BX 19 RD Break, rood, '88; BX 19 RD, grijs, '86; BX 19 GT, met gas, wit, '86; BX 16 TRS, wit, '86; BX 16 TRS, Wit, '84; BX 16 TRS, rood, '83; BX 16 TRS, met gas, blauw, '84; BX 14 RE, met schuifdak, roodmet., '88; CX 22 TRS, met schuifdak, zilver, '86; AX 11 TRE, wit, '88; AX 11 TRE, 5-deurs, blauw, '88; 2 CV6, zwart-rood, '86; Visa 11 RE Leader, zilver, '87; Visa 11 E, wit, '82; Opel Kadett Caravan diesel, blauw, '85; Renault 5 automaat, 5-deurs, zilver, '86; Nissan Patrol turbo diesel, grijs, '86; Peugeot 203, grijs, 1953; Daf 46, groen, 1969. Inruil, garantie, financiering, Bovag. May Crutzen, Hunsstraat 33, Ubachsberg, tel. 045-752121.

KADETT H.B., '81, LPG, ƒ 4500,-; VW Golf, '78, ƒ 2250,-; Volvo 244, t. '80, LPG, ƒ 2350,-; Volvo 343, '78, aut., ƒ 1500,-. Overbroekerstraat 54, Hoensbroek, tel. 045-211071.

BUICK Regal, t. '80, 8 cyl., autom., ƒ 2900,-. Tel. 045-211071. Inruil mogelijk.

Te k. RENAULT 9 GTS, bj. 9-'82, LPG, sunroof, trekhaak, LM-velgen, prijs n.o.t.k. Tel. 04492-3062.

Mooie Ford ESCORT, '79, APK, vr.pr. ƒ 1950,-. Tel. 045-225913.

Te k. VW DERBY S, '82, als nieuw, zeer zuinig, APK, ƒ 3850,-. Tel. 04490-22689.

Autobedrijf E. CUSTERS, Verlengde Lindelaan 23, Oirsbeek, tel. 04492-5261, biedt te koop aan: Ford Escort, 5-deurs, 1.6 CL Aut., 1988; Ford Sierra 1.6 EM, lpg, '86; 2× Opel Ascona Hatchback 1.6 S, t. '83, ƒ 8900,–; Toyota Cressida Diesel, nw. mod., t. '83, ƒ 6900,–; Opel Kadett 1.2 S, t. '81, ƒ 5900,–; Honda Civic t. '82, ƒ 5500,–; Opel Rekord 2.0 S t. '80 LPG ƒ 2500,–; Opel Rekord diesel aut. t. '81 ƒ 2300,–; 2x Ford Escort t. '80 va. ƒ 2400,–; Opel Manta 1900 HB, t. '80, ƒ 3900,–; 2× Mazda 626, t. '81, 2.0 Aut., va. ƒ 2700,–; Honda Prelude, t. '81, ƒ 4500,–; VW Polo, t. '78, ƒ 1700,–; Renault 5 TL, t. '83, ƒ 5900,–; Lada Jeep, t. '83, ƒ 5900,–; Citroën GS, t. '81, ƒ 2100,–; 2× Renault 5 GTL, t. '81, ƒ 1900,–; Mitsubishi Galant Station, t. '81, ƒ 3600,–; Datsun Cherry, t. '81, ƒ 2900,–; Mazda 626 Hardtop Coupé, t. '80, ƒ 3900,–; Fiat Uno 55 S, t. '86; Renault 18 TL, lpg, t. '82, ƒ 2900,–; Opel Manta, t. '77, ƒ 1900,–; Fiat Ritmo 75 CL, t. '81, ƒ 1900,–; Opel Ascona 1.2, t. '79, ƒ 2600,–; Mitsubishi Celeste, t. '81, ƒ 2900,–; Opel Kadett 1.6 Aut. Station, bj. '79, i.z.g.st., ƒ 3600,–; Chrysler Talbot 1510, t. '81, ƒ 2250,–; Opel Manta GTE, bj. '75, i.z.g.st., ƒ 7000,–; Honda Civic, t. '80, ƒ 2700,–; Chrysler Aut., t. '82, ƒ 1900,–; Volvo Expresse, '71. Div. goedkope inruilers. Alle auto's met APK. Verlichte showroom, geop. ma t/m vrijd. van 10 tot 19 uur, zat. tot 17 uur. Inruil en financiering mogelijk.

Vencken Specials
Audi 100 2.0, 4-'88
Kleur: zermatzilver
Passat 1600, 11-'87
5-drs., kleur blauw
Ford Fiesta 1100 CL, 1987
Blauwmetallic
Audi 80 S, 1987, wit
Jetta 1600 C, 4-drs., 1986
Div. extra's, blauw
BMW 316, 1987, 1984
grijsmetallic
Fiat Panda, '84-'85
div. uitv. wit, blauw, rood
Audi 80 SC '84 grijsmet.
Audi 80 SC '84 zermatzilver
Audi 80 Cs '86 grafietmet.
Citroën BX 14E '86 grijsmet.
Volvo 360 DL '84 rood
Mercedes 200 '82 wit
Opel Corsa 1200 S '86 rood
Opel Corsa TR '84 zilvermet.
Renault 5 TS '86 wit
Audi 100 CC Avant 2.2, 198
Met airco, schuifdak, getint glas
Opel Kadett, '83 t/m '86,
Diverse kleuren
Opel Kadett Diesel, '83
3-drs., groen
Passat, 5-drs., diesel, '86, rood
Golf Diesel, '86, div. extra's, g
Renault 9 GTL, '84, blauwmet.
Peugeot 309, 1987, 5-drs., wit
Peugeot 205, 1987, 3-drs., wit
Peugeot 305 GL Break, '86
Wit, 5-drs.
Renault 5 GTL, 1985, 1986,
± 100 inruilauto's
van diverse merken en uitvoeringen
Verkoopcentrum Vencken
Peter Schunckstraat 10 (hoek Heerlerbaan), Heerlen. Tel. 045-412641. Geopend ma. t/m vr. van 9.00 18.00 uur, zat. van 10.00 tot 17.00 uur, donderdag avond.

MERCEDES-BENZ, truckoccasions, 1× 711 Ecovan, wielbasis 3700 mm met elektr. hydr. kipper, met alum. zijborden, kopschot en gereedschapskist. Prijs excl. BTW ƒ 54.750,-, 2× 814 Ecoliner, wielbasis 3700 mm, open laadbak met nbeerklapb. zijborden, incl. stabilisator, voor en achter luchtgeveerde bestuurdersstoel. Prijs p.st. excl. BTW 52.500,-. Trucks verkeren in absolute nieuwstaat met garantie. "De Uiver" B.V., Prov.weg-Nrd. 85-87, Doenrade (LB). 04492-1931.

Te k. Opel ASCONA 1.6 L, bjr. '77, APK tot 7-'89, met acces., in g.st. Vr.pr. ƒ 1500,- 045-224233.

Te k. BMW 316 bj. '84, op LPG. Inruil mog. Dr. M.L. Kinglaan 133, Hoensbroek.

T.k. FORD Escort 1600 Luxe '85, op gas, 4-drs., APK '90, 5-bak, verstralers, nwe. banden, open dak enz. Zuinig, i.z.g.st. ƒ 11.750,-. Tel. 043-623577.

Te k. VOLVO 340 Diesel, bwj. '84, nw. motor, pas 30.000 km, nw. banden + uitlaat, i.z.g.st. Overcompl. Moet weg. Inl. 043-615920 na 16 uur.

MAZDA 323 HB, bwj. 10-'82, 83.000 km, ƒ 4500,–. Tel. 043-432388.

OPEL Kadett 13S Stationcar, bijna '82, 3-drs., ƒ 4500,–. Tel. 043-617067.

PEUGEOT 305, 1983, LPG, trekh., APK-RDW, ƒ 3950,–. Keramieksingel 29, wijk 16, Maastricht.

Mooie VW JETTA S, 1980, trekh., APK 2-'90, ƒ 3450,–. Keramieksingel 29, wijk 16, Maastricht.

Te k. ASCONA 18 I, bwj. '84, i.pr.st., zwart, 4-drs., 5 versn., vr.pr. ƒ 12.000,–. Tel. 043-615242.

Te k. Opel KADETT City, met LPG, bj. '79, APK '90, ƒ 1850,-. Tel. 045-453572.

Te k. RENAULT 4, bj. '79, APK juli '89. De Tichel 8, Landgraaf, tel. 045-324329.

Te k. MOTOR Celica/Carina 1600, lopend te zien, ƒ 350,-; tevens sportvelgen en voor Toyota en onderdelen voor Celica's van '72 t/m '78. Tel. 045-740006.

Te k. Toyota CELICA 1600 ST, '74, met chroom velgen en div. acc., i.g.st., ƒ 1475,-. Tel. 045-740006.

Te koop gevr. Recaro INTERIEUR Opel Manta B. Tel. 045-321023, na 17.00 uur.

Opel ASCONA 1.6 S, veel extra's, 26.000 km, echt z.g.a.n., koopje! Tel. 045-319202.

Te k. MINI 1100 Special, bj. '77, ƒ 1250,-. Tel. 045-321023, na 17.00 uur.

Te k. SPORTVELGEN met banden, nieuw, voor BMW oud en nieuw type, 7 J x 15, tevens band nw. 15x195, 50-serie. Tel. 045-316940.

Te k. KADETT diesel, bj. '85. Julianastraat 2, Schinveld.

Te k. MAZDA HB 3-drs., 1e eig., bj. '81, ƒ 4500,-. Tel. 04492-24...

PORSCHE 924 '78, ... km, i.z.g.st. Nw. kt. ... ƒ 11.950,–. 043-632001.

MAZDA 323 1.3 LX ... wit, bwj. '83. Vr.pr. ƒ ... 045-414659.

Ford ESCORT 1.3 ... bwj. '84 i.z.g.st. Tel. 752688.

Te k. VOLVO 360 GL... dan 1984, i.pr.st. Kl. ... Pr. ƒ 12.500,-. 045-7515...

Autobedrijf RUYL biedt aan: Mercedes ... sportv., 5-bak, schuifd. ...; Mercedes 190D ... 15" sportv., alarm, stuurbekr. '85; Mercedes 280 SL autom., sportv. ...; brio '75; VW Golf ... nw.st. '85; VW Golf GL... cabriolet 5-bak sportv. ...; VW Golf GLi 1.6 cabr. ... 5-bak, sportv. '80; VW ... C sportv., speciale uitv. ...; VW Kever 1303S cabr. ... nw.st. '77; Opel Kadett ... 14" sportv., striping ...; Opel Kadett 1.3S ... mod.) '84; Toyota Co... 1.6 GTi 16V coupé, sp... verlaagd, uitgebouwd ...; Ford Escort 1.6 L ... sportv., zender-uitgebouwd ...; '86; Ford Sierra 1.6 CL ... dan, sportv., striping ...; BMW 316 4-drs., zw. ... '87; BMW 316 ... sportv., verlaagd '86; ... 316 2-drs., zw. glas, ... '84; BMW 518i ... schuifd. 12-'85; Audi 100 ... 2.2 inj. '85; Honda P... 18 LX '85; Honda Ac... 2.0 EX stuurbekr., sch... '86; Honda Accord 2.0 ... stuurbekr. '86; Honda ... cord 2.0 LX '86; Honda ... vic 1.3 luxe '82; Peugeot ... GT 5-bak sportuitv. ...; Peugeot 505 GL Br... LPG 06 5-bak '85; Renault 25 TS '86; Renault 11 G... '86; Mitsubishi Colt ... royale sportv. '86; Mitsubis... hi Colt EL (nw. mod.) ...; Mitsubishi Galant ... sportv. '86; Fiat Panda ... '86; Fiat Uno 45 '85; ... Ritmo 60L 5-drs. '83; ... Regata 85S '85; Nissan ... ny 1.3 DX 2-drs. '85; ... Ascona 1.6 S 4-drs. ...; OPel Rekord 2.0 S '83; ... Rekord 2.0 E Berlina ...; Alfa Guillieta 1.6 '82; Alfa ... 1.5 Van (grijs kent.) ...; Toyota Corolla 1.3 DX ... dan '83; Toyota Corolla ... DX Hatchback '85; Toyota ... Corolla 1.6 GL sedan ...; Toyota Corolla 1.8 D... dan diesel '84; Toyota ... na II 1.6 DX '84; Toyota ... Camry 1.8 DX turbo d... '84; Mazda 626 2.0 LX ... diesel '84; Mazda 626 ... GLX sedan '84; Mazda ... 1.6 LX Hatchback '84; ... Sierra 2.0 Laser ... autom. Ghia front '86; ... Sierra 1.6 Laser 3-drs. ... front '86; Ford Sierra ... ser '85; ford Escort 1.3 ... 5-drs. '82; Ford Escort ... Bravo 5-drs. 12-'83. ... mers: Peugeot 201 ... gerestaureerd '79. Autobedrijf Ruyl BV, Station... 85, Elsloo. 04490-71766. ... goedkope inruilers, garan... tie, inruil, financiering ... gelijk.

Combi Car Centrum
Mercedes 200 TD ....
Opel Omega ....
Opel Kadett 1.6D ....
Renault R18 TL ....
VW Golf grijs kenteken ....
Ford Taunus ....
Mazda E 1600 bestel ....
Mazda E 1600 pick up ....
Daihatsu 850 mini cab ....
Langheckweg 2, Kerkrade
045-463344
Uw Mazda-kwaliteitsdealer

STER GARANT
De nieuwe klasse voor de nieuwe eigenaar

MAASTRICHT

Merk	Type	Bwjr.	Nieuwpr.	Onze pr.
Mercedes Benz	200 D aut.	'87	ƒ 74.000,-	ƒ 46.500,-
Mercedes Benz	200 D	'84	ƒ 47.000,-	ƒ 22.500,-
Mercedes Benz	300 SE	'86	ƒ 135.000,-	ƒ 57.500,-
Mercedes Benz	190 E	'85	ƒ 72.000,-	ƒ 40.000,-
Volvo	740 GL	'89	ƒ 57.500,-	ƒ 47.500,-
BMW	324 D	'86	ƒ 52.500,-	ƒ 29.900,-
Opel Senator	2.5 E	'86	ƒ 62.000,-	ƒ 31.000,-
Volvo	340	'88	ƒ 28.000,-	ƒ 19.850,-
Alfa Romeo	Giulietta 2 L	'85	ƒ 36.500,-	ƒ 15.000,-
Ford Sierra	2.0 L	'84	ƒ 31.000,-	ƒ 13.500,-

HEERLEN

Merk	Type	Bwjr.	Nieuwpr.	Onze pr.
Mercedes Benz	300 D	'87	ƒ 96.700,-	ƒ 69.500,-
Mercedes Benz	300 E	'85	ƒ 104.000,-	ƒ 55.000,-
Mercedes Benz	300 D	'86	ƒ 113.000,-	ƒ 67.500,-
Mercedes Benz	230 E	'87	ƒ 86.500,-	ƒ 59.750,-
Mercedes Benz	190 D	'88	ƒ 61.000,-	ƒ 47.500,-
Mercedes Benz	190 D	'87	ƒ 62.500,-	ƒ 45.000,-
Mercedes Benz	190 D	'85	ƒ 64.000,-	ƒ 32.500,-
Mercedes Benz	190 D	'85	ƒ 62.000,-	ƒ 32.500,-
Mitsubishi Galant		'87	ƒ 35.000,-	ƒ 22.750,-
Saab	900 i	'87	ƒ 54.000,-	ƒ 22.750,-

GELEEN

Merk	Type	Bwjr.	Nieuwpr.	Onze pr.
Mercedes Benz	190 E	'86	ƒ 69.000,-	ƒ 44.750,-
Mercedes Benz	190 D	'86	ƒ 64.000,-	ƒ 42.500,-
Mercedes Benz	190 D	'85	ƒ 63.000,-	ƒ 34.750,-
Mercedes Benz	190 D	'85	ƒ 60.000,-	ƒ 32.750,-
Mercedes Benz	190	'84	ƒ 64.000,-	ƒ 29.500,-
Mercedes Benz	190 E 2.6	'88	ƒ 92.000,-	ƒ 75.000,-
Mercedes Benz	200 D	'87	ƒ 72.500,-	ƒ 49.750,-
Mercedes Benz	200 D	'85	ƒ 75.000,-	ƒ 41.250,-
Mercedes Benz	300 D	'86	ƒ 100.000,-	ƒ 57.500,-
Mercedes Benz	380 SE	'85	ƒ 150.000,-	ƒ 69.500,-

SMEETS
De enige officiële **MERCEDES BENZ**-dealer in Zuid-Limburg met vestigingen in
MAASTRICHT - Akersteenweg 10 - Tel. 043-613200
HEERLEN/HOENSBROEK - Wijngaardsweg 55 - Tel. 045-224800
GELEEN - Rijksweg Nrd. 125 - Tel. 04490-46333

Te k. MITSUBISHI Galant 1.8 Turbo D, bj. '86, goudmet., autom., electr. schuifdak, stuurbekr., alu. velgen, km.st. 13.450, prijs ƒ 25.000,-. Tel. 045-453794, na 17.00 uur.

BMW 525, bj. '81, APK 7-'89, vele extra's, t.e.a.b. Tel. 04490-53319.

Te koop BMW 316, bj. '77, met LPG en APK, vr.pr. ƒ 1950,-. Tel. 045-217938.

Te k. FIAT 127 Confort Lusso, Bj. '80, i.z.g.st., APK tot 22-1-1990, vr.pr. ƒ 1500,-. Tel. 045-216585.

SUBARU 1600 coupé, nieuw, normale prijs rijklaar ƒ 29.390,-. A.C.H.-prijs zonder inruil ƒ 26.000,-; Subaru Justy 1.0, nieuw, normaal ƒ 18.375,-, A.C.H.-prijs zonder inruil ƒ 17.000,-. A.C.H. Seat-dealer, Jeugrubbenweg 20 (bij Randweg) te Hoensbroek, tel. 045-222455.

SEAT-DEALER A.C.H., Jeugrubbenweg 20 (bij Randweg) te Hoensbroek, tel. 045-222455, biedt met garantie te koop aan: Seat Ibiza 1.5 GLX, '88 en '87; Seat Ibiza 1.2 GL, '86; Ibiza 1.2 GL del Sol, '86; Ibiza Van diesel, '86; Ibiza Van, '85; Seat Malaga 1.5 SXI, '89; Malaga 1.5 GLS, '88; Malaga 1.2 L, '88; Seat Ronda 1.5 GLX, '85; Ronda 1.2 GL, '85; Seat Marbella L, '87; Seat Fura GL, '84; Subaru 1300 DL, '86; Subaru 1600, '81 en '80; Subaru 1800 GL, '85; Subaru 1800 GL 4WD, '88; Honda Civic, '80; Lada 2105 GL, '83 en '82; Talbot Solara 1.6 GL, '81; Opel Kadett 1.2 S, '84 en '77; Opel Corsa 1.2 S, '84; Fiat Panda, '81; Fiat Ritmo diesel, '80; Austin Allegro, '78; Sunbeam 1000, '79; Seat Terra bestel, '88; Toyota Corolla coupé, '79; Mazda 1300, '77; Fiat 127, '78. Inruil en financiering mogelijk, donderdag koopavond.

Te k. FIAT Panda 45, bj. eind '84, ƒ 6200,-. Tel. 045-424793.

Zoekt u
Escort, Fiesta, VW Jetta, VW Golf, Seat, Mallaga, Citroën 2 CV 6, Nissan Micra, Mitsub. Colt, Datsun Sunny, BMW 315, Fiat Uno 127, Mazda 323 sedan. Bij ons staan ze allemaal.
Göttgens Beek
Weth. Sangersstr. 1
04490-75858

Zoekt u
speciale aanbiedingen in Opel Ascona, Rekord of Senator.
Bouwjaar: '83, '84, '85, '86. Bij ons staan ze allemaal.
Göttgens Beek
Weth. Sangersstr. 1
04490-75858

Te k. i.g.st. Opel KADETT 1.2 N Hatchback, bjr. '80, kl. d.groenmet., vr.pr. ƒ 3400,-, inr. mog. lst. stationcar of diesel. Te bevr. na 17.00 uur Torenstr. 10, Oirsbeek. Tel. 04492-3414.

MERCEDES 190 '85 69.000 km. zeldz. mooi. Met vele extra's. Slechts ƒ 30.750,–. Tel.: 04490-12138.

OPEL Kadett bj.'80 nw. model, bruin met. APK ƒ 3400,–. INRUIL GOLF D. mogel. Tel.: 04490-55428.

Te k. MAZDA 323 Sedan '81, APK tot 7-8-'89. Vr.pr. ƒ 4750,–. Tel.: 045-410423.

Te k. DATSUN Cherry (3-drs.) bwj.'80 i.z.g.st. APK 6-'89, 91.000 km. ƒ 1700,–. Tel.: 045-413990.

Gevraagd Duitse AUTO'S vanaf bj.'80. Tel.: 045-423750.

Hagen accu's
4000 stuks uit voorraad leverbaar, voor alle voertuigen.
2 jaar „echte" garantie.
Kerp, In de Cramer 37, Heerlen, tel. 045-716951.

OPEL Commodore 25 S, LPG, bj. '79, met APK, vr.pr. ƒ 2250,-. Te bevr. Kleingraverstraat 36, Kerkrade-West.

MERCEDES 250 D, veel extra's, bj. mei '88. Tel. 04454-3479, na 17.00 uur.

Te k. BMW bj. '79, tel. 045-460256/462421.

Te k. AUDI 80 GLX bj. '78, apk '89, sunroof, trekh., nwe. uitl., vr.pr. ƒ 1250,–. Tel. 045-273340.

Te k. KEVER en Golf en Renault 5 GTL + Mini + Kadett + Honda Civic APK i.z.g.st. tel. 04499-3398.

Te k. CARINA bj. '80 APK i.z.g.st. tel. 04499-3398.

Autohandel M. KOENEN biedt te k. aan 10 tot 50 auto's van ƒ 500,- tot ƒ 2000,-. Alles APK. Handelsweg 12, Susteren.

MITSUBISHI Colt, bj. '86, i.z.g.st. Tel. 04454-4148.

MERCEDES 240 D kl. wit-autom. bwj. 1977. Vr.pr. ƒ 2500,–; Tel. 045-750743 Voerendaal.

Te k. excl. 4 wheel drive NISSAN Patrol Wagon 7 pers., geel kent. 4-drs., 6 cil. dieselmotor, vele acc. zoals airco bulbar verende voorstoelen, brede wielen, trekh., imperial, zonneklep, extra schijnwerpers, kl. wit, bwj. nov. '84, km.st. 65.000, i.z.g.st., pr. ƒ 32.000,-, nw.pr. ƒ 72.000,-. Tel. 04490-74703.

Te k. Ford ESCORT 1.3 bwj. '85, donkergrijsmet., 5-bak, getint glas, geheel uitgeb., 44.000 km, nw. bnd., als nieuw ƒ 13.250,–; Tel. 04450-2150.

Te k. MITSUBISHI Lancer GSR 5 versn., bwj. '80, APK 7-89 ƒ 1850,–; 045-222748.

Uw VW-Audi-dealer
Ploemen-Schols b.v., Meerssen
VW Polo, '82, '83; Golf, '80; Golf 1.5, '83; Golf 1.3, '86; Golf GTI, '86; Jetta, '80; Jetta 1.5, '82; Jetta GL turbo diesel, 4-drs., '85; Passat C diesel, '83; Audi 80 CL, '82; Audi 80 aut., '81; Audi 80 1.8, '87, n. mod.; Audi 80 diesel, '83; Audi 100, '86; BMW 316, '78, '85; BMW 520 I, '84; Citroën 2CV6, '85; Fiat 127, '84; Fiat Uno 45, '86; Fiat Regatta 85S, '83; Ford Escort, '79; Ford Escort 1.5 L, '82; Ford Escort 1.6 L, '83, '84; Honda Prelude, '79; Lada 1500 S stat.car, '83; Mitsubishi Tredia, '83, '82; Nissan Cherry, '82, '83; Nissan Micra, '84; Nissan 1.5, '86; Opel Corsa 12S, '86; Opel Kadett 1.3 S, '86; Opel Rekord 2.0 S, '84; Peugeot 309 GL, '87; Peugeot 305 GL, '81; Peugeot 205 XI, '86; Renault Fuego, '83; Subaru 600 DL, '80; Talbot Horizon, '81 aut.; Talbot Samba LS, '86; Toyota Corolla 1.8 diesel, '85; Volvo 340 1.4 en 1.7, '86. Ambyerweg 2, Rothem-Meerssen, tel. 043-644888.

Te k. Opel ASCONA 1900 bwj. '79, APK eind '89, i.z.g.st. + LPG. Vr.pr. ƒ 2250,–. Tel. 045-712200.

MAZDA 626 GLX Hatchback bwj. '84, 71.000 km, duurste uitv., t.e.a.b. Tel. 045-442125.

Te k. v. liefh. schitterende VW Scirocco TS. Pr. n.o.t.k. Tel. 045-425168.

Te k. Datsun BLUEBIRD 1800 GL '80, pr. ƒ 1950,–; Tel. 045-320326.

Te k. PEUGEOT 305 bwj. '80. Vr.pr. ƒ 1450,–; APK-gek. Zeskant 251, Heerlen. Tel. 045-723689.

4 nw. HR-BANDEN op velg. voor Golf + GTI sportstuur, trekh. voor Golf 2. Reinstr. 16 Brunssum.

Te k. MERCEDES 200 bj. '77, apk sinds 3 jr., lpg, kl. groen + wit-leren int. Auto verk. i.z.g.st. ƒ 3500,-. 04493-4758.

VOLVO 360 injectie, wit, april '88, 5-drs., 14.000 km, excl. access. ƒ 24.000,-. Tel. 04490-50492.

Te k. DATSUN Sunny 4-drs. bj. '80, apk tot 5-'89 i.z.g.st. ƒ 3500,-. Tel. 045-242277.

Te k. weg. omst. OPEL Kadett 1.6 I top sedan GT-uitv., 26.500 km, 25-4-88, platina, lpg, alarm. Nw.pr. ƒ 34.000,- t.e.a.b. Tel. 045-426111.

te k. TALBOT Horizon 1.3 LS bj. '80. Pr. ƒ 1000,-. Spiesstr. 91 Kerkrade.

SAAB 99 EMS bj. '77, apk, trekhaak en nwe. radiateur. ƒ 1900,-. 04404-1317.

Te k. ESCORT 1.6 D bj. '85. Vr.pr. ƒ 10.500,-. In de Stak 1 NIeuw-Einde. Tot 14.00 uur te bereiken.

Te k. SEAT Ibiza 900 cc zwart, bwj. 2-'86, km. 75.500, apk tot 2-90. Tel. 045-751580.

Te koop Ford ESCORT Cabriolet, div. extra's '84; Ford Escort XR 3I, div. ex. '84; VW Jetta GL 4-drs. div. extra's '86; Porsche 944 div. ex. '84; Opel Ascona 18I GT sport, div. ex. '86; Opel Ascona 16 diesel, nieuw mod. '82; Suzuki SC 100 GX Luxe '81; Citroen Visa Leader, div. ex. '86; Fiat Ritmo '82; Mitsubishi Sapporo z.g.a.n. '79; Mitsubishi Sapporo '78; Mitsubishi Galant '81; Volvo 244 DL LPG '79; Nissan Cherry '83; Opel Ascona 16S '76; Ford Granada diesel '79. Ganzeweide 59, Heerlerheide, 045-216475/727711.

Te k. div. gebruikte ONDERDELEN en motoren. Tel. 045-727711 of 216476.

Te k. v. liefhebber AUDI 80 GLS, bjr. 80, kl. zwartmetallic m. striping en trekh., enz. APK gek. Vr.pr. ƒ 3550,-. Ariensstr. 2, Kakert-Schaesberg.

VW JETTA LX diesel APK, super mooi, bjr. 28-11-1983. ƒ 7250,-. 045-740915.

Te k. Honda CIVIC bjr. '81, autom. ƒ 2950,-. Moet weg! Tel. 045-324763.

Voor al uw AUTO-ONDERDELEN moet u zijn bij Stiba-autosloperij Rapie. Tevens schade- en gebruikte automobielen. In- en verkoop. Locht 70, Kerkrade-West. Tel. 045-423423. V. grensovergang Locht.

Opel KADETT 13 N hatchback, bjr. 7-'80, LPG, APK 4-'90, trekh. Vr.pr. ƒ 3850,-. Tel. 045-319328.

Te k. 3 auto's OLDSMOBILE Cutlas stationcar 8 cyl. aut. '81 ƒ 3750,-; Lada 1200 L '85 ƒ 1950,- deukje in deur, Opel Ascona 19 S m. lpg-instal. '79 ƒ 1650,-. Allen APK tot '90 045-323178.

SUZUKI Alto GL, 2½ jr. oud, km.st. 17.500. Tel. 045-313091.

Limburgs Dagblad

sport

Tevreden doet oud-bokskampioen Rudy Lubbers die nacht het licht uit van zijn hotelkamer in „Santa Maria" en sluit de ogen. Het is een mooie dag geweest. Eentje die helemaal past in zijn favoriete leefstijl. Een dag dus, die zich heeft afgespeeld in het buitenland. Portugal dit keer. Geland op het vliegveld van Faro, de hoofdstad van Algarve, een warm toegedekte provincie. Opgetrokken met een man uit de streek, het soort mensen waar hij van houdt. De ontmoeting met Joaco de Oliveira is vanuit Amsterdam geregeld door „Dikke Willem", een kennis uit de gokwereld. Samen wat gedronken met twee Nederlanders die zich hebben aangesloten: Jacob en Gerrie. Een uitstapje gemaakt, met z'n vieren, naar het toeristen-bungalowpark Pedras de El-Rei in het kustplaatsje Tavira. Met Gerrie gewinkeld in Faro, terwijl Joaco en Jacob achterblijven in het vakantie-huisje 52-A. Gegeten in Casa J.J. aan de Estrada Nacional in Fuseta. Op het hotelbed nog wat gelezen van zijn favoriete schrijver Ludlum. Lamp uit, ogen dicht. Het is een mooie dag geweest.

Dan floept ineens het licht aan. Geschreeuw vult zijn kamer. Langs het bed staan zeven leden van de Guarda Nacional Republicana, karabijnen en pistolen in de aanslag. Het is 17 september 1986, 03.30 uur. Rudy Lubbers gaat in de boeien. Elders wordt ook Joaco de Oliveira in zijn slaap overvallen. Als ze aankomen bij het politiebureau van Faro, zijn ze onverwacht weer met z'n vieren; in het dorp Ameixial heeft de Guarda het bestelbusje van Jacob en Gerrie aangehouden. Weging wijst later uit dat de partij hasj - gevonden op twee geheime bergplaatsen - 314,399 kilo zwaar is.

Op 29 oktober 1987 wordt Joaco de Oliveira door de districtsrechter te Loulé veroordeeld als een groot drugshandelaar, met een belangrijke lijn naar Nederland. Hij krijgt 10 jaar en een maand, alsmede een boete van 14.500 gulden.

In Rudy Lubbers ziet de rechter de verbindende schakel tussen Joaco de Oliveira en de buiten schot gebleven Dikke Willem, het eindpunt - aldus het rechtbankverslag - van het hasj-traject Portugal-Nederland. Lubbers zou de organisator/coördinator zijn van het transport. Zijn straf: 8 jaar en 3 maanden, een boete van f.13.500. en tot twintig jaar na zijn gevangenisstraf persona non grata in Portugal.

Jacob wordt als chauffeur - in dienst genomen door Lubbers, stelt de rechter vast - veroordeeld tot 7,5 jaar en f.7500.

Gerrie, de vriendin van Jacob, krijgt vrijspraak. Jacob heeft alle schuld van het hasj-vervoer op zich genomen. Agent Goncalo Amaral noteerde in een verklaring van 17 september 1986: „...Zij wilden een kind en dat was alleen mogelijk door het kunstmatige proces via een reageerbuis, hetgeen erg duur is. Daarom was dit de manier om het nodige geld bij elkaar te krijgen".

Op de kop af zit „de bekende Nederlandse ex-bokser Rudy L." nu 2 jaar en 5 maanden achter tralies en muren. „Onschuldig" zegt hij. „Er is geen enkel bewijs geleverd. De rechter heeft conclusies getrokken uit verklaringen die niet mijn verklaringen waren." Hij was, zegt hij, die dag in Algarve om als vriendendienst een tweede huisje te zoeken voor Dikke Willem, die hem daarvoor als makelaar Joaco de Oliveira had aanbevolen. Wat Jacob en Gerrie betreft: „Die kende ik helemaal niet. Ik zat met Joaco te praten toen Jacob op me afkwam en zei: Hé, ben jij niet Rudy Lubbers, de bokser?"

Het bevalt hem niks in de Portugese bajes. Hij wil uitgeleverd worden, daarvoor zijn gronden, meent zijn advocaat Jan Boone. Lubbers spande daarom een kort geding aan tegen de Staat der Nederlanden en verloor dat op 7 juni 1988. Volgende maand, op 16 maart, dient de zaak in hoger beroep. In Portugal is de zaak-Rudy Lubbers inmiddels afgesloten. Twee weken geleden werd de cassatie verworpen. De papieren strijd van Rudy Lubbers, richt zich nu op „Straatsburg". Hij wendde zich tot het Europese Hof wegens „schending van de mensenrechten".

Onze verslaggevers reisden naar de Portugese inrichting „Vale de Judeus" in Alcoentre voor een bezoek aan nummer 505, de gevangene Rudolfus Josephus Maria Lubbers (43 jaar) die een beroep doet op het Verdrag van Rome. Als zijn „nicht" en „vriend" kwamen ze door de bewaking, samen met tien zoute haringen, twee makrelen en de laatste Ludlum.

Ex-bokser Rudy Lubbers vreet zich op in Portugese cel

'God hoort mij brommen'

...e schrijfdrift waarmee Rudy Lubbers zich afreageert ...de gevangenisdagen, richt zich deze week op prins ...rnhard. Die postzegel kan er nog wel bij, na alle uit...ven aan advocaten, geldboete van de rechter, en reis ...us verblijf van bezoekende familieleden. Wat is nou ...escudos op een onkostenpost van ruim honderdduizend gulden?

...sen de regels aan de prins ...or, werkt hij aan zijn verhaal ...et Sprookje Van De Samenleving". Daarin veegt hij danig de ...er aan met zijn naamgenoot die ...t land leidt, met minister Van ...n Broek en met minister Kort...s Altes, ofwel „De Zwijger, De ...order en De Ziener", ook wel ...et „Carnavalstrio De Drie ...ies".

...n HBS-opleiding en drie jaar ...ademie Lichamelijke Opvoeding, sturen de pen naar diepzinni...gedachten en stevige volzinnen. ...t altijd overigens. Als de geest ...e is van de kwelling en de rech...hand koud, omdat er in de cel ...n kachel gloeit die het vries...nt kan opvangen, wil het wel ...s niet vlotten. Of, zoals hij op ...dejaarsnacht aan de Nationale ...mbudsman schreef: „De om...andigheden beletten mij niet de ...en objectief te blijven benade..., maar de schrijfstijl lijdt er wel ...der."

...e Schat

...t is de tweede brief aan de fami... van Oranje. De oudste dochter ...eeg er begin 1988 een. „Tijdens ...e Olympische Spelen van Tokio, ...b ik een half uur met Beatrix ge...roken. Ik dacht: die kent me, die ...et een-of-ander ministerie voor ...j in beweging kunnen zetten." ...e dat afliep, meldde hij de Na...nale Ombudsman op Nieuw...r. „....De Schat draagt mijn ...even over aan het ministerie en ...rzoekt de heer Van den Broek te ...twoorden." Dat gebeurde via de ...ederlandse vertegenwoordiging ...'Lissabon.

...e ambassade heeft opdracht ...n het ministerie de ontvangst ...n uw brief mede te delen." Als ...t over die schriftelijke kruis...cht langs de Haagse burelen ...at, zwelt Lubbers' emotie, om ...j Beatrix tot explosie te komen. ...an wordt de kale tafel in de kale ...ezoekersruimte van de gevange...s, geramd door zijn knuisten die ...t in oktober 1973 twaalf ronden ...olhielden tegen Cassius Clay. ...Allemaal nietszeggende ambtelij...e taal van een paar regeltjes. ...een enkel uitvoerig antwoord. ...p één brief van Justitie na. Een ...aardeloze brief, waarin ze me ...op wijzen dat je op de hoogte ...ent te zijn van de gevolgen in een ...nder land wanneer je daar risico's ...eemt. Verder niks. Geen begrip, ...en hulp. Maar nou Beatrix in de ...oonrede. „Rechtshulp en rechts...ekerheid, ook voor landgenoten ...ver de grens."

...us vroeg hij aan de Ombudsman: ...Mag mijn koningin misbruikt ...orden tot het uitspreken van zul...e woorden, waar in de praktijk ...iets van terecht komt? Tegen...erking i.p.v. medewerking van ...e instanties die toch gekozen zijn ...oor het volk, teneinde het volk te ...elpen!"

...Aan prins Bernhard niet, aan geen ...nkele Nederlandse autoriteit ...niet, zal hij ooit nog iets vragen. ...Ik zit vol wrok en haat." Ze kun...en hem wat, net als de bewakers ...e hem aan eten harige varkens...ortjes en varkensstaarten voor...tten. „Dat vreet ik ook niet." ...aar waar gaat die brief naar prins ...ernhard dan over? „Juliana en ...ij hebben vorig jaar in Madrid ...en fonds opgericht voor uitster...ende vogelsoorten; de Siberische ijsvogel, iets met papegaaitjes, ik dacht de Portoricaanse, en nog wat van die dingen. Nou schrijf ik gewoon dat ik ook een unieke vogel ben; d'r is maar één exemplaar van. En dat ik ook tot de bedreigde soorten behoor. Dat ik gekooid ben, gekortwiekt. En dat m'n snaveltje steeds verder afbreekt door het getik om vrij te komen. Zo'n verhaaltje dus."

Filosoof

Zijn medegevangenen - drugshandelaren, moordenaars en roofovervallers - zijn hem „de filosoof" gaan noemen. Voor de directie is hij de grootste lastpost van alle 525 gasten die ze in huis hebben. Onder de leuze „Maling aan alles", bokst hij voor rechten waar ze in „Vale de Judeus" nog nooit van gehoord hebben. Dat verbaast Lubbers' niets, want na bestudering van het Portugese politieke klimaat vanaf 1928, is hij tot de vaststelling gekomen dat hij zich in een land bevindt waarin ze zich met de in 1974 via een revolutie binnengemarcheerde democratie, geen raad weten. De exponenten daarvan, zijn voor hem de bewakers. „Stomme machtswellustelingen". Ze slingerden hem ooit op rapport „wegens het gooien met broodkruimels tijdens de maaltijd", waarna hij voor straf 90 dagen in zijn cel moest eten. „Nou ja, eten..... Het meeste is te goor om naar te kijken, laat staan door je keel te proppen. Sla waar de slakken doorheen kruipen, halfgare kool, stinkende kippen, varkensvlees waar nog huid vol troep aanzit. Er is een jongen in m'n blok die momenteel alleen wormen schijt." Daarom een brief naar de minister van hygiëne in Portugal en Volksgezondheid in Nederland.

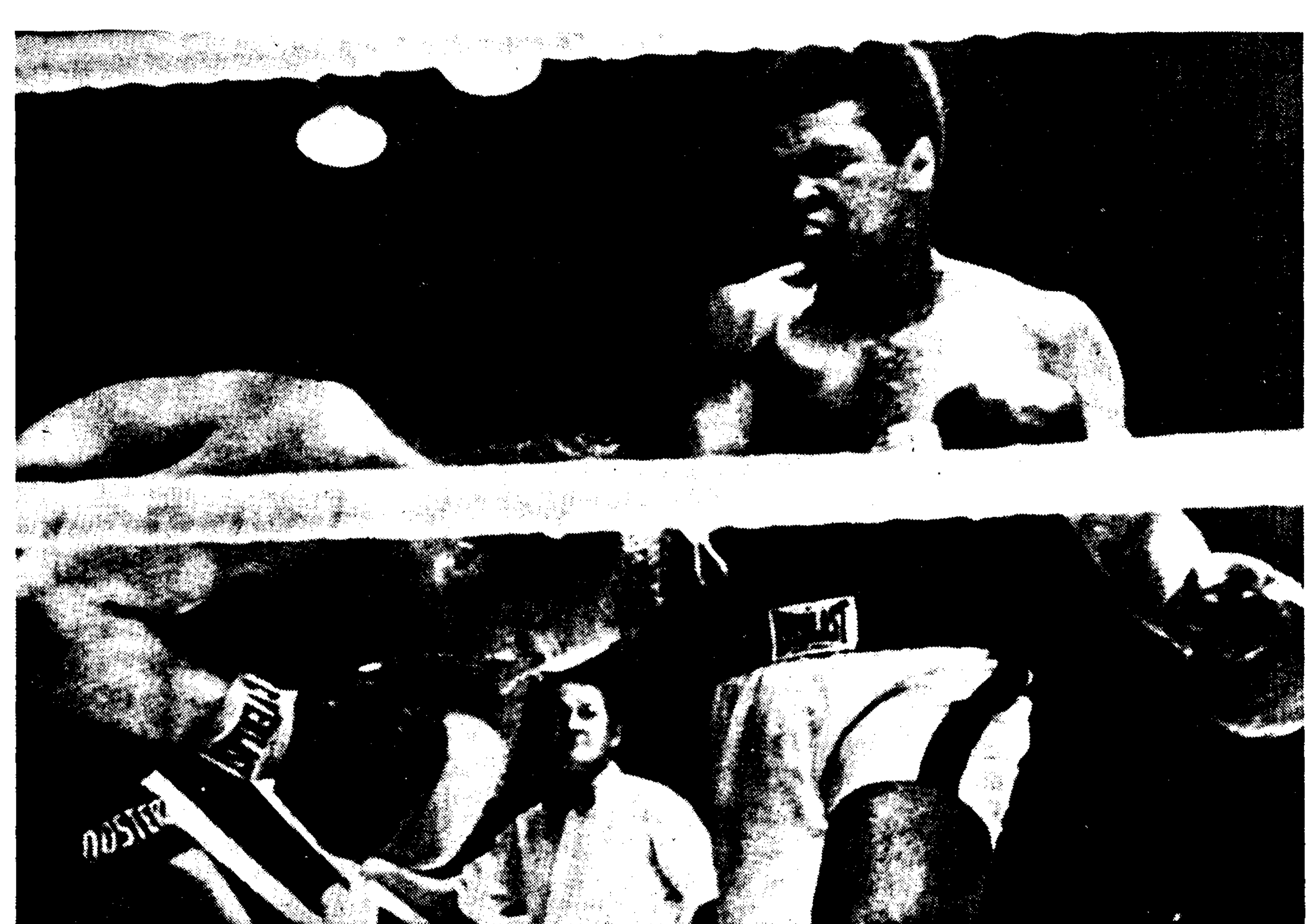
Wanneer Rudy Lubbers een kroket openbreekt en de bonen-hap van de vorige dag in andere vorm geretourneerd ziet, zet hij zich andermaal aan de opklapbare schrijftafel in zijn cel. Hij wendt zich, met een afschrift aan de directie van de gevangenis, tot een hoogleraar voedingswetenschappen in Coimbra. „Want naar mijn weten dient een kroket een vastgesteld minimaal percentage vlees te bevatten."

Als het gerucht gaat dat een gedetineerde is afgevoerd naar het gevangenisziekenhuis wegens open tbc, knalt Lubbers er een brief naar het ministerie overheen met de vraag om opheldering. En eenmaal toch bezig, pakt hij meteen de medische voorzieningen aan. „In de tandartsenkamer bevindt zich slechts een stoel en een tang en de dokter is al een jaar onderweg."

Hij schampert over het huiskrantje waarin de gevangenen niet mogen schrijven, zodat alleen de stem van de directie doordringt. Wat heeft hij zich de laatste keer geërgerd aan een artikel over drugs. „Ze wezen op de gevaren ervan. Maar onder het toezicht van de directie, wordt het spul hier door de arts met kilo's tegelijk uitgedeeld om ons rustig te houden. Zo proberen ze opstandig gedrag te onderdrukken. Valium 10, morfine, halbol, rohypnol, sedex..... Wie vraagt, die krijgt, en wie even zonder zit, jat bij een andere jongen. Laatst hebben ze er een met een boekbindersmes neergestoken om in zijn pillenpot te graaien.

● *Rudy Lubbers tijdens zijn gevangenneming. De televisie registreerde de arrestatie.*

● *Het legendarische gevecht tussen Lubbers en Mohammed Ali. Lubbers bleef ondanks deze rechtse hoek van Ali de volle twaalf ronden op de been en verloor uiteindelijk op punten.*

● *Rudy Lubbers, enige tijd voor zijn reis naar Portugal.*

D'r waggelen hier pelotons zombies door het gebouw. Vooral tegen de tijd dat de rechter komt, eens per veertien dagen. Die man beslist dan of je halverwege je straftijd - dat is de regel - in aanmerking komt voor in vrijheidsstelling. Dan is de spanning zó groot dat de pillen handenvol gegeten worden. Spanning en depressiviteit kunnen hoog oplopen. Ik heb hier al vijf gevallen van zelfmoord meegemaakt. Niet dat ik erbij was toen ze aan hun broekriem gingen hangen, maar wij weten allemaal: het was zelfmoord."

Hok

Het „Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden" (Rome, 1950), ligt als de bijbel van de geknechte in zijn cel, die hij omschrijft als „een tochtig hok van 3 bij 2 meter, waarin een schuimrubbermatras dat beschimmeld en uitgezakt is, voorzien van vier dekens die niet meer zijn dan op een merkwaardige manier bijelkaar gehouden partij draadjes waar de wind doorheen blaast." Met „Het Verdrag" in handen, bevocht hij het verbod om in het Nederlands te corresponderen met zijn familie; volgens artikel 8 lid 1 had hij daar recht op maar toen dat was erkend, had hij al 7 maanden geen post kunnen versturen en ontvangen. Voor zijn trouwplannen - waarvan hij de indruk heeft dat die geboycot worden door de autoriteiten - met vriendin Ria, schermt hij met artikel 12. Aan de hand van artikel 4, lid 1, heeft hij geweigerd om in de gevangenisdrukkerij te werken.

„Niemand", zegt dat artikel, „mag in slavernij of dienstbaarheid worden gehouden." Lubbers: „Ik zou negentig cent per dag verdienen. Dat vind ik slavernij." Zijn meest recente actie geldt artikel 11, lid 1, van de mensenrechten: „Een ieder heeft recht op vrijheid van vereniging met inbegrip van het oprichten van een vakvereniging, of zich aan te sluiten bij een vereniging voor de bescherming van zijn belangen." Wat hij wil: „Een bond van gevangenen. De jongens vinden het schitterend dat ik daarvoor strijd." De directie niet.

Dus klom Rudy Lubbers weer achter zijn bureau. Dit keer voor een brief aan Portugals president Mario Suarez, aan wie hij het voorstel deed voor een televisie-cursus „Mensenrechten". Een beetje winst nu. „Sinds kort hangt er op de publicatie-borden een brief, waarin staat dat conflicten opgelost moeten worden via de dialoog tussen gevangenen en bewakers met respect voor beider standpunten. Da's ook maar betrekkelijk hoor. Komt op een avond zo'n baasje in mijn cel en vraagt: hoe is het hier? Dat kon ik aan Portugees nog net begrijpen. En dat licht „luz" is, weet ik ook, maar hoe ik moet zeggen dat ze hier de lamp voor mij niet om elf uur 's avonds hoeven uit te doen..... Dat krijg ik in het Portugees niet voor mekaar. In een andere taal kan ik niks uit te leggen, dat begrijpen ze hier niet. Zelfs de directeur spreekt geen woord Engels. Dat baasje zal dus wel in zijn rapport hebben geschreven dat hij in de dialoog met mij tot de bevinding is gekomen dat ik niks te klagen had."

Bovenal hanteert Rudy Lubbers „Het Verdrag" om zijn recht te halen inzake de procesvoering. Wat de rechter bewijzen noemt, kwalificeert hij als „vermoedens". Met de voorschriften om gehoord en op de hoogte gesteld te worden „onverwijld in een taal welke hij verstaat" is - zegt hij, daarin gesteund door zijn advocaat - gesold. „Het ging voornamelijk in het Portugees of, ook van mijn kant, krom Engels. Daar zijn zoveel misverstanden door ontstaan, dat ik nu onschuldig zit."

Imago

Een mens rolt toch niet zómaar in een situatie van 316 kilo hasj?! „Ik wel dus. Zo ben ik. Impulsief, goed van vertrouwen en gek op avontuur. Ik ben er een die als-ie met iemand thee drinkt en daar hangt zo'n Ceylon-zakje in, denkt: hé, Sri Lanka, nooit geweest. Dan kan het gebeuren dat ik de volgende dag in het vliegtuig zit. Zetten ze me in Sri Lanka lekkere zalm voor waarvan ik hoor dat die uit Ierland komt, is het mogelijk dat ik een paar weken later naar Ierland reis. En als Dikke Willem vraagt of ik voor hem een huisje wil gaan bekijken in Algarve, dan denk ik verder niet na, dan ben ik weg. Maar ik weet het wel: als je in boks- en gokkringen zit, heb je de schijn tegen. Dat is het imago. Natuurlijk: er lópen dubieuze figuren rond in die wereldjes, maar daarom hoef ík daar toch niet mee vereenzelvigd te worden?! Als ze mij op de slechte mensen in mijn omgeving beoordelen, dan wil ik ook beoordeeld worden op de goede. Ik heb relaties die niet zouden misstaan in de vriendenkring van Korthals Altes."

Maar toch..... „Inderdaad, ja maar toch. Ik heb eens aan mijn advocaat, Jan Boone, gevraagd: Jan, wat is dat toch met mij, dat ik ongevraagd in de problemen kan komen? Stel, heb ik toen gezegd, dat iemand nog 200 gulden van me krijgt, hij woont bij jou in de buurt, ik geef dat geld aan jou mee.... „Dat is het nou net", zei-ie, „dat geld geef je mij niet mee, want ik néém het niet mee. Weet ik waar het vandaan komt of waarvoor het bestemd is." Daar zit veel in."

Vulkaan

„Ik ben hier tot het besef gekomen dat ik op een vulkaan leefde, met allemaal vulkanen om me heen. Dat zal ik moeten veranderen als ik terug ben in de maatschappij. Die terugkeer, daar zie ik tegenop. Ik ben bang dat ze me altijd zullen blijven aankijken op deze zaak. Misschien ga ik wel weg uit Nederland, ik weet het niet. In m'n hart..... Het liefst zou ik blijven. Met oud-topsporters een soort centrum voor jongens runnen; kennis overdragen."

Bij het afscheid zegt Rudy Lubbers: „Er zijn er die zich hier overeind houden door te hopen dat de paus eens op bezoek komt zodat er amnestie wordt verleend. Ik haal mijn kracht uit het schrijven van brieven en het bestuderen van het gedrag van de andere gevangenen en de bewakers. Die belangstelling voor de mens heb ik altijd gehad. Wat dat betreft ben ik hier goed op m'n plaats. Ik zit op de universiteit van het leven." Zonder het antwoord af te wachten, vraagt hij: „Ben ik een beetje goed overgekomen? Ik hoop het. Eerlijk gezegd ben ik wat positiever geweest dan ik me van binnen voel. Ikke... Ik wilde overkomen als een kerel, maar god heeft me horen brommen."

Auto's

ADETT ... 1.3 S. ... Mercedes 230 ... Mitsubishi Galant ... 40 Escort 1.3 ... 25 Kadett ... Manta Berl. ... Heerlen Tel.

...OT Horizon ... km.st. ... Tel. ... 17.00 uur.

CHEVROLET ... 1500.- Tel.

ASCONA bwj. '78 ... Pr. 1800.- ...

FORD Escort 14 CL 5 ... extra's ... Tel. 045-316940.

... gevr. geld op Uw ... VERZEKERING ... beginners. Tel.

TRANSPORTER grijs ... APK 12-89, bwj. eind ... uitv. Tel. 045-

...GEOT 505 SR 1978, op ... nodig verder ... biedt Tree ... Brunssum ... 045-223343.

OPEL Manta 16S '76 ... Tel. 045-

OPEL Kadett 16 LS ... LPG ... 33.500 km. Prijs ... Tel. 04746-4624.

PAJERO met '87, zil... Tel. 04752-2676.

Opel KADETT GSI ... geheel uitge... XR3 i RS tur... Porsche 928 ... Mercedes 190 E ... BMW 316, 1984 ... Tel. 045-324498.

HONDA civic 1200 ... APK 2-'90, bj. '79 ... Tel. 04754-

AUSTIN Mini Estate ... Tel. 04490-43654.

... Ford SIERRA 2.0 ... 84.45000 km. als ... 045-752215.

PORSCHE 911 Targa SC ... 86.000 km. met ... achterschade ... Porsche 911 SC ... met rolschade ... Hoek Kaalheide ... Dentgen ... Kerkrade. Tel. 45-42128.

KADETT 1.6 D '83, m. ... APK 2-'90 i.z.g.st. f 6.750.- ...

R5 TL, bj. '78, APK tot ... Vr.pr. f 850.- ... Eygelshoven.

... JUBILEUM... Pullman ... Rotterdam...

... Scorpio 2.0 GL, 5-bak ... automaat CL. '86 ... SIERRA S 2.0, 1.8, 1.6 ... Sierra Laser ... Escort 1.1 Laser ... Opel Ascona 1.6 ... Luxus ... Opel Corsa ... Peugeot 505 ... Renault 25 GTS, 5-bak, '86 ... Renault 11 ... Mitsubishi Galant ... Subaru ... Nissan Stanza 1.8 ... Financieren en Bovag-garantie ... Kaalheidersteenweg 33 ... Schaesberg-Kakert ... Alle keuringen ... APK-keuringen.

... Sedan 1.6 i, Bj. '88 ... Marzijde ... Trewinselen.

RENAULT 4 GTL ... 045-728617.

MINI Special, dec. '77 ... APK tot 2-'90, f 750.- Tel. 045-751568.

Autobedrijf Frans Vanhaulen biedt aan VOLVO 240 ... LPG 1986 ... LPG '82 ... Opel Kadett 1.3 ... Opel Kadett 1.3 LPG ... Peugeot 205 GTI '85 ... Peugeot 205 XE '85 ... Peugeot 505 SR LPG '80 ... Peugeot 309 1.6 L '82 ... Renault 5 TX '82 ... BMW ... Colt GLX T '85 ... Citroen Visa ... Porsche 911 '77, '78 ... Talbot Samba '83 ... Honda ... Inruil ... Financiering ... Kaalheiderstraat ... Tel. 045-423288.

GOLF kl. wit bj. '82 ... APK 2-'90 ... Reinerstr. ... Kaalheide, K'rade-w.

NISSAN Sunny SLX ... km.st. 10.000 ... Tel. 045-715145.

... verkoop gebr. AUTOBANDEN met ga... Passartweg 39, Heerlen. Tel. 045-222675

Autoradio stelen wordt nu ... RADIO-CAS... SETTE 2×12 watt ... 50 watt ... Tel. 045-... Heerlensweg 284, Heerlen ... Hrl.

G.G. auto's biedt aan met degelijke garantie: OPEL Manta GTJ, bwj. '86; Renault 25, met alle extra's, 1985; Ford Sierra, 5-drs., 1985; Audi 100 CC 5-cilinder, injectie, bwj. 1984; Ford Escort 1.6 Luxe, 1984; Ford Escort III, bwj. '82, '81; Citroen BX 16 TRS, 1983; Volkswagen Jetta 1600 cc, 1987; Honda Prelude, i.nw.st., 1981; Ford Fiesta 1100 Luxe, 1982; Toyota Celica 1.6, 1984; Volvo 343 DL, zeer mooi, 1982; Mazda 323 aut., 1983; Ford Mustang Fastback, 1980; Peugeot 305 SR, 1981; Suzuki-bus, grijs kenteken, 1984; Opel Ascona, f 2700,-. Garantie, inruil, APK, verder onderhoud. Ook het adres voor al uw auto-accessoires. Let op: Deze week aanbieding stereo autoradio met boxen, 2×50 watt, slechts f 139,-, geheel compleet. G.G. auto's en shop, Heerlenweg 284-286, Heerlen, 224172 (grote weg Hrl.-Brunssum).

Te k. PEUGEOT 309, bwj. '88, kl. wit, kmst. 25.000. 045-459222 na 18 uur.

Te k. CITROËN AX 11 TRE febr. '87, km.st. 23000, metallic blauw. Vr.pr. f 19.900,-. Vr.pr. f 13.750,-. tel. 04404-2057.

Te k. Opel KADETT bj. '77 i.z.g.st. pr. n.o.t.k. tel. 04451-1513.

VW POLO de Luxe m. '80 in nw.st., radio, APK f 2750,- tel. 045-454087.

OPEL Kadett, bwj. '71, voor liefh., f 1750,-. Tel. 045-463089.

Te k. VW SCIROCCO, '78, pr. f 2850,-. Tel. 045-271720.

BMW 316, '84, APK 2-'90, 88.000 km, bijz. mooi, f 13.750,-. Tel. 045-455778.

Ter overname aangeb. weg. vertrek buitenl. VOLVO RED LINE 5-drs., bj. 4-'88, tot. prod. 300 st., 1700 cc mot. m. kat., zwart met. sportvelgen, vele acc. zoals centr. vergr., toerentel., getr. ramen, spoiler enz. km. 10.500, nw. pr. f 31000,-, vaste pr. f 27500,-. Tel. inl. vr. za. en zond. tussen 18-19 u. 045-441242 dhr. R. Magdelijns.

Te k. MERCEDES 407 vrachtw. m. openlaadbak, 5 m. lang, groot en kl. rijbewijs.m bj. '80. 045-444510.

Lancia
Unieke aanbieding

Lancia Thema „Nardi" vanaf f 44.950,- incl. BTW of f 511,-, excl. BTW per maand. Vraag naar het Lancia financeplan. Komplier „een begrip in Lancia". Akerstraat 150, Heerlen, tel. 045-717755.

SENATOR, 1986; Mercedes 190E, '85; Volkswagen cabriolet, '86; Rekord 2.2 i, '86; Corsa Hatchback, 3-drs., 1.5 D, '88; Kadett Hatchback 1.3, 5-drs., '86; Kadett Hatchback 1.3 S, 3-drs., '87; Ford Escort 1300 L, 3-drs., '82. Inruil en financ. mog. 1 jaar garantie. J. Bussman, Steenen Brug 1, Schaesberg-Landgraaf. Tel. 045-323800.

S.M.A.S. ruimt op!!! BMW 320i, bj. eind '83, zeer mooi, km.st. 80.000, f 15.500,-; Austin Metro, bj. '83, f 4950,-; Ford Escort 13 L Bravo, '84, zeer mooi, f 9500,-; Talbot 1510 SX, bj. '82, f 1950,-; Citroen GSA, bj. '82, zeer mooi, f 1950,-; Fiat 133 de Luxe, bj. '79, f 750,-; Datsun 120A F1, bj. '80, f 850,-; Citroen C Special, bj. '80, Break, f 550,-; Fiat Ritmo, bj. '80, f 1950,-. Alle auto's zijn APK gekeurd en verkeren in zeer goede staat. Voor inl. tel. 04704-4411.

Te k. BMW 320i, bj. eind '83, zeer mooi, 80.000 km, prijs f 15.500,-; Austin Metro, bj. '83, f 4950,-. Voor inl. tel. 04743-1881.

Te k. Ford ESCORT 131 Bravo, '84, zeer mooi, prijs f 9500,-. Tel. 04750-31410.

Te k. FORD Escort 1600 L Bravo, zeer mooie auto, bj. '82, f 7650,-. Tel. 04490-10165.

Te k. Ford GRANADA GL Combi i.z.g.st. APK tot 2-'90 stereo, nw. rnd., uitl. lpg, trekh. Tel. na 6 u. auto mogl. Heerenweg 340, Heerlen tel. 045-228717.

Te k. VW SCIROCCO GL, '79 APK f 2850,-. Tel. 045-720951.

Te k. RENAULT 5 TL bj. '80 APK f 1750,-. tel. 045-720951.

Te k. voor liefh. MERCEDES 280 SE, alle extra's, m. '79, 1e eig. Tel. 04490-15431.

BESTELWAGENS: Fiat 242, extra lang m. laadruimlengte), bj. '80, ± 95.000 km, gelopen; Peugeot J5 Grand Volume, bj. '84, ± 48.500 km gelopen. Te bezichtigen na 18.00 uur. Tel. 045-725433 of 04754-6179.

Auto Bianchi LANCIA A-112, 1e eig. bj. 11-'84 km.st. 62000 en in pr.st. pr. f 6250,-. 04490-42645.

GOLF 1300 C, bwj. '86, i.z.g.st., APK t/m 13-2-'90, km.st. 30.000, vr.pr. f 13.750,-. Tel. 045-435188.

Te k. in st. v. splinternw. FORD Sierra 2.0 GL, 5-drs., kl. grijsmetal., alle extra's, f 9750,-, met keuringsrapp. d.d. 14-2-'89. Inl. 043-254462.

Te k. KADETT, 4-drs., 12 S, bwj. '81, f 4500,-, Oranjestr. 16, Kakert-Landgraaf.

Zuinige OPEL Kadett Coupe, '78, APK 2-3-'90, i.z.g.st., f 1950,-. 045-323796.

Saab

99 combi coupé, zéér mooi, speciale prijs	
99 4-drs., bruin, erg interressant	'81
99 4-drs. zilver+lpg	'82
900 Turbo S 16 kleppen	'84
900 I 5-drs., blauw, schuifdak	'85
900 Turbo 2-drs. zilver	'86

Lancia

Ypsilon 10 Fila, mooi	'87
Prisma 1600 inj.	'87
Thema Turbo diesel, blauw	'85

Overig

Renault 30 6 cyl.	'79
Renault 30 Broadway	'85
Fiat Croma Turbo d	'87
Mitsubishi Colt	'87
Citroën 2CV	'83

Automobielbedrijf Kompier
Akerstraat 150, Heerlen
tel. 045-717755.

Bedrijfsauto's

Mercedes208	'82
Mercedes 207D	'79, '82
Mercedes 307D	'82
Mercedes 307D dub.cab	'80, '82
Mercedes 407D	'82, '83
Mercedes 407D TN	'83
Mercedes 508D	'83
Mercedes 508D bestel lang	'85
Mercedes 608D met glas resteel	'83
Mercedes 809D	'79, '82
Mercedes 813D open en gesloten	'77, '84
Mercedes 1417D trekker	
Mercedes 1419D open en gesloten	'82
VW LT 35D bestel	'79
Citroën best.diesel	'81

W. Feyts auto's

Vaesrade 61-63 Vaesrade
Tel. 045-243317

Te k. OPEL Ascona E kl. zwart bj. '81 kleine schade, pr. n.o.t.k. tel. 04492-1249.

Te k. MERCEDES 190 E te bevr. tel. 04498-52195.

Te k. gevr. loop- sloop- en SCHADE-AUTO'S v.a. 50 tot 4000 gld. 04490-26242.

Mitsubishi Pajero 2500 Turbo diesel nieuwstaat 32000 km, met veel acc. radio, trekhaak, chroom velgen, getint glas, electr. ramen nez. enz. sept. 1987; Nissan Patrol 33 liter diesel, trekhaak, radio enz. 1985; Honda Civic 1500 GL 3-deurs 1986 nieuw; Fiat Uno 45 CL 1986 30.000 km; Mini 25 sept. 1984, Jubileum uitgave; Austin Maestro 1600 HLS 1984; Austin Montego 1600 HL 1984; Austin Montego 2 ltr. Turbo MG 1986; Rover 2600 S dec. 1984 als nieuw; Austin Maestro Mayfair, alle luxe uitv. 1985; Austin Metro 1300 automatic 1985; Opel Kadett City 1978; Ford 1600 1978; Mini Speciaal 1979. Binnenkort weer een Rover 213 SE 1987 nieuwstaat; Austin Rover Dealer HAVE Industriestraat 31, Sittard 04490-15195. Uw adres voor nieuw, gebruikt en APK keuring. Bovag-bedrijf in ruil financ. binnen 24 uur. Dus tot ziens.

Knutselkoopjes

Volvo 144, 1970; Manta, 1976; Sunbeam, 1979; Volvo aut., 1979; Renault 4, 1980; Fiat 127, 1982.

Fiat Sittycar

Pres. Kennedysingel 8-12, Sittard, 04490-17544.

Fiat Sittycar

Uno 45, rood, 1984, 6500,-; Uno 45, rood, 1985, 10.900,-; Uno 45, blauw, 1987, 12.900; Uno 45, zwart, 1986, 11.900,-; Uno 60 S, rood, 1986, 13.900,-; Uno 45, silver, 1987, 14.900,-. Fiat Sittycar. Pres. Kennedysingel 8/12, Sittard, 04490-17544.

Fiat Sittycar

Panda 3.4, do.rood, 1985, 7400; Panda 3.4, zwart, 1986, 8900; Panda 750 L, blauw, 10-1986, 9900; Panda Carrara, wit, 1987, 10.900; Panda 750 CL, rood, 1987, 10.900. Fiat Sittycar, Pres. Kennedysingel 8/12, Sittard, 04490-17544.

Te k. Opel ASCONA 16 LS, 4-drs., kl. zilver, i.z.g.st., bj. '84, 045-221758 of 227250.

Te k. Ford GRANADA 6-cyl. aut., mooi en goed, bwj. '80, prijs f 2750,-. Te bevr. Maastrichterstr. 157, Brunssum.

Te k. M-B 200 D, bwj. '75, i.z.g.st., nw. motor + versnellingsb. Vr.pr. f 3500,-. Tel. 045-241491.

M-B 200 D, bwj. '75, i.z.g.st. Tel. 045-241491.

KADETT, bwj. '77, LPG, f 1250,-; Mazda 323, bwj. '79, LPG, f 1200,-; Mazda 626, '80, LPG, f 1600,-; Simca Horizon, bwj. '78, f 1200,-; Mercedes 240 D, bwj. '77, f 1400,-. Na 12 u.: Mariagewandenstr. 4, Hoensbroek, 045-215194 of 04492-1332.

BMW 732 i schakel

1983 3n 735 i automatic 1983
American Cars Schimmert 04404-1888.

Mercedes 190

als nieuw 1985 wagen heeft pas 21000 km gelopen 1e eigenaar!!!!
American Cars Schimmert, Groot Haasdal 6 Schimmert 04404-1888.

Range Rover Vogue

blauwmetallic zeer mooi 1985 American Cars Schimmert Groot Haasdal 6, Schimmert 04404-1888.

FIAT Uno 75 IE 5 mnd. oud, km.st. 5600, 5-drs. zeer excl. uitv. m. katalysator, nw.pr. f 27.400,-, pr. f 18.250,-. 04490-42645.

OPKNAPPER BMW 7-serie, motor '83, goed f 1750,-. tel. 045-725634.

Te k. Ford FIESTA bj. '77 APK '91 i.z.g.st. Vr.pr. f 1.350,-. 04490-49660.

Te k. FIAT Uno 60 S zilver bj. '87 vr.pr. f 14.350,-. tel. 045-421035.

SKODA 120 L als nieuw 1988, American Cars Schimmert 04404-1888.

Part. MITSUBISHI Colt GL diesel, nieuwstaat, weinig km. bj. 12-'84, nw. model, schadevrij, ANWB-keuring, gevr. inruil ± bj. '80. Tel. 045-215303.

Te k. excl. DATSUN 280 ZX-T, bar. autom., bj. '83, kl. antraciet, orig. lm. velgen, elektr. ramen, get. glas, check-controle, i.z.g.st., prijs f 17.000,-. Tel. 04749-4196.

SUZUKI Jeep 4×4 pick-up, bj. '83, f 8750,-. Tel. 04499-3026.

Te k. LADA 2105 bj. '82 APK 2-'90 vr.pr. f 1500,-. tel. 045-612390.

OPEL KADETT Combi 1.3 SL bj. '81, tel. 045-424123.

Te k. VOLVO 343 GLS 2 liter, met LPG, bj. '81, prijs f 4750,-. Tel. 04499-3026.

Uitlaat kapot?

dan snel naar snelservice Auto Sport, Schelsberg 175, Heerlen, 045-725507. Dealer van originele Romax uitlaten en alle topmerken schokbrekers. Ook 's zaterdags geopend van 10.00 tot 17.00 uur.

APK-keuringsstation

Te k. FORD Sierra laser 2. L bj. '86, kl. wit, 5-drs. Km.st. 64.000 met div. acc. i.z.g.st. Tel. inl. 045-463423.

Automatic HONDA Civic nw. model, bwj. '80, 5-drs., bruinmet., apk 2-'90, i.z.g.st. Vr.pr. f 3650,-. 045-319328.

VW Golf 1600 Avance sportief, 1½ jr. oud, slecht 7000 km. Pr. f 19.900,-. Tel. 045-315827.

Te k. Toyota COROLLA 1.8 D grijs kent. 1½ jr. oud, slechts 15.000 km. Pr. f 12.750,-. Tel. 045-315827.

Te k. OPEL Ascona 4-drs. autom. 19 N schuif., radio, bwj. '78, apk 2-'90, i.z.g.st. Vr.pr. f 1750,-. 045-324280.

Opel SENATOR 3.0 E '78 f 3750,-; Ford Granada '82 f 5750,-; Toyota Carina Combi D '83 f 4250,-; Volvo 240 GL '81 f 6750,-; Honda Prelude '79 f 3000,-; Fiat 131 1.6 '81 f 2500,-; Peugeot 504 combi '80 f 3500,-; Renault 4 GTL '80 f 1500,-; Opel Commodore '80 f 4750,-; Opel Ascona '78 f 1250,-; Oirbekerweg 27, Oirsbeek, tel. 04492-35—2.

Te k. VOLVO 340 autom. 1987 i.st.v.nw., weinig km, inr. mog. 04490-34411.

Ford SCORPIO 2.0 GL '85 1e eig., kl. wit, ABS get. glas etc. i.st.v.nw. f 18.250,-. 04492-3234.

Zeer mooie Opel KADETT 12S Luxus 1983, APK tot '90, groenmet., werkelijk als nieuw f 6450,-. Tel. 04958-1917 na 10 uur.

COMPRESSOR 380 volt, goed lopend, 220 ltr-tank en Golf diesel motor + bak, pomp enz. f 350,-. Weg. vertr. Tel. 045-317879.

NISSAN Bluebird 2.0 GL Combi nov. '84, 1e eig. kl. wit, LPG onderb., als nw. f 11.250,-. 04492-3234.

Te k. OPEL Rekord d. bwj. '76 met apk. Pr. f 1250,-; tev. Mercedes 200 d. bwj. '74 f 1450,- m. apk. 045-314654.

Voor de liefhebber! VOLVO 164 E, LPG, Bwj. '72, leer, schuifdak, t.e.a.b. 04750-10652 of 18803.

Fiat Klankstad

biedt aan tegen aantrekkelijke prijzen:

Panda 34 - 45	'81 t/m '87	Nissan Cherry 1.3 GL	'86
Uno 45 - 55	'83 t/m '88	Renault 4 - 9 TL	'81 t/m '85
Uno Diesel	'84, '86, '87	R 9 GTL	'85
Ritmo	'84 t/m '86	Renault 11 TXE	'85
Ritmo 70 S, 5-drs.	'86	Opel Ascona 1600 S,	
Ritmo 70 CL 5-drs. aut.	'85	5-drs, Hatchback	'81
127 Super 900	'82	Opel Corsa TR	'84
127 1050	'82	Suzuki Alto GL	'85
Regata 85 S, 100 S	'84	Skoda 120 LS	'86
Subaru mini Jumbo	'87	Jetta	'83
Fiat 238, zeer mooi	'79	Toyota Corolla Aut.	'80
Mini 1000 E	'85	Volvo 345 DLS	'82

Diverse goedkope inruilers in voorraad. Bovag-garantie. Kaalheidersteenweg 185, Kerkrade. Tel. 045-413916.

MITSUBISHI Galant GL Combi m. '82 kl. zilvergrijs, LPG-onderb. i.nw.st. f 4750,-. 045-454217.

PORSCHE 924 i.z.g.st. '78, APK, f 12.500,-; Evtl. inr. kl. auto mog. Tel. 043-470524.

MINI Metro Surf '84 kl. groenmet. 50.000 km, als nw. f 5750,-. 045-420650.

Te k. MERCEDES 300 D, Amerikaanse uitv., alle extra's, automaat 1978, apk tot 3-'90 f 5750,-. Kissel 46a Heerlen. 045-723142.

Te k. FORD Capri 1600 S model 1980, geheel zender uitgebouwd, sportwielen, apk tot 3-'90 f 4750,-. Kissel 46a Heerlen. 045-723142.

Te k. PEUGEOT 505 Gr model 1987 met onderhoudsboekje, electr. schuifd., 68.000 km, antr. met., absolute nw.st. f 14.950,-. Kissel 46a Heerlen. 045-723142.

VOLVO 343 DI automaat, bwj. '80, apk tot okt. '89. Pr. f 2000,-. Tel. 045-723148.

Te k. rode VW Scirocco, vele acc. o.a.: ATS-velgen, sportuitlaat enz., apk, gek. i.z.g.st. Pr. f 2150,-. Erensteinerstr. 5 Kerkrade.

Te k. VOLVO 343 DL autom., 85.000 km, i.z.g.st. Tel. 045-460516.

Te k. CITROEN Visa Super bj. '81, blauwmet., apk tot febr. 1990, i.st.v.nw. Pr. f 2700,-. Kaalheidersteenweg 62 Kerkrade. Tel. 045-457767.

Koopje OPEL Ascona bwj. '84, z.g.st. Te bevr. Spekhozerstr. 5, Landgraaf, 045-290 Kerkrade.

FORD Taunus VAN, grijs kent., bj. '81 i.z.g.st. Prijs 'n dagwaarde. Tel. 045-452953.

Te k. VW BUS. Te bevr. 045-420584 of 416557.

Te k. FORD Escort 1300 L 5-drs. i.z.g.st. bj. '80, 97.000 km. Vr.pr. f 5750,-. Tel. 04492-3582.

VW GOLF 12300 LS bwj. '79, 5-drs., apk. i.z.g.st. Vele extra's f 3950,-. Deken Keulenpln. 3 Schinnen.

MITSUBISHI COLT GL bwj. '80, apk. goudmet. i.z.g.st. Deken Keulenpln. 3 Schinnen.

VW Golf C bwj. '83, apk, zilvergrijsmetal., bwj. 1983, 64.000 km. Deken Keulenpln. 3 Schinnen.

MAZDA 323 1300, 3-drs., apk. i.z.g.st. Deken Keulenpln. 3 Schinnen.

Te k. MINI Special 1100, Vr.pr. f 750,- met apk. bwj. '77. Nw. motor. Tel. 045-228332.

Te k. ALFA GTV 6 2.5 1981, carrosserie en motor i.z.g.st., zwart APK 2-'90 f 4600,-. 04406-13090.

Te k. OPEL Ascona 19 N '79, i.z.g.st. met apk f 2500,-, Pr. f 1500,-. Houweg 126, Hoensbroek.

Te k. RENAULT 5 TL bwj. '80, i.pr.st. met apk f 1500,-. Rdr. Hoenstr. 181 Hoensbroek.

AUDI 100 cc bwj. '83, i.z.g.st. f 13.500,-. incl. garantie. Tel. 045-215783.

Te k. DATSUN Cherry bwj. '79, apk '90. Tel. 045-242565 Nuth.

PONTIAC Grand Leman 4-drs. 8 cyl. bwj. '80. Inruil mog. 045-721979.

CHEVROLET Malibu 4-drs. bwj. '80, lpg, 8 cyl. Inruil mog. 04490-22490.

CHEVROLET Camara Berlinetta 8 cyl. automaat, met lpg '80. Inruil mog. Tel. 045-220490.

CHEVROLET Blazer 4 w-drive, 8 cyl., lpg, bwj. '78, met div. opties. Tel. 045-220490. Inruil mog.

Te k. TOYOTA Starlet BX bwj. '79 5 versn., klapr. enz. Iedere keur. toegest. Pr. n.o.t.k. Te bevr. Wolverlei 6 Kerkrade. Tel. 045-424426.

Te k. aang. Ford GRANADA, '78, trekhaak, autoradio, apk. Koelmoer 72 Schaesberg.

OPEL ASCONA '78, 2 ltr., uitgeb., sportwielen. Tel. 04490-

Opel ESCORT 1600 bravo, 5-gang, laat '82, als nieuw, gas. Tel. 045-254081.

Te k. VW Polo bwj. '79, apk f 1350,-. Tel. 04405-2936.

PORSCHE 924 i.n.st. en sp.velgen, 5-drs., apk '90. Vr.pr. f 15.250,-. Tel. 04492-3582.

Porsche 944 MOTOR '86, compl. 35.000 km. Vr.pr. f 2750,-. Tel. 04492-3582.

Te k. HONDA Accord 3-drs. bwj. '79. Vr.pr. f 1250,-. Tel. 04492-3582.

Te k. OPEL Manta CS i.z.g.st., bj. '79 Vr.pr. f 1750,-. Tel. 04492-3582.

Gebr. DOMINIKOWSKI biedt aan: Opel Kadett 1.2 LS groenmet., '85; Kadett 1.2 i.z.g.st. '80; Manta GTE zilvermet. '81; Ford Sierra XR4i antraciet, 51.000 km '84; Ford Escort 1.3 Ghia, 5-drs., groenmet., '82; Mitsubishi Galant 2000 GLS '82; Golf Cl groenmet., '80; VW polo coupé, div. extra's, rood '83; Golf Cl groenmet. 62.000 km '82; Toyota Corolla DX 1.3 rood '80; Datsun Cherry goudmet. '79. Gar., inr., financ., gar. mog. Autobedrijf Gebr. Dominikowski, Kantstr. 48, Ubach o. Worms-Landgraaf. Tel. 045-326016.

Te koop FIAT 127 1050, prima in orde. Pr. f 1850,-. Kissel 29 Heerlen.

Te k. FORD Sierra 2.0 CL wit, 5-drs. bwj. 8-'87, diverse extra's, z.g.a.n. 045-321338.

Te k. SUZUKI jeep Samurai cabriolet bwj. 8-'88, grijs kent., div. extra's, als nieuw. 045-321338.

ROVER 3500 aut. 1978, apk 8-'89, techn. goed. Carr. matig f 1250,-. 045-324433.

FIAT Regata SUper diesel-sedan, bwj. '84, 5-bak, groenmet., apk 11-'89, trekh. i.z.g.st. Vr.pr. f 6950,-. 045-319328.

BMW 528 I ONDERDELEN van motor 30 L + kuib. Webers sp.velg. Mooi. Veel interr. + veel meer. Tel. 045-318521.

VOLVO 343 L bwj. 6-82, APK-gek., z. mooie en goede auto. f 5500,-. 04406-14080.

Te k. OPEL Kadett 13S Club bwj. '87, 16.000 km, zilvermet. 1e eig., 4-drs., zeer mooi, i.z.g.st., weg. omst. Vr.pr. f 21.000,-. Tel. 04406-15417.

OPEL KADETT 13N 3-drs. HB bwj. '80, APK, pracht auto, f 3750,-. 04406-13137.

Nissan SUNNY 1.3 DX nw. mod. '83, APK 10-89, zr. mooi, f 4800,-. 04406-15707.

Ford ESCORT L bwj. '82 echt geen 2e zo mooi, APK 7-89 f 6350,-. 04406-15719.

VW Golf diesel dec. '85 alle extra's. Vr.pr. f 15.950,-. Rijksweg 117A Gronsveld.

Te k. OPEL GT bwj. '70 geheel gerest., vel chrome. Vr.pr. f 8250,-. Tel. 045-259815.

Te k. CHEVROLET Monza 2.2 4 cyl., leuke auto, bwj. '79, APK-gek. Vr.pr. f 3650,-. Tel. 045-259815.

Te k. OPEL Ascona 1.6 B, APK-gek., mrt. '89 m. compl. spoiler, bwj. '77. Vr.pr. f 1000,-; Tel. 045-272773.

Goedkope schadeauto! RENAULT 1.6 TS Express bwj. '86, 1e eig. Rechtsvoor schade. Weg. aansch. nieuwe. Hoppenstraat. 116 Brunssum.

Te k. CITROEN GSA Club '81, APK 2-90, f 1450,-; Tel. 045-252947.

Te k. FORD Escort 1.3 L '81. Tel. 045-722671 na 17 uur.

KADETT 13 LS '86; Kadett 13 LS '85; Kadett 12 LS '85; Kadett 13 S '84; Kadett 12 S '82 en '83; Kadett City '77. Autmobielbedrijf J. Denneman Raadhuisstr. 107 Hulsberg.

Te k. zeer mooie OPEL Corsa 12S Luxus 3-drs. bwj. '84, APK '90, 47.000 km. Tel. 045-228469.

Opels:

Audi's:	
90 Quattro 155 pk	'85
100 CC 118 pk	'85
80 C 75 PK 4-drs.	'85
Citroen Axel 11	'86
Fords:	
Fiesta 1100 L	'83
Fiesta 1000	'83
Taunus 2000 L	'83
Honda Accord EX	'83
Lada's:	
2104 1.5 Combi 5	'87
2107 1.5 GL	'84
1200 en 1500 S	'82
Mitsubishi:	
Colt 1200 GL	'86
Opels:	
Corsa 1.2 S	'83
Kadett HB 1.3 LS	'87
Kadett HB 1.6 GLS	'84
Kadett HB 12 S	'83
Kadett 13 N	'81
Commodore 2.5 S aut.	'81
Renaults:	
5 Alpine Turbo	'83
5 TL 5-speed	'83
Saab 900 Turbo 5	'80
Seat Fura L	'85
Subaru Jumbo SDL	'87
Suzuki SJ413 QJX	'87
Toyota's:	
Supra Targa 3.0 I	'86
Carina 11 1.6 DX gas	'85
VW Polo C Pointer	'86
Volvo 360 I S6	'86

1000%

Zijn onze auto's en 100% is genoeg! Auto van de week!!! Seat Ibiza 1.2 GL K6!!! '87

Inruil en fin. 100% mogelijk, (rente fiscaal volledig aftrekbaar)
Bovaggarantie of 3, 6, 12 mnd. eigen garantie, APK en VVN Keuringsstation, donderdag koopavond.

Auto- en APK-Centrum Keulartz b.v.

Locht 42 B3, Kerkrade, tel. 045-419905.

Honda PRELUDE '79 kl. zwart, APK, f 2750,-; Tel. 045-421207.

Golf GTD

8-1988 km 9200
4-drs. schuifdak
Auto Caubo
04406-15041

Jetta diesel

4+E 1987
metallic
Auto Caubo
04406-15041

Passat CL

1.6 ltr. 1987
4-drs. metallic
Auto Caubo
04406-15041

Scirocco CL

automaat
marsrood 1982
Auto Caubo
04406-15041

BMW 318 i

4-drs. 1986
zw. metallic
Auto Caubo
04406-15041

Mazda Driessen Beek

Maastrichterlaan 26 Beek.
Mazda 626 HB 2.0 LX 5 '88; Mazda 626 HB 2.0 GTIS '87; Mazda 626 HB 2.0 GLX aut. '85; Mazda 626 HB 1600 LX5 '86; Mazda 323 Coupé 2.0 GLX '83; Mazda 626 Sedan LX aut. '86; Mazda 626 Sedan 1600 DX '83; Mazda 323 HB 1500 sport '85; Mazda 323 HB 1300 LX '87; Mazda 323 HB 1500 GLX '87; Mazda 323 HB 1300 '81; Mazda 323 HB 1500 Special '86; Mazda 323 Sedan 1500 GLX '86; Mazda 323 Sedan 1500 Limited '86; Opel Ascona 16S '82; Opel Rekord Diesel '83; Opel Kadett 1200 '82; Lada 1200 24000 km '85; Toyota Carina '81; Mitsubishi Galant '79; Mazda 323 '79; ANWB+Mazda kroongarantie. ANWB + APK keuring.

Te k. MERCEDES 190E bwj. 1985; Mercedes 230E bwj. 1987 met schuifdak, airconditioning enz. Financiering mog. Lecor Motorhomes. Tel. 045-323154.

TOYOTA Corolla bj. '77, i.z.g.st. f 900,-. Michelsstr. 9 Kerkrade-W. Tel. 045-418706.

AUDI 80 CL diesel '82 (showroomnieuw). Elke keur. toegest. f 7500,-. 045-458319.

FORD Taunus 1.6, 98.000 km, sportvelgen i.z.g.st. Vr.pr. f 1500,-. Tel. 045-452953.

Te k. OPEL Kadett bnj. '80, apk 1-'90, i.z.g.st. Vr.pr. f 3550,-. 045-458995.

BMW 316 bj.'78 i.z.g.st. apk '90 f 2350,-. Tel. 045-461424.

Te k. BMW 320 aut., get. glas, radio-cass., sportv., uitl.set, '80, zeer mooi. Vr.pr. f 4750,-. Akkerheide 20 Kerkrade. Tel. 045-462039

Te k. FIAT 131 m. '82 zeer mooi f 2500,-; Lampisteestr. 2 H'broek na 14 u.

VOLVO 240 GL '81 LPG kl. met.grijs, i.z.g.st. f 6750,-; 04492-3234.

AUDI 100 cc 2.2 Inj. '83 1e eig. kl. d.blauwmet. i.nw.st. f 13.750,-; 04492-3234.

Te k. FIAT Ritmo diesel bwj. '81, APK. Heerlerweg 88 Hoensbroek.

VOLVO 240 Grand Luxe diesel aut. nov. '83 kl groenmet. f 11.750,-; 04492-3234.

Te k. MAZDA 323 1.3 HB bwj. '80 kl. bruin, trekh., i.z.g.st., 2e eig., garantie Toy. Tel. 045-727696.

MITSUBISHI Galant 2.0 GL Combi m. '82 kl. zilvergrijs, LPG-onderb. i.nw.st. f 4750,-. 045-454217.

LADA 2105 GI 19.000 km, 1e eigen., beige/bruin. Moet weg wegens vertrek f 6200,-. Te bevr. 045-411589.

MERCEDES 300 D mod. '87, kl. bl./zw. met rood. leder int., airbag, electr. schuif., all.wiel. autom. enz. 150.000 km, 1e eigen. Te bevr. 045-418680.

Te k. Toyota COROLLA SXL '87 in nieuwst., 5-drs. + trekh., elektr. schuifd., div. extra's f 8000,- onder nieuwpr., 3 mnd. garantie Toy. Tel. 045-727696.

VOLVO 740 Turbo Intercooler '85 1e eig. kl. grijs led. inter., in perf. st. f 25.000,-; 04492-3234.

Suzuki Swift

13 GS 1986

Suzuki SJ

410 Q 1987

Auto Caubo
04406-15041

CHEVROLET Monte Carlo bwj. '79, div. extra's en flipperkast. Te k. 045-211187.

OPEL KADETT 1.2 LS 1987, 1986; Honda Civic 1.3 L 1986; Honda Accord 2.0 L Sedan 1986; Peugeot 205 autom. 1986; VW Jetta 1.3 1987; Renault 11 GTL 1986; Renault 5 TL 1986; Austin Mini 1987; Opel Kadett 1.2 1984. Autobedrijf Klijn, de Koumen 7, Hoensbroek. Tel. 045-220055.

VOLVO 740 Turbo diesel stationcar 1988; Volvo 740 Turbo 1987; Volvo 240 LPG 1985; Volvo 340 Special 1986; Volvo 340 DL diesel 1985; Volvo 360 GLS 2.0 L 1984; Volvo 340 5-drs. 1983; Volvo 340 1.4 1983; Volvo 360 DL 1981. Autobedrijf Klijn, de Koumen 7, Hoensbroek. Tel. 045-220055.

LADA 1200 s dec. '85 1e eig. kl. rood 50.000 km f 4500,-; Tel. 04492-3234.

Te k. NISSAN King-Cab bwj. '86, 1e eig., tev. VW-Kever bwj. 15-'71. Tel. 045-224614 of 252198.

CITROEN BX 16 RS '84, 1e eig., kl. wit, grijs kent f 8000,-; Tel. 04492-3234.

Te k. Ford TAUNUS 1600 L bwj. 1980, i.z.g.st. f 3250,-; Tel. 045-411544.

VOLVO 240 DL '83 LPG kl. rood 1e eig. f 9750,-; Tel. 04492-3234.

Motoren

Te k. HONDA CB 750, bwj. '77, tel. 045-728511 of 04490-46709.

Te k. crossmotor HONDA 125 cc. i.z.g.st. Tel. 045-229763.

Te k. 2 KTM CROSSMOTOREN, 250 CC. Tel. 045-441549.

Fietsen bromfietsen

Nieuwe BROMFIETSVERZEKERING nodig? W.A.-verz. tot 1 mei 1990; automaat f 98,-, snorfiets f 278,-. Bromfietsspecialist Math Salden, Limbricht.

Te koop gevraagd 2e-hands AUTOMATEN en Honda FS 50. Rens Janssen & Zn., Ganzeweide 54, Heerlerheide, tel. 045-211486.

Te k. Puch MAXI met sterwielen en helm bwj. '86 weg. omst. f 800,-. 045-753709.

Te k. prof. GAZELLE cyclocrossfiets (veldrijden), Amstelrood, nw.pr. f 1700,-, vaste pr. f 625,-; 04405-3456.

Te k. weg. omst. zeer mooie PUCH Maxi Starlet kl. antracietmet. incl. sterw. enz. Vr.pr. f 925,-; Moltweg 60 Kakert-Landgraaf.

T.K. YAMAHA Enduro bj. '87, Vr.pr. f 350,-. 04498-52328.

Te k. YAMAHA Enduro bwj. '87, Vr.pr. f 350,-. Tel. 04498-52328.

Te k. KREIDLER, mot. def., t.e.a.b. Tel. 045-444481.

Te k. PUCH Maxi, kl. zwart, bwj. '85, i.z.g.st., pr. f 375,-. Tel. 045-424881.

Te k. YAMAHA DT LC-uitvoering, f 1200,-; 20 uur. Tel. 045-419501.

2e-hands BROMFIETSEN: Yamaha DT MX, f 1695,-; Yamaha FS1, '88, f 1795,-; Honda scooter, f 1790,-. Let op! Bromfietsverzekering! Vanaf maart f 98,-, autoamaat + f 278,-, snorfiets f 278,-, vanaf 14 maart. WA Franssen, Kerkstraat 56, Ubachsberg, tel. 045-751519.

ZUNDAPP KS 50, bjr. '82, als nieuw! Vr.pr. f 975,-. Tel. 045-310406.

Te k. brommer, YAMAHA DT 50 MX, i.z.g.st., bj. '86. Boerhavestraat 26, Heerlen.

Te k. YAMAHA DT MX, bj. '86. Tel. 04457-1528, na 18.00 uur.

Te k. PUCH Maxi, met sterw., cockpit, bj. '88, vr.pr. f 1600,-. Sandberg 25, Kerkrade.

HERENSPORTFIETS, nieuw, wit, 5 versn., f 300,-. Tel. 045-453833.

Te k. HONDA MTX, bj. '85, veel nw. onderdelen, zeer mooi, incl. helm. Tel. 045-255843.

Vespa BROMSCOOTER autom., '88, grijsmet. Tel. 045-323918.

Te k. VESPA brom-scooter, met veel acc., te bevr. Tel.: 045-451104.

Te k. HONDA MB 70 mallosie top 90/100 km/u. bj. '86. f 1200,-. Tel.: 04490-13377.

Te koop 2 Vespa's Citta SNORBROMFIETSEN à f 850,-. Tev. div. gebr. racefietsen, o.a. Koga, Alan, Giant, Raleigh en Vitus Carbone. Bert Rekers, Wilemstr. 85, Heerlen, 045-726840.

Te k. VESPA CIAO kl. rood-wit pr. f 275,-, tel. 045-462003.

Te k. PUCH Maxi, verz. + sterw. Na 13.00 uur tel. 045-752156.

VESPA Ciao en snorbrommer, in nieuwstaat. Koopje! Kerkstraat 33, Ubach over Worms.

Te k. HONDA MT 5, bj. '85, zéér snel + MT 8 115 cc, meloosie en onderdelen. Tel. 045-256722.

Te k. HONDA MTX, '85. Tel. 045-254449.

Te k. gebruikte FIETSEN, als nieuw. Anjerstraat 8, Schinveld, tel. 045-256719.

Te k. ZÜNDAPP KS 50 bwj. '84 met kuip. Pr. n.o.t.k. Te bevr. Wolverlei 6 Kerkrade. Tel. 045-424426. Na 18.00 uur.

Te k. RENFIETS h.+d. kinderfiets. Tel. 045-313483.

Nieuw! PANASONIC racen ATB-fietsen, de grootste keus in hometrainers vanaf f 199,-; Jawa brommers met sterwielen nu f 1150,-; Vespa vanaf f 1125,-; tweewielers en fitness, Jos Renkens, Dorpstr. 204 Brunssum. Tel. 251225. Al meer dan 80 jaar.

Te k. ZÜNDAPP GT 50 kl. groen. Tel. 045-271672.

Te k. PUCH Maxi verz. + sterw. na 13 u. Tel. 045-752156.

Huwelijk/kennismaking

Zoek(t) u(w) een VRIEND(IN)? Word(t) lid van de Christelijke Korrespondentie Klub. Voor meer informatie: Postbus 392, 2130 AJ Hoofddorp.

HOMO/LESBIES en op zoek naar een relatie? Stichting Alternatieve Relatievorming, Lange Geer 44, Delft, tel. 015-136631. Erkend door Raad van Toezicht.

Zoekt u 'n REISGENOOT, partner of (penvriend(in)? Gratis folder: INTERCOMPAS, postbus 15, Eindhoven. Contactblad kost f 7,-.

Blijf niet langer eenzaam en alleen en zoek een lieve relatie naar huw.-rel.-bem.buro LEVENSGELUK. 045-211948.

Eenzaam? Bel huw.bemburo „GELUK". Tel. 04498-54604.

Huwelijks - partner - homo - lesbies. Op zoek naar een relatiebureau. CORRECT helpt direct. Inschrijving gratis. 045-751594.

Luxemburg. Dame, 49 jr., gesch., 1.64 m, 57 kg, natuurlijk blond haar, sportief, natuur- en dierliefhebber, brede interesse voor kunst en politiek, houdt van vakantie, zoekt MAN om een toekomst op te bouwen. Leeftijd 50-55 jaar, goed van ogen, slank. Omg. Maastricht/Aken. Algemeen ontwikkeld, docht met foto sturen naar: Brieven o. nr. GE 821 LD, Markt 3, 6161 GE Geleen.

Jonge vrouw 22 jr. zoekt langs deze weg jonge MAN om eventueel een relatie op te bouwen. Serieuze reactie met foto gegarandeerd antw. Br. o. no. SI 642 LD Sittard, Baandert 16, 6136 ER Sittard.

Robert, eigen huis, auto, rondborstig type, houdt v. natuur, dieren, reizen, z.k.n. VROUW 35 tot 45 jr. Br. o. no. HO 687 LD Kouvenderstr. 215, 6431 HE Hoensbroek.

Gesch. vrouw 38 jr. met 2 kind. zkt. VRIENDIN om samen te winkelen, af en toe uitgaan omg. Krk.-Hrl. Br. o. no. KE 083 LD Markt 42, 6461 ED Kerkrade.

Jongeman 30 jr., zkt. jonge lieve VROUW (25-30 jr.), Kinderen geen bezw. Br.o.nr. BR 350 Rumpenerstr. 81, 6443 CC Brunssum.

Sport. j.man, 42 jr., zoekt langs deze weg sport. VROUW. Br.o.nr. GE 825 LD, Markt 3, 6161 GE Geleen.

Gratis brochure voor partnerzoekenden
Naam: ....
Adres: ....
Woonplaats: ....
Telefoon: ....
Stuur deze bon naar postbus 5050, 6401 GB Heerlen
• persoonlijke bemiddeling • vrijblijvende info
• zeer hoog slagingspercentage 045-726539
• ontmoetingsdagen 077-825386
• kennismakingsboek
Stichting Mens en Relatie erkend RvT

ALLEENSTAANDEN. Nu iedere vrijdag, zaterdag en zondag gezellige dans- en contactavonden in de kelderbar La Chalet in Treebeek met dj. Richard. Aanv. 21.00 u. Zaal open 20.00 u. Tevens is onze zaal op afspraak ook voor u ter beschikking voor uw verjaardagsfeestjes, partijen, koffietafels enz. tegen zeer gereduceerde prijzen. Chalet Treebeek, Komeetstraat 25a. Tel. 045-211375.

Nette heer, 49 jr., gehuwd, zkt. VRIENDIN tot 55 jr., geheimh. verz. Br.ond.nr. MA 553 LD, Stationsstraat 27, 6221 BN Maastricht.

Echtpaar (39 en 41 jr.) zoekt ECHTPAAR voor vriendschap. Br.ond.nr. KE 086 LD, Markt 42, 6461 ED Kerkrade.

VRIENDSCHAPSLIJN sinds jan. '88. Wist u mevr. mej. men. jhr., dat bij 'n ldm. van d. mnd. en 'n eenm. onk.verg. v. f 75,- voor u vertr. en discr. een pers. pass. vriendschap te verw. valt? (Géén relat.bemidd.). Ook echtparen. Inf. en inschr. ma.-di.-do.-vr. 12-19 u. Zat. 11-17 u. Tel. 043-470516.

Café-dancing WINDROSE, Akerstr. Nrd. 150, Hoensbroek. Elke dond., vrijd. en zaterdag gezellig dansen voor het iets oudere publiek.

Blonde slanke vrouw, 45 jr., zoekt langs deze onsympathieke weg kennismaking met serieuze MAN, niet kleiner dan 1.75 m, tot 50 jr. Ik ben geen bartype, maar hou wel van af en toe dansen. Br. met foto onder erew. retour ond. nr. LA 052 LD, Fr. Erenslaan 4, 6371 GV Landgraaf.

Alleenstaandenver. Rumpenerlinde-Brunssum: iedere zondag de gezellige ONTMOETINGSAVOND vanaf 21.00 uur. Geregeld leuke attracties. Vr. uitn.: het bestuur. Bewijs verplicht.

Zaterdag 18 februari gezellige dansavond voor ALLEENSTAANDEN in café The Corner, Sittarderweg 14, Heerlen. Aanvang 20.30 uur. Bewijs verplicht. Het bestuur.

Dame zoekt heer tussen 50 en 65 jaar, voor serieuze RELATIE. Lengte min. 1.80 m. Br. liefst met tel.nr. onder nr. HO 689 Limburgs Dagblad, Kouvenderstraat 215, 6431 HE Hoensbroek.

"PARTNERS-TRUST", huw.relatieburo. Info. 045-461235.

Man, 65 jr., eerlijk, goed ziet zee, zoekt een lieve VROUW, ik heb auto. Br.o.nr. HO 691 Limburgs Dagblad, Kouvenderstraat 215, 6431 HE Hoensbroek.

Meisje, 24 jr., zoekt leuke VRIENDIN om de week-end mee uit te gaan (niet lesbisch). Br.ond.nr. HO 690 Limburgs Dagblad, Kouvenderstraat 215, 6431 HE Hoensbroek.

ALLEENSTAANDEN, werkgroep 't Guliks Hoes, hoek Agricolastraat, Ophoven 1, Sittard, organiseert iedere zondag een dans- en contactavond. Bewijs verplicht. Inl. 04490-42064 of 47962.

Druk bezette zakenvrouw, einde 40, weegschaal, (h.) onafhankelijk, maar ook aanhankelijk en afhankelijk zou graag duurzame vriendschap opbouwen met HEER (ca. 45 tot 55 jr.) van zeer goed niveau, met personality, goed gesitueerd en (voor beter wederzijds begrip) met kennis van zakenleven. Uitv. brieven, liefst met foto (o.e.r.) o. nr. HE 099 L.D. Geerstraat 5, 6411 NM Heerlen.

Spontane alleenst. dame met zelfst. baan (secr.) zkt. een sport. HEER van goed niveau ± 50-57 jr. om samen ook allerlei ondernemen en een leuke relatie op te bouwen. Br. lfst. met foto o. nr. HE 097 L.D. Geerstr. 5, 6411 NM Heerlen.

Rustige, eenigsz. excentr. Heer, onaantr. man, 36, 1.80, hbo-opl., breed georiënt. en intellectueel, ... met iedereen in de... op... vrijblijvend ... af te spreken. Br. o.nr. HE ... LD ... Heerlen.

Goed uitz. j. man, 4... sport., ondern., z. ka... houdt van natuur en ge... ligheid, doch eenza..., zoekt gelijk gest. ... NER voor vaste relati... liefst met foto onder nr. 353 LD, Rumpener... 81, 6443 CC Brunssum.

Poolse vrouw zoekt ... naar landgnoten (18 tot ... jr.) serieuze MANNEN ... kennismaking/huwelijk. Br. o. nr. ... in een bemiddeling ... bus 106, 9400 AC ... (antw.zegel bijsluiten) s.v.p.).

Nette intelligente ... zoekt voor haar langs ... onsymp. weg leuke ... nette HEER voor vriend... schap tuss. 65+70 jr. Br. ... no. GE 830 LD Geleen, Markt 3, 6161 GE Geleen.

Partner Consult

Adviesburo v. Partner... ze Zuid-Nederland ... H.B.O./Acad. of verge... naar nivo. Postbus 443, Heerlen.

M. Schiks, 045-74008...

Met z'n tweeën is toch ... dan alleen. Zoek ... kost tijd en moeite. Laat ... aan ons over, dat is ... vak. Info + Brochure ...

Sportieve zakenman, 40 ... zoekt sportieve VRIEN... DIN voor een lach en ... traan en bezigheden die ... leven spannend maken. ... Brief event. m. foto n. br. ... no. MA 550 L.D. Station... str. 27, 6221 BN Maastricht.

Wedn. 60 jr. zkt. con... met VROUW of weduw... voor vriendschap en ... realtie. Alle br. met of ... foto worden beantwoord. ... o. nr. KE 087 L.D. Markt ... 6461 ED Kerkrade.

Nette wed. 64 jr. zkt. ... deze onsymp. weg een ... te MAN voor vriendschap. Brieven o. erew. ... antw. lfst. ... Br.o.nr SB 056 LD, ... Erensln. 4, 6371 GV Landgraaf.

Ser.+sport. HEER 57 jr. ... een VROUW ... Br. o. ... no. 102 HE LD Geerstr. ... 6411 NM Hrl.

Jonge vr. 32 jr., 2 kind... spontaan, gevoel voor ... mor, hobbies: ... zwemmen, ... zkt. leuke... VRIEND voor een vaste ... tie. Br. o. no. HE 102 ... Geerstr. 5, 6411 NM Heerlen.

Man 50+ z.g. bemidd. ... mil. zkt. dito VROUW ... 50 jr., ook gesch. met ... zoon, op te lossen. ... brieven met foto o. nr. ... 831 LD, Markt 3, 6161 ... Geleen.

Lessen/onderwijs

ANWB auto- + motor... school Wiscmann ... Europaweg Zuid ... Ubach over Worms. 045-321721. Voor alle ... pleiding ... opleiding ... voor, pers.vervoer ... lijke goed, gevarieerd ... goed ... liefst met ... cees 1217 of Daf 2800 ... ce Cap.

Leer u zelf de fijne kneep... van de dagelijkse kosme... sche verzorging en ... make-up. 5 MAKE-UP-LESSEN ... inlichtingen en/of ... ring: schoonh.salon ... Baljée, R. Kaulartz, Sit... hof 4, Heerlen, tel. 419648.

SPAANSE LESSEN voor beginners, gevorderden en conversatie. Tel. 418971.

Erkende relatiebemiddelingsbureau

De Stichting Interrelatie helpt u op weg naar juiste partner. Erkend door Raad van Toezicht. Duizenden tevreden relaties. Net voor ... zoekenden. Partnerbemiddeling. Partner ... met duizenden ingeschreven ... voor alleengaanden. Vraag vrijblijvend informatie ... of tie afspraak met ... Br. o.nr. ... Heerlen, 045-75375... Nw. Eyckholt ... 3100, 6401 DP Heerlen. STICHTING INTERRELATIE.

Woont u in Limburg?

Partner gezocht in uw Limburgse partner? Nederlands grootste relatieburo geeft u natuurlijk ook een grote kans van slagen. Wilt u meer weten over de unieke werkwijze? Dan kunt gehee vrijblijvend bellen met onze medewerkers in uw woonplaats (ook 's avonds/weekend).
Heerlen, mevr. Klein Nagelvoort, 045-740730
Heerlen e.o., mevr. Willemse, 045-215481
Maastricht, mevr. Savelberg, 043-612291
Roermond, mevr. Cremer, 04750-10554
Roermond e.o., mevr. v. Asten, 04759-2184
Weert, mevr. Janssen, 04950-36337

De Relatielijn

Een nieuwe service van Nederl. grootste relatieburo.
Vrouwen bellen mannen: 06-320.322.54
Mannen bellen vrouwen: 06-320.322.55
Als u vandaag belt, hoort u misschien wel de stem van uw partner van morgen (50 ct. p/m.)

Stichting Centrum Europa

Erkend door de Raad van Toezicht v.h. Min. van WVC

Geld en goed

Geld lenen
Nergens goedkoper

J.A.C. Stel, Schelsberg 132 Heerlen, tel. 045-721866.

Uw bromfietsverzekering

van 1 maart tot 1 mei 1990 voor f 99,10. Ass. Fin. Kant. J.A.C. Stel, Schelsberg 132, Heerlen, 045-721866.

Roda JC zonder geschorste Hanssen

Van Loen vraagteken

KERKRADE – Roda JC vreest om de inzetbaarheid van John van Loen morgen (14.30 uur) in de thuiswedstrijd tegen Willem II. De Roda-spits keerde geblesseerd terug van de wedstrijd met het B-elftal tegen Frankrijk in Nizza. Flinke kneusingen aan beide enkels voorkwamen dat Van Loen de voorbije dagen kan meetrainen. Morgen pas zal een beslissing vallen over het meespelen van Van Loen. Frits Nöllgen is zijn eventuele vervanger.

Ook niet van de partij tegen de Tilburgenaren is Gène Hanssen, die een schorsing uitzit. Zijn plaats op het middenveld wordt ingenomen door Eric van de Luer.

Roda JC heeft met Willem II nog een appeltje te schillen. Het was de enige ploeg die de Kerkradenaren tijdens de zeer voortvarende competitiestart een nederlaag wist toe te brengen. Het opmerkelijke herstel van degradatiekandidaat Willem II in de voorbije weken, kan het optimisme van Roda-trainer Jan Reker over een goed resultaat nauwelijks temperen.

„Willem II heeft in de winterstop goede zaken gedaan en het elftal op belangrijke punten versterkt. Feyenoord heeft dat deze week aan den lijve ondervonden. Wij zijn gewaarschuwd en weten - met het oog op de minimale achterstand op de top - verduveld goed wat voor ons op het spel staat", aldus Jan Reker, alvorens hij voor zijn spionagetrip naar Bulgarije vertrok.

MVV ziet lichtkans

MAASTRICHT – De zeven treffers in de laatste twee wedstrijden en de maximale te behalen puntenwinst, hebben ertoe bijgedragen dat de Maastrichtenaren voor het eerst in deze competitie boven de fatale rode degradatiestreep zijn gekomen. Alhoewel FC Utrecht niet tot de gemakkelijkste ploegen van de eredivisie gerekend kan worden, zullen de Körver-boys morgen in de Domstad proberen deze zware klus tot een goed einde te brengen.

Trainer Frans Körver kan dan ook eindelijk weer eens beschikken over een gehele fitte selectiegroep. „Deze zware wedstrijd is voor ons op dit moment de juiste graadmeter in hoeverre we er nu voorstaan", merkte Frans Körver op. „Ik heb de Utrechtenaren zien spelen tegen Fortuna Sittard en daar maakten zij een goede indruk op me. Als we de eerste helft goed doorkomen, dan liggen er zeer goede kansen voor ons. Dat pompen of verzuipen spelletje ons ken is meer dan bekend", aldus Körver.

VVV kansarm

VENLO – VVV gaat zonder enige illusie naar landskampioen PSV. De Venlonaren hopen op een eervol resultaat en dat wil in de huidige omstandigheden zeggen: een kleine nederlaag. „In de voetballerij is weliswaar alles mogelijk aldus manager Teeuwen maar je moet reëel blijven en ervanuit gaan dat je praktisch kansloos bent. Tegen dergelijke ploegen moeten we de punten ook niet halen". VVV kan niet beschikken over Bert Verhagen (vijfde gele kaart). De vorige week wegens griep afwezige Hoekman en Nijssen zijn weer beschikbaar. Het meespelen van Harry van de Ham is twijfelachtig. Hij hield het in het jongste duel tegen RKC met een pijnstillende injectie 75 minuten uit. Teewen: „Toch overwegen we niet om nog spelers te kopen of te huren. Wie garandeert mij dat een nieuwkomer een reddende engel zal zijn. Met het beschikbare materiaal moeten we het zien te redden. Ik heb de hoop nog niet opgegeven."

Nieuw stadion Genk van de baan

GENK – KS, de Kempense Steenkoolmijnen, ziet af van de bouw van een nieuw en groots opgevat voetbalstadion op de oude mijnterreinen van Waterschei. De fusieclub Racing Genk zou daar in de toekomst haar wedstrijden spelen. KS is het wachten beu omdat er momenteel nog altijd geen bouwvergunning afgeleverd is door de bevoegde overheid.

Europees voetbal raakt steeds verder weg

Fortuna spoor bijster

door wiel verheesen

ZWOLLE – De winterstop heeft Fortuna Sittard naar een bedenkelijk niveau gebracht. Van de ploeg, die in de eerste maanden van het seizoen de aanspraken op Europees voetbal nadrukkelijk manifesteerde is weinig over. In regenachtige weersomstandigheden werd dat gisteravond weer op duidelijke wijze benadrukt door PEC Zwolle, dat een tomeloze aanvalsdrift tijdens de tweede helft in twee doelpunten omzette: 2–0. Beide treffers werden gescoord door rechterverdediger Fred Leusink.

Fortuna Sittard kwam tijdens dezelfde speelperiode, waarin het team van Theo Laseroms op alle fronten domineerde, nog slechts sporadisch in de buurt van keeper Gert Abma. Als diens collega Ruud Hesp in het doel van de gasten niet vaak op vakkundige wijze loeiharde en verraderlijke schoten onschadelijk had gemaakt zou de nederlaag nog smadelijker zijn uitgevallen. „Onbegrijpelijk, de terugval", zei Fortuna-trainer Hans van Doorneveld. „Toen wij na de rust uit het kleedlokaal kwamen was er echt nog sprake van zelfvertrouwen. Het spelpeil in de eerste helft rechtvaardigde dit ook, want uitgezonderd een kans van Edwin van Ankeren, die volgens mij bovendien in buitenspelpositie liep, was er nauwelijks gevaar geweest. De beste doelkansen waren zelfs voor ons, maar je moet ze natuurlijk wél benutten".

Bij PEC Zwolle werden aanvankelijk de geschorste Berghuis en Patrick erg gemist. Fortuna had alleen moeite met de razendsnelle Edwin van Ankeren, die ook duidelijk maakte, dat hij als atleet het een en ander in zijn mars heeft. Zijn districtstitel op de 100 meter hardlopen en het verdienstelijk optreden in het Nederlands kampioenschap op deze afstand was daarvan reeds eerder een weerspiegeling. Toen hij na een kwartier in zijn eentje richting vijandelijk doel snelde, had het eigenlijk reeds 1–0 voor Fortuna moeten zijn, want Roger Reyners had namelijk een uitstekende scoringskans gekregen. Hij was hiervan echter zodanig geschrokken, dat hij de afwerking vergat. Nico Jalink, die ook nog een paar minuten hinkend rondliep na een forse aanslag op zijn benen, kreeg eveneens een paar mogelijkheden om Fortuna op het goede spoor te zetten. Ook hij liet het afweten.

„Wie weet", zei trainer Hans van Doorneveld, „hoe het toch nog zou zijn afgelopen als meteen na de rust Sigi Lens datgene had gedaan wat hij had moeten doen: de bal erin koppen".

Toen de openingstreffer waarop Fortuna zo vurig hoopte achterwege bleef, was het alsof PEC Zwolle vleugels kreeg. „Het leek wel of mijn spelers geen duel meer aankonden", aldus Van Doorneveld. De agressiviteit van de thuisclub, die de slag op het middenveld glansrijk won, leidde reeds in de 52-ste minuut tot een gebeurtenis die de vlam in de pan deed slaan. Tijdens een scrimmage in de buurt van Ruud Hesp was een paar keer voorkwamen van de vuisten van Hesp een grotere achterstand voor Fortuna, maar in dezelfde minuut dat Liesdek geel kreeg en Jalink door Griffith vervangen werd, legde PEC Zwolle het falen van de gasten opnieuw bloot. Cooke gaf een voorzet en Leusink zorgde koppend voor de afwerking. Boessen en andere verdedigers van Fortuna Sittard stonden erbij en keken ernaar. Het doek viel. Europees voetbal lijkt meer dan ooit voor Fortuna een utopie.

Richard de Vries gaf Fred Leusink de vrijheid waarvan de rechterverdediger (!) van PEC Zwolle alleen maar had kunnen dromen: 1–0. Het offensief was daarmee niet ten einde. Nog een paar keer voorkwamen de vuisten van Hesp een grotere achterstand voor Fortuna, maar in dezelfde minuut dat Liesdek geel kreeg en Jalink door Griffith vervangen werd, legde PEC Zwolle het falen van de gasten opnieuw bloot. Cooke gaf een voorzet en Leusink zorgde koppend voor de afwerking. Boessen en andere verdedigers van Fortuna Sittard stonden erbij en keken ernaar. Het doek viel. Europees voetbal lijkt meer dan ooit voor Fortuna een utopie.

● *Nico Jalink wordt onderuit gehaald door een PEC-verdediger.*

PEC Zwolle - Fortuna Sittard 2-0 (0-0). 72. Leusink 1-0, 78 Leusink 2-0. Scheidsrechter: Kemper, toeschouwers 2500. Gele kaart: De Meijer (PEC), Liesdek (Fortuna).

PEC Zwolle: Abma, Leusink, Kamstra, Veldwijk, Duim, Van der Waart, Smook, De Meijer, Van Ankeren, Roos, Cooke.

Fortuna Sittard: Hesp, Maessen, Liesdek, Duut, Boessen, Jalink, Mordang, Reijners, Lens, Clayton, De Vries.

Patrick Lodewijks hangt schorsing boven het hoofd

ZEIST – De tuchtcommissie van de KNVB heeft doelman Patrick Lodewijks van PSV in staat van beschuldiging gesteld. Lodewijks kreeg afgelopen zondag in de wedstrijd tegen Volendam van scheidsrechter Van de Laar de gele kaart, na een grove overtreding tegen Gert-Jan Duif.

Met name uit televisiebeelden bleek naderhand, dat de overtreding ook voor rood in aanmerking zou zijn gekomen.

De volgende spelers werden voor één wedstrijd geschorst: Blinker (Den Bosch), Henssen (Eindhoven), Aalbers (NEC), Berghuis, Patrick (PEC Zwolle), Valckxs (PSV), Voets (RBC), Hanssen (Roda JC), Salari (SVV), Rutten (Twente), Verhagen (VVV), Grotenbreg (Wageningen).

AZ in beroep

● **ALKMAAR** – AZ heeft beroep aangetekend tegen de door de tuchtcommissie betaald voetbal van de KNVB uitgesproken straf wegens de ongeregeldheden bij het duel AZ - DS op 3 december in Alkmaar, waarbij scheidsrechter Van Mierlo het middelpunt van woedende supporters vormde. AZ werd op 7 februari door de tuchtcommissie veroordeeld tot het spelen van één wedstrijd zonder publiek, een wedstrijd voorwaardelijk en een boete van 10.000 gulden.

trainerscarrousel

Ton Houben trainer Heer

HEER – Ton Houben heeft bij de eerste klasser Heer een eenjarig contract getekend voor het volgende seizoen. Houben traint momenteel Veritas en heeft in het verleden onder andere hoofdklasser Venray en Fortuna Sittard onder zijn hoede gehad.

● **VLODROP** – Swartbroekenaar Ben Steijntjens gaat de vierde klasser Vlodrop op het einde van dit seizoen na twee jaar verlaten.

● **LINNE** – Herman Mestrom uit Sittard blijft ook het volgend seizoen bij de vierde klasser Linne. Het wordt zijn tweede seizoen.

● **SWALMEN** – Reuvernaar Piet van de Kerkhof blijft bij de vierde klasser Swalmen. Hij start dan met zijn derde seizoen.

● **OSPEL** – Jan Kooiman uit Roggel, die dit seizoen bij de vierde klasser RKSVO uit Nederweert-Ospel debuteerde is ook het komende seizoen daar werkzaam.

Voorzitter Van Praag ontstemd over uitlekken miljoenen-aanslag

Ajax: geen spelersverkoop

Van onze sportredactie

AMSTERDAM – Michael van Praag is vandaag opgewekt naar een vakantiebestemming in de zon vertrokken. De nieuwe leidsman van Ajax lijkt zich weinig zorgen te maken over het financiële onheil waar zijn club na het diepgravende onderzoek van de Fiscale Opsporings en Inlichtingen Dienst (FIOD) door overvallen is. Dat de belastingdienst Ajax een naheffing van ongeveer 9,4 miljoen gulden heeft opgelegd, wordt door de voorzitter overigens bevestigd noch ontkend. „Ik vind het in ieder geval zeer ongepast dat deze bedragen de wereld in worden geslingerd", aldus een ontstemde Van Praag. „De hoogte van de naheffing doet absoluut niks terzake".

Het Ajax-bestuur bevestigde eerder wel dat de voorlopige naheffing, die eind december van het vorig jaar al bij Ajax binnenkwam, meer dan vijf miljoen gulden bedraagt. Wat de consequenties voor Ajax zullen zijn, kon Van Praag gisteren niet precies zeggen. Van een faillissement zal evenwel geen sprake zijn, aldus de voorzitter.

Oplossing

„Nee, een faillissement hangt ons niet boven het hoofd. Daarvoor is onze financiële positie te sterk. Hoe we dit gaan oplossen? Tja, daar zijn genoeg mogelijkheden voor. Spelers verkopen? Zeker niet. Dat is het laatste waar we aan denken. Als een fabriek financiële problemen krijgt, worden toch ook de beste machines niet van de hand gedaan? We zoeken naar andere mogelijkheden. Geld lenen is een mogelijkheid. De fiscus is bovendien in dit soort zaken over het algemeen gelukkig bereid om een betalingsregeling te treffen. Geloof me, hier komen we echt wel bovenop".

De Amsterdamse officier van justitie mr. W. G. C. Mijnssen bevestigde gisteren dat Ajax is aangeslagen voor 9,4 miljoen gulden. Daarbij is een boete van vele miljoenen inbegrepen. Volgens Van Praag heeft mr. Mijnssen, plaatsvervanger van persofficier De Wit (vakantie), zijn mond voorbij gepraat. „Wat heeft het voor zin om dit soort bedragen de wereld in te slingeren? Niemand is hier toch mee gebaat? Het bedrag is totaal niet relevant, zeker niet omdat de zaak nog 'onder de rechter' is. Dit is een interne aangelegenheid. Ik distantieer me van alle speculaties".

De kans is overigens groot dat de Amsterdamse justitie de komende weken diverse mensen die bij de financiële malversaties zijn betrokken, persoonlijk zal vervolgen. Het gaat om voormalige bestuursleden, een bemiddelaar, verbonden aan het sportmarketingbureau Inter Football, en enkele ex-spelers. Mr. Mijnssen bevestigde dat justitie overweegt tot strafvervolging over te gaan.

Vicini kiest Borgonava

ROME – De Italiaanse bondscoach Vicini heeft Stefano Borgonova weer opgenomen in zijn selectie voor de vriendschappelijke interlandwedstrijd tegen Denemarken, woensdag in Pisa. De 26-jarige aanvaller van Fiorentina, die zondag met twee doelpunten verantwoordelijk was voor het eerste verlies van koploper Internazionale, is de enige nieuweling in het gezelschap dat in december met succes tegen Schotland oefende (2-0).

Italiaanse selectie: Zenga, Tacconi, Baresi, Bergomi, Ferrara, Ferri, Maldini, Baggio, Berti, Crippa, Marocchi, De Napoli, Giannini, Borgonava, Donadoni, Mancini, Serena en Vialli.

Limburgia stelt aan periodetitel hoogste prioriteit

Van onze medewerker

HEERLEN – In de hoofdklasse is dit seizoen van alles mogelijk. Lange tijd was Venray onaantastbaar, maar blijkbaar konden de Noordlimburgers de last van favoriet niet dragen, want na drie opeenvolgende nederlagen ging de koppositie verloren. Limburgia, dat aan een goed seizoen bezig is, profiteerde dankbaar en staat nu inenes bovenaan. Verder lijkt SVN onder het leiderschap van de teruggekeerde Peter Franken de weg naar boven gevonden te hebben, getuige de zes punten uit de laatste vier duels, waardoor de laatste plaats nu aan Waubach is overgedaan.

Limburgia en SVN ontmoeten elkaar zondag aan de Venweg. „Ons belangrijkste streven op dit moment is de periodetitel. Pas als dat doel eventueel over drie wedstrijden verwezenlijkt is, ben ik bereid mijn doelstelling aan te passen. Het was heel moeilijk om aan de top te komen, maar het zal nog moeilijker zijn om er te blijven," aldus Limburgia-trainer Math. Schaepkens. Bij SVN is de hoop op klassebehoud volop teruggekeerd, maar het besef is ook aanwezig, dat de ploeg er nog lang niet is. Volgens trainer Jan Vleugels moet je de stand op de ranglijst loskoppelen van dit duel. „Je moet van je eigen kracht uitgaan, anders kom je nooit uit die onderste regionen weg. Wij moeten punten pakken. Dat is de enige mogelijkheid om in de hoofdklasse te blijven."

Voor Sittard en Wilhelmina'08 staat er ook veel op het spel. Na wat wisselende prestaties is de fatale streep voor de 'kraaien' dichterbij gekomen. Sittard-trainer Bèr Lejeune was al lang blij, dat er in het duel tegen Longa duidelijk een opgaande lijn te bespeuren viel. Hij: „Met deze ploeg is echt van alles mogelijk. Als het toevallig goed loopt en je voegt daar iets extra's aan toe, kunnen we best een aardig team hebben. Daarom moet zo'n belangrijke wedstrijd nu maar eens gewonnen worden."

Volgens Jeu van Bun, die tijdens Peter Munnecoms ziekte het 'Wilhelmina-schip' drijvende houdt, zijn er legio degradatiekandidaten. „Sittard en Wilhelmina ontlopen elkaar niet zoveel. Voor één punt kom ik niet naar Sittard!"

Met Waubach gaat het niet best. „In het begin van de competitie speelden we niet goed, maar we pakten wèl punten. Nu wordt er veel beter gespeeld, maar blijven die punten uit. Het wil gewoon niet lukken," jammert Wim Vrösch. Maar bij tegenstander EHC (morgenmiddag om 17.00 uur) zit de klad er ook goed in. Trainer John Vrijens wijt die malaise aan het weinige scoren. „Je komt dan onder druk te staan en één foutje betekent direct verlies. Ook wij moeten nu maar eens wat punten bij elkaar gaan sprokkelen."

Overige duels zondag: Venray-DESK, Vlissingen-Halsteren, Geldrop-TSC en Longa-TOP.

Programma betaald voetbal

eredivisie

PEC Zwolle-Fortuna Sittard 2-0

Vandaag, 19.30 uur
PSV-VVV

Morgen, 14.30 uur
Sparta-Ajax
Twente-Veendam
Roda JC-Willem II
RKC-BVV Den Bosch
Haarlem-Volendam
Utrecht-MVV
Groningen-Feyenoord

PSV	20	15	2	3	32	42-17
Ajax	20	13	3	4	29	43-21
Feyenoord	20	11	4	5	26	43-32
Twente	20	7	10	3	24	28-15
Fortuna Sittard	21	9	5	7	23	29-24
Volendam	20	9	4	7	22	32-31
Groningen	20	8	5	7	21	37-27
Roda JC	20	7	7	6	21	27-23
BVV Den Bosch	20	8	3	9	19	27-37
RKC	20	7	4	9	18	37-41
Utrecht	20	7	4	9	18	29-35
Haarlem	20	7	4	9	18	24-32
PEC Zwolle	21	7	4	10	18	35-41
Sparta	20	5	7	8	17	26-29
MVV	20	5	5	10	15	27-39
Veendam	20	6	3	11	15	21-35
Willem II	20	3	8	9	14	27-41
VVV	20	1	10	9	12	19-33

eerste divisie

Vandaag, 19.30 uur

Cambuur-Telstar
NAC-Helmond Sport
Go Ahead Eagles-RBC
Emmen-AZ
Morgen, 14.30 uur
Excelsior-Vitesse
DS '79-Eindhoven
NEC-Heracles
Wageningen-SVV
De Graafschap-Heerenveen

Vitesse	20	12	6	2	30	32-10
Excelsior	20	12	5	3	29	35-15
AZ	20	10	5	5	25	46-22
NAC	20	9	7	4	25	32-28
Den Haag	19	10	4	5	24	47-26
NEC	20	9	6	5	24	39-24
Go Ahead Eagles	20	9	5	6	23	36-22
Heerenveen	20	10	3	7	23	35-26
SVV	20	7	6	7	20	28-31
DS '79	20	8	3	9	19	37-37
De Graafschap	20	7	5	8	19	26-35
Cambuur	20	6	6	8	18	29-31
Heracles	20	5	8	7	18	26-35
Eindhoven	20	6	4	10	16	26-29
RBC	19	6	3	10	15	19-33
Telstar	19	5	4	10	14	26-38
Helmond Sport	20	2	9	9	13	22-39
Emmen	19	5	1	13	11	22-56
Wageningen	20	3	4	13	10	21-47

NEC kampioen eerste, Go Ahead Eagles tweede periode.

Derde periode

AZ	2	2	0	0	4	6-0
Heerenveen	2	2	0	0	4	6-1
Eindhoven	2	1	1	0	3	4-0
NAC	2	1	1	0	3	3-1
Vitesse	2	1	1	0	3	2-0
Den Haag	2	1	1	0	3	2-0
Helmond Sport	2	1	1	0	3	3-2
De Graafschap	2	1	0	1	2	2-2
NEC	2	1	0	1	2	1-1
SVV	2	1	0	1	2	1-1
Heracles	2	0	2	0	2	1-1
RBC	2	1	0	1	2	2-3
DS '79	2	0	1	1	1	3-4
Go Ahead Eagles	2	0	1	1	1	0-1
Excelsior	2	0	1	1	1	0-1
Emmen	1	0	0	1	0	0-2
Telstar	1	0	0	1	0	0-2
Cambuur	2	0	0	2	0	0-6
Wageningen	2	0	0	2	0	1-9

buitenland

DUITSLAND
Vandaag 15.30 uur:

Uerdingen-FC Köln
Nürnberg-St. Pauli
Bochum-Stuttgarter Kickers
Eintracht Frankfurt-Bayern M.
Karlsruher SC-Hannover
Stuttgart-Borussia Dortmund
HSV-Werder Bremen
Kaiserslautern-Bor. M'gladbach
Leverkusen-Waldhof Mannheim

Tweede Bundesliga
Vandaag 15.30 uur:
Alemannia Aachen-BW Berlin

BELGIë
Vandaag 20.00 uur:
Genk-Standard
Charleroi-Anderlecht
Beerschot-Mechelen
Zondag 15.00 uur:
RWDM-Waregem
SV Brugge-Beveren
Luik-Cercle Brugge
Kortrijk-St. Truiden
RC Mechelen-Antwerp
Lokeren-Lierse

Tweede nationale
Vandaag 20.00 uur:
Tongeren-RC Jet
Gent-Lommel
Hasselt-Eisden
Zondag 15.00 uur:
Harelbeke-Aalst
Berchem-Leuven
Boom-Geel
Diest-Ekeren
Eeklo-Seraing

roda jc - willem II

Morgen 14.30 uur
Scheidsrechter: Bakker

Roda JC (opstelling): Nederburgh, Broeders, Fräser, Boerebach, Trost, Suvrijn, Van de Luer, Diliberto, Sanchez Torres, Van Loen of Nöllgen en Groenendijk.

Willem II (opstelling): Brügel, Jaspers, Van Rossum, Werdekker, Mallien, Van Gobbel, Feskens, Godee, Brocken, Van der Borgt, Loggie.

utrecht - mvv

Morgen 14.30 uur
Scheidsrechter: Schuurmans

FC Utrecht (opstelling): Van Ede, Van der Meer, Plomp, De Kock, Verrips, Steinmann, Young, Alflen, Linford, Boogers, Willaerts.

MVV (opstelling): De Haan, Arts, Brandts, Thal, Quaden, Maas, Delahaye, Schuman, Driessen, Vincent, Francois. Reserves: Thewissen, Verbeek, De Jong, Linders, Vanderbroeck.

psv - vvv

Vandaag 19.30 uur
Scheidsrechter: Reygwart

PSV (opstelling): Lodewijks, Gerets, Koeman, Valckx, Heintze, Veldman, Vanenburg, Lerby, Ellerman, Gillhaus, Romario.

VVV (opstelling): Roox, Nijssen, Van Berge-Henegouwen, Rutten, Eyer, Verberne, Reynierse, Slagboom, Stewart, Luhukay, Hoekman.

Twee gewonden bij ijsspeedway

INZELL – Bij de training voor de halve finales van de wereldtitelstrijd ijsspeedway zijn vrijdag in Inzell twee jonge Westduitsers zwaar gewond geraakt. De achttien-jarige Svenn Riss kwam tijdens de training onder zijn motor terecht. De drie centimeter lange, messcherpe spikes op de banden veroorzaakten wonden over zijn hele lichaam. Zijn 24-jarige landgenoot Johan Rosenstock overkwam enkele minuten later hetzelfde. Beiden werden met een helicopter naar een nabijgelegen ziekenhuis gebracht.

Nederlaag CSKA Moskou

KEULEN – De finaleronde van het toernooi om de Europese ijshockeybeker te Keulen is met een enorme verrassing begonnen. Färjestad BK uit Zweden won de openingswedstrijd met 4-3 (0-1, 3-0, 1-2) van CSKA Moskou (Sov).

Piet Kivit ook volgend seizoen trainer Geleense ploeg

Kleintjens terug bij Herschi/V en L

door ivo op den camp

GELEEN – Het damesteam van Herschi/V en L wil op zijn laatst volgend seizoen weer een serieuze gooi doen naar de landstitel. De leiding van de Geleense handbalploeg is al volop in de weer om de onverwacht goede prestaties van de huidige jaargang –V en L bezet momenteel de tweede plaats met slechts drie punten achterstand op SEW– extra cachet te kunnen geven. De eerste slag heeft V en L geslagen. Gisteravond werd de speelstersgroep door manager Ger ter Beke en trainer Piet Kivit in kennis gesteld van het feit dat Carla Kleintjens, die twee jaar geleden de Geleense ploeg verruilde voor het Noorse Sverresborg Trondheim, komend seizoen weer bij V en L speelt.

Daarmee is een definitief einde gekomen aan de speculaties rond Kleintjens, waarvoor naast V en L onder andere ook Holbox/Swift en Foreholte belangstelling hadden getoond. Bovendien stond de 25-jarige hoekspeelster een langer verblijf in Noorwegen niets in de weg. De meer dan honderdvoudige international wil nu echter haar maatschappelijke carrière laten prevaleren en hoopt dat V en L haar daarbij behulpzaam kan zijn. Carla Kleintjens: „Daarbij komt dat ik bij V en L het handballen heb geleerd en er altijd heb gespeeld. Bovendien ken ik vrijwel alle speelsters nog".

De terugkeer van Carla Kleintjens op Geleense bodem betekent voor Herschi/V en L een welkome versterking van de huidige selectie. De toch al door hardnekkige blessures geplaagde ploeg weet zich immers nu al verzekerd van de beste rechterhoekspeelster in ons land. Manager Ger ter Beke: „Bovendien heeft Carla dit seizoen in Trondheim aangetoond ook op andere posities goed uit de verf te komen en heeft ze door de intensievere trainingen bij het op professionele leest geschoeide Sverresborg alleen maar gewonnen aan speltechnisch en taktisch kunnen. Haar beslissing om naar V en L terug te keren heeft bovendien tot gevolg gehad dat Carla, verlost van alle twijfels, momenteel in allerbeste doen is bij Sverresborg".

Gekoppeld aan de terugkeer van Carla Kleintjens, staat de contractverlenging met trainer Piet Kivit vrijwel niets meer in de weg. De prestigieuze oefenmeester heeft het naar zijn zin bij de Geleense dames, maar wil alleen dan ook volgend seizoen bij V en L werken als er voldoende vooruitzichten op een succesvolle afloop zijn. Die zekerheid heeft Kivit na een gesprek met manager Ter Beke, eerder deze week, gekregen. Naast de terugkeer van Carla Kleintjens is er wellicht nog ruimte voor een of twee versterkingen en zal vrijwel de volledige huidige selectie intact blijven.

● *Carla Kleintjens keert na twee jaar Noorwegen terug bij haar oude liefde Herschi/V en L.* Foto: PIETER VAN DAAL

Anti-rook campagne Australisch voetbal

MELBOURNE – Het Australische voetbal zal de komende vijf jaar een anti-rook campagne voeren. Dat is het gevolg van een contract, dat de voetbalbond sloot met de nationale gezondheidsorganisatie. Met de overeenkomst is een bedrag van ruim twee miljoen gulden gemoeid.
Het contract maakt een einde aan de verbintenis tussen de Australische voetbalbond en de belangrijkste sigarettenfabrikanten van het land. De bond werd ruim vijftien jaar gesponsord door de tabaksindustrie. Spelers van alle nationale selecties en officials zullen meewerken aan de anti-rook campagne.

Neerpelt lonkt naar Jacobs

Van onze medewerker
JOHN BANNIER

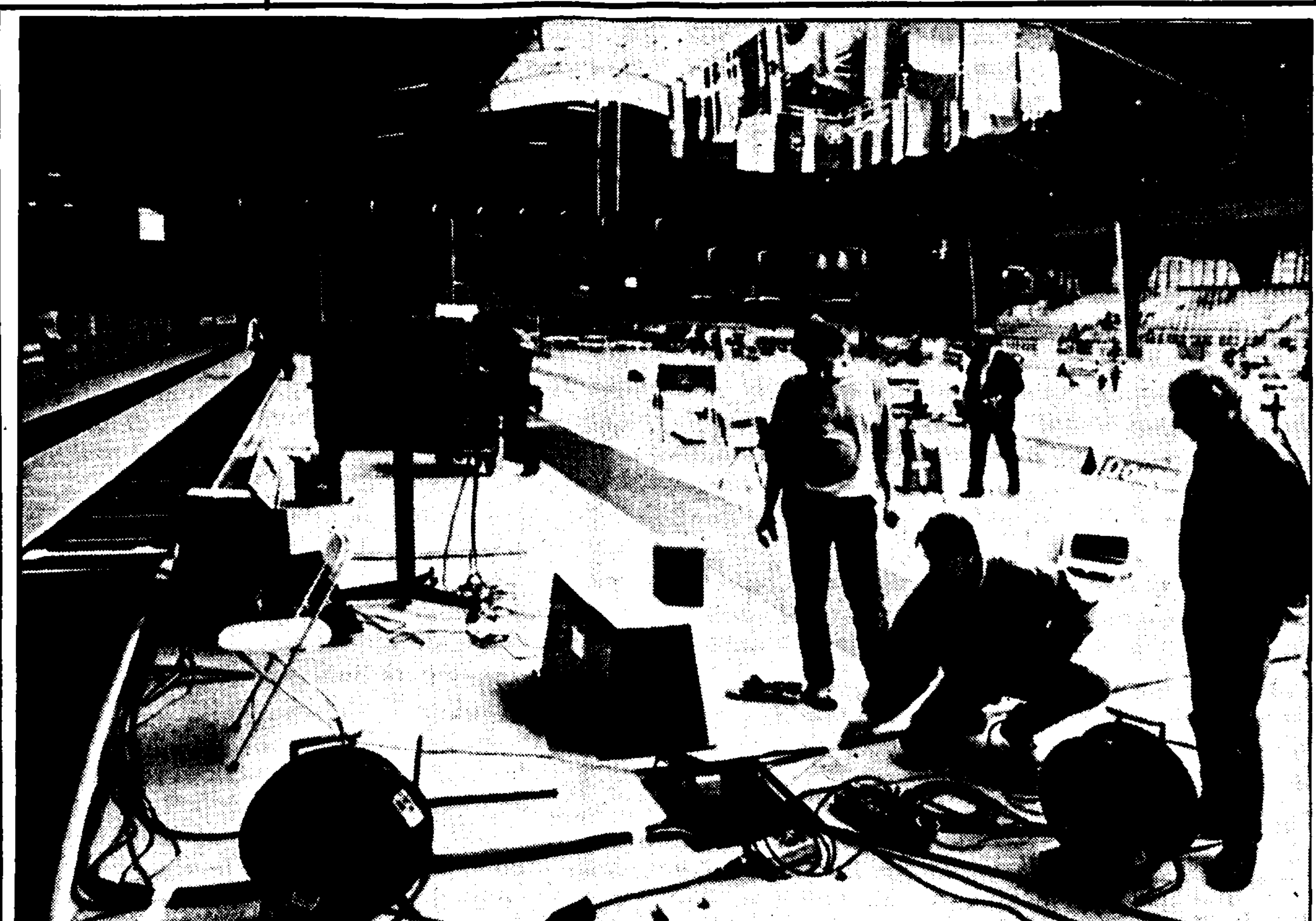
BELFORT – Frans Stinissen, voorzitter van de Vlaamse handbalbond en tevens bestuurslid van Neerpelt, liet gisteravond weten dat de Belgische club er alles aan zal doen om V en L-speler Wil Jacobs terug te halen naar Neerpelt. Tevens wordt geprobeerd om doelman Jack Josten in te lijven omdat Neerpelt, na het vertrek van de Pool Woczjak, zonder doelman komt te zitten.

● BELFORT – Vanavond speelt het Nederlands handbalteam bij het B-wereldkampioenschap zijn laatste wedstrijd in de poule tegen Noorwegen. Evenals Nederland verloren ook de Noren hun eerste twee duels tegen Zwitserland en West-Duitsland. Voor de verliezer van het duel is het toernooi voorbij.

Bondscoach Ton van Linder denkt dat er mogelijkheden zijn. „Een voorwaarde is dan wel dat we die volle zestig minuten geconcentreerd blijven spelen. Daar heeft het de eerste twee wedstrijden aan gehaperd. Dan zie ik zeker mogelijkheden om van de Noren te winnen".

● GELEEN/MAASTRICHT – In de handbalcompetitie bij de dames in de eredivisie speelt Herschi/V en L morgenmiddag om 14.25 uur in sporthal Glanerbrook tegen Aalsmeer. Voor Vonk/Mosam staat het duel tegen OSC op het programma. Aanvang in sporthal De Geusselt om 14.25 uur.

Eerste divisie dames vandaag: VGZ/Sittardia–Caesar (19.45). **Morgen:** Auto Caubo Iason–Holbox/Swift (14.25); BHC–EMM (13.25). **Heren:** Loreal-VGZ Sittardia 2 (15.00).

● *In de Houtrust-sporthal wordt de laatste hand gelegd aan de voorbereiding op de EK-indoor.*

Afzeggingen EK-indoor

DEN HAAG – De twintigste editie van de Europese indoor atletiekkampioenschappen, die vandaag en morgen in Houtrust Sport in Den Haag wordt gehouden, zal aanmerkelijk minder deelnemers tellen dan aanvankelijk was verwacht. Toen gistermiddag de 27 ingeschreven landen hun definitieve ploegen bij de organisatie moesten melden bleken niet de dinsdag nog verwachte 478 deelnemers in Den Haag te „zijn, doch 360.
Ârne Holmen, de Finse voorzitter van de Europese Atletiek Associatie (EAA), weet het grote aantal afmeldingen aan het feit dat over twee weken in Budapest het tweede toernooi om de wereldtitels op overdekte banen wordt gehouden. „Het is een goede zaak dat wij besloten hebben de Europese titelstrijd voortaan alleen in de even jaren te houden en in de wereldkampioenschappen in de oneven. Het betekent dat volgend jaar in Glasgow weer om de Europese titels wordt gestreden en het jaar daarop staan de wereldkampioenschappen op het spel."

Door het grote aantal afschrijvingen was de EAA gedwongen het oorspronkelijke tijdschema drastisch te wijzigen. Van het oorspronkelijke programma zijn door het wegvallen van series nog slechts twee onderdelen van de loopnummers, de series 60 en 800 meter mannen op het programma gebleven. Een voorstel van de EAA de 3000 meter voor vrouwen van zondagmiddag naar zondagmorgen te brengen werd na protesten van de landen die een deelneemster hadden ingeschreven, verworpen.

Beslissing valt morgenavond in Geleen

Eaters: zicht op finaleplaats

Van onze medewerker
THEO KEYDENER

NIJMEGEN – In een zinderend ijshockeyduel tussen Smoke Eaters en Spitman Nijmegen, werd de titelverdediger in eigen huis met 9-7 (2-3, 5-1, 2-3) geklopt. Door dit succes kan Smoke Eaters morgenavond in Geleen (aanvang 18 uur) het karwei defenitief afmaken. Winst tegen de Spitmannen voor eigen publiek betekend immers dat de fel begeerde finale bereikt is.
Williams opende voor de thuisclub de score, echter Nelson kon een minuut later al de gelijkmaker scoren 1-1. Smoke Eaters dat het initiatief nu naar zich toetrok, kwam door een doelpunt van Mollen zelfs aan de leiding 1-2. Tenbult en Vos zorgden er voor dat de Spitmannen met voorsprong de eerste rustpauze 3-2 konden ingaan. Smoke Eaters was toen aan rust toe. Tussen de 14e en 16e minuut moesten zij met twee spelers minder het hoofd bieden aan een Nijmeegse stormloop.

In de tweede periode bleef Smoke Eaters het spel domineren. De thuisclub, nu onder druk gezet, moest via Hartogs binnen de minuut de 3-3 score toestaan. Calleghan bracht de stand weliswaar nog op 4-4, maar via Louwers, Hartogs en Mollen sloten de Eaters die periode af met een 7-4 voorsprong.
In de slotfase, waarin de Eaters de marge op drie doelpunten kon houden, werd de strijd rommeliger. De thuisploeg, gevreesd om hard en provocerende spel, trok alle registers open, waardoor Smoke Eaters in de problemen kwam. De Geleense verdediging stond echter stevig op de schaats. Melson en Mollen schoten de Eaters uiteindelijk naar een 9-7 eindstand.

Uitslagen 'Schaesberg'

SCHAESBERG – De uitslagen van de gisteravond verreden draverijen op de draf- en renbaan van Schaesberg zijn als volgt:
Catterick-Prijs: 1. Dynamite V (J. Jongen) km.tijd 1.24.4; 2. Dalida Belvedere; 3. Duran S. Winn. 14,30; pl. 2,50, 1,90, 1,60; koppel 26,00; trio 237,60.
Cheltenham-Prijs: 1. Easy Stages (H. Grift) km.tijd 1.22.0; 2. Delgadotranss R; 3. Bruno Frisco. Winn. 1,00; pl. 1,00, 1,00, 1,00; koppel 3,00; trio 8,60.
Windsor-Prijs: 1. Zanara (R. de Vlieger) km.tijd 1.20.8; 2. Ali Buitenzorg; 3. Arabesk C. Winn. 4,00; pl. 1,20, 1,30; koppel 3,70; trio 21,30.
Sedgefield-Prijs: 1. Comeet Ruimzicht (F. de Zoete) km.tijd 1.24.1; 2. Cindy Star; 3. Bastion Dax. Winn. 7,00; pl. 2,50, 1,70, 10,00; koppel 11,70; trio 552,00.
Nottingham-Prijs: 1. Caresse Heldia (H. Grift) km.tijd 1.23.8; 2. Budlea du Tige; 3. Cora Dillon; 4. Brigand B. Winn. 1,80; pl. 1,10, 1,90, 3,20; koppel 24,70; trio 260,00; kwartet 3.149,20.
Folkstone-Prijs: 1. Cay van Hoafer (J. van der Pijl) km.tijd 1.23.4; 2. Corinne Rynstroom; 3. Vanusa. Winn. 2,20; pl. 1,10, 1,30, 1,70; koppel 1,70; trio 20,20.
Haydock-Prijs: 1. Bavonora (Mevr. M. Koppejan) km.tijd 1.21.2; 2. Zanzibar Jacky; 3. Yamara of Horn. Niet gestart: Zeddertranss R. Winn. 4,00; pl. 2,10, 3,30; koppel 10,10; trio 239,40.
Thurles-Prijs: 1. Zoe (W. van Buytene) km.tijd 1.22.8; 2. Zefier West; 3. Zimrod B; 4. Brigitta R. Winn. 12,30; pl. 3,30, 2,90, 6,10; koppel 64,60; trio 1.201,90; kwartet: niet geraden. Uitbetaling W5-spel voor de volgorde 4-5-7-2-3: 2.539,50.
Warwick-Prijs: 1. Alfa Nora (H. Grift) km.tijd 1.20.0; 2. Yviena Odilia; 3. Worthy Hollandia. Winn. 1,30; pl. 1,20, 1,70; koppel 2,70; trio 11,10.
De totalisatoromzet bedroeg f 195.010,00.

USA-atleten willen geld zien

PORTLAND – De Amerikaanse atleten hebben aan een bedrag van 500 miljoen gulden niet voldoende om zich goed op de Olympische Spelen van Barcelona te kunnen voorbereiden. De voorzitter van het nationale Olympische comité van de Verenigde Staten, Robert Helmick, heeft dat tijdens een toespraak in Portland gezegd.
Het beschikbare bedrag is hoger dan ooit tevoren. In de periode 1984-1988, voorafgaande aan de Spelen van Seoul, hadden de atleten bijna 200 miljoen gulden minder te besteden dan nu. Helmick benadrukte echter dat er meer nodig is.

Dubbelslag De Wilde

MARIGNANE – Etienne de Wilde heeft vrijdag de twee etappes uit de Ronde van de Middellandse Zee gewonnen. Zowel in de derde (Nimes - Arles, 92 km) als in de vierde rit (Arles - Marignane, 107 km) was de Belg de snelste sprinter. Harry Rozendal, de jonge prof uit de ploeg van Peter Post, die donderdag de tweede etappe had gewonnen, behield de eerste plaats in het algemeen klassement.

De renners hebben de twee korte ritten in de Ronde van de Middellandse Zee aangegrepen voor snelheidstesten. Harry Rozendal, de leider in het klasssement, had daar geen moeite mee, de tweevoudige ritwinnaar Etienne de Wilde, die zijn zesdaagsevorm mee naar Zuid-Frankrijk had genomen evenmin.

Uislag derde etappe: 1. De Wilde (Bel) 92 km in 2 uur, 4 minuten en 59 seconden met tijdsvergoeding 2.04.49, 2. Dekker (Ned) met tijdsvergoeding 2.04.53, 3. De Clercq (Bel) met tijdsvergoeding 2.04.56, 4. Arntz (Ned) 2.04.59, 5. Zanatta (Ita), 6. Ilegems (Bel), 7. Pieters (Ned), 8. Verdonk (Bel), 9. Joho (Zwi), 10. Robers (Bel) zelfde tijd als Arntz.

Vierde etappe: 1. De Wilde 80 km in 1.50.40, 2. Dauwe (Bel), 3. De Clercq, 4. Nijdam (Ned), 5. Arntz, 6. Adri van der Poel (Ned), 7. Bol (Ned), 8. Luykx (Ned), 9. Pagnin (Ita), 10. Moreels (Bel) zelfde tijd als De Wilde.
Algemeen klassement: 1. Rozendal (Ned) 9.25.54, 2. De Clercq op 4 seconden, 3. De Wilde 0.05, 4. Vlassaks (Bel) 0.05, 5. Dekker 0.09, 6. Lavainne (Fra) 0.10, 7. Van der Poel 0.15, 8. Van Rijen (Ned), 9. Bol, 10. Wijnands (Ned) zelfde tijd als Van der Poel.

Basso verdacht van ontvoering

CASTELLAMARE DEL GOLFO – Oud-wereldkampioen wielrennen Marino Basso moet binnenkort voor de rechter verschijnen. Hij wordt verdacht van medeplichtigheid aan de ontvoering van een kind van een industrieel.
Basso, die sinds hij stopte met wielrennen altijd betrokken was bij een ploeg, ontbrak vrijdag in Castellamare del Golfo op het appèl voor de Siciliaanse Wielerweek.
De wereldkampioen van 1972 was een vriend des huizes ten tijde van de kidnapping. De industrieel fungeerde in '88 nog als sponsor voor diens ploeg. Basso houdt vol niet meer bij de ontvoering betrokken te zijn, dan dat hij voor de familie het transport voor het losgeld heeft verzorgd. De vader van het kind beschuldigde Basso ervan meer van de ontvoering te weten.

Bontempi mijdt Tour

CASTELLAMARE DEL GOLFO – Guido Bontempi heeft aan de vooravond van de Siciliaanse Wielerweek bevestigd dit jaar de Ronde van Frankrijk niet te rijden. „Ik vind de Tour een slechte organisatie", zei de Italiaan, die vorig jaar in de Tour weliswaar de eerste gele trui pakte maar in de massasprints vier nederlagen leed tegen Jean-Paul van Poppel. Bontempi rijdt dit jaar de Vuelta in Spanje als voorbereiding op de Ronde van Italië.

Tour raakt sponsor kwijt

PARIJS – Na Merlin is een tweede grote sponsor uit de Ronde van Frankrijk verdwenen. Voor de ronde van dit jaar is een elders gekomen aan de samenwerking tussen de tourorganisatie en automobielfabrikant Peugeot, die 36 jaar heeft bestaan. De Tourorganisatie, die streeft naar minder, maar grotere geldschieters, vroeg van de autofabriek een grotere bijdrage. Peugeot voelde daar weinig voor onder het motto; „De belangstelling van de sponsors groeit niet, maar er wordt wel steeds meer van hen gevraagd."

Volgens ingewijden bedroeg de bijdrage uit Sochaux jaarlijks ruim 2,2 miljoen gulden in de vorm van bijna 200 auto's die voor het evenement beschikbaar werden gesteld met daarnaast nog eens tachtig wagens die de organisatie gedurende het hele jaar gratis tot zijn beschikking had. De „Société du Tour heeft voor drie jaar een contract afgesloten met FIAT, dat wel bereid was te voldoen aan de eisen van de directie.

sport kort

● ARNHEM – Drs. Pieter Zevenbergen wordt waarschijnlijk de nieuwe voorzitter van de Koninklijke Nederlandse Wieler Unie (KNWU). De benoeming van Zevenbergen, in het dagelijks leven burgemeester van Bergen op Zoom, moet op 28 februari worden bekrachtigd door de Unieraad. Zevenbergen zal voorzitter worden van een zevenkoppig uniebestuur, waarvoor mr Bert Duynstee als penningmeester wordt voorgedragen. Naar een derde onafhankelijk lid wordt nog gezocht. De overige vier plaatsen worden ingenomen door de voorzitters van de vier secties die de KNWU telt. Dat zijn Joop Atsma (amateurs), Theo Mangnus (profs), Frans DuMaine (crossfietsen) en Jan van Oosten (toerfietsen).

McEnroe in halve finale

MILAAN – Eric Jelen heeft de halve eindstrijd van het tennistoernooi in Milaan bereikt. Hij versloeg de Italiaan Paolo Cane in twee sets: 6-1, 6-2. De Westduitser ontmoet in de volgende ronde Alexander Volkov uit de Sovjetunie. Volkov won in twee sets (7-6, 7-5) van de Joegoslaaf Sobodan Zivojinovic.
John McEnroe plaatste zich eveneens voor de halve finale. De Amerikaan, die in de tweede ronde te sterk was voor Michiel Schapers, versloeg vrijdag Andrei Tsjerkasov uit de Sovjetunie in twee sets: 6-2, 6-2.

Sabatini bedreigd

MAR DEL PLATA – Een zich het „commando van de paramilitaire operaties" noemende groep heeft gedreigd de Argentijnse tennisster Gabriela Sabatini iets aan te doen als niet met een bedrag van 20.000 gulden over de brug komt. Dat heeft Carlos Luis Mariani, een organisator van sportevenementen en de Argentijnse impresario van de negentienjarige speelster, onthuld.

turbo's tobsport door de bruynesteyn

'Mijn vrienden zeggen vaak: Ernie begint pas te leven als hij stopt met voetballen'

Hij heeft zich nadrukkelijk kandidaat gesteld voor het predikaat 'aankoop van het seizoen'. De miljoenen die de Nederlandse topclubs op tafel legden voor binnen- en buitenlandse cracks, vallen in het niet bij de waarde die Ernie Brandts sedert twee weken voor MVV vertegenwoordigt. Voor zestigduizend gulden werd de verdediger van de reservebank bij Roda JC geplukt. Twee duels, vier punten en een doelsaldo van zeven voor één tegen later, zijn eventuele twijfels over de inbreng van de internationaal gelouterde maar in de herfst van zijn loopbaan verkerende Brandts omgeslagen in euforie. Waar buiten de Geusselt niemand meer in geloofde, behoort weer tot de mogelijkheden: lijfsbehoud van MVV in de eredivisie. Degelijkheid, eenvoud en enthousiasme sieren het bastion dat Ernie Brandts aan de Maas heeft opgetrokken. Begin deze maand vierde de man die MVV - in ieder geval voorlopig - uit het diepe dal leidde zijn 33e verjaardag. Daarmee is hij hard op weg het jongste pronkstuk op de monumentenlijst van Maastricht te worden.

● *Maastricht ligt sedert enkele weken aan de voeten van Ernie Brandts.*

Ernie Brandts

Reddingsboei aan de Maas

door **huub paulissen**

foto's: frits widdershoven

MAASTRICHT – „Ik had niet gedacht dat mijn overgang naar MVV zo'n ophef zou veroorzaken. In de voorbije weken heb ik het ene na het andere interview gegeven. Zeker, het gaat verrassend goed met MVV sinds mijn komst, maar dat is echt niet alleen mijn verdienste. Ik kan me voorstellen dat de andere jongens het niet zo prettig vinden dat alle aandacht op mij is gericht. Ik hoop dat dat gauw verandert en dat ook zij hun portie publiciteit krijgen. Het is natuurlijk niet zo dat het mij niet streelt dat ik in de picture sta. Zolang ik maar niet als een soort Messias word afgeschilderd. Ik ben ook benieuwd of men over enkele maanden nog zo positief over mij is, want in de voetballerij is het vandaag hosanna en morgen word je afgeslacht".

● *De opmars van MVV, geïllusteerd door Hans Vincent, John de Jong, Frans Körver, Ernie Brandts, Guy François en Alfons Arts (v.l.n.r.).*

Ernie Brandts heeft dat aan den lijve ondervonden. Hij werd na zijn hoogtijdagen bij PSV meerdere malen afgeschreven, waaraan zware blessures onder meer aan de achillespees debet waren. Keer op keer krabbelde hij weer op. Ook toen hij na de winterstop bij Roda JC definitief tot de bank leek veroordeeld. Het zieltogende MVV, al geruime tijd op zoek naar versterking, rook haar kans. De Maastrichtse club moest de reserves aanspreken om de transfersom en het vorstelijke salaris („ik verdien precies hetzelfde als bij Roda") voor Ernie Brandts op te hoesten. Tot nu toe is hij elke cent waard. Met zijn routine en organisatietalent is MVV verdedigend veel minder kwetsbaar, waardoor het hele elftal is opgebloeid.

„Na de eerste trainingen heb ik al geroepen dat ik niet begrijp dat MVV zo ver onderaan staat. De ploeg kent een goed evenwicht tussen harde werkers en spelers met individuele kwaliteiten. Waar het in deze jonge groep aan ontbreekt is ervaring en mensen die in het veld de mond open doen. Als libero heb ik een goed overzicht en kan iedereen in de dekking dirigeren. Daardoor is ons spel solider geworden en levert het aardig ogende voetbal dat MVV vaak speelt eindelijk ook rendement op. Maar wij zijn er nog lang niet. Het is zaak de opgaande lijn vast te houden".

Met de overgang naar MVV is voor Ernie Brandts een einde gekomen aan het pijnlijke vooruitzicht om de rest van het seizoen bij de pakken neer te moeten zitten bij Roda JC. „Het is allemaal supersnel gegaan. Tijdens het duel Mechelen-PSV op woensdagavond zat ik met mijn vrouw voor de buis te filosoferen over mijn plaats op de bank en de toekomst. Wij kwamen tot de conclusie dat ik het seizoen waarschijnlijk bij Roda zou moeten afmaken. Donderdag belde manager Coerver en vertelde dat MVV interesse had en dat ik mocht vertrekken. Ik wil voetballen en niet met de armen over elkaar zitten en centen opstrijken. De positie van MVV is allesbehalve rooskleurig, maar ik ben afgegaan op mijn gevoel, dat zei dat ik moest toehappen. Ik zag MVV als een enorme uitdaging. De ploeg had pas elf punten dus ik had niets te verliezen".

Het wekte alom bevreemding dat Roda JC de man die zo'n groot aandeel had in het bereiken van de kwartfinale van de Europacup liet vertrekken. Het is zeer de vraag of het financiële douceurtje opweegt tegen de belangrijke rol die de routinier had kunnen vervullen in bijvoorbeeld de confrontaties volgende maand met Sredets Sofia. Voor de speler in kwestie is het ook niet helemaal duidelijk waarom Roda hem niet als stand-in heeft aangehouden.

„Het enige dat ik heb begrepen is dat het een financiële kwestie was. Tijdens de onderhandelingen met MVV heb ik van Rodazijde begrepen dat Nol Hendriks (die toen in Amerika verbleef, red.) ook akkoord was met mijn vertrek. Dat vind ik belangrijk omdat hij de man was die mij in 1986 tijdens het WK in Mexico bij Hans Kraay en PSV losweekte. Na MVV-Groningen heb ik met Hendriks daarover gesproken. Hij zei echter pas van de transfer te hebben vernomen toen hij weer in Nederland was en dat ik, wat hem betrof, niet had hoeven te vertrekken".

De beweegredenen van Roda JC laten Ernie Brandts verder koud. Zijn hart slaat nu voor MVV, want een zwaluw maakt nog geen zomer in de strijd tegen degradatie, zo realiseert hij zich. „Vorig jaar zat ik met Roda in hetzelfde schuitje. Het seizoen eindigde gelukkig in een climax. MVV heeft een fysiek sterke ploeg, dus het gevecht tegen de degradatie zou ons moeten liggen. Ik kan terugkijken op een carrière waarin ik vrijwel alles heb meegemaakt en gewonnen. Maar als ik met MVV in de eredivisie weet te blijven zal ik dat als een nieuw hoogtepunt koesteren".

Fair Play

Het Fair Play op het MVV-shirt is Ernie Brandts op het lijf geschreven. In zijn imposante carrière met ruim 400 competitieduels voor De Graafschap, PSV en Roda JC en 28 interlands blonk hij zowel binnen als buiten de witte kalklijnen uit door sportiviteit. Hij moest opboksen tegen 's werelds beste spitsen en toch vermeldt zijn curriculum vitae geen enkele rode kaart. Zelden of nooit kwam hij in opspraak door conflicten met trainers, managers, collega's of andere betrokkenen in de voetballerij. Natrappen en vuilspuiterij zijn Brandts vreemd.

„Waar het vaak aan ontbreekt in het voetbal is respect voor elkaar. Ik heb geen enkele waardering voor de wijze waarop veel trainers met elkaar omgaan. Als ik lees over de conflicten tussen bijvoorbeeld Van Doorneveld en Berger of Reker en Jacobs, dan denk ik: moet dat nou. Wij verdienen allemaal een goed belegde boterham en hebben elkaar nodig. Het is heus niet zo dat ik alles over mijn kant laat gaan. Maar als mij iets niet zint stap ik op de bewuste persoon af en zeg hem op een fatsoenlijke manier mijn mening. Daar ben ik nog altijd het verst mee gekomen".

Een concours d'elegance zal Brandts met zijn lange stelten nooit winnen. Zijn kracht schuilt in de eenvoud, het fanatisme, de liefde voor het spelletje en zijn voortreffelijke mentaliteit. Hij kent zijn kwaliteiten en vooral de beperkingen daarvan als geen ander. „Mijn mentale veerkracht is ook een belangrijk punt. Ik zal een trainer niet gauw teleurstellen. Op mijn positieve instelling is nooit wat aan te merken geweest. Wat er in het randgebeuren ook aan de hand moge zijn, als de wedstrijd begint zet ik alles aan de kant en geef ik me volledig. Het zal wel in de familie zitten. Mijn vader heeft diverse hartoperaties gehad en zit in een rolstoel nadat beide benen werden geamputeerd. Die klaagt nooit en heeft altijd goede zin. Als ik dat zie, denk ik: wat zeuren wij eigenlijk over kapotte veters of een slecht veld".

Voetbal is een verslaving voor Brandts. Vanaf zijn prille jeugd bij De Graafschap stond alles in het teken van het spelletje dat hem zoveel succes en financiële voorspoed bracht. „Mijn vrienden zeggen vaak: Ernie begint pas te leven als hij stopt met voetbal. In die negen jaar bij PSV stond - ook voor mijn gezin - alles in het teken van de sport. In de voorbije jaren is dat een beetje veranderd omdat mijn kinderen, die inmiddels acht en zes jaar zijn, zich beginnen te roeren. Die vinden het maar niks dat ik altijd weg ben en claimen zeer terecht de nodige aandacht. Afgelopen zondag zijn we met het gezin naar de film gegaan, terwijl de Nederlanders furore maakten bij het WK schaatsen. Het was vroeger ondenkbaar dat ik dan niet voor de buis lag".

Tijd voor andere hobby's gunt de 33-jarige rots in de Maastrichtse branding zich niet. Of het zou zijn interesse in de haptonomie moeten zijn. Ruim drie jaar geleden werd hij besmet door het virus van de 'leer van de tast', die in voetbalkringen door Ted Troost werd geïntroduceerd. Urenlang kan Ernie Brandts gepassionneerd vertellen over de taal van het lichaam, die hem ook bij het herstel van zijn twee achillespees-operaties goed van pas kwam.

„Ik kwam ermee in aanraking toen ik in mijn laatste periode bij PSV sukkelde met een zware achillespeesblessure en bij Rianne Schreurs, een leerlinge van Ted Troost, terecht kwam. Ik heb leren luisteren naar mijn lichaam, bijvoorbeeld als dat begon te protesteren na een keiharde training. Het is zinloos dat te negeren, anders werk je blessures in de hand. Belangrijk is ook dat tijdens de behandelingen de oorzaak van een blessure wordt achterhaald. Daarop kun je inspelen en herhaling voorkomen. Eigenlijk ben ik veel te laat ermee in aanraking gekomen, anders was de waslijst aan blessures die ik heb gehad ongetwijfeld een stuk korter".

„Haptonomie leert je beter om te gaan met je gevoelens. Als je je keihard opstelt krop je alle spanningen in je hoofd op en dat gaat ten koste van de fitheid van je lichaam. Door je kwetsbaarder op te stellen leer je beter met je gevoelens om te gaan. Dat wil niet zeggen dat je je aan iedereen moet aanpassen, want dat zou weer ten koste van je ego gaan. Toepassing van haptonomie zou een nieuwe dimensie in de voetballerij kunnen inluiden. Het zou toch mooi zijn als wij meer gevoel van waardering voor elkaar zouden kunnen opbrengen. Veel mensen tonen pas hun emotionele zijde als zij een flinke klap hebben gehad. Kijk maar naar Rinus Michels. Wie had voor zijn hartinfarct gedacht dat de keiharde Sphinx in huilen zou uitbarsten zoals tijdens het EK".

Het voetbal neemt Ernie Brandts dermate in beslag dat hij een toekomst zonder tackles en scrimmages in het strafschopgebied nog ver voor zich uitschuift. Aan het begin van het seizoen, toen door de komst van Henk Fräser geen plaats was voor Brandts, was er sprake van een managersfunctie bij Roda JC. „Als ik toen ja had gezegd was het waarschijnlijk in kannen en kruiken geweest, al betwijfel ik nu of Roda het geld heeft voor een tweede manager. Ik had echter het gevoel dat ik nog altijd op eredivisieniveau meekon en wilde dat bewijzen. Binnen enkele wedstrijden stond ik weer in de hoofdmacht en bleef daar tot de winterstop. Vervolgens koos Jan Reker voor een aanvallender systeem waarin helaas maar plaats was voor één voorstopper. Henk Fräser kreeg de voorkeur. Daar heb ik geen enkel probleem mee, maar met een plaats op de bank neem ik geen genoegen".

Toekomst

Dat hij niet meer in de toekomstplannen van Roda JC paste, is voor Brandts geenzins een teken dat het einde van zijn carrière met rasse schreden nadert. „Aan stoppen denk ik nog lang niet. Ik heb mijn lichaam altijd perfect verzorgd en ga nog altijd met veel plezier naar de trainingen en wedstrijden. Aan het eind van het seizoen ben ik transfervrij. Ik heb bij MVV een optie voor nog een jaar, maar of daarvan gebruik wordt gemaakt hangt ook af van waar MVV volgend seizoen speelt. Diverse Belgische clubs hebben zich inmiddels als gegadigden gemeld. Dat ik voorbij mijn hoogtepunt ben en steeds meer een stap terug moet doen, deert mij helemaal niet. Ik ben van plan pas te stoppen als ik het lichamelijk niet langer aankan of er geen lol meer aan beleef omdat ik links en rechts voorbij wordt gelopen".

Verknocht aan de voetballerij zou hij het liefst in die branche aktief blijven. „Ik zit gelukkig in de financiële positie dat ik op mijn gemak naar iets kan uitkijken waar ik plezier in beleef. Ik train momenteel de jeugd van Unitas in Eindhoven, maar een trainersschap zie ik niet zitten. Ger Lagendijk heeft mij reeds aangeboden om hem in de zomermaanden te assisteren bij het begeleiden van buitenlandse clubs die in Nederland hun trainingskamp opslaan. Zoiets als Frank Arnesen bij PSV doet of Hein Vergeer bij het schaatsen, dat lijkt me wel wat. Ach, ik zie wel. Ik denk dat ik een behoorlijke reputatie heb opgebouwd en daar kan ik ook later nog profijt van trekken".

ONDERWIJSKRANT 1989

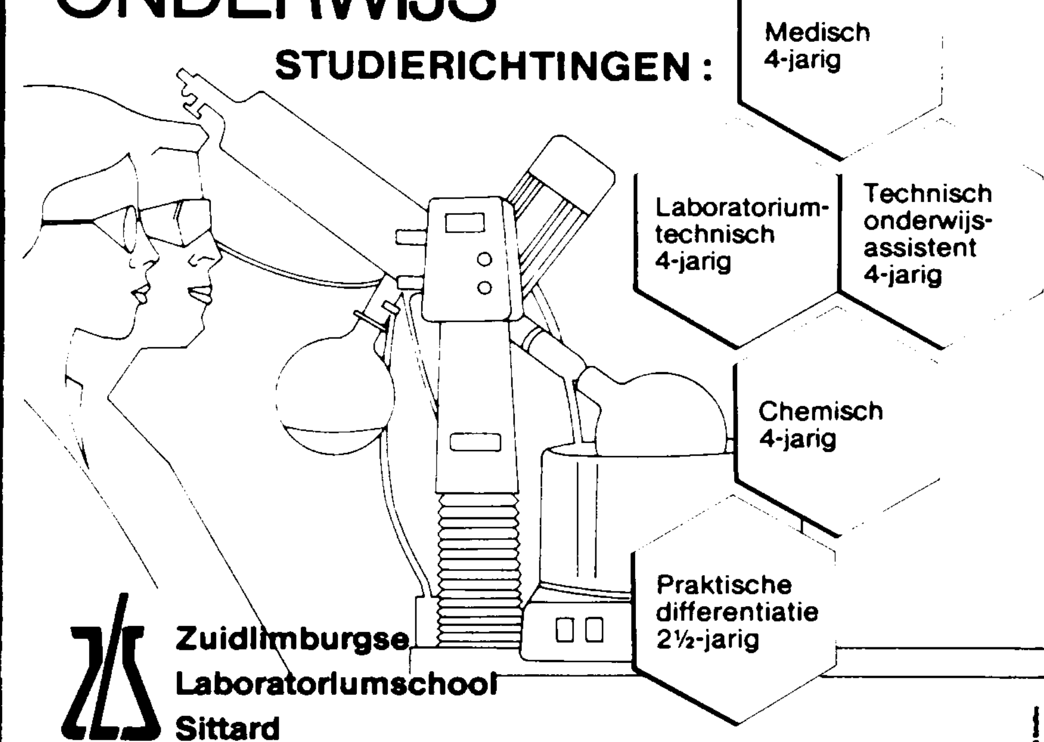

■ SAMENSTELLING EN EINDREDACTIE: SANTE BRUN ■ VORMGEVING: SJEF MEIJERS ■ MONTAGE: SJEF HAAGEN ■

ONDERWIJS & OPLEIDING

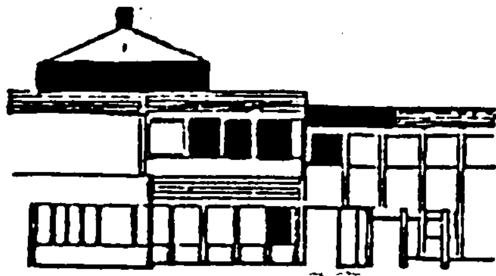
MIDDELBAAR LABORATORIUM ONDERWIJS

STUDIERICHTINGEN :

Zuidlimburgse
Laboratoriumschool
Sittard

Montgomerystraat 7 6135 BW Sittard Tel. 04490-19204

ROMBOUTSCOLLEGE

ATHENEUM EN HAVO

Schoolstraat 16 Brunssum
Tel. 045-258616

Er zijn de volgende mogelijkheden:

1. **Brugklas (=1e klas)**
2. **Havo klas 2, 3, 4 en 5**
   Op havo is het mogelijk muziek, tekenen en handenarbeid als eindexamenvak te kiezen.
3. **Ongedeeld atheneum klas 2, 3, 4, 5 en 6**
   Op atheneum is het mogelijk Latijn, muziek, handenarbeid en tekenen als eindexamenvak te kiezen. Tevens kan er in een achtste vak eindexamen worden gedaan.

   Doorstroming van 4 mavo naar 4 havo en 5 havo naar 5 atheneum is mogelijk. Door het ongedeelde atheneum wordt de doorstroming van 5 havo naar 5 atheneum vergemakkelijkt.

AANMELDING

Bij de meeste directeuren van basis- en mavoscholen in de directe omgeving zijn aanmeldingsformulieren verkrijgbaar.
Op schriftelijke of telefonische aanvrage kan eveneens een aanmeldingsformulier worden toegezonden.

INLICHTINGEN

Voor nadere informatie kunt u telefonisch een afspraak maken met de rector.

160019

OPEN DAG

DINSDAG 21 FEBRUARI
VAN 16.30 TOT 20.30 UUR

detailhandelsschool heerlen

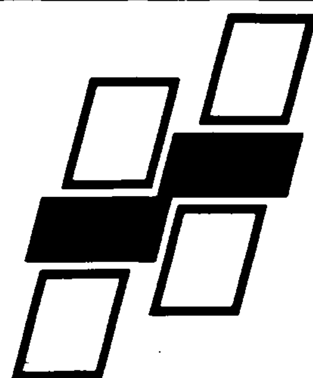
SCHOLENGEMEENSCHAP LDS MDS-C MDS-BD MDS-G
Drieschstraat 1, 6412 XX Heerlen, tel. 045-723131

Op dinsdag 21 februari a.s. organiseren wij tussen 16.30 uur en 20.30 uur een open dag. De school is dan gedeeltelijk in bedrijf en wij geven u dan graag allerlei informatie over onze opleidingsmogelijkheden; LDS (na de basisschool), Schakelklas, MDS-BD, MDS-C, MDS-G. Aanmeldingsformulieren en informatie te verkrijgen bij onze administratie, tel. 045-723131.

euro academie

landelijk secr.: **postbus 307,**
5600 AH EINDHOVEN

host/ess

een eigentijdse éénjarige dagopleiding voor een boeiend beroep

ook opleiding voor:
secretaresse
receptioniste/informatrice
toeristisch medewerker

OPEN DAGEN 11.00-14.00 uur
EINDHOVEN 4 Maart '89
MAASTRICHT 11 Maart '89

BON
Ik wil graag inlichtingen over uw opleiding.
naam: ....
adres: ....
postcode ....
plaats: ....
Sturen aan:
Postbus 307, 5600 AH Eindhoven
telefoon: 040-519067 LD 21.1

Kerkakkerstraat 34
5616 HC EINDHOVEN
Tel: 040-520620*

MAASTRICHT
Helmstraat 3-5
Gebouw **Entre Deux**
Tel: 043-255025

R.K. MAVO BRONSHEIM

Raadhuisstraat 45
6441 CP Brunssum
Telefoon 045-252007

Opleiding gericht op MAVO-D-niveau

- C-niveau mogelijk
- mogelijkheden voor 7e examenvak
- handvaardigheid als eindexamenvak mogelijk
- cursus machineschrijven
- gericht computergebruik in lessen.

Voor nadere informatie kunt u telefonisch een afspraak maken met de directeur, T.H. H. van Laar, telefoon 045-252007.

OPEN DAG

Zaterdag 25 februari
van 10.30 tot 13.00 uur.

140485

TECHNISCH-WETENSCHAPPELIJK VERTALEN?
TOLKEN?
TEKSTSCHRIJVEN?
MARKETING COMMUNICATIE?

Misschien een goed idee voor leerlingen HAVO en VWO met twee vreemde talen in het pakket?

Vanaf 1981 bestaat de mogelijkheid een opleiding tot technisch-wetenschappelijk vertaler te volg in een magnifieke omgeving op de grens van het Duitse, Franse en Nederlandse taalgebied. De overige bovengenoemde afstudeerrichtingen worden op korte termijn toegevoegd aan het pr gramma van de

Rijkshogeschool, opleiding tolk-vertaler

te MAASTRICHT

- een vierjarige opleiding op HBO-niveau;
- talen: Nederlands, Engels, Frans, Duits, Spaans, Chinees en Arabisch. In 1989 worden deze ta met Japans en Portugees uitgebreid. Nederlands wordt tevens als vreemde taal aangeboden.

Er bestaat een nauwe samenwerking tussen de RHOTV en de Rijksuniversiteit Limburg. Voor stud ten bestaan ruime mogelijkheden tijdens hun studie ervaring op te doen in het buitenland.

Om belangstellenden uitvoerig te informeren wordt nog een

voorlichtingsbijeenkomst

georganiseerd op vrijdag 17 maart 1989 in de aula van het gebouw Grote Gracht 82, Maastricht. De bijeenkomst begint om 12.30 uur precies (!) en duurt tot ongeveer 16.30 uur.
Brochures en aanmeldingformulieren worden ter plaatse uitgereikt.

Aanmelding voor het studiejaar 1989/1990 dient te geschieden voor 1 april 1989.

Rijkshogeschool, Opleiding Tolk-Vertaler
Postbus 964, 6200 AZ MAASTRICHT
Telefoon: 043 - 21 99 46

hogeschool heerlen

hoger technisch onderwijs

STUDIERICHTINGEN	AFSTUDEERRICHTINGEN
1. Bouwkunde en Civiele Techniek	Bouwkunde; Constructie; Uitvoering; Bouwinformatica; Civiele Techniek
2. Chemische Technologie	Proces- en milieuchemie; Procestechnologie; Materiaalkunde
3. Elektrotechniek	Energietechniek; Technische Computerkunde; Informatietechniek
4. Technische Natuurkunde	Toegepaste Natuurkunde; Besturingstechnologie
5. Werktuigbouwkunde	Energietechniek; Produktietechniek; Constructietechniek; Bedrijfskunde; Automatisering
6. Informatica	Bestuurlijke Informatiesystemen; Technische Informatiesystemen
7. Informatica (tweejarige dagopleiding)	Programmeursopleiding

De studierichtingen 1 t/m 6 zijn vierjarige dagopleidingen.
Info en aanmelding: postbus 4456, 6401 CZ Heerlen, tel. 045-734936.

Tevens verzorgt het Hoger Technisch Onderwijs post-HBO cursussen in het kader van het Post Hoger Technisch Onderwijs.
Info: Postbus 4456, 6401 CZ Heerlen, tel. 045-734946.

hoger laboratorium onderwijs

STUDIERICHTINGEN	AFSTUDEERRICHTINGEN
1. Chemie (voltijd)	Analytisch-Chemisch; Organisch-Preparatief; Biochemisch
2. Chemie (deeltijd)	Analytisch-Chemisch; Organisch-Preparatief
3. Medische Chemie	Klinisch-Chemisch; Medisch-Microbiologisch

De studierichtingen 1 en 3 zijn vierjarige dagopleidingen.
De studierichting 2 is een vijfjarige deeltijdopleiding.
Info en aanmelding: Postbus 5155, 6130 PD Sittard tel. 04490-19204.

hoger economisch onderwijs

STUDIERICHTING	AFSTUDEERRICHTINGEN
THW (Toegepaste Huishoudwetenschappen)	Management; Voorlichting; Ouderenbeleid

De studierichting THW is een vierjarige dagopleiding.
Info en aanmelding: Kasteellaan 141, 6415 HR Heerlen, tel. 045-734777.

Het Hoger Economisch Onderwijs verzorgt tevens post-HBO cursussen voor het beroepenveld van de THW en daarmee verwante sectoren.
Info: Laan van Hövell tot Westerflier 23, 6411 EW Heerlen, tel. 045-734754.

hoger gezondheidszorg onderwijs

STUDIERICHTINGEN	INFO/AANMELDING
1. Ergotherapie	Postbus 52, 6430 AB Hoensbroek, tel. 045-219191
2. Fysiotherapie	Laan van Hövell tot Westerflier 23 6411 EW Heerlen tel. 045-734722
3. Logopedie	Postbus 52, 6430 AB Hoensbroek, tel. 045-219191
4. Operatie-assistent	Henri Dunantstraat 5, 6419 PC Heerlen, tel. 045-766534
5. Radiodiagnostisch laborant	St. Lucassingel 34, 6127 JC Maastricht, tel. 043-862195

De studierichtingen 1 t/m 3 zijn vierjarige dagopleidingen.
De studierichtingen 4 en 5 zijn driejarige inservice-opleidingen.

Tevens verzorgt het Hoger Gezondheidszorg Onderwijs post-HBO cursussen voor hoger opgeleiden op het gebied van de gezondheidszorg.
Info: Laan van Hövell tot Westerflier 23, 6411 EW, Heerlen, tel. 045-734754.

hoger pedagogisch onderwijs

Sinds augustus 1988 maakt ook de PABO te Heerlen deel uit van de Hogeschool Heerlen. Dit is een vierjarige dagopleiding. Tevens verzorgt deze opleiding bijscholingscursussen. Info en aanmelding; Heuvelweg 7, 6415 XW, Heerlen, tel. 045-720555.

● *Michael Hart: nationale scholen Europees maken...*

1992: de grote prikkel voor het talenonderwijs

Wil je met elkaar kunnen communiceren, moet je met elkaar kunnen praten. Maar een EG-taal bestaat niet, dus moeten wij Europeanen leren elkaars talen te spreken en te verstaan. Met het oog op de 'eenwording' in 1992 moet dáár het accent in het EG-onderwijs moeten liggen." Hij zegt het even gedecideerd als hij zelf is: Michael Hart (60), Engelsman en leider van de 'Ecole Européenne', de internationale school in Luxemburg-Stad. Tevens is hij mede-organisator, begeleider en leider van de Europaklassen in België, waar scholieren uit de twaalf lid-staten van de EG elkaar kunnen ontmoeten. Michael Hart doet dat laatste al een jaar of drie en zijn ideeën over het onderwijs na '92 wortelen in zijn royale ervaring als schoolleider.

Het verwondert hem dan ook dat de Europese Commissie het tot nog toe niet eens is kunnen worden over de financiering van een internationale uitwisseling van scholen. Dat onderwerp staat nu echter op de agenda en Hart hoopt dat projecten als dat van de Europaklassen in kasteel Alden Biesen – nu nog voor het grootste gedeelte betaald door de Vlaamse gemeenschap – in aanmerking zullen komen voor een bijdrage uit de EG-pot. Toch vindt de Brit dat men terughoudend dient te zijn met kritiek op 'DG 5', de Direction Generale in Brussel, die binnen de Gemeenschap verantwoordelijk is voor educatie.

In de achter ons liggende drie jaren is er ontstellend hard gewerkt aan meerdere projecten – daarbij gehinderd door de onwillige houding van een aantal tegenwerkende lidstaten. Nu is men bezig met iets te doen aan het verbeteren van het moderne talenonderwijs in Europa, waartoe onder meer het uitwisselen van leerkrachten en leerlingen behoort. Het is onrealistisch te verwachten dat alles ineens kan. Dat deze zaken zich niet sneller hebben ontwikkeld heeft zijn redenen. De belangrijkste is geld, beter gezegd het ontbreken ervan. Het geringe personeelsbestand van de 'DG 5' is een tweede handicap. Al zwoegen ze daar van vroeg tot laat, het uitwerken van de plannen en opstellen van programma's kost gewoon tijd."

Niet serieus

Sprekend over 'tijd', wijst Michael Hart erop, dat in de eerste vijftien tot twintig jaar in EG-verband niets of uiterst weinig op onderwijsgebied is gedaan. Niemand nam educatie serieus, er wordt niet over gerept in het in 1950 tussen de lidstaten van de Raad van Europa gesloten Verdrag van Rome, en de autoriteiten hielden er zich (dus) niet mee bezig. Pas vanaf de jaren zeventig veranderde dat en sinds 1971 zijn er de regelmatige bijeenkomsten van de onderwijsministers van de lidstaten.

„Persoonlijk vind ik," zegt Hart, „dat er buitengewoon traag iets op gang is gekomen, dat er veel en lang gepraat is over vele zaken zoals verbetering van het moderne talenonderwijs, voorzieningen voor kinderen van werkende ouders, betere overgang van school naar werk, en ga maar door. Te gek is bijvoorbeeld dat er in 1960 meer werd gedaan aan lerarenuitwisseling dan in 1980. De scholieren zelf deden het beter dan de regeringen; de jongelui trokken erop uit, reisden veel, wisselden ervaringen uit. Maar, ziedaar, sinds 1985, toen het idee van de open interne markt vaste vormen kreeg, ging alles sneller en bemoedigender. En wat 1992 betreft, dat is de grote prikkel."

Nog even terug naar de traagheid, die volgens Hart wel verklaarbaar is. „Kijk, over onderwijs staat niets in het verdrag. Om iets te doen moet er een soort 'steen des aanstoots' zijn, iets waar men zich tegen af kan afzetten. Noem het een instructie. Maar nog belangrijker is in deze, dat elk land afzonderlijk zijn eigen onderwijssysteem op welhaast jaloerse wijze bewaakt, protectionistisch als het ware en nauwelijks bereid is om zijn scholen open te gooien voor internationale invloeden. Elk land gelooft dat het eigen nationale systeem het beste is voor zijn mensen en men is daardoor zeer onwillig om concessies te doen. Een rem van jewelste."

Ommezwaai

Des te verbazender is volgens Hart de plotselinge ommezwaai in 1985, toen de EG-landen toestemden in een vrij goederenverkeer vanaf 1992. „Iemand heeft toen gezegd, als men het nodig vindt dat voor goederen te doen, moet dat ook voor mensen kunnen."

Hoe ziet de toekomst voor de Europaklassen van Alden Biesen eruit? Hebben die bij een open Europa-onderwijs na 1992 nog zin? „Stellig," benadrukt Michael Hart, „want ze beantwoorden aan hun doel. De jeugd wordt steeds mobieler en scholen hebben zich al lang gerealiseerd dat je jonge mensen warm moet maken voor vreemde talen, moet motiveren. Dat doe je niet alleen door de kinderen te vertellen dat ze daarin goede punten moeten halen en dat dat onmisbaar is voor hun verdere leven. Dat doe je effectiever door hen in een situatie te brengen, waarin het beslist noodzakelijk is te verstaan en zichzelf verstaanbaar te maken. Dat gebeurt in Alden Biesen."

Hart verder: „Enige kennis van vreemde talen is derhalve onmisbaar, want ook Engels is niet het Esperanto van de EG, al was het maar vanwege de weerstand van landen als Spanje en West-Duitsland."

Michael Hart zegt ook wat de Europaklassen níet doen. „Wij leiden hier de jongelui niet op tot goede of tot een bepaald soort Europeanen. Ons streven is bescheidener, ons doel is het verschaffen van praktische ervaring middels een week samen leven en samen werken met leeftijdgenoten uit verschillende landen, waarbij de jongeren meer moeten doen dan hun moedertaal spreken. Sommige jongelui komen mogelijk tot het inzicht dat ze iets aan hun talen moeten doen, anderen concluderen wellicht dat zij hun geliefde Denemarken nooit zullen ruilen voor – pakweg – België. Het is hun zaak," stelt Hart, die om het laatste voorbeeld zelf moet lachen.

De Europese school in Luxemburg – er zijn overigens negen van deze instituten in de EG – valt niet onder de verantwoordelijkheid van de 'DG 5' in Brussel, maar onder die van de twaalf lidstaten. Harts school telt 3000 leerlingen – de meesten van hen zijn kinderen van ouders in 'Europese' dienst – het onderwijzend personeel 'omvat' twaalf nationaliteiten en er worden negen talen gesproken. Voor intensief contact met de leerlingen heeft de schoolleider geen tijd – 'ik zie alleen maar de uitblinkers en de criminelen' – en daarom zijn de Alden Biesen-weken, waar hij doorlopend met jongelui bezig kan zijn, een welkome afwisseling.

1992

Hart: „Tal van mensen in de landen van de Gemeenschap vragen zich nu af 'hoe moet de school van de jaren negentig eruit zien, welk soort school hebben dan nodig'. Voor mij is het duidelijk dat de mensen niet zullen kiezen voor het opzetten van honderden, laten we zeggen, 'Europese scholen'. Eerder zal het zo zijn, dan men bekijkt hoe men het best een aantal nationale scholen in bepaalde gebieden met internationale bevolking meer Europees kan maken. Daarvoor moeten er verschillende talensecties komen binnen een school. Bijvoorbeeld in een Nederlandse school in Maastricht een Engelse taalsecties. Er wonen hier veel Engelstaligen, die op die manier snel Nederlands kunnen opdoen, terwijl de Nederlandstaligen zo gemakkelijk aan hun Engels kunnen komen. Je zou de vreemde talen door mensen uit die betreffende landen moeten laten doceren. Dat laatste gebeurt overigens op tal van plaatsen nu al. De verschillende vakken zou men in verschillende talen kunnen geven. Zo kweek je naast andere kennis ook een gedegen talenkennis. In die richting gaat het 'schoolmodel-1992'," is Harts overtuiging.

Nog een grote wens voor 1992? Hart: „Ja, slagvaardige besluitvorming door de EG-onderwijsministers en het snel meer Europees maken van nationale scholen. Tevens zouden de individuele scholen moeten worden aangemoedigd te starten met talensecties om zo buitenlanders de kans te geven hun moedertaal te leren in plaats van te verwachten dat een vreemdeling zich wel automatisch zal inpassen in het nationale systeem. Meer openheid en meer tolerantie dus. Dat lijkt mij de eenvoudigste weg. Hoe dan ook, over tien jaar weten we meer."

max schmeetz

Slagboom weg, maar hinderpaal blijft

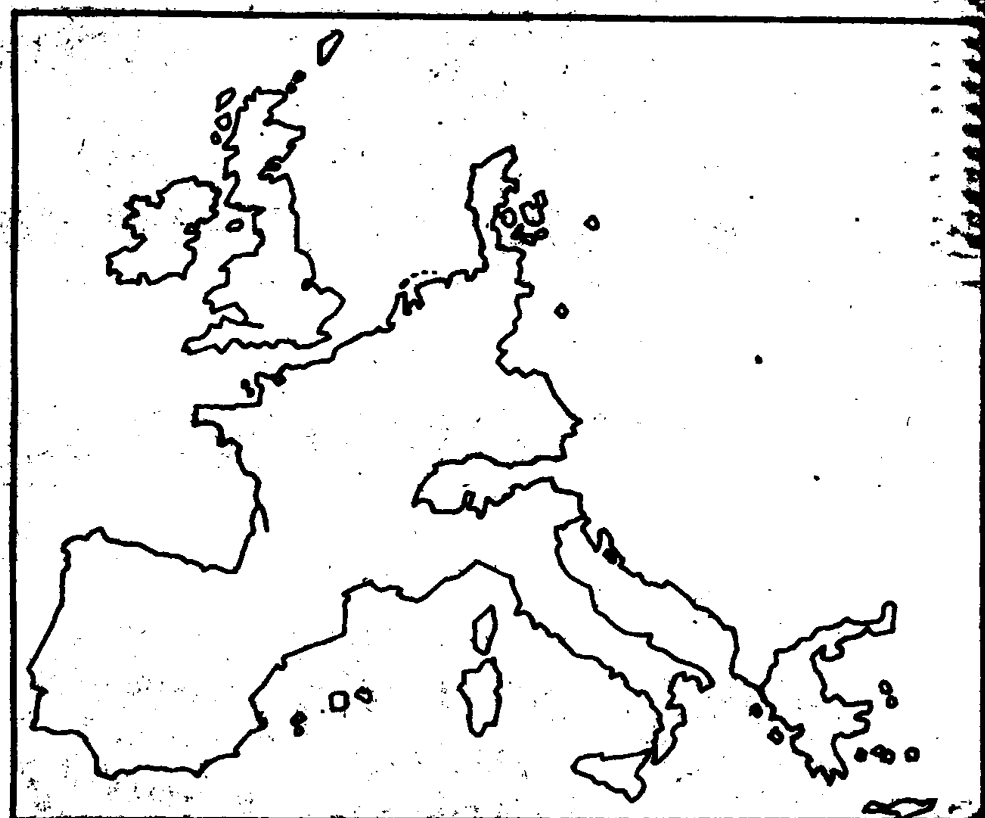
Met het naderende slechten van de Europese binnengrenzen lijken voor Nederlandse scholieren meer kansen in het verschiet om eens over de grens te gaan studeren. In de praktijk valt dat echter tegen. Het is niet alleen moeilijk om je diploma's en getuigschiften bij buitenlandse universiteiten erkend te krijgen; zonder een gedegen kennis van de taal van dat andere land kun je als Limburgse student beter op het balkon van Europa blijven zitten.

Het blijkt dat op de scholen van de lidstaten extra onderwijs in de talen van de Europese Gemeenschap hard nodig is. Want een gebrekkige talenkennis is de belangrijkste hinderpaal voor een studie in het buitenland. Het gevolg is dat de laatste jaren het aantal buitenlandse studenten in de lidstaten stagneert. In enkele EG-landen is het aantal zelfs naar beneden gegaan. Van het totaal aantal buitenlandse studenten in een EG-land komt over het algemeen minder dan de helft uit een andere lidstaat.

Begrip

Het jaartal 1992 lijkt ondertussen voor steeds meer mensen een begrip te worden. Eind 1992 moet het Europa van twaalf landen een 'Europa van de burgers' worden, met één interne markt.

Er moeten tegen die tijd niet alleen nog veel papieren barricades en metalen slagbomen zijn weggewerkt, ook de Europese burgers moeten dan goed zijn voorbereid op een integratie. Hier is een taak weggelegd voor het onderwijs. Eigenlijk zouden jongeren hun opleiding en ontwikkeling meer dan tot nu toe vanuit Europese gezichtspunten moeten plannen. De academici van morgen die als arts, jurist, ingenieur, leraar of overheidsdienaar leidende posities in de samenleving gaan innemen, zouden minstens een deel van hun opleiding in een ander EG-land doorgebracht moeten hebben, en zouden de taal van dat land moeten beheersen om de geschiedenis en cultuur, politiek en mentaliteit van de 'Europese medeburgers' beter te begrijpen.

De Europese Gemeenschap probeert dat ideaal te verwezenlijken door te bevorderen dat studenten naast de studie in hun geboorteland ook eens in andere EG-landen hun licht opsteken. Twee jaar geleden stelde de Europese Commissie voor dat doel het Erasmus-programma op. Uit het Erasmusfonds worden jaarlijks meer dan 20.000 beurzen beschikbaar gesteld aan studenten die een studieperiode in een andere lidstaat willen doorbrengen. De beurzen dekken de met de buitenlandse studie verbonden mobiliteitskosten. Bovendien worden uitwisselingsprogramma's en samenwerkingen van onderwijsinstellingen gefinancierd. Erasmus probeert tegelijk de academische erkenning van diploma's en studieperioden in de gemeenschap te erkennen.

Die erkenning van getuigschriften, diploma's en studietijden wil echter nog niet lukken. Ieder EG-land heeft nog steeds zijn eigen regels voor de toelating en inschrijving van buitenlandse studenten. Zo heeft een lidstaat nog steeds het recht om wezenlijke verschillen vast te stellen tussen de eigen vooropleiding voor een bepaald vak en die in het herkomstland van de student. Als zo'n verschil wordt vastgesteld, mag van de aanvrager verlangd worden dat hij een toelatingsexamen aflegt. En in Frankrijk bijvoorbeeld mag iedere universiteitsdirecteur naar eigen inzicht beslissen over de erkenning van buitenlandse diploma's. Wie aan de ene instelling wordt toegelaten, kan er aan de andere worden afgewezen. In andere landen zijn echter aparte toelatingscommissies in het leven geroepen of men heeft er een nationaal geldende procedure voor vastgesteld.

De Europese Commissie geeft regelmatig een handboek uit waarin alle verschillende toelatingsvoorwaarden in de EG-landen tot in detail worden beschreven. Het boek wordt steeds dikker. De meest recente uitgave telt een kleine vijfhonderd pagina's. Zolang een dergelijke informatiepil nog noodzakelijk is om aan te geven welke studiemogelijkheden er in het buitenland zijn, kunnen we er verzekerd van zijn dat in 1992 de grenzen dan wel open gaan, maar dat nog veel barrières overeind blijven.

peter bruijns

Oefenen voor Europa in Alden Biesen

Sinds een aantal jaren worden er in Kasteel Alden Biesen bij het Belgische plaatsje Bilzen enkele malen per jaar de zogenoemde Europaklassen gehouden.

Telkens worden er – op instigatie van het Vlaamse ministerie van Cultuur – leerlingen uit een aantal Europese landen uitgenodigd om samen een 'Europese' week in Alden Biesen door te brengen. Een week lang trekken leerlingen van verschillende scholen met elkaar op, proberen zich in één taal met elkaar verstaanbaar te maken, discussiëren over Europese problemen. Over landbouwoverschotten en de Derde Wereld, de aflopende mijnindustrie, toelating van nieuwe lidstaten, of, zoals in onderhavig geval, mogelijke samenwerking van de media in de Euregio.

Elke deelnemende school kiest voor deze 'Europese' week een bepaald thema, bouwt aan een project. Leerlingen van het Sophianum in Gulpen kozen voor de 'Media in de Euregio': is er samenwerking mogelijk over de grenzen heen? Het Europaklassen-ideaal gaat verder. Samen met scholieren uit verschillende Europese landen proeven aan de Europese praktijk van straks. Proeven aan Europa, en aan alle problemen die met de totstandkoming daarvan samenhangen.

Het is vrijdagmorgen. In de Zuidelijke Voorburcht van Kasteel Alden Biesen in Bilzen ontwaakt de Europese jeugd; dit maal bij toeval afkomstig uit de Euregio. De nachten zijn niet bepaald lang tijdens zo'n projectweek. En de middelbare scholieren uit Verviers, Tongeren, Hückelhoven, Gulpen en Tongeren hebben al vijf van die nachten achter de rug. Maar een ongekende energie maakt zich ook vanochtend weer van dit Euregionale gezelschap meester. Iedereen is op tijd voor het uitgebreide ontbijt. Ze zullen er vanmorgen tegenaan moeten, dus een goeie 'bodem' is niet weg.

Negen uur: start programma. Vandaag zijn de leerlingen uit Gulpen aan de beurt. Maandenlang hebben ze zich op school voorbereid op 'hun' thema: 'Media Over De Grenzen Heen'. Alles wat er over te lezen viel, hebben ze doorgenomen. Gesprekken gevoerd met journalisten, bezoeken gebracht aan kranten en radiostations.

Zenuwen

Toch hebben de zenuwen de twaalf Sophianum-leerlingen flink te pakken. Maar tijdens een drie kwartier durende presentatie, presteren ze het toch om aan de leerlingen uit de andere Euregiogebieden duidelijk te maken hoe het huidige Europese mediabestel in elkaar zit en naar hun mening in toekomst in elkaar dient te steken.

Dat gebeurt allemaal in het Engels! Voor die taal hebben de scholen deze week gekozen. Niet omdat het 'De Europese Taal' zou moeten worden. Integendeel, de keuze steunt op louter praktische overwegingen. De Walen spreken wel Engels maar weinig of geen Duits of Nederlands. De Duitsers hebben veel moeite met Frans, spreken geen Nederlands en hoewel hun Engels ook niet alles is, is deze keuze voor de leerlingen uit Hückelhoven de minst kwade. De Limburgers uit Nederland en België hebben op hun beurt weer problemen met het Frans. Het eerste Europese probleem is geboren tijdens deze Europaklassen-week. Om dat op te lossen dus maar alles in het Engels.

Het Gulpense twaalftal bericht in de presentatie over pogingen om in Euregionaal verband, over de grenzen heen, media te laten samenwerken. De feiten spreken voor zich. Slechts één keer werkten alle regionale omroepstations in dit gebied projectmatig samen. Resultaat: redelijke tevredenheid, maar er worden geen nieuwe afspraken gemaakt voor verdere samenwerking in groter verband.

Europese televisie? Vergeet het maar. De flop van Europa-TV ligt ook de middelbare scholieren nog vers in het geheugen. En de kranten in de Euregio? Ook daar is het niet verder gekomen dan gesprekken. Men zag het, volgens de naspeuringen van de Gulpenaren, ook in de krantenwereld niet zitten. En toch stellen de leerlingen voor, om na deze inleiding te gaan discussiëren over een mogelijke krant voor het Euregiogebied.

Discussie

Het wordt een felle discussie, waarin het taalprobleem meteen weer de kop opsteekt. In welke taal moet deze krant verschijnen? Komt er straks één Europese taal? Moet de krant in verschillende edities, in verschillende talen worden gedrukt?

Ze hebben het er maar moeilijk mee. En om eerlijk te zijn, ze komen er ook niet uit. Besloten wordt, als er vanmiddag echt door de leerlingen aan zo'n krant wordt gewerkt, dat deze dan artikelen in het Engels zal bevatten, ook weer uit praktische overwegingen. Ze weten natuurlijk best wel, dat zoiets in de Euregiopraktijk geen haalbare kaart zal zijn.

En de inhoud? Ook dit discussiepunt zorgt voor grote onenigheid. Moet er dan alleen maar politiek in, of ook sport? En wat te zeggen van het kleine plaatselijke nieuws?

Intussen is in het vuur van de discussie één deelneemster met dichtgestopte oren onder de tafel gekropen. Ze kan dit niet meer bijbenen. Wel te begrijpen, want Kerrie Sanborn is een uitwisselingsstudente uit Texas, USA, en zit nu een jaar in Tongeren op school. Zoveel grenzen, zoveel talen, zoveel problemen; dat heeft ze thuis nog nooit meegemaakt. Maar Kerrie weet wat ze doet. Wanneer ze weer boven tafel opduikt, is de rest van het gezelschap ineens stil en onder de indruk van haar 'daad'.

Sprakeloos

En Kerrie is op dat moment de enige, die onbevooroordeeld kan relativeren. Ze 'demonstreert' de 'Europeanen' op haar manier, wat voor haar één Europa is. Géén gezeur. Wèg die grenzen. Eén muntsoort. Paspoort? Dat heb je binnen Europa toch zeker niet nodig?! De 'Europeanen' zijn sprakeloos. Inderdaad. Dat is wat zij straks ook willen. Waarom is datgene wat bij Kerrie thuis heel normaal is, in ons verenigd-verdeeld-Europa nog zo ver weg? En zo wordt dit deel van de discussie 'een stuk Europese bewustwording' van de bovenste plank. Nu de krant nog maken.

Bergen Nederlands-, Frans- en Duitstalige kranten liggen klaar om als voorbeeld te dienen voor fake-artikelen. Stapels papier, een – te klein – aantal typemachines en de uitleg van een aanwezige journalist vormen de eerste ingrediënten, die nodig zijn voor het recept, dat over twee uurtjes een Euregionale krant moet opleveren.

Stof is, na de discussies over de afgelopen Europaklassen-week, genoeg voorhanden. En ook de excursies, die in dat verband werden gemaakt naar de Europese Commissie in Brussel, de Fordfabrieken in Genk, het industriegebied bij Luik, of gewoon de sfeer tussen de scholieren onderling tijdens de leuke avonden in Alden Biesen, zijn dankbare 'items'. Ineens komt alles weer los, de problemen van daarstraks zijn vergeten en de jeugd werkt enthousiast samen, in Europees verband. En de Amerikaanse Kerrie Sanborn is dik tevreden.

Gevoel

Het Europese gevoel is dan toch ontwaakt bij dit stel scholieren; jongeren, die zich straks, in de jaren negentig in hun dagelijkse Europese praktijk, dit 'Europaklassengevoel' ongetwijfeld nog met plezier zullen herinneren.

jo reijnders

● *De voorpagina van een van de vier gecreëerde Euregiokranten: hoewel alles in het Engels 'ging', toch een openingskop in het Duits: een schoonheidsfoutje...*

ONDERWIJS & OPLEIDING

'DE RAVENSBERG'

Scholengemeenschap voor Mavo en LBO

Roevoetsstraat 1a, 6301 XV Valkenburg aan de Geul

De school met:

- Twee brugjaren: definitieve keuze na de tweede klas.
- Intensieve leerlingenbegeleiding
- Mogelijkheid om op school onder leiding huiswerk te maken.
- Begeleiding van faalangstige leerlingen
- Goed te bereiken per fiets, bus of trein
- Instroom mogelijk in klas 1, 2, 3 en 4

Open dag:

zondag 26 februari 1989 van 14.00 uur tot 16.30 uur.
Laat u informeren. Neem contact op.
Telefoon: 04406-15051

14125

GROEN / GROEN / GROEN / GROEN

Vakopleidingen en cursussen in de groene sector:

Bloemisterij
Tuin, park en openbaar groen
Bosbouw

BIOLOGISCHE SCHOOL HEERLEN

Maar ook voortgezet onderwijs op IBO-LBO-MAVO-niveau, met alle toekomstmogelijkheden in (kort) middelbaar beroepsonderwijs. Vakopleidingen voor WERKEN en LEREN

Bel: 045-721000 voor informatie en aanmeldingen

GROEN / GROEN / GROEN / GROEN

van uw kind een gelukkig mens maken

uniek in de regio

WELKOM OP ONZE

OPEN DAG

ZATERDAG 25 FEBRUARI 1989
VAN 11.00-14.00 uur.

SCHAESBERGERWEG 58, HEERLEN
VOOR MEER INFORMATIE: TEL. 045-724851

SAMENWERKENDE SCHOLEN
VOORTGEZET ONDERWIJS

LANDGRAAF

BEROEPSONDERWIJS

Scholengemeenschap

Adres: Graafstraat 2, 6371 XS Landgraaf, Telefoon (045) 31 19 62

Dependance: Hereweg 175, 6371 LZ Landgraaf, Telefoon (045) 31 47 00

4-JARIGE OPLEIDINGEN VOORBEREIDEND EN INDIVIDUEEL BEROEPSONDERWIJS

- administratie (incl. mach. schrijven en tekstverwerking)
- bouwtechniek: - timmeren - metselen
- elektrotechniek, w.o. elektronika en computerbesturing
- mechanische techniek
- mode en kleding
- verkoop (incl. stage)
- verzorging (incl. stage en groothuishouding)
- theoretisch beroepsonderwijs
- in alle opleidingen computerles
- intensieve leerling-, huiswerk- en beroepskeuzebegeleiding
- programma's praktijk en theorie op A, B, C- en D-niveau LBO/MAVO

Open dag: zondag 26 februari van 14.30 tot 16.30 uur
Alg. dir.: J.H.J. Schiffelers

MAVO

- GEDEGEN 4-JARIGE MAVO-OPLEIDING
- HUISWERK MAKEN ONDER TOEZICHT
- COMPUTERCURSUS
- OOK C-NIVEAU MOGELIJK
- BIJWERKGROEPEN
- DIPLOMA MACHINESCHRIJVEN

MAVO HET WORMDAL	MAVO DE LICHTENBERG	MAVO PETRUS EN PAULUS
Salesianenstraat 54	Baronstraat 11	Lotersbergweg 2
6374 TZ Landgraaf	6371 AR Landgraaf	6372 HR Landgraaf
Tel. 045 - 31 23 25	Tel. 045 - 31 12 69	Tel. 045 - 31 37 55
Open dag: Zondag 5 maart van 15.00 tot 17.00 uur	*Open dag:* Zondag 5 maart van 14.00 tot 16.00 uur	*Open dag:* Dinsdag 28 febr. van 19.00 tot 21.00 uur
Dir.: J.J. van den Boom	Dir.: G.G.H. Cremers	Dir.: W.R.G. Herpers

HAVO EN VWO

Eijkhagen COLLEGE Eijkhagenlaan 31, 6371 XA Landgraaf, Tel. 045 - 315656

- gemeenschappelijk brugjaar atheneum/HAVO
- ongedeeld atheneum
- atheneum met latijn
- volledig vrije pakketkeuze; er bestaan eveneens keuzemogelijkheden voor de vakken tekenen, muziek en handvaardigheid als eindexamenvak

(aanmelding voor 4 HAVO via direkteur van de MAVO)

Open dag: zaterdag 4 maart van 10.30 tot 14.30 uur
Rector: M.G.G. Goessens

AANMELDINGEN NIEUWE LEERLINGEN

Aanmeldingsformulieren voor al deze scholen zijn verkrijgbaar bij de direkteuren van de basisscholen en bij de scholen van het voortgezet onderwijs.

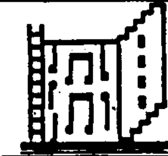

JENNY SMEETS

Opleidingsinstituut voor schoonheidsspecialisten
Pedicure en Manicure

Erkend door de Minister van Onderwijs en Wetenschappen op grond van de Wet op de erkende Onderwijsinstellingen, voor zover het onderwijs binnen de reikwijdte van de Wet valt.

OPLEIDINGSINSTITUUT „HEERLEN"

Erkend door de mi[nister] van onderwijs en w[etenschappen] op grond [van] de Wet op de erk[ende] onderwijsinstellingen

Eind februari starten wij in HEERLEN met onze mondelinge avondopleidingen voor:

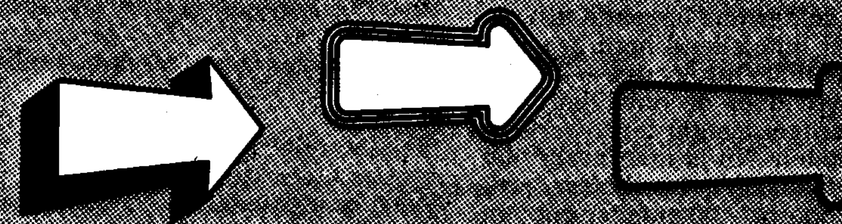
B.K.B. (basiskennis boekhouden)
P.D.B. (praktijkdiploma boekhouden)
M.B.A. (moderne bedrijfsadministratie)
S.P.D. (staatspraktijkdiploma voor bedrijfsadministratie)

107216

Inlichtingen, prospectussen en aanmeldingen bij:

VAN MIERLO: Schoutstraat 8, 6343 CS Klimmen, tel. 04459-1782; Mergelsweg 1, 6419 EA Heerlen, tel. 045-715248.

Naar het voortgezet onderwijs

Sinter Meerten college

Atheneum-havo-mavo

john f. kennedylaan 10, heerlen, 711664

- **INFORMATIE- EN OPEN AVOND voor toekomstige leerlingen en hun ouders: dinsdag 14 maart om 19.30 uur.**

CORIOVALLUM COLLEGE

Lyceum-havo

klompstraat 30, heerlen, 712045

- **INFORMATIE-AVOND op dinsdag 7 maart, 20.00 uur.**
- **OPEN DAG (ook voor instroom in 4-havo en 5-Lyceum): zaterdag 11 maart van 11.00 tot 14.00 uur.**

bernardinuscolleg[e]

Gymnasium-atheneum-havo-mavo

akerstraat 95, heerlen, 740150

- **INFORMATIE-AVONDEN op dinsdag 28 februari en woensd[ag] 1 maart, aanvang telkens om 20.00 uur (speciaal bedoeld vo[or] ouders).**
- **OPEN DAG: zaterdag 18 maart (voor toekomstige leerlingen en hun ouders). rondleiding om 11.00 en 13.30 uur.**

GROTIUS COLLEGE Heerlen

Gymnasium-atheneum-havo

akerstraat 117, heerlen, 713952

- **INFORMATIE-AVOND voor ouders van nieuwe brugklassers en andere "instromers": maandag 27 februari om 19.30 uur [in] de aula van de school.**
- **OPEN AVOND voor alle belangstellenden op dinsdag 21 maart, van 19.00 tot 22.00 uur. Inleiding door de rector om 19.00 en 20.45 uur.**

Wie op deze tijden verhinderd is kan [met] de scholen contact opnemen om een andere afspraak te maken.

B

Mag je munt slaan uit onderwijs?

Waarom ook niet.

Uroloog Boerema zette, met duiten van Anton Dreesman, in zijn privé-kliniek toch ook een kassa naast de bloeddrukmeter. Ook advocaten mogen zich voortaan aanprijzen. En tandartsen zijn evenmin voor een gat te vangen.

Wel bij de les blijven. Want wie een gat in de schoolmarkt ontdekt, wordt prompt nageaapt. Zeker in het particuliere onderwijs is afkijken heel 'gewoon'. Toch heeft het Bell College, met statige panden in Heerlen en Maastricht, er lering uit getrokken. Wie belt voor schriftelijke informatie, krijgt hooguit twee stencils. 'Te vaak is mijn brochure overgeschreven door de concurrentie.' Waarmee directrice Nel Bell tegelijk wil aangeven dat haar opleidingen tot middle managers en topsecretaressen toonaangevend zijn.

Een ontmoeting met een drildame die nooit omkijkt.

Nel Bell, drildame die nooit omkijkt

Van rijdende typeschool naar het veel nageaapte Bell College

Als het even kan over alles en iedereen de baas spelen.

Pas dan is Nel Bell in d'r sas.

Vandaar dat ze trouw blijft tikken op haar koffer-typemachine. En niet taalt naar een electrische. „Ik wil zelf de aanslag regelen. Zelf de regelmaat in handen houden. En me niet laten leiden door een motortje."

Vandaar dat ze het Spaans benauwd krijgt van vliegreizen. „Dan ben ik volkomen afhankelijk van een ander."

Vandaar dat ze daags na dit interview met een wat bazig briefje laat weten wat volgens haar niet in de krant hoeft.

Nel Bell wil van niets en niemand afhankelijk zijn. Haar vuistregel staat in elke Succes-agenda: wees vertrouwd, maar vertrouw niemand.

Bij dit wat mottige motto zweert ze al een leven lang. Eerst tien jaar als draconische directrice van haar 'rijdende typeschool'. Daarna als lerares op de MEAO in Maastricht. En nu op haar Bell College, waar ze les geeft in Persoonlijkheidsvorming.

Irritatie

Het etaleren, die middag, van haar onafhankelijkheid slaat om van bewondering naar irritatie. Vooral als ze terugblikt op haar omgang met verliefde jongemannen. „Stelregel één was, zeker als het ging om een avondje stappen, dat ik altijd een andere naam opgaf. Niet netjes?... Kom nou. Anders stonden ze daags daarop aan het buffet in ons restaurant. Mijn ouders zagen me aankomen. Later, toen het om een meer serieuze relatie ging, zei ik dat ik best wilde trouwen. Maar dan moest ik de ruimte krijgen voor mijn eigen inkomen te zorgen."

Schuift haar bril recht. Ogen licht groen: „Want ik wilde, en wil nog steeds, nooit zodanig van een man afhankelijk zijn dat ik aan hem moet vragen of ik een ring of een jas mag kopen."

Toch draagt haar levenswerk wel de naam van d'r echtgenoot, werp ik tegen.

Even stokt mevrouw P.M.C. Bell-Simons.

Alsof ze tegen een brandnetel is opgelopen. „...Dat kwam me goed uit... Simons College klinkt niet zo goed, ja toch..."

Maar verder dan de voorgevel van haar opleidingsinstituut in Heerlen en Maastricht reikt de inbreng van haar man niet. Als docent electrotechniek op de HTS is hij op zijn manier onafhankelijk.

Roeren

Haar zin doordrijven. Voorop lopen. Als het moet even eigenwijs uit de pas. Dat wil zij al vanaf haar jeugd in Heythuysen, waar haar ouders toentertijd een restaurant uitbaatten. „Van hen kregen we al vrij vroeg eigen verantwoordelijkheid bijgebracht. Eerst denken en dan doen. Bovendien vroeg ik me toen al af waarom wij als vrouw de rest van ons leven in de soep moeten roeren. Ik had totaal andere ambities. Legerofficier worden. Of predikant. Hoofd van een school, dirigent of fabrikant."

Omdat ze te trots is om te blijven zitten, schakelt Nel over van de HBS naar de MMS, gevolgd door de Handelsschool. Daarna op kantoor bij de toenmalige Maas en Roerbode. En in de avonduren blokken voor een halve muur vol staatsdiploma's handelscorrespondentie en stenografie.

Op d'r negentiende haalt Nel Simons de staatsakte machineschrijven. Aanslagen: 360 per minuut.

Nel wil echter meer worden dan een *type-geit* die andermans correspondentie snel en foutloos verzorgt. Op zekere dag leest ze dat iemand in Utrecht langs scholen en internaten trekt met een rijdende typeschool.

Even later legt ze de achterbank van haar Borgward plat. Stapelt de auto vol met veertig typemachines, uiteraard aangekocht met kwantumkorting. Tussen Vaals en Arnhem stopt Nel Simons bij menige Mulo en meisjespensionaat. „Natuurlijk waren er schoolhoofden die even de wenkbrauwen moesten fronsen als ik kwam voorrijden met mijn rijdende typeschool. Dan verwees ik ze altijd naar de pastoor van Heythuyzen of naar de Zusters Franciscanessen. Konden ze zelf vernemen dat ik van goede huize kwam."

Haar succes? Billijk lesgeld. En de garantie dat ten hoogste twee procent zou zakken. „Om die garantie waar te maken, moest ik wel drillen."

Typejuf

Maar nijvere Nel Simons wil haar leerlingen meer meegeven dan met tien vingers blind en toch foutloos typen. „Toen al verkondigde ik dat het leven van een meisje nog iets anders te bieden heeft dan thuis zitten en kindjes krijgen."

Na tien jaar laadt ze haar Borgward voorgoed uit. Zeker 5000 tieners, in hoofdzaak meisjes, hebben van haar leren typen. Geen wonder dat ze nu nog altijd aan menig loket bij bank, aan de grens en in het ziekenhuis wordt herkend als de 'typejuf uit Heythuysen'.

Eindelijk komt er regelmaat in haar rondtrekkend bestaan. Eindelijk ook door de week 's avonds thuis bij haar man. En niet avond aan avond achter een biefstuk met brood in een haastig hotelrestaurant, ergens tussen Beugen en Groesbeek.

„Toch dank ik juist aan die jaren mijn mensenkennis en levenservaring, waaruit ik nu put voor mijn lessen aan mijn Bell College. Daar aan de hotelbars hoorde ik hoe directeuren en handelsreizigersrtegenwoordigers over secretaresses dachten. En wist ik precies wat er van topsecretaresses verlangd werd."

Die langs de weg opgepikte wijsheden komen vooral neer op de raad om je als topsecretaresse aan te passen aan de baas. Tenminste, zo lees ik uit wat kranteknipsels. Verder is een intelligente uitstraling ook nooit weg. En mooi is mooi meegenomen.

Maar in haar, overigens onberispelijke kantoor is Nel Bell er juist van overtuigd dat topsecretaresses voor hun eigen mening moeten durven opkomen.

Vergoelijkende toon: „Nee, u hebt niet de verkeerde knipsels gelezen. Maar dat aanpassen is momenteel een achterhaalde eis. Anno 1989 leiden wij een generatie op die minder volgzaam is. Die meer zelfstandig van dienst wil zijn. Die meer vrijheid wenst."

Toch houdt Nel Bell er gedateerde denkbeelden en methodes op na. Medezeggenschap vindt ze nog altijd een vies woord. Toen ze na de 'rijdende typeschool' als docente secretariële vaardigheden de MEAO in Maastricht mee van de grond tilde, hield zij in haar eentje het instellen van een Ouderraad tegen. „Omdat ik alleen bemoeienis duld van mensen die werkelijk verstand hebben van onderwijs. Schoenmaker, blijf bij je leest, zeg ik altijd. Maar toen en nu mag iedereen op alle niveaus zijn of haar zegje doen. Daar heb ik geen zin in. Wat wij bekokstoven, dat is onze zaak!"

Weer die ogen, streng groen.

Belhamels

Aanspraak op inspraak heet bij haar zeuren.

Tussen haakjes: toch hebben twee zeurende medische specialisten ongewild aan de wieg van haar Bell College gestaan. Want op een feestje, negen jaar geleden ergens in Heerlen, hoorde ze beide heelmeesters klagen over het gebrek aan van wanten wetende secretaresses.

Uiteraard met een zelf verdiend kapitaaltje in onroerend goed (bossen en weilanden) maar met de welluidende naam van haar echtgenoot, was Bell College even later een feit.

Terug naar haar afkeer van schoolse verworvenheden zoals inspraak.

„Al bij de 'intake' laat ik de leerlingen weten, dat ze precies moeten doen wat ik wil. Want ik heb het beste met je voor, zeg ik dan. Dat moet je geloven. Zoniet, dan heb ik hier geen plek voor je. En je zult je ook gedragen. Anders ga je maar ergens anders moeilijk doen."

Nel Bell duldt geen belhamels.

„Fijn braaf en hard werken, zeg ik waar de ouders bij zitten. Want je krijgt 35 lesuren per werk. En verder geen flauwekul. Ik heb ook geen conciërge. Ik eis dat elke groep het leslokaal zelf netjes opgeruimd houdt. Uiteraard controleer ik de lokalen. Penitenties? Gewoon bij mij op het matje komen..."

Voordeel is dat de 200 leerlingen van het Bell College sterk gemotiveerd zijn. Niet in het minst omdat de eenjarige opleiding tot topsecretaris, hostess/receptioniste, toeristisch management assistente zesduizend gulden kost. Bovendien is voor sommigen het Bell College de allerlaatste kans op een diploma met uitzicht op werk.

Nel Bell: „Het merendeel daarvan kun je omschrijven als rijkeluiskinderen, die zelfs gestraald zijn op het Luzac College."

Mijn schets van 'yuppen', op weg naar de wereld van Peter Stuyvesant en dagdromend van een 'dinkleven' (*double income, no kids*) valt verkeerd.

„Vier van de vijf leerlingen komen uit het milieu van middelgrote ondernemers en bovenmodale ambtenaren. Inderdaad, opgegroeid in luxe. Laatst bekeek ik een meisje op de voorste rij banken. Dat had voor zeker vierduizend gulden kleren aan d'r lijf. Stoort me niet, hoor. Alleen kleren zeggen me niks. Daar moet ook nog karakter bij. Daaronder versta ik ruggegraat en eerlijkheid."

Dreesmann

Toch komen velen ook uit een milieu van zaken zijn zaken, opper ik. Waar niet iets slimmer zijn dan de concurrentie toch belangrijker wordt geacht dan tafelmanieren.

„Kan wel wezen. Maar daarin wil ik ze niet wijzer maken. Misschien ben ik daarvoor zelf net niet hard genoeg. Was ik dat wel, dan zou ik onderwijs als handelswaar zien. En in plaats van zesduizend gulden twaalf mille vragen. Net als InterCollege, waar Dreesmann achter zit.'

Over de nauwelijks te stuiten opmars van de zakenman in het onderwijs wil Nel Bell stevig uitpakken. Toch houdt ze zich in. Want morgen rolt het dubbeltje extra inkomsten ook haar kant op. Vandaar dat ze haar verontwaardiging beperkt tot het reguliere onderwijs. „Dank zij Deetman kan daar dadelijk elke leraar economie na school een aanvullende cursus marketing op poten zetten. Dat stoort me, omdat hij het mag in een school van 'Deetman'; zijn lesmateriaal mag kopiëren op apparaat en papier van 'Deetman'. Terwijl wij hier alles zelf hebben moeten financieren."

Erkenning

Tegen InterCollege in Den Haag, die ongeveer hetzelfde onderwijspakket uitbaat, 'dimt' ze haar kritiek aanzienlijk.

Misschien, zo blijkt na enig aanhouden, kan er nog 'iets moois groeien' tussen Bell en Dreesmann.

„InterCollege heeft, dank zij nauwe contacten van Anton Dreesmann met het ministerie van economische zaken, rijkserkenning gekregen. Inmiddels ben ik door Van der Spek, directeur van InterCollege, benaderd voor een eventueel samen optrekken. Door me aan te sluiten worden de Bell-opleidingen ook rijkserkend. Maar dan moet ik mijn lesgeld optrekken van zes naar twaalfduizend gulden, vindt InterCollege. Anders komen ze rijen dik bij mij voor de deur, omdat ik voor de helft van het geld hetzelfde rijkserkende diploma garandeer."

Zucht diep: „Inderdaad, ik sta nu voor een dilemma. Rijkserkenning opent namelijk ook de deur naar subsidies van de provincie, die ik nu vanwege het ontbreken van die erkenning misloop. Van de andere kant ben ik wars van nog meer bemoeienis van de overheid met mijn opleiding. Dan bepaalt het rijk helemaal wat ik op de achterkant van mijn inschrijfformulier moet zetten."

Onprettig

Zet even haar bril af.

En herhaalt: „Kroon op mijn werk, zo'n erkenning... Wacht even! Hoe goed ik ben hoeven die van het ministerie mij niet te vertellen. Twee op de drie van mijn leerlingen krijgen meteen werk. En mijn brochure over de zojuist opgezette opleiding voor *middle management* wordt nu al door de concurrentie vlijtig gekopieerd..."

Maar stel nu dat Dreesmann morgen op uw Bell College een bod doet, waarmee u lachend naar de bank stapt. Is V&D dan koopman?

Lange stilte. Dan heel beslist: „Mocht het ooit zover komen, dan zet ik hier nooit meer één voet over de drempel. Ik kijk nooit terug in mijn leven. Dat heb ik een keer gedaan bij dat krantenkantoor. Daar zag ik dat ze het ook zonder mij konden. Dat vond ik een hele onprettige ervaring."

hans toonen

● *Nel Bell-Simons voor haar levenswerk, waar Dreesmann naar zou lonken*
Foto: WIDDERSHOVEN

Visueel gehandicapte studente een jaar naar VS

Nog een paar maanden, dan slaat Jolanda Hoogendoorn de huisdeur voor het laatst achter zich dicht om voor een jaar naar de Verenigde Staten te vertrekken. De 21-jarige MDGO-studente verblijft vanaf september van dit jaar in de Amerikaanse staat Philadelphia, waar ze onderwijs zal volgen aan de 'Overbrook School for the Blind'.

Vijf jaar geleden raakte Jolanda als gevolg van een hersentumor visueel gehandicapt. „Ik zat op dat moment in de vierde klas van de Mavo. Vrij snel daarna ben ik naar de Slechtziendenschool in Amsterdam gegaan, waar ik uiteindelijk mijn diploma behaald heb." In die tijd woonde het gezin Hoogendoorn nog in Nieuwkoop. Drie jaar geleden verhuisden ze naar Heerlen. „Sinds die tijd ga ik naar de MDGO, richting agogisch werk en dit jaar hoop ik eindexamen te doen."

Als slechtziende in het reguliere onderwijs studeren kan aanzienlijke problemen opleveren. „Ik kan bijvoorbeeld wel lezen, maar het kost me veel meer tijd en moeite dan iemand die een normaal gezichtsvermogen heeft. Zodoende moet ik langer studeren dan iemand anders. Daardoor ga je te laat naar bed, en de volgende dag herhaalt datzelfde zich weer, waardoor je in een vicieuze cirkel terecht komt."

● *Jolanda Hoogendoorn.* Foto: DRIES LINSSEN

„Ik ben gelukkig in het bezit van een TV-loupe (een beeldscherm waarmee teksten vergroot weergegeven kunnen worden, red.). Verder worden mijn proefwerken vergroot, en de schoolonderzoeken en eindexamens worden op de band ingesproken."

Stokjes

Een jaar geleden hoorde Jolanda via haar ambulant begeleider (iemand die vanuit het blindeninstituut leerlingen in het reguliere onderwijs begeleidt en praktische adviezen geeft, red.) voor het eerst van de mogelijkheid een jaar aan de Overbrook school te gaan studeren. Ze schreef zich in en in mei 1988 had ze een gesprek met iemand van de school, waarna ze te horen kreeg dat ze was aangenomen. „Die vragenlijst was enorm uitgebreid en ze wilden dan ook de gekste dingen van je weten. Een van de redenen daarvoor is dat ze studenten uit de hele wereld krijgen." Vandaar misschien ook de vraag: 'Is de student gewend te eten a. met mes en vork, b. met stokjes, c. met de handen'...

Overbrook is een school voor blinden en slechtzienden die al in 1932 werd opgericht. Sinds vier jaar krijgen per jaar dertig studenten uit Europa en Azië een kans om een jaar in Philadelphia te studeren. Het lopende studiejaar zijn onder andere studenten uit Japan, Thailand, Polen en West-Duitsland. Door de week verblijven ze op de campus van de school, in de weekends en tijdens de vakanties worden de studenten in gastgezinnen ondergebracht.

Het lesprogramma is speciaal afgestemd op de buitenlandse studenten. In de praktijk komt het er op neer dat de belangrijkste lessen gevolgd worden in Engels en computerkunde. Daarnaast een stuk geschiedenis van de Verenigde Staten. Bovendien zijn er talloze mogelijkheden om ook naast de lessen actief te zijn in bijvoorbeeld één van de vele sportteams, of met toneel en muziek.

Zwaar

Jolanda: „Dit jaar zit er voor het eerst een Nederlands meisje op Overbrook, met wie ik correspondeer. Het bevalt haar erg goed, hoewel de opleiding behoorlijk zwaar is. Kijk, het is natuurlijk hard werken, maar je krijgt er ook enorm veel voor terug."

„Overbrook besteedt veel aandacht aan zelfstandigheidstrainingen. Op een gegeven moment mag je alleen Philadelphia in, maar niet voordat je een aantal zware tests naar voldoening hebt afgelegd. Dat is ook één van de belangrijkste dingen die ik in dat jaar hoop te bereiken: echt zelfstandig worden. Je moet het tenslotte toch in je eentje klaarspelen als je eenmaal in Philadelphia bent."

jeanine drost

ONDERWIJS & OPLEIDING

OPEN LEERCENTRUM

DAG-AVONDCOLLEGE

SECRETARESSE WORDEN?

Een complete full-time secretaresse-opleiding.

Via de eenjarige dag-MEAO van het DAG-AVONDCOLLEGE

- Praktische opleiding op de modernste apparatuur
- Nog geen ƒ 1000,– lesgeld
- Studiekostenvergoeding

Toelatingseisen

Havo 5, VWO 5, VWO 6 met een of twee economische vakken in het pakket.

Bel voor een persoonlijk gesprek
Open Leercentrum - Dag-Avondcollege
Parklaan 4, Sittard (dichtbij station)
tel. 04490-10349

Hommerterweg 224
Hoensbroek

driessen

INFORMATICA INSTITUUT

Erkend door Min. O&W

Tekstverwerking
Secretariaatspraktijk
WordPerfect (evt. met stage)
Typen
Notuleren
dBase
Lotus
Msdos
Startcursus P.C.

Max. 8 cursisten en elke cursist werkt alléén op P.C.
Ook spoed- en privé-cursussen in en uit huis.

Bel 045-211733
iedere dag tot 23.00 uur

OPLEIDING - ADVIES - BEGELEIDING

Voor advies en informatie op het gebied v…

- **studiekeuze**
- **vakkenpakketkeuze**
- **beroepskeuze**
- **studiefinanciering**

kunt u terecht bij onderstaande vestigingen voor beroepskeuzevoorlichting:

Stichting School- en Beroepskeuze
Kleine Gracht 24, 6211 CB Maastricht, 043-216548

Instituut Mens en Arbeid

Tempsplein 34	St. Hieronymusstraat 3	Begijnengang 4
6411 ET Heerlen	6001 CR Weert	5911 JL Venlo
045-717669	04950-36266	077-18354

Stichting Onderwijs- en Beroepskeuze

Mauritslaan 77	Wilem-II-singel 38	Leunseweg 2a
6161 HS Geleen	6041 HT Roermond	5802 CH Venray
04490-49360	04750-11050	04780-10032

De informatiecentra met documentatie (brochures, video, di… over vrijwel alle opleidingen en beroepen zijn **vrij toegank…**

OPEN DAG

dependance streekschool BBO

Wist u dat?
De Streekschool in haar dependance aan de Voskuilenweg de opleidingen: broodbanketbakken en banketbakken verzorgt.

Wilt u daar meer over weten?

Kom dan naar de

OPEN DAG

op maandag 27 februari 1989
van 14.00 tot 20.00 uur

Adres dependance: Voskuilenweg 127, Heerlen
Tel. 045-712368

Staatspraktijkdiploma voor bedrijfsadministratie **SPD**

Deze week zijn weer gestart de mondelinge avondopleidingen te Maastricht, Sittard en Weert voor **SPD-II**

Thans zijn lopende SPD-I-opleidingen te Heerlen, Maastricht, Roermond, Sittard, Tegelen en Weert.

Inf., prosp. en aanmelding:

Limburgse SPD-opleidingen

dir: drs. S.J.M. Brouwers
Gloriët 9
6247 BB Gronsveld
Tel. 04408-2304

Zaterdag 25 februari

van 10.00 tot 12.00 uur

OPEN DAG

mavo „op de bies"

Op de Bies 66, Schimmert
Tel: 04404-1528
Directeur A. Lenoir

Directie, leraren en oudercommissie heten u allen van harte welkom.

ATHENEUM • HAVO • MAVO

25 FEBRUARI 1989

OPEN DAG

ELOYSTRAAT 1A GELEEN
VAN 11 TOT 14 UUR

ALBERT SCHWEITZER
SCHOLENGEMEENSCHAP

INFORMATIE OVER o.a.
BOEKENFONDS KLAS 1, 2 en 3
HETEROGENE 1ste KLAS (MAVO, HAVO, ATHENEUM)
VERLENGDE BRUGKLAS (2 HAVO + 2 ATHENEUM)
BEGELEIDING 1ste KLAS
INFORMATIEKUNDE EN COMPUTERONDERSTEUND ONDERW…

Rijkshogeschool Maastricht

Markt 27
6211 CJ Maastricht
Tel. 043-299880

f a c u l t e i t d e r k u n s t e n

Academie Beeldende Kunsten,	Kruisherengang 10a, 6211 NW Maastricht (043-299800)
Academie van Bouwkunst	Capucijnenstraat 98, 6211 RT Maastricht (043-299870)
Conservatorium	Bonnefanten 15, 6211 KL Maastricht (043-299830)
Toneelacademie	Lenculenstraat 31-33, 6211 KP Maastricht (043-299850)

f a c u l t e i t e c o n o m i s c h e d i e n s t v e r l e n i n g

Bibliotheek, Documentatie en Informatieverzorging	Grote Gracht 90-92, 6211 SZ Maastricht (043-299890)

f a c u l t e i t m a a t s c h a p p e l i j k e d i e n s t v e r l e n i n g

Jeugdwelzijnswerk	Sint Theresiaplein 20, 6213 CG Maastricht (043-299840)

f a c u l t e i t o n d e r w i j s

Pabo	Brusselseweg 148, 6217 HB Maastricht (043-299860)

Voor algemene informatie kunt u contact opnemen met de afdeling studentenzaken van de Rijkshogeschool Maastricht.

HOGESCHOOL
KATHOLIEKE LEERGANGEN
SITTARD

Wie kiest voor een educatief beroep doet met de Hogeschool Katholieke Leergangen Sittard een goede keus.

LERARENOPLEIDING BASISONDERWIJS

Groot tekort aan leraren BO.

LERARENOPLEIDINGEN VOORTGEZET ONDERWIJS

Nederlands, Aardrijkskunde, Wiskunde, Handvaardigheid Engels, Geschiedenis, Natuurkunde Tekenen.

DUITS, ECONOMIE I EN ECONOMIE II

DEELTIJDOPLEIDINGEN VOORHEEN MO

Nederlands, Duits, Wiskunde met informatica, Pedagogiek, Frans, Engels, Geschiedenis, Theologie, Handvaardigheid en Tekenen.

TECHNIEK en HOGERE KADEROPLEIDINGEN PEDAGOGIEK

VRIJE STUDIERICHTINGEN

De VSR is een opleiding waarbij onder bepaalde voorwaarden een student uit het totale studieaanbod van de Hogeschool zijn of haar eigen leerroute samenstelt.

Informatie-bon

Stuur mij snel meer informatie over de perspectiefvolle opleidingen van de HKLS

M/V .... Voorletters ....
Naam ....
Adres ....
Postcode .... Woonplaats ....
Telefoon .... Vooropleiding ....

Stuur de bon in een enveloppe zonder postzegel aan:
Hogeschool Katholieke Leergangen Sittard Antwoordnummer 1040 6140 VB Sittard

STERK IN KLASSEWERK

De juiste sturing doet vaak wonderen.

Was je kerstrapport alarmerend? Lig je nu al wakker van het eindexamen? Dan moet je toch eens praten met de mensen van het Luzac-College bij je in de buurt.

Bij het Luzac-College krijg je extra sturing, waarmee je snel betere studieresultaten behaalt.

Luzac heeft verschillende cursussen. Twee daarvan zijn juist nú van belang. Het Luzac-Huiswerkinstituut, *Intensieve huiswerkbegeleiding*, waardoor je snel een beter resultaat haalt. En de *Opstapcursus* die je klaarstoomt voor Luzac's vermelde, éénjarige opleidingen voor de staatsexamens HAVO en VWO.

Wie alleen nog maar kon hopen op een wondertje, kan er nu ook aan gaan werken. Bel voor nadere informatie over je nieuwe 'coach' naar het Landelijk Secretariaat, (070-469269) of naar de rector van het Luzac-College in de vestigingsplaats van jouw keuze.

LUZAC COLLEGE

Met Luzac geef je vaart aan je studie.

Alkmaar (072) 15 65 11 - Amsterdam (020) 27 62 24 - Arnhem (085) 42 81 86 - Breda (076) 22 09 45
Groningen (050) 27 18 18 - Den Haag (070) 46 42 69 - Heemstede (023) 28 80 23 - Roermond (04750) 1 88 44
Rotterdam (010) 4 14 32 42 - Utrecht (030) 32 27 97 - Zwolle (038) 22 00 18

Scholengemeenschap voor L.B.O. „**St. Catharina**"
Broekstraatderweg 45 te Sittard, tel 04490-10112

biedt de mogelijkheid tot het volgen van beroepsopleidingen die afgestemd zijn op de vraag vanuit de praktijk en het vervolgonderwijs.

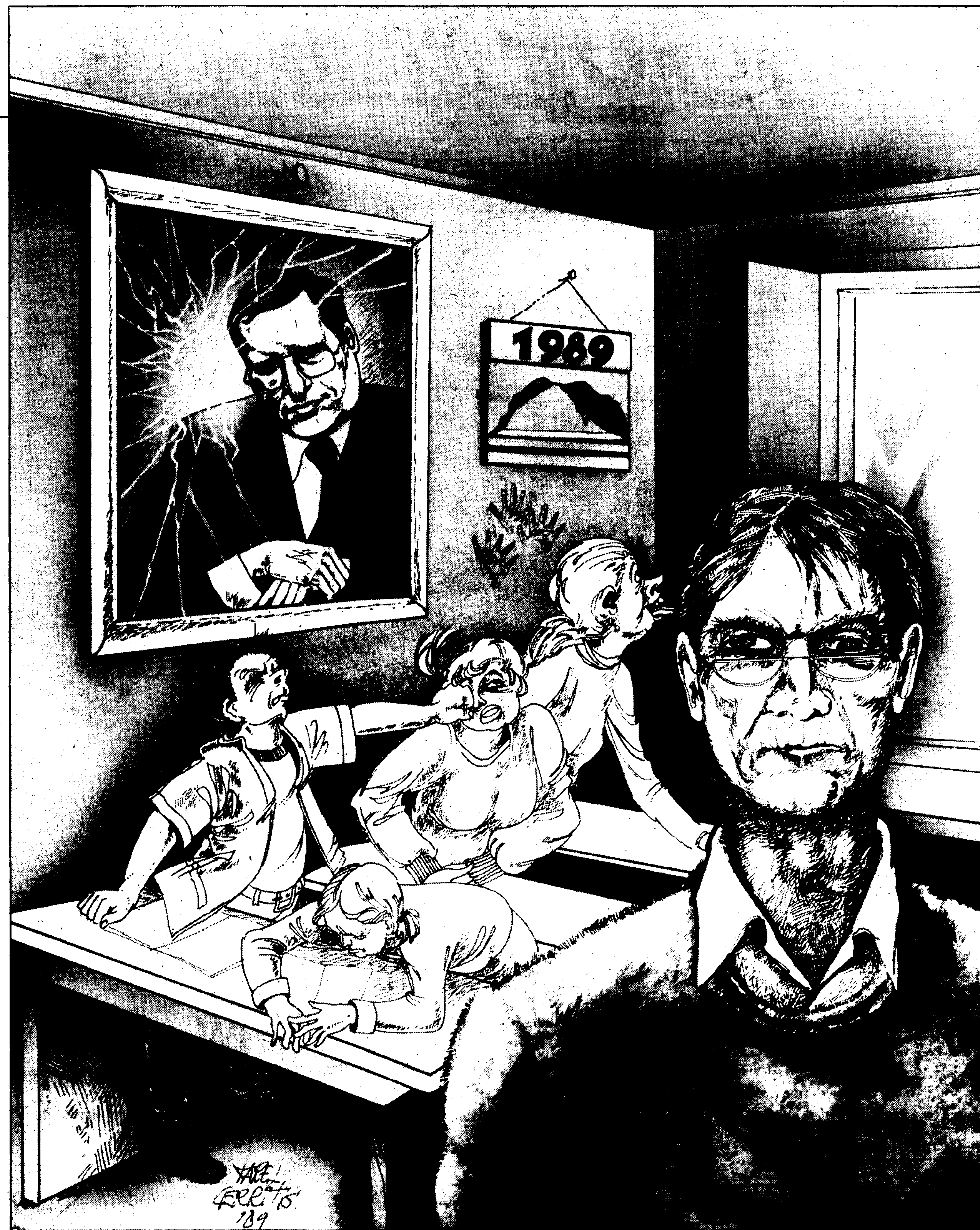
Toelaatbaar tot de opleidingen zijn:

a leerlingen die het basisonderwijs verlaten;
b leerlingen die reeds enkele jaren voortgezet onderwijs hebben genoten;
c leerlingen die in het bezit zijn van een MAVO- of een LBO-diploma.

Om deze doelstelling te bereiken, worden de volgende mogelijkheden geboden:

- voorbereidend beroepsonderwijs volgen aan een van de afdelingen:
  - verzorging. Binnen deze afdeling zal gestart worden met grootkeuken;
  - administratie. Binnen deze afdeling bestaat de mogelijkheid om werkervaring op te doen in een administratief oefenbedrijf;
  - uiterlijke verzorging;
  - verkoop;
  - mode en kleding;
- praktijkervaring opdoen door middel van stages;
- individueel onderwijs volgen met aangepaste programma's;
- intensieve leerlingenbegeleiding;
- lessen te volgen die afgestemd zijn op het behalen van middenstandsdiploma, praktijkdiploma machineschrijven, basisdiploma stenografie en het theoriediploma van het CBR.

Aanmelding van de leerlingen van de basisscholen dient te geschieden via hun directeur.
De overige leerlingen kunnen rechtstreeks contact opnemen met de 'Catharina'-school.

DE GROTE DEMOTIVATIE

Je komt als idealist van de opleiding. Vol élan, vol goede wil om de kinderen naar een hoger peil te tillen. Ze zijn onze toekomst nietwaar?

De leraar was lang een hooggerespecteerd en goed betaald burger, maar de klad zit er behoorlijk in. Er wordt beknibbeld op het salaris, de klassen worden groter, de kinderen mondiger, ouders ook; intussen krijg jij steeds minder zekerheid over je baan(tje).

En dan komt nu minster Deetman, die het zelf ook allang niet meer ziet zitten, met nieuwe, nog verdergaande plannen.

De tijd is dan ook meer dan rijp voor een gesprek met drie leraren van de 'jongere' generatie, die hun beroep zien afbrokkelen. Openhartig vertellen ze wat hen allemaal dwars zit. Voor de goede orde: de namen zijn veranderd. Want er zijn ongetwijfeld leerlingen die dit verhaal lezen en die willen we niet in de verleiding brengen om bepaalde persoonlijke uitspraken klassikaal te gaan citeren. Om van nog snoder plannen maar te zwijgen...

Het bekende fenomeen van de grote klassen. Er is veel over te zeggen, maar moordend is het in elk geval. Wiskundelerares Marjan (33): „Ik kwam van de opleiding met allemaal prachtige werkvormen in mijn hoofd. Nou, aanvankelijk ben je bij dat je je überhaupt staande kunt houden. Dus je werkt klassikaal. Aan leuke dingen kom je niet toe. En ook nu nog durf ik het niet aan om met groepjes te gaan werken."

Jan (34), leraar aardrijkskunde: „Tachtig procent van de energie gaat naar het zorgen dat de les goed en ordelijk verloopt. Een buitenstaander heeft daar geen idee van. Na zeven uur lesgeven ben ik echt afgebrand." Marjan blijkt dit meer dan te herkennen: „Ik loop ook niet meer door de klas. Na een paar uur heb ik de pijp leeg. Ik blijf lekker achter mijn lessenaar. De leerlingen komen maar naar mij toe. Een aantal leerlingen bereik ik daardoor natuurlijk niet echt. Aan hun schrift zie ik of ze gewerkt hebben, maar hoe ze redeneren en denken, nee dat weet ik niet."

En het les geven op zich is nog tot daar aan toe. Maar daarna ben je thuis nog bezig met lessen voorbereiden, proefwerken opstellen of nakijken. En dan bestaan er ook nog ouderspreekuren, lerarenvergaderingen, schoolfuiven en kampweken.

„In het begin was ik 60 tot 70 uur per week bezig," zegt Jan: „Maar dat kan op de lange duur niet, dan loopt je huwelijk op de klippen. Gelukkig krijg je meer ervaring en handigheid. Maar toch ben ik nog vijftig uur in touw en dat wordt niet meer minder." Marjan reserveert de zaterdag of de zondag om lessen voor te bereiden. „Anders haal ik het echt niet. Als er bezoek komt, dan moet ik dat in alle vriendelijkheid na een half uurtje de deur uit werken."

De druk is toegenomen, onder andere doordat de kinderen niet meer met een eenvoudig 'daarom' genoegen nemen. En dan de ouders. Ans, tekenlerares (24), wordt er soms niet goed van. „Ze meten zich het recht aan om overal verstand van te hebben. Ze beroepen zich op een cursusje dat ze ooit gevolgd hebben of op een oom die leraar is. Het maatschappelijk aanzien van de leraar is grotendeels weg, je staat regelmatig voor joker."

De schoolleidingen staan ook al onder druk. Er moet op de overspannen kindermarkt gestreden worden. Het anticonceptiedal doet zich immers in volle hevigheid gevoelen. „Schoolleidingen zijn bij voorbaat bang om klachten te krijgen. Uit angst om leerlingen te verliezen, gaan ze strikte regels opstellen. Je krijgt precies geleerd hoe je moet reageren."

Van de onbetaalde aanwezigheid bij feestavonden en schoolkampen is de lol ook al af. „Je bent van goede wil en stelt prijs op leuke contacten met leerlingen. Je gaat mee op kamp, bezoekt allerlei feestjes. Maar de laatste jaren verzandt dat in controleren of ze geen sterke drank bij zich hebben, dat ze niet met elkaar naar bed gaan en geen rotzooi achter laten. Zo'n werkweek betekent hele nachten patrouilleren. En dan staat er overdag ook nog leuk een wandeling op het programma," stelt Marjan ironisch vast.

De boze genius, en daar komt hij dan, is de overheid. Allerlei faciliteiten nemen af, de stress stijgt daardoor. „Het gedrag van de kinderen is niet de belangrijkste reden dat je in de loop der jaren steeds minder gemotiveerd raakt. Kinderen kan ik nog wel motiveren en stimuleren, maar wat moet ik met een overheid die al negen jaar lang het onderwijs op alle fronten afbreekt?" stelt Jan op uiterst retorische toon.

„Wat je afbreekt zijn de steeds grotere klassen, de slechtere betaling, de slechter wordende arbeidsvoorzieningen, het slechte toekomstperspectief zeker voor jonge leraren. De leerlingen, die vallen best mee," luidt de conclusie van de rustig maar scherp formulerende aardrijkskunde-leraar.

Om dan de situatie van de beginnende leraar te schetsen, die er bij inkrimpingen meteen uit ligt. „Als jonge leraar weet je niet hoeveel uur je in augustus krijgt. Misschien word je wel ontslagen. Moet je dan nog zestig uur in de voorbereiding stoppen? Dat doe je niet meer. Je hebt geen perspectief genoeg om lessenreeksen te ontwikkelen, waar je jaren mee vooruit kunt."

Ans: „Je krijgt iets van: bekijk het maar. Goed, je probeert zo enthousiast mogelijk te blijven, stopt al je energie in die zeven uurtjes die je resten. Maar laat ik eerlijk zijn. Ik weet wel een betere besteding, ik kijk uit naar ander werk."

Marjan lacht schamper dat je maar beter in een winkel kunt gaan werken als je zekerheid wilt. „Hier wordt alles wat het werk nog enigszins leuk maakt van je af genomen."

De laatste plannen houden in dat leraren minder vrije dagen krijgen, terwijl ze daar juist zo'n dringende behoefte aan hebben. Al was het maar om niet hopeloos achter te raken met het nakijken van allerlei proefwerken en werkstukken.

Zeker zo 'leuk' vinden de drie gesprekspartners het idee om leraren te verplichten tot vijf uur op school te blijven. De achtergrond hiervan is ze nog niet helemaal duidelijk, maar Ans vraagt zich af hoe dat moet met de hele massa tegelijk in de lerarenkamer, temidden van duizenden proefwerkpapieren en boeken.

Jan vermoedt hier rancune. „Gewoon jaloezie van ambtenaren op het ministerie die van negen tot vijf moeten werken. Ze denken dat die luie donders van leraren altijd om drie uur thuis zijn. 'Laten we die ook maar vast pinnen', begrijp je?"

joos philippens

Scholen moeten zich niet bemoeien met inhoud stage

'Scholen moeten zich niet bemoeien met de inhoud van de stages die hun leerlingen volgen bij instellingen en bedrijven.' Tot deze conclusie komt Dr. E.K. de Vries in zijn proefschrift 'Het leven en de leer'.
Als senior-onderzoeker, verbonden aan het Instituut voor Toegepaste Sociale Wetenschappen te Nijmegen, onderzocht De Vries de verbinding van leren en werken in opleidende stages bij scholen in het beroepsonderwijs.

Sinds het midden van de jaren zeventig is het gebruikelijk de stage in het beroepsonderwijs te beschouwen als een van de middelen waarover het onderwijs kan beschikken om bepaalde onderwijsdoelstellingen te verwezenlijken. Er is sinds die tijd groeiende aandacht voor een onderwijskundige aanpak van problemen verbonden aan de stage. Men besloot de stage zodanig vorm te geven en in te richten dat de kans op het realiseren van vooraf geformuleerde onderwijsdoelstellingen zo groot mogelijk zou zijn. De school mocht het bereiken van haar doelen ook in de stage niet aan het toeval overlaten.

Mythen

„De wijdverbreide gedachte dat leren op school en leren in de beroepspraktijk zinvol verenigd kunnen worden is onjuist en moet als een van de mythen van de onderwijsvernieuwingen van de laatste decennia worden beschouwd. Scholen moeten zich er maar bij neerleggen dat ze geen invloed hebben op het werk dat hun leerlingen tijdens de stage doen. Het heeft evenmin zin te proberen de stage activiteiten en de theorielessen op school op elkaar af te stemmen," aldus De Vries.

Volgens hem wordt het leren op de stageplaats bepaald door het werk dat zich op dat moment aandient. Het leren op school daarentegen is nauwkeurig gepland en wordt door didactische regels bepaald. Alleen bij toeval sluit dat naadloos op elkaar aan. Het heeft voor een school geen enkele zin in te breken in het eigen karakter en de eigen ordening van de stage.

Het ingrijpen door de scholen in de stages werkt niet het meest effectverhogend. Kenmerken van stageplaatsen en stagiairs blijken van meer invloed op de leereffecten bij stagiairs te zijn dan kenmerken van de opleiding.

De Vries pleit er dan ook voor dat het Ministerie van Onderwijs en wetenschappen overleg over het stageplan tussen opleidingen en stage-biedende organisaties voorschrijft. Werkgevers dienen medeverantwoordelijk gesteld te worden voor de structuur en inrichting van de stages.

Structuur

De Vries meent dat de school het aan de bedrijven en instellingen waar de stage gelopen wordt, moet overlaten om de leerlingen voor te bereiden op de praktijk van het vak waarvoor ze leren. Wie stage loopt moet gewoon mee aanpakken, dat is het meest leerzaam en de beste voorbereiding op het beroep. Produktief zijn is namelijk niet strijdig met leren.

De school moet zich beperken tot het samen met de leerlingen conclusies trekken uit die leerperiode. Dat gaat het best als de leerlingen de kans krijgen twee of drie stageplaatsen te doorlopen, welke ze dan met elkaar kunnen vergelijken. Hier ligt dan ook een taak voor het onderwijs namelijk het organiseren van meer stages voor hun leerlingen en het achteraf conclusies trekken.

Een ander knelpunt vormt de constante rolwisseling van de leerlingen. Stagiairs zien zichzelf als vaklui in opleiding. Ze willen voor vol aangezien worden, ook als ze terugkeren in de schoolbanken. De Vries toont zich derhalve een voorstander van het plaatsen van stages aan het eind van de opleiding.

Maastricht

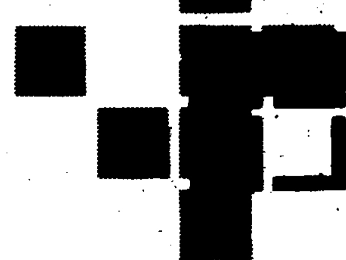
Ook de werkwijze van de medische opleiding aan de Rijksuniversiteit Limburg wordt door De Vries in zijn proefschrift onder de loep genomen.

De medische opleidingen tot arts kennen van oudsher een theoretische en praktische fase. De eerste fase duurt momenteel vier en de tweede fase twee jaar. Sinds 1978 heeft de Maastrichtse opleiding in haar praktische fase ook een stage in een huisartsenpraktijk gedurende 13 weken opgenomen. Maastricht onderscheid zich door een ingrijpende vernieuwing in het medisch onderwijs, waarbij het theoretisch gedeelte niet langer disciplinair is opgebouwd, maar rond praktijkproblemen. Praktische vaardigheden worden geoefend in nagebootste praktijksituaties in de zogenaamde Skills-labs, verspreid over de vier eerste jaren. Het onderverdelen van de studie in een theoretische met als slot een praktische fase verdient De Vries' goedkeuring. Het voordeel van de opleiding in Maastricht is dat men het theoretisch deel van de studie zo praktisch mogelijk inricht in plaats van de praktische fase zo theoretisch mogelijk.

ottie sch[illegible]

ONDERWIJS & OPLEIDING

OPEN LEERCENTRUM

DAG-AVONDCOLLEGE

DE EENJARIGE DAGMEAO

voor
schoolverlaters 5 HAVO - 6 VWO
(met één of beide economische vakken in het pakket)

Vier richtingen
- Bedrijfsadministratief
- Commercieel
- Secretarieel
- nieuw LOGISTIEK

Extra's
- Computertoepassingen voor ieder
- Basistypevaardigheid
- Vakinhoudelijke begeleiding
- Persoonlijke begeleiding
- Praktische beroepsvorming

- ★ Al zes jaar ervaring eenjarige Dagmeao
- ★ Full-time Dagopleiding
- ★ Studiekostenvergoeding
- ★ Uitstekende voorbereiding op o.a. Heao, SPD, Nima, Ihbo

Het Dag-Avondcollege is projektschool voor
- ★ modulering Meao-vakken
- ★ Open Leren en voor het verder onwikkelen van de

l o g i s t i e k e s t u d i e r i c h t i n g

Vraag de folder aan bij je decaan of bel voor een persoonlijk gesprek.
Parklaan 4, Sittard (dichtbij het station) tel. 04490-10349.

140158

Belangrijk nieuws voor jongeren

2 jaar gegarandeerde opleiding

BIJ JOU IN DE OMGEVING

VAKOPLEIDING
VOOR EEN BEROEP OF FUNKTIE IN DE
WEGENBOUW
EN OOK NOG
GELD VERDIENEN

INTERESSE?
Bel met de coördinator SPG
Regio Limburg, **tel. 04750-31004**

Bezoek onze stand 'ns op de
BEROEPENMANIFESTATIE
in Roermond
van 22 t/m 25 februari

SPG Regio Limburg
Postbus 569,
6040 AN Roermond

STICHTING SAMENWERKINGSVERBAND PRAKTIJKOPLEIDINGEN GROND-, WATER-, SPOOR- EN WEGENBOUW

Prof. Cobbenhagencollege
voor MEAO
Meezenbroekerweg 5
6412 VK Heerlen
tel. 045-724815

Secretaresse of directiesecretaresse?

- ● tweejarige directiesecretaresse-opleiding voor HAVO
- ● eenjarige secretaresse-opleiding voor VWO of HAVO met 1 jaar HBO
- ● nieuw voor MAVO/LBO: 3/4-jarige secretaresse-opleiding 5 economische vakken vervangen door het nieuwe vak economische vorming

Wil je meer informatie? Maak een afspraak met een van onze dekanen: drs. F.S.G. Bollen of L.F.X.M. Klinkers

---

BROEKLAND COLLEGE

SCHOLENGEMEENSCHAP MAVO HAVO
6431 LD HOENSBROEK – ZANDSTRAAT 14 – TEL. 045-213675

Leerlingen, geschikt voor Mavo of Havo, volgen het onderwijs gedurende 2 jaren in heterogene klassen. Daarna wordt beslist of de studie wordt vervolgd op de derde klas van de afdeling Mavo of van de afdeling Havo.

Intensieve huiswerk- en studiebegeleiding gedurende de brugperiode.

Ruime mogelijkheden voor doorstroming van 4 Mavo naar 4 Havo. Als enige school in de regio bieden wij de mogelijkheid op 4 Mavo Wiskunde A en/of Wiskunde B in het pakket op te nemen.

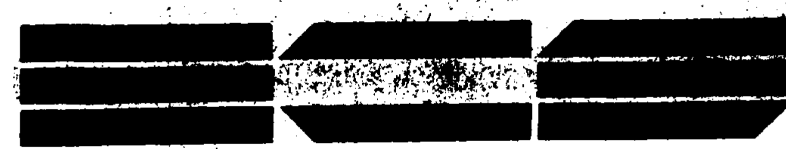
Voor nadere informatie: **OPEN DAG**
Zaterdag 4 maart van 11.00 uur tot 13.00 uur.
Inleidingen over de inrichting van de brugklas om 11.30 uur en om 12.30 uur.

Praktijkdiploma informatica (PDI)

rijkserkende **AMBI** 88 examens

Avondopleidingen voor carriere in de automatisering.
Collegeplaatsen Breda-Den Bosch-Tilburg-Eindhoven-Venlo-Heerlen.

Informatie aanvragen door deze coupon ongefrankeerd op te sturen naar ECS, antwoordnummer 142, 6400 AA Heerlen.

European Computer School
Passage 4-6 6411 JT Heerlen
Postbus 2, 6400 AA Heerlen, tel. 045-710446

Naam: ....
Adres: ....
Woonplaats: ....
Tel: .... Leeftijd: ....

OPLEIDINGSINSTITUUT
DE THERMEN
Raadhuisplein 15, Heerlen
telefoon 045-713717

Begin september starten de volgende BEROEPSOPLEIDINGEN
(dagopleidingen 1 schooljaar, avondopleidingen 2 schooljaren):

- ★ **directiesecretaresse;**
- ★ **medisch secretaresse;**
- ★ **afdelingssecretaresse;**
- ★ **informatrice/receptioniste;**
- ★ **medewerkster uitgaand reisverkeer en toerisme;**
- ★ **receptioniste.**

Begin september starten de volgende CURSUSSEN
(duur, afhankelijk van de cursus, van 10 weken tot 1 schooljaar):

- ★ machineschrijven ★ tekstverwerking ★ stenografie
- ★ notuleren ★ kantoor- en secretariaatspraktijk
- ★ bedrijfscorrespondentie Nederlands, Engels, Duits, Frans
- ★ spreekvaardigheid Nederlands, Engels, Duits, Frans
- ★ Spaans voor beginners ★ toerisme voor het SEPR-diploma
- ★ medische specialisatie voor secretaressen

TEVENS VERZORGEN WIJ AANGEPASTE BEDRIJFSCURSUSSEN VOOR GROEPEN

OPEN DAGEN IN 1989 } 17 maart, 14 april, 5 mei van 14.00 tot 17.00 uur.

Informatie en inschrijving: opleidingsinstituut De Thermen, Raadhuisplein 15-16, 6411 HK HEERLEN.

142889

MDGO/MHNO Heijerveld Sittard
Mgr. Claessensstraat 4, Sittard, tel. 13245

- ● MDGO OPLEIDINGEN
- ● AGOGISCH WERK
- ● MHNO OPLEIDING (MITAS)
- ● MODE EN KLEDING
- ● SOCIALE ARBEID

OPEN DAG

hoger economisch onderwijs

studierichting
THW
toegepaste huishoudwetenschappen
management - voorlichting - ouderenbeleid

zaterdag 11 maart 1989
aanvang voor iedereen: 10.00 einde 12.30

Kasteellaan 141
6415 HR Heerlen
telefoon 045-734777

EENJARIGE DAGOPLEIDINGEN

Boeiende beroepen met toekomstperspectief

TOERISME
- TOERISTISCH MEDEWERKER "ALL ROUND"
- TOERISTISCH MANAGEMENT ASSISTENT(E)
- MEDEWERKER BINNENLANDS TOERISME

HOSTESS
- EURO HOSTESS

Deze opleiding wordt gegeven in opdracht van de Stichting Euro Academie Nederland, welke 8 vestigingen in Nederland kent.

SECRETARIEEL
- TOP SECRETARESSE V/H PHILIPS SECRETARESSE OPLEIDING
- ★ MANAGEMENT SECRETARESSE
- ★ DIRECTIE SECRETARESSE
- ★ AFDELINGS SECRETARESSE
- ★ RECEPTIONISTE

OPEN DAGEN 11.00-14.00 uur
EINDHOVEN 4 Maart '89
MAASTRICHT 11 Maart '89

INSTITUUT NOTENBOOM
secretariaat:
Kerkakkerstraat 34
5616 HC Eindhoven
tel.: 040-520620
Helmstraat 3-5
6211 TA Maastricht
tel.: 043 - 255025

erkend door de Minister van Onderwijs en Wetenschappen op grond van de Wet op de erkende onderwijsinstellingen, voor zover het onderwijs binnen de reikwijdte van de Wet valt.

Bon voor informatie LD 21.1
Ik wil graag inlichtingen over: ____
Naam: ____
Adres: ____
Postcode: ____
plaats: ____
Sturen aan: Postbus 307, 5600 AH Eindhoven

Katholieke scholengemeenschap
De Aldenhof
Hoensbroek
school voor
MAVO-LBO-IBO
Mgr. Nolensstraat 58
telefoon (045) 215277

MAVO algemeen (alle keuzepakketten)

LTS afd. **motorvoertuigentechniek, mechanische technieken, bouwtechniek, elektrotechniek**

LHNO afd. **kantoor, verkoop, verzorging, mode/kleding**

Wij hebben de mogelijkheid om leerlingen die meer begeleid moeten worden te plaatsen in kleinere klassen, waar ze een meer individuele aanpak krijgen. Er wordt les gegeven op 4 niveaus.

A-niveau: voor de overwegend praktisch ingestelde leerlingen.
B-niveau: Voor de praktisch/theoretisch ingestelde leerlingen.
C-D-niveau: MAVO-niveau voor de overwegend theoretisch ingestelde leerlingen, met de mogelijkheid voor vervolgonderwijs.

Plaatsing in een hoger leerjaar is mogelijk, afhankelijk van de genoten vooropleiding.

Diverse mogelijkheden voor jongens en meisjes met MAVO-diploma.

Aanmelden via de directeur/directrice van de basisschool of persoonlijk aan de school.

Aanmelding nieuwe leerlingen schooljaar 1989-1990 (jongens en meisjes) liefst voor 15 maart

G.M.J. Cordewen...
dire...

140482

Openbaar onderwijs als basis voor pluriforme samenleving

Openbaar onderwijs is al vele jaren een 'hete kwestie' in Limburg. Het lijkt niet op te houden: de laatste tijd hebben we berichten gelezen over leegloop op een openbare school in Maasbracht, we horen verhalen over problemen met de uitvoering van bepaalde onderdelen van de wet op het openbaar onderwijs. Hoog tijd om eens op een rijtje te zetten hoe het openbaar onderwijs er in onze regio voorstaat. Wat er bereikt is, waar de knelpunten liggen.

De belangstelling voor openbaar onderwijs in Limburg [is] even groot als in de rest van Ne[derland]. Toch zijn er nog maar be[trekke]lijk weinig openbare scho[len] in de regio. Als gevolg van [maat]schappelijke ontwikkelingen, [emanci]patie en een veranderende [ins]telling tegenover de kerk zijn [ouders] mondiger geworden. Ze [willen] steeds meer en gaan stellen [aan] de kwaliteit van het onderwijs [en de] gang van zaken op school. Ze [willen] medezeggenschap en de [keuze] uit een pluriform scholen[aanbod]. Dit alles leidde tot een [toenemende] belangstelling voor [open]baar onderwijs. Neem als [voor]beeld oostelijk Zuid Limburg [...] jaar geleden nog maar vijf [open]bare scholen, momenteel is [dat] aantal uitgegroeid tot veertien. [Inmi]ddels is de belangstelling zo [groot] dat er maar [illegible] [uitgew]erkte plannen klaarliggen voor [de sti]chting van openbare scholen [in La]ndgraaf, Schinveld, Voeren [en] twee in Kerkrade.

[Wet]houder van Onderwijs in Heer[len] J. Zuidgeest: „De gemeente [heeft] altijd nagelaten openbare [scholen] te stichten. Ouders hebben [daarom] steeds zelf het initiatief [moeten] nemen. Wat je nu ziet is een [enor]me achterstand van het open[baar] onderwijs. Die achterstand [moe]ten we nu inlopen door ervoor [te z]orgen dat die voorziening ook [daad]werkelijk bij de hand is, dat is [onze] wettelijke taak."

Geschiedenis

„[Ik] was zes jaar en vierde kind uit [een] niet katholiek gezin. De katho[lieke] school in het dorp waar ik [woo]nde liet ons niet toe. Zodoende [moes]ten wij in weer en wind, [elke] dag tien kilometer fietsen [naar] de dichtstbijzijnde openbare [schoo]l in Heerlen. De neutrale [volk]sschool. Tegenover deze open[bare] school, stond de rooms katho[lieke] Pius X'school. Wij waren vol[gens] de kinderen van die school [maar] 'Heidenen', wat de aanleiding [was] om regelmatig onze banden [van] de fiets lek te prikken. Verve[lend] want wij moesten dan niet al[leen] dat stuk naar huis lopend af[leg]gen, ook mijn moeder was de [dupe], zij kon 's avonds weer banden [gaan] plakken. Op een gegeven mo[ment] was voor mijn moeder de [maat] vol en zette ze alles in het [werk] om ons op de rooms katholie[ke] school in het dorp geplaatst te [krij]gen. Na veel moeite kreeg ze [het] voor elkaar. We vielen er op die [scho]ol wel buiten, maar waren al[lang] blij dat we dat stuk niet meer [hoe]fden te fietsen of te lopen".

[Dit] verhaal vertelt Marije Varke[vi]sser in Heerlen, en wat ze vertelt [spe]elde zich nog maar twintig jaar [gele]den af in Ubach over Worms. [Al] veel eerder was het duidelijk dat [de]ze situatie vroeg of laat veran[der]ing moest komen. De ontwik[kel]ing van de mijnbouw en later de [komst] van DSM en overheidsin[stel]lingen als het ABP en CBS heb[ben] veel mensen uit het noorden [van] het land aangetrokken. Vaak [war]en deze mensen buitenkerke[lijk] of minstens niet katholiek, en [wil]den voor hun kinderen open[baar] onderwijs. De doorbraak [moe]st wachten op gemeenteraden [die] niet zo overwegend confessio[neel] gebonden leden gingen krij[gen]. De doorbaak heeft de laatste [tie]n jaar gestalte gekregen.

Vereniging

De heer Bene Poelsema is voorzitter van de Vereniging voor Openbaar Onderwijs VOO in Oostelijk Zuid Limburg. Met zijn gezin trok hij tien jaar geleden naar het Zuiden, vanwege een betrekking in Duitsland. Hij vestigde zich in Heerlen. „Heerlen was de enige plaats waar openbaar onderwijs voor mijn kinderen was, dus de keuze was snel gemaakt!"

Waarin verschilt openbaar met bijzonder onderwijs? In tegenstelling tot het bijzonder onderwijs ligt het karakter van de school vast in onderwijswetten. In feite is het gemeentebestuur ook bestuur van de openbare scholen, de wethouder is dus automatisch voorzitter; zo is het praktisch in het gehele land geregeld. In Oostelijk Zuid Limburg worden de openbare scholen bestuurd op grond van artikel 61 van de Gemeentewet. Dit houdt in, dat het gemeentebestuur een groot deel van de bevoegdheden uit handen geeft aan de bestuurscommissie. De openbare school heeft dus een openbaar bestuur dat uit tien leden bestaat, waaronder een wethouder van onderwijszaken. Alle leden zijn stemgerechtigd.

Poelsema is over dat alles goed te spreken. „Ouders en betrokkenen die zich op een intensieve manier willen inzetten voor het openbaar onderwijs kunnen deel uitmaken van het bestuur. En dat is een goede zaak, want dat geeft ouders een stem in het geheel en de garantie dat bestuurlijke zaken zich in de openbaarheid afspelen. Raadsleden hebben inzage in het hele raamwerk van bestedingen en activiteiten op een openbare school, bij het bijzonder onderwijs is dat volstrekt onbekend."

Levensbeschouwing

De gemeente moet ervoor zorgen dat er voldoende openbaar onderwijs in haar gemeente is. Dat staat in de Grondwet. Wethouder J. Zuidgeest is in Heerlen als eerste verantwoordelijk voor deze zorg. Zijn gedachten zijn duidelijk. „Als PvdA wethouder ben je principieel voorstander van openbaar onderwijs. Je wilt de mensen de kans geven te kiezen voor onderwijs zonder vooraf bepaalde godsdienstige richting. Dat betekent niet dat leerlingen niets meer leren over verschillende levensbeschouwingen. Openbaar onderwijs biedt kinderen juist de kans om kennis te maken met verschillende levensovertuigingen. Open staan voor levensvragen, geloofsvragen, is de intentie van openbaar onderwijs. Ik heb er geen enkel bezwaar tegen als mensen kiezen voor katholiek of protestants onderwijs, dat is een eigen keuze. Maar vanuit mijn filosofie is openbaar onderwijs een voortreffelijk onderwijsvorm."

Belangstelling

Uit onderzoeken blijkt dat ruim dertig procent van de bevolking in de Oostelijke Mijnstreek kiest voor openbaar onderwijs. De belangstelling is daarmee even groot als in de rest van het land. Op basis van de Onderwijswet zou het aantal scholen hiermee in overeenstemming moeten zijn, maar niets is minder waar. Zo is in Nederland op dit moment 33 procent van de scholen openbaar, in Limburg slechts negen à tien procent. Dat is dus nogal een verschil. Poelsema: „Ondanks het feit dat de situatie enigszins verbeterd is, merk je dat er vanuit de gemeenten nog steeds voorzichtig gemanoeuvreerd wordt met aanvragen voor de stichting van een openbare school. Een goed voorbeeld zijn de gemeenten Nuth en Simpelveld. Er is geen enkele indicatie dat de behoefte aan openbaar onderwijs in die gemeenten lager dan in naburige gemeenten zou zijn. Toch is daar geen enkele openbare school. De gemeenten zijn tegen een behoefteonderzoek onder de plaatselijke bevolking. Deze is wel nodig voordat tot de oprichting van een openbare basisschool kan worden overgegaan. Vaak spelen politieke machtsverhoudingen een belangrijke rol."

Tot nu toe is alleen door de gemeente Heerlen en Landgraaf een behoefteonderzoek naar openbaar onderwijs gedaan. In de overige gemeenten hebben ouders de eerste stap zelf moeten zetten. Oudervergaderingen, [illegible] en [illegible] [illegible] de stoep bij de burgemeester. Zodoende maakte men de behoefte aan te komen van een openbare school kenbaar. Volgens Poelsema maken juist dit soort noodzakelijke maar [illegible] acties het voor voorstanders van openbaar onderwijs extra moeilijk om tot de definitieve aanvraag en stichting van een school te komen.

Offers

In veel gemeenten en wijken zijn de offers van ouders, waarvan de kinderen een openbare school bezoeken, [illegible]. Ouders moeten hun kinderen vaak ver buiten de wijk naar school brengen. „Dat is niet alleen een extra belasting voor de ouders, ook voor de kinderen is het niet zo leuk. Het kind groeit buiten het dorp of de wijk op, wat de omgang met [illegible] bemoeilijkt. Praktische redenen en motieven zijn voor ouders vaak van doorslaggevende betekenis om die onderwijskeuze tegen hun zin aan te passen," aldus Poelsema.

Het tekort en de achterstand van openbare scholen in veel wijken is ook volgens wethouder Zuidgeest te wijten aan nalatigheid van de gemeente. „Er is in eerste instantie altijd de voorkeur gegeven aan het stichten van een katholieke school in een nieuwe wijk. Een openbare school werd daar nooit aan toegevoegd. Nu moeten we ervoor zorgen dat die voorziening er in die wijken alsnog komt, ook als dat voor een deel ten koste gaat van het bijzonder onderwijs. In de praktijk valt het wegtrekken van kinderen bij het bijzonder onderwijs wel mee. Er verdwijnen geen bijzondere scholen."

Voortgezet

Ook in het voortgezet onderwijs blijft het aantal openbare scholen achter. In Limburg zijn slechts vier openbare scholen voor voortgezet onderwijs. Een daarvan is gevestigd in Heerlen: het Grotiuscollege. In het lager en middelbaar beroepsonderwijs is het helemaal [illegible] van dit type scholen [illegible] nog helemaal niets. Die achterstand is volgens J. Dormans, secretaris van de bestuurscommissie voor openbaar onderwijs in Heerlen, vooral te wijten aan het [illegible] voortgezet en beroepsonderwijs [illegible] ingewikkelde procedures [illegible] om te komen tot het stichten van een school, waarbij de provincie [illegible] een belangrijke [illegible] hebben. Voortgezet onderwijs wordt regionaler gepland. [illegible] leeft het idee bij ouders om ook daar invloed op het bestuur te moeten hebben, minder dan bij de basisschool in de wijk. [illegible] initiatieven niet [illegible] voortgezet onderwijs."

[illegible] de vraag [illegible] en het aantal openbare scholen toeneemt wordt [illegible] op het vervolgonderwijs automatisch groter. Ik persoonlijk [illegible] de komst van een openbare [illegible] aantrekkelijke ont[illegible]. Er ligt momenteel een [illegible] advies waarin het [illegible] wordt aan[illegible]. 44 procent is voor en [illegible] de gemeente een positief besluit heeft genomen."

Verzet

Een [illegible] is met een [illegible] meerderheid besloten tot de oprichting van een openbare [school] voor speciaal onderwijs. Het CDA had nogal wat kritiek op de procedure die gevolgd zou zijn. Was [illegible] niet waterdicht?

Zuidgeest: „Bij het CDA is het altijd moeilijk te ontdekken wat er precies aan de hand is. Ze zijn vrijwel altijd tegen. Ik vraag me af waar ze de argumenten vandaan halen. Nu zeggen ze dat er fouten in de procedure gemaakt zouden zijn. Dat is niet zo. Uit een plan dat de provincie ons opstuurde en waarin gezegd werd dat er nog geen ruimte voor een openbare speciale school zou zijn, bleek, dat de provincie verouderde gegevens gebruikte. De bestuurscommissie gaf B en W daarom de opdracht eens precies uit te rekenen wat de nieuwe gegevens zouden opleveren. Op grond daarvan bleek dat er genoeg [illegible] voor openbaar speciaal onderwijs was. Wij stelden daarom de raad voor om de provincie daarop te attenderen. Precies volgens de [illegible]. Nu zegt het CDA dat we de vragenlijst eerst hadden moeten voorleggen. Maar er is precies aangegeven hoe je dat moet doen, daar valt niet over te praten."

Dit verzet vanuit de CDA hoek in de gemeentebesturen en vanuit de katholieke onderwijsorganisaties wordt door voorstanders van openbaar onderwijs betreurd. Poelsema: „De VOO wil zich absoluut niet afzetten tegen bijzonder onderwijs. Het gaat ons erom dat aan de basisvoorziening van openbaar onderwijs wordt voldaan. Daar behoort de gemeente volgens de Grondwet aan te voldoen. Zij beschikt over de bevoegdheid tot onderwijsplanning bij Gedeputeerde Staten en kan besluiten om behoefteonderzoeken te starten. Die initiatieven moeten wel daadwerkelijk genomen worden en dat gebeurt veelal nog te weinig."

lisette meijrink

● [illegible]

Ontspanning wapen tegen faalangst

[illegible]

Training

[illegible]

Schema

[illegible]

● [illegible]

[illegible]

Effect

[illegible]

[illegible] spelaard

ONDERWIJS & OPLEIDING

'Op ZMOK-school is leren niet van primair belang'

Het is beangstigend om „zeer moeilijk opvoedbare kinderen (ZMOK) en hun ouders in een bepaald hokje te duwen. Ik doe dat dan ook niet! Vroeger was deze school wijkgebonden en bestemd voor jongeren uit sociaal-zwakke gezinnen. De kinderen – in de leeftijd van zes tot twaalf – die nu deze ZMOK-school bezoeken, komen uit alle lagen van de bevolking." Directeur Hub Koninkx van de ZMOK-school 'Onder de wieken' in Roermond wordt fel als het onderwerp over de sociale achtergronden van de jeugd gaat.

„De kinderen hier hebben een normaal intelligentie-niveau. Ze worden naar ons verwezen wegens omgangsproblemen. Bijvoorbeeld omdat ze autistisch of hyperactief zijn, òf omdat ze faalangst hebben; ook zuurstoftekort bij de geboorte kan tot gevolg hebben dat ze buitenbeentjes zijn. Ze zijn contactgestoord of minder gemotiveerd, waardoor ze het gewoon onderwijs niet kunnen volgen. De buitenwacht denkt dat hier zwak begaafde kinderen zitten, maar dat is helemaal niet waar. Ik spreek liever van kinderen die omgangsproblemen hebben, dan dat ze moeilijk opvoedbaar zouden zijn," aldus Koninkx.

In Limburg 994 ZMOK'ers

In Nederland bezochten per 16 januari 1988 5.530 kinderen de in totaal 83 ZMOK-scholen; van de ruim 5.500 leerlingen zijn er 4.400 jongens. De helft van de scholen is verbonden aan een internaat, waar de jeugd na schooltijd woont. Limburg telt twaalf ZMOK-scholen met 994 leerlingen. In Heerlen, Maastricht en Venlo zijn er twee en in Margraten, Geleen, Heythuysen, Heibloem, Horn en Roermond elk één. De ZMOK-scholen zijn verdeeld in twee leeftijdsgroepen: van zes tot twaalf en van twaalf tot twintig.

Verwaarloosd

Volgens een woordvoerder van het ministerie van onderwijs speelt het sociaal milieu toch een belangrijke rol: „De meeste kinderen hebben al een lange weg achter de rug voordat ze op een ZMOK-school terechtkomen. Ze hebben al verscheidene basisscholen of internaten bezocht. Velen van hen zijn op jonge leeftijd verwaarloosd, of de ouders waren niet bij machte hun kroost evenwichtig op te voeden."

'Onder de wieken' telt 48 leerlingen – uit het gebied dat zich aan de oostkant van de Maas uitstrekt tussen Echt en Reuver – en vier vaste leerkrachten. Iedere dag worden de scholieren met een taxi of busje naar school gebracht. Onder de 48 bevinden zich slechts negen meisjes; een verhouding van ongeveer één op vijf, die overeenkomt met het landelijk gemiddelde. De leerlingen van de streekschool, die in tegenstelling tot vele ZMOK-scholen niét in een internaat verblijven, worden verder begeleid door een logopediste, een psycholoog, een maatschappelijk werkster en een creatief-therapeute. Voordat ze er worden toegelaten ondergaan ze testen van een arts, een pedagoog en/of psycholoog, een maatschappelijk werker èn de directeur van de school.

Vooroordeel

Vanaf 1980 is Koninkx directeur van 'Onder de wieken'. In het begin heeft hij moeten vechten tegen de bekende bierkaai – het vooroordeel tegen de kinderen van een ZMOK-school: „De drempel is erg hoog. Ouders zien hun kroost hier liever niet belanden. Maar het belang van het kind staat voorop, dat vinden de ouders uiteindelijk ook wel. Als ze eenmaal aan deze school geproefd hebben hoe wij met elkaar omgaan, hoe we in feite één groot gezin vormen, dan wordt die drempel lager... maar die blijft bestaan."

Het tempo in de vier groepen van 'Onder de wieken' loopt niet parallel met dat van de groepen in het gewoon onderwijs. Tijdens de lessen wordt veel individueler gewerkt, het tempo is daarnaast aangepast en er wordt gewerkt in kleine groepjes. Het komt wel eens voor dat binnen één groep op misschien wel vijf of zes niveaus wordt lesgegeven.

Koninkx: „Maar dat kan natuurlijk ook wel met twaalf leerlingen. De kinderen die hier binnen komen, hebben, als je van een gemiddelde màg spreken, een achterstand op hun leeftijdsgenootjes van anderhalf à twee jaar. Eén ding staat vast, zij zakken niet dieper weg. Primair is het ons niet te doen om het leren. Het is veel belangrijker dat ze goed leren functioneren met andere kinderen, dan komt de rest vanzelf."

Kusje

Bij de indeling van de groepen is niet alleen gekeken naar leeftijd en didactisch ontwikkelingsniveau. Ook kijkt men naar de relatie die een leerling met een leerkracht en de medescholieren heeft. De leiding bouwt sterk op een vertrouwensrelatie, die zorgt voor de broodnodige innerlijke rust voor de kinderen. Moet een bepaald kind doorstromen naar een andere groep, wordt eerst bekeken of dat abrupt kan gebeuren. „Het kan ook wel eens zijn dat we zo iemand een maand of drie, vier langer bij zo'n onderwijzer laten zitten om de relatie af te bouwen. Sommigen hebben daar grote problemen mee, plassen weer in bed," vertelt Sjef Peerboom, leraar van groep I. En de directeur: „Bij die Sjef Peerboom bijvoorbeeld zitten de kinderen nog op schoot en als ze in de namiddag naar huis gaan krijgt hij van velen een kusje. Hier ga je niet, zoals gewoonlijk, over naar een andere groep voor de zomervakantie. Het hangt van een groot aantal factoren af."

Lieverd

En: „Wanneer de leerkracht in zo'n relatie bijvoorbeeld vijf minuten het kind negeert, kan dat een zeer forse straf zijn. Nadat de leerling de leerkracht geaccepteerd heeft, heb je er inderdaad geen kind meer aan. Maar voordat het zover is, heb je daar wel misschien twee jaar voor moeten vechten. Tja, het omgaan met deze kinderen slurpt energie, maar ze moeten ze me niet afpakken. Naast het directeurschap wil ik zeker voor de klas blijven staan." Dat het de jeugd ook erg goed bevalt op de ZMOK-school in Roermond leidt Koninkx af uit het feit dat er geen ongeoorloofd schoolverzuim is: „Dat komt gewoonweg niet voor. Zij zien ons niet als de meester die hen vervelende dingen laat leren." vertelt Koninkx, die een binnenstormende jongen vraagt naar buiten te gaan: „Lieverd, even niet. We zijn in gesprek..."

Drop-outs

De algemene doelstelling van het speciaal onderwijs en dus ook van het ZMOK – de kinderen laten terugkeren in het regulier onderwijs – wordt volgens Koninkx wel bereikt. Met ingehouden trots leest hij de resultaten voor van de voorbije vijf jaar. Van de bijna veertig leerlingen die 'Onder de wieken' verlieten zijn 'slechts' twee zogenaamde drop-outs. De rest ging door naar een LBO, MAVO, naar het voortgezet speciaal onderwijs of kreeg een baan. „Dat is toch een heel aardig resultaat, niet?," aldus Koninkx, die het leuk vindt dat nog steeds oud-leerlingen naar hem toekomen en hem vertellen hoe het met hen gaat: „Hieruit blijkt heel vaak dat we de jeugd die vroeger zo contactmoeilijk was, hebben kunnen bijsturen zodat ze in een maatschappij-acceptabele positie zijn terechtgekomen."

Onderwijs geeft jaarlijks zo'n 1,4 miljard gulden uit voor het speciaal onderwijs, waarvan één miljard aan personeelskosten. Die laatste post wordt nu voor vier jaar 'bevroren'. Dit in verband met de groeibeheersing van het speciaal onderwijs, waarin de leerling drie zoveel kost als een leerling in het gewoon onderwijs.

Dramatisch

Over dit soort beslissingen maakt Koninkx zich enorm boos. „De kwaliteit van het onderwijs is in gevaar. We krijgen wel ruimte, maar geen leerkrachten er bij. Er is een dramatisch stijgende lijn te zien is wat het aantal kinderen betreft dat speciaal onderwijs nodig heeft. Dit alles kan tot gevolg hebben dat heel wat leerlingen die hier eigenlijk op jonge leeftijd binnen moesten komen nu te laat dat speciaal onderwijs kunnen volgen Het is frustrerend om te weten dat we niet meer genoeg tijd hebben om iets met die kinderen te bereiken. Gelukkig hebben we nog geen wachtlijst, maar het huidig aantal kinderen is voor ons ook een maximum."

Dat de school vol is, blijkt tijdens een – tweede – bezoek. In groep I werken de kinderen, ook al is een onaangekondigde vreemde in de klas, zonder blikken of blozen aan de hun opgedragen rekensommen. Maar toch, na enkele tellen ben je één van hen en moet je de gemaakte sommen nakijken. Sjef Peerboom: „Er zijn kinderen die doen hun werk even goed als in het gewoon onderwijs." En dan plots één van de jongetjes (8), om te laten zien dat hij van van alles op de hoogte is: „Weet je, Vanden Boeynants is ontvoerd en laatst is Heijn ook ontvoerd en vermoord. En... Leo Visser is kampioen."

léon tops

● *Hub Koninkx bij 'zijn' leerlingen op de ZMOK-school: „De kinderen hier hebben een normaal intelligentie-niveau.*
Foto: JAN-PAUL KUIT

● *Peetjie Engels (voorgrond) doende met figuren uit de Feuerstein-methode. Moeder Netty (rechts) en zusje Werny (links) kijken toe. Vader Wil verdiept zich op de achtergrond in een dossier.* Foto: DRIES LINSSEN

Peetjie en de Feuerstein-methode

Peetjie is een mongooltje. Lief en vrolijk. Op haar tiende jaar ligt Peetjie verstandelijk twee, drie jaren achter op haar leeftijdgenootjes. En tóch zegt haar moeder Netty trots: „Peetjie kan goed lezen, een briefje schrijven, sommen maken..." En constateert bovendien: „Ze heeft grote vooruitgang geboekt, eigenwaarde gekregen. Als wij gedaan hadden wat deskundigen in Nederland zeiden, dan had Peetjie momenteel nauwelijks kunnen lezen en schrijven en amper kunnen rekenen." Moeder Netty en vader Wil Engels-Geurts in Schinnen zochten dan ook 'eigen wegen' om hun eerste dochter Peetjie te helpen bij haar 'natuurlijke' achterstand. Zij vonden na lang zoeken de methode van Feuerstein. Een Israëlische pedagoog en psycholoog van Roemeense oorsprong wiens methoden in Nederland (nog) niet naar juiste waarde worden geschat. Sterker nog, door sommige ortopedagogen en psychologen afkeurend worden bekritiseerd. Binnen het gezin Engels echter zijn de ervaringen ánders, positief.

Professor Reuven Feuerstein is een kleine man met lange witte baard. Klinisch psycholoog, hoogleraar aan de Bar Ilan Universiteit Zijn methoden tot verbetering van denkvaardigheden worden gedurende vijftien jaren overal ter wereld systematisch toegepast. Feuerstein is de geestelijke vader van een serie gestructureerde oefeningen om het denkvermogen van 'achterlijke' kinderen aanzienlijk te verhogen. Kinderen worden op specifieke manier gedwongen te denken, leren via enkele lesuren per week aan de hand van figuren onder meer hoe ze kennis kunnen opdoen.

Moeder en vader Engels werden een viertal jaren geleden via een tv-uitzending met de methode Feuerstein geconfronteerd. Hun interesse was gewekt. Echter, er bestond in Nederland nauwelijks literatuur over en Nederlandse experts wimpelden de methode hautain af. Inmiddels was Peetjie – die nu redelijk hoort maar met bril slecht ziet en zich in groepsverband nogal moeilijk concentreert – zes jaren oud geworden. Na de zoveelste test werd haar IQ op 62 gesteld en voldoende bevonden voor een MLK (moeilijk lerende kinderen)-school. Desondanks luidde het advies: plaatsing op een ZMLK (zeer moeilijk lerende kinderen)-school. Omdat, zo luidde het argument, het kind een mongooltje is. Netty en Wil in koor: „Dit pikten we niet, vonden we belachelijk."

Na veel heen en weer gepraat besloot men tot plaatsing op proef op een MLK-school. Het meisje zit er nu al voor het vierde jaar (in groep 3, met rekenen in groep 4). Peetjie volgt het onderwijs aardig, bovendien zwemt en skiet ze goed.

Docente

In juni vorig jaar maakten Netty en Wil Engels in Kortrijk daadwerkelijk kennis met de méthode van Feuerstein. Veertien dagen later zat het gezin Engels in het vliegtuig, richting Israël. Netty, als enige moeder tussen 110 cursisten, om aldaar het eerste deel van de basisopleiding voor docente 'instrumentele verrijking' (methode Feuerstein dus) te volgen; Peetjie om zich door Feuerstein te laten testen; vader Wil en jongste dochter Werny om in gezinsverband tevens een beetje vakantie te vieren.

Netty: „Vroeger dacht Peetjie niet, ze deed wat haar gezegd werd, dingen die haar geleerd waren, maar zélf vroeg ze nooit wat. Zélf ontplooide ze geen geestelijke activiteit. Aan de hand van de methode Feuerstein leerde ik Peetjie zélf dingen te constateren. Bijvoorbeeld: Peetjie, er staat een pak met vlokken en een pak met hagelslag op tafel. De pakken zijn hetzelfde, de woorden echter verschillend. Zie je dat? Na korte tijd vraag ik: Peetjie, wijs me het pak vlokken aan. Dat doet ze thans foutloos. Tijdens de testen in Israël werd ze altijd positief benaderd en werd haar duidelijk uitgelegd hoe ze getest zou worden, op welke vragen ze antwoord moest geven en welke opdrachten ze diende te vervullen en geduldig opmerkzaam gemaakt op fouten die ze begaan had. De testen vielen uiteindelijk uitstekend uit. Feuerstein (Peetjie: „Hij is een heel leuke opa!") voorspelde ons dat Peetjie met behulp van zijn methode nog heel veel zou kunnen leren."

Opsomming

Nu constateren Netty en Wil dat Peetjie sinds het bezoek aan Israël 'enorm vooruitgegaan' is. Drie, vier maal per week geeft moeder Netty haar Peetjie een uur 'Feuerstein'-les, houdt zich daarbij nauwkeurig aan de instructies en past haar lessen aan de leeftijd van Peetjie aan. Voor de Nieuwsbrief van de Stichting Down's Syndroom (Wanneperveen, nr.4 d.d. 22 december'88) somde Netty Engels de veranderingen op die zij sinds juni dit jaar bij haar mongooltje heeft opgemerkt. De opsomming:

- ze is beduidend zelfstandiger geworden, wil zélf meer doen;
- ze praat meer, haar zinsbouw is beter;
- ze kan gedeeltelijk haar gevoelens onder woorden brengen;
- ze kan iets tekenen dat niet eerst is voorgetekend, ze tekent nu zélf spontaan;
- ze legt verbanden; tegen mijn man die een hamer hanteert, zegt ze: 'Pappie, je bent nu net een timmerman';
- ze verdedigt zich zelf nu;
- ze verwoordt haar handelingen en motiveert ze soms ook;
- ze ontdekt fouten en corrigeert ze.

Netty's conclusie: „Peetjie is sterk veranderd, in korte tijd beduidend vooruit gegaan." Zij voegde er aan toe: „Het ligt niet alleen aan de lessen. We gaan ook anders met haar om, trachten voortdurend het zélf ontdekken te bevorderen. Bijvoorbeeld: Peetjie, wat zie je daar? Wat is dat? Waar lijkt het op? Vervolgens komen we er op terug. Wat heb je gezien? Waarom? Hoe? Hoe heette het? Schrijf het eens op! Peetjie's zelfstandigheid wordt er mede door gestimuleerd."

Les

Volgend jaar reist het gezin Engels-Geurts opnieuw naar Israël. Moeder Netty om het tweede gedeelte van de basisopleiding voor docente 'instrumentele verrijking' te volgen, de rest van het gezin om haar gezelschap te houden. Vader Wil: „Het wordt hoog tijd dat de Feuerstein-methode ook in Nederland op scholen in de praktijk wordt gebracht. Niet iedereen is in staat te doen wat wij, wat vóóral Netty gedaan heeft. Niet iedereen speelt het klaar thuis een kind als Peetjie te onderwijzen." Terwijl Peetjie zich bij voorbaat verheugde op het weerzien met de 'leuke opa', hebben haar ouders een boodschap aan het adres van ouders met mongooltjes: „Ze kunnen veel méér dan men denkt." Voor Netty en Wil de grote les van opgedane ervaringen met de Feuerstein-methode.

nino tomadesso

ONDERWIJS & OPLEIDING

WAAROM JE MET EEN TECHNISCH BEROEP EEN VOORSPRONG HEBT?

LAAT DSM DAT MAAR EENS UITLEGGEN!

Om maar meteen met de deur in huis te vallen: er zijn niet genoeg goede vakmensen. Daar kunnen we bij DSM over meepraten. We hebben regelmatig jonge mensen nodig met een technisch beroep, maar ze zijn heel moeilijk te vinden.
Intussen weet iedereen wel hoe dat komt: veel te veel jongens en meisjes hebben na de basisschool een vervolgopleiding gekozen, waarmee ze in de bedrijven niet terecht kunnen.

Veel kinderen komen na de basisschool bijvoorbeeld niet op de LTS terecht, terwijl ze daar nu juist heel geschikt voor zijn. Want daar leer je een vak en je krijgt er ook algemene ontwikkeling. Met zo'n technische opleiding kun je dan weer verder naar de MTS. Als je dat hebt gedaan (en dan zijn jullie intussen allemaal 'jonge mannen en vrouwen') worden je kansen op een goede baan natuurlijk veel groter! Bij DSM bijvoorbeeld hebben we altijd wel mogelijkheden in de procestechniek en de onderhoudssector.
Trouwens, ook voor MAVO- en HAVO-leerlingen met wis- en natuurkunde en voor jongens en meisjes met een VWO-opleiding zijn er bij DSM verschillende mogelijkheden.

Wil je meer weten?

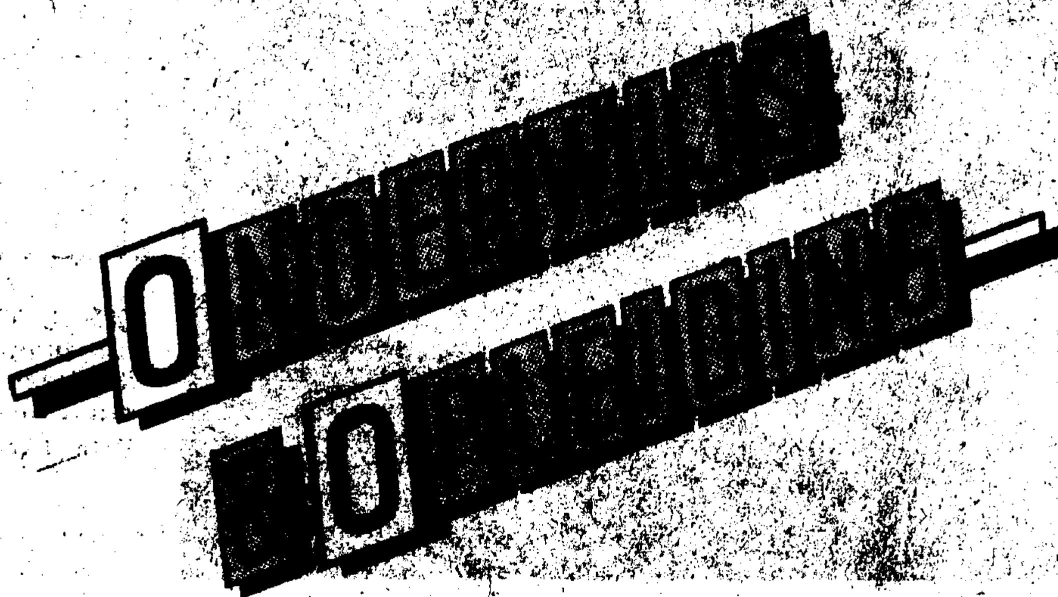
Kom dan naar de stand van DSM op de Studie- en Beroepenmanifestatie in Roermond (22 t/m 25 februari 1989). Daar kunnen we je alles vertellen: om welke beroepen het gaat, welke vooropleiding je daarvoor moet hebben, kortom: alles wat je moet weten om een juiste keuze te maken.
Voor jezelf. Want het gaat om je toekomst. Wij, van DSM, kunnen je uitleggen, waarom je met een technisch beroep een voorsprong hebt. En dan niet alleen jongens, maar óók meisjes.

Tot ziens dus, in Roermond.

DSM

We hèbben een oplossing of we vinden er een.

● *Oefenen, oefenen, oefenen...*
Foto: WIDDERSHOVEN

Terriër-mentaliteit onmisbaar bij ballet

Houthem, zeven uur. Ivo's wekker begint te rinkelen. acht uur zit hij in de trein naar stricht. Soms komt hij te laat school, het Trichter-college, dat hij de bus mist. Meestal is op tijd. Om half drie is de school Hij maakt zijn huiswerk en om uur begint de leukste les van de ballet. Twee uur lang. Als hij acht uur thuis komt is er alleen tijd voor eten. Dan is het bed- Een dag uit het leven van Ivo, jaar oud. Een dag zoals alle da-

stricht, kwart over drie. Mirte's is net begonnen. Ze zit nog op basisschool in Maastricht, maar haar klinkt de laatste school- pas na vijven. Als alle andere jes en jongens van haar klas zijn, is Mirte nog aan het werk. zou niet anders willen. *Jetés, de bourrés, pliés, bâtements, de barre* en op de *spitzen.* hele programma wordt afge- kt. Ze heeft balletles van- , Mirte, 12 jaar oud. Net als andere dagen.

en van maandag tot en met dag. Elke dag minimaal ander- tot twee uur. Een zwaar pro- amma. Je moet het echt willen, houdend zijn, een terriër-men- teit hebben, anders lukt het „Het is heel zwaar. De klas en ballet," zegt Ivo. Hij t er echter niet aan om er mee oppen. Gemotiveerd zijn ze al- aal, Mirte, Ivo en hun klasgeno- Spieken, afkijken of minder je doen, kan bij ballet niet. En bij blessure thuisblijven, mag . Dan moet je komen kijken.

ng

zijn nog jong, Ivo en Mirte. Maar moet ook. Wie later een carrière klassiek danser(es) wil moet op jonge leeftijd met dansen be- en. Twaalf kan nog net, maar al voor meisjes is dat eigenlijk e oud. Meisjes die op hun ne- de of tiende zijn begonnen heb- een grote voorsprong. Je moet goeden huize komen om dat in alen. Voor jongens geldt dat der. Die worden positief gedis- neerd, want er zijn er niet . De beroepskansen zijn beter oor voor hen is de techniek der zwaar.

Vooropleiding Toneeldans is in ember van het vorig jaar ge- t. Het is onderdeel van de To- academie in Maastricht die be- rt tot de Rijkshogeschool tricht. Het doel van de oplei- g toneeldans is jongens en meisjes voor te bereiden op het beroep van klassieke toneeldanser of -danseres. Er is een samenwerking aangegaan met het Trichtercollege in Maastricht omdat een goede middelbare schoolopleiding onontbeerlijk is voor dansers en ballerina's.

De vooropleiding is voor meisjes en jongens van acht tot en met zestien, zeventien jaar. Ze beginnen met een selectieklas, de kweekbak. Negen-, tienjarigen krijgen dan een à twee keer per week les. Daarna volgen klassen een tot en met zeven waar dagelijks les wordt gegeven. De opleiding kost 100 gulden per maand. Wie toneeldanser(es) wil worden kan daarna naar de hogere beroepsopleiding voor ballet. Daarvoor heb je wel HAVO of minimaal MAVO nodig.

Ballerina

Mirte bijvoorbeeld wil graag verder in het toneeldansen. „Ik wil later ballerina worden," zegt ze overtuigend. „Ik denk wel dat ook de andere meisjes dat willen." Ivo is vooral aan ballet begonnen omdat hij lenig wilde worden. Acteur en danser, dat is zijn toekomstdroom.

De Maastrichtse opleiding is opgezet in samenwerking met de Dansacademie Brabant in Tilburg. Vroeger was Tilburg ook de dichtsbijzijnde plaats waar Limburgse jongens en meisjes een vooropleiding dans konden volgen. Dat betekende vaak dat ze in een pleeggezin ondergebracht moesten worden, als ze in het ballet hun roeping zagen. Dat hoeft nu niet meer. Maastrichtse Mirte kan in Maastricht blijven. Vanuit andere Limburgse plaatsen zoals Roermond en Heerlen 'treinen' de jongens en meisjes.

Om tot de vooropleiding toegelaten te worden moeten de kinderen twee keer auditie doen. Daarvoor hoeven ze geen balletles gehad te hebben. Met aanleg en de goede leeftijd kan iedereen auditie doen. Verder is er een algemene medische keuring en een orthopedische keuring. Tenslotte moeten de kinderen geschikt zijn om minimaal een MAVO-opleiding te volgen. „Maar alle kinderen die door de selectie heenkomen, maken een kans ballerina of balletdanser te worden," verklaart Marja Ronda.

Les

Mirte's groep, klas twee, heeft les. In deze klas zitten alleen meisjes. De vier jongens die aan de vooropleiding meedoen zitten in klas een. De figuren zijn jong en rank, de gezichten strak, de haren opgestoken. De twaalf ballerina's in spé luisteren geconcentreerd naar de franstalige aanwijzingen van lerares Marja Ronda. Met rode wangen proberen ze hun trillende spieren in bedwang te houden en hun evenwicht te bewaren. De oefeningen volgen elkaar in snel tempo op. De kinderen moeten heel wat onthouden.

Na een combinatie een of twee keer te hebben geoefend, moet het er in zitten. „Choreografen hebben geen geduld. Danseressen moeten alles weten," zegt Marja tegen een van de meisjes die wat moeite heeft met een oefening. De dansvloer is pas gepoetst en nog wat glad. De meisjes hebben er last van. „Dat zul je wel eens vaker meemaken. Er kan niets gebeuren. Je kunt alleen op je bips vallen," reageert Marja Ronda.

Vaganova

De Maastrichtse Marja Ronda en de Joegoslaaf Edi Dezman geven de lessen aan de bijna zestig leerlingen. Daarbij gaan ze uit van de Vaganova-methode. Dat is een Russische methode die een aantal van de beste dansers heeft voortgebracht zoals Rudolf Noerejev en Michajl Barysjnikov. De school telt nu pas drie klassen, naast de 'kweekbak'. Dat moeten er de komende jaren zeven worden. De leerlingen blijven opschuiven tot het eind van de middelbare school. Marja Ronda: „De opleiding gaat straks een pyramide-opbouw kennen. Op het laatst blijven alleen de echt getalenteerde en sterke balletdansers over."

Wie dat zullen zijn kan Marja Ronda nu nog niet zien. „Je hebt wel je favorieten, waarvan je denkt dat het wat zal worden. Maar je komt voor aardige verrassingen te staan. Er zijn erbij die zich later heel goed ontwikkelen. Het is zo'n lange weg. De puberteit is het moeilijkste. Soms dijen meisjes toch ineens uit in de puberteit. Menig meisje heeft daardoor moeten ophouden. Dansers moeten er mooi uitzien. De verhoudingen moeten mooi zijn. Maar persoonlijkheid moeten ze straks ook hebben."

Zelf zijn de jongens en meisjes geheel en al in de ban van het ballet. Maar wat vindt de omgeving ervan? Mirte: „Soms draaien ze pirouettes voor me. Een meisje vindt me een tutje omdat ik op ballet zit. Ze is zelf een tut." Bij meisjes wordt ballet echter gemakkelijker geaccepteerd, dan bij jongens. Ivo: „Mijn moeder vindt het prachtig, mijn vader en zusje vinden het ook leuk. De rest van de familie weet niet wat ze ervan moet zeggen." En andere jongens? „Ben je nu een eitje, zeggen ze wel. En ik word ook uitgelachen, maar als ik later beroemd ben dan kan ik hen uitlachen."

De opleiding houdt zaterdag 11 maart een auditie voor nieuwe leerlingen in de leeftijd van acht tot twaalf jaar in de studio van de Toneelacademie, Lenculenstraat 33, Maastricht. De auditie begint om 14.00 uur en is kosteloos. Voor aanmeldingen: 043-215905.

ans bouwmans

'Wie staat er nog achter de minister?'

Zoals achter zoveel gevels van de herenhuizen aan de echtse Biltstraat heerst ook op benedenverdieping van pand 401 studentikoze chaos. De wanden beplakt met posters die de be- er op wijzen dat van het hui- onderwijs helemaal niets, dan verwaarloosbaar weinig deugt. kele bestuursleden van de Lande- Studenten Vakbond bespreken jongste dreigement van onder- minister Deetman. Die een dag er geroepen heeft zijn biezen te ken als hij opnieuw gedwongen dt de bijl te zetten in zijn begro-

moeten ons niet blind staren op minister," zegt de kersverse B-voorzitter Nicky de Hiep (26) t zij zich even uit het hektische heeft kunnen losmaken.

Deetman opstapt hoeft dat nog te betekenen dat het onderwijs- id fundamenteel gewijzigd dt. Het gaat om het beleid en niet de betrokken minister."

nt niet weg dat de studenten- bond steeds weer met minister tman de degens moet kruisen. de harmonisatiewet, om de OV- kaart, om de studiefinanciering, zeker niet te vergeten de kwaliteit het onderwijs.

rrogant

tweede verdieping van het htse pand zet Nicky de Hiep, voor 80 uur werk per week, de ondeuren open om de zon bin- te laten. De Hiep, voormalig zitster van de Amsterdamse stu- beweging, solliciteerde bij de VB vanwege de uitdaging. An- lf jaar lang legt ze haar studie eke Wetenschappen stil om te ken voor de achterban; zijnde gduizend studenten. En die ing laat ze niet verschralen de negerende, bijna arrogante ding van de minister ten opzich- n de studentenvakbond.

man neemt ons best serieus," ze resoluut. „Dat zal hij ook wel en." Als voorbeeld geeft ze dat nister zelf contact opnam met LSVB nadat het bestuur daarvan weggelopen tijdens het novem- overleg. Dat de niet geringe kri- van de media en de commissie a op de houding van de minis- deels debet aan was deert de Hiep al heel wat minder. „Hij probeert zelf wat denigrerend over ons te doen. In het VARA-radioprogramma Spijkers met Koppen citeerde hij een uitspraak dat je 'in dit vak met Jan en Alleman moet omgaan'." Nicky de Hiep zat naast hem.

Plat

Maarten Udo, de LSVB-specialist op het gebied van de Harmonisatiewet, is nu aangeschoven. De vraag welke concrete consequenties de komende bezuinigingen inhouden voor studenten schuift Nicky naar hem door. „De achteruitgang in het vrij besteedbaar inkomen voor studenten komt op 15 tot 20 procent," zegt de man van de cijfers.

„En dan te bedenken dat ze in het wegvervoer al voor een of twee procenten de zaak plat leggen," vult Nicky de Hiep aan.

Aanleiding tot nieuwe acties?

De Hiep twijfelt even. „Nou ja, je kunt wel opschrijven dat er binnenkort nieuwe acties komen." Onder acties verstaat ze 'geweldloze acties'. Maar waarschuwt dat het 'niet weinig is wat we kunnen'. „Het hele onderwijs, dat wil zeggen kleuters, studenten en personeel ontspringen momenteel de bezuinigingsdans niet. Daarnaast hebben nagenoeg alle studiefinancieringsgerechtigden ouders. En daaronder, dat kun je wel uitrekenen, zitten een hoop CDA-stemmers."

De LSVB is na zoveel jaren Deetman niet vies meer van een stemadvies. Maar keert alles dan ten goede als de PvdA het roer zou overnemen?

„Bij de PvdA bestaat in ieder geval de bereidheid om naar ons te luisteren. Overigens is ook het CDJA het grotendeels met ons eens voor wat betreft de bezuinigingen op het onderwijs. Wie staat er nog achter dit onderwijsbeleid?".

Al zegt de Hiep het niet hardop, ze laat doorschemeren dat de komende acties breed van opzet zullen zijn. Kleuters aan de hand van studenten op het Binnenhof zogezegd, en alle scholen 'plat'.

De Hiep ontmoet Deetman eenmaal in de zes weken tijdens het zogenaamde studentenkamer-overleg. Maar gezien de aandacht van de media en de vele 'secondanten' die beide partijen meenemen blijft dat overleg zeer formeel. „Af en toe kun je de minister even aanschieten in de wandelgangen van de Eerste Kamer. Dat is de enige manier om op een iets gemoedelijker wijze met de minister van gedachten te wisselen. Alleen op die manier kun je er achter komen waar de minister zijn prioriteiten legt."

Schuld

De studenten krijgen het in de komende jaren niet gemakkelijk weet Maarten Udo. „Een student die nu zes jaar over zijn studie doet en maximaal moet lenen komt in het HBO uit op een schuld van 19 mille, in het WO op een schuld van 21 mille. De rente over die lening begint straks al tijdens je studie te lopen. Bovendien moet je meer lenen omdat de huidige tweede gift van de overheid vervalt. Al met al kom je dan op een gemiddelde schuld van ongeveer 45.000 gulden."

Geen geruststellende gedachte voor de student van de toekomst. Bovendien moet dat bedrag bij een bank geleend gaan worden. „Het gevaar schuilt in de onrendabele studies," legt Udo uit. „Een student is natuurlijk een onbetrouwbare handelspartner voor de banken. En het is maar zeer de vraag welke rechtszekerheid studenten kunnen aanboren."

Naast alle vragen over de bezuinigingen en de consequenties daarvan is volgens Nicky de Hiep de aandacht voor de onderwijskwaliteit een beetje verslapt. De vakbonden zijn druk doende met een inventarisatie van wat de verschillende fusies nu kwalitatief teweeg hebben gebracht.

„Maar als wij roepen dat de kwaliteit van van het onderwijs belabberd is, dan roept Lubbers 'waar hebben ze het over'. En dan heeft hij wel een beetje gelijk. Maar we zijn wel anderhalf jaar bezig met die inventarisatie en we kunnen binnenkort met gegevens komen," aldus de Hiep.

Een tip van de sluier.

Udo: „Mensen in het onderwijs zitten vaak vastgeroest. Als er bezuinigd moet worden dan kijkt men niet naar hoe het anders moet, maar welke lesgedeelten weg kunnen vallen. De flexibiliteit is heel slecht."

Nicky de Hiep is behoorlijk optimistisch over de veranderingen die moeten komen in het onderwijs. Je krijgt bijna de indruk dat ze veel hoop koestert dat het politieke klimaat zal veranderen na de verkiezingen.

Dat duurt dus nog even.

De Hiep laat even een stilte vallen. „Soms denk ik dat Deetman bewust aanstuurt op een grote crisis."

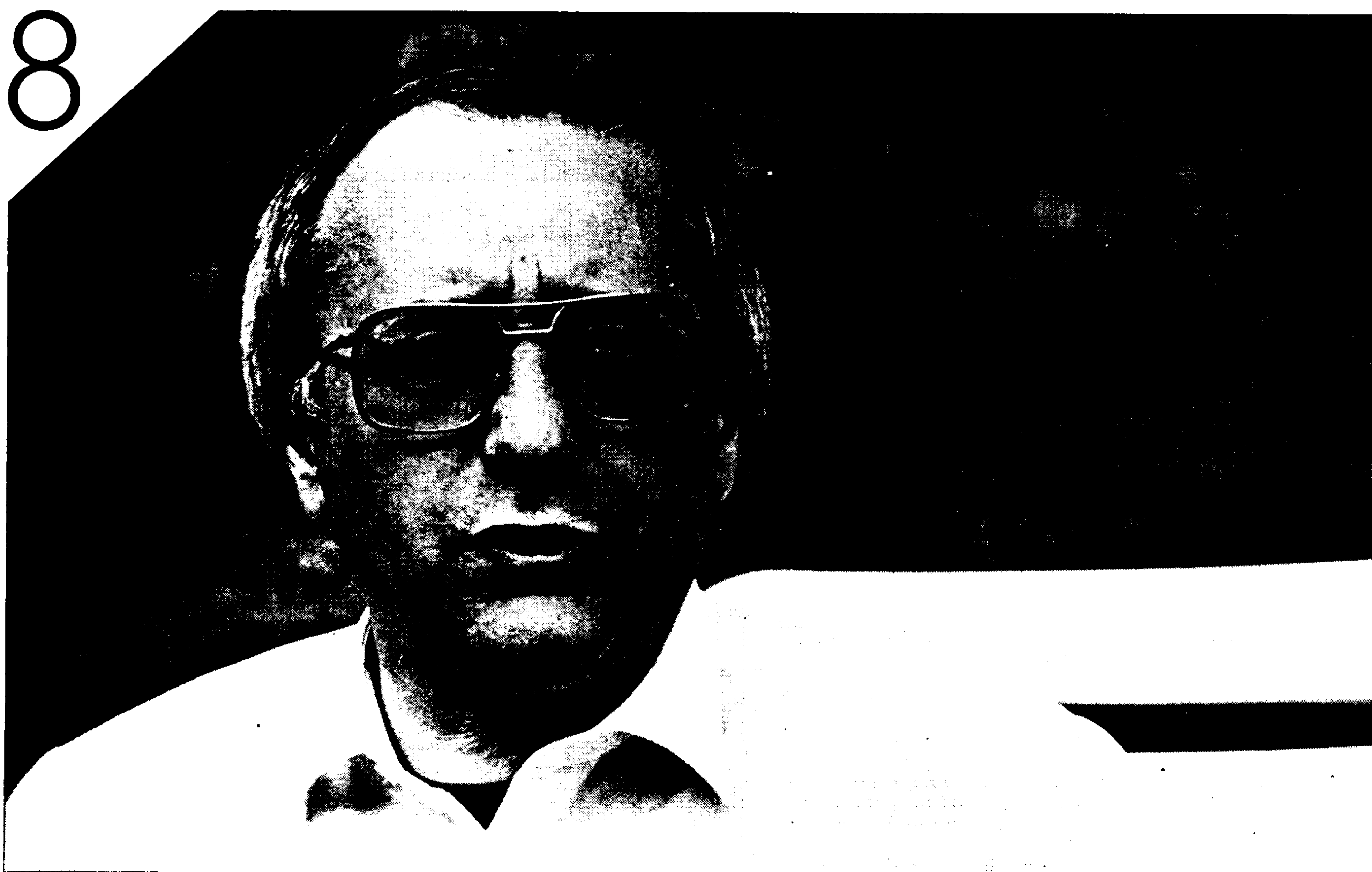
Afbraak en wederopbouw?

„Zoiets."

emile hollman

● *Nicky de Hiep.*
Foto:'t STICHT

● *Jan Notten: goed onderwijs gaat veel geld kosten.*
Foto: DRIES LINSSEN

Pabo in negatieve spiraal, en het wordt nog erger

Om te beginnen een paar gemeenplaatsen over de Pabo (opleiding leraren basisonderwijs) op een rijtje:

- de Pabo-leerlingen kunnen niet rekenen;
- de Pabo-leerlingen kunnen niet spellen;
- de Pabo-leerlingen zijn nauwelijks gemotiveerd;
- de Pabo-leerlingen kunnen niet met kleuters omgaan;
- de Pabo-leerlingen... ga zo maar door.

Het zijn allemaal kreten, die de afgelopen maanden de krantepagina's hebben gehaald. Al dan niet onderbouwd door onderzoeken, cijfermateriaal en feiten.

En de Pabo's? Die zwegen.

„Wij zwegen, tenminste naar de buitenwereld toe. We hebben ook vaak de indruk dat men niet naar ons luisteren wil. Iedereen bemoeit zich met onderwijs, maar meestal vanuit de optiek van zoveel jaar geleden, de tijd dat men zelf in de schoolbanken zat. Maar er is natuurlijk wel wat veranderd."

De woorden zijn van Jan Notten (54), ruim 19 jaar leraar Nederlands aan de Pabo in Heerlen (voorheen de Pedagogische Academie en daarvoor de Kweekschool voor onderwijzers -essen).

Hij ergert zich mateloos aan de kritiek, die de laatste tijd met toenemende intensiteit over de Pabo's wordt uitgestort. Niet omdat hij het niet eens zou zijn met die kritiek; hij weet best dat er iets mis is. Maar zijn ergernis is zo groot omdat niemand zich kennelijk afvraagt wáárom de leerlingen van de Pabo's op wezenlijke punten kennelijk tekort schieten.

Jan Notten: „In 1984 is de fusie tot stand gekomen tussen de Pedagogische Academie (PA) en de KLOS, de opleiding voor kleuterleidsters. Twee in veel opzichten totaal verschillende opleidingen, met totaal verschillende didactische opvattingen, werden samen gevoegd. Een fusie die de tijd moest krijgen om tot een eenheid te groeien.

Maar daar overheen is toen een reeks bezuinigingsmaatregelen gekomen, die het hele fundament onder die nieuwe Pabo heeft ondergraven. Van de oorspronkelijke doelstelling is nauwelijks iets terecht gekomen. En dat is niet de schuld van de leraren van de Pabo, niet de schuld van de leerlingen, maar de schuld van 'Deetman'.

Hij immers heeft het onderwijs uitgekleed en heeft, ook toen hij voor de tweede periode als minister van onderwijs aantrad, niet beloofd dat hij de kwaliteit van het onderwijs zou verbeteren. Maar hij heeft toen aangekondigd dat hij nóg eens één miljard gulden zou bezuinigen. En dat hebben we geweten."

Tussendoor: Jan Notten heeft niets tegen minister Deetman persoonlijk, al is die in onderwijskringen vaak gehate minister wel de personificatie van het bezuinigingsbeleid. Notten: „We weten allemaal dat, wanneer Deetman weg zou gaan, zijn opvolger waarschijnlijk precies hetzelfde zou doen. En als er een andere regering van een andere signatuur zou komen vrees ik dat het onderwijs toch niet diezelfde prioriteit zal krijgen als bijvoorbeeld milieu en defensie nu hebben. Er moet een maatschappelijk draagvlak zijn voor een ombuiging en ik vrees dat die er in Nederland nu niet is."

Terug naar de Pabo en de kwaliteit van het onderwijs. Jan Notten zet wat verklarende cijfers op een rijtje. Willekeurig.

- de student die vroeger voor onderwijzer studeerde kreeg 28 uur les per week, nu is dat 21 uur. Het aantal uren Nederlands is praktisch gehalveerd;

- de opleiding is van drie naar vier jaar gegaan. Er zijn echter niet méér lesuren gekomen, maar minder. Wel meer praktijkuren, waardoor een deel van de opleiding afgewenteld wordt op de toch al overbelaste directeuren en leerkrachten van basisscholen. De vergoeding die zij daarvoor kregen (700 gulden per jaar) is echter ingetrokken;

- er is de afgelopen jaren zoveel bezuinigd dat de opleidingskosten van een gemiddeld HBO-student (Hoger Beroeps Onderwijs, waar de Pabo onder valt) met 40 procent zijn verminderd;

- onderwijsmensen verdienen gemiddeld zes procent minder dan vergelijkbare ambtenaren en 16 procent minder dan het bedrijfsleven pleegt te betalen;

- de HOS-nota (herziening salarissen onderwijs, ingevoerd 1 augustus 1985) heeft de salarissen van de onderwijsgevenden structureel aangetast. Zo is de maximum-leeftijd waarop men de top bereikt verschoven van 42 naar 49 jaar. Dat scheelt een leraar een ton aan inkomsten;

- in 1978 leverden Klos en PA in Heerlen samen 235 kleuterleidsters en onderwijzers af. In 1988 slaagden aan de Pabo Heerlen 20 leraren;

- in 1992 zal er in Nederland een tekort zijn van minstens 7000 leerkrachten in het basisonderwijs. Nu al zijn er gebieden waar een tekort is en waar vacatures moeilijk in te vullen zijn;

- recent onderzoek heeft aangetoond dat leraren gemiddeld elf procent moeten overwerken om hun taken goed te vervullen. Een werkweek van 40 tot 44 uur is normaal. Bij directeuren van basisscholen is een week van 50 tot 60 uur heel gewoon;

- een beginnend leraar basisonderwijs verdient netto nog geen 300 gulden méér dan het verplichte minimum-loon. Dat is de prikkel voor acht tot tien jaar studeren.

„Het is een willekeurige opsomming, die ik nog veel langer zou kunnen maken. Ik wil er alleen maar mee aangeven dat er nogal wat gebeurd is in de onderwijswereld. Vooral op financieel gebied is er met ons gesold. En, je kunt het wenden of keren, geld is en blijft een belangrijk teken van waardering. Geld is voor veel mensen nog steeds een goede prikkel, zeker voor de jongeren van nu. Die prikkel om te presteren is er nauwelijk meer."

Notten voorziet dat het alleen nog maar slechter zal worden met het peil van het onderwijs.

„Het is een spiraal omlaag. De Pabo levert studenten af die een aantal basisvaardigheden niet meer voldoende beheersen. Die gaan op hun beurt les geven aan kinderen. Die kinderen komen dus onvoldoende toegerust op middelbare scholen en stromen daarna weer door naar de Pabo. En zo gaat de negatieve kringloop verder."

„Nog een belangrijk punt. Er is een hemelsbreed verschil tussen de strenge onderwijzer van vroeger en de leerkracht aan de basisschool nu. Het kind op de basisschool nú is moeilijker hanteerbaar dan het kind vroeger. Het is individueler geworden, het heeft meer meegemaakt, meer gezien, is mondiger, is veel visueler ingesteld, heeft minder concentratievermogen en kan minder goed luisteren naar iemand die iets vertelt.

Dat vereist dus een geheel andere aanpak in de klas. Dat vereist vooral van de leerkracht een andere manier van lesgeven. Dat stelt veel hogere eisen aan de leerkracht van nu dan aan die van vroeger.

De reactie van de minister van onderwijs op die taakverzwaring is daarmee echter totaal in tegenspraak: minder geld, grotere klassen, meer vakken, minder lesuren."

Notten's noodkreet: „Het is de hoogste tijd dat de mensen, alle mensen, zich zorgen gaan maken over het peil van ons onderwijs. Ze hoeven niet bezorgd te zijn om het lot van de leerkrachten, maar wel over het onderwijs dat aan hun kinderen en de kinderen in de toekomst gegeven zal worden. Of zij zullen moeten accepteren dat de kwaliteit van het onderwijs nog verder omlaag gaat en echt bedenkelijk wordt.

Gebeurt dat laatste dan voorzie ik ook in Nederland 'Amerikaanse' toestanden. Dan gaat goed onderwijs veel geld kosten. Dan komen er privé-scholen, op alle nivo's, ook basisscholen. Dan kunnen mensen met geld hun kinderen wel een goede opleiding geven, waardoor die automatisch in aanmerking komen voor de betere banen. En op hun beurt kunnen die dan een goede school voor hun kinderen betalen.

En kinderen van minder bedeelden krijgen het minimum aan onderwijs, een uitgehold onderwijs waarmee ze later geen kant uit kunnen. Dat zijn dan kinderen die ook niet kunnen zwemmen (schoolzwemmen is te duur), die slechte tanden hebben (de schooltandarts is te duur) en die niet kunnen spellen (een leraar Nederlands is te duur).

Wordt dat de toekomst van het onderwijs in Nederland?

Dan is het ideaal van de jaren zestig – gelijke onderwijskansen voor iedereen – in nog geen dertig jaar tijd voorgoed om zeep geholpen."

martin huppertz

'Studenten PABO krijgen te weinig taalonderwijs'

Van de redactie binnenland
AMSTERDAM - De tekorten die in de taalbeheersing van PABO-studenten zijn geconstateerd kunnen hen niet worden aangerekend. In de lerarenopleidingen voor het basisonderwijs kan en wordt niet veel tijd besteed aan onderwijs in taalvaardigheid. De studenten hadden waarschijnlijk beter kunnen presteren als zij wat meer waren getraind.
Dit vindt de onderzoeker en leraar Nederlands dr G. Rijlaarsdam. Hij sprak zaterdag in Amsterdam op de themadag Scholing in Taalgebruik van het Genootschap Onze Taal.

Rijlaarsdam en de onderwijsso- ...

● *Uit het LD van enkele jaren geleden.*

Vrijheid van onderwijs, ook achter de tralies

Onderwijs achter de tralies heeft in Nederland nog een toekomst te gaan, zeker vergelijken bij Zweden. Niet alleen op Nederland maar ook op West-Duitsland heeft Zweden een benijdenswaardige terreinwinst geboekt die moeilijk in te halen lijkt. Waar hier in een doorsnee huis van bewaring of gevangenis (de penitentiaire inrichtingen) bij de gratie van Justitie één vaste leerkracht rondloopt, heeft Zweden er negen, zo leert een vergelijking tussen bijvoorbeeld de HvB's van Malmö en Roermond. Het is des te opmerkelijker uit de mond van gedetineerde Cees te horen – die beide HvB's van buiten èn van binnen kent – dat men name het onderwijs hier op hem een goede indruk maakt en 'voor Zweden niet onderdoet'. Het HvB Roermond doet een boekje open over onderwijs achter de tralies en hoe paradoxaal het moge klinken: de vrijheid van onderwijs.

Geen enkele gedetineerde is verplicht in de schoolbanken te kruipen, maar voor wie wil is er een weg. Vaste leerkracht Benno Kroese over de motivatie van gedetineerden: „Daar zitten twee kanten aan: de cel ontvluchten en de kans krijgen om nieuwtjes uit te wisselen („Die en die is voorgeweest en de eis is..."), van de andere kant echt iets willen leren. Het laatste sluit het eerste nooit uit, maar wie 'ja' zegt tegen onderwijs – hier in het HvB met 112 celplaatsen zo'n 40 procent – kiest daar bewust voor. De meesten willen dus echt, en wie niet echt wil valt ook snel af, is de ervaring."

Onderwijs valt onder sociaal-cultureel werk, net als sport en spel of kunstzinnige vorming. Gedetineerden kunnen op hun vrije dagdelen intekenen op verschillende onderdelen en dat geldt ook voor het onderwijspakket. Voor het onderwijs liggen de keuzemogelijkheden even anders. Niet zo van 'och weet je wat, ik pak dat maar'. En dat zou trouwens ook niet kunnen, verduidelijkt het hoofd sociaal-cultureel werk Gerard van Aggelen.

„Vijf op 20 gedetineerden hier in huis is analfabeet. Mensen wringen zich in allerlei bochten om dat te camoufleren, en soms is dát nog moeilijk te achterhalen. Het is een van de drempels naar het onderwijs, en meteen een hele grote. Het wordt tragisch als je letterlijk hoort: 'Ik heb de lagere school af, min vijf dagen, want toen ben ik van school getrapt omdat ik het hoofd van de school een bloempot naar zijn hoofd gegooid heb'. Of een gedetineerde die vertelt dat hij zijn hele schooltijd heeft moeten schoffelen omdat ze in de klas geen raad met hem wisten. Voordat je dan aan onderwijs denkt, moet je niet vergeten dat het zelfvertrouwen van heel wat gedetineerden deuken heeft opgelopen."

Het frappante vindt Van Aggelen dat op het laagste niveau vaak onvervulbare wensen liggen. Mensen zonder enige vooropleiding die rechten of psychologie willen studeren. Dat is er dus niet bij. „Ook niet voor mensen die dat aankunnen", vult Kroese aan: „Want Justitie is wel goed maar niet gek. Het HvB is geen studiecentrum en Justitie houdt daar de hand aan. Wat niet wil zeggen dat op onderwijsterrein de vrijheid van keuze groot is, in ieder geval divers."

Buiten lessen in moderne talen voor beginners en gevorderden, Nederlands (ook voor buitenlanders) of het omgaan met de computer, kunnen gedetineerden theorielessen voor (vracht)auto of motor volgen, maar evengoed gitaarles krijgen. Stagiaires van M.O.-opleidingen en van het conservatorium steken het HvB, en dus de gedetineerden, wekelijks een aantal uren de helpende hand toe.

Toen in oktober '83 het HvB in Roermond opening, moest het hele sociaal-cultureel werk, inclusief het onderwijs, nog van de grond getild worden. Van Aggelen: „Voor sport en spel en kunstzinnige vorming heeft het binnen het HvB niet aan belangstelling ontbroken. In onderwijs zit duidelijk groei, of zoals dat in brede zin heet: educatie. De bewaarders (ruim 70 in het HvB Roermond) die vanaf '84 verplicht zijn om bij hun opleiding een van de drie specialisties te kiezen, kijken nu ook naar educatie. Gericht op die extra taak, buiten de bewaking natuurlijk. Om eens een voorbeeld te noemen, typisch educatief is een bijdrage leveren aan inhaalonderwijs. Vergelijk het met de taak van leesmoeders binnen het reguliere onderwijs."

Onderwijs is in het HvB geen doel op zich, maar middel om het isolement te doorbreken zoals sport en spel of kunstzinnige vorming. Maar onderwijs be[...] kent voor gedetineerden [...] enig perspectief. De eerder [...] noemde Cees koos liefst [...] drie vakken: Frans voor ge[...] derden, verkeer, en een com[...] tercursus. „Ik wil het Frans be[...] leren spreken dan de Fran[...] zelf, want die spreken het met[...] Franse slag. Ik heb stomgen[...] mijn rijbewijs voor vracht[...] genchauffeur laten verlopen [...] dat wil ik nu weer gaan halen[...] weet maar nooit waar het go[...] voor is, zeker na 1992 als de gr[...] zen opengaan."

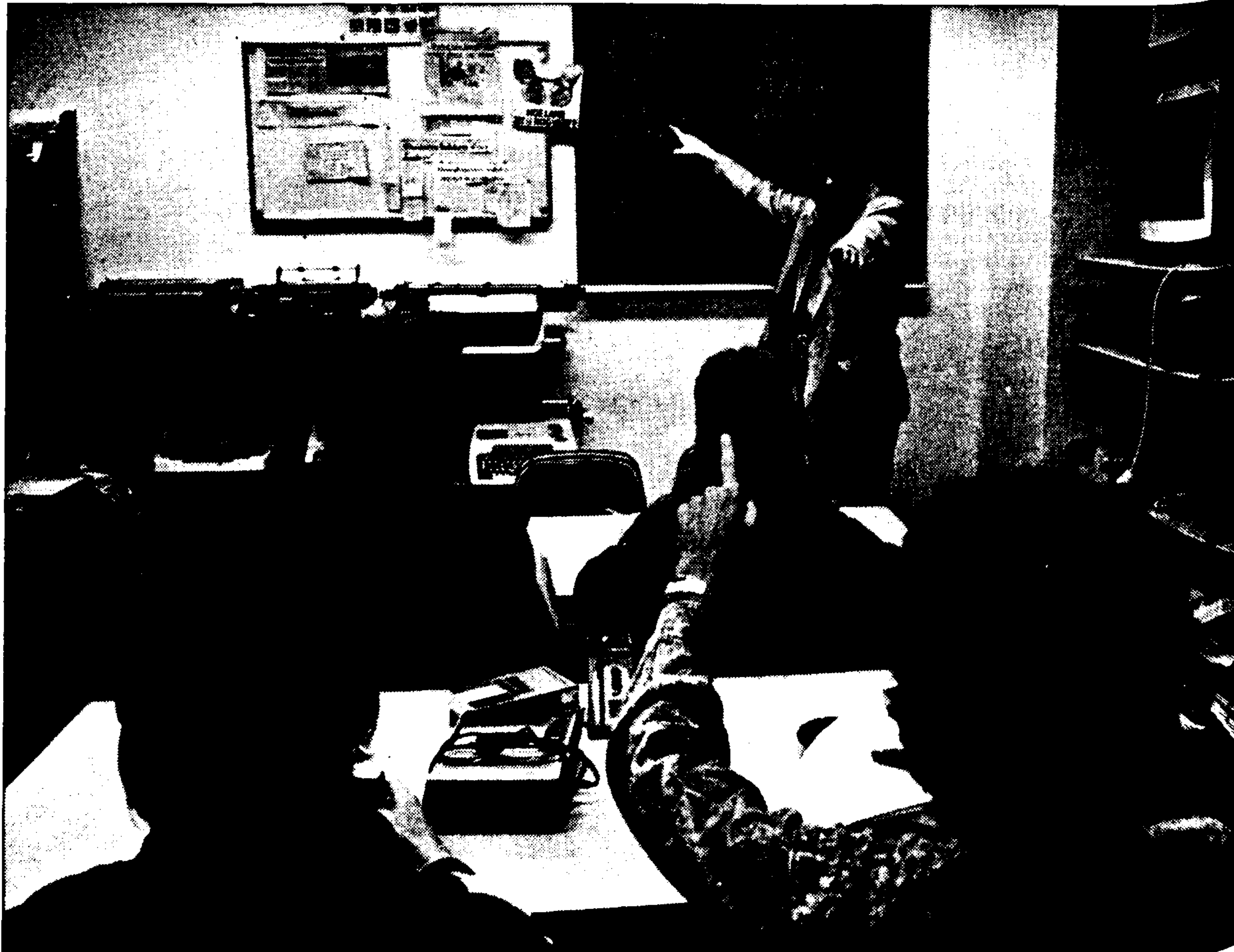
Alles goed en wel. De initia[...] ven zijn lovenswaardig. Just[...] laat het niet afweten, een gr[...] aantal gedetineerden dat ond[...] wijs wil volgen doet dat met g[...] te inzet. Maar wat levert het o[...] derwijs op? Kroese: „Soms [...] ploma's. Neem theorie verke[...] Eentje die zeer veel moeite h[...] met lezen en schrijven heeft [...] detentie zijn theorie-autorije[...] men gehaald. Ook had hij [...] stemming praktijklessen te v[...] gen. Een ander haalde eem m[...] delbare schoolstudie met nege[...] en tienen. Dat leverde hem z[...] nog een compliment van [...] staatssecretaris op."

„Er bestaat ook een certific[...] voor de grafische werkpla[...] Dat kan later altijd een aanbe[...] ling zijn. Maar in veel gevallen [...] het onderwijs een eerste stap [...] fabetisering), of het ontdek[...] van een nieuwe tijdsinvulli[...] Gekeken naar het aantal anal[...] beten is inhaalonderwijs zeer b[...] langrijk. Het onderwijs is d[...] vaak een aanzet. Wie als lee[...] kracht in productie denkt, raa[...] absoluut zeker gefrustreerd. [...] moet niet te grote illusies he[...] ben."

„Ik ben in de eerste plaats onde[...] wijsman en geen maatschapp[...] lijk werker. Maar je kunt in [...] vak niet slagen als je voor h[...] maatschappelijk werk geen o[...] hebt." Buiten het HvB hee[...] Kroese een landelijke functie [...] een zes-koppige overleggro[...] van zijn vakgenoten. Hij is e[...] van de twee vertegenwoordige[...] van Nederland beneden de gro[...] rivieren. In die groep worden [...] onderwijskundige ideeën gebu[...] deld van de regionale overle[...] groepen. Reguliere scholen do[...] ook wel vaker een beroep o[...] Kroese, meestal bij projecte[...] over bestrijding van crimina[...] teit. Hij blijft daar overigens vo[...] open staan (☎ 04750-81111, to[...] stel 142).

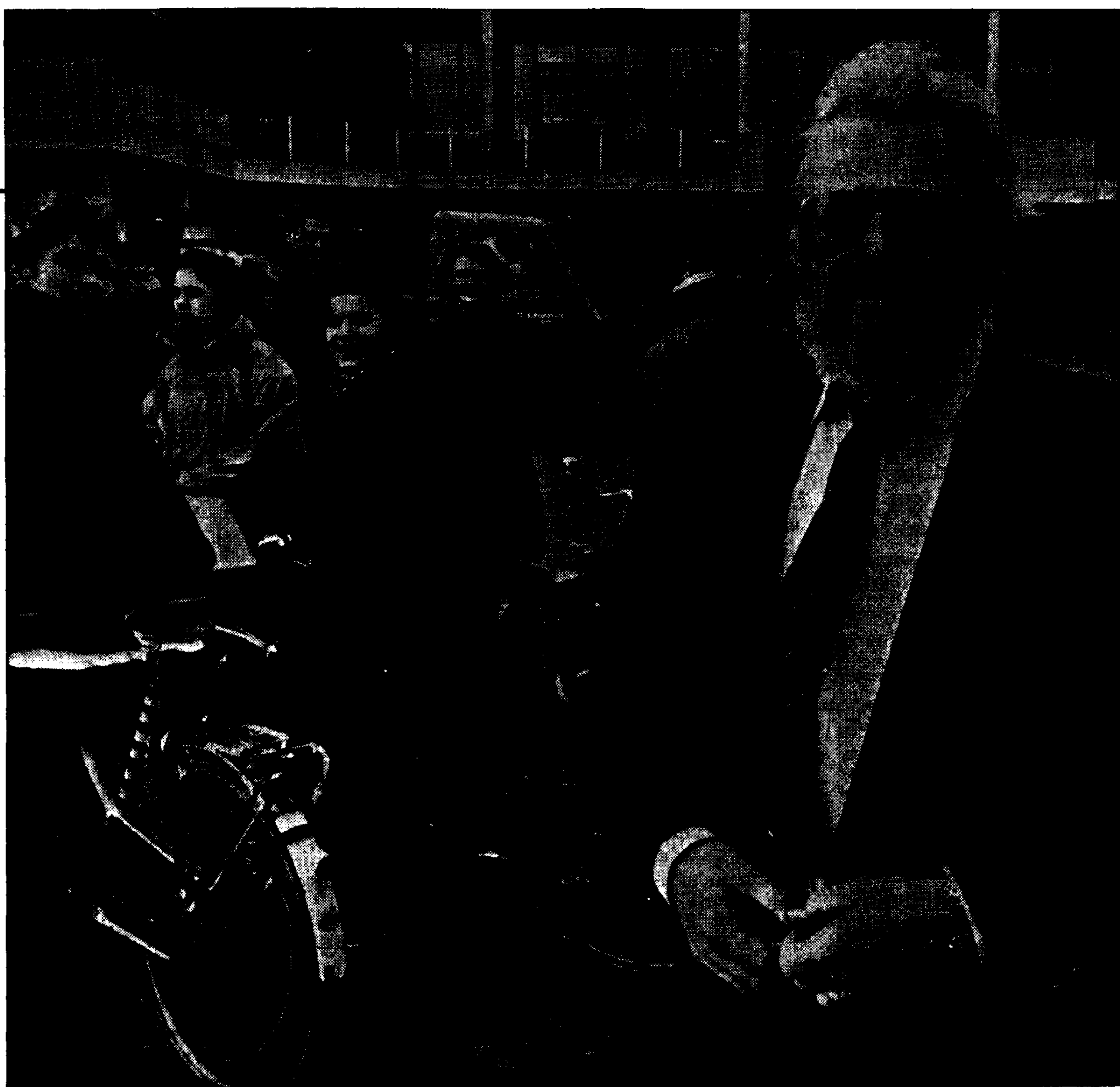
Benno Kroese krijgt van oud-ge[...] detineerden zo voor en na een te[...] lefoontje of een briefkaart. Do[...] één kaart was hij bij het lezen w[...] bijzònder verrast, in tweeërle[...] opzicht: 'Het zitten is in De[...] Haag beter, het onderwijs i[...] Roermond'. Kroese relativee[...] „Je moet dus zeker niet de illusi[...] hebben brave mensen te ma[...] ken."

rené roosjen

● *Benno Kroese begeleidt in het Huis van Bewaring in Roermond ook een computerproject.*
Foto: JAN PAUL KUIT

HAVO AL 20 JAAR IN VERDRUKKING

● *Directeur drs P. Meijers: rol Havo onderschat...*

Foto: PETER ROOZEN

Nog voordat het Havo eind jaren zestig het levens-ht zag, lag de nieuwe studie-chting in de vuurlinie van kri-k. In de twintig jaren die dsdien zijn verstreken, lijkt t Hoger Algemeen Voortgezet derwijs niet in staat te zijn ge-eest om het imago op te poet-n. Over de kansen na het Havo ordt nog steeds alom gering-hattend gedaan. Of de Havo-hoolverlater na zijn opleiding zoek gaat naar een baan, of der wil studeren: menigeen eft de aansluiting gemist.

r is inderdaad veel afgeven op Havo," moet Havo-directeur P. Meijers beamen. „In zeke-zin was dit schooltype al om-eden vóór de start. Het is de eiding waar destijds de mees-vraagtekens bij werden gezet. naf het begin hebben veel nsen getwijfeld aan de nood-k. Het Havo had ook geen *na-rlijke* verdediger, in tegen-lling tot bijvoorbeeld het lo (...) Op voorlichtingsavon-zeg ik vaker dat het Havo een eigen identiteit was toe-dacht, maar dat het die nooit emaal heeft weten te berei-n. Aan de andere kant mag de die het Havo in het proces van eme democratisering van het derwijs gespeeld heeft, zeker onderschat worden. Het eft stellig een belangrijke bij-ge geleverd aan het verhogen het gemiddelde opleidings-eau in Nederland."

het woelige, door studenten-testen getekende jaar 1968 d een nieuwe wet van kracht ingrijpende gevolgen voor de nmalige onderwijsstructuur zich mee bracht: de wet op Voortgezet Onderwijs, beter kend als de Mammoetwet. Be-ve de oprichting van enkele uwe schooltypes, zoals Havo Atheneum, legde de wet de olieren voortaan een vroege ze van de eindexamenvak-op.

iedereen zal het nog weten, r het doel van het Havo was tweeledig: enerzijds de olier, zoals dat mooi heet, rbereiden op de maatschap-(waarbij dus ook werd uitge-n van het perspectief op een n) en anderzijds hem of haar rbereiden op een vervolgstu-aan het HBO.

faald

r het eerste is iedereen het eens: daarin heeft het Havo ald, maar niet alleen door n schuld. Scholieren die het o-diploma net op zak heb-komen zonder aanvullende oling uiterst moeilijk aan de . Het bedrijfsleven heeft nau-ijks behoefte aan 'havoïsten'. an Schayk, hoofd personeels-en bij Koninklijke Neder-se Papierfabrieken (KNP) in astricht, zegt dat het papier-cern eigenlijk geen behoefte t aan mensen die recht-eks van het Havo komen: j nemen alleen mensen met o-diploma aan voor admini-tieve functies. Het Havo is algemeen vormende oplei-g. Degenen die een beroep en uitoefenen moeten eerst nog naar een beroepsopleiding. We nemen heel zelden iemand aan die alleen maar Havo heeft. Het Havo is eigenlijk ook een veredeld Mavo."

Het handjevol Havo-gediplomeerden dat KNP in dienst neemt komt terecht op afdelingen als de commerciële binnendienst, de orderadministratie of inkoop, ter ondersteuning van administratief werk. Van Schayk: „Maar na verloop van tijd komen ze toch in de problemen, absoluut. Ze blijven hangen en kunnen alleen met aanvullende scholing verder. In veel gevallen verdwijnen de functies, bijvoorbeeld door automatisering. Daar komt bij dat scholing van deze mensen in het algemeen moeilijk is, vooral als ze al lang niets meer hebben gedaan en vastgeroest zitten in hun werk."

„Voor belangrijke commerciële functies worden Heao-ers gevraagd. Vroeger namen we mensen van HBS en gymnasium aan, die hadden tenminste de potentie om door te groeien in hun vak, door allerlei cursussen te volgen. Tegenwoordig worden deze posten overgenomen door mensen van het Heao. Dat is toch een bredere opleiding. De mensen moeten tegenwoordig veel meer inter-disciplinair werken."

De kansen voor Havo-mensen zijn bij KNP in de loop der jaren alleen maar kleiner geworden. Heao-ers hebben Havoïsten verdrongen. En bij lichtere administratieve functies gaat nu de voorkeur uit naar Meao. N. Beckers, eveneens personeelsfunctionaris bij KNP, vult aan: „Die mensen zijn tenminste op hun werk getraind. Het Havo valt voor ons eigenlijk buiten beschouwing. Het merendeel dat van Havo afkomt, studeert tegenwoordig door. En het Meao heeft het Mulo verdrongen."

Drs Meijers, sinds 1971 in de Havo-directie van het Bisschoppelijk College in Sittard, erkent dat de voorbereiding van de scholier op de maatschappij gaandeweg aan betekenis heeft ingeboet. Maar hij tekent daarbij een 'hele belangrijke factor' aan: het Havo was nog niet goed en wel ontwikkeld, toen in Nederland een periode van grote werkloosheid aanbrak. Meijers: „De school kwam toen helemaal op de andere poot te staan, de voorbereiding op het hoger beroepsonderwijs."

Wat de doorstroming naar het HBO betreft, zijn er weliswaar verschillende opvattingen maar ook in dat opzicht heeft het Havo geen goede naam weten op te bouwen. Volgens sommigen bij lange na niet. Van Schayk: „Mijn oudste zoon heeft het Heao na het Havo gedaan en het is hem gelukt. Maar ze gaven hem geen schijn van kans." En collega Beckers weet uit ervaring: „Doorstroming naar HBO is behoorlijk moeilijk. Regelmatig blijkt uit gesprekken met sollicitanten dat de sprong behoorlijk groot is. Na een jaar HBO zijn er heel wat afvallers onder de Havo-verlaters. Alleen de doorzetters halen 't."

Dat de aansluiting niet altijd vlekkeloos tot stand kwam staat buiten kijf. Een voorbeeld: van het aantal Havoïsten dat de Hogeschool in Heerlen volgt haalt de helft de eindstreep. Dat is beduidend onder het gemiddelde van bijna 70 procent. De matige slaagkans van Havoïsten heeft ook zijn uitwerking niet gemist, want slechts een kwart van de nieuwe studenten is afkomstig van het Havo, uiterkend de school die de meeste leerlingen behoort te leveren.

Relativeren

Pratend over de aansluiting Havo-HBO vindt directeur Meijers echter enige relativering op zijn plaats. Want eigenlijk, zegt hij, is in het algemeen de aansluiting van het VWO en AVO op het vervolgonderwijs *compleet* mislukt. Meijers: „De universiteiten zagen geen kans de grote aantallen studenten te verwerken. Veel VWO-ers waren gedwongen voor HBO te kiezen en daar kwamen ze de Havo-leerlingen tegen. Het gevolg was ook een geweldig aanbod voor het HBO. Dat zag vervolgens de noodzaak van begeleiding niet in. Ten opzichte van de VWO-er raakten de Havoleerlingen in het nadeel. Zij stapten steeds meer in bij het MBO en concurreerden daar weer met de Mavo-leerling."

Niettemin is Meijers niet echt somber over de rol van het Havo, integendeel. Hij meent dat deze studierichting perspectieven heeft geopend voor mensen, die zij anders niet zouden hebben gehad. Juist door de beperking van het aantal eindexamenvakken, konden bijvoorbeeld *eenzijdig begaafden* en *slow starters* vaak toch doorgroeien. „Vóór de Mammoetwet hadden zij geen schijn van kans. We moeten niet onderschatten wat het Havo werkelijk betekend heeft. 35 procent gaat na het Havo naar het VWO. Deze mensen hadden vroeger de sprong naar HBS of Gym niet kunnen maken. Het Havo heeft een enorme rol gespeeld als een tussenstap bij de doorstroming naar de hoogste klassen van het VWO."

Het kernprobleem is volgens Meijers dan ook 'de uit hand gelopen beoogde aansluiting' tussen AVO/VWO enerzijds en beroepsonderwijs/universiteit anderszijds. In een poging de scheef gegroeide situatie te herstellen, kreeg het ministerie van Onderwijs enkele jaren geleden het advies de bovenbouw van de voorbereidende scholen samen te voegen. Het Havo zou in die visie ook een opleiding van zes jaar worden en 'bovenin' eigenlijk versmelten met het VWO. Wel zouden leerlingen dan verschillende leerwegen en -niveaus geboden worden. Dit zogeheten *lyceumplan* is min of meer geruisloos van tafel geraakt, maar toch ziet Meijers het plan als een logische stap, na een eventuele herschikking van de benedenklassen.

Een minder radicale oplossing noemt de Havo-directeur een bescheiden uitbreiding van het vakkenpakket, zoals die nu voorgesteld wordt, waarbij hij met name denkt aan de verplichting van een tweede moderne taal. Een maatregel die zo lang nagestreefde doorstroming een stap dichterbij kan brengen – en waarmee tevens aan het bezwaar tegen een al te eenzijdige scholing tegemoet gekomen wordt. Het spreekt vanzelf, aldus Meijers, dat daarbij tevens de middelen ter beschikking gesteld moeten worden om dit te realiseren. „Anders leidt het alleen maar tot nog grotere groepen of minder lessen per vak en dat is wel het laatste waarmee de Havo-leerling gediend is."

En wat die andere poot betreft? De aansluiting met de arbeidsmarkt kunnen we gevoeglijk vergeten. Om met een van de KNP-functionarissen te spreken. „Er is over het algemeen toch een lichte voorkeur voor beroepsopgeleide mensen. Boven mensen met algemene vaardigheden, want daar weet je niet wat je in huis haalt."

han brinkman

Toerisme en horeca gaan hand in hand

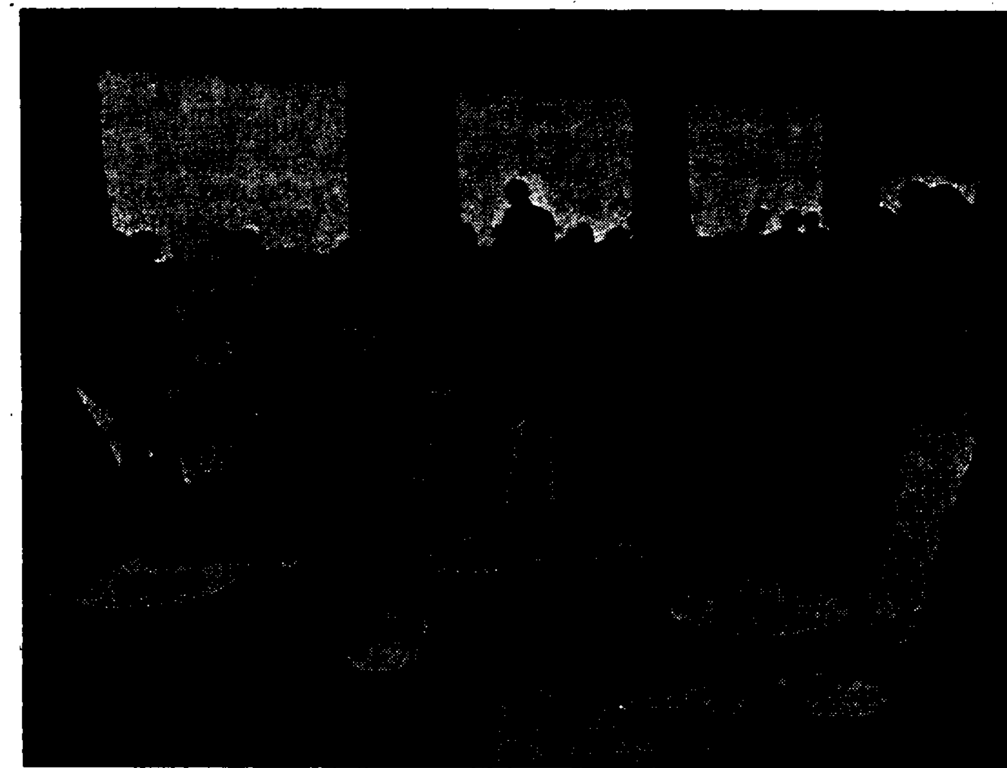
De MEAO in Maastricht doet het, en ook het Bell College is er een beetje mee bezig. Maar volgens directeur Hein Dols en zijn adjuncten Ad Canton en Paul Vorstermans van de Middelbare Horecaschool in Heerlen kan er maar één de beste zijn. Volgens dat drietal is dat het Middelbaar Toeristisch en Recreatief Ondernemersonderwijs (MTRO) in Heerlen. De tijd zal ook hier uitkomst verschaffen, uiteraard.

Heerlen heeft het dus. Maastricht niet? Dols kijkt zijn twee directie-collega's eens diep in de ogen en zegt dan met stemverheffing: „Laat ik zo stellen: bij ons slaagt lang niet iedereen. Omdat onze eisen nu eenmaal knap hoog liggen. En onze Middelbare Horecaschool heeft een naam hoog te houden, in binnen- en buitenland. Als ik alleen al bekijk waar onze mensen stages kunnen lopen. In heel Europa. We hebben er op dit moment zelfs veertien in de States. Kijk, dát telt, dat heeft uitstraling."

Directeur Dols, Vorstermans (de 'horeca-man') en Canton (de 'toeristische' man) zijn bepaald niet bang dat de spoeling, wat het aanbod van studenten betreft, dun wordt. „Zeker niet op korte termijn." Wat de MTRO-opleiding betreft: „In het nieuwe studiejaar kunnen wij maximaal 160 studenten plaatsen, dat zijn vijf klassen. Wij hebben de luxe om te kunnen selecteren. Wie kan dat óók zeggen?"

Er zijn inmiddels twee klassen tweedejaars en vier klassen eerstejaars. „Toerisme en recreatie, het is een studie met een gouden toekomst," zegt Canton. „Het is de groeimarkt van de jaren negentig en daarna. Steeds meer jonge mensen voelen zich immers aangetrokken tot de wereld van reizen, touroperators, bungalow- en recreatieparken."

Wie straks het MTRO-diploma op zak heeft, lijkt inderdaad een grote kans te hebben om ook daadwerkelijk een

● *Alvast een toast op het nieuwe studiejaar. Vlnr. Ad Canton, Hein Dols en Paul Vorstermans.* Foto: FRANS RADE

(leidinggevende) baan te vinden. De studie is overigens erg pittig. Je moet al een aardig stel hersens hebben om (bijvoorbeeld) de vier economische vakken te doorlopen. En talen, natúúrlijk. Canton: „Na 1992 wordt talenkennis belangrijker dan ooit." Daarom wordt, behalve Nederlands, ook Engels, Duits, Frans en Spaans geleerd.

Stages

De stages zijn een prima troef van dit instituut. De directie speelt die dan ook maar al te graag uit. Stages voor zowel de studenten van de horeca-opleiding als de toeristisch/recreatieve studie. Dols: „Korte stages, van een of twee weken, voor de eerste en tweedejaars en een heel jaar voor de vierde jaars. In binnen- en buitenland. De Middelbare Horecaschool heeft in de loop der tijd immens veel kontakten weten te leggen, tot en met het restaurant van Paul Bocuse toe. Ik ben net terug van een reis naar de Verenigde Staten. Ik heb daar onze stagiaires bezocht. Nou, het motiveert enorm als je ziet hoe die daar prima bezig zijn. En in behoorlijk verantwoordelijke banen. Voor mij het bewijs dat onze zware, vierjarige studie vruchten afwerpt."

Horeca-opleiding

Staat de MTRO-opleiding volop in de belangstelling in Heerlen (omdat hij nieuw en veelbelovend is), de horeca-opleiding komt er niet door in de schaduw te staan. Daar zorgt trouwens ook wel Paul Vorstermans voor. „Aan die opleiding hebben wij natuurlijk veel te danken." zegt hij. „Op dit moment zijn bij ons 800 leerlingen met die opleiding bezig. Het is al lang geen koksof kelnerschool meer. Wij leiden mensen op voor een leidinggevende baan in de horeca, echte ondernemers dus. Koken en serveren is vertrouwd, maar zonder moderne marketing- en managementtechnieken kom je er niet meer. Het verplichte stagejaar, in het laatste jaar, wordt intensief vanuit de school en het bedrijf begeleid."

Dols, Canton en Vorstermans weten, althans zeggen het niet precies hoe de toekomst er uit zal zien, want fusies zijn overal aan de orde van de dag. Eén ding melden ze wél met nadruk. „De mensen die wij hier afleveren, kennen hun vak. Trouwens, dat zien wij ook aan het feit dat ze bijna allemaal uitstekend terecht komen. En uiteindelijk doe je het daar allemaal voor."

De Middelbare Horecaschool/MTRO-opleiding is gevestigd in de Willemstraat 2, 6411 KZ Heerlen. ☎ 045-716139.

jos van wersch

MTRO: gedegen opstap naar middenkaderfuncties

Verplicht naar de wintersport. De hijs in een skilift hoog boven het dse sneeuwlandschap beleven en fy-k kennismaken met de lange latten. In racht, wel te verstaan. Zo ook het ne-n van een gedegen kijk achter de scher-n in een op volle toeren draaiende win-portplaats en een avondje ervaren wat rdt verstaan onder après ski. Prakti-e oriëntatiestudie heet dat. Daartoe rdt zo al ook gerekend het maken van greizen en een dagje rondkuieren in de eling of Florence. Op zijn minst opmer-ke onderdelen van een lesrooster. Ze oren, naast het vergaren van een flinke k theoretische kennis, tot de normale vanzelfsprekende studiekost voor de lingen van het Middelbaar Toeristisch Recreatief Onderwijs (MTRO) in Maas-cht.

MTRO is hier een afdeling van het AO-St. Servaascollege, een van de chts vier MEAO's in ons land met drie-vierjarige opleidingen voor middenkaderfunkties in toeristische en recreatieve bedrijven en organisaties. Ze vormen een gat in de markt van beroepsopleidingen sinds toerisme en recreatie zijn geëxplodeerd tot een bedrijfs-economische factor die met hoofdletters wordt geschreven. De werkgelegenheid is voorlopig nog naargelang, mits kwaliteit wordt geboden. Vandaar een duidelijke voorkeur in deze branche voor MTRO-ers, geschoold in alle facetten van het toerisme in meest brede zin. Van de afgestudeerden in Maastricht kan zestig procent vrijwel onmiddellijk in een baan stappen. De keuze van werkkring is even groot als het scala van funkties binnen de toeristische en recreatieve sector.

Het MTRO is in feite nog tamelijk pril. In 1979 experimenteel opgestart als een afdeling van de MEAO, werd de opleiding het vorig jaar ministerieel verheven tot een zelfststandige status. Tien jaar geleden telde het MTRO Maastricht nog slechts vier klassen. Dat zijn er inmiddels achttien met in totaal ruim 450 leerlingen, uit alle delen van het land.

Voor toelating tot het eerste studiejaar is een MAVO-, LEAO-opleiding of drie jaar HAVO/VWO vereist. Bezitters van een HAVO/VWO- of een gelijkwaardig diploma kunnen in het tweede studiejaar van start gaan.

Verplichte – en kosteloze – oriëntatiestudie in binnen- en buitenland, stage lopen in de toeristische branche en de weelde van financiële faciliteiten voor zelf geïnitieerde studiereizen in en buiten Europa tijdens schoolvakanties mogen dan tot de meer attractieve onderdelen van de opleiding behoren, een MTRO-er staat drie of vier jaar lang hard blokken op theoretische vakken te wachten. Zowel op school als thuis, want de frequente porties huiswerk mogen allerminst worden onderschat. Het basispakket omvat veertien vakken, van algemene economie en twee vreemde talen tot toerisme en recreatie, geografie, privaatrecht en toeristische geografie. Daarnaast moet een keuze worden gemaakt uit ofwel een derde vreemde taal, of commerciële economie, of management, of tekstverwerking. Voorts dient de MTRO-leerling zich vertrouwd te maken met zaken zoals organisatie-structuren van toeristische en reisondernemingen, de soorten verblijfsaccommodaties, vervoerstechniek, reisdocumenten en het congreswezen. Ook vormen stages van minstens anderhalve maand op reisbureau's, VVV-kantoren, bij touroperators en in hotels een belangrijk onderdeel van de studie.

„Een goede MTRO-er moet als het ware helemaal gek zijn van toerisme. Zonder motivatie, doorzettingsvermogen en ook een zekere feeling voor deze branche is deze studie nauwelijks te hijsen," benadrukt een van de vakdocenten, Huub Mono de Froideville.

Een MTRO-diploma vormt niet een alleen een gedegen claim op een middenkaderfunktie, maar biedt tevens het recht op het volgen van de HBO-opleiding aan het Nederlands Wetenschappelijk Instituut Toerisme en Recreactie (NWIT), de "toeristische hogeschool" in Breda.

Als aanloop op het nieuwe schooljaar houdt het MTRO Maastricht zaterdag 4 maart van 10 tot 15 uur open dag in zijn schoolgebouw aan de President Rooseveltlaan 101, nabij de Geusseltkruising.

bèr dohmen

Fotografie: hard werken voor bruisende toekomst

Leven in het teken van het juiste licht

K [illegible]

[illegible] Bureau

[illegible] mensen. Sociale [illegible] is zeer belangrijk." Vakkenpakketten doen volgens Bosma niet ter zake. Men maakt [illegible] aantekening dat je [illegible] hebt gehad. HAVO [illegible] VWO [illegible] vormt het [illegible]

Zit je eenmaal op de school dan [illegible] mogelijkheden voor de toekomst groot. Bosma: „Alle afgestudeerde studenten van deze [illegible] in een grijs [illegible] bureau. Als [illegible] school belt in verband met een opdracht speel ik die [illegible] aan een van de afgestudeerden. Vaak komen ze zo [illegible] aan een vaste baan. Daarnaast vloeien uit de stages aan het eind van het derde en het begin van het vierde jaar ook vaak banen voort. Die stages duren [illegible] maanden en worden [illegible] bij professionele fotografen.

[illegible] aan het propedeuse jaar begint moet gekozen worden voor of video of fotografie. Dat is dan ook meteen de laatste keuze die gemaakt moet worden. [illegible] fotograaf Peter Charpentier als geen ander waar [illegible] van de opleiding ligt in het eerste jaar. „Binnen de [illegible] moet de student een zo breed mogelijke basis [illegible]. Specialiseren [illegible] landschapsfotografie kan niet. Als een student later werkt krijgt hij ook de meest [illegible] opdrachten." Bosma [illegible] nog verder toe: „In het eerste jaar wordt vooral aandacht besteed aan het kunnen omgaan met de vaak geavanceerde apparatuur. Als een student een prachtige foto [illegible] heeft kan hij die alleen [illegible] hij weet wat de mogelijkheden van de apparatuur zijn. [illegible] dan wordt meer aandacht besteed aan de [illegible] composities."

In de daarop volgende jaren wordt aandacht besteed aan reclamefotografie, modelfotografie, architectonische fotografie en niet fotografische vakken zoals scheikunde. Daarnaast wordt bijna eenderde van de tijd besteed aan praktijk, want daar gaat het uiteindelijk om. Tien uur per week fotograferen tot je er bij neervalt. Het totaal aantal lesuren per week ligt rond de achtentwintig. Charpentier: „Doordat alles aan bod komt blijkt vanzelf wat de student het best ligt, zodat ze in feite zelf aan hun specialisatie kunnen werken, zonder te eenzijdig te worden."

Leukste vak

Als je door de school loopt wordt je duidelijk hoe hard er gewerkt moet worden. In een ruimte naast de vierentwintig studio's waar eerstejaars aan het werk zijn, helpt Charpentier een van de studenten. „Maak eens een complete afdruk van deze proefopname. Daarvan is het licht het best. En kijk niet zo somber, je hebt het leukste vak van de wereld gekozen." De student gaat koortsachtig aan de slag. Tien minuten later is de afdruk klaar. Charpentier lacht en zegt: „Het is fijn om met studenten te werken die zelf graag willen. In de vijftien jaar dat ik hier werk heb ik nog nooit last van stress gehad. Die jongen nu trouwens wel. Die wordt immers volgende week op zijn werk beoordeeld."

„Om goede foto's te maken heb je goede apparatuur nodig," vervolgt Charpentier terwijl we het uitleenlokaal binnenstappen. „Nu kunnen we niet van de studenten verwachten dat ze dat soort zaken zelf aanschaffen. Daarom hebben we een uitleenlokaal. Hier ligt voor ruim een miljoen gulden aan lenzen, camera's, filters, statieven etcetera, die de studenten kunnen lenen. Deze spullen zijn van fabrikanten die ze aan ons beschikbaar stellen. Dat is immers de beste weg om je camera's te promoten. De opleiding is trouwens sowieso duur. Aan fotopapier, films en andere kleine zaken zijn we per student per jaar zo'n drieduizend gulden kwijt."

Onzichtbaar

De school telt om en nabij de 600 studenten waarvan er jaarlijks tussen de 80 en 90 afstuderen. Een klein gedeelte daarvan volgt de richting fotonica, technisch fotograferen. „De onzichtbare richting," volgens Carpentier. En hij vervolgt: „De fotonica-richting gaat verdwijnen. Die wordt na de fusie ondergebracht bij een HTS in Rijswijk. Bij ons staat de foto centraal, terwijl bij fotonica de foto als hulpmiddel gezien wordt voor het weergeven van technische processen. Het past dus eigenlijk niet binnen een school voor beeldende kunst."

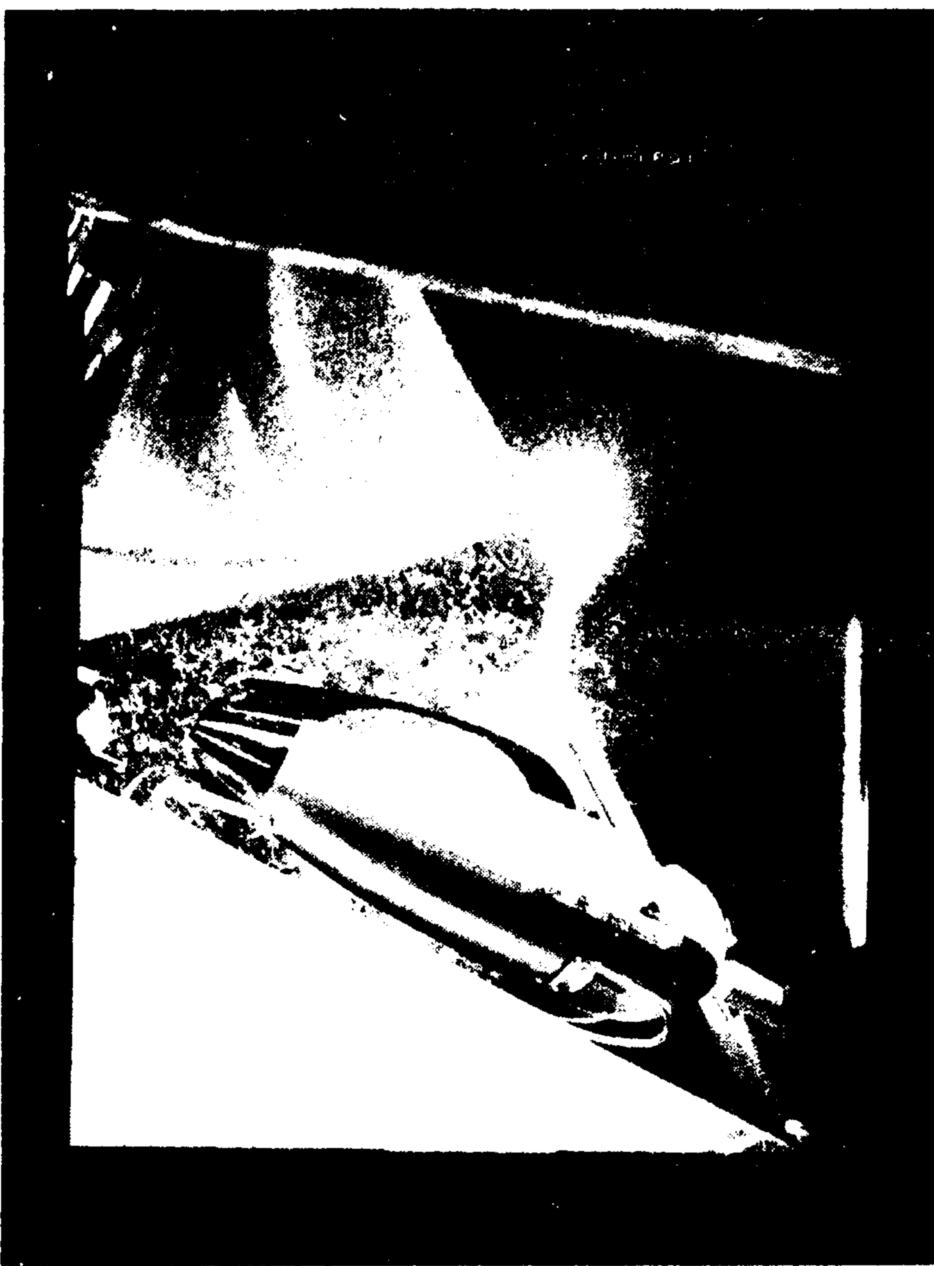
In de hal van de school worden foto's tentoongesteld. Op een aantal panelen hangen de prachtigste abstracte werken van examenkandidaten. „Resultaat van vier jaar studeren," zegt Charpentier. Hij wil hier wel bij opmerken dat je niet onbeperkt dit soort foto's kunt maken. „Omdat de dagelijkse praktijk ook van je eist dat je 'gewone' foto's moet maken krijgen de studenten voor hun examen een aantal verplichte opdrachten. Daarnaast bestaat er een vrije opdracht, daar kunnen ze zich echt op uitleven," aldus de fotograaf.

Vlak achter de expositieruimte ligt een gymzaal. „Als we volgend jaar op HBO-niveau verder gaan hoeven we geen gymles meer te geven. Dan wordt deze zaal een grote studioruimte voor het video-onderwijs." Directeur Bosma glimlacht. Zowel hij als Charpentier zijn blij met de fusie. En hij is blij dat er nog steeds studenten zijn die keihard willen werken en hun leven vier jaar lang in het teken van het juiste licht, gevoelige films en fotogenieke composities willen stellen.

gert wisse

Resultaat

van vier jaar

studeren

● [illegible] ● Directeur Bosma [illegible]

Met computerbu[illegible] nieuwe kansen op arbeidsmarkt

Veel ex-MBO-scholieren kennen het probleem. Pas afgestudeerd komen ze tot de ontdekking dat het nog niet meevalt een leuke job te vinden. De arbeidsmarkt zit niet [illegible] wachten op mensen die overal wel iets van weten, maar nergens in zijn gespecialiseerd.

Het blijkt dat veel opleidingen heel slecht zijn afgestemd op [illegible] ontwikkelingen in het bedrijfsleven. Dat houdt vaak verba[illegible] met de snelle technologische ontwikkelingen. Eigenlijk zouden beroepsopleidingen daar op vooruit moeten lopen, maar helaas lukt dat meestal niet. Een beroepsopleiding is te vaak een 'ad hoc-gebeuren'. Mensen worden opgeleid v[illegible] een vak waar tegen de tijd van het afstuderen al geen vraa[illegible] meer naar is.

Veel jongeren slagen er dan ook niet in een passende baan [illegible] vinden. Wat ze ook proberen, ze komen niet aan de slag. Bij [illegible] gewestelijke arbeidsbureaus is dat probleem inmiddels oo[illegible] onderkend. Daar denkt men dat een extra scholing de kans [illegible] werk zou kunnen vergroten. Niet alleen voor jongeren, maa[illegible] ook voor bijvoorbeeld herintredende vrouwen. Vooral een opleiding in de automatisering heeft nog toekomstperspectieven. De computer wint nog steeds terr[illegible] al lijkt ook hier in toenemende mate sprake van een verzadiging. Het blijft echter zo, dat de arbeidsmarkt stee[illegible] verlegen zit om mensen met de nieuwste kennis. Daarom is [illegible] voor de hand liggend om jongeren op dat gebied nog eens ex[illegible] te scholen. Daar zijn de kansen op een baan immers het gro[illegible]

Het Limburgs computerbedrijf Miniware Educom heeft handig op die behoefte ingespeeld. Het bedrijf zet in nauwe samenwerking met de arbeidsbureaus in verschillende dele[illegible]

van het land scholingsprojecten op. In de afgelopen jaren hebben zo in heel Nederland in totaal 250 werkzoekenden een nieuwe kans op de arbeidsmarkt gekregen, bijvoorbeeld als programmeur/systeemontwikkelaar.

De kandidaten voor de opleidingen worden meestal aangedragen door de gewestelijke arbeidsbureaus. Voor de cursisten zijn er meestal geen bijzondere kosten aan verbonden. De ene helft van de cursus wordt betaald door het arbeidsbureau, de rest komt uit het Europees Sociaal Fonds (ESF), een subsidiepotje van de EG-landen. Het ESF heeft daar wel wel een strenge voorwaarde aan verbonden. De opleiding krijgt alleen geld, als vantevoren al vaststaat dat de cursisten uitzicht jebben op een baan. Miniware Educom, is dus niet simpelweg klaar met het geven van een cursus, maar draagt ook zorg voor de plaatsing van de kandidaten.

Het computerbedrijf start niet met een cursus, als niet eerst vaststaan dat de cursist ergens ondergebracht kan worden.

Een paar weken geleden sloot Educom in Den Haag nog een cursus af voor twintig documentatie- en presentatieverzorgers. Alle cursisten hebben nu een baan. Met die opleiding documentatie- en presentatieverzorger lijkt een gat in de markt aangeboord. Er is een groeiende vraag naar dit beroep. Bij het bedrijfsleven en bij andere instellingen groeit namelijk het gebruik om meer aandacht te besteden aan documentatiemateriaal en presentatiemiddelen. Folders, krantjes en interne middelen zien er steeds beter uit. Dat is vooral te danken aan het toenemend gebruik van personal computers met programma's voor DeskTop Publishing. Vanachter het bureau kun je helemaal zelf keurige informatiemappen, rapporten, handboeken of overheadsheets vorm geven.

De opleiding bij het computerbedrijf duurt zeven maanden, inclusief een stage-periode. De jongeren die aan de cursus mee willen doen, moeten minimaal een MBO-opleiding hebben, en een creatieve achtergrond. Gevoel voor vormgeving is een 'must'. In april start in de regio Weert een dergelijke opleiding voor 14 jongeren. Helaas is die cursus helemaal volgeboekt. Meer informatie hierover kun je krijgen bij de arbeidsbureaus.

peter bruijns

Het klein Zonneboek

et februarinummer van No- (Nederlandse maatschappij energie en milieu) maken ze ag van lesmateriaal over zon- energie voor gebruik op ol. Er blijkt bij docenten en ingen grote interesse te be- n voor dergelijk materiaal. in deze lacune te voorzien is et kader van het Nationaal erzoeksprogramma Zonne- gie lesmateriaal ontwikkeld leerlingen van 10 tot 14 jaar. lesmateriaal bestaat uit een hure waarin wordt ingegaan e zon als energiebron en de assing daarvan. Bij de bro- e ook proevenboek, waar- de leerlingen spelenderwijs on' kunnen ontdekken.
rmatie over het lesmateriaal verkrijgen bij CEA, de heer Schumacher, ☎ 010- 080.

Betaalbare 'design-convector' van Vasco

Fraai verwarmen voor elke beurs

Een woning verwarmen met modern ogende elementen, voor een prijs die amper hoger ligt dan die van traditionele radiatoren. Dat kan nu dank zij de nieuwe 'design-convector' van de firma Vasco in het Belgische grensplaatsje Dilsen.

Vasco is in de Benelux een van de weinige producenten van sierradiatoren en -convectoren. Tot voor kort waren alleen vrij dure types op de markt verkrijgbaar. Met de introductie van de design-convector – door Vasco zelf ontworpen en ontwikkeld – kan nu iedereen die centrale verwarming aanlegt of uitbreidt dat doen met deze fraaie elementen.

De design-convector oogt strak, wat niet alleen komt door de vormgeving, maar ook door de goede afwerking en een dikke, gemoffelde laklaag. De kans op krassen is daardoor kleiner.

De fabrikant verwacht dat de design-convector vooral onder mensen met een modern interieur gretig aftrek zal vinden. Het bedrijf doet er in het produktieproces alles aan om de bedrijfsslogan 'mooie warmte' in alle opzichten waar te maken. Aan de afwerking wordt dan ook bovenmatig veel aandacht besteed.

De filosofie achter de design-convector is dat mensen aan de inrichting van hun woning steeds meer aandacht en geld besteden, en kleuren en vormen op elkaar afstemmen. Ze kunnen dat ook omdat het aanbod van fabrikanten op die trend is afgestemd.

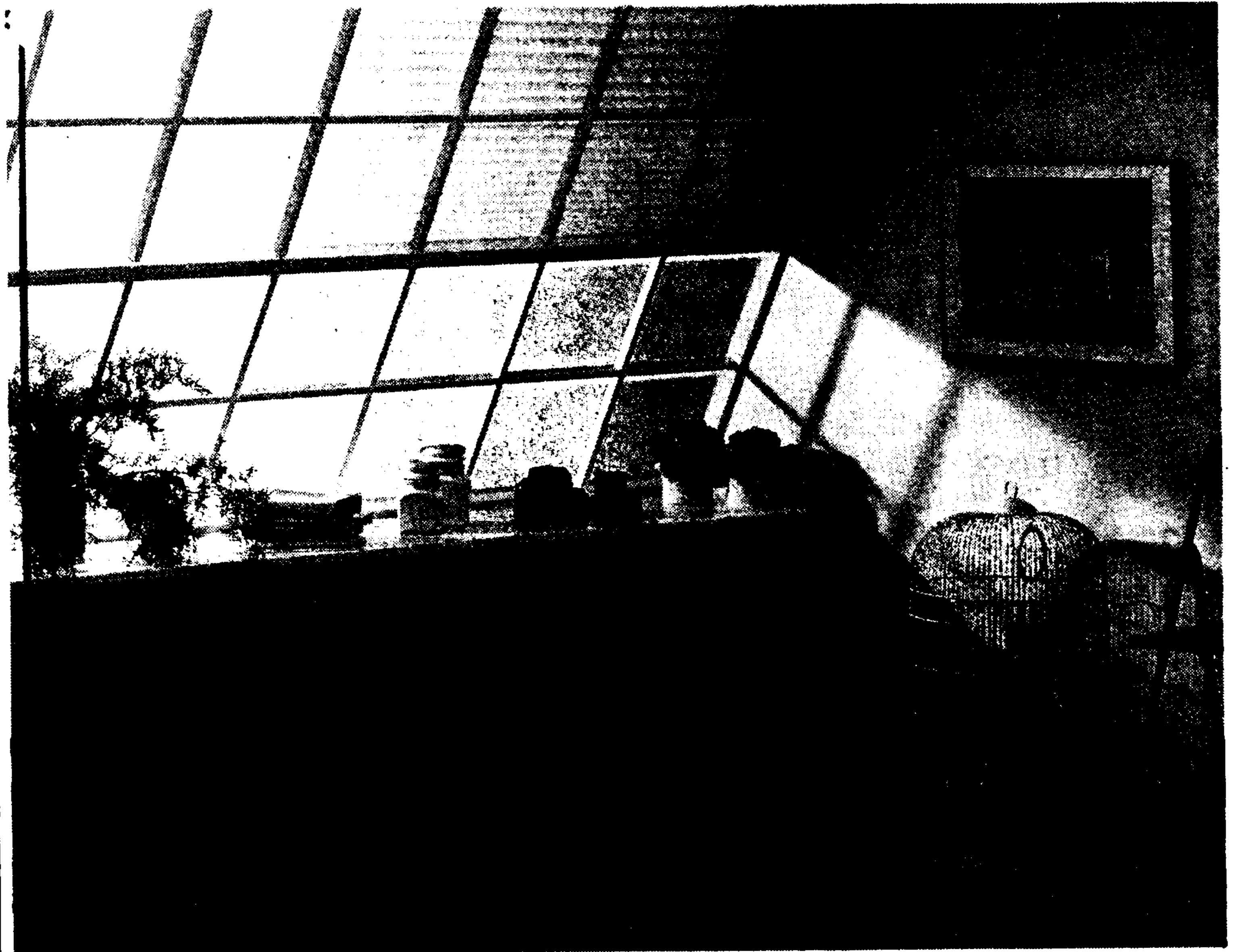
Bij cv-installaties is dat nooit zo geweest. Tot heden waren buiten de traditionele beige-getinte plaat- en kolomradiatoren alleen zogenaamde sierradiatoren te koop: wel heel fraai en in diverse modellen en elke maat verkrijgbaar. Ze zijn echter kostbaar: twee tot vijfmaal duurder dan gewone radiatoren. Wie iets meer te besteden heeft, bestelt er soms een of twee voor ruimten als de woon- en de badkamer. Daar blijft het dan ook bij.

Met de design-convector – verkrijgbaar in 34 kleuren – lijkt Vasco een nog vrij onbekend gat in de markt te hebben gevonden. Voor een half-vrijstaande woning bedraagt de meerprijs hooguit enkele honderden guldens. De lage prijs wordt bereikt door vergaand gebruik van robots in de produktie.

De mantel van de design-convector is gemakkelijk afneembaar. Dat is gemakkelijk voor het onderhoud. Bovendien kan de mantel breder worden gekozen dan het benodigde convectorelement, zodat de ruimte onder het raam over de volle breedte kan worden gevuld. De design-convector kan worden gecombineerd met radiatoren en is geschikt voor lage- en hoge watertemperaturen.

Vasco introduceerde de design-convector in november vorig jaar op de bouwbeurs in Hasselt.

Sinds enkele weken is de design-convector ook verkrijgbaar in Nederland. Importeur voor Limburg is Technische Handelsonderneming Cema in Geleen.

● *Door de strakke vormgeving kan de design-convector bijdragen tot verhoging van woon- en leefsfeer in een met moderne meubels en accessoires ingerichte woning.*

andige brochure doe-het-zelver

ers B.V uit Hoofddorp, leverancier van een volle- programma elektrisch installatiemateriaal, heeft de doe-het-zelver de 6e verbeterde editie van een lige brochure aan het assortiment toegevoegd.

lig werken met electriciteit' bevat een schat aan matie over alles wat met electriciteit en telefoon aken heeft.
ijn schematische voorstellingen in opgenomen, nend vanaf de aansluiting aan het electriciteits- via materialen en benodigde draden, gereed- pen naar diverse typen verlichting en het gehele wat daartussen zit.

moet de doe-het-zelver te werk gaan bij het uit- en van een 'klassieke' electrische installatie of aanleggen van een installatie gebaseerd op het aal dozen systeem. Er worden tips gegeven voor ansluiten van diverse wisselschakelaars/dimmers

boekje begint met een alfabetische inhoudsopga- n alle besproken onderwerpen en besluit met een elijke waarschuwing aan de lezer. Werken met riciteit vraagt om de grootste voorzichtigheid. De nstellers hebben niets aan het toeval overgelaten wat het vergaren van informatie betreft, deson- s wordt iedere aansprakelijkheid uitgesloten.

Naast een volledig programma voor electrisch installatiemateriaal introduceerde Zeegers BV onlangs een volledige lijn sanitair aansluit-materiaal, bestemd voor de doe-het-zelf-loodgieter.

Aan deze introductie is een marktonderzoek voorafgegaan met als resultaat een programma met een moderne kleurpresentatie, duidelijke installatievoorschriften, Kiwa gekeurde materialen en een zuiver water garantie.

Voor meer informatie: Zeegers BV in Hoofddorp, ☎ 02503-33424.

Nieuwe keramische branders CV-ketels

Verbranding in CV-ketels vindt plaats met gedeeltelijke voormenging, hoge luchtovermaat en bij hoge temperaturen. Omdat deze branche wil bijdragen aan een vermindering van de milieubelasting en een vergroting van het rendement, is ontwikkeling van een geavanceerde aardgasbrander noodzakelijk.

Bestaande conventionele metalen branders en bestaande keramische branders voldoen niet in alle eisen. De nieuw te ontwikkelen keramische branders moeten thermoschokbestendig zijn, een hoge temperatuur (ca. 1100°C.) kunnen verdragen. Ze moeten verder een groot temperatuurverschil over de branderplaat toestaan, een vlakke weerstandskarakteristiek hebben en mechanische stevig en goedkoop zijn. Hiervoor is een poreus keramisch materiaal met een instelbare poriënstructuur nodig.

In het kader van dit Novem-Gasunie/ECN-project heeft het Nationaal Keramisch Atelier (NKA) een drietal fabricagetechnieken ontwikkeld en toegepast. Een definitieve keuze uit de geselecteerde materialen kan pas worden gemaakt aan de hand van langeduurproeven.

Chye Hock Tan met een grote bonsai, tijdens de officiële presentatie van zijn boek.

Boek voor de beginnende kamerbonsai'er

Op zekere dag gebeurt het: u krijgt een bonsaiboompje. In de meeste gevallen is het er een voor buiten, betreft het dus een boom of heester die in ons klimaat winterhard is. Alleen de zeer ervaren bonsaikweker kan zo'n plantje binnenshuis goed houden. Ze horen buiten. In toenemende mate worden ook tropische gewassen in bonsaivorm aangeboden, en die zijn in huis aanzienlijk beter te handhaven. Het boek 'kamerbonsai' van Chye Hock Tan is speciaal bedoeld om eigenaars van 'kant en klare' kamerbonsais te helpen hun kostbare aanwinst lange tijd goed te houden.

Het Japanse woord Bonsai komt uit het Chinees en het betekent 'in een schaal geplant'. De Bonsaikunst is de kunst een plant klein te houden en te doen lijken op een kleine, maar echte boom, liefst een die oud en knoestig is. De toeschouwer moet ontroerd worden, meegenomen naar het landschap dat in de Bonsai wordt uitgebeeld, zegt Chye – die overigens deze week in Nederland was (hij woont in Singapore) om de officiële aanbieding van zijn boek aan de ambassadeur van Japan bij te wonen.

De meest voorkomende fout die de beginnende eigenaar van een bonsai maakt is dat hij of zij teveel water en te veel zon geeft. Om de bonsai klein te houden moet hij van alles weinig hebben: weinig grond, weinig voedsel, weinig licht, weinig water. Dat alles in zo goed mogelijke harmonie zal er voor zorgdragen dat de boom 'normaal' opgroeit, maar dat alleen in sterk vertraagd tempo doet. De juiste vorm krijgt hij dan door allerlei ingrepen, waaronder snoeien van takken en wortels en het door middel van stevig ijzerdraad in vorm binden van de takken.

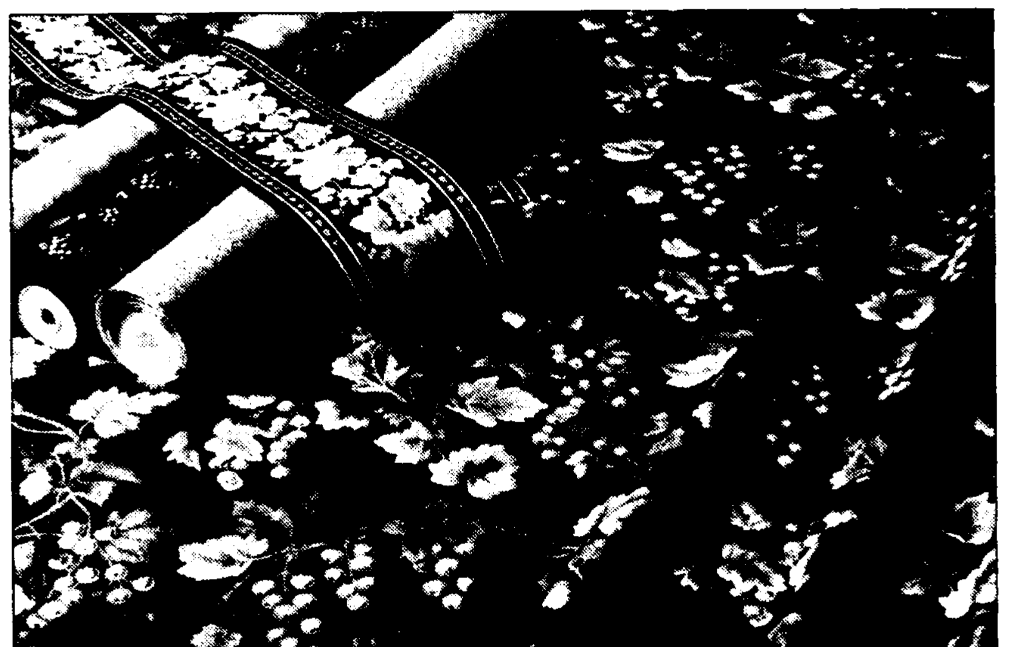
Dat is uiteraard vaak al gebeurd bij de bonsai die u gekregen hebt. Maar de bonsai zal daarna nog doorgroeien en het is belangrijk dat u zorgt dat uw behandeling gebeurt in dezelfde stijl als toen de bonsai nog bij de kweker stond.

In het boek van Chye staan uitvoerige en zeer duidelijke aanwijzingen voor de juiste standplaats, temperatuur, voeding en dergelijke, plus met tekeningen verhelderde overzichten van verzorgingsfouten, voorkomende ziekten en dergelijke.

Het grootste deel van dit (overigens oorspronkelijk in het Nederlands geschreven boek) bestaat uit fraaie kleurenfoto's van bonsais en uitvoerige beschrijving van de betrokken plant. hier zullen de beginnende liefhebbers nog het meeste aan hebben.

Het boek wordt besloten met een uitgebreid literatuuroverzicht en een overzicht van bedrijven die bonsais kweken en verkopen – dat overzicht is overigens bij lange na niet compleet.

Het boek is uitgegeven bij Zomer en Keuning in Ede, en kost op een dubbeltje na veertig gulden.

● *Verschillende dessins, behanggranden en gordijnstof; alles perfekt op elkaar afgestemd.*

Nostalgisch, klassiek of modern?

Behang sfeervolle ideale aankleding

Om te kunnen inspelen op de voortdurende veranderende woonmode en wensen van de consument, worden jaarlijks miljoenen guldens gein vesteerd in nieuwe behangkollekties. Diezelfde consument kan er dan ook zeker van zijn dat deze van oudsher populaire wandbekleding steeds voorop loopt als het om interieurtrends gaat.

De huidige kollekties bieden vele sfeervolle mogelijkheden voor de aankleding van de wanden. Ze vallen op door een levendige, ongekunstelde uitstraling en natuurlijke ingetogen kleuren. Ze zijn vaak heel apart, zodat je geneigd bent ze in werkelijkheid te gaan bekijken en voelen hoe ze zijn gemaakt.

'Dood papiertje'

Veel behang heeft een dieptewerking omdat er een reliëf is ingeperst met walsen of erop is aangebracht door middel van vinylschuim. Daardoor komen behangdessins tot leven. Het maakt niet uit of het om geometrisch, gebloemd of fantasiedessin gaat. Vaak is het reliëf zo subtiel aangebracht en is hier en daar wat glans verwerkt dat bijna niet als behang wordt ervaren. Het lijkt erop of een jacquard-weefstof op de muur is aangebracht.

Naast dit specifieke reliëf-behang bestaan er kollekties die het 'moeten hebben' van sprekende levendige drukdessins, aangebracht op een vlakke of nagenoeg vlakke ondergrond.

Hierin bestaan verschillende richtingen, variërend van jeugdig romantisch of avant-gardistisch tot klassiek en nostalgisch.

Genres

In het jeugdig/romantische genre zijn er speelse dessins in frisse, zachte voorjaarstinten. Naast bloemdessins ook grappige minder zoet aandoende motieven.

De behang-ontwerpen uit de avantgardistische hoek laten zich niet makkelijk omschrijven. Men moet ze gewoon zien. Het gaat veelal om een boeiend skala van donkere tinten als diep donker brons, donker grijsblauw, paars, anthraciet-grijs en -zwart, terwijl de lichtere tinten zich toespitsen op zilverachtige blauw/grijs.

In de meest exclusieve kollekties vinden we een beetje van alles terug. Hierdoor zijn boeiende kombinaties van klassiek/nostalgisch en modern mogelijk. Gemeenschappelijke deler is het warme ingetogen kleurgebruik: veel aardetinten, lever- en zalmrose, lila/aubergine en grijsblauw. Dessins die variëren van verfijnde all-over fantasiedessins tot royale bloemen en strepen, perfekt op elkaar afgestemd en daardoor goed te kombineren.

Dekoratieve behangranden en bijpassende gordijnstoffen maken er een compleet geheel van.

BOCHOLTZ

Tulpenstraat 4
Aan fraai plantsoen gel. woonhuis met c.v. en tuin. Ind.: hal m. parket, toilet, keuken m. luxe install., woonkamer m. parket, zonnige tuin met terras. 1e verd.: 3 slpks., badkamer m. douche, v.w. en 2e toilet. 2e verd.: 2 hobbyzolders. Bwjr. 1971. Aanv. direkt.
Prijs ƒ 127.000,- k.k.

GELEEN

Hekerbeek 38
Haesselderveld. Woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: hal, woonk., dichte keuken met inrichting. 1e verd.: 3 slaapks. en badkamer m. ligb., toilet en v.w. 2e verd.: zolder via vlizotrap. De woning is voorzien van dak- en spouwmuurisolatie en dubb. beglaz. Bwjr. 1978/79. Aanv. in overleg.
Prijs ƒ 145.000,- k.k.

HEERLEN

Mgr. Feronstraat 54
Appartement op 3e verdieping in goede staat van onderhoud. Ind.: berging in souterrain. 3e verd.: hal, toilet, douche, ruime keuken met eiken keukeninstallatie, woonkamer, 2 slaapkamers en balkon. Verwarming: gashaard + gevelkachel. Geen lift. Servicekosten ƒ 115,- per maand. Achterzijde rolluiken.
Prijs ƒ 59.000,- k.k.

HEERLEN

Roebroekweg 44 D
Woonhuis met c.v., inpandige garage (met erfdienstbaarheid) en tuin. Ind. o.a.: entree en garage. 1e verdieping: woonkamer, keuken en hobbykamer. 2e verd.: 3 slaapkamers en doucheruimte. 3e verd.: zolder. De woning is voorzien van dakisolatie, dubbele beglazing, grotendeels rolluiken en hardhouten ramen en kozijnen.
Prijs ƒ 89.000,- k.k.

HEERLEN

Roebroekweg 87
Hoekwoning met c.v. en tuin. Ind. o.a.: provisiekelder. Beg. gr.: hal, woonkamer, keuken, badkamer, serre en tuinberging. 1e verd.: 3 slaapkamers (waarvan 1 erg klein). De woning is grotendeels voorzien van kunststof ramen, kozijnen en dubbele beglazing. Prijs is inclusief een deel van de stoffering.
Prijs ƒ 89.000,- k.k.

HOENSBROEK

Hoofdstraat 326
Ruim statig winkel/woonhuis met c.v. Ind.: kelder, winkelruimte ca. 80 m², magazijn en werkplaats, keuken, bijkeuken. 1e verd.: woonkamer, eetkeuken, toilet, zeer luxe badkamer, slaapkamer. 2e verd.: 3 slaapkamers, 3e toilet, keuken. 3e verd.: bergzolder. Perc.opp. 290 m². Aanvaarding in overleg.
Prijs ƒ 150.000,- k.k.

KERKRADE

Heerlenersteenweg 21
Tussengelegen woonhuis met c.v. en kleine binnenplaats. Ind.: kelder, hal, woonkamer, keuken, badkamer, schuur en binnenplaats. 1e verd.: 3 slaapkames. 2e verd.: vaste trap, zolder met c.v.-ketel. Bouwjaar ca. 1930 (enig opknappen nodig). Aanvaarding direkt.
Prijs ƒ 78.000,- k.k.

KERKRADE

Lod. van Deysselstraat 47
Hoekwoning met c.v., carport, zij- en achtertuin. Ind. o.a.: beg. gr.: woonkamer met aansluitend open keuken met luxe kunststof keukeninstallatie voorzien van apparatuur, berging. 1e verd.: 3 slaapks. en badkamer met ligbad, douche, v.w. en 2e toilet. 2e verd.: via vaste trap, zolderkamer, c.v.-ruimte en berging.
Prijs ƒ 119.000,- k.k.

MERKELBEEK

Julianastraat 40
Halfvrijstaand woonh. m. c.v., garage en grote zij- en achtertuin. Ind. o.a.: hal, woonk., dichte keuken. 1e verd.: 3 ruime slaapks. en badk. m. ligb., v.w. en 2e toilet. 2e verd.: via vaste trap bereikb. zolder. Perc.opp. 597 m². De woning is voorzien van dak- en spouwmuurisolatie. Bwjr. 1976. Aanv. direkt.
Prijs ƒ 148.000,- k.k.

SCHAESBERG

Honingmannstraat 50
Fraai vrijst. landhuis met c.v., gar., tuin. Bwjr. '81. Ind.: sout.: 4 roy. kelderruimtes. Beg. gr.: hal (ca. 14 m²), L-vorm. woonkmr. (ca. 57 m²) met o.a. open haard, ap. keuken (12 m²) m. luxe eik. keukeninr., bijkeuken en ruime gar. 1e verd.: roy. overloop, toilet, bergkast, 4 slp.kmrs., badkmr. met douche, ligbad en 2 v.w. 2e verd.: vliering. Perc.opp. 585 m².
Prijs ƒ 365.000,- k.k.

HEERLEN

Binnenkort wordt gestart met de bouw van 3 royale woningen met garage aan de Kampstraat te Heerlerheide, op een steenworp afstand van het bloeiende centrum. Royale woning met een op de zonnige (ca. 15 meter diep) tuin gesitueerde woonkamer, keuken en hal. Op de 1e verd.: 3 ruime slaapkamers en badkamer. Op de 2e verdieping een royale zolder. Door de prima premie A-regeling 1988 blijven uw woonlasten zeer laag **ca. ƒ 579,-*** per maand (bij een 30 jaar vaste rente).
Vraag meteen voor dokumentatie.

aquina

Makelaardij o.g., taxaties, hypotheken en verzekeringen
Ruys de Beerenbroucklaan 28, 6411 GB Heerlen
045-715566 óók 's zaterdags van 10.00-13.00 uur

STIENSTRA UW BESTE PARTNER VOOR EEN NIEUWBOUW-WONING.

OPEN HUIS*OPEN HUIS*OPEN HUIS*OPEN HUIS*OPEN HUIS

BRUNSSUM, Maastrichterstraat/Maarstraat (H)

DE LAATSTE 2 KANSEN OP DE OUDE SUBSIDIE VAN ƒ 44.000,-.

DIREKT TE BETREKKEN

De woonkamer/keuken is ca. 33 m² groot. De zithoek is mede dankzij de royale glaspui volledig op de tuin georiënteerd. De verdieping telt 3 slaapkamers en een fraaie badkamer. Via een vaste trap is de zolder te bereiken. Beide huizen zijn van een garage voorzien.

Prijs ƒ 140.072,– v.o.n. NETTO MAANDLAST CA. ƒ 520,–.

OPEN HUIS
Maarstraat 3
HEDEN 18 FEBRUARI
van 14.00-16.00 uur.

HEERLEN, Welten

Herenhuizen met een riante woonkamer/keuken van ca. 49 m² en een ouderwets grote zolderverdieping.

De verdieping telt 3 slaapkamers en een badkamer met een ligbad en een 2e toilet. Max. perceeloppervlakte is 500 m². Er is een keuze uit halfvrijstaande en type vrijstaande herenhuizen.

Prijzen van ƒ 194.990,– tot ƒ 229.990,– (all-in, excl. financieringskosten).

HEEFT U EEN EIGEN HUIS?
Bij dit project bestaat de mogelijkheid uw huis in te ruilen.

De MODELWONING is ingericht door Lendfers Decor

OPEN HUIS
Zondag 19 februari.
van 14.00 - 16.00 uur
(Volg de borden vanaf de J.F. Kennedylaan).

NIEUWBOUW * NIEUWBOUW * NIEUWBOUW * NIEUWBOUW * NIEUWBOUW * NIEUWBOUW * NIEUWBOUW * NIEUWBOUW

KERKRADE, plan Hoog-Anstel (H)

Comfortabel wonen in Chevremont. Ind. o.a. ruime doorzonwoonkamer met een uit het zicht gelegen keuken, 3 slaapkamers, badkamer, bergzolder en een berging (waarvan diverse tot garage uit te breiden zijn).

Prijzen ƒ 136.891,– v.o.n. en een subsidie van max. ƒ 41.000,–. Netto maandlast ca. ƒ 545,–.

PARTIJ/WITTEM, Sinzelbeek (H)

In dit project kunnen wij u de laatste van in totaal 4 woningen te koop aanbieden. Dit halfvrijstaande huis, dat voor bewoning gereed is, is voorzien van een doorzonwoonkamer en een uit het zicht gelegen keuken. Vanuit de hal is de garage bereikbaar. De verdieping telt 3 royale slaapkamers, een bergruimte en een fraaie badkamer met o.a. een ligbad. Tenslotte is een praktische zolderruimte aanwezig.

Prijs ƒ 161.555,– v.o.n. excl. een door de koper te ontvangen rijksbijdrage ad. ƒ 12.000,–.

EYGELSHOVEN, Waubacherveld (H)

RIANTE HERENHUIZEN IN LANDHUISSTIJL

Aan de rand van deze plaats, met name grenzend aan het Burg. Boyensbos, is een nieuwe woonwijk in ontwikkeling, waar villa's en herenhuizen de boventoon voeren.

In aanbouw

De herenhuizen in landhuisstijl hebben een vrij uitzicht en liggen direkt tegenover het Burg. Boyensbos.

Een garantie voor tijdloos woonplezier.
De woonkamer in L-vorm is 8.46 m lang en 5.42 m breed (inkl. keuken ca. 38 m²). Wilt u de sfeer van een open haard dan zijn t.p.v. de zithoek hiervoor voorzieningen getroffen. De verdieping heeft 3 royale slaapkamers en een badkamer met ligbad en een aansluitpunt voor het tweede toilet. De tweede verdieping, overigens via een vaste trap te bereiken is bijv. als berg- of hobbyruimte te benutten. Elke woning is van een garage met schuin pannendak voorzien.

Extra isolatievoorzieningen zorgen voor een prettig woonklimaat.

De prijzen variëren van ƒ 185.000,– v.o.n. tot ƒ 190.000,– v.o.n.

VOOR MENSEN DIE NIET LANG WILLEN WACHTEN (H)

en die medio dit jaar in een nieuwe woning willen trekken.

BINNENKORT BOUWSTART

LANDGRAAF op de kamp

VOORZIENINGEN NABIJ

In het hart van Landgraaf, nabij het nieuwe winkelcentrum "Op de Kamp", worden 10 stadswoningen gebouwd. Er is een keuze uit 3 indelingen.
Het comfort van dit type is de ruimte. De living heeft een oppervlakte van 37 m² tot 40 m² incl. open keuken. De 1e verdieping telt 3 slaapkamers en badkamer met mogelijkheid voor 2e toilet. Alle woningen hebben een vaste trap naar de zolder met mogelijkheid voor 4e slaapkamer/atelier-ruimte. Nagenoeg alle woningen zijn voorzien van garage.
Prijs ƒ 145.064,-- v.o.n. excl. max. ƒ 44.000,-- rijksbijdrage. Netto maandlast ca. ƒ 560,--. Duizenden guldens besparing van renteverlies door de snelle realisatie.

INFORMATIE OP DE BOUWPLAATS
Maandag 20 februari t/m vrijdag 24 februari
van 16.30-18.30 uur
Zaterdag 25 februari
van 11.00-14.00 uur.
Volg de borden vanaf de Dorpstraat/Verdistraat.

In het infocentrum op de bouwplaats kunt u bouwmaterialen en indelingen komen bekijken.

HEEFT U EEN EIGEN HUIS EN WENST VERBETERING ?
Informeer naar de mogelijkheid om risicoloos een ander huis te kopen.

NIEUWENHAGEN, Op de Kamp

Riante herenhuizen nabij het winkelcentrum Op de Kamp.

Indeling:
Living met een oppervlakte van 35 m² incl. open keuken, garage. Op de verdieping 3 slaapkamers resp. ca. 14 m², 9 m² en 6,5 m², badkamer met ... en 2e toilet. Via vaste trap naar hobbyzolder ... 40 m².

De woningen zijn voorzien van:
- Spouw-, dak- en vloerisolatie
- Dubbele beglazing (in woonkamer en keuken)
- Hardhouten buitenkozijnen

Prijzen van ƒ 163.971,– v.o.n. tot ƒ 164.969,– v.o.n.
Perceelsopp. varieert van ca. 170 m² tot 245 m².

HEERLEN, A gen Giezen

Patiobungalows nabij het winkelcentrum Heerlerbaan. Ind. o.a. T-vorm. woonkamer incl. open keuken ca. 34 m², 2 ruime slaapkamers waarvan één met toegang tot terras. Ruime inpandige berging, badkamer en separaat toilet. Door de bouwvorm is een ideale patio te creëren met een optimale privacy.

Prijzen van ƒ 142.188,– v.o.n. tot ƒ 156.539,– v.o.n.
Netto maandlast ca. ƒ 740,–.
Eenmalige rijksbijdrage ad. ƒ 5.000,–

EYGELSHOVEN, Coelgrovenstraat

In dit project "Op de Bossen" kunnen wij u de laatste van in totaal 4 woningen te koop aanbieden. Geboden wordt u: een leefruimte incl. open keuken groot ca. 36 m², een naast de woning gelegen berging met kantelpoort (eenvoudig uit te breiden tot garage), 3 ruime slaapkamers en een badkamer met douche, vaste wastafel en aansluitpunt voor een 2e toilet. De hobbyzolder leent bij uitstek als hobby- c.q. bergingsruimte.

Uitgaande van een prijs van ƒ 138.648,– v.o.n. en een subsidie van max. ƒ 41.000,– bedraagt uw netto maandlast ca. ƒ 585,–

Makelaardij onroerend goed, Hypotheken, Verzekeringen
stienstra
Stienstra Makelaardij BV

BON Gaarne vrijblijvend volledige informatie over
○ Nieuwbouwprojekten ....
Naam ....
Straat ....
Postcode/plaats ....
Tel ....
In ongefrankeerde gesloten enveloppe zenden aan: Stienstra Makelaardij BV, Antwoordnummer 40, 6400 VB Heerlen.

Voor inlichtingen:
H = Kantoor Heerlen, Tel. 045 - 712255.
Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen.
M = Kantoor Maastricht, Tel 043 - 252933.
Wycker Brugstraat 50, 6221 ED Maastricht.
Geopend maandag t/m vrijdag van 9.00 tot 21.00, zaterdag van 9.00 tot 18.00 uur

Bouwkavels te koop

Puth-Schinnen

Nog enkele bouwkavels te koop in plan Einder Coolhof, variërend van 300 tot 600 m². Prijzen van ƒ 120,– tot ƒ 130,– per m² v.o.n.

Tevens 7 bouwkavels aan Past. Albersstraat. Perc.opp. van 500 tot 1200 m². Prijzen ƒ 70.000,– tot ƒ 100.000,–.

DRS. RUIJTERS
makelaardij onroerend goed · sittard maastricht heerlen
6131 AL sittard · rijksweg zd 35 · tel 04490-11611
Openingstijden: werkdagen 9-17.30 uur, zaterdag 10-12 uur

TE KOOP

Hoensbroek, Antoniusstraat 1

DEZE VILLA MOET U ZEKER VAN BINNEN ZIEN!

Vrijstaande villa, vlakbij het centrum.
Hal met open ballustrade naar verdieping.
L-vormige woonkamer van 50m2 met open haard. Zeer luxe keuken met inbouwapparatuur. Bijkeuken, overdekt terras en een garage met bergzolder.
Op de eerste verdieping drie grote slaapkamers, luxe badkamer met bad en douche en nog een studeerkamer. Vaste trap naar tweede verdieping alwaar zich nog twee kamers bevinden. Inhoud 800 m3. Pand is geheel geïsoleerd.
Koopprijs ƒ 279.000,– k.k.

Mr. Cornelis Brorens,
makelaar en taxateur o.g.
Oranjelaan 211, Geleen
04490-50318

138140

HOENSBROEK
ƒ 145.000,– k.k.
Uniek aanbod voor deze prijs!

Winkel/kantoor met dubbel woonhuis.
Indeling
sout.: kelder.
beg. gr.: winkel ±30 m² + kantoor en archief. compleet app. ±80 m², ook als kantoor te gebruiken + tuin.
1e verd.: woonhuis, aparte entree, woonkamer ensuite, dichte keuken, slaapkamer + badkamer.
2e verd.: 2 slaapkamers + douche.
3e verd.: zolderruimte.

makelaardij **ERNENS**
Hoolstraat 42, Voerendaal
Tel. 045-752142

TE KOOP

SUSTEREN/MIDDENVELD

Nog enkele exclusieve HALFRVIJST. HERENHUIZEN op uitst. lokatie aan de Ambtmanlaan. Royale indeling met o.a. grote living, halfopen keuken, 3 slaapk., badkamer m. ligbad en 2e w.c., zolder, carport en berging, va. ƒ 167.900,– v.o.n., excl. renteverlies.
EEN PROJECT VAN MONDOHOME!

nicolai
makelaardij
tel. 043-254555*
stationstraat 20, maastricht

Te koop

BEDRIJFSCOMPLEX

Ligging: Industrieterrein 38 uitstekend ontsloten op industrieterrein "Panningen" te Helden-Panningen.

Grootte: **begane grond**
hal 1.020 m²
kantoor 310 m²
verdieping
kantine 70 m².

Vrije hoogte : 5.20 meter.
Diverse voorzieningen.
Mogelijkheid tot verwerving van achterliggend bouwperceel ter grootte van ca. 16.400 m².

Aanvaarding : in overleg.
Koopsom : op aanvraag.

BEDRIJFSRUIMTE

Ligging: Winkelveldstraat 30 uitstekend ontsloten op het industrieterrein "de Veegtes" te Venlo.

Grootte: hal ca. 2.027 m²
kantoor ca. 180 m².

Bestemming : produktie c.q. groothandelsaktiviteiten.
Voorzieningen o.a.:
- lichtstraten
- betontegelvloer
- persluchtleidingen
- overheaddeuren en roldeur
- vrije hoogte ca. 3,5 m.

Aanvaarding : terstond.
Koopsom : op aanvraag.

Zadelhoff Makelaars 040-123525
Jan Smitzlaan 12, 5611 LE Eindhoven
Zadelhoff vestigingen door geheel Nederland

Een woning van Ruijters, vast goed!

DRS. RUIJTERS makelaardij onroerend goed - sittard maastricht heerlen

koop

OEK/BRUNSSUM, Akerstraat H
gelegen, halfvr. woonh. met c.v., garage en tuin. kelders. Beg. grond: ruime entree, c.v.-ruimte/ 1e Verd.: keuken, hobbyruimte, woonkr. (± 35 2e Verd.: 3 grote slaapkrs., badkr. met ligb., 2e toilet. Aanv.: direct. Prijs: ƒ 145.000,– k.k.

SUM, Grefkenstraat H
gelegen, modern verbouwd woonhuis met c.v. en: kelder, hal, luxe keuken, woonkr. met open en schuifpui, toilet, bijkeuken, 2 slaapkrs., badkr. bad, douche, v.w. en 2e toilet. 2e Verd.: 2 , berging. Aanv.: i.o. Prijs: ƒ 118.000,– k.k.

SUM, Het Ambacht H
gelegen, halfvrijst. woonh. met c.v. en tuin. Ind.: entree met toilet en fonteintje, woonkr. met par- open hrd, keuken, overloop, 3 slaapkrs., badkr. douche, ligb. en v.w. Zolder. Aanv.: i.o. Prijs: 000,– k.k.

UM, Horizonstraat H
gelegen tussenwoning met berging en tuin. Beg.gr.: hal, toilet, woonkr., keuken. 1e slaapkrs., badkr. met ligb. en v.w. 2e Verd.: vas- zolder. Aanv.: i.o. Prijs: ƒ 88.000,– k.k.

UM, Maastrichterstraat H
gelegen, halfvr. woonhuis met c.v., berging en o.a. entree, woonkr. met parketvl. en open keuken met app., toilet, waskeuken. 1e Verd.: 2e toilet, badkr. met douche en v.w. 2e vaste trap naar 3e slaapkr. en bergzolder. Geheel in uitst. st. van onderhoud en is voorzien van rol- Aanv.: i.o. Prijs: n.o.t.k.

SUM, Touwslager H
gelegen woonhuis met c.v., carport, berging en: hal, toilet, woonkr., keuken met app. (beg. geheel voorzien van plavuizenvloer). 1e Verd.: 3 , badkr. met douche en v.w. 2e Verd.: zolder. verkeert in uitst. staat van onderhoud en is Aanv.: i.o. Prijs: ƒ 125.000,– k.k.

ADE, Kerkstraat S
woonh. met c.v., garage, royale berging an- en tuin met overdekt terras. Perc.opp. ca. Ind. o.a.: woonkr., moderne keuken, 3 , badkr. met v.w., ligbad en 2e toilet, zolder. direct. Vraagprijs: ƒ 235.000,– k.k.

AUSEN, Past.Schijnestraat S
gel., halfvrijst. herenh. met c.v., kelder, royale ga- tuin. Ind. o.a.: living, grote mod. keuken met 3 slaapkrs., bet. badkr. met ligbad, toilet, v.w., zol- Aanv.: i.o. Vraagprijs: ƒ 169.000,– k.k.

LEN, Beikerveld H
gelegen halfvrijstaand woonhuis met c.v. en tuin. 2 kelders. Beg. grond: hal, toilet, woonkr., keuken, 1e Verd.: 3 slaapkrs., badkr. met ligbad en 2e Verd.: vaste trap naar 4e slaapkr., 2 bergruimten. direct. Prijs: ƒ 145.000,– k.k.

LEN, Dr. Cl. Meulemanstraat H
gelegen, halfvr. woonh. met c.v., garage en tuin. hal met toilet, L-vorm. woonkr. (± 36 m²), keuken. : 3 slaapkrs., badkr. met ligbad, v.w., 2e toilet. 2e vaste trap naar hobbykamer, c.v.-ruimte. Koop- ƒ 160.500,– v.o.n. (bijdrage ƒ 6.500,– volgens pre- regeling).

HEERLEN, Eikenderweg H
Goed gelegen winkelpand met 2 appartementen. Ind. o.a.: Sout.: geheel onderkelderd. Beg. grond: winkel (± 80 m²), kantoor. 1e Verd.: app.: hal, woonkr., keuken, slaapkr., badkr. 2e Verd.: app.: hal, woonkr., keuken, slaapkr., badkr. Aanv.: i.o. Koopprijs ƒ 225.000,– k.k.

HEERLEN H
Prima gelegen halfvr. herenhuis met c.v., garage en tuin (perc. opp. 324 m²). Ind.: ruime hal, toilet, L-vormige woonkr. met open hrd. (ca. 45 m²), luxe keuken. 1e Verd.: 3 slaapkrs., badkr. met ligb., douche, v.w. en 2e toilet. 2e Verd.: 4e slaapkr., c.v.-ruimte en bergruimte. Het geheel verkeert in prima staat van onderhoud. Aanv.: i.o. Koopprijs: ƒ 225.000,– k.k.

HEERLEN, Pappersjans H
Goed gelegen app. met c.v., berging en parkeerplaats. Ind.: hal, toilet, woonkr. met balkon, open keuken, 3 slaapkrs., hobbykr., luxe badkr. met ligb., v.w., 2e toilet. Aanv.: i.o. Vraagprijs: ƒ 93.000,– k.k.

HOENSBROEK, Nieuwenhuis H
Uitst. gelegen patiobungalow met c.v. en garage. Ind.: ruime hal, toilet, L-vorm. woonkr., keuken met app., 3 slaapkrs., badkr. met ligbad, v.w., c.v./wasruimte. Het pand is voorzien van dubb. beglazing en verkeert in goede staat van onderhoud. Aanv.: i.o. Koopprijs: ƒ 167.500,– k.k.

HOENSBROEK, Terveurtweg H
Rustig gelegen vrijstaand woonhuis met c.v., garage en tuin. Ind.: o.a. 2 kelders. Beg.grond: ruime hal met toilet, keuken, woonkr. met open haard, 2 slkrs., badkr. met ligbad, provisieruimte. 1e Verd.: 2 slaapkrs., c.v.-bergruimte. Het pand is geheel geïsoleerd. Aanv.: i.o. Prijs: ƒ 149.000,– k.k.

KLIMMEN-Termaar, Tiendstraat H
Rustig gelegen halfvr. woonhuis met c.v., garage en tuin. Ind.: hal, toilet, Z-vorm. woonkr. met open hrd, luxe keuken met app. 1e Verd.: 4 slaapkrs. waarvan 2 met balkon, badkr. met ligb., douche, v.w. en 2e toilet. 2e Verd.: vaste trap naar hobby-/slaapkr., c.v.-ruimte. Aanv.: i.o. Prijs: ƒ 168.000,– k.k.

MERKELBEEK, Belenweg S
Rustiek gel., goed onderh. vrijst. landh. met c.v., dubb. garage, kelder, tuin en grote boomgaard (perc.opp. ca. 4.905 m²); geschikt voor div. doeleinden, zoals kantoor, praktijk etc. Ind. o.a.: Beg. gr.: gr. hal, royale living (ca. 60 m²), overdekt terras, keuken met app., 1 slaapkr. met garderobe, moderne badkr. 1e Verd.: 4 slaapkrs., groot dakterras, badkr., zolder. Aanv.: i.o. Koopr. ƒ 475.000,– k.k.

OIRSBEEK, Prov.Weg Zuid S
Groot, halfvr. herenh. (ca. 900 m³) met c.v., aanbw., 2 kelders, garage en grote tuin. Perc.opp. ca. 1085 m². Ind. o.a.: living met parketvloer, woon-eetkeuken, bijkeuken, 6 slaapkrs., bet. badkr. met ligb., v.w., 2e toilet, vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: ƒ 239.000,– k.k.

PUTH, M.L. Kingstraat S
Gunstig gel., halfvrijst. woonh. met c.v., garage en tuin. Vrij uitzicht aan voorzijde. Ind. o.a.: living, luxe keuken met app., 4 slaapkrs., bet. badkr. met ligbad, v.w., 2e toilet. Aanv.: i.o. Vraagprijs: ƒ 144.000,– k.k.

SCHINNEN, Mgr. Savelbergstraat S
Op goede stand gel., vrijst. bungalow met c.v., bergingen en royale tuin. Perc.opp.: 840 m². Ind. o.a.: L-vorm. living, grote woon-eetkeuken en badkr., 6 slaapkrs. Het pand is voor div. doeleinden geschikt zoals praktijk, kantoor. Aanv.: i.o. Vraagprijs: ƒ 319.000,– k.k.

UBACH OVER WORMS, Kloosterstraat H
Bij centrum gelegen woonh. met c.v., tuin (266 m²). Ind.: 2 kelders. Beg.gr.: entree, L-vorm. woonkr., ruime keuken met app., bijkeuken, toilet, badkr. met ligb., douche en v.w. 1e Verd.: 3 slaapkrs., toilet met v.w. 2e Verd.: vaste trap naar hobbyzolder. Het geheel is voorz. van kunststof kozijnen, dubb. begl. en is prima onderh. Aanv.: i.o. Prijs ƒ 113.000,– k.k.

Stein, Secr. Stregenstraat S
Halfvrijst. woonh. met c.v., kelder, garage, carport en tuin. Ind. o.a.: L-vorm. woonkr. met open haard, keuken met app., bijkeuken, 3 slaapkrs., badkr. met ligbad en v.w. Aanv.: i.o. Vraagprijs: ƒ 149.000,– k.k.

VOERENDAAL, Eickhovenstraat H
Rustig gelegen, halfvrijst. herenh. met c.v., garage en tuin (perc. opp. ca. 300 m²). Ind.: hal, toilet, L-woonkr. (ca. 43 m²), keuken met app. 1e Verd.: 3 ruime slaapkrs., badkr. met ligb., douche, v.w. en 2e toilet. 2e Verd.: vaste trap naar hobbyzolder (6.5x9.5 m). Aanv.: direct. Prijs: ƒ 198.000,– k.k.

WIJLRE, Merodelaan H
Rustig gelegen vrijst. landhuis met prachtig vrijbl. uitzicht met c.v., garage en fraai aangelegde tuin met veel privacy. Perc.opp. 682 m². Ind.: Sout.: Kelder. Beg.gr.: ruime hal, woonkr. met mooie schouw, keuken met app. 1e Verd.: overloop, 3 slaapkrs., badkr. met ligb., dubbele v.w., 2e toilet. Aparte doucheruimte met v.w. 2e Verd.: berging. Aanv.: i.o. Prijs: ƒ 275.000,– k.k.

Te huur

GELEEN, Mauritslaan S
Op goede stand nabij centrum gel., roy., halfvrijst. herenh. met c.v., kelders, garage en mooie tuin. Ind. o.a.: woonkr., keuken, bijkeuken, 4 slaapkrs., badkr. met ligbad, v.w., bidet. Aanv.: spoedig. Huurprijs: op aanvraag.

STEIN, Raadhuisplein S
In het centrum gel. woonh. met c.v. Ind. o.a.: woonkr., keuken, 3 slaapkrs., badkr. Aanv.: direct. Huurprijs: ƒ 670,– per maand.

Nieuwbouw

BOCHOLTZ H
In het riant gelegen, gevarieerde woonplan 'Kerkeveld' worden halfvrijst. woningen met berging gebouwd. Aantrekkelijke Z-vorm. indeling op beg.gr. met woonkr., eethoek, open keuken. Op de verd.: 3 slaapkrs., badkr. met douche en v.w. Zolder. Uitstekend afgewerkt. Goed geïsoleerd. Koopr. ƒ 134.913,– v.o.n. Rijksbijdr. ƒ 41.000,– totaal, volgens pr-A-regeling. **NETTO LAST: ƒ 562,– PER MAAND**

BRUNSSUM H
Deze drive-in-woning is een aantrekkelijke variant, waarbij de garage inpandig is gesitueerd op de beg.gr. Op beg.gr. eveneens de entree/hal. Niveau 1e verd., met woon-/eetkr. en keuken, ligt aan de achterzijde gelijk met de tuin. Op de 2e verd. 3 slaapkrs. en badkr. met ligb., v.w. en plaatsingsmog. voor 2e toilet en 2e v.w. Koopr. vanaf ƒ 147.632,– v.o.n. Rijksbijdr. max. ƒ 44.000,– volgens pr-A-regeling.

Bouwkavels

BRUNSSUM H
Bouwkavels te koop voor particuliere bouw in plan De Hemelder. Prima gelegen tegenover park. Perc.opp. vanaf 335 m². Zonder verplichting aan aannemer of architect. Prijs vanaf ƒ 55.000,– v.o.n. (incl. BTW.)

– Inlichtingen Kantoor Sittard
– Inlichtingen Kantoor Heerlen

Taxaties Verzekeringen
Hypotheken Financieringen

DRS. RUIJTERS
makelaardij onroerend goed - sittard maastricht heerlen
6131 AL sittard · rijksweg zd 35 · tel 04490-11611
6411 AT heerlen · van grunsvenplein 12 · tel 045-713746
Openingstijden: werkdagen 9-17.30 uur, zaterdag 10-12 uur.

Zadelhoff Makelaars

Om een complete dienstverlening, overal waar het bedrijvig is, te kunnen waarborgen, opent Zadelhoff Makelaars een nieuwe vestiging in de hoofdstad van Limburg.

Naast de gebruikelijke makelaarsactiviteiten zoals aankoop, verkoop, aanhuur, verhuur en taxaties is Zadelhoff Makelaars gespecialiseerd in het uitvoeren van marktonderzoeken, marktanalyses en het geven van advies en begeleiding.

Zadelhoff Makelaars heeft daarnaast specialisten in huis voor beleggingen en voor de winkelproblematiek. Zadelhoff Makelaars heeft overal in 't land vestigingen en kan daardoor ervaringen en kennis onderling uitwisselen.

U kunt zodoende profiteren van complete dienstverlening op het gebied van commercieel onroerend goed.

Wilt u gebruik maken van onze kennis en ervaring neem dan, vanzelfsprekend geheel vrijblijvend, contact met ons op.

NEDU beheer o.g. / makelaardij

Een Vreemde Eend in de Bijt?

De meeste mensen kennen Nedu als "Verhuurder". Dat is niet vreemd want wij beheren en verhuren zo'n 4500 woningen voor grote beleggers.
Met onze ervaring in beheer, taxaties, hypotheken en assurantiën en met onze grondige kennis van de regionale markt, was het voor ons maar een kleine stap van beheer naar makelaardij.
Mede door het feit dat binnen ons bedrijf thans een aantal makelaars werkzaam is die hun sporen op het gebied van koop- en verkoop van onroerend goed reeds lang verdiend hebben, voelen wij ons ook op dit nieuwe werkterrein thuis, bij wijze van spreken als een eend in het water!

NEDU beheer o.g. makelaardij
Valkenburgerweg 25A,
6411 BM Heerlen.
Telefoon 045-710909

Een oude vertrouwde in beheer en een jonge, enthousiaste deskundige makelaar.

HEERLEN
● Tussenl. won. m. achterom. Ind.: kelder, entree, doorzonkam., keuk., toil., 3 slaapk., douche, zold. m. vaste trap. Vraagprijs ƒ 90.000,– k.k.

KASTEEL IN ZUID-LIMBURG
Gelegen op ca. 1 km buiten de bebouwde kom met ca. 9.000 m² grond
Diverse grote zalen
Te gebruiken voor meerdere doeleinden
Prijs op aanvraag

HEERLEN
● Woonhuis op zeer goede stand. Ind.: keld., Entree, gang, toil., bergkast, mod. keuk., gr. woonk. ca. 50 m² met parket, 3 slaapk., badk. m. ligb., toil., vaste trap, zolderkam., zold., nieuwe c.v.-ketel, nieuwe gas- en waterleiding.
Prijs op aanvraag.

Wegens de enorme aanvraag HUIZEN TER BEMIDDELING TOT VERKOOP IN: HEERLEN OF DIREKTE OMGEVING GEVRAAGD
Prijsklasse: ƒ 200.000,– tot ƒ 400.000,–
Vraag vrijblijvend inlichtingen

SCHAESBERG
● Halfvrijst. woonh. m. magazijn en gar. Ind.: 4 keld., werkruimte, entree, 2 toil., kantoor, kamer, serre, keuk., kamer en-suite, douche, 3 slaapkam., zold. Inh. ca. 788 m³. Ook als kantoor of winkel te gebruiken. Vraagprijs ƒ 98.000,– k.k.

TAXATIES
Onroerend goed t.b.v. aan- en verkoop; financiering; hypotheek; assurantiën; successie, rechtbank enz.
Indien nodig op korte termijn

BEDRIJFSPANDEN

LANDGRAAF
● Winkel/woonhuis met ondergr. en tuin. Ind.: 2 keld., winkel, keuk., toil., 3 magazijnen, kantoor, badkam., 2 slaapkam., woonkam., zold. en mansardekam. Het pand is voor meerdere doeleinden geschikt.
Vraagprijs ƒ 195.000,– k.k.

HEERLEN
● Winkel/woonhuis met 2 garages. Ind.: keld., winkel/kantoorruimte op 75 m² m. div. berg., achterkam., serre, aparte deur v. bovenwon. m. woonk., badkam. m. ligb., mod. keuk., 4 slaapkam., zolder.
Vraagprijs n.o.t.k.

Onroerend Goed Makelaardij
LEENAERS b.v.
Pater Romboutslaan 2, 6419 BE Heerlen
Telefoon: 045-717237

DAT STAAT!

Met aantrekkelijke Premie A subsidie

Een projekt van Bouwbureau Brandwijk · Met G.I.W.-garantie

HEERLEN

Prijzen v.a. ƒ 132.600,– v.o.n.
max. premie A ƒ 44.000,–
Hypotheek ƒ ... 600

Let u eens op deze voordelen:

KIJKWONING
RIETVELDSTRAAT 38
HEERLEN
ZATERDAG
OPEN HUIS
tussen 14.00 en 16.00 ...

MAKELAARDIJ
aquina 045-715566

COMMERCIEEL O.G.

HEERLEN Centrum

HEERLEN

HEERLEN

KERKRADE Centrum

LANDGRAAF

LANDGRAAF

MAASTRICHT

SITTARD Centrum

UBACH OVER WORMS

VAALS

Wij zoeken voor onze relaties in heel Zuid-Limburg commercieel onroerend goed te koop of te huur

stienstra BEDRIJFSHUISVESTING
Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen Tel. 045-712255*

GOED ONDER DAK MET STIENSTRA

UW PROFESSIONELE MAKELAAR IN ZUID-LIMBURG.

* BESTAANDE BOUW * BESTAANDE BOUW * BESTAANDE BOUW * BESTAANDE BOUW * BESTAANDE BOUW * BESTAANDE BOUW

BRUNSSUM

BRUNSSUM

BRUNSSUM

BRUNSSUM

EYGELSHOVEN

HEERLEN

HEERLEN

HEERLEN

HEERLEN

HEERLEN

HEERLEN

HEERLEN

HEERLEN

HEERLEN

HOENSBROEK

HOENSBROEK

KERKRADE

KERKRADE

KERKRADE

KERKRADE

KERKRADE

KERKRADE

KERKRADE

KERKRADE

KERKRADE

KERKRADE

KERKRADE

NIEUWENHAGEN

SCHAESBERG

SCHAESBERG

SCHAESBERG

SCHAESBERG

SCHAESBERG

SCHAESBERG

SCHAESBERG

UBACH O. WORMS

WIJNANDSRADE

stienstra
Makelaardij onroerend goed, Hypotheken, Verzekeringen
Stienstra Makelaardij BV

BON
Naam
Straat
Postcode - plaats
Bestaande woning

Voor inlichtingen:
Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen.
Wycker Brugstraat 50, 6221 ED Maastricht
Geopend: maandag t/m vrijdag van 9.00 tot 21.00 uur, zaterdag van 9.00 tot 18.00 uur.

BRUNSSUM - De Hemelder

PREMIE-C

• halfvrijstaande woningen

Deze stijlvolle woningen met de tuin op het zuiden hebben een royale, ruimtelijke vormgeving met mogelijkheden voor een sfeervolle inrichting. De begane grond heeft o.m. een ruime hal, eethoek, woonkamer, open keuken. Op de verdieping 3 slaapkamers en een badkamer met ligbad, tweede toilet en vaste wastafel. De zolder is te bereiken via een vaste trap.

Koopprijs ƒ 163.975,– v.o.n.
Rijksbijdrage ƒ 6.500,– belastingvrij, volgens premie-C-regeling.

COUPON

Graag wil ik meer weten van de bijzonder fraaie halfvrijstaande premie-C-woningen in het kwalitatief hoogwaardige bouwplan De Hemelder te Brunssum. Stuurt u mij geheel vrijblijvend de documentatie.

Naam
Adres
Postcode
Plaats
Telefoon

Inzenden aan: Makelaarskantoor Drs. Ruijters BV, Antwoordnummer 1020, 6400 VB Heerlen.

DRS. RUIJTERS
makelaardij onroerend goed · sittard maastricht heerlen

GEEN VERKOOP, GEEN KOSTEN

HEERLEN Pappersjans 5

Pappersjans 5a

UBACH OVER WORMS Maastrichterlaan 39

KERKRADE Frans Halsstr. 101

HEERLEN Altaar Dries 25

BRUNSSUM

Ge... -financieringen

A...e hypotheken

AVO van Oppen bv

SITTARD

PREMIE-A-KOOPWONINGEN OP 2 PRIMA LOKATIES

In de Sittardse nieuwbouwplannen Kempehof en Lahrhof, op 2 prima lokaties, zijn wij gestart met de verkoop van bijzonder fraaie en degelijke woningen. Deze halfvrijstaande en tussenwoningen, met een hoge rijksbijdrage, worden met zorg en onder regelmatige controle gebouwd. Ook aan de afwerking, o.m. met energiebesparende maatregelen, wordt veel aandacht besteed.

De woningen hebben een aantrekkelijke indeling met o.m. een woon-/eetkamer, open keuken, 3 slaapkamers, badkamer met douche en vaste wastafel, vaste trap naar de zolder, berging. Zowel aan het exterieur als in het interieur zijn variaties aangebracht, waardoor er een bijzonder levendig woonklimaat ontstaat.

Koopprijs vanaf ƒ 133.200,– v.o.n.
Rijksbijdrage max. ƒ 41.000,– totaal, volgens premie-A-regeling.

Uw persoonlijke omstandigheden spelen een belangrijke rol bij de koopoverwegingen en de uiteindelijke koopbeslissing. Die omstandigheden zijn voor iedereen weer anders. Laat u daarom gedetailleerd inlichten door onze deskundigen. Geheel vrijblijvend en zonder kosten uiteraard.

COUPON

Ik heb belangstelling voor de mooie woonmogelijkheid die u in Kempehof en Lahrhof aanbiedt. Stuurt u mij geheel vrijblijvend de documentatie van
O Kempehof
O Lahrhof

Naam
Adres
Postcode
Plaats
Telefoon

Inzenden aan: Makelaarskantoor Drs. Ruijters BV, Antwoordnummer 5, 6130 VB Sittard of aan: Bouwfonds Ned. Gem., Antwoordnummer 122, 5900 AB Venlo.

DRS. RUIJTERS
makelaardij onroerend goed · sittard maastricht heerlen
6131 AL sittard · rijksweg zd 35 · tel 04490-11611
na 18.00 uur: 04490-26299, de heer Lemans

nv Bouwfonds Nederlandse Gemeenten
tel. 077-541945, de heer Boon
na 18.00 uur: 04766-23966

SOMMIGE SLECHTZIENDEN ZIEN DIT.

SOMMIGE GOEDZIENDEN ZOUDEN DAAR EENS AAN MOETEN DENKEN.

Zo'n honderdduizend Nederlanders hebben te kampen met slechtziendheid.

Dat is niet zielig, maar wel verdraaid lastig.

Want sommige slechtzienden kunnen bijvoorbeeld overdag redelijk goed zien.

Maar 's avonds praktisch geen snars.

Anderen zien een paar vierkante centimeter scherp maar alles er omheen wazig.

Zo zijn er vele vormen van slechtziendheid, waar weinig of niets aan te doen is.

U kunt er wel iets aan doen. Heel af en toe. Gewoon door begrip te tonen.

Of waar nodig een helpende hand uit te steken.

Soms herkent u een slechtziende aan de button die verkrijgbaar is bij de Nederlandse Vereniging van Blinden en Slechtzienden, Postbus 2344, 3500 GH Utrecht, telefoon 030-93 11 41.

Je huis in de krant brengt mensen over de vloer.

En de makelaar weet van wanten en kranten.

Geïsoleerd dak houdt warmte vast

opstijgende warmte in uw vast te houden, is het belang- dak te isoleren. Bij schuine is dat zeer eenvoudig. Beves- of steenwoldekens tegen schot en uw dak is geïsoleerd. aar centimeter ruimte tussen schot en de dekens maakt de nde werking nog groter.

nbewoonde vliering in de nok et dak kan nog eenvoudiger en geïsoleerd. Rol glas- of woldekens uit op de vloer en ze eventueel met vezelplaten vliering begaanbaar te ma- Hou daarbij een centimeter open tussen de platen voor de nodige ventilatie.

Platte daken mag u nooit aan de binnenkant isoleren. De ondoorlaatbare laag aan de buitenkant veroorzaakt dan condensvorming en houtrot. Vraag bij zulke daken advies aan een deskundige.

En... vergeet niet zondagavond laat of maandagmorgen vroeg de stand van uw gasmeter op te nemen, die te noteren op de meterkaart en te vergelijken met de tabel in deze krant. Op de meterkaart staat ook hoe u het verbruik van uw verlichting kunt meten. Minder energie verbruiken spaart altijd meer geld!

● ....isoleren scheelt veel geld.....

Demonstratiepark milieu-energie

De Nederlandse Maatschappij voor Energie en Milieu (Novem) en het Bouwfonds Nederlandse Gemeenten, hebben besloten gezamenlijk een 'Milieu-energie Demonstratiepark op te zetten. Hiermee willen beide instellingen aantonen dat het daadwerkelijk mogelijk is om met de huidige technieken milieuvriendelijke en energiezuinige woningen te bouwen.

Het project zal bestaan uit ongeveer 100 woningen van verschillende types, waarbij een aantal architecten zal worden gevraagd om vanuit een eigen invalshoek het thema energie en milieu te benaderen en te vertalenin een ontwerp.

Bij het bouwen worden materialen toegepast die bij fabricage, bouw en latere sloop het milieu zo min mogelijk belasten en een lage energie-inhoud hebben.
Als de woningen gereed zijn zal door voorlichting toekomstige bewoners meer geattendeerd worden op bewust milieu- en energiegedrag.

Op dit moment loopt nog een studie over al deze aspecten. Verwacht wordt dat deze studie in juli as. gereed zal zijn, waarna het project daadwerkelijk kan worden gestart.

De ministeries van VROM en EZ zijn in principe bereid bij te dragen aan de financiering van het project.

ACTIE ZUINIG STOKEN

Tabel voor de week van maandag 6 februari 1989 t/m zondag 12 februari 1989

Bij een jaarverbruik van:	hoort een streefverbruik voor de afgelopen week van:	en een totaalstreefverbruik sinds 10 oktober 1988
800 m^3	22 m^3	398 m^3
1000 m^3	27 m^3	495 m^3
1200 m^3	33 m^3	597 m^3
1400 m^3	38 m^3	696 m^3
1600 m^3	44 m^3	795 m^3
1800 m^3	49 m^3	893 m^3
2000 m^3	55 m^3	992 m^3
2200 m^3	60 m^3	1090 m^3
2400 m^3	66 m^3	1192 m^3
2600 m^3	71 m^3	1290 m^3
2800 m^3	77 m^3	1390 m^3
3000 m^3	82 m^3	1488 m^3
3300 m^3	90 m^3	1637 m^3
3600 m^3	99 m^3	1787 m^3
3900 m^3	107 m^3	1933 m^3
4200 m^3	115 m^3	2085 m^3
4500 m^3	123 m^3	2229 m^3
5000 m^3	137 m^3	2481 m^3
5500 m^3	150 m^3	2727 m^3
6000 m^3	164 m^3	2975 m^3
6500 m^3	178 m^3	3225 m^3
7000 m^3	192 m^3	3474 m^3
7500 m^3	205 m^3	3721 m^3
8000 m^3	219 m^3	3968 m^3

Het wekelijkse streefverbruik wordt bepaald aan de hand van de gemiddelde etmaaltemperatuur en enkele andere gegevens.

erste lustrum voorjaarsbeurs in MECC-Maastricht

Thema van Fleurado: 'Bloemen en Opera'

ieder, die interesse heeft voor alles wat groeit en bloeit, van zaterdag 26 februari tot en met woensdag 1 maart as. nt in het MECC te Maastricht. Hier wordt voor vijfde maal internationale voorjaarbeurs voor flora en fauna 'Fleurado gehouden.

eerste lustrum van deze beurs als thema 'Bloemen en Opera'. n voor de organisatoren om in enwerking met de Opera Royal Wallonie uit Luik, een dertiental a-decors perfect op te maken een kleurrijke bloemenpracht. ligt dan ook voor de hand dat de ng wordt verricht door een bekende diva uit de opera-we-

tuincentra, tuinarchitecten, niersbedrijven, dierenspeciaal- en bloemenveilingen zullen eurado '89 hun produkten pre- ren. Zij geven als vanouds een licht van de laatste nieuwe en omstige ontwikkelingen op het ied van flora en fauna.

deze voorjaarbeurs kan men ook echt voor vormen van kunstnijheid, keramiek, hydrocultuur, sai, tuingereedschappen en ubelen, bloembollen en bloemen.

rnaast wordt informatie verkt door verschillende verenigen, gemeenten, non-profit organaties en opleidingsinstituten, alsde handelaren in flora- en faunauur.

emonstraties

n nieuwe dimensie aan deze orjaarsbeurs vormen de demonties, presentaties, shows en een bliekswedstrijd bloemschikken. ar ook de combinatie van flora en na, met een uitgelezen collectie ielen, vissen en vogels, maakt bezoek aan deze expositie de eite waard. Voor vragen over onhoud en verzorging van planten dieren zijn zowel een planten- als vogeldokter aanwezig.

Fleurado '89 vindt voor de tweemaal plaats in het Maastrichts ositie & Congres Centrum. Dagelijks geopend van 14.00-22.00 en op zondag van 10.00-18.00 uur. De entreeprijs bedraagt ƒ 8,- en ƒ 5,- voor groepen, pas 60-houders en 65+'ers. Kinderen onder 12 jaar, indien onder geleide, hebben gratis toegang.

● De presentatie van de groenten- en bloemenveiling CVV Grubbenvorst van de Fleurado '88

Voorkom schade bij strenge vorst

De winter heeft tot nu toe nog geen strenge kou gebracht. Van hevige storm zijn we verschoond gebleven. Alleen heeft het verkeer verschillende malen te kampen gehad met dichte mist, gepaard aan miezerige motregen.

In deze periode van het jaar kan het zachte weer snel verdwenen zijn en plaats maken voor bijvoorbeeld strenge vorst. Juist dan is het van belang te weten welke voorzorgsmaatregelen moeten worden genomen of aanpassing van het leefgedrag noodzakelijk is.

Het TBBS Bureau voor Schadepreventie, een instituut van de gezamenlijke verzekeraars heeft een aantal tips op een rijtje gezet om schade aan installaties in en rond het huis te voorkomen.

Bij het achterwege blijven van maatregelen kunnen vorst en daaropvolgende dooi aanzienlijke waterschade in huis veroorzaken. En wanneer de vorst lang aanhoudt, wordt door uitdroging het gevaar voor brand steeds groter.

Loop daarom het gehele leidingstelsel in de woning na en controleer of er nergens koude en/of tocht bij de leidingen kan komen.
Isoleer koude plaatsen met isolatiemateriaal of gewoon met kranten of textiel.
Vergeet niet buitenkranen af te sluiten, toevoerleidingen af te tappen en de watermeter tegen kou te beschermen.
Zorg dat stilstaand water in toiletten, putjes en huishoudelijke apparaten als wasmachines e.d. niet kan bevriezen. In putjes en toiletten kan daartoe zout gestrooid worden.

Het is niet erg aantrekkelijk om bij felle kou een kijkje te moeten nemen in bergingen, schuren, garages enzv. Toch is het wél aan te raden omdat hier juist problemen optreden wanneer het gaat dooien. In bergingen van vooral flatgebouwen lopen vaak leidingen, waaraan weinig of geen aandacht wordt besteed. Daar kunnen lekkages en daardoor schade ontstaan.

Dokken voor droogstoken nieuwbouwhuis

je een nieuwbouwhuis koopt g je toch wel verwachten dat het edelijk droge staat wordt opgeleverd. Tijdens de bouw wordt heel water gebruikt: in beton, metwerk, wandpleister enz. Dat cht moet er allemaal weer uit. oogstoken' dus.

Vereniging Eigen Huis heeft in pas verschenen februari-uitgave n haar orgaan 'De Woonconsument' kopers van nieuwbouwwogen geattendeerd op de financiële consequenties die daaraan vasten. De aannemer kan, zodra de ntrale verwarming in bedrijf geld kan worden, de thermostaat og zetten om het huis zoveel molijk te 'ontvochten' voordat de koer intrekt. Maar wie betaalt de rekening die voor dat droogstoken belast wordt?

eie vraag. De VEH stelt dat de arvoor verbruikte energie niet op koper verhaald mag worden, tenuitdrukkelijk anders is overeenomen. Dit is onlangs vastgesteld een uitspraak van de Raad van bitrage voor de bouwbedrijven in derland. Na het betrekken van de oning moet dus de meterstand op l staan. Zo niet, dan moet de bour maar voor het droogstoken kken.

t verhaal in De Wooconsument eft ook praktische adviezen over t verdere verloop van het 'uitdrom' van de nieuwbouwwoning. e je dat het best kunt doen zonr later in de problemen te komen.

ormatie; Vereniging Eigen Huis, ersfoort, tel. 033-600750.

Ook fouten in electrisch circuit

Veilig opsporen balken en ribben

Voor de doe-het-zelver, interieurverzorger, electriciën, installateur etc. levert het zoeken naar een ophangpunt, schroefplek of een stevige bevestiging vaak problemen op.

Op de beurs Karwei werden onlangs diverse nieuwe en handige apparaatjes geïntroduceerd, die het probleemloos opsporen van balken en ribben, richels en leidingen vereenvoudigen. Ook voor het veilig opsporen van fouten in het electrisch circuit van apparatuur of breuk in snoer en kabel.

De in Amerika ontwikkelde en geproduceerde Studensensor in twee uitvoeringen met uit/aan-schakelaar, vindt in vloeren, wanden en plafonds door behang, gipsplaat en betimmering heen, ribben, tengels en rachels. Het apparaat stelt zich automatisch in op elke ondergrond, kan zowel horizontaal als verticaal gebruikt worden en kan het exacte midden vinden van balk, rib of rachel.
De Studsensor 2 kost ƒ 79,- en de uitvoering met 4-traps indicatieverlichting ƒ 95,-, eclusief 9-volts batterij.

Waterpassen

De electronische waterpas, Anglosensor is onder elke hoek te gebruiken en geeft na instellen een zichtbaar en hoorbaar signaal. In elke denkbare situatie en zelfs in halfdonkere ruimtes kan met deze waterpas gewerkt worden. Kostprijs ƒ 229,-, exclusief 9-volts alkalinebatterij.

De Electra/level wordt gebruikt voor het waterpassen over grote afstanden. Geeft na instellen eveneens een zichtbaar en hoorbaar signaal. De electronische waterpas wordt gebruik bij het uitmeten van hekwerken, meten om een hoek, voor het maken van vrijhangend constructies en het aanleggen van tuinen, voetpaden en opritten. Wordt geleverd met 12 meter slang en adaptor. Kostprijs ƒ 139.-
Bovenstaande artikelen worden geleverd in blisterverpakking en met uitvoerige gebruiksaanwijzing door Miedo BV, Puttershof 8, 7071 HJ Ulft, ☎ 08356-81142. Zij verstrekken vrijblijvend informatie en wijzigingen in prijs en uitvoering.

Detector

Hoe vind je op een veilige manier de oorzaak van een storing in een electrisch apparaat, een breuk in snoer of kabel, of het doorslaan van een smeltzekering.... ook in het donker?
Een uit Zweden afkomstige spanningsdetector lokaliseert de plaats waar de fout zit en geeft dit aan door middel van een zichtbaar en hoorbaar signaal. Alvorens een gat in de muur te boren kan vastgesteld worden waar eventueel een electrische leiding zit. De waarnemingssterkte is traploos regelbaar, zodat ook zwakke elektromagnetische spanningsvelden rond electronische apparatuur opgespoord kunnen worden.
De prijs van deze Elfix-detector bedraagt ƒ 29,75 (excl. batterijen). Voor informatie: Sander Trading, Veenendaal, ☎ 08385-14902.

● Het lokaliseren van balkjes, ribben en rachels wordt met de Studsensor heel wat eenvoudiger.

Nieuw type dakvenster

Voor degenen, die op zoek zijn naar een eenvoudig maar snel te monteren dakvenster in een hellend dak, is door een Duitse firma een nieuw type ontwikkeld.
Het dakvenster AF '86 is vervaardigd uit hoogwaardig PVC met profielen die licht en weerbestendig zijn. Het kan gemakkelijk geopend en gesloten worden door middel van een uniek hef- en schuifmechanisme.
Belangrijke voordelen van dit type dakvenster zijn: het oude dakvenster kan probleemloos worden vervangen, het geeft meer daglicht dank zij het smalle glaskader. Geen enkel deel van het venster is storend voor de binnenruimte en zonneblinden, rolluiken en -gordijnen etc, maken het venster nog meer aantrekkelijk.
Voor meer informatie over afmetingen en prijzen: René Swinnen, Opitter-Bree (B.), ☎ 09-32011863274.

Overzicht hypotheekrente

Hypotheekrente 14 februari 1989

De opwaartse druk op de rentetarieven houdt onverminderd aan. Alle geldverstrekkers hebben de afgelopen weken hun hypotheektarieven aangepast. Terwijl enkele geldverstrekkers hun tarieven voor de tweede maal hebben verhoogd. Op korte termijn is geen zicht op verbetering van de situatie.

Naam bank	rente vast gedur.	afsluitpr. in pct.	rentepercentages met gem.-garantie opgave bank	met gem.-garantie werkelijk	zonder gem.-garantie opgave bank	zonder gem.-garantie werkelijk
ANNUÏTEITENHYPOTHEKEN						
A.B.N.	var.1)	1,5	6,4	6,75	6,6	6,96
	1 jaar1)	1,5	6,6	6,96	6,8	7,15
	3 jaar1)	1,5	7,0	7,39	7,2	7,61
	5 jaar1)	1,5	7,3	7,71	7,5	7,93
	7 jaar1)	1,5	7,5	7,93	7,7	8,15
	10 jaar1)	1,5	7,6	8,04	7,8	8,25
	15 jaar1)	1,5	8,0	8,47	8,2	8,69
ABP	2 jaar1)*	1	6,6	6,91	6,8	7,12
	5 jaar1)	1	6,9	7,23	7,1	7,44
	10 jaar1)	1	7,1	7,44	7,3	7,66
	15 jaar1)	1	7,3	7,66	7,5	7,87
Amrobank	var.1)	1,5	6,4	6,75	6,6	6,96
	2 jaar1)	1,5	6,8	7,15	7,0	7,39
	5 jaar1)	1,5	7,3	7,71	7,5	7,93
	7 jaar1)	1,5	7,5	7,93	7,7	8,15
Bouwf. Limb. Gem.	5 jaar1)	1,5	6,8	7,27	6,8	7,27
	10 jaar1)	1,5	7,1	7,60	7,1	7,60
	15 jaar1)	1,5	7,3	7,81	7,3	7,81
	30 jaar1)	1,5	7,7	8,25	7,7	8,25
Centrale Volksbank	2 jaar1)	1	6,4	6,69	6,6	6,91
	5 jaar1)	1	7,0	7,34	7,2	7,55
	7 jaar1)	1	7,2	7,55	7,4	7,77
	10 jaar1)	1	7,6	7,98	7,8	8,20
	ideaalrente	1	6,9	7,23	7,1	7,44
Direktbank/NCB-bank	1 jaar1)	1	6,5	6,80	6,7	7,01
	3 jaar1)	1	7,0	7,34	7,2	7,55
	5 jaar1)	1	7,3	7,66	7,5	7,87
Grens Wis.kant./CDK	1 jaar1)	1	6,6	6,91	6,8	7,12
	5 jaar1)	1	7,2	7,55	7,4	7,77
	1 jaar1)	1	6,8	7,02	7,0	7,23
	5 jaar1)	1	7,4	7,64	7,6	7,85
Ned. Midd. Bank	1 jaar1)	1,5	6,6	6,96	6,8	7,17
	3 jaar1)	1,5	7,0	7,39	7,2	7,61
	5 jaar1)	1,5	7,3	7,71	7,5	7,93
	7 jaar1)	1,5	7,5	7,93	7,7	8,15
Pancratiusbank	var./5 jr.1)	1	7,1	7,44	7,3	7,66
	ideaalrente	1	7,1	7,44	7,3	7,66
	7 jaar1)	1	7,3	7,66	7,5	7,87
	10 jaar1)	1	7,6	7,98	7,8	8,20
Postbank	2 jaar1)	1	6,6	6,91	6,8	7,12
	5 jaar1)	1	7,2	7,55	7,4	7,77
	7 jaar1)	1	7,4	7,77	7,6	7,98
Rabo (adviesrente)	var.1)	1	6,5	6,80	6,7	7,01
	2/3 jaar1)	1	7,0	7,34	7,2	7,55
	4/5 jaar1)	1	7,3	7,66	7,5	7,87
	stabiel1)	1	7,6	7,98	7,8	8,20
	var.3)	1	xxxx	xxxxx	6,9	7,12
	2/3 jaar3)	1	xxxx	xxxxx	7,4	7,64
	4/5 jaar3)	1	xxxx	xxxxx	7,7	7,96
	stabiel3)	1	xxxx	xxxxx	8,0	8,27
Rabo Hypotheekbank	3 jaar1)	1	7,0	7,34	7,2	7,55
	5 jaar1)	1	7,3	7,66	7,5	7,87
	3 jaar3)	1	xxxx	xxxxx	7,4	7,64
	5 jaar3)	1	xxxx	xxxxx	7,6	7,85
Spaarbank Limburg	1 jaar1)	1	6,5	6,80	6,7	7,01
	3 jaar1)	1	6,9	7,23	7,1	7,44
	5 jaar1)	1	7,1	7,44	7,3	7,66
	7 jaar1)	1	7,3	7,66	7,5	7,87
Westland-Utrecht stand.	1 jaar2)	1,5	6,7	7,23	6,9	7,45
standaard	5 jaar2)	1,5	7,2	7,77	7,4	7,99
standaard	7 jaar2)	1,5	7,4	7,99	7,6	8,21
standaard	10 jaar2)	1,5	7,6	8,21	7,8	8,43
standaard	15 jaar2)	1,5	op aanvraag		op aanvraag	
interim	1 jaar2)	1,5	xxxx	xxxxx	6,9	7,45
2e kw. 1988 budget	var.4)	1,5	6,8	7,13	6,8	7,13
* Rente-Vrijheid Hypotheek						
'VERBETERDE' LEVENHYPOTHEKEN						
Bouwf.Lim. Gem.(sp.v.)	5 jaar2)	2,1	6,9	7,28	6,9	7,28
Bouwf.Lim. Gem.(sp.v.)	10 jaar2)	2,1	7,2	7,61	7,2	7,61
Bouwf.Lim. Gem.(sp.v.)	15 jaar2)	2,1	7,4	7,82	7,4	7,82
Bouwf.Lim. Gem.(sp.v.)	30 jaar2)	2,1	7,8	8,25	7,8	8,25
FGH (Kapitaalhyp.)	5 jaar2)	1	7,3	7,69	7,4	7,80
FGH (Kapitaalhyp.)	10 jaar2)	1	7,6	8,02	7,7	8,12
Pancratiusb.(Spaarhyp)	5 jaar1)	1	7,3	7,66	7,5	7,87
Spaarbank Limburg (Spaarhyp.)	5 jaar1)	1	7,3	7,66	7,5	7,87
Zwolsche Alg. (ZA-Hypotheekplan)	5 jaar1)	1	7,2	7,55	7,2	7,55
	7 jaar1)	1	7,4	7,77	7,6	7,98
	10 jaar1)	1	7,5	7,87	7,6	7,98
	15 jaar1)	1	7,8	8,20	7,8	8,20
LEVENHYPOTHEEK						
NVL-Maatschappijen	5/10 jaar1)	-	7,4	7,66	7,6	7,87
	15/20 jaar1)	-	7,8	8,08	8,0	8,08
Spaarbank Limburg (Spaarhyp.)	5 jaar1)	1	7,3	7,66	7,5	7,87
Westland-Utrecht (lage lasten)	7 jaar1)	1	7,4	7,77	7,6	7,98
	14 jaar1)	1	7,7	8,09	7,9	8,31

1) Maandbetaling achteraf
2) Maandbetaling vooraf
3) Halfjaarbetaling achteraf
4) Kwartaalbetaling achteraf

BRUNSSUM: goed gelegen vrijstaande semi-bungalow met gas-c.v., dubbele garage, zwembad en rondom goed aangelegde tuin. Degelijk en goed verzorgd uitvoeringsniveau. Muren en dak zijn geïsoleerd. Bouwjaar ca. 1976. Ind. o.a.: royale living met vide, openhaardpartij en marmeren vloer (ca. 70 m²), keuken met complete luxe keukeninstallatie, bijkeuken, grote hobbyruimte, werkkamer, drie slaapkamers, twee badkamers. Koopprijs: ƒ 415.000,- k.k.
Een pand dat u beslist van binnen moet zien.

EYGELSHOVEN: rustig gelegen vrijstaande bungalow met olie-c.v., garage en tuin. Ind. o.a.: kelder, hal met travertinvloer, woonkamer keuken met parketvloer, open haard en eiken keukeninstallatie met apparatuur, bijkeuken, twee slaapkamers met parketvloer, badkamer met douche. Vraagprijs: ƒ 169.000,- k.k.

EYGELSHOVEN: aan de buitenrand gelegen halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., twee garages en grote zijtuin, groot terras en max. privacy (totale perceelsoppervlakte ca. 1050 m²); direct grenzend aan groot wandelgebied. Dubbele beglazing, rolluiken, goed onderhouden. Ind. o.a.: kelder, woonkamer met open haard, keuken met een complete keukeninstallatie met apparatuur, serre, vier slaapkamers, badkamer met o.a. ligbad en douche, zolder. Prijs: ƒ 179.000,- k.k.

EYGELSHOVEN: prima halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., tuin en berging. Ind.: grote kelder, ruime entree met toilet, sfeervolle woonkamer ca. 44 m², keuken met diverse apparatuur, drie slaapkamers, badkamer met douche, ligbad en 2e toilet. In 1988 totaal verbouwd. Aanvaarding in overleg. Vraagprijs: ƒ 109.000,- k.k.

HEERLEN: rustig gelegen hoekwoning met gas-c.v., garage, berging en tuin. Goed onderhouden. Gedeeltelijk dubbele beglazing. Ind. o.a. twee kelders, woonkamer, eetkeuken, drie slaapkamers, badkamer, zolderberging. Koopprijs ƒ 98.000,-k.k.

HEERLEN-Centrum: woningen met ruime garage, cv-gas en tuin, gelegen aan de Pater Beatusstraat, op loopafstand van het winkelcentrum van Heerlen. Goede isolatie. Indeling: woonkamer, keuken, drie slaapkamers, badkamer. Dank zij de hoge rijksbijdrage bedraagt de netto maandlast slechts vanaf ca. ƒ 570,–.

HEERLEN-Bekkerveld: herenhuis met c.v., inpandige garage en grote tuin (totaal ruim 1000 m²). Op loopafstand van het centrum. Ind. o.a. Souterrain: twee kelders. **Begane grond:** royale hal, grote living (ruim 60 m²) met parketvloer en openhaardpartij, eetkeuken met een keukeninstallatie met apparatuur, bijkeuken. **1e verd:** drie royale slaapkamers (twee met kastenwand). Zonneterras. Twee badkamers. **2e verd.:** slaapkamer met vaste wastafel. Prijs op aanvraag.

HEERLEN-Centrum (Pancratiuskerk) - te huur: in aanbouw. **Type A:** (nog 3 appartementen). Woonkamer, keuken, twee slaapkamers, badkamer, twee balkons, berging. Bruto opp. ca. 95 m². Huurprijs ƒ 910,– per maand inclusief servicekosten. **Type B:** (nog twee appartementen). Grote woonkamer, keuken, twee slaapkamers, badkamer, patio. Lift. Bruto opp. ca. 115 m². Huurprijs ƒ 1375,– per maand inclusief servicekosten.

HEERLEN: rustig en centraal gelegen appartement op de 1e etage met fietsenberging. L-vormige woonkamer, dichte keuken, twee slaapkamers, badkamer met ligbad, vaste wastafel en 2e toilet, goede isolatie. Prima staat van onderhoud. Aanvaarding in overleg. Vraagprijs ƒ 82.500,- k.k.

HEERLEN - Heerlerheide: Beleggingspand: Drie oudere panden. Totale huuropbrengst ca. ƒ 12.500,- per jaar. Prijs n.o.t.k.

HEERLEN-Grasbroekerveld: woonhuis met gas-c.v. en kleine tuin. Geheel onderkelderd. Woonkamer - keuken, drie slaapkamers, badkamer. Vraagprijs: ƒ 89.000,– k.k.

HEERLEN-Schimmelpenninckstraat
12 premie A-woningen:
Door aannemer Peters uit Brunssum worden ruime halfvrijstaande woningen gerealiseerd met gas-c.v., berging (mogelijk uit te bouwen tot garage) en tuin. Ind. o.a. L-vormige woonkamer, keuken, drie slaapkamers, badkamer en zolder.
De premie-A-regeling 1988 is op deze woningen van toepassing. Netto maandlast ca. 595,–

HEERLEN: op zeer goede stand gelegen tussenwoning met tuin en achteringang. Ind. o.a.: kelder, woonkamer, aparte eetkamer, keuken met bijkeuken; 1e verd.: drie slaapkamers, badkamer met douche, groot dakterras, vaste trap naar zolder met bergruimte en mansardekamer. Pand is goed geïsoleerd en voorzien van nieuwe electrische bedrading. Vraagprijs: ƒ 139.000,- k.k.

HOENSBROEK: woonhuis met gas-c.v., berging en tuin. Rustige en goede woonstand. Goed onderhouden, achterom bereikbaar. Ind. o.a.: kelder, royale hal, woonkamer - serre, keuken, vier slaapkamers, badkamer, zolder. Prijs: ƒ 114.000,- k.k.

KERKRADE: prima onderhouden woonhuis met gas-c.v. en garage (in achtertuin). Ind. o.a. betegelde hal, toilet, ruime woonkamer met tegelvloer en schoonmetselwerkwand, ged. open keuken, 3 ruime slaapkamers, grote badkamer met o.a. ligbad. Mooie zolder. Aanv. n.o.t.k. Koopprijs: ƒ 120.000,- k.k.

KERKRADE: een geschakeld woonhuis - landhuistype, met c.v.-gas, garage en tuin. Ind. o.a.: L-vormige woonkamer met open haard en parketvloer, eiken keuken met diverse apparatuur, kelder, 3 slaapkamers, badkamer met ligbad, douche en 2e toilet, geïsoleerde zolder (via vliezotrap). Kwalitatief is deze woning zeer goed uitgevoerd en onderhouden. Aanvaarding in overleg. Vraagprijs: ƒ 259.000,- k.k.
Een pand dat u beslist van binnen moet zien.

KERKRADE-West (Terwinselen): Royale halfvrijstaande en 1 vrijstaande woning met berging (mogelijkheid voor garage). Gas-c.v. en tuin (ca. 15 meter diep). Royale L-vormige woonkamer, keuken, drie slaapkamers, badkamer, zolder. De premie-A-regeling 1988 is op deze woningen van toepassing (vrijstaande woning premie C). Netto maandlast premie-A-woning ca. ƒ 595,–.

SCHAESBERG: halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage en tuin. Bouwjaar 1976. Muren en dak zijn geïsoleerd. Ind. o.a.: woonkamer, keuken, 4 slaapkamers, badkamer, zolder (vaste trap). Vraagprijs ƒ 138.000,- k.k.

SCHAESBERG-Centrum: vrijstaand woonhuis met mooie grote tuin (totaal perceel ca. 1000 m²). Garage, tuinberging, c.v.-gas. Bouwjaar 1976. Goed onderhouden. Rolluiken. Ook zeer geschikt voor praktijkruimte, kantoor e.d. Aparte ingang naar souterrain. Ind. o.a.: geheel onderkelderd, royale hal, L-vormige woonkamer (ca. 55 m²) met open haard. Keuken met apparatuur, zes slaapkamers, twee badkamers, doucheruimte, zolder. Vraagprijs ƒ 295.000,- k.k.

UBACH OVER WORMS: ruim woonhuis met c.v.-olie grote garage en tuin. Gedeeltelijk dubbele beglazing. Ind. o.a.: 2 kelders, woonkamer-ensuite, keuken, bijkeuken, doucheruimte, 4 grote slaapkamers, vaste trap naar zolder, 2 zolderkamers, grote zolderruimte. Koopprijs: ƒ 127.000,- k.k.

UBACH OVER WORMS: rustig gelegen woonhuis met gas-c.v., berging en tuin. Achterom bereikbaar. Muren en dak zijn geïsoleerd; gedeeltelijk dubbele beglazing. Ind. o.a.: hal, woonkamer, keuken, drie slaapkamers, badkamer, zolder (vaste trap). Koopprijs ƒ 98.000,- k.k.

UBACH OVER WORMS: een uitstekend verzorgd en onderhouden geschakeld woonhuis met tuin, cv-gas en garage Ind. o.a.: luxe keuken met apparatuur, grote Z-vormige woonkamer met open haard, tuinberging, drie slaapkamers, badkamer met ligbad, douche en 2e toilet. Rondom dubbele beglazing en rolluiken, Goed geïsoleerd. Aanvaarding: in overleg. Prijs: ƒ 129.000,- k.k.

VOERENDAAL: aan buitenrand met vrij uitzicht gelegen halfvrijstaand woonhuis met c.v.-gas, ruime garage en zonnige tuin. Ind.: gang, toilet, woonkamer, gedeeltelijk open keuken, drie slaapkamers, ruime betegelde badkamer, bergzolder. Aanvaarding n.o.t.k. Koopprijs ƒ 149.000,- k.k.

KANTOOR-/WINKEL-/ BEDRIJFSPANDEN

HEERLEN - hoek Dautzenbergstraat/Oranje Nassaustraat. Nog te bouwen appartementencomplex met winkels. De oppervlakte van deze winkels varieert van ca. 100 m² tot ca. 135 m². Nog slechts 2 winkels te koop. Koopprijs winkels, inclusief c.v.-gas-installatie, keukentje, toilet en notarisskosten vanaf ƒ 300.000,- excl. b.t.w.

KERKRADE: tussengelegen café-woonhuis met c.v.-gas en tuin. Ind. o.a.: kelder, caféruimte, toilettengroep, garderobe, keuken, badkamer. 1e verd.: L-vormige woonkamer, twee kamers. 2e verd.: drie zolderkamers. Vraagprijs ƒ 135.000,- k.k.

KERKRADE-Chèvremont - Toupsbergstraat: voormalig winkelpand, gedeeltelijk verbouwd (niet afgebouwd) met woonruimte. Achterstallig onderhoud. Ind. o.a.: vier kelders, winkel-kantoorruimte, woonkamer, keuken, drie slaapkamers, zolder. Prijs ƒ 69.000,- k.k.

SCHAESBERG: vrijstaand woonhuis met aparte kantoorruimte, gelegen aan de rand van het industrieterrein „Strijthagen". Woonhuis: ind. o.a.: hal, ruime woonkamer, eetkamer, compleet ingerichte eetkeuken, 4 slaapkamers, compleet ingerichte badkamer, zolder, kelder, kantoor: totaal ca. 80 m² met uitbreidingsmogelijkheden. Totale perceelsoppervlakte ruim 1400 m². Aanvaarding n.o.t.k. Vraagprijs ƒ 435.000,- k.k.

SCHAESBERG: vrijstaand, modern woonhuis met gas-c.v., bedrijfs- en kantoorruimte met gas-c.v. en tuin. Ind. woonhuis: sout.: 2 kelders; part.: royale hal, ruime woonkamer, eetkeuken met apparatuur, bijkeuken, studeerkamer; 1e verd.: 4 slaapkamers, badkamer, bergzolder. Ind. bedrijfsruimte: twee kantoorruimten, toilet, doucheruimte, werk-/magazijnruimte (totaal ca. 110 m²). Prijs ƒ 365.000,- k.k.

SCHAESBERG: halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage en naastgelegen winkel-/kantoor- of praktijkruimte (ca. 50 m²). Ind. o.a.: kelder, L-vormige woonkamer met parketvloer, keuken met aanbouwkeuken en apparatuur, 3 slaapkamers, badkamer, zolder; rolluiken. Vraagprijs ƒ 147.000,- k.k.

Taxaties
Koop en verkoop
Hypotheken
045-414819
Pickée makelaardij bv
NVM
van Itersonstraat 15, postbus 31193, 6370 AD Landgraaf
Ook 's zaterdags geopend van 9.00 tot 17.00 uur.

HOENSBROEK (nabij centrum)
ƒ 198.000,–
Vrijstaand woonhuis, goed onderhouden. Ind.: sout.: kelder; beg.gr.: hal, woonkamer met parketvloer en open haard 46 m², studeer/hobbykamer ± 18 m², dichte keuken, modern, incl. app., terras + tuin, garage 7.00×3.00. 1e verd.: 2 slaapkamers en luxe uitgevoerde badkamer. Aanvaarding vrijwel direct.

KERKRADE
vanaf ƒ 270.000,– v.o.n.
Binnenkort wordt gestart met de bouw van 3 stolpbungalows aan de Adriaan Brouwerstraat. Kavels ± 900-1100 m². Ind. beg.gr.: hal, woonkamer met open keuken 62 m², bijkeuken, 1 slaapkamer 20 m² met badkamer, garage. 1e verd.: 2 slaapkamers + hobbyruimte en badkamer. 2e verd.: zolder. * optimale isolatie *, gasverbruik 1100 m³.

LANDGRAAF
ƒ 135.000,– k.k.
Ouder gerenoveerd halfvrijst. woonhuis met garage en royale tuin. Ind.: kelder. Beg.gr.: hal, grote woonkamer, keuken (eiken , badkamer met ligbad en vaste wastafel, terras + tuin. 1e verd.: 3 slaapkamers. 2e verd.: zolder te bereiken via vaste trap.

MERKELBEEK
ƒ 198.000,– k.k.
Vrijst. woonhuis met c.v. en garage. Sout.: kelder. Beg.gr.: hal met toilet, woonkamer met plavuizenvloer en ½-open keuken incl. app.; terras + tuin, garage + hobbyruimte 9.00×4.00. 1e verd.: 3 slaapkamers, badkamer met ligbad, douche, vaste wastafel en 2e toilet. 2e verd.: zolderruimte te bereiken via vliezotrap. Aanvaarding vrijwel direct.

SCHAESBERG
ƒ 278.000,– k.k.
Vrijst. woonhuis met c.v. en tuin. Ind.: hal, woonkamer 40 m², goed geout. keuken, bijkeuken, garage + tuin. 1e verd.: 3 royale slaapkamers, badkamer met ligbad, douche, vaste wastafel en 2e toilet. 2e verd.: 1 slaapkamer + berging. Aanvaarding in overleg.

VOERENDAAL
ƒ 148.000,– k.k.
Halfvrijst. woonhuis met garage, bj. 1984, geheel geïsoleerd. Ind.: hal, woonkamer met halfopen keuken en plavuizenvloer 7.60×5.40/4.20, terras + tuin, grote garage. 1e verd.: 3 slaapkamers + badkamer; 2e verd.: zolderruimte te bereiken via vaste trap. Aanvaarding direct.

VOERENDAAL
ƒ 260.000,– k.k.
Vrijstaande semi-bungalow. Ind.: sout.: garage, provisie- en hobbykelder ± 38 m². Beg.gr.: hal, woonkamer, keuken, 2 slaapkamers + badkamer, terras + tuin. 1e verd.: 1 slaapkamer + douche. Aanvaarding in overleg.

TE HUUR

WINKELCENTRUM HEERLERHEIDE
Winkelunits vanaf 63 m², front 5 m, incl. toilet, keuken, verlichting, verlaagd plafond en c.v. Aanvaarding 15-3-1989. Huurprijs ƒ 15.750,– per jaar.

Woning of bedrijfspand verkopen? Makelaar Ernens kan u van dienst zijn. Geen verkoop - geen kosten. Maak vrijblijvend een afspraak.

MEER DAN 19 JAAR ERVARING

- Makelaar o.g.
- Bedrijfsobjecten
- Woningen
- Taxaties
- Hypotheken
- Verzekeringen

makelaardij ERNENS
Hoolstraat 42, Voerendaal
Tel. 045-752142

HORBACH
taxaties & makelaardij o.g. b.v.
Sinds 1938
Schaesbergerweg 36
6415 AH Heerlen

HEERLEN
Vraagprijs ƒ 114.000,–
Tussenliggend woonhuis met voor- en ruime achtertuin. Ind. o.a. kelder, woonkamer, keuken, berging, badkamer voorzien van douche, vaste wastafel en 2e toilet, 4 slaapkamers, zolder.

HEERLEN
Vraagprijs ƒ 169.000,–
Groot representatief kantoorpand. ook als stadswoning te gebruiken. Ind. o.a. beg. grond: kantoorkamer, toilet, keuken, bijkeuken. Verd.: 3 kantoorkamers, badkamer met toilet, berging. 2e verd.: overloop en 4 kamers. Voor- en achtertuin.

HEERLEN
Vraagprijs ƒ 210.000,–
Zéér ruim, karakteristiek, halfvrijstaand herenhuis. Gelegen op 5 min. loopafstand van het centrum. Inpandige, onderliggende garage, woonkamer ensuite, keuken, bijkeuken, kantoorkamer, toilet. Verdieping: royale overloop, gesloten trappenhuis naar zolder, 4 slaapkamers. Voor-, zij- en zéér grote achtertuin (totaal 1465 m²).

HOENSBROEK
Vraagprijs ƒ 195.000,–
Zéér ruim tussenliggend winkel/woonhuis met bovenwoning en achterliggend appartement, ruime berging en magazijnruimten, achterinrit en achterplaats/tuin. Totale inhoud van gebouw circa 1750 m³. Verkoopruimte circa 130 m².

SCHAESBERG
Prijs n.o.t.k.
Tussenliggend winkel-/woonhuis met achterplaats, achterinrit, garage, winkelruimte, berging, magazijn, eigen entree, bovenwoning, woonkamer, keuken, groot dakterras, badkamer, 4 slaapkamers, zolder. Goede staat van onderhoud.

SPAUBEEK
Vraagprijs ƒ 269.000,–
Royaal boerenwoonhuis met binnenplaats, royale achtertuin en huisweide. Geheel verbouwd en gemoderniseerd. Voldoet geheel aan alle momenteel te stellen wooneisen. Grote woonkamer, keuken met complete aanbouwkeuken, complete badkamer, 4 slaapkamers, diverse bergruimten. Prima staat van onderhoud.

Dit pand moet u ook van binnen gezien hebben

Een uitgebreide fotofolder van bovenstaande objecten wordt u vrijblijvend toegezonden.
Tel. 045-723282
Op zaterdag bereikbaar van 10.00 tot 13.00 uur

50 jaar vertrouwd met vastgoed

TE KOOP

HEERLEN. „Mooi, comfortabel appartement!"
Ind. kelder, woonk. (26 m2), keuken, 2 slaapks., badk. m. douche en v.w. Vraagpr. ƒ 82.500,– k.k. Aanv. 1-4-'89.

HEERLEN. "Interessant beleggings-objekt!"
Ruim herenh. nabij centrum. Ind. 7 kamers gem. keuken, 2 douchegelegenh., 2 toiletten. Vraagpr. ƒ 110.000,– k.k. Aanv. direkt.

HEERLEN. "Mooie woning in leuke buurt!"
Ind. hal, woonk. 28 m2, dichte keuken, garage, 3 slaapks., badk., zolder bereikb. via vaste trap, m. mogelijkh. voor 4e slaapk. Bj. 1981. Geïsoleerd, ged. dubbel beglaasd en roll. geen bebouwing achterzijde. **Subsidie ƒ 5000,–.** Prijs ƒ 129.500,– k.k. Aanv. in overleg.

KERKRADE. "Leuk huis in kindervriendelijke buurt!"
Ind. hal, woonk., aparte eetkamer, half-open keuken, garage, 3 mooie slaapks., ruime badk. m. ligb., v.w. en 2e toilet. Grote zolder. Geïsoleerd, ged. dubbel beglaasd. Bj. 1980. Prijs ƒ 125.000,– k.k. Aanv. in overleg.

MAASTRICHT/HEER. "Ruim herenh. m. garage en tuin!"
Ind. hal, L-vormige woonk., grote woon/eetkeuken m. moderne inr., berging, 3 slaapks. m. mogelijkh. voor 4e, ruime badk. m. ligb., v.w. en toilet. Zolder. Flinke achtertuin. Vraagpr. ƒ 155.000,– k.k. Aanv. evt. direkt.

WAHLWILLER. "Halfvrijstaand woonhuis... dicht bij de natuur!"
Ind. kelder, ruime Z-vormige woonk. m. open keuken, grote bijkeuken, berging, 3 slaapks., douche, zolder. Geheel voorz. v. rolluiken. Vraagpr. ƒ 99.000,– k.k. Aanv. in overleg.

Tevens zoeken wij voor diverse relaties woningen in alle prijsklassen te koop of te huur.

NEDU
beheer o.g. makelaardij
TEL. ZATERDAG 043-645352
TEL. MA. T/M VR. 045-710909
Valkenburgerweg 25A, 6411 BM Heerlen

U IN DE WOLKEN, ZIJ WEER ONDERDAK.
Willem en Mary Loterij. Hulp voor de Afghaanse vluchtelingen.

Jan Opreij
..... een goede partij
Heerderweg 39
6219 LA MAASTRICHT
Tel. 043 - 634311
open: ma - vr 8.00-17.00
open: za 8.30-13.00

onze vestiging in Maastricht verwacht u

In de exclusieve showroom treft U de nieuwste wand- en vloertegels aan alsmede een fraaie selektie natuursteen. In onze opslagruimten liggen 1001 bouwmaterialen voor U gereed. Onze adviseurs staan voor U klaar. Het wachten is op U.

ALPHA GIBOMA
voor kwaliteit & service

TE HUUR

IN HEERLEN

☐ **GEITSTRAAT:** 3-kamerappartementen met balkon.
Ind.: w.kamer met open keuken, douche met vaste wastafel, toilet, slaapkamers en berging.
Huurprijs vanaf ƒ 545,82 per maand, exclusief voorschot servicekosten.

☐ **KEMPKEN:** 2- en 3-kamerappartementen met balkon en lift.
Ind.: w.kamer met open keuken, douche met vaste wastafel, toilet, 1 resp. 2 slaapkamers en berging.
Huurprijs vanaf ƒ 533,24 per maand, exclusief voorschot servicekosten.

IN BRUNSSUM

☐ **PALLASHOF;** 2-kamerappartement met tuin of balkon.
Ind.: w.kamer met open keuken, douche met vaste wastafel, toilet, 1 slaapkamer en berging.
Huurprijs vanaf ƒ 613,29 per maand, exclusief voorschot servicekosten.

INSCHRIJVEN VOOR DE VOLGENDE OBJECTEN IS MOGELIJK:
HEERLEN: Heerlerbaan, Corneliusplein, Lokerstraat, Wannerplein, Wannerstraat, Eurenderweg, Benzenraderweg. **KERKRADE:** Drievogelstraat. **EYGELSHOVEN:** Putstraat, Veldhofstraat. **BORN:** Barbarahof. **GELEEN:** Rijksweg-Noord. **BRUNSSUM:** Pr. Hendriklaan.
Dit zijn projecten van de Stichting Bijzondere Woningbouw.
VOOR MEER INFORMATIE:

Voogt-Abma
VA-BOG Nederland bv
Heerlerbaan 157, 6418 CC Heerlen
tel. 045-424515, fax 045-425439

SITTARD

BORN

GELEEN

BRUNSSUM

OIRSBEEK

MUNSTERGELEEN

PUTH/SCHINNEN

N.M.W. Qua...

Rolluike... Jaloezieë... Zonnescherm...
MICA ZONWERIN...
Showroom: Sittarderweg 116

LANDGRAAF

De notarissen J.L.TH. Oostwegel en mr P.W.H.A. Ritzen te Kerkrade-West

zullen op **vrijdag 3 maart** a.s. des namiddags om **15.00 uur** in café-dancing-restaurant het Streeperkruis, Streeperstraat 66 te **Landgraaf**, op grond van artikel 1223 van het Burgerlijk Wetboek publiek bij opbod en afslag verkopen:

Gemeente Landgraaf
WOONHUIS MET TUIN

en verdere aanhorigheden, staande en gelegen te Landgraaf, Leemkoel 25, kadastraal bekend als Gemeente Landgraaf, Sectie D nummer 296, groot 1,03 aren.
Indeling: benedenverdieping: keuken, woonkamer, berging, toilet 1e verdieping: 2 slaapkamers, badkamer met douche en toilet 2e verdieping: slaapkamer, berging
Aanvaarding: direct bij betaling koopprijs.
Betaling van de koopprijs: uiterlijk 15 april 1989.
Bezichtiging: in nader overleg met voornoemd notariskantoor.
Nadere informaties: ten kantore van voornoemd notariskantoor, Willem-Sophiaplein 10 te Kerkrade-West, tel. 045-411945
142319

BRUNSSUM

Notaris J.J.M. van de Ven te Merkelbeek, gem. Onderbanken

zal op woensdag 22 februari as. om 15.00 uur in hotel Kerkeveld te Brunssum, Kerkeveldstraat 7, in het openbaar bij opbod verkopen, krachtens art. 1223 B.W.:

het woonhuis met tuin

te Brunssum, Torenstraat 1, kad. bekend Brunssum, sectie B nummer 5366, groot 1,48 are.
Indeling:
parterre: hal, kamer, keuken, toilet;
1e verdieping: 3 slaapkamers, douche met toilet.
Aanvaarding: bij betaling van de koopprijs (zonodig met behulp van de grosse van de veilingakte).
Betaling: uiterlijk op 5 april a.s.
Bezichtiging: in overleg met de notaris.
Inlichtingen: ten kantore van de notaris, Steenweg 40 te Merkelbeek, tel. 04492-2222.

VOERENDAAL

Mr. J.J.O. Huisman, kandidaat-notaris, waarnemer van het vacante kantoor van notaris J.J. van Riet te Hoensbroek-Heerlen

zal op maandag 27 februari aanstaande om 14.00 uur in café-restaurant de Poat van Voelender, Jeustraat 75 te Voerendaal, ex artikel 1223 - 2 B.W., in het openbaar bij opbod en afslag verkopen:

winkelpand met bovenwoning
Kerkplein 64-66 te Voerendaal.

Het winkelpand met bovenwoning met centrale verwarming, berging, ondergrond, erf, tuin en verdere aanhorigheden, staande en gelegen te Voerendaal, Kerkplein 64-66, kadastraal bekend gemeente Voerendaal, sectie F nummer 1555, groot 4 are 15 centiare.
Aanvaarding: na betaling van de koopsom, uiterlijk per 10 april as.
Wat betreft de winkelruimte onder gestanddoening van de lopende huurovereenkomst.
Voor wat betreft de bovenwoning vrij van huur en ongevorderd.
Zonodig kan ontruiming bewerkstelligd worden krachtens de grosse der akte van veiling.
Bezichtiging: uitsluitend in overleg met notariskantoor.
Nadere inlichtingen ten notariskantore, Juliana Bernhardlaan 118 te Hoensbroek-Heerlen, tel. 045-213639.

ABAZ

HEERLEN-Welten
Fraai gesitueerd appartement op eerste verdieping, met vrij uitzicht. Ind. o.a. ruime entree, woonkamer ca. 30 m², gesloten keuken, twee slaapkamers, badkamer, ruime balkons, kelderberging.
Vraagprijs ƒ 92.500,– k.k.

Inl. De Doom 23
6419 CW Heerlen
045-718731

Zo'n jaar of vier, vijf geleden leek het wel wereldnieuws. Op gezag van publikaties in het Nederlandse Vakblad voor Biologen maakten de meeste Nederlandse kranten met enig tamtam melding van 'de ontdekking van de mannenpil'.

In China, luidden die berichten, was uit de kantoenplant een bestanddeel gewonnen dat een hoogst effectieve vruchtbaarheidsremmer bleek te zijn. Een geringe dagelijkse dosis zou al voldoende zijn om bij mannen binnen enkele maanden een betrouwbare onvruchtbaarheid te bewerkstelligen. En na het beëindigen van deze behandeling zou in de meeste gevallen een volledig herstel van de vruchtbaarheid optreden.

Gossypol, zoals het middel werd genoemd, leek het Ei van Columbus te zijn. En het tot staan brengen van de explosieve groei van de wereldbevolking zou in theorie nu nog slechts een kwestie van tijd behoeven te zijn.

Zou. Want, zoals wel vaker gebeurt, de geestdrift over de ontdekking van dit broertje van de pil bleek toch te voorbarig. Gossypol kent een aantal bijwerkingen, waardoor de gebruiker ernstige schade kan ondervinden. Bovendien bleek in een groot aantal onderzochte gevallen de bewerkstelligde onvruchtbaarheid blijvend.

Wat Gossypol betreft is hiermee eigenlijk de kous af, zegt de aan de Medische Faculteit van de Erasmus Universiteit verbonden fundamenteel onderzoeker dr. J. A. Grootegoed.

Hard werken voor mannenpil in de volgende eeuw

Het probleem kan simpel onder woorden worden gebracht. „Op dit moment", betoogt dr. Grootegoed, „telt de wereldbevolking ongeveer vijf miljard mensen. Per dag komen er ongeveer tweehonderdduizend mensen bij. En wanneer de groei zo blijft doorgaan, zijn het er ergens in de eenentwintigste eeuw zo'n tien à elf miljard. Ruim het dubbele van nu."

„Het vervelende is echter dat ongeveer tachtig percent van de groei zich afspeelt buiten de invloedssfeer van de moderne medische wetenschap. In de ontwikkelingslanden, waar de mensen beneden het bestaansminimum leven. En een bijkomend probleem is dat anticonceptie in die landen nu eenmaal moeilijk ligt. Niet alleen als gevolg van godsdienstige opvattingen, maar ook omdat de hele samenleving er nu eenmaal grote gezinnen accepteert."

„Ik bedoel, wanneer in Afrika een man gaat trouwen en voor zijn vrouw een flinke bruidsschat betaalt, dan verwacht hij zes à acht kinderen te krijgen. Zo'n opvatting is moeilijk te doorbreken."

„In een aantal ontwikkelingslanden is de pil wel verkrijgbaar, maar veel mensen weten nauwelijks hoe ze ermee moeten omgaan. Sommige vrouwen nemen het hele pak tegelijk in. Anderen nemen er alleen één in wanneer zij gemeenschap hebben gehad. Maar zo werkt het natuurlijk niet."

„In een land als Egypte, waar de bevolking explosief groeit, blijken de meeste vrouwen niet eens te weten wat menstruatie is. Dus dat zij zich niet kunnen voorstellen wat een ovulatieremmer want dat is de pil voorstelt, valt hen nauwelijks kwalijk te nemen. Ook al zijn zij bereid de pil te slikken, het gebrek aan kennis en begrip blijft een groot probleem."

„Anticonceptie, zeg ik wel eens, heeft in de eerste plaats alles te maken met ontwikkeling. De beste anticonceptie is mensen ontwikkelen, dat zou mijn stelling kunnen zijn. Het is logisch dat regeringen zich daarop meer en meer toeleggen."

„Kijk," herneemt hij, „De vrouwenpil is een fantastisch middel. Maar dat neemt niet weg dat er toch een mannenpil moet komen. Straks zitten we met tien miljard mensen en dat blijven er alleen maar tien miljard wanneer er op grote schaal aan goede anticonceptie wordt gedaan. Anders zijn het er zo twintig miljard. Om dat te voorkomen moet er een pil zijn voor mannen, al was het alleen maar een kwestie van rechtvaardigheid ten opzichte van vrouwen. Het onderzoek daar naar moet doorgaan, dat mag niet stagneren."

De hoop die tal van onderzoekers in dit verband op het in China ontdekte Gossypol hadden gevestigd is inmiddels ijdel gebleken. De schadelijke bijwerkingen die bij recent onderzoek aan het licht zijn gekomen, geven biochemicus Grootegoed voldoende reden om van 'een dood spoor' te durven spreken.

„In de katoenstreek van China," vertelt hij, „Had men ontdekt dat de uit katoenzaad gewonnen olie een effectieve vruchtbaarheidsremmer was. Prima. Maar pas toen dat bekend was, is men het middel op grote schaal gaan onderzoeken. De omgekeerde weg, want in het fundamenteel onderzoek is het gebruikelijk dat men iets eerst onderzoekt op celkweken en proefdieren en pas in de laatste plaats op mensen."

„Bij dat onderzoek, waaraan gedurende een aantal jaren zo'n tienduizend mannen hebben meegedaan, is duidelijk komen vast te staan dat Gossypol toch een heleboel bij-effecten heeft. Kijk, het veroorzaakt onvruchtbaarheid en het is een pilletje makkelijk in te nemen, maar daarmee heb je de voordelen gehad. De bijwerkingen maken het toch ongeschikt. Aangetoond is dat het de kaliumhuishouding verstoort, er treden vermoeidheidsverschijnselen op. Ook zouden de nieren erdoor worden beschadigd."

„Daarnaast bleek naarmate men Gossypol langer had gebruikt de kans op herstel van de spermatozoa-produktie dienovereenkomstig kleiner. De aanmaak van spermatozoa bleek blijvend geremd, en dat kan voor veel mannen niet de bedoeling zijn. Bij het gebruik van hormonale middelen is het herstel wel volledig."

De afwijzing van Gossypol, maakt dr. Grootegoed duidelijk, betekent echter niet dat onderzoekers de hoop op het vinden van 'bruikbare planten' hebben opgegeven. Hij wijst in dit verband op een uit de Tripterygium wilfordii gewonnen extract, dat in China wordt gebruikt om reumatische gewrichtsaandoeningen en huidziekten te bestrijden, maar dat bij mannen onvruchtbaarheid veroorzaakt.

„In China is men nu bezig de verbinding die onvruchtbaarheid oplevert van de overige bestanddelen te scheiden. Ze zijn ervan overtuigd dat dat kan. Dat is dus een kwestie van afwachten. Ik hoop alleen niet dat we hiermee een tweede Gossypol-story krijgen. We hopen op korte termijn te weten wat die actieve verbinding is om dan te kunnen onderzoeken wat het mechanisme is. Hoe het werkt."

Aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam en aan andere wetenschappelijke centra wordt intussen niet afgewacht. Een groot aantal wetenschappers wijdt zich aan onderzoek waarbij hormonale regulatie van de mannelijke vruchtbaarheid en het opwekken van antilichamen tegen spermatozoa-antigenen de kernbegrippen zijn.

Een heel interessante ontwikkeling in dit verband, vindt dr. Grootegoed, zijn de op immunologische-anticonceptie gerichte proefnemingen van de Amerikaanse wetenschapper Paul Primakoff. Bij proeven op cavia's aan de universiteit van Connecticut wist deze met een zelfde uit spermatozoa geïsoleerd eiwit onvruchtbaarheid te bereiken, bij vrouwtjes en mannetjes. Het wachten is nu op de isolatie van een vergelijkbaar eiwit uit menselijke zaadcellen. Een andere mogelijkheid die volop in de aandacht staat is het bedrijven van anticonceptie met behulp van mannelijke hormoonpreparaten. Daarbij gaat het erom het aantal spermatozoa en het bevruchtend vermogen ervan zo te verlagen dat onvruchtbaarheid wordt bereikt, zonder echter dat door een tekort aan het mannelijk geslachtshormoon testosteron het libido te lijden heeft.

„Het principe ervan is duidelijk," zegt Grootegoed. „In Duitsland, Amerika en een aantal andere landen worden hiermee al jarenlang proeven op mensen gedaan. Maar het moet nog verder worden verbeterd."

Mochten alle inspanningen binnenkort een effectief middel opleveren, hoe lang zal het dan nog duren eer het (op grote schaal) beschikbaar is?

Dr. Grootegoed: „Je moet dan niet denken aan de komst van vrouwenpil. Die was er in de jaren zestig ineens vrij snel, leek het. Het lijkt waarschijnlijk dat er bij een nieuw anticonceptiemiddel veel eisen zullen worden gesteld en waarborgen verlangd. Ik denk dat wanneer we nu zouden weten wat we moeten doen de ontwikkeling van een bruikbaar en makkelijk toepasbaar middel nog zeker tien tot vijftien jaar zou duren."

„Wij vinden dat je niet kunt volstaan met het feit dat er een goede vrouwenpil is, daarop kun je het niet laten aankomen. Het gaat erom dat het aantal mogelijkheden wordt uitgebreid. Gewoon een kwestie van rechtvaardigheid. Er moet dus snel het een en ander gebeuren willen we in de eenentwintigste eeuw een goede mannenpil hebben. Dat is eigenlijk de boodschap."

piet koster

Grote LD-puzzelaktie voor de Zonnebloem

KRUISWOORDRAADSEL nr. 12

Alleen zo inzenden

Men kan aan de puzzelcompetitie deelnemen per giro of per briefkaart. Wie per giro meedoet, dient de gevraagde oplossing op het girobiljet te vermelden onder het woord 'mededelingen' en minstens *ƒ* 2,50 over te maken naar

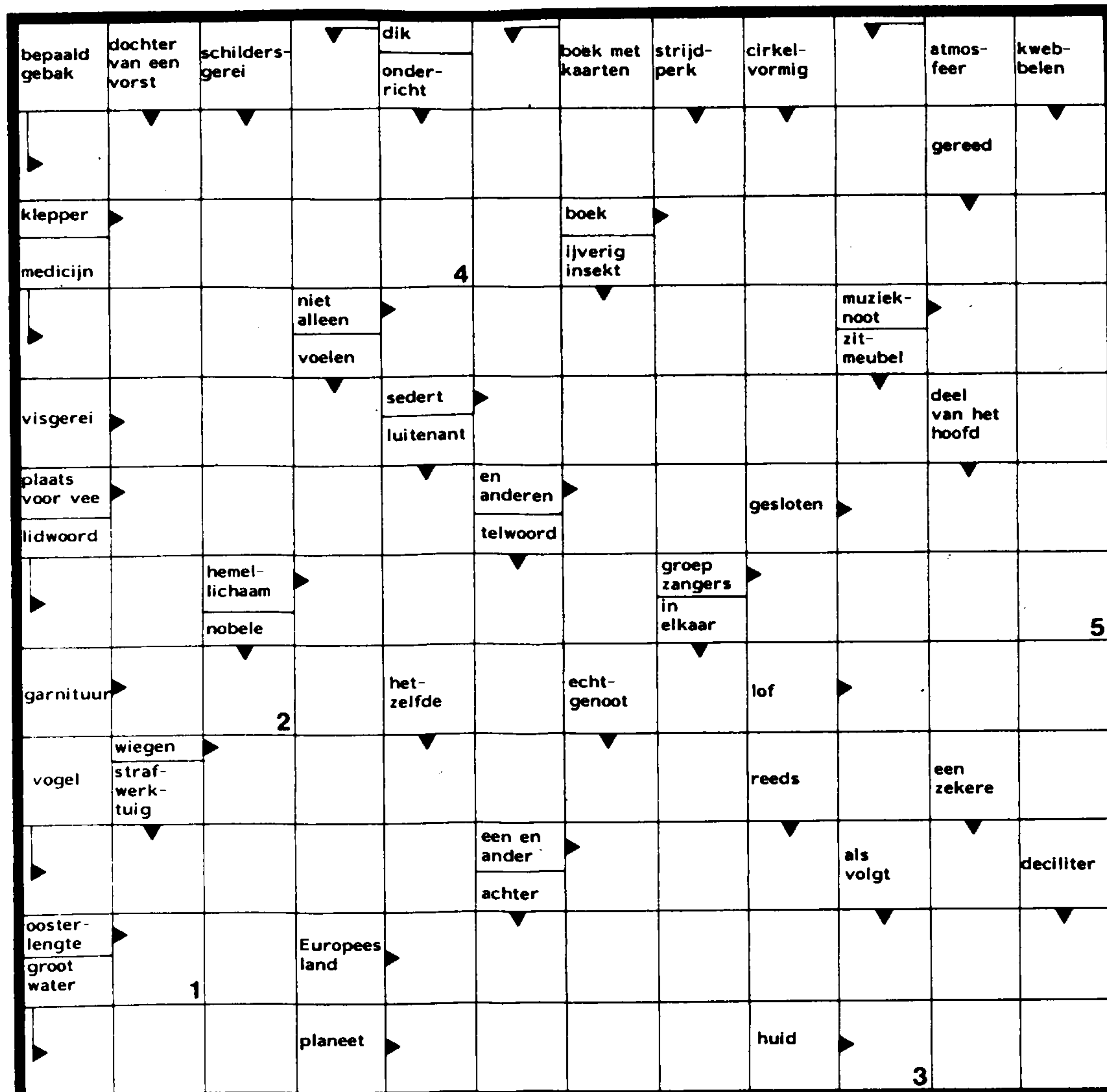
**Puzzelactie
Limburgs Dagblad
Postgiro 1975600
Postbus 1000
6400 BA Heerlen**

Meedoen per briefkaart gaat als volgt: schrijf de oplossing op de adreszijde (de kant waar de postzegel staat afgedrukt), plak boven de gewone frankering ten minste *ƒ* 2,50 extra en adresseer de kaart aan

**Puzzelactie
Limburgs Dagblad
Postbus 1000
6400 BA Heerlen**

Hoofdprijs *ƒ* 5000,-

Om te kunnen meedingen naar de hoofdprijs, *ƒ* 5000,–, gelieve U de eerste letter van iedere oplossing achter elkaar te zetten, waardoor een zin gevormd wordt van 20 letters. Van de oplossing van alle puzzels moet u steeds de eerste letter gebruiken. Bewaar voor alle zekerheid de gepubliceerde puzzeldiagrammen.

Oplossingen moeten worden ingezonden per briefkaart of per giro en dienen **uiterlijk elf dagen na publicatie van de puzzelopgave in ons bezit te zijn.** Oplossingen die later binnenkomen doen niet mee aan de prijstrekking, die wordt verricht door notaris mr. P.M.J.A. Muijters te Heerlen.

Om te kunnen meedingen naar de beschikbaar gestelde prijzen moet op de briefkaart naast het gewone porto ten minste twee gulden vijftig (*ƒ* 2,50) extra aan geldige postzegels zijn geplakt of per giro tenminste twee gulden vijftig (*ƒ* 2,50) zijn overgemaakt.

De Zonnebloem, afdeling Limburg bestaat uit 22 regio's, verdeeld in ca. 220 plaatselijke afdelingen met ruim 3000 vrijwilligers en vrijwilligsters.

De opbrengst van deze puzzel zal worden besteed aan een aantal doelstellingen die de komende vijf jaar gerealiseerd kunnen worden en waarvan de financiële middelen ontbreken. Continuering van de Zonnebloemwinkelochtenden, vormingsbijeenkomsten voor vrijwillig(st)ers, de uitgave van een eigen periodiek en aanvulling van de inventaris zijn aktiviteiten die met de baten uit deze puzzelaktie zullen worden ondersteund.

Men mag zoveel oplossingen inzenden als men wil. Hoe meer oplossingen men inzendt, hoe meer kans men heeft op een prijs en des te meer komt er ten goede aan het doel van de actie. Iedereen kan meedoen, men behoeft dus geen abonnee te zijn. Voor werknemers van het Limburgs Dagblad geldt echter, dat zij uiteraard wel mogen meepuzzelen, maar niet in aanmerking komen voor het winnen van een prijs.

Men is het voordeligst uit wanneer men deelneemt per giro, aangezien dit geen extra (porto-)kosten met zich meebrengt. Verder wijzen wij erop dat het overgemaakte bedrag in zijn geheel ter beschikking komt van de puzzelactie. Van de extra geplakte postzegels op de briefkaarten moet een gedeelte worden afgestaan aan de PTT.

Als u de puzzel hebt opgelost, moet u de letters in de vakjes met de cijfers 1 tot en met 5 achter elkaar zetten. U leest dan een woord dat tevens de uiteindelijke oplossing van onze puzzel vormt. U moet dit woord niet alleen opsturen, maar ook goed bewaren (samen met het nummer van de puzzel) want u hebt het nog nodig aan het einde van onze uit 20 delen bestaande puzzelronde.

De oplossing van deze puzzel is gedeponeerd bij notaris mr. P.M.J.A. Muijters te Heerlen. Deze oplossing alsmede de zin van 20 letters is bindend.

Prijswinnaars puzzel nr. 10

Oplossing: IEDER

1e prijs
W. Balfoort
Past. Schleidenstraat 67
6431 KD HOENSBROEK

2e prijs
Mevr. Busschops-Liebens
Burg. Minkenberglaan 4
6109 AL OHÉ EN LAAK

3e prijs
E. Wijnbelt-van Gaalen
Heerlerbaan 53
6418 CA HEERLEN

4e prijs
J.A. Zwaan-Linckens
Jasparstraat 39
6164 HW GELEEN

Voor het kansspel van deze puzzelactie heeft de staatssecretaris van Justitie op 5 oktober 1988 aan het bestuur van de vereniging De Zonnebloem, afdeling Limburg, vergunning verleend onder nummer L.O. 880 160 193.

INLICHTINGEN

Voor eventuele inlichtingen over deze puzzel kan men telefonisch terecht onder nummer 045-739885, uitsluitend tijdens kantooruren: maandag t/m vrijdag van 8.30 tot 17.00 uur.

Hoofdprijswinnares Hannie Balfoort:

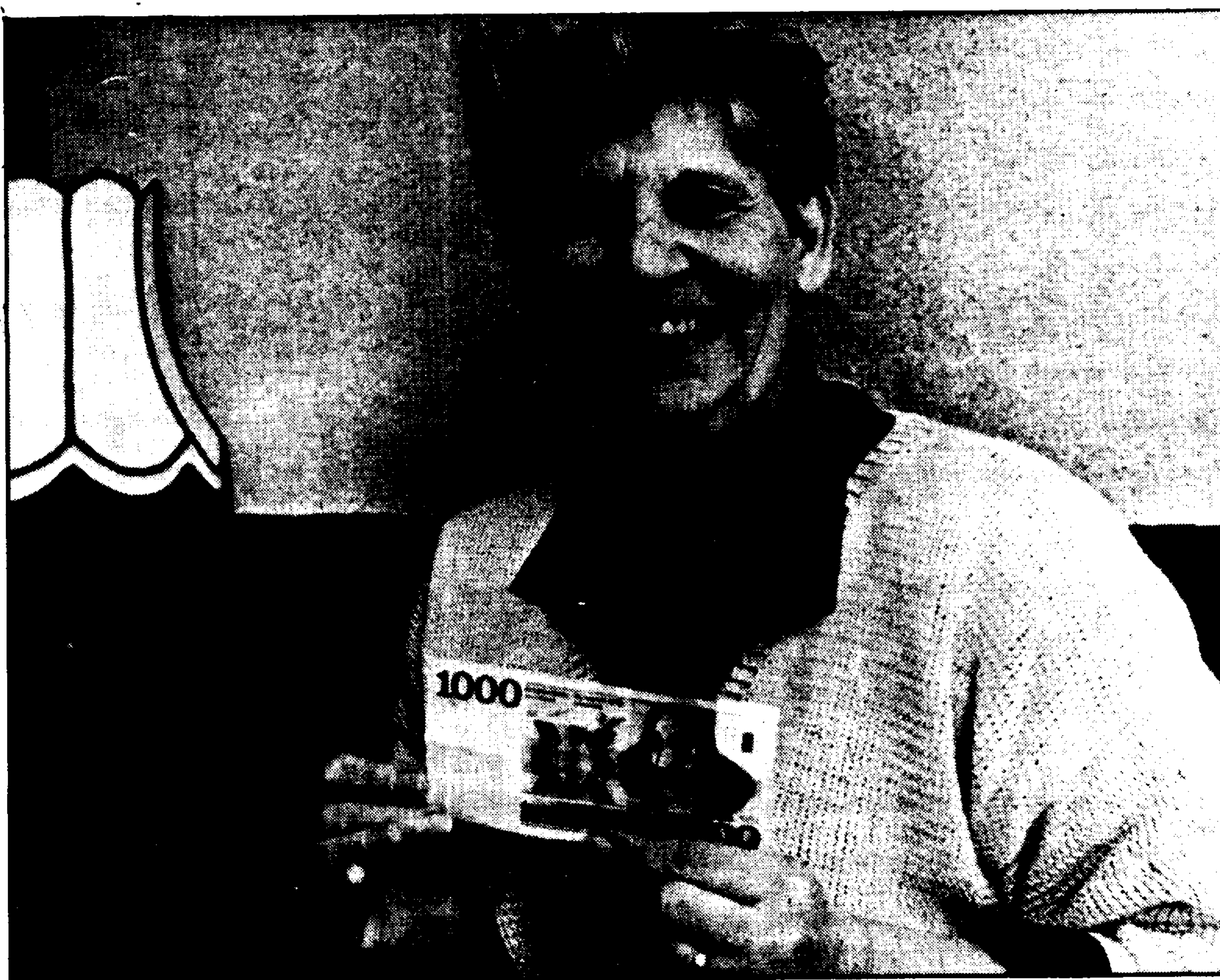
'Daar gaan ze weer, dacht ik elke week'

HOENSBROEK – Elke zaterdag wanneer de prijswinnaars van deze puzzel gepubliceerd werden, verzuchtte mevrouw Hannie Balfoort 'alweer niet'. Jarenlang vult zij, samen met echtgenoot Wim, de Limburgs Dagblad-puzzel in en – zoals zovelen – viel zij nog nooit in de prijzen.

Deze week was het raak. Met oplossing IEDER, die zij samen met ruim drieduizend puzzelaars naar ons toestuurde, is zij duizend gulden rijker. Zij had de blijde boodschap snel door. Toen afgelopen donderdag de puzzeldelegatie voor de deur stond, combineerde zij supersnel 'U bent toch zeker niet van het Limburgs Dagblad?' Dat waren fotograaf Dries Linssen, Thea Kuchnio en collega Heidi v.d. Vlag namens de afdeling PR en Promotie wél. Tijdens de overhandiging van het zo begeerde groene briefje bleef mevrouw Balfoort maar praten. „Wat leuk..., wat jammer dat U niet iets later bent gekomen, dan was mijn man ook thuis geweest.... ik heb net nog mijn dochter gebeld, als zij eens wist wat er nu hier gebeurde..., hartstikke leuk..., ik vertel het de buren toch nog maar niet, zij lezen het wel in de krant..."

Op de vraag of zij niet ook haar man zou willen verrassen, niets vertellen en dan vandaag met de krant tevoorschijn komen, antwoordt zij lachend dat zij dát niet kan. Nee, zolang verzwijgen dat zij nu eindelijk in de prijzen is gevallen, dat kan ze niet opbrengen.

De geijkte vraag over de besteding van de puzzelwinst is snel beantwoord. Joegoslavië is ook dit jaar weer de vakantiebestemming. Ergens in dit voorjaar gaan de heer en mevrouw Balfoort de zon opzoeken en de vakantiebeurs wordt op deze manier extra gespekt.

● *Dolblij dat zij nu eindelijk een keer in de prijzen is gevallen, toont Hannie Balfoort het briefje van duizend gulden*
Foto: DRIES LINSSEN

PRIJZENPOT

1e prijs *ƒ* 1000,–

2e prijs *ƒ* 500,–

3e prijs *ƒ* 250,–

4e prijs *ƒ* 100,–

Onroerend goed

Heerlen-Noord ƒ 65.000,– k.k.
Fraai appartement met berging en eigen c.v., bouwjr. 1982, zeer goed onderh. Ind.: woonk., keuken, 2 slpk., badk. en hobby/logeerkamer.

Schinveld ƒ 75.000,– k.k.
Past. Greymansstraat 2, ouder hoekhuis met flinke tuin. Enig achterstallig onderhoud.

Kerkrade ƒ 85.000,– k.k.
Pannesheiderstraat 93, zeer vakkundig gerenoveerde tussenwoning met kleine binnenplaats, ruime hal, kelder, berging, fraaie douche, 2 slpk., mooie woonk. met zonne-terras en aanbouwkeuken en zolder.

Heerlen-Centrum ƒ 87.000,– k.k.
Appartement, bwjr. 1981, zeer geschikt voor vrijgezel (2 slpk.)

Hoensbroek ƒ 105.000,– k.k.
Mariarade, Emmastraat 149, halfvrijst. woonhuis met grote tuin. Ind.: kelder, woonk., keuken, bijkeuken, douche, 3 slpk., zolder.

Heerlen ƒ 125.000,– k.k.
Gouverneurstraat, zeer goed onderh. halfvrijst. woonhuis met c.v., tuin, berging en gar., grote woonk., aanbouwkeuken, badk., 3 slpk. en zolder.

Geheel vrijblijvend en kosteloos bespreken wij met eigenaren, die nu of op langere termijn hun pand wensen te laten verkopen de prijs- en verkoopmogelijkheden.
Troost Onroerend Goed, Heerlen, tel. 045-717976.

Te k. **PAND** met brandschade. Kaalheidersteenweg 43 Kerkrade. Vr.pr. ƒ 55.000,–; Tel. 045-319847.

Te k. in **VOERENDAAL** Bongerd 25 halfvrijst. woonh. met grote gar. en carport. Ind.: hal, toilet, grote L-vorm. woonk. (47 m2) m. schuifpui, keuken met app., overdekt terras m. openhaard, diepe tuin, ± 30 m. Verd.: 3 slpk., badk. met ligb., douche en v.w., vliering, pand moet van binnen gezien worden. Bez. na tel. afspr. Tel. 045-751391.

Heerlen-Z. **SOUTERRAINWON.** voor snell beslisser. Vr.pr. ƒ 115.000,-. Get. w. ƒ 118.000,-. Tel. 045-412716.

Luxe bovenwoning

te huur in Simpelveld. Ind.: woonkamer 10x5 m, werkkamer, badkamer, toilet, keuken, hal, 4 gr. en 1 kl. slaapkamer, zolder, gr. terras met fraai pan. uitz., tuin, garage, gas-c.v. Event. met kant. 10x5 m. Tel. 045-441231.

Te koop in Bocholtz: kleine **BOERDERIJ** met huisweiland, ca. 4500 m², prijs n.o.t.k. Weiweg 2, Bocholtz. Gelegen in landelijke omgeving. Tel. 045-443847.

Te koop gevraagd **WINKELPAND** in centrum Heerlen, Sittard, Geleen, Maastricht. Br.ond.nr. HK 698 Limburgs Dagblad, postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

GELEEN, (nabij de Kluis), vrijst. woning. Hal met open trap, woonkamer, L-vorm, ca. 50 m²; open keuken, 2 kelders (gas-c.v.), 4 slaapkamers, badkamer, 2 balkons, dubb. garage (caravanhoogte). Prijs n.o.t.k. Info: 04493-[illegible].

KERKRADE-WEST: te k. degelijk pand, nabij centrum, voor vele doeleinden geschikt, voor slechts ƒ 69.000,-. Tel. 045-442332.

GULPEN: te koop ruim halfvrijst. woonhuis in landelijke omgeving in bosgebied. Gr. L-woonkamer 34 m² met openhaard, gr. keuken, luxe badkamer, 4 slaapkamers, aparte toilet, vaste trap naar zolder, gr. tuin (1000 m²), 2 garages. Vr.pr. ƒ 177.000,- k.k. Tel. 04450-2381.

Kerkrade

Drievogelstraat 20: ruim tussenliggend pand met stallen en tuin. Ind. o.a.: ruime hal, kelder, voormalige winkelruimte met 2 achterkamers, toilet en keuken; verdieping: 5 kamers, vaste trap naar zolder; c.v.
Prijs ƒ 68.000,– k.k.

Ubach over Worms

Kerkstraat 6: ruim winkel/woonhuis met ruime garage en tuin. Ind. o.a.: winkelruimte 45 m², kantoorruimte, kelder, keuken, aparte opgang naar ruime bovenwoning. Voor velerlei doeleinden geschikt, goede parkeermogelijkheden.
Prijs ƒ 98.000,– k.k.

Heerlen

Petrus Canisiusstraat 2: mooi en rustig gelegen sfeervolle vrijst. bungalow met inpand. garage en tuin. Ind. o.a.: ruime hal (leisteen), L-vorm. woonkamer (60 m²), 3 slaapkamers, badkamer met ligbad, volledig onderkelderd; c.v. Direct te aanvaarden.
Prijs ƒ 218.000,– k.k.

Livac B.V.

Brugstraat 19, Sittard, tel. 04490-10855

Heerlen - Bekkerveld

Kommerlingstraat 20
Tussengelegen woonhuis, goed onderhouden, op degelijke stand. Indeling o.a.: prov.kelder, woonkamer met parket en schuifpui naar groot overdekt terras, complete keuken met installatie. Drie slaapkamers (voormalig vier), badkamer met zitbad en vaste wastafel. Zeer mooi aangelegde en onderhouden tuin.
Vraagprijs ƒ 129.500,– k.k.

Kok Vastgoed Makelaars B.V. Heerlen

Tel. 045-712040

Te k. **BOUWGROND** 370 m², a.d. Akerstr. te Kerkrade, incl. tek. ƒ 35.000,– k.k. Inl. 04743-2224.

Te k. te **KERKRADE-C.** rust. gelegen woonh. met voor- en achtertuin. Ind.: woonk. + keuk. met parketvloer, mod. aanb.keuk., 3 slpk., badk. + ligb., douche, zold. + kelder. Gehele pand i.z.g.st. + achterom bereikb. Pr. n.o.t.k. Tel. 045-460791.

Te k. **BRUNSSUM** nabij MArebos, prachtige tussenwoning. Ind. o.a.: kelder, kamer, keuken m. eiken aanb., berging, 3 slpk., douche, zolder m. vliezotrap, geheel voorzien van c.v., dubbel glas, harh. kozijnen ƒ 109.000,–. Te bevr. Hoevenaars Ass. b.v. Brunssum. Tel. 045-252109.

Winkelruimte te huur centrum Hoensbroek

Kouvenderstraat 25. Oppervlakte ± 130 m².
Inl. J.H. Heuts, Kapellerweg 41, 6132 AV Sittard, telefoon 04490-15282, tussen 16.00 en 19.00 uur.

Heerlen, Centrum

Looierstraat 28
Herenhuis met tuin, geschikt als woon-/zakenpand of voor kamerverhuur. Woonkamer ca. 35 m2, keuken en bijkeuken, totaal vijf slaapkamers, badkamer en bergzolder.
Prijs ƒ 147.500,- k.k.

Kok Vastgoed makelaars b.v., Heerlen

Tel. 045-712040.

Te k. ruim dubbel **WOONHUIS** met 5 garages in Heerlen. Kruisstr. Mogel. tot huuropbr. ƒ 40.000,–. Pr. ƒ 270.000,–. Inl. 045-711617.

Te k. pracht villa, hog. pr.kl., alle comf. m. siertuin, 35 m fac × 90 m d., met achterl. inger. chalet, magazijn 12×8 m. Weg. n. **ZUTENDAAL** 121, Maasmechelen Opgrimbie. Tel. 09-3211764788 na 18.30 uur.

MASA - expositie - MASA

over huizen in Spanje op zondag 19-2-1989 van 12.00-17.00 uur in het NOVOTEL, Sibemaweg 10, Maastricht. Inl. MASA International, Amsterdam. 020-923087.

Te k. **HOEKWONING** met gar., voroz. van rolluiken. Brandstr. 45 Eygelshoven. Tel. 045-351991.

Te k. **OIRSBEEK** prima onderh. terraswoning. Thermopane beglazing, Z-kamer m. plav. vloer, mod. keuken + app., 3 slpk., luxe badk., hobbyk., gar. ƒ 160.000,- k.k. Tel. 04492-4500.

Rustig gelegen, halfvrijstaand woonhuis met garage en tuin met terras. Inh. 488 m³. Ind.: fraaie hal, woonkamer, keuken, 3 slaapkamers, badkamer met douche en ligbad, apart 2e toilet, bepl. bergzolder, voll. onderkelderd met div. voorz. K. Doormanstraat 19, **UBACH OVER WORMS,** 045-323770. Bezichtiging na tel. afspraak. Prijs ƒ 105.000,– k.k.

VOERENDAAL te k. halfvrijst. woonh. m. ruime gar. Ind.: hal, woonk. met half open keuk., plavuizenvl., tuin (zuid); 1e verd.: 3 slpk., badk. m. douche, v.w. + 2e toil., vliezotrap n. zolder, pr. n.o.t.k. Tel. 045-751863.

GELEEN: te k. portiekappartement op 4e etage. Ind.: gr. woonkamer, 9.15x3.70 m met open haard, eiken inb.keuken met app., nw. badkamer en gr. slaapkamer (event. in 2 op te splitsen). Grotendeels betegeld voor- en achterbalkon, c.v. en ruime kelder. Vr.pr. ƒ 69.000,- k.k. Tel. 04490-48793. Bel gerust vrijblijvend voor bezichtiging.

Geleen-Zuid

Stikkerstraat 76
Heden Open Huis van 13 tot 15 uur
op goede lokatie nabij ziekenh. gel. ruim woonh., stijlvol verbouwd, met mooie patiotuin, vrije achterom, aanbouwk. (eiken), aparte waskeuk., 4 ruime slpk., c.v., woonk. (46 m2) met parket en voorzetkachel, badk., ligb. en 2e toilet.
Kom vandaag vrijbl. kijken, ƒ 139.000,- k.k.
Tel. 04490-42550,
Jos Storms o.g. Geleen.

ZUTENDAAL-België pracht. bungalow in bosr. omgev. Tel. 09-3211765072.

Broekstraat - **SITTARD:** sfeervol halfvrijst. huis (1936), nabij vijver/park. Ind.: woonkamer, gang, leefkeuken, bijkeuken, wc, 2 kelders; 2e verd.: 3 slaapkamers, badkamer met wc, vaste wastafel en douche; vaste trap naar besch. zolder. Terras, tuin met optimale privacy; c.v., spouwmuurisolatie, dubbel glas benedenverd. Prijs ƒ 135.000,- k.k. Tel. 04490-18871.

SUSTEREN, oudere halfvrijst. hoekw., land. ligg. Ind.: bet. gang, kamer + oudholl. plafond, 1 jr. oude ruime aanb.keuk., compl. met app., ruime bet. badk., ligb., douche, v.w.-aansl., wasm., bet. toilet + font. kelder, berging, tuin (20 m) + terras. Verd.: 3 slpk. Mogel. tot garage. Dit gezellige pand moet u van binnen zien! Prijs ƒ 77.500,- k.k. Tel. 04499-2127, b.g.g. 04490-18647.

Te k. **GEVRAAGD** een woonhuis met behoorlijk wat tuin. Eventueel op te knappen geen bezwaar. Tot ƒ 100.000,–; Snelle afhandeling mogelijk. Tel. 045-220550.

Te huur gevr. bedrijf/opslagruimte ±600 m², omg. **HEERLEN/HOENSBROEK.** 045-226604 of postb. 2536, 6401 DA Heerlen.

Te k. **BOUWGROND** 575 m2, gel. aan de Klaasvelderweg te Lemiers-Vaals, frontbr. 17 m. Te bevr. 04454-1709.

H.vr. **WOONH.** dichtbij centr. Geleen i.z.g.st. Moet van bin. gezien word. Geh. voorz. v. roll. Grote aang. tuin op zuid. Vr.pr. ƒ 124.000,- k.k. Tel. 04490-46297. Na 18 uur.

Elsloo

Aan woonerf gel. goed onderh. woning m. vrije achterom, woonk., keuken, 3 slpk., badk. m. ligbad (crème), vaste trap, zolder, berging en tuin (subsidie mog.), pr. ƒ 99.000,– k.k. Mak.kant. Rob Dassen b.v. 04490-78431.

BRUNSSUM, Gregoriuslaan 4: woonhuis te koop. Inl. 045-252358.

Kerkrade

Bleijerheiderstr., tussengebouwd woonh. m. achtertuin, deels vz. van c.v., mogelijkheid voor huren van autobox. Ind.: kelder, woonk. ensuite m. schuifdeur, keuken, bijkeuken, toilet, 4 slpk., badruimte en zolder. Prijs n.o.t.k.
Inl.:

Taxateurs- en makelaarskantoor Van Wersch B.V.

Mak. o.g., Stationsstr. 54, 6461 EJ Kerkrade, 045-452234.

Met spoed te k. of te h. gezocht **WOONHUIS** in Kerkrade. Br. o. nr. KE 088 LD, Markt 42, 6461 ED Kerkrade.

GELEEN nabij centr. in afgesl. straat, woonh. bwj. 1983, optim. iso. + hr. c.v., berging, hal, toilet, woonk., open keuken, terras op zuiden, 2 slpk., badk. m. 2e toil., zolder. Kooppr. ƒ 98.000,- k.k. Aanv. juni '89. Inl. 045-212605.

HEERLEN nabij Oliemolenstraat en Groene Boord. Het woonhuis met tuin. Beg. gr.: entree/hal met plavuizenvloer, woonkamer met erker, luxe aanbouwkeuken, bijkeuken-/berging met spoelkeuken, terras, ca. 25 m2, achterom bereikbaar; 1e verd.: 3 slpk., badk.; 2e verd.: mansardekamer. Vr.pr. ƒ 147.500,- k.k. Makelaarskantoor Ruber (04498-51900).

BRUNSSUM-TREEBEEK, Horizonstraat 22: halfvrijst. woonhuis met garage en tuin, groot overdekt terras; c.v. Hele pand thermopane in kunststof kozijnen, Vr.pr. ƒ 125.000,–. Voor afspraak tel. 045-221569.

Heerlen

goed gelegen bakkerij met winkel en woonhuis met gar. o.a. kelder, winkel, snijruimte, keuken, woonkamer, bakkerij met jonge oven, garage, hal/trapportaal, badk. vier slaapk., en zolder. c.v. perceel 390 m2 sp. te aanv. prijs ƒ 230.000,- k.k.

Kerkhoffs Makelaardij o.g.

Beek, tel. 04490-73427

Schinveld

Nieuwwijkstr. 20, witte boerderijwoning met 450 m2 grond geleg. in mooie straat met schuren, stallen, garage, ruim van opzet. ƒ 95.000,– k.k. Tel. 04490-42550. Jos Storms o.g. Geleen.

Geleen

Aan plantsoen gel. goed-onderh. halfvrijst. woonh. m. kelder, L-vorm. woonk. m. open haard, woonkeuken, 3 slpk., badk., vaste trap, zolderk., garage en tuin op zuid. Vraagpr. ƒ 115.000,– k.k. Mak.kant. Rob Dassen b.v. Tel. 04490-78431.

U wilt een huis kopen?
U wilt uw huis verkopen?
Vraag vrijblijvend info.

Onroerend Goed Maatschappij Jac Stel

Verzekeringen, financieringen, hypotheken.
Schelsberg 132 Heerlen
Tel. 045-721866

Boerderij

Limb. type, 2750 m2, binnenpl., stallen, c.v.-gas, nabij Wijlre, ƒ 195.000,-

Makko Gulpen

Taxatieburo-makelaardij, lid NVM, Rijksweg 67, Gulpen, tel. 04450-2182.

Snel en goed uw
huis verkopen?
Jos Storms Onr. Goed.
Past. Vonckenstr. 44,
Geleen. Tel. 04490-42550.
Geen verkoop! Geen kosten.

Hoensbroek Patersweg 24

ruim, degelijk halfvrijst. woonhuis met gar. Ind.: o.a. living ca. 40 m2 m. open hrd., gr. keuken met eenv. install., 3 slpk., badk. met ligb., zolder met 4e slpk. Aanv. 7/89. Pr. ƒ 148.000,- k.k.

Kok Vastgoed makelaars b.v.

Heerlen, 045-712040.

Vrijstaand

Vaals, 4 slpk., badk., c.v.-gas ± 65 m2 gr. semi-bungalow, koops. ƒ 185.000,-

Makko Gulpen

Taxatieburo-makelaardij, lid NVM, Rijksweg 67, Gulpen, tel. 04450-2182.

Te koop gevraagd Kleine **BUNGALOW** (event. Patio) B. o.nr. HE 100 LD Geerstr. 5, 6411 NM Heerlen.

VOERENDAAL: h[...] woonhuis met [...] i.z.g.st. Hal, toilet, [...]ken, woonkamer ca[...] c.v., dubb. kelder, 4 [...]kamers, badkamer [...]bad, alu. kozijnen m[...]bele begl., terras m[...]kapping. Vr.pr. ƒ 17[...] k.k. Inl. 045-75189[...]

TONGEREN, Belg[...] verk. bouwgrond [...]dentiële zone, va[...] m², 25 m fac. O.[...] gunstige ligging, 20 [...] Maastricht-Luik, 30 [...] Duitse grens. T[...] 3212236435.

Hypothee[k] Centrale

Voor ambtenaren e[...]re beroepen. Re[...] 5,1% Spaarhyp. v[...] Ook hypotheken to[...] e.w., tel. 077-51977[...]

Te k. knus leuk [...] binnenstad. ƒ 60.000,– k.k. Tel. [...]11377.

Een hypotheek?

Bel 045-750600,
Van de Pas,
de makelaar van de koper!

Ned. arts, 3 kind. zoekt huur- of **KOOPHUIS** in [...]de-Zuid. Min. 4 slpk., garage, tuin. Tel. 09-4924[...]

WIJNANDSRADE, Koningsgraven. Exclusief woonhuis (type landhuis). Entree/hal, meterka[...] eiken aanbouwkeuken v.v., alle comfort, aan[...] eetkamer, woonkamer met nivoverschil, kach[...] schuifpui naar tuin, bijkeuken, garage. Verd.: [...] woonhuis): 3 slpk., apart toilet, badkamer met li[...] douche, vliering. Verd.: (boven garage): 3 kamer[...] bruiken als kantoor of gastenverblijf, kelder: ho[...] speelkamer, c.v.-ruimte en voorraadkelder. Pa[...] hardhouten kozijnen en dubbele beglazing, [...] spouwisolatie, ruime tuin met veel privacy. V[...] ƒ 395.000,- k.k. Makelaarskantoor Ruber, [...] 51900.

VOERENDAAL: Hendrik v. Veldekestr. 26[...] 753598. ruim halfvrijst. woonh. bj. '84, zeer goed [...]leerd, tuin op zd. Pr. ƒ 186.000,- k.k. Interes[...] a.u.b. voor nadere info of afspraak.

Te koop: Landgraaf
APPARTEMENTEN

og maar twee appartementen te koop

Op een prima lokatie, op slechts enkele meters van het gemeentehuis, politiebureau en winkelcentrum, kortom in het nieuwe hart van de gemeente Landgraaf, zijn fraaie appartementen gerealiseerd.
Deze appartementen bieden u een praktische indeling t.w. bij type A: woonkamer ± 25 m2, keuken ± 7 m2, slaapkamers ± 12 m2 en 6 m2, badkamer, apart toilet, gang, hal, balkon en berging op de beg. grond.

Kosten ƒ 125.412,– v.o.n.
Rijkspremie ƒ 50.000,–*
Netto maandlast ƒ 411,–*
* Afhankelijk van inkomen en hypotheekvorm.

Inlichtingen/verkoop:
van maandag t.m vrijdag van 9.00-17.00 uur en volgens afspraak: 's zaterdags volgens afspraak

RIKSEN
Edisonstraat 9, 6372 AK Landgraaf, 045-316222

EERSSEN **ƒ 235.000,– k.k.**
oorlogs halfvrijstaand herenhuis met tuin, c.v. en gro- bedrijfsruimte. Ind.: entree, kelders, woonkamer, eetka-r, keuken, badkamer, 3 slaapkamers, zolder met man-de-kamer.

Voor serieuze gegadigden bieden wij aan:
In prijsklasse boven ƒ 250.000,–
diverse woonhuizen, waarmee wij op verzoek van eigenaren niet adverteren.
Geef ons uw wensen te kennen; wellicht kunnen wij helpen.

EER **ƒ 300.000,– k.k.**
er goed onderhouden landhuis met c.v., (inpandige) garage en tuin met vrij uitzicht. Indeling: entree (5.00x2.50), woonkamer (10.00x4.06), keuken, badkamer, 4 slaapkamers, extra douche en toilet, grote hobbyruimte met o.a. doka.

TTARD **ƒ 450.000,– k.k.**
Vrijstaand landhuis met c.v., garage, zwembad en tuin (1300 m2). Entree, studeerkamer, woonkamer, luxe aanbouwkeuken, kelder, 4 slaapkamers en luxe badkamer.

GEHEEL VRIJBLIJVEND EN KOSTELOOS
bespreken wij met huiseigenaren, die nu of op langere termijn hun pand wensen te laten verkopen, de prijs- en verkoopmogelijkheden.
Wij zoeken o.a.

Regio **SIMPELVELD-VAALS** pand in prijs van ± ƒ 225.000,–.
In **MEERSSEN** of **ULESTRATEN** pand in prijs tot ƒ 300.000,–.
In **VALKENBURG** of omgeving pand van ± ƒ 350.000,–.
In **BRUNSSUM** of omgeving pand tot ƒ 150.000,–.

TROOST
ONROEREND GOED,
HEERLEN. TEL. 045-717976.

Landbouw

Wees de winter een slag voor en koop of huur een
Master heteluchtkanon
daarvoor. Ook
infraroodstralers, bouwdrogers
en gebruikte kanonnen in voorraad.
G. Cornelissen, Mill.
08859-51072.

Vakantie/recreatie

huur stenen RECR.-NGALOW 4-6 pers. Friese Wouden te keveen. IJsbrandy, 20-19038 of 05169-1175.

h. BUNGALOW met mbad Zd.-Spanje, rustigging. Tel. 045-723250.

huur STACARAVAN camp. m. subtropisch mb. Baarlo, zomervak. 045-210287.

Te huur in Zeeland: 6-pers. STACARAVAN te Nieuwvliet-Bad, tel. 045-418835.

Nu boeken voor even aantrekkelijk geprijsde ZOMERVAKANTIE in Tirol, inl. en inform 04492-1762.

PASEN, Pinksteren, Hemelvaart: verhuur luxe caravan ƒ 275,- p.w., ƒ 500,- p. 2 wkn. en bungalow ƒ 500,- p.w. ƒ 900,- p. 2 wkn. Tel. 045-321255.

eer nu zwemmen in 2 of 5 dagen!
emschool Pierre Zenden, Maastricht. 043-212211

NINGRUIL tussen 17.7 18.8 omg. Epen-Slena aangeb. won. grens lem-Heemstede met . en achtertuin, 6 km strand. Tel. 023-283020.

VROUWENPOLDER (Walcheren) 8 pers. vakantiewoningen. A. Overbeeke De Horst 117, 4481 WZ Goes. Tel. 01100-28382.

Diversen

LASTINGAANGIFTE: kundig invullen alle bil-n. Ook aanvraag voor-ek. Adviezen en tips, computer-uitdraai. Ad-buro Vaniva, tel. 04406-07.

LDERZIEND psychorist & grootmeester i.d. gie voor toekomstvoorlling, magnetiseren, her-v. stukgelopen relaties gie) volgns. afspr. Geeft ader overleg, kursussen privébasis; psychome-, helderzien ontwikk., rol., voorspellen d.m.v. rten basiskennis astro-nummerologie, talis-n magie & astraaleizen. lft. 16 jr. en ouder: stelijke stabiliteit ver-. Info & Afspr. 04490-01.

Diepvries- en KOELKASTREPARATIE zonder voorrijkosten. Bel Geleen 04490-45230. Service binnen 24 uur.

Contact gezocht met FILMLIEFHEBBERS(STERS) van elke leeftijd, voor het houden van een maandelijkse filmavond. Br.ond.nr. HK 695 Limburgs Dagblad, postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

SUPERKIEN, zondag 19 februari, aanvang 20.00 uur in Het Eikske: Superkien ƒ 250,-. stichting Vakantie voor het lichamelijk gehandicapte kind.

Voor al uw koelkast- en diepvriesreparaties. VROKO. Tel. 045-441666 of 461658.

GELBAAN vrij nog een nd per week. Café De gel, Pannesheiderstr. 19 rkrade. Tel. 453571.

GEBIT gebroken? Klaar terwijl u wacht. Borsboom en Moers, Streeperstr. 29, Schaesberg. 045-315921.

Voor al uw bond
Reparaties en moderniseren
A. Feyge
Hommerterweg 234, Hoensbroek. Tel. 045-213578

uw - nieuw - nieuw!!! iek en enig in Zuid-Limrg, totale **ONTSPANNINGSMASSAGE**. Eenal geweest, u blijft kon. Tel. 045-353489.

skundige verzorging van BELASTINGAANGIF- of administratie: Belasadviesburo Drs. Timmermans, 045-752284.

Landbouw

Master en Remko HETELUCHTKANONNEN, uit voorraad leverbaar. Collé, Nusterweg 90, Sittard, tel. 04490-19980.

Te k. jonge HENNEN, bruin, tegen de leg. Vaesrade 43, tel. 045-241284.

Frank, HEETWATERREINIGERS. Frissen/Tuin en Park B.V. 04406-40253.

BOOMSNOEIER kan nog werk aannemen, ook ervaring in boerderijwerk. Tel. 045-413181.

2-PAARDSVEEWAGEN, Citroen HY, vet. en APK gek. in pr.st. Tel.: 043-216711.

Uit voorraad leverbaar nieuwe en gebr. mach. voor speciale prijzen. Alle modellen weideslepen, ook met banden 2-6 m. Lely rotoreggen, KUNSTMESTSTROOIERS en hooimach. Fahr, Kuhn, PZ en Vicon hooimach., maaiers enz. Alle typen vaste tand cultivatoren. Veewagens 24 koeien en 6-8 koeien tandem as. Perfect weideboters. Div. kunstmeststrooiers. gebr. 1-2-3 schaar ploegen. bel direct jean Spons-Eijsden 04409-3500//2524.

Gelegenheid voor het INSCHAREN van rundvee. Tel. 045-322305.

Te k. OPRAAPWAGEN Kemper, kooischudder Stoll 5 m. mestverspreider, aardappelsorteerder Lely Rotoereg 3 m, compressor. Tel. 0415-241776.

RTV/muziek

PIANO'S en vleugels in alle prijsklassen. Stemm., rep., verh., transp. H.J. Schetters, Ford Willemweg 28, Maastricht. 043-217700.

Te k. elektr. ORGEL, Eminent Solina S 40, 8 mnd. oud, ƒ 3500,-. Trigoniaerf 9, Heerlen, 045-228952.

BASINSTALLATIE merk Acoustic model 220, 350 w gr. EQ Box m. sp E.V. 15B. Vr.pr. ƒ 2500,–; Tel. 045-417383.

Zanger(es) gevraagd voor FUNK-ROCK BAND bellen na 17 uur 045-251932.

Koopje: zwarte, Duitse PIANO, i.g.st., ƒ 800,-. Tel. 045-253655.

Te k. PIANO, Steinmetz, prima instr., pr.n.o.t.k. Tel. 04490-50314.

Moderne semi-prof. orkest zkt. DRUMMER en een zanger. 09-3287743080 (Belg).

All-round band zoekt BASGITARIST en toetsenist(e). Tel. 045-230001, bellen na 17.00 uur.

Erv. GIT.BASSIST zoekt aansluiting bij semi-prof. band. 045-310512.

Te k. enige CONCERT-CYTHERS. Tel. 04406-16007.

Te k. 2x BASSBINS, 2x Midbins, 2x Hoorns, 2x tweeters, dus 2 compl. PA Torens voor ƒ 3250,–; ook losse delen; Zeck eindtrap 2x450 W ƒ 1450,–; EV Crossover ƒ 400,–; 25 m Multikabel 21-parig in case. ƒ 500,–; Tel. 045-425128.

Caravans/tenten/boten

Te k. lichtgew. CARAVAN Dique type 385, 4-pers. incl. kachel, koelk., gasfl., res.-wiel, voort. bj. '83 ƒ 7200,-. Tel. 04492-5034.

André Jamet VOUWCARAVAN 6-pers. bwj. 1981 i.z.g.st. Pr. ƒ 1000,-. 045-420762.

JAARSTALLING (afgesloten), voor caravans, boten e.d., te Sittard. ƒ 150,– + btw. Tel. 04492-2601.

Camping Cars Ridderbeks, Caravans Gruau, Predom. Vouwwagens: Scout, Trigano, Europa-Camper. Tevens reparatie en onderhoud. Lid Bovag. Kom eens kijken in Koningsbosch, Prinsenbaan 135, tel. 04743-2213.

Nu 10% korting (op aanbetaling), geldig tot 1 maart. Huur een nieuwe TOERCARAVAN incl. koelkast, kachel, voortent en verzek. Caravelair, Sprite en Eccles model 1989 zijn er. Nu ook in grijs interieur. Bartels Caravaning, Hommerterweg 256, Amstenrade, tel. 04492-1870.

Kom maar kijken en overtuig uzelf. Lord Münsterland CARAVANS, betaalbare exclusiviteit. Echter Caravan Centrale, Rijksweg-Zuid 4, Echt, tel. 04754-6097. Caravans - vouwwagens - accessoires - verhuur - onderhoud. Lid Bovag-caravanbedrijf.

CARAVANS 1989. Vouwwagens: Alpen-Kreuzer, nieuwe kleurcombinaties in grijs en bruin, nu met winterkorting tot ƒ 705,-. Caravans: Burstner - Hobby - Knaus, nog enkele overjarige modellen met extra korting. Voortenten: Brand, Gerjak, Isabella, Trio, Walker. Caravan-import Feijts, Hoofdstraat 84, Amstenrade, tel. 04492-1860.

Chateau en Home
caravans. Ook steeds inruilers in voorraad.
Ralon Caravans
Brommelen 58A Geulle
043-645079

Stacaravans
nieuwe en gebruikte
Ralon Caravans
Brommelen 58A Geulle
043-645079

SPEEDBOOT te k. merk Glastrom 5.10 m lang, 130 pk in border + trailer ƒ 8500,–; 045-353304.

Caravans/tenten/boten

CAMPING RENT. Verhuur van caravan, vouwwagens, voortenten, tenten, reserveer tijdig voor uw vakantie, grote sortering onderdelen voor caravans en vouwwagens, tevens reparatie en onderhoudsbeurten. Herkenbroekerweg 44, V'burg, tel. 04406-13730.

Te k. INRUILKAMPEERAUTO'S vanaf ƒ 11.000,–; Lecor Motorhomes, Stenenbrug 29, Landgraaf, 045-323154.

Te k. snelle ZEILBOOT (Tabur) 2-pers. + trailer. Tel. 043-722271.

Te k. Tabbert Royal 6 mtr. TANDEMASSER type '83 met aparte slpk. en rondzit, kach. en ijskast en voortent. Nieuwpr. ƒ 42000, nu ƒ 9750,- met registr. bewijs tel. 045-323178.

Te k. TOURCARAVAN Hobby Prestige, type 475, div. extra's, bjr. 7-'81. Julianastr. 61, Hoensbroek.

CARAVAN Kip de Luxe 430 4 à 5 pers. incl. voort. i.z.g.st. bj.'83. Tel.: 04490-77798 na 18.00 u.

Te k. toercaravan, merk KNAUS, 4-pers., bj. 1980, prijs ƒ 3800,-. Jeroen Boschstraat 9, Sittard.

WEEKAANBIEDING: 6 kilo prop. gasfles, incl. vulling, van ƒ 95,- nu ƒ 59,-, op-=op. Dak- en schuifluifels, beperkte voorraad nu 25% korting. Op=op. De Olde Caravan, Langs de Hey 7, ind.park Noord, Sittard, tel. 04490-13634.

De OLDE CARAVAN Sittard, uw dealer voor Wilk Luxe en Safari Beyerland, Award, Quartz, Vitesse, Sprinter toercaravans. Walker, Sunny, Doublette, Olympique vouwwagens. Tevens diverse gebruikte caravans en vouwwagens. Verhuur en een uitgebreide onderdelen- en accessoiresshop. Voor service en kwaliteit naar Langs de Hey 7, ind.park Noord, Sittard, tel. 04490-13634.

Te k. CARAVAN 6 pers. voortent bj. dec. '80 tandemasser vr.pr. ƒ 6250,-, tel. 045-455763.

CRAMERS Rekrea Cars Stein, Steinderweg 9, 04490-31949 kampeerautoverh. ƒ 800,- p.w.

Te k. CARAVAN merk Tabbert met nw. voort. Tel. 045-414534.

Contacten/clubs

Opgelet: welkom bij **MELANIE,** vanaf 9.00 uur, ook 's zaterdags en 's zondags. Tel. 045-721759.

Nieuw privé
045-321038

Live☆Sex☆Box
50 ct/min. bel 06-
320.325.30

Bloedheet meisje
Bel haar! 50 ct/min.
06-320.322.26

*** Rosie ***
sex-lijn
Sexblad Rosie presenteert Anita .... zie Rosie
50 ct/min. 06-
320.330.70

Live - Live - Live - Live
Sex-Box
50 ct/min. 06-
320.325.06
Live - Live - Live - Live

Standje 555
Marcha 06-
320.325.55
50 ct/min. bel voor gratis sex story's

06-sex
50 ct. p. min.
Relax-Line
Betty ★★★ Gratis foto's
06-320.320.06
★★★★★★★★★★★★★
Zevende hemel
Gratis surprisepakket
06-320.320.07
★★★★★★★★★★★★★
Sex Non Stop
Amanda vertelt
200 verhalen per dag
06-320.320.08
★★★★★★★★★★★★★
!!! Live !!!
Sex Relaxbox
Superheet
Strikt volwassenen
06
320.324.06

Tieners
Nieuw - 06 - Nieuw
320.320.10
★★★★★★★★★★★★★★★★★★
320.321.10
Bel voor gratis tienerposterkalender 1989, aansteker en stickers.
Nieuw - 06 - Nieuw
320.323.10
10 meisjes + 100 verhalen p.d. Viditel pag. 34010
50 ct. p/m.

06-06-06-06-06-06-06-06-
320.320.05...pour toi
320.320.28...lesbi 28
320.320.68...standje 68
320.322.30...heat line
320.324.00...pervers
320.324.01...soft
320.324.02...potten
320.324.03...live
320.324.05...live hot
320.325.02...heet
320.325.03...macaber
50 c.p.m. pb 157 z'voort

De **NATIONALE** Life Lijn, tel. 013-321395 7 dagen per week geopend.

VIDEOCLUB Frimousses. Welkom bij ons. Open dagel. v. 11.00-2.00 u. Zond. v. 14.00-2.00 u. Kleine Gracht 10, Maastricht.

Sexlijn 14
Linda 14?
06-
320.320.14
nieuwe sensatie 50 ct/min.

De Pretbox
Gezellig met 9 anderen kletsen over uitgaan, hobby's, vrijen, avontuurtjes en verliefd zijn. 50 ct. p.m.
06
320.325.44

Wie plassen er allemaal naast de pot en wat gebeurd er dan? Wordt ook nat op 06-32032355 of beken je **SEXUITSPATTINGEN** op 010-4297085.

Zoek je 'n sex-vriend(in)? **„EROTISCHE-**Afsprakenlijn" 06-320.325.80 (50 c.p.m.).

Heb je al kennis gemaakt met **'DE KLODDERBOX'?** 'n Echte perverse sexbox! Erg smerig! Heel grof! Alles mag! 06-320.325.14. - 50 ct. p.m.

Neem 'ns een jongen of meisje bij **'DE BEURTBOX'.** 06-320.325.34 - 50 ct. p.m. Sexcontacten zonder franje! Probeer 't!

Wil je vreemd gaan? Wil je met iemand afspreken? Gaat 't jou alleen om sex? Bel **'DE JEUKBOX'.** 06-320.325.16 - 50 ct. p.m.

Club Merci
Rijksweg-Zuid 241, Geleen, 04490-45814.
Geopend ma. t/m vr. van 11.00 tot 23.00 uur;
zat. van 10.00-18.00 uur
Tevens meisjes gevraagd.

XANDRA en Joyce, tot 03.00 uur, privé en escort. Tev. meisje gevr. 045-228975.

Ook open op zat. en zond. van 14-24 u.,
ma. t/m vr. 11-24 u.
Club 2000
Rijksweg Noord 22a, Geleen
Tel. 04490-42315

Met jou wil ik wel even samen zijn...
!!Erotifoon!!
06-320.320.12
Luisteren naar meisjes die zich nergens voor schamen. 50 ct. p. min.
Viditel pag. 3690
Postbus 185, R'dam.

't **STOEIPOESJE** 06-32032511 50 c. p/m. Like a virgin! 18 jaar en zo ervaren.

Nieuw! Nieuw!
Aaaahh!
06-320.321.66

Nieuw privé
045-321038

Dames! Bel **„DE GROEPSEXBOX"!** voor 'n sexcontact buitenshuis! Je man hoeft het niet te weten! 06-320.325.13, 50 c.p.m. Alles kan!.

8 sexy meisjes bij **YVONNE.** Ontvangt u in lingerie, 7 dg. Geop. v. 11 tot 23 u. 's Zond. v. 15 tot 24 u. Tel. 045-425100 in Kerkrade.

3 sexy meisjes bij **YVONNE.** Zat. v. 11 tot 23 u.; 's zond. v. 15 tot 23 u. 045-425100.

„DE JACHTHUT", Haanrade-Kerkrade, Grensstraat 23. Rosi, Regina, Karin, Heike, Areane en Matina. Ma. t/m zo. van 20.00 tot 04.00 uur, 045-463943; tevens meisjes gevraagd.

'T NYMPHOMAANTJE oogverblindend en tongstrelend! 06-320.325.12 - (50 c.p.m.) Ik doe het met alles en iedereen!.

Erotheater
Lekker genieten voor maar 50 cent p.m. Bel 06-
★ Topsex! ★
320★325★25
★ Hardsex! ★
320★325★35
★ Blacksex! ★
320★324★24

Diana Escortservice
045-215113

Diana Escort 045-
320905 - 213142

Escortservice. Tel. **04490-23730.** Ma. t/m zat. v. 20.00-5.00 uur.

Best in Town! Boys voor heren, **PRIVÉ-ESCORT,** 040-517097.

Sex Hotline
06-320.320.22

Hotnews
06-320.323.66

Men Connection
Men Meet Men
50 ct. p.m.

Sport. man met hart zkt. veel liefde met een nette **VROUW,** tegen een hoge beloning, 100% discretie. Br. o. no. HK 694, LD, Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Club 06
Special Sex
Lolita 06-320.320.40
S.M. 06-320.320.25
Meesteres 06-320.320.46
Lesbisch duo 06-320.320.48
Lesbisch 06-320.320.45
Hetero 06-320.320.26
Wet-Sex 06-320.320.47
Grieks 06-320.330.94
Live 06-320.320.60
Viditel pag. 611,
0,50 p.m.

KATJA & Nicky privé en escort vanaf ƒ 50,–. Tev. ass. gevr. Tel. 045-423608.

Love Line
Roos kon er niet onderuit!
(50 c.p.m.)
06-320.320.61

Glibberen en glijden doe je bij **'DE LIKBOX'.** 06-320.325.36 - 50 ct. p.m. Niet voor gewone praatjes, maar voor geheime sexafspraken.

Echtp., 40 jr., zkt. ander **ECHTP.** v. vriendschp. omg. Brunssum. Br.o.nr. BR 352 Limburgs Dagblad, Rumpenerstr. 81, 6443 CC Brunssum.

Jonge vrouw, lange benen, ontvangt **PRIVÉ** van maandag t/m donderdag van 12 tot 20 uur. Tel. 04406-41916.

ORGIEBOX
Regel met 13 wildvreemden de Heetste Party.
06 – 320.324.40
50 cent per minuut

Kom in contact met die dames van plezier: **TIPPELLIJN** 06-320.330.66 (50 c.p.m.).

Sexliefhebbers. De meiden op de **„SABBELBOX"** zijn bezig met hun (sex)hobby. Smakken mag, pas op voor kortsluiting. 06-32032569. 50 ct. p.m.

GAY-CONTACT-SERVICE! Maak ook snel nieuwe vrienden, 06-320.330.21 (50 c.p.m.).

Direct, snel sex-contact! **LIVE-AFSPRAAK-LIJN!** Bel: 06-320.320.55 (50 c.p.m.).

„Ik kom, direct!... OK?" **FLIRT-LINE 33,** supersexy! Bel: 06-320.320.33 (50 c.p.m.).

Niet alleen de belasting is aftrekbaar
de meisjes van
Club Bubbles
Rijksweg Zuid 131, Geleen, 04490-42313, geop. ma. t/m vrij. 10-24 u., zat. 10-18 u. Tev. meisje gevr.

Gezellige dames
bezoeken u discreet!
045-311895

Nieuw geopend bij **JOLANDA** za. 11-21 u., zo. 14-21 u. vanaf ƒ 75,–; 04492-3198.

Zoek je 'n lekkere boy? **GAY!** Date! Live!!! 06-320.330.18 (50 c.p.m.).

Erotel 06-
320.320.20
Om nooit te vergeten!!!
320.320.52
Dolores. De sensatie!!! Heel Nederland spreekt over haar!!! Waarom???
320.320.53
Non-stop genieten!!!
320.320.91
Jong! Stiekem! Gedurfd!
50 ct. p.m.

tele-lovelijn
nieuw
candy & linda
06-
320.322.72
50 ct. p.m.

„Box 69"
Op z'n Frans maar wel in 't Hollands.
50 cent per minuut
06.320.324.60

Gevr. dames voor **NIEUW** te openen privéhuis. Intern en garantieloon van ƒ 500,- mogelijk. Br.ond.nr. GE 829 LD, Markt 3, 6161 GE Geleen.

Jongeman zoekt ser. eerl. **VRIEND** van ± 25 jaar. Gehuwd geen bezwaar. Geh. verz. Bel 04492-5433 op 18-2 van 19.00 tot 22.00 uur en op 19-2 van 14.00 tot 22.00 uur.

Nieuw escort
Het adres voor een lief meisje bij u thuis, va. ƒ 100,- all-in.
06521-27896

Nieuw **NOENDA** + assistentes, ook SM + slavin. Ass. gevr. 04492-5605.

Gevr. **MEISJES** voor Duitsland, woonruimte beschikbaar, hoge verdiensten mogelijk. Tel. 09-49221134653. 4000 - 6000 DM.

Privé + **ESCORT,** iedere dag. 045-220866.

Vrijdag en zaterdag
striptease
en
liveshow
van 20 tot 22 uur en van 22 tot 24 uur.
Grote Gracht 95, Maastricht.
Let op de palmen in de etalage.

Grijp je kans en laat je eens opwarmen door 9 frisse jongens!
Bobby's Gay Box
Dollen met 9 jongens die maar één gedachte hebben. Wordt het te intiem en wil je een onderonsje? Vraag dan Bobby of hij jullie even apart zet.
Alleen luisteren mag natuurlijk ook.
50 cent/min. Postbus 185, Rotterdam
06-320.323.01

En als zo'n lekker ding te intiem wordt, neem je toch een lijntje met z'n tweeën...
Babbellijn
Branieschoppen met 9 mensen die hunkeren naar een avontuurtje. 's Nachts alleen voor volwassenen. (Alleen luisteren mag natuurlijk óók). 50 ct./min. Postbus 185, R'dam.
06-320.330.03

Ik doe 't vier keer per dag!
Eroslijn: 06-320.321.22
50 c.p.m.

Sla een kanjer aan de haak!
Babbelbox!
Bellen met de Babbelbox doe je met z'n tienen. Of, wanneer je daar behoefte aan hebt, intiem met z'n tweetjes (druk op de 0-toets). 's Nachts alleen voor volwassenen. 50 ct. p.m. P.b. 185, R'dam.
06-320.330.02

Gezellig met z'n allen flirten en... (50 c.p.m.)
Flirt-Box 06-320.330.01

JORIMO. pret per post. bestel nu video katalogus plm. 850 kl. foto's ƒ 14,50; bladenkatalogus plm. 500 kl. foto's ƒ 13,50; lingerie katalogus ƒ 12,50; leren katalogus ƒ 16,50. Stuur een cheque of stort op giro 5813102 T.N.V. Jorimo, postorders, Postbus 2738, 6401 DE Heerlen.

Vakantie en Rekreatie

Gelderland

Veluwe Boscamping 't Hazendal met zwembad. Gezellig recreatie programma. Verhuur 6 p. stacar. + bung.-tenten, toer- en jaarpl. Ede, 08380-12859/12614

Drenthe

GASSELTE - PARK RAVIJNZICHT. Ruime bung., cv, kl. zwemb., bos, rust & privacy. Tel. 05999 - 6 45 60.

Waddeneilanden

Te h. luxe **APPARTEMENTEN** 2-6 pers., gratis gebruik zwemb./sauna/fitness. Inl. 058-667501 (ook op zond.)

TERSCHELLING: vrijst. bungalow te h. Vrij vóór 12/7 en ná 16/8. Tel. 05620-8282.

TERSCHELLING ƒ 132,-
Voorjaarsarrangementen in hotels en pensions
4 dagen / 3 nachten vanaf ƒ 132,- per persoon.
(inclusief bootretour en taxi-vervoer naar hotel of pension. Uitgebreid informatiepakket)
De arrangementen zijn geldig van 17 maart 1989 tot 14 juli 1989.
vraag naar gratis kleurenfolder
Voor informatie en boekingen belt u de
vvv terschelling
05620-3000

ameland
waddendiamant
HET WADDENEILAND DAT MEER BIEDT DAN EEN PRACHTIG STRAND ALLEEN!
vraag de gids voor vakantie en vrije tijd (ƒ 3,- + porto).
de reserveringsgids voor arrangementen en bungalows.
de wintergids voor arrangementen tot 1 april.
of de groeps-arrangementengids
ameland
postbus 14, 9163 ZL Nes. tel 05191-2020

Profiteer -nu!
Speciale actieprijzen!
voor de gehele collectie meubelen

MASSIEVE HOUTEN SLAAPKAMER **2895.-**
Ledikant 140x200 m., 2 nachtkastjes, laden commode + spiegel, 3 deurskleerkast
* Tegen meerprijs leverbaar: 4 en 5 d. kasten en ledikanten in div. maten.

GORISSEN GELEEN
Mauritslaan 120, Geleen. Tel. 04490-50010
(250 meter vanaf station richting centrum bij de tunnel, hoek Mauritslaan/Henri Hermanslaan)
Geopend elke dag van 12.00-18.00 uur, zaterdag van 10.00-16.00 uur **Zolang de voorraad strekt**

Vakantie en Rekreatie

Waddeneilanden

Groningen

Friesland

Drenthe

Overijssel

Gelderland

Utrecht

Noord-Holland

Zuid-Holland

Zeeland

Noord-Brabant

Limburg

Engeland

Spanje

Scandinavie

Oostenrijk

Zwitserland

Diversen

Vakantie en Rekreatie

Diversen buitenland

...AR TRAVEL: 400 huizen en app., 700 campingpl. en busreizen. Inl. Cirkel Reizen, Postbus 11, 5109 ...Gravenmoer. Tel. (01623) 22194.

Hongarije Tours
ZOMERGIDSEN 89
...s, vakantiewoningen, hotels, auto- bus- en vliegreizen ...ngen: bij uw ANVR-reisbureau of bij GéGé 085-435050

Indonesië Tours '89

...uwe brochure van de èchte Indonesiëspecialisten ...r u klaar! 68 pagina's kleurige informatie over onze ...LEDIG VERZORGDE rondreizen, inklusief alle ...altijden, excursies en Nederlandse reisleiding.

...-, 22-, 23-, 26-, 29- en 32-daagse rondreizen ...r Singapore, Sumatra, Java, Bali en Sulawesi, ...in combinatie met Bangkok of Hongkong/Peking.

INDONESIË-RONDREIS vanaf ƒ 3850,-

...t Azië programma met eveneens alles-inklusief ...ndreizen India, Nepal, Thailand en Sri Lanka.

...ORMATIEVE DIAPRESENTATIES INDONESIË

...dere zaterdag diapresentaties in Heemstede. ...omen wij in het land met onze diashow en wel in: Breda 18/2, Eindhoven 19/2, Utrecht 24/2, Den Haag 25/2, Arnhem 26/2, Rotterdam 5/3.

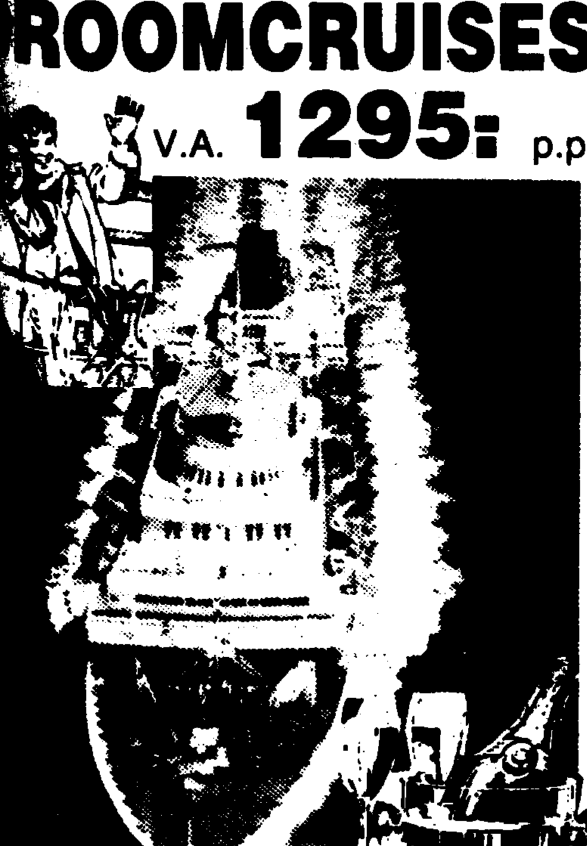
Komt u ook? Bel ons even: 023-339151. ...g de brochure aan bij uw ANVR-reisburo of bij:

De Boer & Wendel BV
de èchte Indonesiëspecialisten
Raadhuisstraat 53 — 2101 HD Heemstede
023-33 91 51 — Lid ANVR/Gar.fonds/IATA

...E en Kreta, vak.won. a.d. zee v. 2-5 pers., va. DM ...ek. Gunst. vliegen kan ook. Tel. 09-...524428.

...REISWINKEL is een specialist voor HONGARIJE. Naast ...uizen, campingplaatsen en hotels bieden wij ook div. paardrij-...Saprogr. aan. Buspendel naar Boedapest ƒ 245.- (kind. ...Bel onze Hong.agent: 055 - 41 21 14.

...ROOMCRUISES
V.A. 1295,- p.p.

...TDEK EEN NIEUWE WERELD
...et van een ongedwongen luxe leventje op een ...ant cruiseschip met een superservice, uitsteken-...maaltijden, bruisend amusement en nog veel ...

...ECIALE CRUISEAANBIEDINGEN:

... Princesa Marissa
...gen vanaf **1295.-**

... Dolphin en Ms. Adriana
...gen vanaf **1295.-**

... Mermoz en Ms. Regentstar
...dagen vanaf **2295.-**

...estel de uitvoerige kleurenfolders d.m.v. deze ...on ongefrankeerd op te sturen naar ...twoordnr. 3109, 3760 WD Soesterberg
...r/mevr. ....
...es ....
...tc./woonpl. ....

BEL: 03463-53778/52406
HOLIDAY CRUISES

CIRKEL-REIZEN: meer dan 300 huizen en app. in geheel Joegoslavië. Inl.: Postbus 11, 5109 ZG 's Gravenmoer. Tel. (01623) 22194.

AZIË TOURS '89
Een speciaal programma van De Boer & Wendel BV met volledig verzorgde rondreizen naar
INDIA, NEPAL en THAILAND
eventueel in combinatie met Hongkong.
Op bepaalde data organiseren wij DIAPRESENTATIES over deze bestemmingen in ons kantoor te Heemstede.
Voor nadere informatie en toezending van ons programma AZIË TOURS '89 kunt u bellen: 023 - 33 91 51.
DE BOER & WENDEL BV
Raadhuisstraat 53 - 2101 HD HEEMSTEDE - 023 - 33 91 51
Lid ANVR / Gar.fonds / IATA

"Vaar voor uw geld!"
9-Daagse Caribbean Fly-Cruise met de Azur*** **f 2620,- p.p.**
Accommodatie in tweepersoons-binnenhut met douche en toilet. Inclusief:
• Vliegreis Amsterdam-San Juan v.v. • 7-daagse cruise naar St. Thomas, Bequia, Barbados, Martinique en St. Kitts • Volledige verzorging aan boord • Vervoer tussen luchthaven en pier. Vertrekdata: 27 februari, 6, 13, 20 en 27 maart a.s. • Toeslag tweepersoons-buitenhut: f 160,- p.p. • Toeslag vertrekdata 20 en 27 maart: f 215,- p.p. • Verlengingen mogelijk, tarieven op aanvraag.
De voordeligste buscruise — VENETIË
(11 dgn.) met de Romanza** vanuit Venetië. Tarief bij boeking voor 1 maart a.s. vanaf: **f 1420,- p.p.**
PROGRAMMA '89 — CHANDRIS
Vraag uw reisadviseur of bel:
zeetours
010 - 438 80 99

U.S.A. & CANADA
wereld contact — 30 JAAR 1959-1989
Wereldcontact Reizen (lid SGR) organiseert informatieavonden samen met KLM, Canadian, Northwest, Delta Airlines, Amtrak/Via Rail treinreizen, Martinair, Best Western Hotels, Greyhound.
23/2 Den Haag, Ned. Congresgebouw. 2/3 Eindhoven, Cocagne. Reis- en landeninformatie d.m.v. videopresentatie en info-markt. Zaal open voor informatie 18.45 uur. Aanvang 19.30 uur. Toegang gratis.
Aanmelding en informatie:
Wereldcontact Reizen
03438-23411

Breng uw wintervakantie door in hartje zomer.
Ontvlucht het kwakkelweer in Nederland en laat u verwelkomen door de zon in Zuid-Afrika. Stuur vandaag nog onderstaande coupon op.
Satour, stuur mij per omgaande meer informatie over Zuid-Afrika.
Naam: ______
Adres: ______
Postcode: ______
Woonplaats: ______
Stuur deze coupon naar: **Satour**
Locatellikade 1,
1076 AZ Amsterdam
satour — 9

ARKE BUSREIZEN
VOLLEDIG VERZORGDE BUSREIZEN MET PASEN

5 dagen	ECHTERNACH/LUXEMBURG, vertrek op 25 maart	v.a. 415.-
5 dagen	BRODENBACH/MOEZEL, vertrek op 25 maart	v.a. 370.-
7 dagen	VIANDEN/LUXEMBURG, vertrek op 25 maart	v.a. 575.-
7 dagen	MARKTHEIDENFELD/SPESSART, vertrek op 25 maart	v.a. 585.-
9 dagen	WENEN, vertrek op 23 maart	v.a. 750.-
9 dagen	LOURDES, vertrek op 23 maart	v.a. 910.-
3 dagen	PARIJS*, vertrek op 24 maart	v.a. 230.-
4 dagen	PARIJS*, vertrek op 24 maart	v.a. 240.-
5 dagen	PARIJS*, vertrek op 27 maart	v.a. 310.-

Prijzen per persoon op basis van volledige verzorging en 2-pers. kamer. Met * gemerkte reizen zijn op basis van logies/ontbijt.
Inlichtingen en boekingen bij uw ANVR Reis-adviesburo's en reizenverkopende banken.
ARKE REIZEN

EGYPTE, 10 d. culturele rondreis met Ned. historicus. Zon en cultuur in Cairo, Luxor en Assouan. Incl. excursies en hotel V.P. All-in ƒ 1699.-. Bel **Ticket Easy**, 010 - 4 13 74 33* / 020 - 20 51 91* / 030 - 33 30 33*. *Lid ANVR/SGR.*

ALBANIË
9- en 8-daagse reis naar het
MYSTERIEUZE RIJK DER SKIPETAREN
het land zonder particuliere auto's.
Reisdatum: 25-3/2-4-1989, reissom ƒ 1650,–
Reisdatum: 24-4/1-5-1989, reissom ƒ 1550,–
Inlichtingen en boekingen bij: Stichting Marco Polo, H. v. Borsselenkade 8, Amstelveen, tel. 020-430077.
P.S. Wilt u mee, reageer dan per omgaande (visum)!

Zomervak. v. jongeren, Griekenl., Italië, **KORSIKA** va. DM 460,–, onder leiding. Inl.: Hans Vater, D-5531 Pelm, tel. 09-4965917801.

Duitsland

Mooie voorjaarsdagen beleven in **BAD KREUZNACH**, stad der rozen en nachtegalen. Aan de oever v.d. Nahe, in het mooie Oranienpark, ligt het Caravelle Hotel. 110 mod. ka. m. bad/do/wc, tel., radio, balkon. Goed eten en drinken, fitness en badpret, heerl. promenade langs de Nahe, wandelwegen door wijngaarden, weiden en bossen. Paasarrangement 24 t/m 28 maart 1989. Pinksterarrangement 12 t/m 17 mei 1989. Zaterdagavond: galabuffet m. muziek. Zondag: 10 uur wandeling naar de Kauzenburg, va. 21 uur wijnproeven (Nahewijn). Maandagmiddag: brunchen. Prijzen p.p. in tweepers.ka. 5× l/o m. HP DM 462,–, 4× l/o m. HP DM 382,–, 3× l/o m. HP DM 317,–, (pl. DM 20,– v. eenpers.ka). Incl.: uitgebr. ontb.buffet, galabuffet, 's zondags lunch en diner, wijnproefje, wandeling, vr. entree in bad- en fitnesscenter m. overd. zwembad, sauna, hot whirl pool, zonneterras, solarium, voor elke regendag 1 chip v. hot whirl pool of solarium. Kuurtax apart. Bij een verblijf zonder pauschalarrangement (min. 3 dgn.) 15% korting. Wij verwachten graag uw reservering: CARAVELLE HOTEL, Im Oranienpark, D-6550 Bad Kreuznach, tel. 09-496712495, telex 42888.

Oberbergisches Land Haus Idel, D-5276 Wiehl, tel. 09-49226293112. Met Pasen en Pinksteren nog vrij. VP va. DM 45,– p.p.p.d.

Vak. in het SAUERLAND Gasthof "Zur Post", k.m. do/wc, panoramapark, spec. aanbieding v. maart/april: 7 dgn. boeken, 5 dgn. betalen. DM 160,– (LO), folder D-5942 Kirchhundem-Oberhunden, Hauptstr. 22, tel. 09-49272372255.

MOEZEL + ZWARTE WOUD,
vak.app. 2-26 pers., v.a. DM 8.-/15.- p. d.
Ned. sprek. Tel. 09-49.212.317979.

BOPPARD, gezel. Holl. fam. ANWB-hotel, dir. a. d. Rijn. Alle krs. m. do/wc/tel/ktv. H.P. v.a. DM 40.- p.p.p.d. Bel (wij spr. Ned.) of schrijf ons even voor een folder: Hotel 'l'Europe'***, Mainzerstr. 4, D-5407 Boppard. Tel. 09-49.6742.5088.

Vakantie in Eifel. **Hollandse ANWB-camping**, liggend in driehoek Rijn, Moezel en Ahr. Aanvr. prospectus v. verhuur en reserv. (ƒ 1.50 postz. bijsl.): Postbus 123, 7000 AC Doetinchem.

EGGEGEBIRGE/SAUERLAND. Vakantiewoningen 2 t/m 7 pers. in park (autovrij). Ideale omgeving voor wandelen of uitstapjes. Nederl. beheer. Info/doc.: 05753-2098. 142310

Vak.won. in ZUIDOOST-BEIEREN b. Bad Füssing, Innviertel, Salzb. Land. Tel. 09-492151302338.

PAAS- of ZOMERVAKANTIE aan de DIEMELSEE, SAUERLAND in fijne vakantiewoning. Inl./folder: tel. 055 - 67 06 10.

HOTEL AM BERGHANG — 5 jaar gastvrijheid
Gezellig familiehotel in magnifiek gelegen Bad Bentheim.
Luxe woon/slaapkamers op het zuiden.
Sfeervolle lounge, bar, restaurant. Café/terras, relax-center met solarium, Romeins stoombad, whirl-pool en binnenbad (29°C). Ons aanbod incl. royaal ontbijtbuffet en elke avond 4-gangen-keuzemenu's:
6-daags jubileum-arrangement tijdelijk DM 260,- p.p.
inclusief aantrekkelijke jubileum-verrassingen
De nieuwe paas-arrangementen liggen reeds klaar!
Postbus 129, D-4444 Bad Bentheim.
Bel 09-49.5922.2047 voor gratis folder.

Belgie

Winter in Brugge
ƒ 76,- (1.400 BF)
per persoon, per nacht in dubbele kamer, bij een verblijf van minimum 2 opeenvolgende overnachtingen.
Toeslag enkele kamer: ƒ 46,- per nacht.
Inbegrepen: overnachting in luxueuze kamer met alle komfort, buffetontbijt - welkomstdrankje.
Informatiemap & geschenk op de kamer.
Aanbod geldig van 1 november '88 tot 23 maart '89.
Reserveringen:
Hotel Pullman Brugge
(ex-Holiday Inn)
Boeveriestraat 2 - 8000 Brugge (Belgium)
Tel. 09-32.50.34.09.71 of via uw reisbureau.

DE PANNE, aan de kust bij Franse grens, appartementen te huur. Centrum van de Boulevard, bij het strand, uitzicht op zee, volledig gemeub., incl. c.v. en t.v. en privé-garage. Aantrekkelijke prijzen voorseizoen. Tel. inl. 01180 - 3 30 65, b.g.g. 1 22 24 of 09 - 32 14 51 32 94.

CARAV. t.h. Pracht. natuur bij **La Roche (Ardennen)** op kl. camp., 100 km v. Maastricht. Ook m. eig. tent of caravan. Fold.: 01172 - 14 46, b.g.g. 09 - 32 8441 1488.

STACARAVANS te huur in de Ardennen vanaf ƒ 200, - p.w. all-in. Inl.: dhr. van Dijk, tel. 04459-1598.

WEDDEN DAT uw zomervakantie geslaagd is als u nu reserveert op onze 4-sterren ANWB-camping 'HOHENBUSCH'? Ook verh. v. nieuwe 4-pers. Adria Caravans met voortent voor slechts ƒ 495.- p. w. alles inbegr. Vr. gratis kleurenfolder aan. **Fam.camping 'Hohenbusch', St. Vith, Tel. 09 - 32 8022 7523.**

Frankrijk

Vogezen, Jura, **ALPEN**, Midden-Frankrijk en langs de westkust, appartementen, chalets, stacarvans. „De Zwaluw", tel. 04927-64457.

SUN TOURS AUTOVAKANTIES NAAR FRANKRIJK:
Tent v.a. 56.- p.p. p.w. Vraag de **SUN TOURS** kampeergids bij uw reisbureau òf bel 078 - 17 90 00 (Lid SGR)

STACARAVANS, APPARTEMENTEN, HUIZEN t.h. in België, Duitsland, Denemarken, Frankrijk, Italië. Altijd m. zwemwater. **Vacansoleil**, SGR/ANVR - Esp 51 - 5691 NJ Son. **BEL 04990 - 7 46 77** (GRATIS BROCHURE)

LAATSTE PARADIJZEN van dichtbevolkt W.-Europa zijn gelukkig niet per auto bereikbaar. Wij gaan op onze avontuurlijke tochten per kano, fiets of te voet door zonnig Z.-Frankrijk. 14 dgn zonder zorg over eten, les, gids, materiaal, etc. Ervaring onnodig. Tevens prachtige camping in de Dordogne bij Sarlat. Inl.: AQUA VIVA, Joh. Huslaan 192, 1216 RH Hilversum, 035 - 21 83 77.

Italie

SUN TOURS AUTOVAKANTIES NAAR ITALIË:
Tent v.a. 56.- en caravan v.a. 68.- p.p. p.w.
Vraag de **SUN TOURS** kampeergids bij uw reisbureau òf bel 078 - 17 90 00 (Lid SGR).

LEVICO- en CALDONAZZOMEER. TRENTINO. Vakantiewoningen en hotels, 'Valsugana', Gasthuislaan 54c, Amersfoort. Tel. (033) 61 27 16. Gratis prospectus.

Vakantie op maat: Pinarella + Tagliata Cervia Adria. Boeken zonder aanbetaling: hotels bij het strand, vp of hp. Ontbijtbuff., menukeuze, swimming-pool. Kinderen tot 4 j. 50% korting, tot 10 j. 35% kort., 3 pers. 30%, 4 pers. 40% korting. Folder en inlichtingen: Elfi Weinert, Ostmerheimerstr. 259, D-5000 Köln 1, tel. 09.49.221-8902887. 142317

BLOEMENRIVIÈRA - ITALIË
Het Bungalowpark 'TUBANTO' biedt u een prettige en sfeervolle vakantie in haar 2- tot 6-persoons bungalows. Het park is gelegen te **CAMPOROSSO** op ca. 150 m hoogte en geeft uitzicht op de Middellandse Zee, de plaatsen Vallecrosia, Camporosso en Ventimiglia en de in het achterland gelegen Alpen. Ze zijn voorzien van koud en warm stromend water, douche, toilet, koelkast etc. Het park beschikt over ruime parkeergelegenheid. Er zijn nog diverse mogelijkheden in voor-, hoofd- en naseizoen. Folders en/of inlichtingen bij 'TUBANTO', A. Dekenstraat 26 - 8023 BZ Zwolle (tel. 038 - 53 67 69) of in ITALIË (tel. 09-39184293641).

Denemarken

12000 VAKANTIEWONINGEN TE HUUR IN DENEMARKEN - TEL. 05975 - 14 16. Dansk Feriehus Bookingburo Holland - Hoofdweg 99 - 9681 AC Midwolda.

Diversen buitenland

Zoekt u een reisgenoot?
Vraag gratis folder:
INTERCOMPAS
Postbus 15 - Eindhoven

Frankrijk

Te k. woning in FRANKRIJK te Laroche bij Brive (Correze) 2 jr. oud. Ind.: gr. woonk., 3 slpk., badk., 2 w.c.'s, dubb. gar., c.v., gas. Inl. tel. 045-420044.

FRANCE INDIVIDUELLE
Vakantiewoningen aan alle Franse kusten. Compleet ingerichte luxe bungalowtenten en comfortabele stacaravans op de mooiste campings van Frankrijk.
Tel. 020 - 26 47 11.

Belgie

RENT A TENT
Compl. inger. bung.tenten op campings in Ardennen-/Luxemburg.
Inl.: 05765 - 10 71 of postbus 19, 7370 AA Loenen.

Op 95 km van Maastricht ligt de 4* ANWB-CAMPING waar u alles vindt voor een ideale vakantie. Ook stacar.'s te huur. Inl.: (03404) 6 04 46.

Spanje

Costa Brava - Blanes
vakantiewoningen te huur
info: ook 's avonds
050 - 415210 codab reizen

Oostenrijk

Tauplitz - Steier. **SALZKAMMERGUT.** Te huur luxe 6-pers. 3-kamerappartement in fijn vakantiegebied. Tel. 055-213695.

SNEEUWTOESTAND IN WILDSCHOENAU - OOSTENRIJK
± 40 liften in bedrijf, alle wegen tot in het dal zijn goed berijdbaar. Hotel Faerberwirt, A-6311 Wildschoenau/Oberau, heeft nog 50 bedden vrij. Alle kamers met do./wc., balkon, 1 hot-wirlpool staat de gasten gratis ter beschikking. Rom. stoombad, sauna, kunnen de gasten 2x per week gratis gebruiken.
Van 18-2 tot 4-3 en 25-3 tot 8-4 VP DM 5,50, HP DM 51,-. Vraag onze prospectus aan, tel. 09-4353398916.

Zeeland

Nieuw Noord-Zeepark Ouddorp
Te huur 5-sterrenbungalows op 400 m van zee en dicht bij Grevelingenmeer. Voor info: 01878-3099.

Te huur: **ZOMERHUIS** 2-pers. incl. tennisbaan. Info: 01189-1301.

Noord-Holland

CAMPING ZEEZICHT, WIERINGEN. Zomerwoningen te huur, ƒ 400.- per week. Prachtige gelegenheid om te surfen en te hengelen. Caravan stapl. Inl. 02279 - 14 23, b.g.g. 30 76.

Limburg

CAMPING HOMMELHEIDE, SUSTEREN, Zuid-Limburg. Nog steeds een van de betere en betaalbare campings in uw eigen land. Bel nu voor gr. info: 04499 - 29 00, b.g.g. 27 11.

Duitsland

Rust-recreatie-ontspanning-vakantie in Sauerland. Wandelgebied Arnsberger Wald - Möhnesee. Modern pension in villastijl, geleid d. fam. HP v.a. 40,- DM met ontb.buffet. Vraag folder aan: PENSION HAUS FORMANS, 4788 Warstein Sichtigvor, tel. 09-49.2925.524.

Freiamt Zwarte Woud
Een vakantie in 't Zwarte Woud 300-744 m om te beleven.
Wandelen in bosrijk ontspannend landschap, vakantie op de boerderij, vak.won. v.a. 30.- DM, L.O 15.- tot 60.- DM, hotels, gasthuizen, pensions, kuurhotels, zwembad, vrijetijdsplezier, gezelligheid. GASTPROGRAMMA. VVV FREIAMT, Postbus 41, 7838 Freiamt, tel. 09-49.7645.644

Vak. i.d. **ODENWALD** Gez. fam.pension: recreatie voor het hele gezin in een rustige en bosrijke streek. Mod. k. m. do/wc., balk., burgerl. keuken, speeltuin, mooie wandelwegen, 2 kegelbanen. VP DM 37,50 - 39,50. Prosp.: pens. Odenwald, Am Kirchpfad 3, 6128 Höchst-Hummetroth, tel. 09-4961633255 (sep. eet- en tv-ruimte v. gasten).

Haus Waldwinkel, comf. vak. won. v. 2-5 pers., eig. zwemb., DM 225/week (2 pers.)D-5790 Brilon-Alme, tel. 09.49.2594-2256 142335

Hallo! Kegelaars en clubvrienden in het heerlijke Wieddal! 2 kegelbanen, zalen v. 80-200 pers., kam. do/wc, zaterdag dansen. Hotel Waldfriede D-5451 Arnsau b. Rossbach/Wied tel. 09.49.2638-1094 of 5100(folder) 142382

Waldhotel-pension Hubertus
Eigen zwemb., sauna, solarium. Alle ka. m. do/wc, balk., direct bij het bos. Vp. DM 44/46 p.p.p.d. (vanaf 5 dgn). Vraag de folder: fam. Horn, D-6253 Hadamar-Oberzeuzheim, tel. 09.49.6433-3300 142323

Zuid-Holland

Nieuw Noord-Zeepark Ouddorp
Te huur 5-sterrenbungalows op 400 m van zee en dicht bij Grevelingenmeer. Voor info: 01878-3099.

Diversen

SNEEUW GENOEG!
Tauplitz - Steirmark, 2000 m, 2.80 m sneeuw! 30 km piste.
Vertr. iedere vrijdag.
Pasen vertr. 24-3, 10-dgse busreis incl. h.p., skipas + skiles ƒ 765.- p.p.
Ahrntal - Zuid-Tirol, 2300 m, 40 km piste. Vertr. Pasen, 10-dgse busreis incl. h.p., skipas + skiles ƒ 680.-.
Unieke sneeuwgarantie bij vertr. op 31 mrt. en 7 apr. Autoreizigers ƒ 125.- korting p.p.
Bel voor meer info:
TELETRAVEL
01650 - 5 58 55 SGR/1464

ski-dakkoffers v.a.	290,–
ski-imperials afsluitb. v.a.	34,–
ook voor auto's zonder goot	
langloopski v.a.	99,–
donzen ski-jacks v.a.	190,–
skihandschoenen v.a.	14,–
Alpine A skiset v.a.	290,–

Kruisberg 58, Meerssen
Geopend iedere namiddag, dinsdag gesloten
☎ 043-643590
SKI-SPORT

Denemarken 1989
Comf. vak.huisjes, Noord- en Oostzee. Vraag de gratis kleurenfolder
Schleswiger Straße 68
D-2390 Flensburg
Tel. 09.49.461-97821

HET BESTE AAN DE COSTA
hotel montemar pineda
NIEUW! animatie- en sport-programma
Bel ons voor gratis brochure
10 of 17 dagen VP in Hotel-Appartement Montemar, Pineda. Absoluut het beste aan de Costa. Alle appartementen hebben centrale verwarming. U reist komfortabel per luxe touringcar.
Vertrek: 31 maart, 7 april, 14 april
10 Dagen VP **370,-**
Vertrek: 24 maart (Paasreis)
10 Dagen VP **395,-**
Kindervriendelijk: kinderen 0-2 jaar: gratis kinderen 2-6 jaar: 20% korting (bij 2 volw. max. 2)
kompleet excursieprogramma ter plaatse.
vanhulst / montemar
HET BESTE AAN DE COSTA

vestigingen in:			
	Beek	Makado	04490 - 7 85 85
	Brunssum	Kerkstr. 240	045 - 25 92 92
	Geleen	Markt 114	04490 - 4 97 55
	Gulpen	Rijksweg 25	04450 - 12 75
	Heerlen	O.N.str. 15	045 - 71 55 55
	Kerkrade	Theaterpassage 17	045 - 46 48 00
	Maastricht	Kesselskade 63	043 - 21 27 41
	Sittard	Markt 37	04490 - 1 29 60
	Valkenburg	Th. Dorrenplein 10	04406 - 1 61 61

Waar u ook naar toe wilt, wij weten de weg en de prijzen ...
FLORENCE — Unieke 6-daagse reizen 13 mei, 16 okt. incl. excursies — 655,-
PASEN: 3 dagen SPESSART per luxe touringcar 25 maart HP — va. 195,-
ROME — De mooiste 10-daagse reis — VRAAG DE FOLDER — 995,-
IN MEI reizen naar: – Parijs 3 en 4 dgn. – Berlijn 5 dgn. – Spessart 3 dgn. – Wenen 6 dgn. – Beierse Woud 8 dgn.
NIEUW vliegreis 15-daagse totaaltrips PORTUGAL • incl. excursies • incl. HP jan. t/m juni — va. 875,-
KARINTHIË Mei tot oktober 10 dgn. HP incl. excursies — va. 725,-
VAN DER BIESEN BV ... voor al uw reizen

KERKRADE	HEERLEN	LANDGRAAF	VAALS	GELEEN
Hoofdstraat 69	Dr. Poelsstraat 3,	Raadhuisplein 13,	Tyrellsestraat 9,	Elisabethstraat 38,
045-453460	045-715961	045-322233	04454-5050	04490-40869

...E NECKERMANN PRIJSBREKERS VANAF BEEK:

TENERIFE — iedere vrijdag v.a. 24/2 t/m 10/03 v.a. MAASTRICHT en Amsterdam
Hotel OASIS PARAISO, goed 3 sterren hotel — 15 DAGEN LOG/ONTBIJT v.a. **995,-**
App. SANTA MARIA, uitstekende kwaliteit — 8 DAGEN LOGIES v.a. **735,-**
Geen kinderkorting van toepassing

GRAN CANARIA — iedere woensdag v.a. 01/03 t/m 15/03 v.a. MAASTRICHT en Amsterdam
App. LAS FALUAS, centraal in Playa del Ingles — 15 DAGEN LOGIES v.a. **855,-**
Bung. KIWI, gezellige bungalows — 8 DAGEN LOGIES v.a. **675,-**
Geen kinderkorting van toepassing

Alle prijzen per persoon
NVN NECKERMANN REIZEN

Vraag ons speciale programma
Aangesloten bij de Stichting Garantiefonds Reisgelden. **NECKERMANN REIZEN**
Boeking en informatie bij uw reisburo of bank met het Neckermann-vignet of bel 020 - 99 88 11.

● *Thom Hoffman en Kitty Courbois in 'Het wassend water'. (Nederland 1 – 21.11 uur)*

Nederland 1

13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
NCRV
15.30 Rust roest. Nederlandse serie. Afl.6. (herh.). De bewoners van Avondrust gaan de bank beroven. Maar zijn ze opgewassen tegen het hypermoderne beveiligingssysteem en de spanning?.
15.57 Knots-Klips. Liedjes uit de serie De familie Knots, gezongen door Hetty Heyting en Jan-Simon Minkema.
16.19 Vrouwtje Theelepel. Tekenfilmserie. (herh.).
16.42 De kikker en de muis. Tsjechische tekenfilm.
16.55 Lokaal kabaal. Nederlandse jeugdserie. Ben en Jeanet trekken met hun bus het land door op zoek naar amusement ter plaatse.
17.30 Journaal.
17.45 Welles nietes. Spelprogramma. Presentatie: Legien Kromkamp. Vandaag: Kunnen ouders hun kinderen niet meer aan?
18.23 (TT)Weg van de snelweg Nederland. Serie programma's over toeristisch bezienswaardigheden. Afl.1: de Maas in Noord-Limburg.
19.00 Journaal.
19.18 Rust roest. Nederlandse serie. Afl.7. De bewoners van Avondrust staan voor de kluis met een inhoud van twee miljoen gulden, maar ze weten niet dat LeBlanc klaar staat om er met de buit vandoor te gaan.
19.49 Cheers. Amerikaanse comedyserie. Afl.: Paint your office. Rebecca geeft Norm de mogelijkheid om zijn schulden weg te werken door wat klusjes voor haar op te knappen. Als Sam erachter komt denkt hij ook 'handig' te kunnen zijn.
20.21 Elfstedenkoorts in Oostenrijk. M.m.v. Dolle Dries van Wijhe, Jan Roelof Kruithof, Piet Kleine, Albert West, Sandra Reemer en de Sisters.
21.11 (TT)Het wassende water. Nederlandse serie naar de roman van Herman de Man. Afl.1: De vader. De boerenzonen Gieljan en Willem raken betrokken bij de geweldadige dood van hun vader en bij de ontrouw van hun moeder.
22.07 Op verhaal komen in de Wester. Serie bijbelverhalen. Vandaag: De Farao droomt.
22.30 Journaal.
22.40 Hooperman. Amerikaanse politieserie. Afl.: The shooting. Hooperman en zijn collega Pritzger maken jacht op een man die winkels berooft. Dit heeft tragische gevolgen.
23.03 St. Elsewhere. Amerikaanse ziekenhuisserie. Afl.: Resurrection. Het ziekenhuis blijft op het laatste nippertje gespaard en Dr. Craig realiseert zich nu pas dat zijn vrouw wil scheiden.
23.50-00.02 Opmaat. De orgelmeesters. Klaas Bolt bespeelt het Müllerorgel van de Grote Kerk te Haarlem.

Nederland 2

13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
VOO
16.00 Dynasty. Amerikaanse serie. Afl.: De rechtszaak. Blake wordt ervan beschuldigd illegaal wapens te verschepen. Dana kan de spanning van de rechtszaak niet meer aan.
16.45 ●●Tineke. Gevarieerd programma van Tineke de Nooy.
18.15 (TT)Bodylijn. Programma over mode en schoonheid.
18.40 Fabeltjeskrant. Afl.: Het grote wantrouwen.
18.45 ●●Top 40. Wekelijks overzicht van de veertig populairste platen. Presentatie: Jeroen van Inkel.
19.25 De heilige koe. Auto- en motorsportmagazine.
20.00 (TT)Journaal.
20.29 ●●Action. Spelshow gepresenteerd door Bram Vermeulen.
21.45 Beauty & the Beast. Amerikaanse serie. Afl.: Hulp aan weeskind. Door een zogenaamd ongeluk komt Cathy in contact met Tony, een weeskind. Diens vader zou familiegelden hebben verduisterd en daar moet Tony nu voor boeten.
22.35 The One Game. Amerikaanse tv-film uit 1988 van Mike Vardy, met Stephen Dillon, Patrick Malahide, David Mallinson e.a. Nich Thorpe is een jonge en succesvolle zakenman. Zijn firma verkoopt computerspelletjes waar mensen aan verslaafd raken. Nu krijgt Nich te maken met een ander spelletje: er verdwijnen via de bedrijfscomputer miljoenen van de firmarekening.
00.10 Journaal.
00.25-02.00 The One Game. Vervolg van 22.35 uur.

● *Linda Hamilton in 'Hulp aan een weeskind'. (Nederland 2 – 21.45 uur)*

Nederland 3

NOS
09.00-0905 Nieuws voor doven en slechthorenden.
13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
14.50 Studio Sport. Met EK Indoor atletiek in Den Haag.
17.44 Sesamstraat.
18.00 Paspoort. Magazine in het Marokkaans, Arabisch en het Nederlands.
18.30 You're welcome. Cursus Engels. Les 5.
19.00 (TT)Jeugdjournaal extra.
19.25 TV-3. Gevarieerd magazine.
19.46 Trekking van de Lottogetallen.
20.00 Journaal.
20.29 Een kleinigheidje. Engelse comedy-serie. Afl.1. Roy Pink haat kleine mensen. En nu is hij als gevolg van nieuwe Europese bepalingen zelf ingedeeld bij die categorie. Hij wordt verbannen naar het beruchte Adelphi flatcomplex in het getto voor kleine mensen.
21.00 Nieuwsspits. Gevarieerd jongerenmagazine, live vanuit de Openbare Bibliotheek in de Tolstraat te Amsterdam. Presentatie: Frits Spits.
21.46 Studio Sport.
22.30 Journaal.
22.41-22.46 Nieuws voor doven en slechthorenden.

Duitsland 1

09.55-16.30 ARD-Sport extra. Nordische Wereldkampioenschappen skiën te Lahti, Finland. 30 km langlaufen heren, individueel schansspringen, zaalhandbal Bondsrepubliek Duitsland-Zwitserland, Europa-cup ijshockey Füngstadts BK - Kolner EC.
16.40 Gesundheit! Medizin im Ersten, magazine met thema's en actualiteiten uit de medische wereld.
17.55 Tagesschau.
18.00 Sportschau.
18.55 WWF.
19.00 Markt.
19.25 Meister Eder und sein Pumuckl. Serie. Afl.: Der silberne Kegel.
19.58 Programma-overzicht.
20.00 (TT)Tagesschau.
20.15 Euro-Paare. Spelprogramma voor 8 kandidaten uit 4 zusterssteden. Presentatie: Lutz Ackermann.
21.55 ●●Trekking van de lottogetallen.
22.00 Tagesschau.
22.10 (TT)Das Wort zum Sonntag. Meditatie door Pater Georg Kugler uit Lindau.
22.15 Die goldene Kamera 1988. Bekendmaking van de prijzen en de winnaars. Presentatie: Gert Ellinghaus.
23.00 Ein Fall für Braker. Amerikaanse speelfilm uit 1985 van Victor Lobl, met Carl Weathers, Joseph Bottoms, Anne Schedeen e.a.
00.10 Der Draufgänger. Amerkiaanse speelfilm uit 1939 van Jack Conway, met Clark Gable, Claudette Colbert, Spencer Tracy e.a.
02.05 Tagesschau.
02.10-02.15 Nachtgedanken. Beschouwing door Hans Joachim Kulenkampff.

● *Lutz Ackermann en assistentes in 'Euro-Paare'. (Duitsland 1 – 20.15 uur)*

Duitsland 2

09.30 ●●Programma-weekoverzicht.
10.00 Tagesschau und Tagesthemen.
10.23 Günter Pfitzmann. Berliner Weisse mit Schuss. Herh.
11.25 Umschau.
11.40 Kaum zu glauben. Herh.
12.10 Nachbarn in Europa. Internationaal magazine. Gaste: Jasmina Kitanovic.
13.40 (TT)Diese Woche.
14.00 Reisebilder aus der DDR. Documentaire. Afl.: Freiberg,reportage over de geschiedenis van de stad Freiberg. Herh.
14.30 Wir stellen uns. Presentatie: Frank Elstner.
15.20 ●●Ihr Musikwunsch. Met Trudeliese Schmidt en Christian Boesch.
16.05 Tips für Aktive.
16.10 Mittendrin. Met Peter Lustig.
16.35 Flucht mit Luzifer. Jeugdserie.
17.00 Heute.
17.05 Unter der Sonne Kaliforniens. Amerikaanse serie. Afl.: Ein Notfall.
17.35 Unter der Sonne Kaliforniens.
18.10 Länderspiegel. Informatie en meningen uit de Bondsrepubliek.
18.58 Programma-overzicht.
19.00 Heute.
19.30 (TT).Die Schwarzwaldklinik.
20.15 Der Schnüffler. Tv-film met Dieter Hallervorden, Cathérine Alrice, Thilo Prückner e.a.
21.45 Heute.
21.50 Das aktuelle Sport-Studio. Sportmagazine met Dieter Kürten. Aansl.: Lottotrekking.
23.10 Dreckige Hunde. Amerikaanse speelfilm uit 1977 van Karel Reisz, met Nick Nolte, Tuesday Weld, Michael Moriarty e.a.
01.10-01.15 Heute.

11.30 Computer-Club.
12.15 Die Erde lebt. Serie.
13.00 Telekolleg II. Cursus Duits. Les 20. Herh.
13.30 Telekolleg II. Cursus wiskunde. Les 33. Herh.
15.35 Teletekst-overzicht.
17.00 (TT)Lindenstrasse. Serie. Afl. 167: Gipslos glücklich.
17.30 Warme Supraleiter. Die Zukunft neu gewickelt? Documentaire van Albrecht Fölsing.
18.15 Kommunikation. Documentaire. Vandaag: Reclame, documentaire van Paul Schlecht.
18.30 Roxy. Jeugdmagazine.
19.00 Aktuelle Stunde. Regionaal magazine met nieuws.
19.35 Sport im Westen.
20.00 ■Siegfried. Die Nibelungen (1). Duitse speelfilm uit 1922/1924 van Fritz Lang, met Gertrud Arnold, Margarethe Schön, Hanna Ralph e.a.
22.25 ■Die Auferstehung der Nibelungen. Documentaire van Christian Bauer over de vernietiging van een film en zijn heropkomst.
22.55 Mitternachtsspitzen. Richard Rogler ontvangt gasten.
23.55 Experimente. Die Reise, experimentele film van Herbert Distel.
00.10-00.15 Laatste nieuws.

Duitsland 3 SWF

17.00 Telekolleg II. Cursus Duits. Les 20. (herh.).
17.30 Warum Christen glauben. Documentaire. Afl.6: Geburt daheim.
18.00 Lindenstrasse. Tv-serie. Afl.: Gipslos glücklich.
18.30 Beim Wort genommen.
19.00 Glaskasten.
19.26 Das Sandmännchen.
19.30 Weltmacht Rom. Documentaire. Afl.3: Die Krise der Republik.
20.15 ■Die Bande der Ehrlichen. Italiaanse speelfilm uit 1956 van Camillo Mastrocinque, met Toto, Peppino de Filippo, Nando Bruno e.a.
21.00 Südwest aktuell - Neues.
22.05 Auf der Couch. Portret van seksuoloog Ernest Bornemann.
23.35 Das Radio-Sinfonie-Orchester Stuttgart spielt in Japan. 1. Pianoconcert nr.4 in D van Ludwig van Beethoven. 2. Haffner-Sinfonie KV 385, Wolfgang Amadeus Mozart. Dirigent: Neville Marriner. Herh.
00.30-00.35 Auf der Couch. Oplossing kijkersvraag.

Duitsland 3 West

09.45 Wer rastet, der rostet. Gymnastiek (2).
10.00 News of the week. Engels weekjournaal.
10.15 Actualités. Nieuws in het Frans.
10.30 Avanti! Avanti!. Cursus Italiaans. Les 5. (herh.).
11.00 Wenn die Liebe hinfällt. Informatieve serie. Afl.: Der Ärger von draussen. Herh.

TV-KANALEN, GOLFLENGTEN

Kabel- en CAI-abonnees voor kanalen zie schema exploitant

■ = zwart wit programma
●● = stereo geluidsweergave
oø = tweetalig bij stereo-app
TT = teletekst ondertiteling

TELEVISIE

Nederland 1: 5 26 29 46 5[illegible] 53 en 57
Nederland 2: 31. 33. 35. 49 54 56 en 60
Nederland 3: 23. 32. 34. 43. 48. 52 en 59
Duitsland 1: 9. 12. 24 en 46
Duitsland 2: 21 29 35 en 37
Duitsland 3 WEST: 39. 48. 50. 55 en 58
Duitsland 3 (SWF): 40 55 en 56
Belgie TV 1: 10 en 44
Belgie TV 2: 25 en 47
Belgie RTBF 1: 3 en 8
Belgie Tele 21: 28 en 42
RTL Plus: 7. 26. 36,46 en satelliet
Sat 1: satelliet
3 Sat: satelliet
SSVC: 33 40 49 en 59
Sky Channel: satelliet
Super Channel: satelliet
TV 5: satelliet

RADIO

Radio 1: 95.3 en 100.3 mHz. 747 kHz (402 m) en 1251 kHz (240 m)
Radio 2: 92.1 en 88.2 mHz (van 19.00-7.00 ook frequenties AM- en FM-zenders Radio 1)
Radio 3: 103.9 en 90.9 mHz
Radio 4: 98.7 en 94.5 mHz
Radio 5: 1008 kHz (298 m) en 891 kHz (337 m)
Omroep Limburg: 95.3 en 102.1 mHz
BRT 2: 555 m (540 kHz). FM 22. 36 en 39 (93.7-97.5 en 97.9 kHz)
Belg. Rundfunk: FM 5 26 en 45
RTL: 208 m (1440 kHz van 5.30-19.00) - FM 6 en 33 (88.9 en 97 mHz) - KG 49.26 m (6090 kHz)
WDR 4: 93.9 en 91.9 mHz

satelliet

RTL Plus

08.00 Konfetti. Kinderprogramma met Nicole Bierhoff.
08.30 Time Machine 001. Japanse tekenfilm uit 1975.
09.45 Klack. Spelshow voor kinderen met Nicole Bierhoff.
10.15 California Clan. Amerikaanse serie. (herh.).
11.00 Explosiv. Vor Ort. (herh.).
11.45 Sketchhotel. Serie. Afl.: Hotel der Künste. (2).
12.00 Klasse. Quiz.
12.30 Klassik am Mittag, m.m.v. het RTL-orkest.
13.00 Heute bei uns.
13.10 Die Welt der Schnorchel. Amerikaanse tekenfilmserie. Afl.: Auf der Suchr nach dem goldenen Dolphin/Ein Urlaubstag am Schnorchelpol.
13.30 Rapido. Muziekmagazine. Presentatie: Ingo Schmoll.
14.20 Die Sklavenkarawane. West-duits-Spaanse speelfilm uit 1958 van Georg Marischka, met Georg Thomalla, Theo Lingen, Victor Stahl e.a.
16.00 Tammy. Amerikaanse serie. Afl.: Der erfolgreiche Stil.
16.30 Adel verplichtet. Met prins Eduard von Anhalt.
16.50 RTL-Spiel.
17.00 Computer Kids. Amerikaanse serie. Afl.: Das Comeback eines Rockstars.
17.55 Die Zeitreisenden. Amerikaanse serie. Afl.: Der Verrat am Präsident Lincoln.
18.45 RTL-Aktuell.
19.00 Anpfiff - Bundesliga Total.
21.20 Alfred Hitchcock zeigt. Mann aus dem Süden, Amerikaanse misdaadserie. Afl.13.
21.50 Twilight Zone. Serie fantastische verhalen. Afl.: Der geborene Krieger.
22.00 Dall-As. Talkshow met Karl Dall.
23.00 Das erste Mal... Amerikaanse speelfilm uit 1982 van Bert I. Gordon, met Greg Bradford, Britt Helfer, Amanda Cleveland e.a.
00.30-00.35 Betthupferl.

SAT 1

06.00 Guten Morgen mit SAT 1. **09.00** SAT 1 Blick. **09.05** Programma-overzicht. **09.30** Wirtschaftsforum. **10.00** SAT 1 Blick. **10.05.** Unser Haus. Afl.: Wie der Vater so der Sohn. **10.50** [...]tip Geld. **11.00** SAT 1 Blick. **11.0**[...] Nacht gehört uns. Amerikaanse s[...] film uit 1955 van Budd Boetticher, [...] Maureen O'Hara, Anthony Quinn, [...]nuel Rojas e.a. **12.35** ■Der He[...] Amerikaanse western uit 1959 va[...]chael Curtiz, met Robert Taylor, [...] Louise, Jack Lord, Fess Parker, Sh[...] Harmer, Gene Evans e.a. **14.00** Ihr [...]roskop. Aansl.: programma-overz[...] **14.05** Familie Feuerstein. Afl.: [...] neuer Stern am Fernseh-himmel. [...] So ein Affentheater. Afl.: Match[...] **14.55** Der Goldene Schuss. **15.05** [...]ser Haus. Afl.: Der Sonntags[...] **15.50** Teletip Tier. **16.00** SAT 1 - [...]shop. **16.25** Der Goldene Sch[...] **16.35** Die Leute von der Shiloh Ra[...] Afl.: Die Gedankenleserin. **17.35** SA[...] Blick. **17.45** Justitias kleine Fische. [...] Babyraub und Popmusik. **18.15** [...] Max oder die unglaublichen Abe[...] des Maxwell Smart. Afl.: Kille, Kille, [...]ler. **18.45** SAT 1 Blick. **19.00** SAT [...] Wetter. Aansl.: programma-overz[...] **19.10** MacGyver. Afl.: Schatten [...] Vergangenheit. **20.00** SAT 1 S[...]blick. **20.10** Hunter. Afl.: Der San[...] Fall. **21.05** SAT 1 Blick. **21.10** [...] schrägem Kurs. Amerikaanse oo[...] film uit 1960 van Richard Murphy, [...] Jack Lemmon, Ricky Nelson, [...] Lund, Chips Rafferty, Tom Tully, [...]ren Berlinger e.a. **23.00** SAT 1 [...] **23.10** Ball de Sports vanuit M[...] **23.30** Teuflische Spiele, Engels[...]tective uit 1968 van Guy Green, [...] Anthony Quinn, Michael Caine, C[...]ce Bergen, Anna Karina, Paul Sta[...] Julian Glover e.a. **01.30-01.40** [...]grammaoverzicht.

3 SAT

16.50 Heute abond in 3sat. **16.55** [...] Dam Des. Kinderserie. **17.20** ■ [...]tha. laß' das Morden sein. Duitse sp[...] film uit 1960 van Dietrich Haugk, [...] Johanna von Koczian, Klaus Jür[...] von Wüssow, Elisabeth Flickensch[...] e.a. **19.00** Heute. **19.22** 3sat ak[...] **19.30** ■ Ödipus. Drama van S[...]hokles, regie Rudolf Noelte met Th[...]mas Holtzmann, Friedrich Maur[...] Ernst Fritz F4urbringer, Robert m[...] Marianne Hopp, Sigfrid Steiner [...] **21.05** Die griechische Tragödie. Ov[...]zicht van drie produkties van Diet[...] N.Schmidt, Jürgen Gosch en Geo[...] Tabori. **22.40** Concerto Grosso v[...] George Gershwin. **23.15** Literatur[...]gazine. **00.00-01.00** Sport-zeit. Mitt[...]nachtsfußball.

SSVC

10.00 Children's SSVC. Kinderprogramma.Vandaag: PC Pinkerton.
10.05 Dangermouse.
10.30 Jimbo and the Jet Set.
10.40 OWL TV. Een serie over natuur en wetenschap voor zeven- tot twaalfjarigen.
11.00 Defenders of the earth. Vandaag: Fury of the deep.
11.25 The satellite show.
11.55 Lost in Spain. Nieuwe serie. Vandaag: The forbidden world.
12.45 Pop Spot. De laatste nieuwtjes in het popcircuit.
13.15 Grandstand. Sportverslagen van rugbywedstrijden Frankrijk-Wales, EK indoor atletiekwedstrijden in Den Haag en paardenracesin Chepstow.
18.05 News and weather.
18.15 Bob's full house. Serie met Bob Monkhouse.
18.50 You Bet. Terugkeer van een familieshow gepresenteerd door Bruce Forsyth.
19.40 'Allo 'Allo! Rene probeert met Yvette naar Zwitserland te komen, maar komt tot de ontdekking dat hij meer gezelschap heeft dan hij had voorzien.
20.05 The Paul Daniel's magic show. Vandaag meer magie en vertier van Paul, met als speciale gasten Johnny Fox en Linford Christine.
20.50 TV Movie: Agatha Christie's Murder with mirrors.
22.20 News and weather.
22.35 Match of the day. Hoogtepunten van de vandaag gespeelde wedstrijden in de vijfde ronde van de FA-cup.
23.35-00.15 Aspel and company. Show met Michael aspel en zijn gasten, inclusief Jodie Foster.

Sky Channel

07.00 ●● Music. Muziekprogramma
08.00 Fun Factory. Kinderprogramma met een aantal onderwerpen.
12.00 Sports programme.
13.00 Motor sports.
13.30 Fashion tv. Modemagazine.
14.00 The Outer Space Connection Een film van Frank Warshofsky.
16.00 Ford Ski Report.
17.00 ●●Sky Trac. UK Network To[p] 40.
18.00 Eurosport Sports Programmes on Sky.
01.30-04.20 Arts Channel Programmes from Sky.

Super Channel

07.00 Boogaloo Pooper Doo. Non-stop tekenfilms.
11.00 The Mix. Gevarieerd programma met videoclips e.d. en de laatste roddels uit de internationale muziekscene en amusementswereld.
19.30 Videofashion! Internationaal modenieuws, uit o.m. de modecentra Milaan, Parijs, Londen en New York.
20.00 ■Father's Little Dividend. Amerikaanse film uit 1951 van Vincente Minelli met Spencer Tracy, Elizabeth Taylor en Joan Bennett.
22.00 Twilight Zone. Amerikaanse serie SF-films.
23.00 Bestesellers. Programma met wekelijkse aflevering over een bestseller..
00.00 The Mix. Gevarieerd programma.
03.00-07.00 Gevarieerde Italiaanse amusementsprogramma's van het netwerk Rete Maria.

België/TV 1

10.00 I.O. op zaterdag.
12.15 Babel. Nieuwsbrief voor Turkse migranten.
12.30 Sprechen Sie Deutsch?. Afl.16: Bei wem kann man sich da beschweren? (herh)..
13.00 Kilimanjaro. Jongerenmagzine. (herh.).
14.30 Première-Filmspot. Cités-Cinés.(herh.).
15.30 Culturele hoofdsteden van Europa. Afl.10: Madrid.
16.00 ■Mijn lievelingsblondine. Amerikaanse speelfilm uit 1942 van Sidney Lanfield, met Bob Hope, Madeleine Carroll, Gale Sondergaard e.a.
17.45 Juke Box.
17.55 Nieuws.
18.00 Tik Tak. Animatieserie. Afl.84. (herh.).
18.05 Plons. Afl: Plons en het kanarievogeltje. (herh.).
18.10 Klein klein kleutertje. Afl.: De jongen en de roos. m.m.v. van Boeckel en Conny Neefs. (herh.).
18.25 Postbus X. Vlaamse jeugdreeks. Afl.4: De nep tune show. (herh.).
18.50 Boeketje Vlaanderen. Toeristisch magazine. Presentatie: Gerty Christoffels vanuit Brussel.
19.20 Joker- en lotto-trekking, mededelingen, programma-overzicht en paardenkoersen.
19.30 Nieuws.
20.00 Buren. Australische serie. Afl.63.
20.20 Dromen. Britse tv-film uit 1986 van William Corlett, met Kathleen Quinlan, Betsy Brontley, Charles Gray e.a.
21.55 Terloops. Een aparte kijk op de wereld.
22.25 Kunst-zaken.
22.30 Nieuws.
22.45 Sport op zaterdag.
23.15 The Bradbury Theatre. Canadese serie. Afl.7: de gezant.
23.40-23.45 Coda. Lullaby for Eva, van Zoëdirosa en Jean Blaute, uitgevoerd door Marc Matthys, piano en Koen Crucke, zang.

België/TV 2

17.55 Zie BRT 1.
20.00-21.00 Atletiek. EK Indoor atletiek in Den Haag, samenvatting. Commentaar: Ivan Sonck en Alain Coninx.

België/RTBF 1

08.15 Nouba nouba, et o.a. Fifi et Coucou, La souris motorisée; Graine d'ortie, serie. **09.30-10.15** Schooltelevisie. **12.20** Interwallonie, magazine voor Italianen. **13.00** Tribune économique et sociale. Les organisations patronales. (herh). **13.30** Le coeur et l'esprit, katholiek magazine. **14.00** Théâtre wallon: Anete, toneelstuk in dialect van André Letroye. **15.35** Les Galapagos, natuurdocumentaire. **16.25** Noubanimé, kinderprogramma met de Smurfen. **16.50** Arts magazine, cultureel magazine. **17.20** Strip tease, reportages. **18.20** Onder voorbehoud: Tekenfilms. **18.30** Gourmandisches, culinaire tips. **18.45** Télétourisme, toeristisch magazine. **19.18** Paardenkoersen. **19.20** Trekking van de joker en lotto. **19.30** Journaal. **20.00** Variétés à la une. **20.05** Le jardin extraordinaire, natuurmagazine. **20.35** Le trou noir, Amerikaanse speelfilm uit 1979 van Gary Nelson, met Masimilian Schell, Anthony Perkins, Robert Forster e.a. **22.10** Match 1, sportmagazine. **23.05-23.35** Journaal.

België/Télé 21

15.40 EK indoor-atletiek te Den Haag. Commentaar: Pierre Depré en Lambert Micha. **18.30** Onder voorbehoud: Clips. **18.41** Top 21, hitparade. Presentatie: Maureen Dor. **19.30** Journaal met simultaanvertaling in gebarentaal. **20.00** Monty Python's Flying Circus, sketches. **20.30** Amicalement votre, serie met Tony Curtis en Roger Moore. Afl.24: Entre deux feux. **21.20** Cultures: Joan Miro ou le théâtre des rêves, portret van deze schilder. **22.20** Jazz: Jazz at the gateway, 5-delige serie over jazz. Afl.1. **23.00-23.20** Automoblisme, autosport te Spa. Commentaar: Richard Debeir.

TV5

12.00 Thalassa. **12.45** Jazz Off. **13.00** Journal Télévisé. **13.15** Jardiner Avec Nicolas. **13.30** Sacrée Soirée. **14.30** L'Homme Au Képi Noir. **14.55** Match France-Galles. **16.45** Visa Pour Le Monde. **17.55** Brèves. **18.00** Théatre. **19.30** Papier Glacé. **19.45** Autant Savoir. **20.05** Club De L'Europe. **21.10** Cargo de Nuit. **21.45** Mobiles. **22.00** Journal Télévisé. **22.30** Dites Moi. **23.35** Le Monde Du Cinéma. **00.30-00.45** Strophes.

radio

Radio 1

Ieder heel uur nieuws. 7.04 TROS Nieuws Show met om 7.08 Natuurrubriek; 7.20 Weerbericht; 7.25 Uw eigen nieuws. 7.30 Nieuws; 7.33 Uitgaantips; 7.50 Dierenmanieren; 8.07 TROS Aktua; 8.25 Ontbijtgast van de week. 9.05 Oproep Medisch; 9.08 Doe 't zelfrubriek; 9.20 Kieskeurig; 9.35 Eigen nieuws. 9.40 Actualiteit; 9.50 Kieskeurig op wielen; 10.10 Medisch; 10.33 Eigen nieuws. 10.38 Plantenrubriek; 10.50 Boekenrubriek. 11.04 TROS Kamerbreed. 12.04 Oud plaatwerk met Herman Emmink. 12.55 Mededelingen voor land- en tuinbouw. 13.07 TROS Aktua. 13.30 TROS Country. 14.30 TROS Aktua Sport. 18.07 Coulissen. 19.03 De Samenloop. 23.06 Met het oog op morgen. 0.02 Eenzaam avontuur. 1.02-7.00 Niemandsland.

Radio 2

Ieder heel uur nieuws. 7.04-16.00: VARA's Vrije Zaterdag, met om 7.04 Non-stop oude hits; 8.04 De Opening; 11.04 De bal op 't dak; 12.04 Spijkers met koppen; 14.04 Typisch Hollands. 16.04 Echo. 16.10 Zin in muziek. 17.04 Glas in lood. 18.04 Echo. 18.15 Levenslief en levensleed. 19.03 KRO's country time. 20.00-7.00 Zie Radio 1.

Radio 3

Ieder heel uur nieuws. 7.04 Rabarbara. 8.04 Drie voor negen. 9.04 Gospel-rock. 10.04 Popsjop. 12.04 Paperclip-Radio. 14.04 Popstation. 16.04 NCRV-zaterdag-sport. 18.04 Driespoor. 19.03 Koploper. 20.03 Harro de Jonge, met om 20.03 Elpee pop special; 21.03 Elpee- en CD pop; 22.03 Country style. 23.03-24.00 Late date.

Radio 4

7.00 Nws. 7.02 Wakker worden met .... (8.00 Nws.) 9.00 Toppers van toen klassiek. 10.00 Caroline. 11.00 Kurhausconcert: Het Vocaal Ensemble met piano-vierhandig. 12.02 Strauss & Co. 13.00 Nws. 13.02 Veronica Klassiek: Waseda Symfonie Orkest o.l.v. Ken Takaseki. 14.05 Veronica Kamermuziekserie 88/89: Leden van The Academy for the Begeynhof te Amsterdam. 14.40 Nieuwe grammofoonen compactplaten. 16.00 Lang leve de opera! 18.00 Nws. 18.02 Avondstemming: met o.a. componist van de maand Sir Arthur Sullivan. 20.00 Nws. 20.02 Vastenmeditatie. 20.30 KRO-Klassiek op zaterdagavond met om 20.30 Claudio Monteverdi, zijn muziek, zijn brieven (3); 21.40 Orgelrubriek. Historische orgels in Noord-Itali'e (19). 22.20 Laudate. 23.00-24.00 KRO-Literair: Camera Obscura.

Radio 5

6.30-6.49 Scheepv.- en marktber. en uitgebreid weerber. 9.00 Nws. 9.02 NOS Sportief. 9.25 Waterstanden. 9.30 Een mens in de tijd. 10.00 Hollandse nieuwe. 10.15 De muzikale fruitmand. 11.15 Tijdseinthema. 12.00 Nws. 12.05 Meer dan een lied alleen...! 12.44 EO-Metterdaad hulpverlening. 12.45 Vragen naar de weg. 13.00 Nws. 13.10 Hallo Nederland. 13.30 Opo Doro (Open deur). 14.00 Jazzspectrum. 15.30 Minjon. 16.30 Horronos. 17.00 Licht en uitzicht. 17.45 Postbus 51, De Nederlandse Antillen en Aruba. 17.55 Mededelingen en Schippersberichten. 18.00 Nws. 18.10 Iyi Haberler (Goed nieuws). 18.25 Kayen Rasja (Er is hoop). 18.40 Arabisch progr. 19.00 Progr. voor buitenl. werknemers. 20.30 Laat ons de rustdag wijden. 21.14. EO-Metterdaad hulpverlening. 21.15 Reflector. 21.35 Deze week. 22.00-23.00 Zaterdagavonduur.

Omroep Limburg

9.03 Plat eweg: verhalen en vertelsels in streektaal. 10.03 Limburg boven. 11.03 Festival: een uur cultuur puur. 12.03-12.59 het evenement: het muziekleven in Limburg. 17.03 Limburg aktueel: nieuws en aktualiteiten. 17.15-17.59 Vrij spel: pop in Limburg.

BRT 2

5.30 Welkom Weekend. 6.00, 7.00, 8.00 Nieuws. 7.30 RVA-berichten. 7.45 In het spionnetje. 8.12 Te bed of niet te bed. 10.00 Nieuws. 10.03 Buitenspel. 11.30 De Vlaamse top tien. 12.00 Top 30. 14.00 Radio Rijswijck. 17.00 Nieuws. 17.05 Fris van Lefever. 18.00 Nieuws. 19.00 Dansbar. 20.00 Domino. 23.00-02.00 Twee tot twee.

Belg. Rundfunk

6.30 Radiofrühstück. 7.15 Wunschkasten. 7.45 Veranstaltungskalender. 8.10 Presseschau. 8.30 Besinnliche Worte. 9.00 Regionalmagazin. 9.05 LP-Markt. 10.00 'Hit oder Niete'. 12.00 Musik bei Tisch. 12.15 Veranstaltungskalender. 12.30 Presseschau. 12.45 Im Brennpunkt. 13.00 Hitparade. 14.05 Hitparade. 16.05 Contra-Re-Jugendmagazin. 17.05 Das Kulturmagazin. 18.00 Regionalnachrichten. 18.30 Freie Tribüne: FGTB. 18.45 Evangelium in unserer Zeit. 19.00-21.00 Saturday Night Rock Show. Aansl.: nieuws en lottogetallen.

Luxemburg RTL

5.30 Guten Morgen. 9.00 Ein Tag wie kein anderer. 11.00 Treff nach Elf. 12.00 Is ja'n Ding! 14.00 Viva. 15.00 Sportshop. 18.00 Unglaubliche Geschichten. 19.00-1.00 Ein junges Programm.

WDR 4

4.05 Radiowecker. 6.05 Morgenmelodie. 8.05 In unserem Alter. 9.05 Musikpaviljon. 12.05 Pop-Report. 14.05 Orchester der Welt. 15.00 Café Carlton. 17.00 5 Uhr-Tee. 19.05 Kölle Alaaf! 21.00 Musik zum Träumen. 22.30 Nachtexpress.

Nederland 1

KRO

11.00 Eucharistieviering in de kerk van St. Jan Geboorte te Vlijmen.
11.55-12.30 Oudaen. Gesprekken over religie, cultuur en maatschappij. Presentatie: Pieter van Hoof.
13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.

VARA

15.31 Waaldrecht. Nederlandse serie. Afl.1: De Recidivist. Na zijn gevangenisstraf uitgezeten te hebben neemt Thomas Koppes zijn beroep als plaatwerker weer op. Hij wordt echter lastig gevallen door twee onderwereldfiguren. (herh.).
16.21 TV-Werkjournaal. Presentatie: Paula Patricio en Pieter Jan Hagens.
16.46 De kunst ligt op straat. Presentatie: Ati Dijckmeester.
17.07 Het ontroerparcours. Bart Peeters en zijn team laten zien hoe het Nederlandse modebeeld bepaald wordt.

● *Paul Nicholas en Phyliss Logan in 'Bankroet'. (Nederland 1 – 22.35 uur)*

17.30 Journaal.
17.36 (TT)VARA Feliciteert. Kijkers kunnen een felicitatie richten aan vrienden en familie.
18.01 Ovide en zijn vriendjes. Belgisch/Canadese tekenfilmserie. Afl.: Het monster uit het moeras.
18.14 De Smurfen. Tekenfilmserie. Afl.: De eerste telesmurf. (herh.).
18.27 De grote Meneer Kaktus show. Kinderprogramma met Peter Jan Rens.
18.54 Kwik en Flupke. Vlaamse tekenfilmserie. (herh.).
19.00 Journaal
19.07 ●●Flying doctors. Australische serie. Afl.: Dat wat verboden is. Een geleerde die in een heilige grot onderzoek doet naar de cultuur van de Aborigines wordt korte tijd later geveld door een geheimzinnige ziekte.
19.53 Per seconde wijzer. Spelprogramma. Presentatie: Kees Driehuis.
20.25 Doet ie 't of doet ie 't niet. Spelprogramma. Presentatie: Peter Jan Rens.
21.40 Golden Girls. Amerikaanse comedyserie. Afl.: De huishoudster. Huishoudelijke werkzaamheden zien de vier dames niet zitten, dus een huishoudster lijkt de oplossing.
22.05 Achter het nieuws, actualiteitenrubriek.
22.35 Bankroet. Engelse serie. Afl.6: (slot): Een familie-aangelegenheid. Neil heeft een aardig bedrag van zijn sculden weten af te lossen. Hij vraagt zijn curatrice en advocaat dan ook om de zitting van de faillissementskamer voor te stellen het faillissement op te heffen.
23.26 Natuurmoment. Aandacht voor Natuurmonumenten. Presentatie: Hanneke Kappen.
23.31-23.36 Journaal.

Nederland 2

VPRO

09.00 Dribbel. Kleuterserie. Afl.12: Dribbel gaat naar het strand.
09.05 Apie van de Hoek. Nieuws voor kleuters.
09.30 Mevrouw ten Kate. Kinderserie. Afl.10: Hoge nood.
09.45 Stapelbed. Kinderprogramma.
10.05 Nonni. IJslands-Duitse kinderserie. Afl.5: Gelukkig overleeft Nonni de sneeuwstorm. Harald heeft inmiddels een list verzonnen om Magnus in de val te laten lopen.
11.00 Reiziger in muziek. Live programma waarin Han reizigers musici, experts, fanaten en andere liefhebbers ontmoet.
13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
19.00 Fa. Onrust. Tweewekelijks cultureel jongerenprogramma.
20.00 (TT)Journaal.
20.10 Van Kooten en De Bie. Keek op de week.
20.30 Transit. Magazine. Afl.: San Francisco.
21.02 Les étonnements d'un couple moderne. Franse tv-film van Pierre Boutron, met Delphine Seyrig, Jean Carmet, Judith Magre e.a. Tijdens een genoeglijk diner hoort een echtpaar van een ander echtpaar, dat het van een andere planeet zou komen.
22.33 Zeeklimaat. Hedendaagse waarnemingen in Nederland, maandelijkse rubriek over maatschappelijke en culturele ontwikkelingen. Afl.: Angst voor het drinkwater.
23.13 Journaal.
23.18-23.48 Salman Rushie. In verband met de actuele ontwikkelingen rond de roman 'The Satanic Verses' herhaalt de VPRO vanavond het interview dat Adriaan van Dis op 29 januari had met de schrijver Salman Rushdie.

Nederland 3

NOS

09.00-09.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
10.35 Fryslân yn de tritiger jierren. Serie over Friesland in de crisisjaren. Deel 2. (herh.).
11.00 Open Universiteit. Marketing 2. (herh.).

● *Sylvia Cool en Minou op den Velde in 'Fa.Onrust'. (Nederland 2 – 19.00 uur)*

11.30 Weekjournaal.
12.00 Het Capitool Solo. Vandaag: Louis Tobback. Minister van Binnenlandse Zaken van België.
13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
14.25 Studio Sport. Met EK Indoor atletiek in Den Haag.
17.45 Sesamstraat.
18.00 De jaren dertig. Les 2.
18.30 (TT)Zelf mode maken. Les 10.
19.00 Studio Sport. Met o.m. Sportuitslagen en W5.
20.00 Journaal.
20.10 Studio Sport.
20.25 Kanjers. Nederlandse serie. Afl.1: Op school wordt een condoomautomaat opgehangen. Niet iedereen is daar even gelukkig mee. Voor de leraar biologie is dat aanleiding om voor te doen hoe je een condoom dient te gebruiken.
20.55 Panoramiek. Achtergrondinformatie bij actuele ontwikkelingen in de politiek.
21.25 Acteren. Serie over acteren. deel 2.
22.15 Werken aan werk. Serie over de agrarische sector. Afl.1.
22.45 Voorlichtingsprogramma over de serie De Planeten.
23.00 Journaal.
23.05-23.10 Nieuws voor doven en slechthorenden.

satelliet

RTL Plus

08.00 Li-La-Laune-Bär. Die himmlischen Teddybären,Die Welt des Schnorchel en Heathcliff.
09.30 ■Musik, Musik und nur Musik. Westduitse speelfilm uit 1955 van Ernst Matray, met Inge Egger, Walter Giller, Suzi Miller e.a.
11.00 Abenteuer mit Onkel Manuelo. Braziliaanse speelfilm uit 1971 van Flavio Migliaccio, met Odette Lara, Walter Forster, Flavio Migliacchio e.a.
12.30 Klassik zu Mittag, m.m.v. het RTL-Orkest.
13.00 Heute bei uns.
13.10 Computer Kids. Amerikaanse serie. (herh.).
14.00 Tammy. Amerikaanse serie. Afl.: Die Luftgeschäfte des Herrn Nichtsnutz.
14.30 ■Der Löwe von Babylon. Westduits-Spaanse speelfilm uit 1959 van Johannes Kai naar een roman van Karl May, met Georg Thomalla, Theo Lingen, Helmut Schneider e.a.
16.05 Heimatmelodie-Extra. Country- en westernmuziek gepresenteerd door Johnny Hill.
17.00 Einsam sind die Tapferen. Amerikaanse western uit 1962 van David Miller, met Kirk Douglas, Gene Rowlands, Walter Matthau e.a.
18.45 RTL aktuell.
19.00 Ein Tag wie kein anderer. Toeristische quiz.
20.00 Unter Palmen am blauen Meer. Westduitse speelfilm uit 1957 van Hans Deppe, met Bibi Johns, Harald Johnke, Helmut Zacharias e.a.
21.40 Das Bild als Botschaft. Afl.: Totenklage.
21.45 Spiegel TV, nieuwsmagazine.
22.20 Finale - Die Sportsendung am Sonntagabend. Met Ulli Potofski.
23.05 Série Rose. Erotische literatuur. Afl.: Der Schüler.
23.35-00.20 MOSH. Presentatie: Sabina Classen.

SAT 1

08.00 Programma-overzicht. **08.05** So ein Affentheater! Afl.: Matchball. **08.30** Familie Feuerstein. Afl.: Ein neuerStern am Fernsehhimmel. **08.55** Unser Haus. Afl.: Der Sonntagsheld. **09.45** Sportblick. **10.00** Telethema Auto/Reise. **10.15** Telethema Wirtschaft. **10.30** Das war's diese Woche. Armin Halle im Gespräch. **10.55** Teletip Tier. **11.05** Die Hafenkneipe von Tahiti. Amerikaanse speelfilm van John Ford, met John Wayne, Lee Marvin, Elizabeth Alle e.a. **12.45** Mitten in Europa – Deutsche Geschichte. Afl.: Herbst des Mittelalters. **13.15** Unser Haus. Afl. Romanze in Moll. **14.05** Teletip Kochen. **14.15** Köpfchen, Köpfchen. **14.40** SAT 1 Sport Live. Eishockey. Play-off-ronde, kwartfinale. **17.10** Canadian Pacific. Amerikaanse western uit 1949 van Edwin L.Marin, met Randolph Scott, Jane Wyatt, J.Carrol Naish, Nancy Olson, Robert Barrat, Victor Jory e.a. **18.45** SAT 1 Blick. **19.00** Gewinn in SAT 1. Aansl. programma-overzicht. **19.10** Die Schöne und das Biest. Afl.: Ein glückliches Leben. Deel 1. **20.00** SAT 1 Sportblick. **20.10** Scherben bringen Glück. Oostenrijkse revuefilm uit 1957 van Ernst Marischka, met Adrian Hoven, Gudula Blauw, Gunther Philipp, Alice Kessler. Ellen Kessler, Richard Romanowsky e.a. **22.00** SAT 1 Blick. **22.10** ■Auf der Flucht. Amerikaanse detective van Andrew McCullough. Afl.: Die Ratte. **22.55** SAT 1 Blick. **23.00** Goldfieber. Amerikaanse avonturenfilm uit 1982 van Charlton Heston, met Charlton Heston, Nick Mancuso, Kim Basinger, John Marley, Dale Wilson, Ricky Zantalas e.a.**00.40-00.50** Programmaoverzicht.

3 SAT

16.30 Diese Woche in 3sat. **16.45** Mini-Ziß am Sonntag. Kinderprogramma. **16.55** Am Dam Des. Een serie voor kinderen. **17.20** Häferglucker unterwegs. Culinair programma. **17.45** Alemannenspiegel. **18.15** Land der Berge. **19.00** Heute. **19.15** Tagebuch. **19.30** Das war der Wilde Westen, Amerikaanse speelfilm uit 1961 van John Ford, met Henry Fonda. Karl Malden, Gregory Peck, James Stewart, John Wayne, Caroll Baker e.a. **21.55** Dieter Kronzuckers Stammtisch met Franz Kreuzer, Ulla Hahn, Ernst Maria Lang, Helmut Markwort, Vreni Schmidlin en Emil Steinberger. **23.10** Neues von Gestern. Erinnern Sie sich... **00.20** 3sat-Schlagzeilen.

Duitsland 1

09.30 Programma-weekoverzicht
10.00 Dietrich Fischer-Dieskau erzählt und singt. Die schöne Magelone, van Ludwig Tieck. Deel 2.
10.45 Berlinale aktuell. Live-magazine met gasten. Presentatie: Michael Strauven.
11.30 Die Sendung mit der Maus. Kinderprogramma.
12.00 ●●Presseclub.
12.45 Tagesschau, met Wochenspiegel.
12.55 Programma-weekoverzicht.
13.00 Der Maulwurf und die Medizin. Tekenfilmserie.
13.30 ARD-Sport extra. Nordische Wereldkampioenschappen skiën te Lahti, Finland, schansspringen, samenvatting 10 km langlaufen dames.
15.30 Spruchreif. Live talkshow voor jongeren.
16.15 ●●Formel Eins. ARD-Hitparade met Kai Böcking.
17.00 ARD-Ratgeber. Reizen.
17.30 Bilder aus der Wissenschaft. Vandaag: Bakterien - hautnach.
18.00 Tagesschau.
18.05 Wir über uns.
18.10 Sportschau.
18.40 (TT)Lindenstrasse. Serie met Irene Fischer, Andrea Spatzek, Joachim Luger e.a. Afl.168: Geheimnisse.
19.09 Die Goldene 1. De winnaar van de week van de ARD-tv-loterij.
19.10 Sportschau. Telegramm.
19.58 Programma-overzicht.
20.00 Tagesschau.
20.15 Tatort. Politieserie. Afl.: Schmutzarbeit. Met Manfred Krug, Charles Brauer, Lou Castel e.a.
22.05 Titel, Thesen, Temperamente. Cultureel magazine.
22.35 Tagesschau.
22.40 Die Kriminalpolizei rät. Tips ter voorkoming van misdrijven.
22.45 Bronk. Politieserie. Afl.: Das fünfte Opfer, met Jack Palance, Tony King, Joseph Mascolo e.a.
23.30 Tagesschau.
23.35-23.40 Nachtgedanken. Beschouwing door Hans Joachim Kulenkampf.

Duitsland 2

08.25 ●●Programma-weekoverzicht.
08.55 Die Sport-Reportage. Noordse WK Skiën vanuit Lahti te Finland: 15 km combinatie-langlaufen.
10.15 Eucharistieviering. Vanuit Berlijn. Voorganger: Pastor Ullrich Hampel.
11.00 Stadtschreiber Matinee. Im Unterhaus, uitreiking van de Duitse Kleinkunstprijs. Presentatie: Hanns Dieter Hüsch.
12.00 ●●Das Sonntagskonzert. Festival der Stimmen. Vandaag: Portret van de tenor Fritz Wunderlich m.m.v. Erika Köth, Margarethe von Winterveldt, Karl Böhm e.a. (herh.).
12.45 Heute.
12.47 Sonntagsgespräch.
13.15 Damals, vor vierzig Jahren. Serie oude weekjournaals. Vandaag: Israël - ein Staat formiert sich. Presentatie: Hanns Werner Schwarze.
13.30 Guckloch.
13.50 Siebenstein. Serie met Adelheid Arndt. Afl.: Sonne, Mond und Steine.
14.15 Hals über Kopf. Jeugdserie. Afl.: Das Lehmkind, met Murat Inel, Janina Bendusky, Ilona Schulz e.a.
14.45 Im Reich des Osiris. Documentaire over mummievondsten in Egypte.
15.15 Die Abenteuer von Tortuga. Italiaanse speelfilm uit 1965 van Luigi Capuano, met Rik Battaglia, Ingeborg Schöner, Guy Madison e.a.
18.00 Danke schön. Nieuws van de Aktie Sorgenkind. Aansl.: Der grosse Preis, bekendmaking van de weekwinnaars.
18.10 ML - Mona Lisa. Vrouwenmaagzine met Maria von Welser.
18.50 Programma-overzicht.
19.00 Heute.
19.10 Bonn direkt. Politiek magazine. Presentatie: Wolfgang Herles.
19.30 Hotels. Geschichte und Geschichten, vier verhalen over het Hotel de Paris in Monte Carlo.
20.15 Das hat man nun davon. Blijspel van Wilhelm Lichtenberg, met heinz Erhardt, Fritz Hellmann, Albert Lichtenfeld e.a. Toneelregie: Peter Andreas Schwarzlose.
21.45 Bilanz '89. Aspecten van de Filmfestspielen.
22.05 Heute en Sport am Sonntag.
22.20 Europäische Filmfestival im ZDF. Matrose 512, tv-film van René Allio, met Dominique Sanda, Jacques Penot, Bruno Cremer e.a.
23.50 Francois Villon. Das grosse Testament, bewerking van Ernst Stankovski. (herh.).
01.00-01.05 Heute.

● *Bettina Dörner, Diana Körner en Manfred Krug in Tatort (Duitsland 1 – 20.15 uur)*

Duitsland 3 West

09.00 Telekolleg II. Cursus Engels. Les 7. (herh.).
09.30 Telekolleg aktuell. Algemene cursus-informatie.
10.00 Telekolleg II. Cursus scheikunde. Les 7. (herh.).
10.30 Telekolleg II. Cursus geschiedenis. Les 20. (herh.).
11.00 Sehen statt hören. Weekjournaal voor slechthorenden.
11.30 Ihre Heimat - unsere Heimat. Programma voor werknemers uit Griekenland, Spanje en Joegoslavië.
12.30 Tele-Akademie. Prof. Dr. Hertha Sturm: Amüsieren wir uns mit dem Fernsehen zu Tode!?
13.15 Die Erben der Roten Oktober 1917. Jaar van de revolutie, documentaire.
14.00 Eugène Pottier. Verfasser der Internationale, documentaire.
14.15 Magische Namen. Benito Mussolini, filmportret.
15.00 Meine Sprache ist die Pantomime. Portret van Mehmet Fistik. (herh.).
15.30 Sport im Westen extra. Europa-Cup ijshockey: Kölner EC - ZSKA Moskou. Commentaar: Herbert Watterott.
17.00 Auf Leben und Tod. Documentaire. Afl.4: Kinder ins Gefängnis.
17.45 Kaufen, kochen, essen à la saison. Culinair magazine. Vandaag Brood.
18.00 Falcon Island. Jeugdserie. Afl.3: Die grosse Versammlung.
18.30 Gott und die Welt. Religieus magazine.
19.00 Aktuelle Stunde. Regionaal magazine met nieuws.
19.30 Sport im Westen.
20.00 ■Kriemhilds Rache. Die Nibelungen (2). Duitse speelfilm uit 1922/1924 van Fritz Lang, met Gertrud Arnold, Margarethe Schön, Hanna Ralph e.a.
22.24 West 3 aktuell.
22.30 NDR Talk Show. Presentatie: Horst-Wolfgang Bremke.
00.30-00.35 Laatste nieuws.

Duitsland 3 SWF

08.00 Avec plaisir. Cursus Frans. Les 19.
08.30 Telekolleg II. Cursus algebra. Les 33. (herh.).
09.00 Telekolleg II. Cursus Engels. Les 7. (herh.).
09.30 Telekolleg aktuell. Algemene informatie over cursussen.

● *Bruno Cremer en Dominique Sanda in 'Matrose 512'. (Duitsland 2 – 22.20 uur)*

10.00 Telekolleg II. Cursus scheikunde. les 7. (herh.).
10.30 Telekolleg II. Cursus geschiedenis. Les 20. (herh.).
11.00 Sehen statt hören. Weekjournaal voor doven en slechthorenden.
11.30 Ihre Heimat - unsere Heimat. Programma voor gastarbeiders uit Griekenland, Spanje en Joegoslavië.
12.30 Tele-Akademie. Prof. Dr. Hertha Sturm: Amüsieren wir uns mit dem Fernsehen zu Tode?!
13.15 Bilder der Jahrhundertwende. Programma over de cursus Jahrhundertwende 1880-1930.
14.00 Rückblende. Eugène Pottier, Verfasser der Internationale.
14.15 Magische Namen. ■Benito Mussolini.
17.15 Ernährungsphysiologie. Informatieve serie. Afl.6: Fdh oder Wunderdiät? (1).
17.30 In. Programma-informatie.
18.00 Touristik-Tip. Toeristisch magazine.
18.15 Clip-Klapp. Muziek en amusement met Britta.
19.00 Abendschau Blick ins Land am Sonntag.
19.30 Schatzkammer. Die Kunst zu raten met Hans Heiner Boelte.
20.00 Damit ich nicht vergess'. Fritz Muliar vertelt jidische anekdotes en verhalen. Aansl.: Europabrücke.
20.15 Europalaver. Internationale gasten in Baden-Baden. Presentatie: Lilli Gruber en Gero von Boehm.
21.45 Südwest aktuell - Neues.
21.50 Flutlicht. Sportmagazine.
22.45 Hoppala. Blunders uit de film- en televisiewereld. Presentatie: Peter Rapp.
23.30 Schlaglicht extra. Der Molke auf der Spur.
00.15-00.20 Laatste nieuws.

SSVC

12.00 Children's SSVC. Kinderprogramma met de nieuwe serie The Wombles.
12.35 Boss Cat. Nieuwe serie. Afl.: A visit from mother.
13.00 Behind the Beat.
13.30 4 What It's Worth. Gepresenteerd door Penny Junor.
14.00 News and Weather.
14.10 Eyewitness. Verslag van menselijke verhalen uit de hele wereld.
14.55 Jim'll Fix It. Jimmy Savile zorgt ervoor dat dromen werkelijkheid worden.
15.35 Benson. Afl.: Reunion.
16.00 Match of the Day. Verslaggeving van de voetbalwedstrijd tussen Wattford en Nottingham Forest.
17.55 The Chronicles of Narnia. Afl.: The Lion, The Witch and The Wardrobe. Deel 5.
18.25 Bullseye. Quiz gepresenteerd door Jim Bowen.
18.50 Highway. Met Harry Secombe in Greenock.
19.25 News and Weather.
19.40 Only Fools and Horses... Serie. Afl.: Sickness and Wealth.
20.25 Wish me Luck. Oorlogsserie.
21.20 Mastermind. Met quizmaster Magnus Magnusson.
21.50 The making of the 'Moonwalker'. De film van Michael Jackson en een gesprek van Michael met de dansers, het speciale effecten-team en stuntman.
22.20 Hale & Pace. De laatste aflevering van deze serie. Gareth en Norman maken een nostalgische trip.
22.45 News and weather.
23.00-23.40 De Ek-wedstrijden indoor atletiek in Den Haag.

Sky Channel

07.00 Hour of Power. Religieus programma.
08.00 Fun Factory. Kinderprogramma met een aantal verschillende onderwerpen.
12.00 Shell International Motor Sports.
13.00 World Wrestling Federation Wrestling.
14.00 ■ Stand-In. Amerikaanse film uit 1937 van Tay Garnett.
16.00 Beyond 2000.
17.00 ●●Sky Trac. Eurochart Hot 100. Muziekprogramma.
18.00 Eurosport Sports Programmes On Sky.
01.30 Arts Channel. Met om 01.30 uur de opera Aida van Verdi en om 04.15 Science and Technology.
04.30 Landscape Channel.

Super Channel

07.00 Boogaloo Pooper Doo. Nonstop tekenfilms.
11.00 The Mix. Gevarieerd programma met videoclips over popgroepen e.d. en de laatste roddels uit de internationale muziekscene en amusementswereld.
13.00 It is written. 'Wat mij aanspreekt in de charismatic' informatieve religieuze serie.
13.30 The Mix. Vervolg van 11.00 uur.
17.30 The World Tomorrow. Actuele religieuze zaken.
18.00 European Business weekly. Zakennieuws.
18.30 Gillette World Sport Special. Laatste sportnieuws.
19.00 Lookout Europe. Op speurtocht naar niet ondekte plekjes in Europa.
20.00 Packin it in. Amerikaanse film uit 1983 van Don Taylor.
22.00 Bestsellers. Serie met wekelijks een aflevering van een miniserie.
00.00 The Mix. Gevarieerd programma.
03.00-07.00 Gevarieerde Italiaanse amusementsprogramma's van het netwerk Rete Maria.

België/TV 1

09.00 Zoetekoek. Afl.24: De vaas van tante Clothilde. (herh.).
09.05 Beertje Colargol. Kinderserie. Afl.24. (herh.).
09.20 Vrouwtje Theelepel. Tekenfilmserie voor kinderen. Afl.: De muizen staan er gekleurd op/Van de kaart door een taart. (herh.).
09.35 Boes. Tekenfilmserie. Afl.6.
10.00 Klim op. Afl.24. (herh.).
11.00 De zevende dag. Praatcafé met representatieve studiogasten en Tony van den Bosch.
12.45 Sunday Proms. Symfonie nr.9 in C, van Schubert, uitgevoerd door de London Classical Players o.l.v. Roger Norrington.
14.30 Kwaliteit van de voeding. Serie. Afl.4: Zuivelprodukten.
15.00 Wikken en wegen. Vandaag: Geld, beleggen in aandelen; Enquête over cosmetica (1): De Schone Schijn. (herh.).
15.50 Otto is een neushoorn. Deense jeugdfilm van Rumle Hammerick, met Kristjan Markersen en Erik Petersen.
17.15 Sinja Mosa. Braziliaanse serie. Afl.95.
17.40 Malvira. Poppenserie. Afl.7.
17.55 Nieuws.
18.00 Tik tak. Animatieserie. Afl.: 85. Herh.
18.05 Plons. Afl.: Plons en de olifant. (herh.).
18.10 Van Pool tot Evenaar. Toeristische kwis. Vandaag: Turkije.
19.25 Mededelingen en programma-overzicht.
19.30 Nieuws.
19.45 Sportweekend. Aansl.: Verkeerstip.
20.30 De harde leerschool. Australische serie. Deel 1: De aankomst.
21.25 Stijl. Presentatie: Christiane Struyven en Jean-Pierre de Bruyn.
22.30 Nieuws.

● *Christiane Struyen in 'Stijl'. (België/TV 1 – 21.25 uur)*

22.45 Het Gregoriaanse Londen. Britse documentaire. Afl.1: De Italiaanse invloed.
23.35-23.45 Coda. Plastische kunsten. De belegering van Kosel (1808), van Wilhelm von Kobell.

België/TV 2

16.55 Basketbal. Mechelen - Oostende.
18.30-19.30 Atletiek. EK Indoor atletiek in Den Haag, samenvatting. Commentaar: Ivan Sonck en Alain Coninx.

België/RTBF 1

10.00 Terre et soleil, agrarisch magazine. **10.30** Les chrétiens dans la vie sociale, politieke uitzending. **11.00** Eucharistieviering. **12.00** Faire le point. **13.00** Variétés à la une. **13.05** Journaal. **13.25** Jeunes solistes, muziekconcours met jonge amateursocialisten. **14.20** Variétés à la une. **14.25** Salut champion, serie. Afl.11. **15.20** Visa pour le monde, documentaire. Vandaag: Ierland. **16.40** Cinéma à la une. **16.45** Agence tous risques, Amerikaanse serie. Afl.18. **17.35** Noubanimé, gevarieerd kindprogramma met o.a. Malvira. **18.00** Poivre et sel, serie. Afl.1: Faites vos jeux. **18.30** Le week-end sportif, sportmagazine. **19.25** Prognostoc Top 5. **19.30** Journaal. **20.00** Cinéma a la une. **20.05** Billets doux, amusementsprogramma. **21.25** Un citoyen sans importance, speelfilm van Guy Torré, met Roger Souza, René Clermont, Bernadette Le Sache e.a. **23.10** Arts magazine, cultureel magazine. **23.40-00.10** Laatste nieuws.

België/Télé 21

14.55 EK indoor-atletiek te Den Haag. Commentaar: Pierre Depré en Lambert Micha. **19.30** Journaal met simultaanvertaling in gebarentaal. **20.00** Classiques du western: Johnny Guitare, Amerikaanse speelfilm uit 1953 van Nicholas Ray, met Joan Crawford, Mercedes MacCambridge, Scott Brady e.a. **21.45-22.40** Le week-end sportif. Presentatie: Gaëtan Vigneron.

TV5

12.00 L'Assiette Anglaise. **12.45** De La Cave Au Grenier. **13.00** Journal télévisé. **13.15** Fou Comme L'Oiseau. **14.45** Apostrophes. **16.05** Brèves. **16.10** Histoires naturelles. **16.30** Aventures Et Sports. **17.55** Brèves. **18.00** Avec Un Grand A. **19.00** Ushuaia. **19.30** Flash Varicelle. **20.00** Avis de Recherche. **21.30** Trente Millions d'amis. **22.00** Journal télévisé. **22.30** 7 Sur 7. **23.30** Ex Libris. **00.30-01.00** Papier Glacé.

radio

Radio 1

Ieder heel uur nieuws. 7.02 KRO's ontbijtshow. 7.53 Ter overweging. 8.05 Groot nieuws. 9.02 Veronica sport. 10.02 Wegwezen. 11.02 VARA Radio 1 zondageditie. 12.02 Ophef en vertier. 13.05 Hier en Nu. 14.02 Langs de lijn, sport en muziek. 18.02 Meer over minder op zondag. 19.02 The Groove Juice Special. 20.02 Toppers van toen. 21.02 Play it again. 22.02 Now's the time. 23.02 Met het oog op morgen. 0.02 TROS Nachtwacht; 6.02-7.00 Een goede morgen met Ron Brandsteder.

Radio 2

Ieder heel uur nieuws. 8.02 Vroege Vogels. 10.02 Tony van Verre ontmoet André van der Louw (7). 10.30 Muziekmozaiek. 12.02 Nederlands op AVRO 2. 13.02 AVRO's radiojournaal. 14.02 Muziek met Meta. 16.02 Gitaarspecial. 16.30 Kom 's langs in Des Indes. 18.02 Dat zoeken we op... 19.02 Leuterkoek en zandgebak. 19.10 Sssssst..... 19.30 De hersengymnastiek. 20.02-7.00 Zie radio.1.

Radio 3

Ieder heel uur nieuws. 8.02 Heksennest, dorp der dorpen. 9.02 Zin in pop. 10.02 De wakkere wereld. 12.02 KRO-miniparade. 13.02 Het weeshuis van de hits. 15.02 Tijd voor toen. 16.02 KRO's zalige liefdeslijn. 18.02 KRO's Hitweek. 19.02 Pop-eye. 20.02 Radio Thuisland. 21.02 De krijsende tafel. 22.02-24.00 Op Slag van Maandag. Concert: Gail-Ann Dorsey.

Radio 4

8.00 Nieuws. 8.02 H Vier. 9.00 Onder de groene linde. 09.15 Musica religiosa et profana. 9.55 Programmaoverzicht. 10.00 Eucharistieviering. 11.00 Für Elise. 13.00 Nieuws. 13.02 Opera matinee: Nieuw CD's. 14.00 Concert op zondagmiddag: Koninklijk Concertgebouworkest o.l.v. Herbert Blomstedt m.m.v. Yo-Yo Ma, cello. (In de pauze: Praten over muziek). 16.00 Jazzgeschiedenis. 16.30 Diskotabel, nieuwe grammofoonplaten en CD's. 18.02 Continu klassiek. 20.00 Nws. 20.02 Specialiteiten à la carte. 22.00 Kamerconcert: Emmy Verhey en Philipp Hirshorn, viool. Ronald Brautigam, piano en Harro Ruijsenaars, cello. 23.00-24.00 Finale.

● *Piet Zondervan, Algemene Verkeersdienst Rijkspolitie Driebergen, verzorgt de verkeersinformatie op de radio.*

Radio 5

6.30-6.49 Scheepvaart- en marktberichten en uitgebreid weerbericht. 9.00 Nieuws. 9.02 Woord op zondag. 9.30 Te Deum Laudamus. 9.55 Waterstanden. 10.00 Verhalen vooraf. 10.10 Kerkdienst. 10.58 Wilde Ganzen. 11.00 De andere wereld van zondagmorgen. 12.00 Nieuws. 12.05 Het zwarte gat. 14.00 Radio Romantica. 16.00 Bodyline. 16.55 Mededelingen en schippersberichten. 17.00 Kerkdienst. 17.58 Wilde Ganzen. 18.00 Nieuws. 18.10 Liturgie en kerkmuziek. 18.40 De onbekende Islam. 19.00 Programma voor buitenlandse werknemers. 19.20 Suara Maluku. 19.55 Tambu. 20.30 Zorg en Hoop. 21.20 Medelanders Nederlanders, programma voor Surinamers. 21.45 Medelanders Nederlanders, programma voor Turken. 22.10-22.40 Jazz uit het historisch archief.

Omroep Limburg

9.02 Postbus 94: muziek op verzoek. 10.02 Trefpunt: interviews, discussies, live-muziek en een column. 11.02 Sport. 12.02 D.S.M.-Limburg.concert: concertserie met vooraanstaande (amateur)orkesten, ensembles en koren. 18.05-19.00 Sport.

BRT 2

6.30 Goede morgen, morgen (7.00 Nws.) 8.00 Nieuws en Lotto-uitslagen. 8.12 Relax. 9.00 Visum. 10.00 Nieuws. 10.03 De pre-historie. 11.00 Oordegelijk. 13.00 Nieuws. 13.10 De tafel van een. 14.00 Fiestag. 17.00 Nieuws. 17.05 Sportkaffee met nationale en provinciale voetbaluitslagen (om 18.00 Nieuws). 20.00 Vragen staat vrij. (22.00 Nieuws). 23.30-2.00 Twee tot twee. (om 0.00 uur Nieuws, 0.03 Jazz in de nacht).

Belg. Rundfunk

6.35 Fröhlicher Auftakt. 7.45 Veranstaltungskalender. 8.00 Fröhlicher Auftakt. 8.30 Glaube und Kirche. 9.05 Mundartsendung: Ameröllcheren än Vertellchere en Dorefjeschwätz. 10.00 Volkslieder. 11.05 Schlagersouvenirs. 12.35 Rückblick. 14.05 Die deutsche Schlagerparade. 16.05 Domino – Die Spielshow des RBF. 17.05 Sportmagazin. 18.40 Seniorenfunk. 19.00 Wunschkonzert. 21.00 Sportresultate vom Wochenende und Sendeschluss.

Luxemburg/RTL

4.00 Musik. 9.00 Katerfrühstück. 11.00 Rückblick. 12.00 Musikparade. 14.00 Wünsch Dir was. 17.00 Sportshop. 18.00 Nachgefragt. 19.00 Volkstümliche Hitparade. 21.00-1.00 Ein junges Musikprogramm.

WDR 4

4.05 Radiowecker. 6.05 Morgenmelodie. 8.05 Das grosse Platzkonzert. 10.05 Operette nach Wunsch. 12.05 Musik ist Trumpf. 13.00 Heimatmelodie. 14.05 Was darf es sein? 17.00 Chöre der Völker. 18.05 Schellack-Schätzchen. 19.00 Erinnerung: Melodien von gestern und vorgestern. 21.00 Musik zum Träumen. 22.30 Nachtexpress.

'Niets is heerlijker dan om de twee jaar te veranderen'

redactie: harrie cremers

Marjol Flore geen chansonnière meer

Van onze showpagina-redactie

VLISSINGEN – „Je moet met je tijd meegaan. De tijd van de chansonnière is voorbij, zeker in een land als Nederland. Ik vind niets heerlijker dan mij om de twee jaar te veranderen, nieuwe facetten van mijzelf aan het publiek te tonen. Je maakt natuurlijk ook een ontwikkeling door. Ik ben veertig geworden en zelf teksten gaan schrijven, samen met Renée de Beer, een goede vriendin. Er komt steeds meer eigen repertoire, ik had geen zin nog langer liederen van anderen te zingen. Dus niet meer, gôh, wat lijkt die stem op Piaf, of wat lijkt ze op Zarah Leander. Nee, het is Marjol Flore die steeds meer op Marjol Flore gaat lijken".

„De identiteitscrisis van een paar jaar geleden heb ik overwonnen. Ik heb nu mijn eigen theaterpersoonlijkheid verder uitgebouwd. En hoe ouder ik word, des te sterker die naar voren komt. Maar ik neem mijzelf wel met een enorme vette knipoog, net als de hele showbusiness. Ik zie de betrekkelijkheid van het leven". Het publiek krijgt met haar meest recente voorstelling 'Marjol op handen en voeten' een inzicht in wat straks 'Marjol gaat vreemd' zal inhouden. Dat programma gaat op 13 oktober in première in Leiden. Geen liedjesprogramma dat uit Frans, Duits of Engels werk en nostalgie bestaat, want de klemtoon ligt nu op Nederlands en cabaretesk repertoire.

● *Marjol Flore: „Het is heel moeilijk om in een land als Nederland trouw aan je principes te blijven".*

Dat is Marjol Flore, met name door een deel van het wat oudere publiek, niet altijd in dank afgenomen. „Op het moment dat je in dit land iets anders gaat doen dan ze van je gewend zijn, staan er meteen mensen op hun achterste poten. De vergrijzing was een beetje ingetreden, mijn publiek bestond veelal uit mensen van boven de vijftig. En iedereen wil alleen maar Frans, Frans, Frans van Marjol Flore horen.
Ik heb een boze brief gekregen, waarin wordt geschreven: 'We hebben ons afgevraagd tot welk publiek u zich richt. Het publiek dat van een programma met sex, tieten, billen en condooms houdt, is een ander dan dat van Franse chansons houdt. Een combinatie van beide is naar ons idee niet mogelijk'. Het oudere publiek moet inderdaad heel erg wennen aan de nieuwe Marjol, hoewel het absoluut niet waar is, dat er niets meer terug te vinden zou zijn van de oude Flore".

Mimiek

Hoe verschillend er wordt gedacht over het pad dat Marjol thans is ingeslagen, mag blijken uit een recensie na een optreden in Enschede. Het programma, waarin onderwerpen aan bod komen als geslachtsziekten, aids, kernrampen, eenzaamheid en uiteraard de liefde, wordt omschreven als 'soms sprankelende watervallen, ondersteund door haar levendige mimiek, handen en armen die de tekst meer dan illustreren, ze spreken een voor ieder verstaanbare taal'.
Vreemde talen vormen, dankzij een in het buitenland doorgebrachte jeugd, een sterke kant van Marjol Flore. Toch zijn ze doelbewust teruggebracht tot zo'n twintig procent van haar programma. Is er nu nog sprake van voornamelijk muzikaal cabaret (met medewerking van pianist Martijn Breebaart en Steven Koudijs op synthesizer), in 'Marjol gaat vreemd' zal ook de gesproken tekst meer aandacht krijgen.
Dat Marjol Flore op het toneel zou staan, was van jongs af een vanzelfsprekendheid. „Een ander is een goeie bakker of slager, ik ben een goeie zangeres en artieste. Als je de mogelijkheden hebt om mensen te entertainen op komisch en dramatisch vlak, zou het heel verdrietig zijn als je dat alleen maar tussen de schuifdeuren kan doen. Het is een kwestie van liefde voor het vak en een combinatie van talent en hard werken".

Op 18-jarige leeftijd kwam Marjol Flore naar Nederland - zij heeft tot de vierde klas van het gymnasium in Duitsland gewoond - en zat een jaar op de Academie voor Kleinkunst, waar ze echter meer moest afleren dan leren. In 1968 begon haar loopbaan bij Ramses Shaffy. Later maakte zij deel uit van het eerste Vrouwencabaret van Natascha Emanuels. Afgezien van een samenwerking met Sylvia Alberts in het programma 'Door dik en dun', lag de nadruk van haar carrière op het solo-werk, hoewel anderen haar in een bepaalde richting wilden duwen. „John de Crane zag mij als opvolgster van Conny Stuart, maar dat is iets wat ik niet ambieerde. Ik heb twintig jaar gezocht naar mijzelf als artieste en dat begint er nu uit te komen.
Ik heb nooit een eigen tekstschrijver gehad. Die heb ik nu gevonden in de persoon van Jaap Bakker, die ook voor onder andere Joke Bruijs schrijft. Het team waar ik altijd naar heb gezocht, ben ik nu aan het creëren met impresario Frans van Bronkhorst en regisseur Frans Boelen. Alleen kan je het niet, je hebt mensen om je heen nodig. Toch blijf ik een solo-mens, want dan kan je veel meer de dingen doen waar je voor honderd procent achter staat. In een groep krijg je altijd te maken met compromissen".

Acteren

Toch speelde Marjol vorig jaar bij het Ro-theater de vrouwelijke hoofdrol in de opera 'Pol' ter gelegenheid van de opening van de nieuwe schouwburg in Rotterdam. „Ik was blij dat ik eindelijk eens het acteren kon laten zien en vond het heerlijk een keer met andere mensen samen te werken. Maar in een solo-programma kan je meer facetten van jezelf tonen. Alle kanten van het vak vind ik interessant en boeiend, ook toneel zonder zang, het is heerlijk om veel dingen af te wisselen. Film? Ik zou het enig hebben gevonden om zo'n rol als van Nelly Frijda in Ma Flodder te spelen".
„Kwaliteit verloochent zich niet, anders was ik allang weg geweest en had ik een andere baan moeten zoeken", meent de artieste, die in Duitsland overigens meer op de televisie is te bewonderen dan in Nederland.
„Het is heel moeilijk om in een land als Nederland trouw aan je principes te blijven. Ik had allang in een boerderij op het land en een huis aan de gracht kunnen wonen als ik concessies had gedaan. Ik sta dit seizoen 21 jaar op het toneel, maar ik heb altijd geweigerd prostitutie op mijzelf te plegen. Bevalt het je niet, dan is daar het gat van de deur. Neem me zoals ik ben".

● *Myrna Goossen: de tv-presentatrice van de AVRO, die behalve bij 'Wedden dat' vanaf maart nu ook betrokken wordt bij het nieuwe programma 'Hart van Goud'.*

'Hart van Goud' nieuw tv-programma bij AVRO

Van onze rtv-redactie

HILVERSUM – De AVRO start donderdag 9 maart een nieuwe zevendelige programmareeks onder de titel 'Hart van Goud', waarin mensen die zich op een unieke wijze hebben ingezet voor anderen worden beloond met een gouden hart. Myrna Goossen en John Kraakman presenteren het programma wekelijks op donderdagavond om 20.55 uur via Nederland 2.
In elke uitzending worden mensen, waarvan anderen vinden dat zij beloond moeten worden, thuis opgezocht of onder voorwendselen uitgenodigd naar de studio te komen. Daar worden zij geconfronteerd met de werkelijke reden en met de persoon die hen voorgedragen heeft voor het gouden hart.
'Hart van Goud' is gebaseerd op het succesvolle BBC-programma Hearts of Gold. De eindredactie is in handen van Ruud ter Weijden. De programma's worden geregisseerd door Hennie van Hoogenvest.

Tweede concert Sinatra in RAI stuk goedkoper

Van onze showpagina-redactie

HEERLEN – Het gala-concert dat Frank Sinatra, Liza Minnelli en Sammy Davis op 8 april in Ahoy geven, zal op 27 april in de RAI te Amsterdam worden herhaald. Het management van de artiesten heeft daartoe besloten wegens de grote vraag naar kaarten voor het eerste optreden. Ahoy is begin deze maand in een mum van tijd totaal uitverkocht.

Het tweede optreden zal een ander karakter krijgen. De exclusieve VIP-tafels van Ahoy, die voor prijzen van 8.000 tot 21.000 gulden aan de man werden gebracht, zullen in de RAI ontbreken. Een gala-party na afloop, die bij het optreden in Ahoy bij de prijs is inbegrepen, wordt evenmin gegeven. De prijs van een kaart voor het tweede optreden zal over het algemeen wat goedkoper liggen. Vanaf 75 gulden kan de Sinatra-fan al op een tribunestoeltje plaats nemen.

VPRO herhaalt interview met Rushdie

Van onze rtv-redactie

HILVERSUM – In verband met de actuele ontwikkelingen rond de roman 'The Satanic Verses' herhaalt de VPRO-televisie zondagavond het interview dat Adriaan van Dis had met de schrijver Salman Rushdie. Het interview was eerder te zien op 29 januari en wordt zondag integraal uitgezonden na het laatste journaal (om 23.15 uur) via Nederland 2. „Het interview bij Van Dis was één van de meest recente die Rushdie heeft gegeven", aldus een VPRO-woordvoerster. „In Engeland was toen al heel wat te doen geweest rondom het boek en gezien de recente ontwikkelingen leek de uitzending ons belangrijk genoeg om nog een keer te herhalen."
Met eventuele acties van Islamitische groeperingen, naar aanleiding van de uitzending, wordt bij de VPRO nauwelijks rekening gehouden. „Ik denk niet dat ze de herhaling van het interview zullen waarderen, maar na de eerste uitzending hebben we ook geen reacties gekregen," aldus de woordvoerster.

Karel Prior 65 jaar

Van onze rtv-redactie

ROERMOND – Zondag 19 februari wordt Karel Prior 65 jaar en is hij zelf de hoofdgast in zijn eigen programma 'Kom 'ns langs in Des Indes' vanaf 16.30 uur bij de AVRO op Radio 2. In zijn loopbaan bij de omroep is Prior heel wat keertjes naar Limburg afgezakt om interessante interview-partners voor de radiomicrofoon te halen. Pierre Huyskens uit Roermond is nu bezig een boek over Karel te schrijven dat in het najaar zal verschijnen onder de titel 'Meneer Prior, izzu daar?'. En overigens zal, één week nadat Karel in het zonnetje is gezet, Limburg nog eens uitgebreid aan bod komen in 'Kom 'ns langs in Des Indes'. Meta de Vries heeft op zondag 26 februari met LD-redacteur Nino Tomadesso een uitgebreid interview over Maastricht.

„Bij de VARA ben ik met enorme heibel weggegaan omdat ik meer geld wilde verdienen en van de radio naar de tv wilde overstappen. Ster-artiesten als Wim Sonneveld en Cees de Lange, die ik als samensteller-regisseur in het populairste radio-programma van de jaren vijftig, 'De Showboat', lanceerde, verdienden dank zij dat programma een ton tot anderhalve ton per jaar, een enorm bedrag in die jaren. Ik zat bij de VARA in schaal 6 en dat betekende 8.000 gulden bruto per jaar. Rengelink, toen supervisor over dit soort zaken bij de VARA, zei me dat hij me niet meer kon betalen en mijn radiobazen in die jaren zagen tv helemáál niet zitten."

40 jaar omroep

„De VARA had nog geen kantine en toen ik bij de AVRO een hapje zat te eten kwamen de AVRO-topmannen Siebe van der Zee en Ger Lugtenburg bij me aan een tafeltje zitten. Waarom kom je niet bij de AVRO, vroegen ze."
Om een lang verhaal kort te maken: per 1 maart 1957 kwam Karel Prior bij de AVRO in dienst voor een bruto salaris van 13.000 gulden en Karel mocht er ook tv gaan maken. Maanden heeft de heibel rond die overstap geduurd. Prior, die morgen 65 jaar wordt en dan ruim 40 jaar omroepwerk achter de rug heeft, ging in de jaren die volgden nog een paar keer „met enorme stront" weg bij omroepwerkgevers: „Als ik me netjes had gedragen zou ik nu als tv-directeur met pensioen kunnen gaan," lacht hij.

De jaren, waarin hij „in omroepaffaires met vaandels voorop liep" heeft hij sinds een jaar of tien achter zich gelaten: „Ik ben wat rustiger geworden en ik maak nu met plezier mijn zondagse 'Kom 'ns langs'-radioprogramma's. Voor de AVRO heb ik er inmiddels alweer 347 afleveringen van gepresenteerd. Mijn contract loopt nog tot 1991, dus ik kan nog even voort en bovendien zijn er nieuwe tv-plannen."
Prior gaat dus niet met pensioen. Van zijn ruim 40 omroepjaren heeft hij er slechts 23 in vaste dienst van een omroep beleefd. Rijk is Karel via zijn omroepwerk nooit geworden: „Eigen schuld, hoor. Door minder gelukte huwelijken heb ik ook nog goud betaald aan alimentaties. Gelukkig hang ik persoonlijk niet aan een streven naar heel veel geld. Dat ik bij de VARA in de jaren vijftig meer wilde was meer vanuit een gevoel van onbillijkheid. Een man als Wim Quint, die in die jaren voor de KRO radio-programma's maakte, verdiende veel meer dan ik, louter en alleen omdat hij ouder was. Ach, hoeveel programmamakers zijn er in Hilversum geen chef of directeur geworden om maar in een hogere salaris-schaal te worden ingedeeld?"

Toen Prior in 1970 „na weer zo'n enorm conflict" door de TROS op staande voet werd ontslagen ging hij als free-lancer voor de radio-piraat 'Radio Noordzee' het programma 'Prioriteiten' maken en voor de NOS het programma 'Schip Ahoy.' In 1975 kwam hij - „na een toevallige ontmoeting met TROS-voorzitter Minderop" - weer bij de TROS terug: „U heeft zoveel verdiensten voor de TROS gehad, wat mij betreft mag u terugkomen."

Prioriteiten

De TROS-programmaleiding vroeg Karel vervolgens voor de woensdagavond „een Showboat-achtig programma" te gaan maken: „Dat wil zeggen, een combinatie van show, een spel en een comedy-strip. Vergeet het maar, zei ik. Waar haal ik een tekstschrijver als Eli Asser vandaan? Waar een Cees de Lange of Ko van Dijk? Volgens mij kan het niet meer. De mensen hou je 's avonds niet meer twee uur van de tv af. Het plan werd afgewezen. Onder de titel 'Prioriteiten' begon ik bij de TROS toen weer met een platenprogramma van zeven uur 's morgens tot tien uur. Maar ik kwam nooit tot een sfeer in dit programma. Het werd telkens onderbroken door actualiteiten, de ANP-nieuwsdienst, ochtendgymnastiek. En bovendien kwam daar na enige tijd de verplichting, dat het laatste uur klassieke muziek moest worden gedraaid. Ik luister er graag naar, maar ik kwam toen met het idee een bekende Nederlander een uur lang klassieke muziek te laten draaien. Dat programma is later tot op de dag van vandaag een eigen leven gaan leiden onder de titel „Een goede morgen met...".
Toen Koos Postema en Wim Bosboom bij de VARA weggingen bood dat, vele jaren na Priors overstap van de VARA naar de AVRO, ook nog stof tot veel gepraat. Maar in de jaren vijftig werd een dergelijke overstap - nog meer dan nu - als „verraad aan het socialisme" beschouwd. Heeft Prior dat ook zo gevoeld?

Omroeper

Karel: „Ik heb de spits afgebeten. Maar ach, toen ik in februari 1948 als omroeper bij de VARA in dienst kwam hebben ze me nooit gevraagd of ik links was of lid van de PvdA. Ik ben nooit links georiënteerd geweest. Ik was na 16 vergeefse audities bij de omroep vanaf juli 1947 nieuwslezer bij de toenmalige NRU. In de jaren, waarin ik het VARA-radio-amusement, het topamusement in Nederland, produceerde, zat er geen spatje links in het VARA-amusement. Trouwens, als dat wel het geval zou zijn geweest, dacht je dan dat de AVRO daarna mijn programma's blindelings met dezelfde artiesten zou hebben voortgezet? Wat Tom Manders deed was toch ook geen links amusement? Dat Tom niet met me mee ging naar de AVRO kwam omdat hij zei: Ik ben dank zij de VARA groot geworden."
„De vader van Tom kon zich niet voorstellen, dat Tom na mijn overgang naar de AVRO nog met mij sprak. Tom en ik zijn goede vrienden gebleven. Ach, echte fervente socialisten bestaan er misschien nu nog wel, maar dat zijn er nog maar enkelingen. Wat er nu wel is: geëngageerd amusement, zoals Freek de Jonge en de Stamtafel voor de VARA-radio. Maar dat bestond in die dagen niet. Wat Cees de Lange deed had niets met politiek te maken."

In zijn veertig omroepjaren heeft Prior gedurende vijftien jaar tv gemaakt. Bij de AVRO bracht hij als hoofd amusement series als 'Domino' en 'Drie is te veel' op tv, produceerde hij de marathon-tv-uitzending 'Open het dorp' met Mies Bouwman en maakte hij de tv-versie van het radio-programma 'Hou je aan je woord' populair. Ook bij de TROS was hij programma-leider en hoofd TROS-tv. Prior bracht ook een grote serie prominente internationale artiesten op tv.

● *Karel Prior: „Ik ben wat rustiger geworden en maak nu met plezier m'n zondagse radioprogramma's".*